

;horar9
Utinā m
a egypti· q
et cōmedeb
eduxistis n
s omnē mu
tudinē fame· Dixit aūt dn̄s ad moysē
Ecce pluā uobis panē de celo· egrediat
ppl's et colligat que sufficiunt p singlos
es ut temptē eū utrum ambulet ī leg
mea· an nō· Die aūt sexta parent quo
inferant· et sit duplū quam colligere s
lebant p singulos dies· Dixeruntq mo
ses et aaron ad om̄s filios israhel· Ves
spetis· qd dominus eduxerit nos de terra
gypti· et mane uidebitis glām dn̄i· Aud
uit enī murm̄ uestrm contra dn̄m· Nos
qd sumus quia mussitastis contra nos· Et

Sed factum est, quodam tempore, cum
ipse in meo examine, atque de rebus honestis
in certamine mecum ueteris pulcherrimum
ut mihi videbatur, starem postquam autem
ipse expertus essem, qua quisquis eorum
erga me fide voluntate atque amore fuisset,
Difficile mihi admodum est dictu de singulis.
commune illud audeo, et quod ante tibi (mi frater)
saepe declarare voluimus quorum re perfecta
atque cognita scribere: Rememberi quosdam homines
quissimodi rebus eos interfuisse: qui cum sperata
meo salute eos optimum consilium dedit: qui
bonum farabantur, in corde autem mala
meditabantur, ipsi (inquam) osculis complexi
sunt: quemadmodum Judas Dominum osculo tradidit: quos
mihi plurimum utilitatis posse arbitrabar,
omnesque mihi hac in re adesse existimabam.
quod factum (vero) ipsi meo saluti, atque commodo
potius intenderunt atque mihi defuerunt, qui
auxilio praesidioque esse potuissent. Quare non
fautoribus ambire cuiusque homini expedit:
sed enim habet fautorum, qui rem optime
administrare potest. Dii immortales, quam
diversa ac maxime dispar est hominum natura,
qui enim in hac, summa iniquissimaque nostrae
aetatis difficultate rem suam agere domesticis
suorum consilium sibi, aliquando, et suis
libris, intelligent eos oportere esse assentatores
maxime, plura dissimulare, animumque a labiis
dissentientem: aliud haud facile est adire,
corinthum contingit, proinde si facilem necesse
tibi ad principes pate facere. Nam principibus
placuisse viris non ultima laus erit. ignorari
dicere licebit veritati, institiaeque (aulici) regnandum
ita veritas. tamen perpendas (aulici) animum esse
maxime per fas, nefasque opes congerere.

Balthasar ✝ Stolz.

Est autem consolatio pervulgata
quidem illa maxime, quam semper
in ore atque in animo insitam,
et quodammodo inhaerentem habere
debemus. homines nos ut esse
meminerimus ea lege natos,
ut omnibus telis fortunae propo
sita sit vita nostra, neque esse recusan
dum quominus ea qua nati sumus
conditione vivamus, neve tam
graviter eos casus feramus, quos
nullo consilio vitare atque
cavere possimus, eventisque aliorum
memoria repetendis, nihil accidisse
nobis novi cogitemus. itaque talis
necessitas exigit, ut omnium quoque animus alio
migrare expediat: quamobrem vitae
transitum quasi quendam ultro sereno,
animoque superciliosum perferre.
Debet siquidem nil mali in morte sit. Et
nos transiturum ad exemplum cygni:
licet is, cum moritur, totus extinguatur,
attamen cunctis hominibus morem
proprietatemque imitari licet. is enim
quum horam sibi sentit, ac mortem
denique ipsam iam imminere: mox magna
voluptate incipit egregie canere atque
gloriari: ob mortem sibi advenientem.
Ita nobis esse tam alacribus animusque
tristitia affectis licere nunc fert opinio.

Virgi: Stat sua cuique dies, breve et irreparabile tempus
omnibus est vitae, sed famam extendere factis,
hoc virtutis opus erit.

Manilius: Fata regunt orbem, certaque stant omnia lege,
longaque per certos signantur tempora
casus.
Nascentes morimur finisque ab origine
pendit.

Incipit dialogus mundi. De fuga mundi per adeptionem vere sapientie. Capitulum primum: Pater.

Fuge mundum mundum fili fugito furibundum. Quia summa sapientia est per contemptum mundi tendere ad celestia. Hinc est quod beatus Jeronimus volens paulinum presbiterum exhortari ad studium vere sapientie que ducat ad celestia ad contemptum mundi ipsum hortatur dicens. Festina queso te et herenti in salo navicule funem magis prescinde quam solve. Nam nisi homo animum a carnalium et mundialium rerum amore abstrahat hanc sapientiam plene et salubriter attingere non poterit. Hec enim est intentio vere sapientie ut revocentur mentes mortalium ab amore seculi. et ut contempto mundo et rebus transitoriis que in eo sunt divinis obtemperent preceptis: et ad aperta eis regna celestia suspirent. Quia autem vera sapientia scilicet sacre scripture tendat ad fugiendam seculi vanitatem et carnis voluptatem patet quia ex lectione evangelium divine scripture beatus Anthonius amonitus fuerat ad renuntiandum seculo: tanquam si diceret. Vade et vende omnia que habes: et da pauperibus: et veni sequere me. Quo audito mox mundum reliquit: et voluntariam paupertatem assumpsit. Ita et beatus Augustinus per lectionem apostolicam quam legit in silentio non in comessationibus et ebrietatibus non in cubilibus et impudiciciis non

in cōtentione et emulatiōe sed induimini do
minū ihm xpm. et carnis curā ne feceritis
in desideriys veīs: factus est castus. mundi
cōtemptor. et celestiū amator. Hinc igitur
pre omibz scīs pr̄ibus sollers studiū ac p̄
dentia fuit ? ut oīa īpedientia et retrahē
tia a pfectione spiritualis vite abycerent
et omnē pcti occasionē caute fugerēt: ut sic
se in oīm virtutū decentia habituarēt. deū
cognoscerēt. cognitū iugiter laudarēt et adora
rent. Hac sapientia īflāmati et instructi
priores patres. ut Anthonius. Augustin⁹ Be
nedictus. Bernard⁹ et plurimi aly oīa olim
mūdi delectabilia cōtempserūt: et sola celestia
desiderauerūt. Hor vestigia te fili kme imita
ri cupiēs: in huī⁹ capli initio ad fugā seculi
hortabar hoc versu. Inmūdū mūdū fili fugito
fluribūdum. Filius Admonitionē tuā pr̄
audiui libenter. Sz scire velim a te cur ipa sacr̄
scriptura hodie nō hz talē fructū et effectū in
hys qui ei vacāt. eā docēt et cotidie eā mastitāt.
Videmus enī nūc pancos sapientes mūdū fugē.
delectabilia carnis spernere: et ad sanctā religi
onē cōuolare. Pater Hanc debes fili cp huī⁹
causa ut arbitror hec est: quia ad ei⁹ intelli
gentiā nō hys gradibz quibz deberēt ascendunt.
Sūt enī septē gradus vt tangit btūs Augustin⁹
in de doctrina xpiana quos hic transeo qui valde

tibi persuadet: audi quid est mūdus curarū flebile pondus. De falsa apparētia pulchri

foris est tudinis mūdi. Ca. 3m Pr.

pulcher mundus sed intus totus īmū

Fili9 dus. Dicūt nōnulli pater mi qui paternarū tuarū monitionū michi contraria persuadent mūdū magnifice cōmendantes: hoc quoq3 et silia auribz cordis mei loquētes. Quid tibi de illo alio ymaginario falso aut sompnia to seculo? de quo nūq̄ ullus reuersus nūcia uit quale sit? Nunc hic sūt terminus et qua le bonū experimur: sed quid ubi nescimus. Quid enī pulchrius quid vere delectabilius? q̄ q̄d in presenti vita cernimus? O quā delec tabilis terra in nemorū floribz in fructuum suauitatibz? in pratoꝝ riuulorūq3 amenita tibus in segetū et graminū viroribus: in e quorū et canū cursibus et accipitrū volatibus et pauonū pēnis. et auiū melodijs? in domo rū picturis et pallacioꝝ magnificis structu ris: in organoꝝ omnīq3 musicoꝝ cantibus. Et quid in hoc mūdi pallacio dulcibz et splē didis epulis et aromaticis poculis p̄ciosius? Hec et infinita alia hui9 mūdi delectabilia ad oculū videmus? quomodo ergo tu sic mūdū vilipendis? Pater Jam tibi in alio capitulo dixi o fili q̄ oīa ista de quibz cmemorasti bo na sūt: sicut et omnis creatura dei est bona

ad minus entitatiue. Neque enim illa quantum
est de se vilipendo. sed potius hominem ipsum qui
hys intemperate utitur vitupero. Unde quia com
muniter omnes in huius mundi delectamentis
complacentiam habentes a via rectitudinis multi
pliciter declinant: ea tibi fideliter persuasi fu
gienda tamquam pessimas peccatorum occasiones.
Sed ne apparencie bonorum horum fallaciter
te decipiant. pensare velis diligentissime quod
si ista que sub celo sunt ita placent delectant et
grata sunt: quanta utique incomparabiliter magis
que super celos sunt. Si regio peregrinacionis
si carcer ita pulcher est. pallacium quale putas
esse supernum? Si talis est regio in qua degunt
peregrini? qualis erit quam possidebunt filii?
Si mortales miseri in hac regione sic sunt re
munerati? inmortales et beati qualiter in
alia vita erunt ditati? Ad hanc vitam dauid
licet multis diuiciis stipatus anhelabat qui
dixit. Quid michi in celo? et abs te quid volui
super terram? Multisque regalium dapibus habundans
dicebat. Saciabor cum apparuerit gloria tua.
Et iterum. Sitiuit anima mea ad deum viuum? quando
veniam et apparebo ante faciem domini? Si queras
quale et quantum bonum in illa vita erit? oculus
inquiunt non vidit nec auris audiuit: nec in
cor hominis ascendit que preparauit deus diligenti
bus se. Attendat ergo et inmortalium inflamet

nā adhoc ut noua plātatio ato pullu
let frequēs irrigatio nccīa est. Unde in
Apocalip. vltīo. Ex vtraqz pte flumīs
erat lignū vite. Item Colonus 2° pur
gat terrā electā, terrā purgat cordis
qui malas cogitacōēs cordi aduenietes
ligone extirpat cfessiōis. Vn̄ Prouer 28.
Qui ascōdit scelera sua nō diriget. Qui
aūt cfessus fuerit et reliquerit miaz cseque
tur. Quid ē aūt foueā facē et arborē plā
tare nisi pnūciādo et credēdo se viliorē esse
oībz. Hinc ē q pPha 4ti regū 3° iubet fos
sas et fossas facere, fossas et fossas facit qui
qđ ore pnūciat corde credit. Qui sic agit
nō debet vētū supbie nec pluuiā vane
glie et in alueus cordis replet aquis deuo
cionis etc.

Ys visis sez quō arbor amoris plā
tet videamus et ipius radicē. Oz si
dixerimus huius arboris radicē tiorē quō a
māīcū spiaula et obiectiōēs poterimus susti
nere, diceāu, q tior nō ē ex caritate q for
sitan nō māducauerit, qm aliud ē timere
deū ne me puniat et aliud timere ne me
deserat. Primus ē seruilis et cessat. Secūdus
castus et regnat. Propterea dicāt michi
resistētes quomō ramo domestico isto
sup siluestrē et amarū stipitē pcessu tē-

poris fiat dulcis arbor et ego dicā eis quō ex tiōre serwili, pcessu tpis, pcreet castus tiōr qui et amor dicit. Ita sit ramus dulcis ɔsitus sup silvestrē stipitē humorē trahit et nō amaritudinē. Sit timor castus tm̄ ortū habeat a tiōre serwili, nō timorē retinet ꝫ amorē, qđ si verū nō esset nō diceret scriptura. Radix sapiē timor dm̄. Itē Esaye. A tiōre tuo dn̄e ɔcepi⁹ et peperim⁹ spm̄ salutis. Preterea que arbor ita dulcis ꝙ radix ei⁹ nō sit amara sed dulcedo fructus radicis amaritudinē ɔpēsat. Cōcedat ergo ꝙ tiōr radix sit

Assunt
etiā radices collaterales vocari. Contricio. cōfessio. satisfactio quarū quelibꝫ tripartita est. De cōtricione pcedūt pcti detestatio, ɔsciēcie amaritudo, satisfaciēdi ppositū. Item de ɔfessione pcedūt accusatio cordis oris et opis. Item de satisfactione orō eleāsina et ieiuniū. In arbore quā tibi depinxi ista īvenies magis ad oculū. Scđꝫ āt phicos quot radices arboris tot ei⁹ rami. sed p singlā exponē ppter pluritatē obmitto. Nūc āt arboris distictiōes pstringimus. Sꝫ hee sūt distictiōes ī illo qui ad vnū tendit et dī Amor me vult vnū facere cū deo et ego ī ipso distictiones q̄ro. Sed

precordia amor futuri seculi : in quo mors exultat et p̄hēnis leticia regnat. Abcedat longe amor mūdi in quo nullus ita nascit̄ ut nō moriatur ? nullus ita gaudet ut nō cōtristetur : nullus ita floret ut nō marcescat ? nullus ita regnat ut dominiū nō perdat : Ubi fortes cecideruīt ? Philosophātes perierūt : et omēs viri diuiciarum nichil in manibz suis ĩuenerūt ? ibi null9 intrat qui venenū mortis nō bibat : et postremo ibi null9 hospitatur qui exeundo nō occidatur. Ecce quale hospiciū tuū o homo : in quo tā letaris cōuiuaris et tot solacia queris. Habes ergo ex hiis omībz sufficienter versificatū huius capituli inicium cū dixi. Afonis est pulcher immundus : sed intus totus ĩmūdus. Explanacio huius versiculi psalmiste Quid est tibi mare qđ fugisti ? Capitulum quartū. Pater.

O si mundi mare diligis dolebis amare. Filius Ex quo mencionē facis de mari qđ huic neqm̄ seculo cōparas ? rogo ut michi declares quid sibi ille xplite versiculus velit : quid est tibi mare qđ fugisti et tu iordanis q̄a cōuersus es retrorsum. Pater Si hoc scire volueris fili. attendere tibi cōuenit totū huic psalmū in quo versiculus ille habet̄ : in quo agitur de exitu isrl' de egypto prout satis ipsius indicat ĩiciū.

In exitu isrl' de egipto &c. Pro istius tn̄ declaraci
one maiori scire velis q̄ hic per egiptū mysti
ce intelligitur mūdus. per pharaonē dyabolus:
per mare rubrū ablucio pctōz: per egipcios
in eo mortuos ipā pctā que sūt exercitus pha
raonis. Verū hoc nō obstante etiā nomine
maris crebro in scriptura mūdus iste designatur:
iuxta illud. hoc mare magnū et spaciosum &c
Tu ergo si egiptū .i. mūdū istū deserere velis p
ingressū religionis pharaonē dyabolū facile
fugere poteris? et lotis pctōz tuoz sordibus
submersis curribus in mari cātum illud leticie
dn̄o cantabis: cantemus dn̄o glōse &c. Tandemq̄
ingressus solitudinē religionis ad montē dei
peruenies: vbi dabūtur tibi precepta vite et in
stituta celestis discipline. Iam ergo nūc ad
versiculū de quo queris venio: quid est tibi ma
re qd̄ fugisti et tu iordanis q̄a cōuersus es re
trorsū. Ecce pmū fit in exitu de egipto: secūdū
aūt in exitu isrl' de deserto. Dilige ergo deū
despice mūdū: redi ad teipm et oī custodia cus
todi cor tuū: et vere fatebor q̄a iordanis cōuer
sus est retrorsū. Sed ve tibi si remanes ibi.
Noli remanere: sed transi velociter pergens
et ptransiens in locū tabernaculi vsq̄ ad domū
dei. Transi ergo ad teipm perge in deū tuū:
quere et apprehēde sūmū bonū: desere mūdū.
et factus est transitus de egipto. Rursū cōtep

ne teipsũ: et factus est trãsitus isrl' de deser
to. Primũ ergo trãsitũ facit cõtẽptus mũdi:
secũdũ facit cõtẽptus sui. Ad primũ trãsitũ
mare fugat: ad secũdũ mare cõuertitur.
Fuga maris exterminatio amaritudis: cõ
uersio iordanis ordinatio est caritatis. Pri
mus transitus est de egipto: secũdus de deser
to. Primo ergo trãsi de mũdo ad teipsm:
secũdo de teipso in deũ ~~tuũ~~. Mundũ amasti
mũdũ l' despice et transi: desere curas sc'li
et age curã tui et incipe esse cultor heremi.
Hec est enĩ terra illa inuia et inaquosa cõsce
tia sz diu neglecta oĩno inculta spinis et
tribulis obsita: et oĩ horrore plena. Opor
tet te ergo egiptũ deserere et huiusmodi he
remũ petere si cupis terrã promissiõis ocu
lis tuis aspicere: sic et dauid elõgauit fugi
ens et mansit in solitudie. Filius Appretior [l' comparo]
que dicis pater: sed cum ex eorũ magna multi
tudie qui sc'lm deserũt. tã pauci inueniuntur
qui vicijs ad plenũ mortificatis ad pfectiõez
ascendere cõtendũt michi nõ differas decla
rare. Pater Impromptu est solutio fili quia
plerique ex egipto transeũt corpe nõ aũt corde:
mũdũ relinquũt habitu nõ tñ affectu. Hic
est q heu multos videmus egiptũ deserere
qui tñ nõ merent in maris effugio tã gran
de miraculũ cernere cũ hebreis: quia sc'lm

relinquũt professione nõ aũt dilatione: re
linquũt mũdũ habitu nõ aũt affectu. Et q̃a
ad ollas carniũ anhelant. regredi volentes
in egiptũ: velut filij isr̃l in deserto prostrati
diuersis generibꝫ mortuũ nõnũqꝫ interire
solent. Proinde si gloriari oportet: possum
pro hac p̃te tũ gloriari. siquidẽ hebrei sunt
et ego. Sed videte ne forte nõ sufficiat nobis
et vobis mutasse locũ nõ animũ: transeamꝰ
ex egipto corpore. transeamus et corde: ut tan
dem dño largiente mereamur ad terrã pro
missionis peruenire. Non tedeat amicorũ
et notorũ amissio. Jacob enĩ relicto fratre et
patria iordanem transit in baculo et rache
lis excipitur amplexibus. Tu ergo fili kme
iuxta btĩ Johãnis admonitionẽ. noli diligere
mũdũ neqꝫ ea que in mũdo sũt: ne forte in te
verificetur huiꝰ capituli principiũ. Tu si mũdi
mare diliges dolebis amare. Ad quẽ sensũ
quilibet mũdo renunciare debet

Et cũ Capitulum quintũ Pater.
ĩ mũdo pereas renũcia mũdo. Filius.
Valde michi placet hec tua mi pater hortatio
utpote qua michi prebes occasionẽ querẽdi
id de quo iã diu menti mee insidebat dubita
tio: vtrũ videlicet quilibꝫ xp̃ianus teneatur
sc̃do renũciare siue exire de mũdo. Ad hoc autẽ
querendũ multis moueor auctoritatibꝫ sacre

scripture. Primo per illud apli ad Ro. xij. Nolite conformari huic seclo. Item per illud iacobi quarto. Quicumque voluerit esse amicus huius secli: inimicus dei constituitur. Et xpus dixit. Nisi quis renunciauerit omnibus que possidet non potest meus esse discipulus. Et marci xix. Facilius est camelum per foramen acus transire: quam diuitem intrare in regnum celorum. Item ysaie li. Fugite de medio babilonis ut saluet vnusquisque animam suam. Ad oppositum tamen eciam moueor ex hoc quia si obligarentur omnes ad renunciacionem secli et mundi contemptum: tunc non renunciantes omnes in hoc peccarent quod non videtur esse dicendum.

Pater Ne laborem9 in equiuocis o fili. necesse est scire horum significacionem et diuersam eorundem accepcionem: quo habito facilius dubitacionis patebit solucio. Est ergo primo aduertendum quod isti termini renunciator vel contemptor mundi: et religiosus non conuertuntur: sed renunciator habet se ut genus et religiosus ut species: ita quod habent se sicut superius et inferius. Omnis enim religiosus renunciat mundo: ut vltra hoc quibusdam votis et obseruanciis se astringunt. Secundo quod modo quod licet ille terminus mundus accipiatur multipliciter: tamen quantum ad propositum sufficiat capitur dupliciter. Primo modo mundus vocatur locus huius terrene habitacionis inquantum est in continuo sitre

pctũ et tumultu ac plenus occasionibz et
temptacionibz ad pctũ: et ideo mũdꝰ dicitᶻ a
movēdo. Scd̾o modo mundus vocatᶻ tota mul
titudo civiũ babilonis: que nõ ptinet ad civi
tatē dei et ad celestē iherusalem. Vel dicitur
turba amatoꝝ hĩꝰ mũdi qui bonũ ↄmuta
bile pponũt bono ĩcõmutabili: et cõstituũt
sibi hũc locũ creaturaꝝ tãqꝫ paradisũ et nõ
tamqꝫ exiliũ: et quasi patriā voluptatis.
nõ sic viā pegrinacionis. Tercio notandũ
qꝫ renũciari mũdo cõtingit eciā multipli
citer: tñ vt hic sufficit dupliciter. Primo mo
do renũciari mũdo ē abdicare cõmunē sta
tũ et habitudinē hoĩm pollitice et civiliter
conversanciũ. Et hoc multipliciter contingit
scd̾m qꝫ quis mutat animũ et habitũ. vl' scd̾z
qꝫ solũ mutat aĩm retentis habitibz ↄsuetis.
Adhuc coꝝ renũciatoꝝ qui animũ ⁊ habitũ
mutãt quidā eciā mutãt locũ adeuntes de
serta et solitudines ut heremite. Alij relicta
vita et cõversacione cõmuni hoĩn adeunt
monasteria. Secundo modo renũciare mũdo
est nõ cõformari mũdo predicto modo dicto
nec obedire blandimētis oblectamētis per
suasionibus eius ad malũ: quibus mundus
primo modo dictus est plenus. His itaqꝫ no
tatis accipe brevē responsionē ad dubiũ qd̾
movisti a principio. Dico enĩ qꝫ loquēdo de

secundo modo renunciandi quilibz tenet renu
nciare mundo. secundo modo dicto .i. mundane vite
vel conuersacioni: cuius precipua cura et solli
citudo est pro diuiciis et honoribz delicijs et
pompis acquirendis vel conseruandis in hoc seculo:
et de tali mundo secundo modo dicto loquuntur
auctoritates superius dicte ante oppositum.
Loquendo autem de renunciatione primo modo dicto
non tenetur homo renunciare mundo. Primo modo
dicto: sed consulitur sibi ut mundum sit suspectum fugi
at et relinquat et non precipitur. Et quia mundus
in nostro modo loquendi capitur communiter. Primo
modo scilicet pro loco huius terrene habitacionis.
Possunt eciam de mundo sic accepto intelligi omnes
auctoritates predicte ante oppositum et consimiles.
Sz tunc intelligende sunt non tamquam precepta:
sed tamquam bona consilia ad vite perfectionem
multum salubria. Unde xps non dixit si vis
saluari vade et vende omnia que habes: sed dixit
si vis perfectus esse. innuens hoc pertinere ad per
fectionem vite quod consulitur et non precipitur. Et
ob hoc beatus Jeronimus in epistola ad paulinum scilicet
in fine prologi biblie hortatur paulinum presbiterum
ad renunciandum seculo et ad ingressum religionis
intendens finaliter hanc conclusionem quod perfecte
viuere volens habz renunciare seculo quantum
ad abdicationem possessionis et proprietatis re
rum. Fac ergo et tu consimiliter fili dilectissi

me sequere consilium xpi qui neminem fallere potest fac ut tibi in illius capituli initio persuasi.
Nec tu in mundo peccas renunctia mundo.
Intendens renunctiare mundo festinanter debet exequi propositum. Capitulum sextum. Pater.
Mundum sine mora relinque qualibet hora. Filius Intelligo pater quorsum hec tui versus tendit hortatio: vis enim quod renunctiatio seculi debet esse sine mora consilii. Sed audi queso patienter quid obiciam quia contrarium hoc huius apparet per illud proverbiorum xxv. Causam tuam tracta cum amico tuo: maxima autem est causa hominis que pertinet ad totalem mutationem status sui et per consequens ibi opus est maturiori consilio. Possem iam plura de hoc allegare sed tuam prius expectabo solutionem: ut prius que volo inconveniens obviam. Pater Tunc advertere debes fili karissime quomodo in hac parte sancti apostoli se habuerunt: de quibus legitur. Mathei quarto. quod petrus et andreas ad vocationem domini continuo relictis retibus secuti sunt eum. Super quo verbo dicit Crisostomus. Talem obedientiam xpus querit a nobis: ut neque in instanti temporis remoueamur. Et breviter huius dubii responsio stat in quattuor propositionibus: que ex dictis sancti thome elici possunt in hac materia. Prima propositio. certum est quod ingressus religionis sive renunctiatio seculi magnum bonum est et a deo co-

sultū: iuxta illud superius allegatū. Si vis
perfectus esse vade et vēde oīa que habes:
et veni sequere me. Vere ergo stultus est
qui spreto ꝯsilio xpī hoīs mortalis et pecca
toris ꝯsiliū sequit' hoc dissuadentis de quo
et Augusti. in de verbis dñi loquit' dicens.
Vocat te oriens .i. xpūs: et tu attendis ad
occidentē .i. ad hominē mortalē errorē pate
tem cōsulendo. Secūda ꝓpositio qꝫ in ingressu
religionis nō est opus cōsilio q̄ntū ad vires
intrare ꝓponentis. patꝫ quia illi qui religio
nem ingrediūt' non cōfidūt nec ꝯsidere debēt
in virtute sua se posse ꝑseuerare et tollerare
talē statū: sed inniti debent auxilio virtuti
diuine. scḋm illud ysaie. Qui sperat in domi
no mutabūt fortitudinē: assumūt pennas
sicut aquile. Tercia ꝓpositio qꝫ circa impedi
mētū ingressus religionis ratione manifeste
infirmitatis vel debitoꝝ vł huiusmodi. bona
est et laudabilis mora cōsilij. patet quia de ta
libꝫ sibi prouidere ꝑtinet ad humanā discre
tionē et prudentiā ēt: sed tū nō ab oībus que
rendū est ꝯsiliū sed ab illis de quibus sperat'
qꝫ prosint et nō īpediant seu retrahāt a scō
proposito: iuxta illud Eccī. xxx. Cū viro re
ligioso tracta de sanctitate: et cū iusto de iusti
cia. Sicut eñ caro cōcupiscit aduersus spm
ad Galath. v. ita etiā frequenter amici car

nales aduersant͛ pfectui spūali zponentū renūciare sclo. iuxta illud in euāgelio. Inimici hoīs domestici eius. Quarta zpositio qȝ circa modū intrandi vel que religio sit expedicior aliciu tradit bene deliberatio et requisicio zsily: et hoc ab illis qui nō ipediunt: qȝ circa hoc rationabiliter potest esse dubiu ipe ingredienti. Ecce ex hys oībus presertī ex vltimis duabȝ zpositionibȝ satis patet tue rationis quā zposuisti solutio. Si quid ergo adhuc animo tuo insidet hys contradicēdo zpone et audiā libenter. Filius Ymmo pr̄ amande adhuc habeo quo fortius possim instare. Videtur enī qȝ renūciaturus sclo iā introiturus religionē iuxta similitudinem saluatoris. luce. xiiij. debeat prius mensurare vires suas respectu eoȝ qui ei incūbunt in statu illi⁹ religionis ne dū zsūmare non pt derideat͛: igit͛ opus est illi morosa deliberatōe et discreto zsilio. Pater Placet mi fili hoc qd adducis: sed audi solutionē ne seducaris. Dico enī et verū est qȝ volēs se erigere in statū pfectionis et se quasi turrī munire et stabilire contra īīmicos salutis habȝ sumptus cōputare: ne si qd cepit cōsumare nō possit derideat͛. Unde talis cōputatio scdȝ btm̄ augustinū nichil aliud est qȝ ut renūciet oībus que sūt ei⁹ et ut cōsi

deret q ad talē turrim edificandā oīa sua re
nūciando oportet impendere iuxta illud. nisi
quis renūciauerit oībus que possidet &c. et
attendere q hec et alia requisita suis viribus
nō pt̄ cōplere: et p cōsequēs adiutricē diuīe grē
habz deuote īuocare ut ipse pficiat qd inchoa
uit. Ecce quomō nō ut tu putabas cōputandi
sūt sumptus. Filius Fateor michi in hac pte
cōclusisti: sed loquar adhuc semel ad te pr̄ mi
cū sim puluis et cinis. Nā ut tu ipe melius
me nosti btūs Iohēs in sua canonica ait: no
lite credere oī spiritui sed probate sps si ex
deo sūt. Modo q renūciare mūdo nō sit sps
a deo specialit̄ monētē apparet ex hoc qa nōnū
q ingressi religionē exeūt etiā quādoqz post
pfessionē: et tn̄ cōsiliū qd a deo est nō dissolui
tur ut patet actuū v. Ad hoc ergo si potes respō
de. Pater Perpende fili mi qm̄ subtilit̄ te dya
bolus decipere conat. Nichil enī oīa q allegas
aliud sūt nisi argumēta dyaboli. Sed qa nō
est cōsiliū cōtra dnm̄: adest ecce in pmptu solu
cio. Hoc enī q allegas de pba pbatōe spirituū
locū hz in hys q dubia sūt et de quibz dubiū
est si aliquis spū dei agat: et ob hoc īgredien
tes religionē probant a recipiētibz eos p ānū.
Sz īgrediēti ut dicit scs̄ Thomas nō pt̄ esse dubiū
quin ꝓpositū suū sit a spū dei exortū: cui9 est
hoies ducē in terrā rectā. Nec ꝓpt hoc ostēdit

esse a deo q aliqn̄ aliqui retrocedūt: q̄a ille
quē grā dei adduxit pt̄ p̄o suis pctīs grāz postea
dei p̄dere et ita discedere. Et esto q quāq ma
lignus spūs ɔsiderata fragilitate alicui9 aut
pronitate peccādi suggerat ei statū suis viri
bus ĩpportionatū ut postea appostatet et per
datur. tn̄ si ille assūpto tali statu ɔputat dicto
modo sūptus et mēsurat vires suas recurrēdo
ad diuinū auxiliū pius deus dabit sibi in cō
fusionē dyaboli gratiā p̄seuerādi: sic q p talē
deuotū recursū ad deū impetret diuinā gratiā
et feliciter in cōfusionē dyaboli statū suū exer
ceat. Et ergo nō trepidet quisq̄ cui mīnatur
reuūciandi sclm̄ et intrandi religionē: nec
magna discussione opus est a quo spū moue
atur. Si eni nō desideria sua et affectioēs bn̄
examinauerit faciliter sciet vel dicturabit vn̄
moueat᷑ solū pie ɔfidat hō se spū dei agi. et
faciat ut dictū est. Expedit ergo tibi o fili hui9
capli principiū aduerte. Mūdū sine mora velm
que qualibet hora. Exhortacio finalis filij
modo conuersi. Capi. vltimū. Filius

Mundo relicto nūc offero me bn̄dicto.
Cum labor honor gloriosus ē fructus
tui mi pater: optimi laboris largiente dn̄o
fructū in me sencies glosū. Ecce eni semina ver
bi tui que ager mētis mee accepit in me iā cre
uerūt atq ita ad fecundā maturitatē p̄uene

rũt: qꝛ me illa tua spũali falce a paleis mũ
di resecantes in horreũ dñicũ reposuerũt ut
iã vere et cũ effectu dicẽ possim cũ psalmista.
Ecce elõgaui fugiẽs: et mãsi in solitudĩe. Elõga
ui quidẽ fugiẽs a domo pñs a fr̃ibꝫ ⁊ diuiciis
et mãsi in solitudĩe .i. in s̃ca religione: reliqui
mũdũ secutus sũ xp̃m. Pater Ignitũ eloqũ
tuũ vehement᷑: et vere ignitũ illo igne quem
dñs misit in terrã. legi illud et concaluit cor me
um intra me: benedixi illi fornaci de quo hui⁹
modi scintille euolassẽt. Si laboraui inte vti tu
hũiliter meditas nõ me piget. Araui in spem
pãpiẽdi fructus et spes nõ ꝯfũdit: sed de fructu
operũ meoꝝ saciãt᷑ viscera mea in t̃ra aliena:
et secũdo experimẽto semẽ meũ nõ secus viã nõ
sup lapides nõ int̃ spinas sed in t̃rã bonã et op
timã cecidisse. Et si cũ parerẽ. tristiciã habui. iã
nõ memini pressure pressure pre gaudio: q̃a
natus est ĩfans ĩ mũdo. Tu ergo fili mi agnos
ce te preuentũ in bñdictioĩbꝫ dulcedĩs nõ a me
qui nichil sũ sed ab illo qui me ut de tua sa
lute monerẽ aspirãdo p̃uenit̃ nã ut michi nichil
tribuas plantator siue rigator siue ab illo qui
ĩcremẽtũ dat. quid sũ ipĩ te ĩ hũilitate subiicias
ipĩ tota deuocõe ĩhereas. Reliquisti mũdũ et se
cut⁹ es xp̃m bene optime. et nõ ad ĩsipiẽciã tibi:
nã mũd⁹ trãsit et ꝯcupiscẽcia ei⁹. Exultasti mimi
rũ ut cucurris ad currẽdã viã: q̃a currẽte sequi

nō poteras oneratus. O felix cōmutatio: qua
p eo qui oīa est oīa reliquit. Sz audi vocē
solatij audi qui loqt magni cōsilij āgel9. Tol
lite iugū meū sup vos: et īuenietis requiē
aiabz vrīs. Felices sane qui ita mūdi sarcina
exonerati sūt: ut sequi dnm valeāt expediti.
Demū iurauit dns et nō penitebit eū: amē
dico vobis qz vos qui reliq̄stis oīa et secuti estis
me: cētuplū accipietis et vitā etnā possidebitis.
Sz ve tibi o fili si mūdo et que in eo sūt relictis
voluptatē adhuc sequeris carnis: mors ī olla
vir dei. mors ī ollis carniū mors in huiusmōi
delicijs est. Hoc tibi cōsiliū dabo ut cū prophete fari
nula pulmētū codixe dulcorareqz velis: ut
in olla iā nō mortē sz vitā potius īuenias. Hū
paterne te moneo ut qui spiritualē fabricā xpō
adiuuāte edificare cepisti fūdamētū vere reli
giois humilitatē collocare velis: et sic de vir
te ī virtutē pficere et in eis ī finē pseuerare: ut
cū ad iudicandū venerit ī magna potestate
districtus arbiter te vocet cū bndictis et talē
te īueniat nō cui supplicia īferat sed cui pmia
reddat eterna dns nr ihus xps in secula be
nedictus Amen.

Explicit dyalogus de fuga mundi. 1401.

. Τελος .

Sequitur modus excitandi se ad actualem dei dilectionem super omnia et ad gratiarum actionem pro beneficiis a deo acceptis ad impetrandum veniam peccatorum necnon ad faciendum sibi opera bona meritoria pro relaxatione earum in ultimum finem quod et remedium erit contra cotidianam in divino cultu distractionem.

Deus propicius esto mihi peccatori. Recognosco enim me graviter deliquisse et tuam maiestatem et bonitatem sepissime offendisse per multiplicem transgressionem preceptorum tuorum. Et specialiter hodierna die sive post proximam confessionem rite factam. Hic breviter memorare peccatum illius diei et doleas super eisdem.

Verumtamen bonum propositum habeo omnipotens deus et desiderium pro futuro cavendi peccata iuxta possibilitatem fragilitatis mee. Propter ea tamen peccata mortalia et occasiones eorundem tuo mediante iuvamine. Et ideo humiliter peto ut mihi eandem gratiam concedere digneris quia sine gratia tua ipsum perficere non possem. Bonam etiam iam habeo voluntatem domine deus faciendi de peccatis meis puram et integram confessionem pro loco et tempore quibus hoc facere teneor. Vide tamen ut hec omnia et sequentia veraciter dicere possis ut videlicet idem habeas corde quemadmodum profers ore. — Insuper etiam deus omnipotens confiteor recognosco et credo te esse trinum in personis et unum in essentia omnium rerum principium et meum creatorem deum omnipotentem infinite bonum summe perfectum eternum et immensum misericordissimum iustissimum et in omni per

fectōe pfectissimū. Hec et alia īfinita bona
que tibi īesse cōfiteor q̄ explicare nō sufficio
nescio dn̄e ds. volo & gaudeo tibi inesse et
cōvenire ꝑpt' te ip̄m solū sic et ī tua dilcōe nō
cōmodū meū sȝ honorē tuū finalit' q̄ro & in
hys oībȝ delector & cōplaceo & faueo tibi ea in
esse q2 tue sūt pfcōēs. Protestor etiā ꝑ p̄nti
q3 oīa opa bona q̄ facio feci et adhuc factur'
sū ꝑpt' te facē volo et iā refero & ordino ea in
te deū et creatorē meū tanq̄ in finē vltimū.
Si vō ī hys aliq̄d occurrit ex īaduertēcia aut
negligēcia mea seu quouis modo aliq̄ mala
volūtas q̄ mouet ad īanē glām ad distraccōēȝ
ad īattēcōēȝ siue ad q̄dcūq3 aliud malū iā m
displicet et postq̄ me debite resoluo debȝ m
displicē & volo stare inme ptestacōī & ītēcōni
mee ad quā iā p̄sencialit' me limitaui. Intē
do etiā & firmit' ꝑpono ꝑpt' nullā rem oīno
siue ꝓsperā siue adūsā te relīque & a te recede
ꝑ pctm̄ q̄dcūq3 mortale quo offensā tue maies
tatis posse īcurre. Recognosco etiā omp̄s ds
oīa bn̄ficia et oīa que habeo a te m esse collata.
Tu eni creasti me de nō esse ad esse et nō q̄ lubet
creaturā sȝ rōnalē et ad tuā ymaginē atq3 eterne
felicitatis capacē. Dedisti eni m racōēȝ volūtatē
et ītellectū ut vltra alias creaturas te ītelligerē
et amarē. Per īcarnacōēȝ etiā et mortē filii tui
dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i de ptāte dyabolica me liberas

ti et ĩ baptismo ad fidei veritatẽ vocasti atq̃
ad statũ inocẽcie ab originali me liberãs pctõ
pduxisti. Et cũ ego vilissim⁹ pctõr p̃ oĩbꝫ istis
ingratus existerẽ et inocẽciã baptismalẽ pderẽ
p pctã mea quibꝫ te g̃uiter offendi et p quibus
me statĩ eternalit' dãpnare potuisti tu tñ non
fecisti sꝫ tñ diu ad penitenciã me expectasti do
nec tandẽ me dulcit' attraxisti. Et sic ꝯtra oĩa
occasiones pctõꝝ a me auferẽs de sc̃li piculis
ad scolã v̓tutũ ad scĩe videlꝫ religionis statũ
me collocasti. Pro hys ergo et oĩbꝫ alys a te
m̃ bñficys ꝯpensis. quas valeo tibi gratiarũ
actiones reddo. Te laudo te bñdico te glorifico
tibi laus v̓tus honor ⁊ glã p infinita sc̃la Amẽ.
Insup etiã omĩps ds̃ oĩbꝫ sc̃is tuis suas volo
ĩesse bñdiccẽs et ĩ eis ꝯplaceo. Oĩbꝫ etiã adhuc
in vita nobiscũ existẽtibꝫ seu ĩ purgatorio degẽ
tibꝫ adueñire opto ⁊ desidero sic ⁊ m̃ ipsi vitam
etiã ad laudẽ ⁊ honorẽ noĩs tui ut ibidẽ pit
tibi seruire valeam⁹ te laudare ac bñdicere mer
m̃ terꝫ unde ac clare intueri ⁊ pfcẽ te sciri et
amore ꝑpetuo tibi ĩherere. Et ideo rogo humilit'
ut de male actis m̃ verã ꝯtricõꝫ ꝯcedas et me
pro futuro ꝑserues a malis ⁊ ꝯfirmes ĩ bonis.
viaq̃ mãdatoꝝ tuoꝝ ãbulare me facias ut te
largiẽte post hãc vitã illuc puenire merear ubi
regnas eternaliter bñdictus Amen. Deinde etiã
cũ legere missam aut canẽ velis recollige te pro

quibz et ad tuu honorē celebrare velis videlz ad honorē eccl'ie triumphantis et militantis et ob me moriā passionis xpi tali aut simili modo.

Ex quo ad grāz actiones pro būficiis acceptis tibi omīpōs dēs debitor sū nec aliqd maius tibi retribuere habeā pro oībz q̄ retribuisti mi cp̄ ca licē salutaris accipe et sacrificiū tibi hostiā laudis iōo celebrare intendo et missā legē p̄mo et pri cipalit' ad honorē et reuerētiā dei et ad psol uendū ei cultū latrie. Scd'o ad laudē virginis marie et oīm scōz. qui iā deo clara visione et fruitione būfica diiguntur. Tercio etiā p sa lute oīm fideliū viuoz et mortuoz. et p bono statu spiritualiū et secularium Postea breuit' re collige te ad aliqs psonas tibi magis iunctas et a qbz specialia recepisti būficia et de collās habē dis. Et p̄cipue memoriā passiōis xpi p̄mitte saltē quo ad aliquos articulos ipē cū dixit: Hec quotiescūq̄ feceritis et̄c nec omittas uersū de spū scō sz attēsū. Et finita missa iterū tali aut sili modo deo gratias age.

Omīpōs dēs ego recōmēdo me indignū famulū tuū tue maiestati būssime marie virgini bō Augustino angelo meo scō q̄ mi datus ē pro custodia et oībus scīs specialit' tu. N. et N. no minando patronos siue alios ad q̄s magis afficeris Et peto ut hoz intercessione et tua miseratiōe et protectione custodiar hodie nūc et sp a pctīs

papue mortalib; et ab oib; alijs qntu possi
bile est fragilitati mee et regracior tibi de oib;
bñficijs m collatis signant d' bñficio icarnaci
onis et passionis et q me ad statu scte religiois
vocare voluisti et q me dignatus es pficere hoc
sacrificiu misse ad laude tua. Hic breuissie re
meorae q iricoe et p qbus celebrasti Protestor
etia omps ds q hec et alia bona q fecisti que
heu modica sut et q adhuc facturus su ordinare
volo et ia actu refero in te finaliter illa vtiq ia
est intecio mea. Si tu in eis aliqu occurrerit etc
sic ante habitu est Vt aut debite et meritorie
oia ista pficia recurro ad te iplorado tuu auxili
um et dico cu pphia. Leuaui oclos meos i montes:
vnde veniet auxiliu m. Auxiliu meu a dno: q
fecit celu et terra. Bonitate et disciplina et scie
ciam doce me. q mādatis tuis credidi. et doce
me facere volutate tua. qa ds ms es tu etc. Fi

Nam scdz affcus hois circa deu et itencois
ppositu erga pin. ita deus coopat eide et
prestat auxiliu et ondit prudencia sua:
Vt dr abbas ysaac i scda vto cta pin.

rra p. f. Marco ... 1833

¶ Rhetorica diuina domini
Guillermi Parisieñ. ep̄i.

Libri sancti Effrem De

- Cōpunctione cordis
- Judicio dei et Resur.
- Beatitudine anime
- Penitentia
- Luctamine spiritali
- Die Judicij

Cuius festiuitas S[an]c[t]i Effrem abbatis recolitur in die S[an]c[t]i Januarij mensis ;

Cum suadere doces et ꝑsuadere misellos
Quo pacto valeant fundere verba deo:
Tu facis vt sceleri fiat Guillerme creator
Mitior: atqꝫ reis te duce det veniam.
Hos non dicendi das Quintiliane colores:
Non hos eloquiī gloria Marce dabas.
Hos nō ille dedit quem mirabantur Athene:
Sed perit eloquio rhetor vterqꝫ suo.
Perdita: vana fuit: fallax sapientia vestra:
Judicis humani corda mouere docens.
Nostra quidem ꝓcibus iustam mollirier iram
Ars veneranda docet iudicis atqꝫ diei.
Ah quāto melius verbis placare potentem
Eternumqꝫ patrem: ꝗꝫ dare verba iuris.
Nec modo supplicibus culpam penamqꝫ remittit:
Insuꝑ et donat premia larga deus.
Uiue igitur felix per secula longa magister
Tam bona qui nobis dogmata scripta dabas.
Cum patribꝰ: magnisqꝫ deis: requiesce sub vmbra:
Eternumqꝫ Uale: vir venerande Uale:

Cōmendatio prestātissimi et incompabilis doctoris magistri Guillermi parisieñ. actoris sequentis libri: qui Rhetorica diuina pretitulatur. Prologus

GUillermus episcopus Parisieñ. natione aluernus doctor pfundus et vnctus: ex cui⁹ schola velut ex vberrimo fonte sapientie innumerabiles pclarissimi viri emersere: pter eximios laborū suorum fructus bibliothece ecclesiastice plurimos et pciosos librorum thesauros adiecit. Exposuit nempe luculenter et singulari more psalteriū. Prouerbia Salomonis. Ecclesiasten. Cantica canticoꝝ. et Mattheum euāgelistam. Edidit opus magnū et insigne de vniuerso: cuius sex partes sunt. Quarū tres prime de vniuerso corporeo. Reliquo vero de vniuerso incorporeo: seu spirituali latissime tractauit. Composuit et Rhetoricam diuinam: opus singulariter deuotū: in cuius ꝯscriptione calamū in corde tinxit: cui⁹ lectioni sedule se quiuis ecclesiasticus: cui⁹ peculiare officium orare ē: dare deberet. Quis enim mechanicus sue vacationis et artis: industriam nō concupiscit habere. Tractatum etiā de primo principio: qd̄ deus est. Tractatū de trinitate et notionib⁹ ac pdicamentis in diuinis. Tractatum cur deus homo. Librū de sacramentis magnum: cui nō est similis alter. Tractatum de animab⁹ humanis cōmendatissimū. Tractatum de bono et malo. Librum de fide et legibus. Summā de virtutib⁹ et moribus: de vitijs et peccatis: ac meritis et retributionib⁹. Tractatū de operib⁹ ac mirabilibus virtutū. Tractatum de laudib⁹ patientie. Tractatum de dono scientie. Tractatum de .xxx. remedijs temptationū. Tractatum de vocatione ad beneficia ecclesiastica: et d̄ pluralitate beneficioꝝ in vnitate ꝑsone: ī quo diuini honorꝭ zelotissimum se fuisse declarat. Tractatū de claustro anime: opus multa breui sinu continens. Declamatorios sermones exhortationū populariū: et alios libros et tractat⁹ cōplures: qui tales ac tanti sunt: vt sanctos doctores Thomā et Bonauēturā in sapientie eminentia a plerisqꝫ doctissimis viris: vel equare vl' antecellere iudicenť. Dum hic vir eleuate intelligentie et pfunde speculationis: sanctimonia morū singulariter cōspicuus: ante pontificatū parisius theologiam fructu multo publice legeret: et amicus su⁹ magnus ab epō quodam accepisset mandatū litteris expssum: vt pbendam in ecclesia ei⁹ vacantē: conferret alicui viro bono sibi eā obtulit. Cui statim respondit. Nō habes o amice potestatē conferēdi pbendam nisi viro bono: nec fines ipsius mandati excedere potes: nō igiť mihi eam dare vales: qui nō sum vir bonus: et hac via se euasisse magnopere gloriabať. O virum singularem et ipso fenice rariorem magnis vtiqꝫ pconijs extollendum. Illo etiā tempore diuini verbi pdicatione abunde fructificatas plures cōmunes mulierculas a peccatis retraxit: quib⁹ parisius nouam domū filiarum dei inchoauit. Anno dñi. M.cc.xxv. et harū exemplo cepit hic ordo in alijs etiā ciuitatibus dilatari. Demū biennio elapso: anno videlicet dñi. M.cc.xxvij. mortuo epō Bartholomeo parisieñ. ecclesie cathedre pontificali dignissime pfectus est: cui multo fructu deseruiuit tempore longo: semꝑ lingua calamoqꝫ deuotissimi doctoris officium adimplens.

¶ Tabula admodũ vtilis: qua cõtinet᷑ iuxta alphabeti seriẽ: toti⁹ operis materia.

Damna prouenientia de peccatis.ca.xlvij.B

Elemosyna va-

Capitula huius libri.

Incipiunt capitula sequētis videlicet Rhetorice diuine: de oratione peculiariter tractantis.

¶ Rhetorica diuina siue ars oratoria eloquẽtie diuĩe edita per venerandũ patrẽ magistrũ Guilermũ parisiẽsem.

¶ De oratione Capl'm I

B In sacris ac sacrificatiuis exercitationib⁹: que ꝛ quãta sit dignitas ꝛ ꝓcellentia poti⁹ orõnis: multũ liqde apparere põt volẽtib⁹ videre atq̃ valẽtib⁹. Et primũ exeo ꝙ ois sacrificatio: ois bñdictio: ꝛ offic sacrm: ꝛ oino quicq̃d in cultu diuino honorifice agiť: aut orõ ẽ aut orõne pagitur siue pficiť. Deinde ꝙ ois eccł'ia sanctoꝝ: celesti ac diuino magisterio erudita ac instituta: tam multiplici celebritate frequẽtat orõnem: vt ei die noctuq̃ insistat ꝛ inuigilet: ꝛ eidem vite p̃ntis tpa: tanq̃ illi ꝯsecrata ꝛ debita: pciať. Cui⁹ rei nulla alia cã vel ratio existimari vel cogitari põt: nisi oratiõis tanta necessitas: tantaq̃ fructuositas: q̃ tantã frequẽtationis ꝛ instantie ꝯtinuitatem exigat ꝛ reqrat. Qꝫ si dixerit quis auctoritas apłica: ꝓcepto suo quo dictũ
Thessa.5.d est: Sine itermissiõe orate: ad hoc artat ꝛ cogit: nõ solũ eccł'a: sꝫ etiã ipa lex euangelica: in qua exꝓsse legiť mandatum de orõne: ipso ore veritatꝭ editũ: quo dictuꝫ
Luc.18.a est: Quia oꝑtet sp orare: ꝛ nũq̃ deficere. Rñdeo in hoc qꝛ in ipsa cause sunt ꝛ rõnes rõnabilissime atq̃ iustissime: ꝑpter quas mãdata hmõi et oĩa alia q̃ de orõne data sunt merito data fuerũt. Tertio ex virtuositate ipsi⁹ orõnis: mirificẽtĩs et numerositate mirabili atq̃ ꝓstantia vtilitatũ: quas te scire faciã in sequẽtib⁹

B ¶ Ex his ẜ trib⁹ manifestũ esse tibi debꝫ ꝛ necessariam esse et oino debere esse celestem ac diuinalẽ rhetoricã: siue spũalem ac saluberrimã oratoriam: que in causis aiaꝝ atq̃ negocijs allegare doceat eos q̃ cause hmõi patrociniũ susceperũt. Et spũales oratores ꝯstituti sunt: vt in dei altissimi cõsistorio: causas allegẽt hmõi ꝑpter qḋ stipẽdia bñficioꝝ eccł'iasticoꝝ eis ꝯstituta sunt ex magna pte. Hoc aũt dico ꝑpter officia docẽdi ꝛ ꝓdicandi: in quib⁹ ꝯsistit residuũ militie clericalis: de quib⁹ nullatenꝰ tibi dubitãdũ est: ꝙ nec recte nec laudabiliť exerceri pñt: nisi doctores: ꝓdicatores atq̃ iudices eccł'iasticos virt⁹ orõnis adiuuet ꝛ dirigat incessanter. ¶ Qꝫ si tãta volumina studio et labore rhetoꝝ de orõe rhetorica scripta sunt: q̃nto forti⁹ de ista sacra ꝛ sacratissima orõne dignum ꝛ iustũ est vt scribať ars ꝛ doctrina. Hec aũt ratiocinatio a ꝓportionabilitate causaꝝ ꝛ orãti..nũ virtutem hꝫ atq̃ vigorẽ: si tñ nõ est comparatio orõnis ad orõnem in fructu vel vtilitate: nõ erit compatio debiti ꝛ laborꝭ ꝓ arte ꝛ doctrina isti⁹ ad debitũ studiũ vł laborem illi⁹. Quid dicã de orõne lŕaria cui tota grãmatica inuigilat? Quid de orõne logica: cui tã studiose: tanq̃ pfecte Aristoteľ ingeniositas insudauit? ꝛ Aristote.
de orõne vtiq̃ logica: que ois vel ꝑpositio: vel syllogism⁹ est: oẽs libros logicales titulauit: Ut de syllogismo librũ priorum vel analeticoꝝ: De demõstratione librũ posterioꝝ: Et de elencis librũ elencoꝝ: Et de syllogismo dyalectico libruꝫ topicoꝝ: De interꝓtatione vo siue ꝑpositione librũ perihermenias? ¶ Qualiter aũt possibile erit istã sacrã ac sacrificatiuam: ꝛ modis oib⁹ omni generi aliaruꝫ orõnũ incompabiliť ꝓcellenteꝫ orõnem esse omni arte ꝛ doctrina ꝛ artificio destitutã? Quia igiť nec imensitati diuine ꝯgruit hoc: neq̃ ꝑfectioni: quã nõ soluꝫ decet sꝫ etiã necesse ẽ esse in eccł'ia dei altissimi: q̃ schola ipsi⁹ ẽ: ꝛ cui⁹ sola doctrina in ea disciť ꝛ doceť: assidue esse arteꝫ atq̃ artificiũ orãdi necesse eẽ. ¶ Ampli⁹: C
qḋ op⁹ cuiuscũq̃ vtilitatꝭ inueniri põt: qḋ arte ꝛ doctrina ac artificio careat: et doctores atq̃ artifices sui non habeat? Que ẜ cã reddi põt vt op⁹ tã nobile: tanq̃ ꝓclare vtilitatꝭ hucusq̃ neglectũ atq̃ desertũ sit: nisi qꝛ vł ei⁹ vtilitas ignorata ẽ: vel ipi sacri doctores desides aut alijs occupati: orõnẽ ꝓterierũt? Credendum ẜ est mł'tos de ea multa scripsisse: et cũ exẽplaria orationũ scripserũt: hoc sufficere oratorib⁹ reputasse. Uel forsitã qꝛ poti⁹ orãdo q̃ philosophãdo orare didicimus: nõ artẽ vel artificiũ orãdi eos: sed orõnes scriptas autẽticas oratorib⁹ tradidisse: sicut euidenter apparet in libro psalmoꝝ q̃ exq̃sitissimis orõnib⁹ refertissim⁹ est. ¶ Si q̃s aũt dixerit ꝙ orõ donũ D
dñi dei est: ꝛ ꝑpter hoc nõ ab arte vł do-

ctrina: ſ; magiſ a datore querēda ſit: ver
vtiqꝫ dicit. Si quis vero dixerit ꝙ hmōi
orō nō ſolū potiſſimū ſui: ſ; etiā ꝑmū;
h; diuini munerſ ⁊ grē: ⁊ ꝓpt hoc nihil
ad eā d arte ⁊ doctrina hoīm. Rñdeo: qꝛ
iuſticia que virtꝰ eſt veri noīs: nō ſolum
ꝓcipuū ſui aut plurimū: ſ; etiā totū qđ ē
vel h; diuini munerſ eſt ⁊ grē. Nihilomi
nus tñ ꝑitia iurſ (q̄ ſcia legū ⁊ canonū
eſt) ſiſr ⁊ cognitōe diuerſaꝝ ꝯſuetudinū
atqꝫ exercitatione cāꝝ ⁊ negocioꝝ: illu-
ſtrat atqꝫ dirigit. Sic ſe h; ⁊ de orōne.
Arte nāqꝫ ⁊ doctrina: quā h ſcribere in-
tendo: ꝑmū ⁊ multipſr adiuuat. ¶ Nec
Aristote. obſiſtit mihi i hoc ſermo Ariſtotel. quo
dixit in primo ethicoꝝ: qꝛ ſcire vł paruꝫ
vł nihil opat ad vtutē: qđ nō de oī ſcire
vel falſo intelligere potuit: cū ipſemet di
cat in libro eodē: qꝛ vtꝰ ē omni arte cer
tior ⁊ melior. Tibi vero declaratū ē ꝑ me
⁊ in tractatu de actibꝰ hūanis: Et in tra
ctatu de vtutibꝰ ⁊ moribꝰ: quaſdā ſcias
vtutes eſſe: ſicut prudētia ⁊ q̄ſdā alias.
Inſuꝑ ⁊ oēm virtutē ſapiam eſſe: qđ eſt
dicere ſapidū ſiue ſaporās ſciam: ⁊ tāqꝫ
intimā ac ꝓfundatā cognitionē. Sciaꝫ
vo iuxta cōem intentionem quaſi cōem
intētionē .ſ. exteriorē. Res em̄ oēs nō ſo
lum lucent vtuti intellectiue ad illumi-
nandū eā lumie ſcie: ſed etiā ſapiūt ad fa
ciendā vel inficiendā virtutē motiuā: et
quaſi imprimendā eā ſaporibꝰ ſapiētie.
De q̄bus ibi ſatſ feci tibi. De ipſa ſapia
quoqꝫ tibi certiſſimū eſt: ꝙ ipſa ē donuꝫ
dei altiſſimi: ⁊ ab ipſo ſtudioſiſſime expe
tenda ⁊ ſperāda: nō tñ ꝓpter hoc ſchola
ſtice doctrine ⁊ diſputatiōes aut libroꝝ
ſacroꝝ expoſitiones inutiles vel ſupua-
cue hn̄de ſunt. Et ſi de ſingulis creatorſ
donis ⁊ d ſingulis virtutibꝰ aut gratiꝭ
ꝯſiderationē in hoc feceris: iuenies indu
bitanter vnūqđqꝫ eoꝝ doctrinis adiu-
uari multipliciter. Licet em̄ greſſus q̄ ꝑ
pedes eſt: ex vtute greſſibili ſit: viſu tñ ⁊
tactu adiuuat ⁊ regit: interdū ⁊ auditu
Strepitū nanqꝫ pedū deꝓhēdit gradiēs
⁊ eq̄tans vtrū ſuꝑ lignū vel lapides gra
diat: ex hoc etiā ꝑpendit diſcrimina vel
E ambulationis vł eq̄tationis ſue. ¶ His
itaqꝫ determinatſ incipiā ipſo actore du
ce ⁊ luce: q̄ oīm ſalutariū ſibiqꝫ accepta-
rum orōnū ⁊ inſpirator ⁊ exauditor eſt.
Et dicā ꝙ huiꝰ ſacre ⁊ diuinalis rhetori
ce: ſiue oratorie ſcie: ſubiectū eſt orō: qꝛ
de ipſa i illa agit: eiuſqꝫ ꝑfectiones: dīe
⁊ ptes: necnō mirifice vtutes ⁊ ineſtima
biles fructꝰ ſiue vtilitates: adiumētaqꝫ
atqꝫ impedimēta: quibꝰ vel adiuuat vł
impedit exauditio illiꝰ docent in eadē
⁊ declarant. ¶ Coueniens aūt ⁊ oīno ne F
ceſſariū eſt: ad iſtā ſciam accedentibꝰ: ut
in primis eis determinet: q̄d eſt qđ dici
tur orō d qua h intendit vt ꝓdixi: De q̄
certiſſimū eſt ꝙ orō nō eſt niſi petitio in
genere. qđ dico: qꝛ nō oīs petitio eſt orō:
ſed ea ſola q̄ dirigit ad deū: vł ad ꝑſonā
aliquā: ſeu ꝑſonas ꝓpter ipſum. Orare
nāqꝫ ipſos ſcōs ſiue āgelos tūc dicimur
cū ꝓces ad eos dirigimꝰ. Alie aūt peti-
tiones q̄ ad hoīes dirigunt: orōnes mi-
nime habēde ſūt ſiue dicēde. Nec em̄ ad
regē aliquē dicimꝰ oro te dn̄e: ſed neqꝫ
ad familiares ipſoꝝ regū dicere ꝯſueui-
mus: orate ꝑ nobis regē vel pontificeꝫ.
Quapropter manifeſtū ē: ꝙ orōnes ꝓprie
⁊ habent ⁊ dicunt: q̄ ad deū vel ad ſcōs
eius ꝓpter ipm̄ dirigunt. Et inde eſt ꝙ
apud ſedē apłicam vł curiā romanā: nō
dr̄ quis orōnes deferre vel offerre: ſ; peti
tiones potiꝰ. Nec ipſe etiā ſummꝰ ponti
fex dicere cōſueuit petitionariis: offerte
orōnes vrās. Manifeſtuꝫ ḡ eſt ex his ꝙ
orō oīs petitio ē: ⁊ nō ecōuerſo: ⁊ qꝛ peti
tio tanqꝫ genꝰ ad orōnē ſe h;: orō vero
tanqꝫ ſpēs ad ipſaꝫ. ¶ Qꝛ ſi dixerit quis G
qꝛ orō ꝑ bonis ſolis ſpūalibꝰ aut eter-
nis obtinēdis ē ⁊ offert deo: nō recte di
cit: qꝛ etiā tꝑalia bona ab ipſo ſanctiſſi-
me atqꝫ iuſtiſſime petunt. Siſr ⁊ libera
tio a malis tꝑalibꝰ. Et manifeſtū ē mul-
tis exēplis veterſ legſ ſeu teſtamēti: tꝑa
lia bona petita ſepe fuiſſe a patribꝰ ⁊ orō
nibus obtēta. Siſr ⁊ liberationes a malſ
tꝑalibꝰ: tanqꝫ a gladio inimicoꝝ ⁊ peſti
bꝰ. Quis em̄ ignorat ſcm̄ Moyſen: mul-
totiens vt ceſſarēt plage ab egypto: ſuis
orōnibꝰ obtinuiſſe a deo altiſſimo? Siſr
⁊ de plagis quas deꝰ mittebat ꝑplo he-
breoꝝ: vt plaga ignis: ⁊ plaga ſerpentuꝫ
ignitoꝝ. De quibꝰ notiſſimū eſt ꝙ orōni
bus eiuſdē ꝓphete ceſſauit vtraqꝫ. No-
tiſſimū etiā eſt ꝙ ꝓphete alteriꝰ orōnibꝰ
multiplicatū eſt oleū vidue cuidā in le-
chito: ⁊ farina i hydria: pluuia data ſuꝑ
terrā eſt: data fertilitas: ſiſr orōnibus ꝓ
phete illiꝰ: de q̄ duo bona mere tꝑalia ē̄

nemo ignorare pōt. In nouo vo testō q̄t sanitates corpoꝝ facte sūt ꝑcib⁹ sanctorum apłoꝝ ⁊ martyrū: ⁊ ꝑ vnū ex apłis ex virgis auꝝ factū est: ⁊ ex lapidib⁹ gemme: ⁊ ita de aliis bonis tp̄alib⁹: q̄ oṙonibus sanctoꝝ impetrata sūt ⁊ obtenta: ⁊ iugiter impetrant oṙonib⁹ sanctoꝝ i nouo testamēto: q̄b⁹ enarrādis ⁊ enumerādis vix vita hoīs vni⁹ sufficeret? Quia igit ex ipsis auditionib⁹ ⁊ petitoꝝ impetrationib⁹ manifestū est scōs talia siue ꝑ talib⁹ nō insipiēter oṙasse vel oṙare. Nō relinquit ex illa dubitatione: q̄n sancti deoq̄ acceptabilr oṙare possint hoīes ꝑ bonis tp̄alib⁹ obtinēdis: ⁊ malis tp̄alibus remouēdis. ¶ Qꝫ si dixerit q̄s q̄ rō-

H cinatio ista ad hoc nos inducit: vt oṙo etiā ad hoīes dirigat: cū in bonis tp̄alibus ꝑstandis: malisq̄ sitib⁹ remouēdis p̄tātem hēant hoīes: sicut dixit pilatus

Joh.19.b. Nescis: q̄ p̄tātem habeo crucifigere te: ⁊ p̄tātem habeo dimittere te. Cui et rn̄dit ipsa vitas: nō haberes inq̄ns p̄tātē in me vllā: nisi datū eēt tibi desuꝑ. Rn̄deo q̄ in hoc: q̄ oṙo addit suꝑ petitionē aliquid veneratiōis: ꝑ q̄d oṙando petit bonum: siue mali liberatio ab aliq̄ tāq̄ ab actore: ⁊ principalitatē p̄tātis in eo q̄d petit habēte: q̄ principalitas tāq̄ ad creatorem deū solū ꝑtinet sicut creatio ꝑ se ⁊ ꝑprie fieri nō pōt nisi ad ipsum. Et ꝓpter eām hāc eccł'ia parisieñ oṙat: vt fructus terre dare ⁊ ꝯseruare digneris: te rogamus audi nos. Diuitib⁹ aūt ministeriū vt inde i bonis tp̄alib⁹ datū vł poti⁹ cōmissum est: nō aūt principalitas p̄tātis. Igit oṙo ꝓs est diuini cultus ⁊ honorificentie: cū ꝑter venerationē ad deū recte ac ꝓprie dirigi nō possit. Attestat enim huic rei ꝯsuetudo eccl'iastica: que ad nullum sanctoꝝ dicit: roga ꝑ nobis: sed oṙa tantum: intelligēs euidenter oṙones ad

I deū solū posse fieri ⁊ debere ꝓprie ¶ Qꝫ āt eccl'ia ad ipsum deū loquēs tā crebro dicit: te rogam⁹ audi nos: ꝯuenieñter ⁊ ꝓprie dicit hoc: q̄ rogatio q̄si gen⁹ est ad oṙoez: sicut ⁊ petitio. Et ē petitio oṙo vł locutio: nō vt q̄busdā videt optatiua: sꝫ alicui⁹ inclinatiua. Nō eñ qui optat et desiderat aliquid ab ipso petit. Illud tn̄ multi optant siue desiderāt: q̄d oīno habere nolūt: sicut viri ⁊ sapientes: q̄ multa ꝯcupiscūt ⁊ desiderāt a q̄bus tn̄ se abstinent viriliter ⁊ auertūt. Qui aūt petit indubitanter oñdit se velle obtinere q̄d petit. Sicut q̄ hoc vbū opto siue optandi: significat intelligentiā siue affectōes que vocat optatiuus mod⁹: ⁊ ꝑ quā fit siue dr̄ oṙo siue locutio optatiua. Sic verbū peto siue petēdi inclinationē siue affectionē significat: ꝑ quā ⁊ fit ⁊ dr̄ locutio petitio siue petitiua ¶ Sollerter aūt cōsiderādi tibi sunt ⁊ attēdendi sermões sacroꝝ doctoꝝ: qui nō recte intelligētibus: videntur eē diffinitiones oṙois de qua hic agit: sicut est iste ꝟmo K

Augꝰ. Oṙo ē pius affectus animi ad deum aliq̄d ab eo obtinere intēdentis. Cū eni piū desideriū: pi⁹ affectus sit animi nō tñ oṙo ē. Sil'r ⁊ ꝟmo iohis damasceni quo dixit q̄ oṙo est ascensus intellectus ad deū: nō diffinitio oṙonis est: sed laus aliqua ipius. Reuera tñ q̄ oṙat intellectu .i. intellectualiter siue sp̄ūaliter ascēdit in deū: ⁊ applicat se illi atq̄ coniungit applicatiōe familiarissima: dum oīa infirma sua: omēs defect⁹: ⁊ omnem pauꝑtatē suā eidē reuelat. Iuxta ꝟmonē ꝓphete qui dixit. Effunde coꝛ tuū sicut aquā in cōspectu dn̄i. Et alius iteꝝ ꝓpheta. Effundo in cōspectu ei⁹ oṙonē meā ⁊ tribulationē meā ad ipm ꝓnuncio. Eodē mō sentiendū est tibi de ꝟmone beati hiero. quo dixit: q̄ vaciter oṙare: est amaros in cōpunctiōe gemit⁹: nō vba cōposita resonare. Manifestū ē eni oṙoem nō eē gemit⁹ vel resonantiā gemituū: sed reuera adiumenta magna et pulcherrima oṙnamēta sunt oṙois hui⁹ modi: gemit⁹ ⁊ amaritudo eoꝝ. Et hoc euidēter in sequētib⁹ videbis. Hec aūt de sermonib⁹ scōꝝ ⁊ sapientū: quibus insipiētes ⁊ idocti credūt eos diffinisse oṙonē: q̄ū d̄ his i scholis theologicis varissime corrixant vel poti⁹ cornicant tibi ꝓposui. ¶ Qꝫ q̄ dixit scūs iste et sapiens: q̄ veraciter oṙare est circa virtutē vitātē vł oṙois: intimitatē seu affectuositatē ipsi⁹ intellexit: qua ꝓpter ei⁹ intentio fuit: q̄ veraciter oṙare .⁊c. q̄d est dicere intime siue affectuose: siue ex cordis cōpunctione ⁊ amare atq̄ gemituose oṙare est. ¶ Que ergo ad notificationē siue cognitionē oṙonis dixerunt viri sancti ⁊ sapiētes: laudes oṙois sūt et ꝑticulares quedā declaratiōes ipsius

Augustin⁹.

Joh. damas.

Thre.2.f.

Ps.41

Hieronym⁹

potius q̃ veri nois diffinitiões. Obsecratio vero nõ est aliud q̃ oro vel petitio. Sed inde dicit petitio ista obsecratio: q adiuratio ei adiuncta est: Qua propter obsecratio nõ ẽ nisi adiurativa petitio: queadmoduz qñ dr: Obsecro te p misericordiã dei: vel p effusionẽ sãguis redemptoris. Inter oroem aũt et deprecationẽ distinguũt interdũ sacri doctores dicẽtes: qr oro est p obtinẽdis bonis: deprecatio vero p malis remouẽdis siue arcendis.

De perfectionibus oronis diuine. Ca. II

His autẽ ita positis: aggrediar declarare et numerare pfectiões oronis et differentias. Deinde mirificẽtias virtutũ ipi9. Deinde querelas et cõfabulatiões sanctoꝝ cũ aiab9 suis. Cõsequẽter disputatiões ipoꝝ cũ ipso deo altissimo: pp̃ter q̃s dictũ ẽ a pphẽta: Suauis erit ei disputatio mea. Nouissime vero curabo aggregare verba potentis ad depcandũ cõposita: De quibus ab ipo dño deo dictũ ẽ i penit. Job.
Job.41.a. Nõ pcã ei. s. behemoth v̾bis potẽtib9 et ad deprecandũ cõpositis. Scito igit q oro de qua hic intẽdo: septẽ habet pfectiões seu differẽtias. Et qr prima est velut oro rhetorica et intentio: habens similitudinẽ orois rhetorice secularis: et ad similitudinẽ et pportionẽ illi9 ptes: videlicet exordiũ: narrationẽ: petitionẽ: cõfirmationẽ: et informationẽ: Nouissimo vero cõclusionẽ. Differt autẽ
M ista oro spũalis ab illa intentiõe. Orator eni secularis intẽdit sua oroe mouere iudicẽ et inclinare in ptem suam: videlicet vt p pte sua iudicet aut sententiet. Orator vero spũalis: oronẽ quã corã deo altissimo fũdit: nõ intendit ipm mouere: quẽ scit indubitãter inultimate stabilitatis imobilissimũ: sed potius semetipm vel a malo in quo ẽ in bonũ: vel a bono in meli9: qd ẽ dicere: qr intẽdit semetipm facere idoneũ p oronẽ: vt ei cõcedat qd impetrare intendit: quia si oro eius ẽ p remedijs a malis: tũc intentio ei9 necesse habet se facere vel exhibere adeo miserabilẽ: vt pater miscdiaꝝ miscdiam quã petit: ei vel nõ velit vel nõ valeat denegari. Et intelligo hoc: si p seipo oret. Si aũt p alijs: auferre debet in primis ea a semetipo q̃ irã dei iustissimã puocãt: ne dñi inimic9 dei exñs et placare sibijpi illũ negligit aut ptẽnit: magis eũ ad iram puocet q̃ leniat.
Iuxta significationẽ beati gregorij dicẽtis. Si is qui displicet ad interpellandũ mittit: irati iudicis anim9 ad deteriora puocat Propter qd mẽoriter tenere debẽt q̃ p alijs impetrare diuina bñficia volũt: verbũ qd legit Joh. ix. Peccatores de9 nõ exaudit. In quo subintelligendũ ẽ p alijs: p se eni ipis nõ est dubiũ q̃n eos sepissime exaudiat: et etiã iustificet. Sicut euidẽter apparuit in beatissima illa peccatrice maria scz magdalena: sicut legit Lu. vij. Siliter et i publicano: eiusdez. xviij. Ipsa etiã tota ecclesia clamat ad deũ: Pctõres: te rogamus audi nos. Ampli9: q̃ sũt q̃ dicũt ad eũ ex ipi9 magisterio et pcepto: Et dimitte nobis debita nr̃a: sicut et nos dimittim9 debitorib9 nr̃is: nisi q̃ debitores se esse cõfitent? Qui aũt sũt debitores nisi pcõres? Siliter Math. xviij Serue nequaz omẽ debitũ dimisi tibi qm rogasti me. Et qr nõ ẽ necesse vt sup hoc pbatiões ampliores adducã p eodẽ: p sequar oroem iuxta pmissam similitudinẽ et ei9 ptes. In primis ipm exordiũ.

Gregorius | Joh. 9. | Luc. 7. | Luc. 18. | Luc. 11. | Matth.

De exordio. Capi. III

Exordiũ siquidẽ rhetoricũ ad hoc in orone rhetorica sp pponit: vt per ipsũ captet beniuolẽtia iudicis: et fauor astantiũ siue audientiuz. Propter qd oratores illi in exordijs suis premittere solẽt famã et iusticiã iudicis et exempla de eodẽ: de quib9 eos laudari asserũt: et alia q̃ actores et doctores artis illius studiosissime ac disertissime docuerũt. Mihi aũt videt q nulla via fauorabili9 aut in cõspectu dei altissimi gratiosius ordiri possit orator spũalis oronẽ suã: q̃ si a stupore: cõfusiõe: timore et dolore iniusticie sue siue insipentie sue incipiat: et dicat sic. Deus glie et pr miscdiaꝝ: audeo ne apparere in cõspectu sancte ac verẽdẽ tremẽdeq3 semp maiestatis tue? Aut pñt ferre oculi sancti tui horrificas abomiatões: et mõstrificas n

feditates meas: abyssos imūdiciarꝫ mearū: et qḋ est deteri⁹ imensitatē ingratitudinū mearꝫ damnabilissimā: ⁊ imensitatē iniquitatū ⁊ iniusticiarꝫ mearū nequissimā? Speciosa nāqꝫ est babylon illa terrifica compatiōe mōstruositatis mee: pulcherrim⁹ infernus compatiōe deformatiōis: ꝑuersitatis ⁊ inordinationis mee. Mūdissima ē cloaca omis cōꝑatione fetulētie mee: sordiūqꝫ vitiorū ac pctōꝝ: quib⁹ dimersus ac sepult⁹ sū: Sꝫ si respicere dedignaris: q̇d faciā? quo fugiā: cū ṗter te nō sit refugiū pctōrib⁹? Qualiter audiar: qui etiā audiri indignissim⁹ sum? Cui⁹ aspectū omēs scti ac mūdi oculi ꝑhorrescūt: cui⁹ fetorē ⁊ sordes omēs pure ⁊ incorrupte nares refugiūt: seqꝫ ab eis cū abomiatiōe ⁊ indignatiōe auertūt. Sed ⁊ si dignaris: qua fronte: qua audacia: qua temeritate ṗsumā aliq̇d petere a te: cui⁹ irā imensis ⁊ inūerabilib⁹ malis meis totiēs ⁊ taꝫ diu horribiliter tāqꝫ multipliciter prouocare non expaui? Nosti dn̄e (q̇ nihil ignoras: quē nihil latere pōt) qꝛ nec cogitare: neqꝫ loq̇ q̇cq̄ꝫ qḋ tibi placere debeat corā te valeo: nisi ṗueneris me in bn̄dictōib⁹ dulcedinis tue. Da dn̄e misericordie mihi miserrimo pctōri vilissimo: mihi omi bono indignissimo: omni dānatiōe ⁊ morte dignissimo: orōis tibi accepte exordium. Da ⁊ ceteras ꝑtes: qꝛ nosti nec orōnē nec ꝑtem ipsius nobis esse posse: nisi de multitudine miscd̄ie tue. Et ne differas dare: donec illud dignis supplicatiōib⁹ meruerim: Alioq̇n qn̄ me in ꝑte ista respiceres: qn̄ donum istud taꝫ necessariū mihi donares deus gl̄ie et dn̄e miscd̄ie: q̇ in hoc ip̄o ꝙ hoc in cōspectu tuo cogito: ꝙ donū istud desidero: ꝙ ip̄m licꝫ aride: frigide: tenebrose ⁊ tam exiliter peto: ṗuenies me in bn̄dictōib⁹ dulcedinis tue. Nūq̄ꝫ eni rogarē te hoc mihi ṗdonasti: arram scꝫ exor-
…9.d dīj pie deuote ⁊ tibi placite orōis. Cui nō solū māsuetorū ⁊ humiliū semꝑ placuit deṗcatio: sed etiā pctōres ꝑ seipsis supplicātes multitudine miscd̄ie nō solū nō expellis: sed etiā reuocas: et anteq̄ꝫ ab ip̄is inuoceris: predonas vt te inuocent

Qꝛ exordiū pōt incipi a gratiarūactione. Ca. IIII

Quod si exordiri volueris orōem tuā a grāꝝ actiōib⁹ ⁊ laudib⁹ (qḋ indubitāter ꝯuenientissimū ē) nō P
solū ꝑpter qḋ scriptū ē: Laudās inuocabo dn̄m: sed etiā qꝛ oīno indign⁹ ē alia Ps.16.
bona vel dona recipe a deo vel obtinere: q̇ tā de collatis atqꝫ receptis grās agere nō curat. Hoc eni est tanq̄ꝫ spēale seruitiū: ⁊ q̇dā census siue censi caput q̇ in cognitōe dominij reſuat a dn̄is ⁊ retinet. Quēadmoduꝫ igit in feudis si feudatari⁹ abscōdit ⁊ nō reuelat atꝫ recognoscat dn̄o feudi totū feudū: iure ⁊ cōsuetudine etiā illud amittit siue ꝑtē illi⁹: illā vicꝫ quā dn̄o recognoscere noluit sed abscōdit atqꝫ celauit. Sic de⁹ ⁊ dn̄s oīm seculoꝝ in omib⁹ donis ac datis suis hāc recognitionē sibi retinuit. Alioq̇n de rectitudīe iusticie sue merito auferre pōt omib⁹ illis q̇ ei bona sua nō ꝯfitent. Juxta quā materiā hic non solū aliqua denegare pōt: sed etiā auferre iā data. Hmōi ḡ ꝯfessiōis seu reco- P
gnitōis hic erit mod⁹: q̄ntū mihi dat ⁊
occurrit ad pn̄s: De⁹ gl̄e ⁊ dn̄e miscd̄ie Oratio
vnus: solus ⁊ verus de⁹ ⁊ dn̄s oīm seculoꝝ: tua sunt ⁊ tibi soli debent oīa: honor ⁊ gl̄ia: omis collaudatio ⁊ magnificatio: grāꝝactio ⁊ bn̄dictio: qꝛ op⁹ tuū: donū tuū: bn̄ficiū tuū: ⁊ oē bonū qḋcūqꝫ: q̄ꝫtūcūqꝫ ⁊ q̇lecunqꝫ ip̄m sit: Et nos dn̄e nō sum⁹ nisi fabricatiōis tue facture mirabiles: a te vnico creatore: actore ⁊ fabricatore: ex solis donis: bn̄ficijs et oꝑib⁹ tuis: a te vno solo deo xp̄o ⁊ vno mirabiliter cōdite ⁊ ꝯstructe. A te accepi de⁹ gl̄ie ⁊ dn̄e miscd̄ie ꝙ sū: ꝙ viuo: ꝙ sentio: ꝙ itelligo. A te accepi aiam ⁊ corp⁹: ⁊ oīa bona que in aīa mea sūt. A te accepi pietatis tue dona: singl'ariter corꝑis mei mēbra: singuloꝝ mēbroꝝ ꝑtes: q̄rū tu sol⁹ ⁊ nūeꝝ ⁊ ꝯpositiōes ⁊ colligatiōes viresqꝫ oīm nosti. Sic ⁊ vires ip̄i⁹ aīe mee natales: ⁊ nec vll⁹ pil⁹ ē in toto corꝑe meo: cui⁹ tu sol⁹ nō sis fabricator ⁊ dator ⁊ actor. Accepi ⁊ grāꝫ q̄ xp̄ianū me eē voluisti atqꝫ fecisti. Accepi ⁊ scificationē baptismalē cū tota numerositate v̄tutū ⁊ donoꝝ tuoꝝ q̄ necc̄ie sūt vnicuiqꝫ ad recte viuēdū tibiqꝫ placite ſuiēdū ⁊ ad ꝑmerēdū eterne felici-

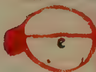
tatꝫ glīaꝫ: ppt̄ quā ꝛ ad quā nos creasti ꝛ bōa hec oīa nobis tribuisti: scio te dn̄e illuīante atꝫ ꝛuelāte ꝙ magna sint bōa tpalia que a te accepi. Et q2 nō de meritis meis sed de plarga bonitate tua illa accepi. Scio incompabilr̄ pstātiora esse bona grē q̄ de supabūdātissima miscdia tua mihi sup hec apposita sūt. Scio bona glorie ad quā me creasti: ꝛ donis tuis naturalibus sic instituisti. Et deinde donis tuis gratuitꝫ: q̄ sunt ꝟtutes ꝛ grē: q̄bus in sacro baptismi me informasti: et ad illa pparasti: etiā incogitabiliter nobiliora atꝫ sublimiora eē aliis q̄buscꝫ: Pro his oib9 vt possum: ꝛ vt pmittūt tenebrositas: ariditas ꝛ frigiditas: oimodacꝫ paupertas cordis mei: ꝙtum tu das ꝛ q̄s das de mkritudine miscdie tue: gratias ago tibi: bn̄dico te: collaudo: magnifico atꝫ glorifico. Licet longe imperiter ab imensa largitate bn̄ficiorꝫ tuorꝫ: ꝛ longe incompabilr̄ a debita deuotione: Oēm eñ estimationē meā: oēm admirationē: oēmcꝫ cogitatū meū incogitabilr̄ excedit imensitas largitatꝫ ꝛ benificētie tue in me: ꝛ in alios infatigabili ꝯtinuatione semper pfusissima. Confiteor et abyssum ingratitudinū mearum erga te dānabilissimā: quib9 nec debitas grar̄ actiōes p tanta imensitate bn̄ficiorꝫ tuorum tibi vncꝫ retuli: ſꝫ necꝫ etiā illa vnꝙ tibi nō solū deuota recognitione confessus suꝫ: imo etiā necꝫ arida ꝛ nuda rememoratione illa recogitaui. Confiteor īsup dn̄e mie: q2 tot ꝛtātꝫ igratitudinib9 meis: intorsiones nefarias: ꝛ abusiones execrabiles: donorꝫ ꝛ bn̄ficiorꝫ tuorꝫ: que oīa cū in honorē ꝛ gloriā tuā obsequiacꝫ tibi placita ꝯuertere debuissem: i morteꝫ meā ꝛ in iniuriā ꝛ ꝯtumeliā tuā: ꝛ in arma etiā ipugnatiōis tue ꝯuertere nō expaui: ꝛ in mortē quidē meaꝫ dum bona data tua q̄ mihi vita esse debuerāt: ꝛ cuꝫ q̄b9 erat vita spūs mei: vitiis meis ꝛ peccatis i memetipso gratuita tua extinxi. Naturalia ꝟo dona tua grauiter lesi et vulneraui: ꝛ in iniuriā tuā ꝛ ꝯtumeliā: dum q̄cuncꝫ illorū vel tibi nō attribui: vel mihimet falsissime atꝫ vanissime arrogaui: in q̄ furtū et rapinā in gehēnali suspēdio dignissimā me cōmisisse ꝯfiteor Pluries ꝟo donis tuis ac datꝫ i supbiā intumescēs: ꝛ in elationem eleuat9: odibilem atꝫ abominabilē me tibi et hominib9 effeci. In arma ꝟo impugnationis tue multa ex donis ꝛ datꝫ tuis multotiens intorsi. Pulchritudinē nācꝫ corporalē quā dedisti mihi in gladiū flammeū ad exurēdas aias p amorē turpitudinis illā cōuerti: ꝛ ea diabolū armaui: dans eā in manu. i. in volūtate ꝛ ptāte illius: vt in q̄scuncꝫ ꝓmitteret̄ transfigeret ꝛ exureret. Adieci etiā vt gladiū istū exq̄sitis ornatib9 elimarē ꝛ exacuereꝫ: vt in ipso pugnās aduersum me diabolus: maiorē tuarꝫ stragē faceret aiarꝫ. Ingeniū qd̄ dedisti mihi nō solū i vanis ꝛ inutilib9 atꝫ supuacuis: imo etiā inoxiis ꝛ pniciosis illud tota studiositate exercui. Dn̄e miscdie quātā ptē studiorꝫ meorū sibi vendicauerūt scie vanissime curiositatꝫ: ꝛ scie falsi nois? Quāta vigilantia studebā interdū vel mala mea vel mala aliorꝫ pcurare? Quotiēs totū ingenium meū tm̄ sibi vēdicauerūt ꝛ occupauert ea: que tibi displicere ꝛ displicuisse: nunc te illuminā te cognosco? Eloquētiā quā dedisti mihi: quā totā expēdisse in laudibus tuis ꝛ magnificationib9 debueram impugnāde ꝟitati ꝛ iusticie: adornande falsitati ꝛ defendēde iniq̄tati vl̄ potius armāde totam dedi. Quis enarret vel enūciet vicia ꝛ pctā labiorꝫ meorꝫ? Quis cogitare sufficiat adulatiōes: detractiones ꝛ mendacia ꝛ vaniloq̄a: quib9 labia mea tu solus vides esse polluta? Sed in ipsa sacra pdicatione in q̄ oīa hmōi emēdare debuerā: quis nouit vel noscere pt pter te qui oīa ad nudū ꝛ liquidū intueris q̄tiens ꝛ q̄t modis peccauerim in ea: vel irreuerēter: vel negligēter: vel q̄cūcꝫ alio modo nō recte tractauerim ꝟbum veritatꝫ tue? Si canēdi vel cantādi graꝫ aliquā mihi ꝯtulisti: tu scis qm̄ tibi vl̄ mihi cātauerim: qm̄ ad laudē ꝛ gloriā tuā: ꝛ qm̄ ad laudē ꝛ glaꝫ meā: q̄d aliō pctm̄ ꝙ scel9 idolatrie cōmittebā: qm̄ sacras cantiones honori ꝛ glie tue ꝯsecratas: i meā gliaꝫ itorquebā: ꝛ ppter hoc cultū tuū q̄ creator solus es: mihi creature tue scelestissime impendebā? Quis scrutari sufficiat abyssos delictorꝫ ꝛ peccatorꝫ meorū pter te: q̄ solus intuerꝫ abyssos? Nō sufficeret totū temp9 vite mee ad ꝯfessionem vl̄ enarrationē singulorꝫ malorꝫ meorꝫ. Nec suppetit mihi memoria oim illorū:

ꝭ nec recogitare valeo inumerabilē nu-
R merositatē ipsoꝝ. ¶ Cum aliis aūt oib⁹
donis ⁊ datis tuis: q̄s cogitare sufficiat
diuitias patiētie ⁊ longanimitatꝫ tue: q̄
bus tā ingratū ⁊ malū i tot ⁊ tātꝫ malis
tamdiu tam benigne: tā misericorditer:
tā dulciter sustines ⁊ expectas. Sꝫ ⁊ mo
dos ⁊ vias miras ⁊ ineffabiles tibiq̄ so
li notissimas tribuis: q̄bus imēsitas bo
nitatꝫ tue ad misericordiā tuā me reuo-
care ⁊ reducere nō cessat. Cōtinuis enim
allocutionib⁹ tuis exteriorib⁹ ꝑ scriptu-
ras tuas: vl' ꝑdicatores ⁊ doctores tuos:
sīr ⁊ interiorib⁹ occultis inspirationib⁹
⁊ rememorationib⁹ tuis me reuocare ad
miscđiā tuā ⁊ grāꝫ ñ desistꝫ. Cōminatio
nib⁹ tuis ab iniq̄s vitioꝝ ⁊ peccatoruꝫ
me incessanter auocas ⁊ auertꝫ. Magni
ficis ꝓmissiōib⁹ tuis me ad spem miscđie
tue cōtinue erigis ⁊ ꝯfortas. Continuis
bñficijs tuis ad amorē tuū me ꝓuocas
q̄tum in te est ⁊ inflāmas. Quid enim
aliud sūt bñficia: de fonte bōitatꝫ tue in
cessanter i me redūdātia: ⁊ d̄ fornace san
ctissimi amoris tui absq̄ vlla interpella
tione semꝑ erūpentia: nisi ignes ⁊ flāme
quib⁹ me obruis ⁊ ex omni ꝑte circūdas
et obsides ad hoc vt amore tuo rectissi-
S mo tot⁹ ardeā ⁊ cōflagrer. ¶ Quid vero
aliud sunt creature tue nobis tam offi-
ciose tā sedule: icessanterq̄ nobis ex im-
piosissimo bñplacito tuo ꝯuiētes? Quid
inq̄ sunt nisi innumerabilis multitudo
ministroꝝ: obseq̄a sua tā multa: tam ma
gna: tā varia: tam salubria: tā necessaria
tam iucūda: nō solū vltro nobis offeren
tium: sed etiā importune ingerentium ⁊
plerūq̄ violēter offerentiū? Quid aliud
sunt creaturaꝝ tuaꝝ tot ⁊ tanta obseq̄a
nisi ingentia ꝓciosissimaq̄ dona q̄ de in
deficiētib⁹ thesaurꝫ ꝑlarge bonitatꝫ tue
nobis offerunt et ꝑsentant ex ꝑte tua.
Et ꝓpt hoc idubitāter nō sūt nisi flāme
⁊ ignes: quib⁹ nos ex omni ꝑte circūdas
et obruis ad hoc vt amore tuo sanctissi-
mo atq̄ viuifico ardeam⁹. Et queādmo
Eccl.16.c dum dicit sacratissima scriptura tua: q̄r
in his oibus insensatū est cor meū. Jta
verissime dici pōt: in oibus his flāmis ⁊
ignib⁹ ꝯgelatū ē miserrimū cor meū: ⁊ hoc
horrifico diabolicoq̄ miraclo. Et qđ est
incōpabilr magꝫ stupēdū ch egoipse nō
sum nisi ꝯgeries ⁊ aceruus ingentiū ma-
gnificoꝝq̄ bñficioꝝ tuoꝝ frigidus ⁊ ge
lid⁹ a calore viuifico amoris tui sanctis-
simi. Quid eñ sum ego nisi ꝯgeries ag-
gregata ex oibus membris meis corpali
bus ⁊ virib⁹ ex aiaq̄ ⁊ corpe ⁊ oib⁹ vir-
tutibus vtriusq̄ oibusq̄ donis tuis q̄b⁹
vtrūq̄ ꝑfecisti ⁊ ornasti? Hinc igit mani
festum incompabiliter me esse fornacem
maiorē babylonia illa fornace: cui⁹ flā-
ma decē cubitis suꝑ illā ascēdebat. Hāc
fornacē me scꝫ miserrimū ⁊ tu ꝯspicis: et
ego sentio frigidissimā ⁊ gelidissimā esse
Quis ad hoc diabolicū terrificūq̄ mira
culū ñ obstupescat? Quis vl' audiuit vl'
cogitauit ignes vl' flāmas frigidas eē vl'
ignem gelasse ac ꝯgelatuꝫ esse? Ecce dñe
miscđie ex imēsitate bñficioꝝ tuoꝝ ap-
paret euidēter imensitas ingratitudinū
meaꝝ dānabilissima. Quis etiā āmirari
vl' cogitare sufficiat magnitudinē ⁊ mul
titudinē donoꝝ: exēploꝝ tuoꝝ: que ꝑ of
ficiosissima creaturaꝝ tuarū ministeria
nobis tanq̄ ꝑ nūcios fidelissimos inces
santer trāsmittis atq̄ largirꝫ? Et ꝓpter
hoc ꝯtinue deberēt eē ad te deuotissime
grāꝝactiones nr̄e. Tu aūt vides mise-
rator ⁊ misericors dñe q̄ recte: ⁊ plerūq̄
nulle sunt. Or si interdū aliq̄ue sūt adeo
exigue: exiles: adeo aride: adeoq̄ tene-
brose sunt ⁊ fere penit⁹ indeuote: vt nec
grāꝝactiones debeant cōputari. ¶ Ad T
vltimū aūt in ꝯspectu dominātissime ma
iestatis tue tanq̄ cumulū incogitabilis
largitatꝫ ⁊ benificētie tue cōmemoro il-
lud a secl' inauditū: oiq̄ cogitatu mai⁹
carissimi ac bñdicti vnigeniti tui dei ac
dñi nr̄i iesu christi icarnatiōis ac passio
nis bñficiū: cui⁹ nulle laudes: nulle grā
rumactiōes ꝯdigne excogitari pñt. Ad-
do qđ nec min⁹ reputo quotidianū: viꝫ
ac iuge sacrificiū sāctissimi altarꝫ tui oī
honore ⁊ veneratōe dignissimū mysteriū
Non sunt mihi enumerabiles: non sunt
mihi v̄bis vllis explicabiles: nō sūt mi-
hi etiā cogitatu cōprehēsibiles ingrati-
tudines mee: q̄bus ineffabile illud bñfi
ciū incarnatiōis viꝫ ⁊ passionis carissi-
mi ac benedicti vnigeniti tui: q̄ redēpti
quo tibi recōciliati sum⁹ ⁊ reparati: ac ad
grāꝫ tuā reformati: ad nobilitatē gr̄e ad
optiōis ⁊ filiatiōis tue i alte ⁊ eīne felici
tatꝫ r̄gno heredati tā grauit offēdi. Dñe
mie q̄s ad tanta magnalia pietatꝫ ⁊ dul-

tedlnis tue:ne dicam ꝯdignis vl saltem ꝯgruentib⁹ grãrũactionib⁹ rñdere sufficiat? Quis eoꝝ idignabilissimas ingratitudines atqꝫ indeuotiões circa venerabilissimũ altarꝭ tui sacti̅ssimi mysterium nec enarrare:nec enũciare:nec deflere:nec dolere: nec formidare sufficio:q̃bus me tibi abominabilẽ:execrabilẽ et oĩ ꝟtute ꝛ gr̃a tã sacri mysterij indignissimũ me feci? Et hoc siue offerendo illud siue suscipiendo siue ꝯtrectãdo:siue celebratiõi illi⁹ ideuote iteressendo:siue añ sacrariũ ipi⁹ existẽdo: vl mistrãdo: vl trãseũdo:siue ipm circũferri ad ĩfirmos videndo. Hec oĩa mala mea in ꝯspectu clemẽtie tue cõmemoro ꝛ exaggero:licꝫ arido:frigido:tenebroso corde paupercula moqꝫ ꝑ oĩa:vt attẽdere ꝛ intẽdere miserijs nr̃is tibi oĩbusqꝫ astãtib⁹ ꝓclare maiestati tue militiaꝝ exercitib⁹ libeat

C ¶ Cui⁹ misericordia nõ solũ miserijs nostris nũqꝫ se denegat: q̃npoti⁹ i bñdictionib⁹ dulcedis tue nos ꝓuenis ꝓillumināns nos vt mala nr̃a videam⁹:ꝛ ꝓinspirãs vt nobis displiceãt:ꝓdonãsqꝫ vt ad tribunal clemẽtie tue cũ fiducia veniamus. Et ad imẽse pietatis tue vnicum tutissimũqꝫ oĩm nr̃oꝝ refugiũ cũ spe indubitata susceptiõis:liberatiõis ꝛ ꝓtectiõis tue fugiam⁹. Nõ eni ẽ quo fugiamus a te nisi ad teipm. Ab ira tua.s.ad miscõdiam tuã. Qñ tu dñe refugiũ fact⁹ es nobis qui fugiẽtes ad te sꝑ suscipis. Tu sol⁹ es dñe in quo tuti eẽ possum⁹: nõ solũmõ a malis nr̃is sed etiã ab vniuersis hostib⁹ nr̃is ꝛ etiã a teipso. Quis eni ali⁹ saluare vel liberare:tueri ꝛ ꝓtegere nos põt ab hostib⁹ nr̃is: ꝛ a nobisipsis q̃ pestilẽtiores sum⁹ hostes nobis oĩb⁹ alijs:et a teipso cuius ire nemo resistere põt nisi tu sol⁹ :cui⁹ misericordie sin⁹ patẽtissim⁹ ẽ: cui⁹ miscõdie supabũdãtissime diuitie sunt oĩb⁹ adeũtib⁹ atqꝫ petẽtibus expositissime?

¶ Cõclusio ꝓcedentiũ. Ca. V

Ex his igitur et siꝫib⁹ ꝟbis: conuenientissimũ vt mihi videẗ assumere potes exordiũ. Nulla eni ex ꝑte reoꝝ ꝛ pctõꝝ:inueniri põt materia q̃ magis attẽtos:beniuolos ꝓpitiosqꝫ ꝛ fauorabiles efficere valeat auditores q̃ miseriaꝝ hũiẗ deuotaqꝫ accusatrix cõfessio ꝛ q̃rulosa exaggeratio. Causa aũt in hoc ẽ imẽsitas misericordie clemẽtissimi iudicis dei:siꝫr ꝛ pietas senat⁹ illi⁹ totiusqꝫ curie celestis:quã ꝯstat oĩ fideli et erudito in oẽs miseros qui ad deũ ꝯuerti ꝛ reuerti desiderant:ꝛ vt eis deferuntuẗ ꝓfusissimã eẽ ꝛ affluẽtissimã. Quẽadmodũ eni gaudiũ ẽ iusto facere iudiciũ:sicut legiẗ Prouẽ.x. sic ꝛ multo ampli⁹ gaudiũ est misericordi misereri seu facere misericordiam. Prouẽ.10

¶ De narratione. Ca. VI

A

Quoniã vero iuxta artẽ ꝛ doctrinã rhetoricã:de ipa narratiõe assumẽda ẽ sꝑ ꝯfirmatio ꝑtis ipsi⁹ qui narrat:et ĩfirmatio ꝑtis aduersarij erit de eisdẽ materijs texenda narratio: ex q̃bus audiuisti sumẽdũ eẽ exordiuꝫ. Ex facto nãqꝫ qđ narraẗ oriẗ ius:ꝛ inde sumẽdi sunt oẽs loci suasionũ et argumẽtationũ rhetoricaꝝ. Quia igiẗ de ꝑcatõ ẽ ꝯstitutio cãe oĩs oratꝭ. Hec aũt est:sicut legiẗ i librꝭ artꝭ illi⁹ ꝛ didicisse debes:in qua re⁹ culpã suã agnoscit et cõfiteẗ:nihilqꝫ defensionis affert:si sibi solũmõ postulat ignosci. Phariseus eni ille euãgelicus qui iusticias suas allegabat coram deo:postposit⁹ est publicano pctã sua hũiliter ꝯfitẽti:sicut legiẗ Lu.xviij. Descẽdit iustificat⁹ publican⁹ ab illo. Et Dañ.ix. Nõ eni i iustificatiõib⁹ nr̃is ꝓsternim⁹ ꝓces añ faciẽ tuam: sed in miserationib⁹ tuis multis. Lu.18 Dañ.9. Cã aũt in hoc ẽ q̃m oĩs orãs rite ꝛ recte ꝛ vere donari sibi petit qđ orat:ꝛ ꝓpter hoc cõfiteẗ sibi nõ eẽ debitũ illud:alioq̃n nõ orans ẽ:sed magis ꝯtendẽs ꝛ allegãs iusticiã cause sue:ꝛ parat⁹ vel appellare a deo tanqꝫ ab iniusto iudice:si eẽt ei superior:vl ꝓdicare ipm iniustũ. Nõ lõge aũt ẽ hõ hmõi ab homie q̃ vult armis ꝛ virib⁹ ꝯtra deũ contẽdere: ꝛ iniuriã quib⁹ posset modis oĩb⁹ ꝓpulsare. Siꝫis ẽ etiã hõ hmõi mẽdico ꝛ elemosynas petẽti:q̃ nõ iopiã suã ꝛ pauꝑtatẽ ondit ꝛ ꝓtendit:sed poti⁹ diuitias si q̃s habet: q̃ ꝓpter nõ mẽdicũ aut egenũ se gerit:sed ostentatorẽ diuitiaꝝ suarum. Que aũt stulticia maior ꝛ intolerabilior cogitari põt:qꝫ mẽdicantẽ elemosy-

nasc͡ʒ petentē: paupertatē ꝛ inopiā suam abscōdere: diuitias ostētare? Nō minor aūt nec dissimilis insania ē morbidū, ꝛ vulneratū: morbos suos ꝛ vulnera mēbra-q͡ʒ sua morbida ac vulnerata medico mederi volēti abscōdere: sanitatē ptēdere: sana mēbra ꝛ loca nihil lesiōis hñtia ostētare. Cuiusmōi isania phariseū aū dictū nō ē dubiū laborasse. Quapropter manifestū est miscōiā petētib⁹ saluberrimū ac necessariū eē miserias suas: nō solū ostēdere: sed etiā clamare in aures miseratoris largissimi dei et exaggerare

B eas atq͡ʒ aggrauare quantū ꝟitas ꝛ cōscia pmittūt ꝛ patiūt. Narrāda etiā sūt bñficia ipi⁹ q̄ iā ꝯtulit: tanq͡ʒ arras q̄sdam ꝛ signa certissima: ac pignora securissima bñficioꝝ maioꝝ q̄ sperare vult hoies p ea q̄ iā acceperūt. Nec ptereundū ē q͡ʒdiu: q͡ʒ benigne: q͡ʒ misericorditer: q͡ʒ dulciter in tot ꝛ in tātis malis sustinet pctōres: qđ vtiq͡ʒ facit vt det eis locū ꝛ spaciū pnie. Et hoc ipm eidē di-

Oratio cēdū ē i ofoe ꝟbis hmōi. ¶ Tu dñator ꝟtutis cū trāquillitate iudicas ꝛ iudi-

Sap.12.b cans das locū pnie in pctis: sicut legit Sap. xij. Diligis enī oīa q̄ sunt: ꝛ nihil odisti eoꝝ q̄ fecisti: ꝛ misereris oim qr oīa potes: dissimulās pctā hoim ppter

Sap.11.d pniam: sicut legit ibidem. xj. Et iterū

Ezech.18.e. Ezech. xviij. tuipse dixisti. Nunq̄d volū tatis mee mors ē impij: ꝛ nō vt cōuerta

Ibidem. tur a vijs suis et viuat. Et iteꝝ. Reuertimini ꝛ viuite. Non inuanū igit nobis indulges spaciū vite ad penitenduz et reuertendū ad te. Ne ħ dñe miscōie vacuū mihi sit tps qđ idulges ad penitētiā: ne careat in me fructu tā necessario: tanq͡ʒ salutari fructu vic͡ʒ pnie. Dñe miscōie tot ꝛ tanti sunt sublati de medio: ꝛ rapti ad eterna supplicia: quibus penitēdi spaciū nō dedisti. Tot sūt morte subitanea poccupati: tot sensib⁹ suis alienati: tot acerbissimis egritudinum dolorib⁹ excruciati: ꝛ eousq͡ʒ vexati vt neq͡ʒ de pnia sua ꝛ reuersiōe ad te saltez cogitare potuerūt. Mihi aūt dñe cōtraria adiumenta tribuisti: ꝛ impedimēta ista a me penit⁹ auertisti: dans mihi sta tū trāquillū sanitatis ꝛ incolumitatis: sensus sanos et integros: nisi q͡ʒtū vicia mea ꝛ pctā eos aut obscurauerunt aut turbauerūt. Dans etiā tps pnie spaciosum atq͡ʒ sufficiens: ꝛ gra tua me adhoc adiuuit: imo qđ nō min⁹, verum ē: si gre tue miser ipe nō defuero: non vane hec tanta tā salubria: tātaq͡ʒ necessaria bñficia tribuisti mihi miserator ꝛ misericors dñe. Ex ignauia igit mea ē q tēpore isto nō vtor ad pniam: q illud totū non expendo in pcurāda, ꝛ exq̄rēda reuersione mea ad te: Et gra recōciliationis qua tibi recōciliar: ꝛ tu ppitieris mihi dñe. Dñe miscōie: nō solū grauiter ꝛ multipliciter sup oēm estimationē et āmirationē meā atq͡ʒ sup oēm cogita-

C tū pecaui i te ꝛ ꝯtra te: sed etiā cōtra curiam tuā celestē ꝛ totā: Et cōtra omia dona graꝝ tuaꝝ oēsq͡ʒ ꝟtutes ꝛ singulas: oiaq͡ʒ bona opa q̄cunq͡ʒ te actore ꝛ inspiratore ab hoib⁹ fiūt. Cōtra totā in q͡ʒ curiā tuā: cui⁹ pclarā societatē: nobilissimūq͡ʒ ac beatissimū ꝯsortiū: non solū non amaui: non desideraui: non exquisiui: sed etiā non curaui: imo potius cōtēpsi. Dñe misericordie p quib⁹ ꝛ q̄ntis aut qualib⁹ dimisi bona illa: quib⁹ fruūtur: quibus incogitabiliter gaudēt dilecti et electi tui: tam angeli q͡ʒ hoies in ciuitate tua illa: de qua gl'iosa dicta

sunt: que nec ocul⁹ vidit: nec auris audiuit: que pparasti o de⁹ glie diligētib⁹ Esa.64.b 1.Cori.2.b

te. ¶ Que aūt hic amaui amore puersissimo atq͡ʒ insipiētissimo: ꝛ qđ est verius insanissimo: etiā si vera bona eēnt: fugitiua tū sunt eousq͡ʒ vt tanta velocitate fugiant: vt etiā ab his qui ea apprehendere ꝛ retinere totis studijs inuigilant: totis viriū suaꝝ conatib⁹ enitunt: non tā fugiūt q͡ʒ etiā euanescūt. Nec minus ipi cursu rapidissimo psentis mortalitatis ab ipis fugiāt: quoꝝ si neutꝝ esset: ipa tū mors illa ab amatorib⁹ suis violēter caperet: sicut incessanter facit. Cuz his aūt oibus: gaudia ista somniantiū sunt: ꝛ risus isti risus sunt freneticorum ꝛ labores atq͡ʒ dolores spēalib⁹ laborā-

tiū morbis: sicut verissime dicit ꝟitatz Augustin⁹.

tue doctor egregi⁹ Aug⁹. Quid ampli⁹ de hmōi loq̄r: fantasmata sūt somniantiū ꝛ illusiōes mēte alienatoꝝ. Uanitates sūt: dū nec ꝯferūt plenitudinē ꝯtinēti: nec fulcimētū innitēti: nec fructū laborāti i eis Mendaciū sūt: dū qđ pmittūt nō soluūt. Promittūt enī satietatē ꝛ copiā: ꝛ maiorē sui esuriē atq͡ʒ siti ams

toribus suis habita et obtēta ingerit: quia eni sicut tu vitas ore sāctissimo dixisti. Joh. 4. b. Qui biberit ex hac aqua sitiet iterum: et po tuisses verissime dixisse: sitiet amplius et Matth. 13. c ardentius. Tu ore tuo bñdicto vocasti fallaces diuitias: sciebas enim quam miserabiliter fallant credētes eis: et confidētes in ipsis. Sciebas quanto errore amatorum suorum diuitie nomine: cum nō solū diuites nō faciant: quinpotius pauperrimos et egenos eos quos possessores earum se credūt: efficiūt: Sicut ait quidā ex philosophis latinorum: quia diuitie cogūt esurire: Et poeta. Inopem me copia fecit. Et iterum. Crescit amor nūmi quantū ipsa pecunia crescit. O quam infelix: quam insipiens: imo quam insanus negociator fui: qui tā periculoso tāquam dispēdioso cōmertio vita illa solidissima et eterna: speciosissima: iucundissimaque: pro tam vilibus: tam falsis: tā vanis tanquam fugacibus: ne dicā bonis: sed potius bonorum fantasmatibus: deserui. Quanta fuit cecitas mea: quanta tenebrositas oculorum cordis mei: que me videre tā execrabiles illusiones: tam dānabiles deceptiōes nō sinebat: que tāta tāque dolēda semperque lugenda mihi detrimēta mea absconde bat. O ceca nox: quam opaca: quamque densa nubes vitiorum et peccatorum meorum: eousque operuerat oculos cordis mei: vt nec me metipsum: nec tāta vicina: imo adherentia mihi mala aliquatenus agnoscerem. Dñe misericordie quantum obsorduerat aīa mea que tonitrua sermonū tuorum: et tubas tuas scōs vicz predicatores: et doctores tuos audire me non sinebat. O quam profunda erat lethargia spūalis mea: que me voce tua: que vox tube est: et vox tonitrui magni: excitare me et euigilare prohibebat. Quanta erat et quam dura iniquitas et impietas mea: que cor meū circūdederat et operuerat: quinpotius armauerat eousque vt gladio ancipiti penetrabilior: penetrare nō poterat. Quā longe eram a te dñe deus meus et quam in profunda abysso malorum meorum: quam tenebrosum chaos inter te et me firmatum: quod lumen charitatis tue saluberrimū et calorem viuificū bonitatis tue vsque ad me venire nō permittebat. Vere nesciebā vbi eram et erā mihiipsi absconditus: imo perditus eram. vere in regione vmbre mortis habitabam. Ve sedebā in tenebris et in vmbra mortis: in conclusione horrifica vitiorū et peccatorum meorum vinculis et miserabili captiuitate cōstrictus: seruitute nequissima ac turpissima depressus: et quod est sūma omnium malorum meorum: placebat mihi tanta miseria mea: imo tantarū miseriarum mearum abyssus horrēda. Placebat mihi habitatio ista teterrima: et nobilitate aie tam indigna: esse sub sentibus istis delicias cōputabam. Frigebar: vrebar concupiscentiarum mearum ardoribus: perforabar vndique doloribus: lacerabar et dilaniabar sollicitudinum et passionū aliarum distractibus. Et miserrimus atque insanissimus ego: tot et tāta tormēta aie mee: esse gaudia somniabā: et pacem appellabā tot et tāta mala mea in inferno isto erā in tenebris et in vmbra mortis sepultus putrescebā: imo sordebā. Isti vermes erāt opimentū meum: et ista tinea assiduarum corrosionū erat culcitra mea siue stramentū meū. Iuxta sermonē tuū quē per Esa. prophetā tuū locutus es. Esa. 14. D Dñe deus meus nō sufficio recogitare imensitatē malorum meorum. Et quis ad hoc sufficere posset? Tu enim scis quod multo numero annorum peccare nō cessaui: vel mala cōmittendo: vel bona omittendo: vel in vtrisque scz omissionibus et cōmissionibus vel pertinaciter vel desidiose commorando: et conuerti siue reuerti ad te tardādo. Dñe deus meus quod est malū cuius ego reus non sum: vel perpetrādo illud opere: vel volendo illud perpetrare? Et hoc in memetipso: vel per memetipsum: vel in alio volēdo scz et consentiēdo vt illud ipse committeret: vel laudādo ipsum malū: vel adulando ipsi qui illud cōmisisset: vel nō arguēdo illum cū hoc ad me ex officio pertineret: vel nō cōpatiēdo ipsi peccanti: vel quod deterius est gaudēdo de peccato alterius quod erat mors spūalis ipsius: vel oīno nō curando quod erat infidelitas erga te grauissima. Nō enim licere mihi poterat videre vnam ex ouibus tuis pereuntē: et a lupis infernalibus deuorari: et nō eripe eam de faucibus eorum: vel saltem quō potuissem deuorationi hmōi resistere. In simili quoque dānatione me esse cognosco de bonis oībus. Quod enim est bonū quod in me nō extinxi vel in alio persecutus nō sum: impediēdo ne fieret: vel detrahēdo iam facto: vel odiendo ipsum permittēdo extingui: vel gaudendo etiā si peribat: hoc est si extinguebatur in ipso. Dñe misericordie quot bona perierunt: vel me procurāte vt nō essent: vel

me nõ iuuante vt essent: vel nõ nutriẽte
eas: aut abstrahente eis auxilium meum.
¶ Peccaui etiã ꝯtra ea dñe deus meꝰ vł
nõ ꝯgaudendo eis vł tibi: quo actore fie
bat: grãs nõ agendo ꝓ eis. Et vt vnum
Ps. 18. dicã: delicta mea q̃s itelligit: nisi tu cuiꝰ
ocul' solis oĩa nuda ⁊ apta sunt. Corã q̃
nullꝰ est infernꝰ: ⁊ nullũ est opimentum
ꝑditioni. Nõ em̃ sunt tenebre neq̃ vm-
bra mortis vbi se abscondãt q̃ opantur
iniq̃tatẽ. Abscondãt inq̃ ab aspectu lu
cidissimo oculoꝝ tuoꝝ. A me siquidem
abscõdita sũt mala mea ꝓpter imẽsitatẽ
⁊ inumerositatẽ suã q̃ cor meũ obceca-
uerũt ⁊ meipm̃ mihi abscõderũt vt ꝑdi-
Ps. 72. xi. Ꝓptꝰ em̃ erã ipietate ⁊ iniq̃tate mea:
⁊ ꝓpter hoc ignotꝰ sũ ⁊ abiectꝰ mihiipsi.

¶ Allegatio clementie dei. ¶ Capitulum. VII

H Is ita propositis
⁊ narratis: ⁊ ordinata sic atq̃
cõpleta tanq̃ narratione facti
q̃m reuera narratio est factoꝝ: q̃lia facta
peccata ⁊ vitia vel esse vel dici pñt. Alle
gabo cãm meã añ tribunal misericordis
simi iudicꝭ: ⁊ qualr̃ allegãda sit ⁊ iustifi
Isa. 43. d. canda iuxta mandatũ ipsiꝰ qd̃ ꝑ Esaiaz
edidit dicẽs. Narra si q̃d habes vt iusti-
ficerꝭ. ¶ Qz si q̃s dixerit: ꝙ reo ꝯfesso de
maleficio vel maleficijs: nullꝰ est vltra
locꝰ eidẽ aliq̃d dicẽdi ad iustificationez
cãe sue: imo sola snĩa ꝯdẽnationis sꝭ ex-
pectãda est: vt id iura testant'. ¶ Rñdeo
iu hoc ꝙ etiã in iudicijs secularibꝰ: reis
ꝯfessis locꝰ ẽ clemẽtie: ꝑ quã leniunt' pe
ne: ⁊ etiã venie siue miscdie ꝑ quã īterdũ
oĩno ignoscit'. Nõ em̃ possibile ẽ verã eẽ
miscdiam que iusticiã oĩmode euacuat.
Nec verã iusticiã: q̃ miscdiaz totaliter ex
cludit. Miscdie nanq̃ ꝟtus est iusticia:
Augꝰ. ⁊ iusticie lumẽ miscdia: sicut dicit Augꝰ
Qua ꝓpter infirma est mĩa: quã iusticie
ꝟtus nõ firmauerat. Et tenebrosa mise-
ricordia: quã iusticia non illustrauerat.
Ps. 140. Propt' hoc dicit ꝓpħa. Corripiet me iustꝰ
in miscdia: q̃m ⁊ iuste miserẽdũ ẽ: ⁊ mise
ricorditer iudicandũ. Sicut em̃ culpabi
le est iniuste misereri: sic ⁊ dãnabile imi-
sericorditer iudicare: ꝑsertim cũ ipsa ve
Luc. 6. f. ritas in euãgelio dicat. Estote misericor
des sicut ⁊ pr̃ vr̃ celestis misericors ẽ. Et
nunq̃ ꝯtineat in ira sua misericordias
suas: sicut in ps. scriptũ est. Btũs autem
Gregorius Gregoriꝰ. illud lucidiꝰ affirmat: dicens.
ꝙ zeli scti districtio de miscdie ꝟtute ne
cesse est vt ardeat ac clarescat: sicut cõte-
starꝰ est Cõstantinꝰ ille romanoꝝ impa-
tor inq̃ens. Q̃m romani imperij digni-
tas d' fonte nascit' pietatꝭ: ꝓpter qd̃ ⁊ re
ges inunguntur cũ in regni honorẽ ⁊ offi
cium sublimant': vt sciãt esse sibi regale
officiũ impositũ: ex diuine bonitatꝭ mi-
seratione: ꝓpter defendẽdos iniuste op-
ꝑssos: miscdiesq̃ eẽ mistros ⁊ etiã debito
G res. ¶ Sciendũ aũt tibi est ꝙ ꝯfessio rea
tuum in secularibus iudicijs reis obesse
ꝯsueuit ad penam. Añ tribunal ꝟo dei
miseratoris oĩm: nõ solũ nõ obest ad pe-
nam: imo etiã ꝓdest ad veniaz. ¶ Dicat
igit' ꝯfidẽter corã iudice deo: siue pr̃e mi
sericordiaꝝ siue ipsi deo ac dño nr̃o iesu
q̃ factꝰ ẽ nobis a deo miscdia ⁊ iusticia.
Quia confessio oĩm maloꝝ meorum que
feci ⁊ facio: facit mihi ius obtinẽdi mise
ricordiã apud te dñe mĩe. Hec em̃ est lex
⁊ statutũ curie tue quã ꝓmulgasti ꝑ os
Prou. 28. b Salomonis dicẽs. Qui abscõdit scelera
sua nõ diriget'. qui ꝟo reliq̃rit ⁊ ꝯfessus
ea fuerit mĩam ꝯsequet'. Per hãc legem
obtinuit in ꝯsistorio tuo rex dauid mĩaz
imo qd̃ plus ẽ ⁊ longe maiꝰ: ꝑ solũ ꝯfessi
onis ꝓpositũ: sicut ipsemet testat' dicẽs
Ps. 31. Dixi ꝯfitebor aduersuz me iniusticiã meã
dño: ⁊ tu remisisti impietatẽ peccati mei
Si igit' hoc potuit apud mĩam tuã ꝓpo
situm ꝯfessionis: vt remissionẽ impetra-
ret tãto peccatori: q̃nto fortiꝰ hoc efficiat
mihi ipsa ꝯfessio: quã corã te aduersum
H meipsum facio. ¶ Ampliꝰ q̃d aliud cõfi-
tendo ⁊ me accusando corã te facio: q̃
ius tuũ ⁊ ꝯtra meipsum ꝓsequor ⁊ iniu-
sticiã meã exequor. Accusatio em̃ ⁊ testi
ficatio ꝑtes iudicij sunt due: ⁊ tertia est
ꝯdẽnatio: quã ⁊ ego ꝯtra meipsum nõ ꝑ
tereo: dũ memetipsum reũ mortꝭ eterne
corã te ꝓnũcio. Et hec oĩa indubitãter
iuste facio: in hoc q̃ iustꝰ sum. Qua ꝓpter
cũ ita ꝯfiteor: iudiciũ iustũ facio de me-
ipso: ⁊ iusticiã tuã ꝯtra memetipm̃ exeq̃r
⁊ iuste ius tuum hoc modo ꝓsequor. Ju
stus igit' efficior: ⁊ ꝓpter hoc iustifico-
cor sic corã te. Justo aũt nõ ꝯdẽnatio sꝫ
absolutio potiꝰ: ⁊ remuneratio debet' in
ꝯsistorio tuo. Sniaz ꝗ absolutionis a te
iustissimo: misericordissimoq̃ iudice: nõ
imerito mihi deberi dico. ¶ Ampliꝰ nõ-

ne ista tua est quã ore aplico pmulgasti
snia: qr si nosmetipsos diiudicarem⁹: nõ
vtiqꝫ iudicaremur? Tu aũt vides: qr me
metipsm diiudico: nõ igit a te diiudica-
bor. i. pdẽnabor. Ampli⁹ qualr verus
Ps. 69. erit smo ille pphetic⁹: Judiciũ ꝛ iusticia
correctio sedis tue: nisi hoc intellexeris
de iusticia hac ꝛ iudicio qd ptra me exe-
quor: ꝛ qd de meipso corã te facio: accu-
sando meipm: testificãdo ptra me crimi
na mea: pnũciando ptra memetipsum
capitali snia me esse dignissimũ. Am-
plius: si aliqs ali⁹ ptra me sic pcederet:
ꝛ hoc intentiõe pia: nunqd nõ iuste age
ret? Nũquid nõ illũ iustũ iudicares i pte
ista? Quãto igit forti⁹ me iustũ iudicare
debes: q ptra meipm tãto iusti⁹ ago: tan
toqꝫ maiori zelo iusticie mala mea i me-
ipsum psegr: qñto ꝛ natura ꝛ cõsuetudo
hũane miserie ẽ etiã in malis sibiipsi p-
piciaz esse: sibiqꝫ ignoscere: quẽadmodũ
Nota dixit poeta Neui⁹. Mihi inqꝫ ignosco.
Neui⁹ siquidẽ peccata ꝛ vitia qb⁹ ipse-
met laborabat: in aliis psequebat: non
aũt i seipso. Interrogatusqꝫ quã ob cãz
in seipo mala hmõi non pseqret: rñdit:
mihi ignosco. Hec ẽ hũane miserie psue
tudo: qr in pte ista nõ solũ in alios iusti
sz etiã seueri sum⁹. In nosipsos aũt iux-
ta modũ quẽ dixi ppitij ꝛ misericordes:
cũ ecõtrario nos hre debeam⁹. Proprijs
eni pctis nemo pcere debet: sz poti⁹ abs-
qꝫ vlla miseratiõe illa psequi: ꝛ extermi-
nare a se. Aliena do cũ miscdia nõ qua
misereat pctis: sz peccãtib⁹. Hec aũt est
quã reqrit infirmitas p quã ꝛ ipsa reum
correctio adiuuat: nõ q peccãti amplius
pbeat incẽtiuũ. Tãto igit laudabilior ẽ
iusticia qua qs ppria mala in semetipo
psequit: ea iusticia q illa in altero impu
gnat: quãto difficili⁹ est armari ꝛ pugna
re ptra seipsum qꝫ ptra aliũ: quãtoqꝫ vir
tuosi⁹ est psecutionẽ sustinere in seipso:
qꝫ aliis irrogare. Multo g maioris iusti-
cie habendus sum: multoqꝫ acceptioris
tibi dñe misericordie: meipm sic iustifi
cãs ꝛ psequens corã te: qꝫ si aliũ isto mõ
psequerer. Ampli⁹ qd petebat sapien
Ps. 39. tissim⁹ ille corã te cũ dicebat: In tua iu-
sticia libera me? An ñ ẽ iusticia tua illa
in qua se petebat liberari: illa quã ego fa
cio in memetipso? Jlla nãqꝫ indubitan-
ter donũ tuũ est: ꝛ illã tu operaris in me.

Ut eni eousqꝫ iniusticia mea mihi displi-
ceat: vt eã eousqꝫ oderim: vt eã tã studio
se psequar: qs ignorat donũ esse miscdie
tue? In hac igitur iusticia tua libera me
ab iniusticiis meis: faciẽs eã inualesce-
re: qusqꝫ iiusticie mee qs p ipsam pugno
et p quã illas psequor stare nõ valeant
añ illaz: sz fugiãt a facie ipsi⁹. Ampli⁹
p ipsam iusticiã tuã pugno ptra oẽs in-
iusticias meas: ꝛ p eã psequor illas sicut
tuipse pspicis ꝛ egoipse te illuminãte vi
deo. Cõtraria est g oib⁹ iniusticiis meis.
Nõ pñt igit in me simul esse cũ illa: pre-
sertim si te pfortãte ꝛ fortificante illa vt
debet ꝛ decet inualuerit. Cõfidẽter igi
tur a misericordia tua peto: vt oẽs iniu-
sticias meas p istã scz iusticiã a me remo
ueas ꝛ extermines. Ad hoc eni illã ptuli
sti mihi: vt p eã ptra eas pugnem ꝛ illas
expugnẽ. Qr si adhuc eousqꝫ puula ẽ et
virib⁹ inualida vt ad exterminiũ earum
nõ sufficiat: tuũ dñe est adaugere illaz et
pfortare. Nõ eni min⁹ placeat tibi pfice
re qd inchoasti: qꝫ qd placuit inchoare:
qn poti⁹ tanto ampli⁹ placeat tibi pfice
re qd incepisti: quãto melior ẽ ipsa perfe
ctio operz tuorz: qꝫ inchoatio eorundem
Ampli⁹ nunqd nõ ipsa iusticia ptra-
ria est oib⁹ iniusticiis meis: hoc ẽ vitiis
ꝛ peccatis: alioqn qño aduẽsaret illi: qua
liter pugnarẽ p illã ptra eas nisi ipsa re
pugnaret eisdẽ. Cum igit ptraria simul
in eodẽ esse nõ pñt: hec aũt manifeste in
me est. Jã igit abierũt te exterminãte at
qꝫ delente vicia mea ꝛ pctã. A te iaz igi-
tur iustificat⁹ sũ p miscdiã tuã: dono iu
sticie ipsi⁹. Jure igit ꝛ merito petere pos
sum a te dñe miscdie sniam absolutiõis.

De iusticia perfecta et imperfecta. Capitulum. VIII

Quod si dixerit qs z
qr reuera bona quedã dispositio
est ex qua temetipsuz ita diiudi
cas atqꝫ psequeris: sz nõ ẽ iusticia nec iu-
sticie noie digna. Uideat ipse qualr hoc
dicat: cũ manifestũ sit ex ipsa dispositiõe
esse vel pcedere iudiciũ illud: et iudiciũ
p modũ quo ẽ iudiciũ nõ posse esse vel p-
cedere nisi a veri ncis iusticia. Ampli⁹
cũ p se atqꝫ directe repugnat ꝛ aduerset
omni iniusticie atqꝫ pctõ: qũo nõ erit in

sticia vere rõnis ꝛ nois. ¶ Ampli⁹ odiũ oĩs iniusticie: nũquid nõ iusticia q̃dã ē? Sĺr amor ꝟtutũ oĩm: nũquid nõ ꝟtus aliqua ē? Uerꝝ qm̃ pter rem atq̃ ꝓpositum ē disputare de his: nullaten⁹ dubitandũ est hmõi dispositionē quandã iusticiã esse. Sicut pnia ꝑ modũ quo est penitentia: nõ est dubitandũ esse q̃ndã iusticiã. Sĺr ꝛ penitentē oēm manifestũ est esse iustificantē seipm̃: ꝛ ipsum penitere nemo ignorat q̃n sit q̃ddã iustificare se. ¶ Sꝫ reuera differt penitere a penitere: ꝛ dicunẗ ẜm magꝭ ꝛ min⁹. Inueniẗ q̃ penitere inchoatũ diminutũ. Inuenitur q̃ ꝑfectũ penitere atq̃ cõpletũ. Tũc aũt est ꝑfectũ atq̃ cõpletũ ipm̃ penitere: cuꝫ ex toto auertit hoiem a vitijs ꝛ peccatis ꝛ ex toto ꝯuertit ipm̃ ad correctionē: qđ est dicere ad declinandũ ad ipsam ꝛ satisfaciendũ ꝓ illis iuxta arbitriũ ecclie: cui de⁹ dedit libertatē: auctoritatē ꝛ potestatē iudicij pnialis. Interdũ aũt videbis aliq̃s aliquantulũ dolere de suis vicijs ꝛ pctis: ꝛ ea interdũ ipsis displicere: veruntñ nõ quousq̃ ꝛ vsq̃quaq̃ ꝙ illa deserãt. Alij ꝟo intantũ dolẽt ꝙ incitati in mortē ad exterminiũ eoꝝ ꝛ ad pugnandũ ꝯtra ea arma pnie ꝛ discipline orõnis ꝛ alioꝝ ꝑsidioꝝ q̃b⁹ ꝯtra illa pugnaẗ assumãt. De priorib⁹ ꝟo ꝛ impfecte penitentib⁹: atq̃ ad grãm vndecũq̃ conãtib⁹: intelligẽdus videẗ ẜmo beati Gregorij q̃ dicit. Interim fac q̃cq̃d boni potes: vt de⁹ illustret cor tuũ ad pniam. Manifestũ eñ indubitãter est oēm illuꝫ q̃ penitere desiderat: ꝛ querit hoc ipsum lachrymis: oratõib⁹ vł alienis suffragijs aut q̃buscũq̃ alijs modis ꝙ aliq̃ten⁹ possit dici dolere atꝫ penitere de vitijs suis aut peccatꝭ. Uerũtñ nõ vera atq̃ ꝑfecta pnia est: quẽadmodũ qui dicebat: Cõcupiuit aia mea desiderare iustificationes tuas i oĩ tp̃e. Proculdubio desiderabat iustificatões dei: cũ desideraret desiderare eas. Cur eñ desiderabat desiderare eas: nisi ꝓpter ipsas? Et ꝓpter hoc multomagꝭ desiderabat ipsas q̃ desideriũ siue desiderare eaꝝ: verũtñ nõ erat ei desideriũ eaꝝ: q̃tũ ꝛ q̃le cõcupiscebat illud hr̃e. Ita ē de q̃busdã penitẽtib⁹: qꝛ pnia eoꝝ nõ est nisi conat⁹ quidã vel ꝑparatio ad verã ꝑfectã q̃ pniam. Et ē indubitanter inq̃sitio vere pnie atq̃ complete

L

status ille eoꝝ. ¶ Et ꝓpter hoc cũ ꝑfecta pnia: ꝑfecta sit iusticia siue iustificatio: q̃ ꝟe penitẽs semetipsum iustificat: vt diuine iusticie districtionē siue districtã vltionē effugiat ꝛ euadat. Seu quod est deo accepti⁹: vt iusticie diuine satisfiat ꝛ ꝑ hoc placeat deo: vera ꝑfectaq̃ pnia ꝟe ꝑfecteq̃ iustificat: nihil diuio iudicõ vel vindicte in penitẽte relinquẽs. Non eñ de⁹ iudicat bis in idipsum: sicut dicit ꝓpheta. Neq̃ retractat vnq̃ pniale iudiciũ: cum verꝫ atq̃ ꝑfectũ cõpletũq̃ fuerit. Et hoc insinuauit Aplus in ẜmone suo q̃ dixit: ꝙ si nosmetipsos diiudicaremꝰ: nõ vtiq̃ diiudicaremur. 1.Cori.11.g. Facit etiã ad hoc ipm̃ ẜmo quẽ audisti in ꝑcedẽtibus: videlicet iusticia ꝛ iudiciũ correctio sedis tue: ꝓpter hoc iudicium dixit ille sctũs ꝛ sapiẽs Job. Nunq̃d qui non amat iudiciũ sanari põt: qđ absq̃ dubio Job.34.b de iudicio isto pniali rectissime intelligitur. Correct⁹ eñ vere ꝑfecteq̃ iudicat⁹ ab alio iudicio indubitãter tut⁹ est: nec aliud iudiciũ oportet vt timeat: ꝑsertim cũ diuine misedie iudiciũ pniale placeat Sicut ipsemet ꝑ Ezech. testificat⁹ est dicẽs. Nolo mortē pctorꝭ sꝫ magꝭ vt ꝯuertaẗ Ezech.18.g et viuat. Quia igiẗ qui bene correctus est: perfecte iustificatus est. Et propter hoc iam iust⁹ ꝛ plene liberatus ab iniusticijs suis oĩbus: ꝛ absolut⁹ a vinculis eaꝝ: ꝛ debitis penarũ infernaliũ: si hoc ei innotuerit: nõ habet necessario petere aliq̃d hoꝝ cum iam oĩa illa recepit: sed potius grãs agere largitori istoꝝ bonorum. Exemplũ aũt rei isti⁹ est in eo q̃ plene dealbat⁹ est: ꝑfecte albus effectus est. Nõ eñ superest ei inq̃rere albedinē vł ꝑtē aliquã albedinis. Augmentũ vtiq̃ ꝛ obseruationē atq̃ ꝯfirmationem incessanter petere debet ꝓpter imẽsitatē periculoꝝ quib⁹ interius ꝛ exterius: ꝛ vt ad vnũ dicã ex omni ꝑte patet iusticia. Sꝫ ne ipsa iusticia in ipso vacet a ꝓfectu et incremẽto: cũ ociositas ꝛ infructuositas omni grẽ ꝛ virtuti inimica sit: sicut docet btũs Grego. dicens: qꝛ dilectio vera Gregorius ociosa esse nõ põt: ꝛ ꝟtus semꝑ aut deficit aut ꝓficit. ¶ Quia igiẗ veritas ꝛ ꝑfectio iusticie sue vix innotescit alicui: nulli M expedit cessare ab orõnib⁹ hmõi videlicet q̃bus ꝛ mũdatio ab iniusticijs ꝛ liberatio petaẗ. Uerũ qm̃ de imꝑfectione pe

nitentie sue plene ꝯstat: ꝛ liquet plerūq; vnicuiq; nostrū: Manifestū est in eo statu neminē nr̄m deficere debere ab oībus āndictis. In eo eni statu indubitanter esurim⁹ ꝛ sitimus iusticiā: licet ꝛ esurie ꝛ siti debilibus ꝛ impfectꝭ. Cū q2 ꝓmittit̄ nobis satietas ꝯtraria ip̄o ore sacratissime veritatis: petēda est incessanter ista satietas instātia ac deuotiōe qua possum⁹: quia vicꝫ nobis daī vt eā petam⁹. Dicēdū ꝙ est miseratori largissimo: Adiuua conat⁹ nr̄os: dn̄e misc̄die quib⁹ conamur ad te: q̄ scis eos nihil eē sine te: sicut confitebat̄ tibi: sapiens et
Aug⁹. sanctus tu⁹ Aug⁹. dicēs. Scio dn̄e q2 sine te nihil sunt omēs conatus mei: operi manuū tuarū porrige dexterā tuam: qua me trahas ad te: ꝛ extrahas de abysso miseriaꝝ mearū. Cōuerte me dn̄e. i. ex toto verte ad te. Jacens eni in lecto tot egritudinum ꝛ languoꝝ: vertere me
ps. 9. ex toto: sine toto nō possum ad te. Miserere mei dn̄e qm̄ infirm⁹ sū: si miserēdi sunt infirmi corpe: q̄to magis miserendi sunt infirmi mente. Dn̄e misc̄die: q̄d obsistit mihi vel aduersat̄ quo minus miserearis mihi? Scio dn̄e te illuminante: quia nō obsistit mihi ad hoc misericordia tua. Nō eni obsistere pōt: vel cōtraria esse sibiip̄i. Hoc aūt indubitanter esset: si opationē suā que est miseratio tua impediret. Absit aūt hoc a misericordia tua qđ nec in vllo genere rerū inueniri potest: videlicet vt res aliqua sibiip̄si aduersetur: et operationem suaꝫ naturalē atq; debitā impediat. Aut obsistit igitur mihi in hoc iusticia tua: aut vitia mea siue peccata: vel forte vtrūq;. Qꝫ si iusticia tua obsistit: ꝛ mihi ꝛ misericordie tue in pte ista: quō igit̄ nō potius obsistit: quo min⁹ dares mihi donū ꝯfessionis isti⁹? Nō eni ē ei adaucta virtus in pte ista ꝯtra me ex cōfessiōe ista: quin poti⁹ multo min⁹ iuris habet contra me p illā. Quāto eni magis meipse corā te iustifico: tāto min⁹ iuris ꝛ iuste ptātis relinquit̄ iusticie tue ad vindicandū in me. Si eni ex toto atq; pfecte meip̄e iustificarē: nulle essent ptes iusticie tue ad iustificandū me vel ad obsistendū mihi quocūq; mō. Ex ista igitur cōfessione min⁹ pōt vt ita dicā: ꝛ cōtra me et ꝯtra misc̄diam tuā iusticia tua

Amplius qualiter obsistit mihi iusticia tua: cū ego ip̄am adiuuē p istā confessionē meā: imo poti⁹ manifestū ē: vt ip̄a parat etiā pparatis in me misc̄die tue vias: dum me dignū ꝛ idoneū aliq̄tenus efficiet miseratio misc̄die tue.

Amplius nec decet nec possibile ē misericordiā tuā ociosam esse: qua ꝓpter necesse ē eam opari opatiōes suas ꝛ maxime in eos q̄ ad eā se pparant: q̄ ad eaꝫ fugiūt: ꝛ qui illā quasi qđ a te ip̄is datum ē querūt. Et nōne ego dn̄e misericordie vn⁹ ex illis suꝫ? Quid eni intēdo vel quero ꝑomēs istas accusatiōes: testificationes ꝛ ꝯfessiones contra me: nisi vt miserearis mihi? Quid intēdo reuelatione atq; ostensione vulneꝝ: nisi vt medearis illis p misc̄diam tuā? Similiter p ostensionē pauptatū meaꝝ atq; defectuū: quid intendo vel quero: nisi miserationū tuaꝝ subuentiōes ꝛ bn̄ficia? Amplius: q̄d pōt intendere contra me iusticia tua nisi vindictā iustissimā? Perditionē eni ꝛ destructionē operis tui: qđ ego sum: nullo modoꝝ intēdit iusticia tua. Alioq̄n cōtra teip̄m intenderet et pugnaret. Nō intēdit igitur destruere in me: qđ tu fecisti in me. Hoc eni tu adhuc diligis ī me: q̄ nihil eorū odisti que fecisti. Qđ tu aūt diligis ī me iusticia tua odire ñ pōt: q̄ ꝓpt̄ nec ꝯsēq̄ nec destructionē illi⁹ intēdere vllo mō pōt. Odit igit̄ solū illud in me qđ et tu odis in me: vicꝫ feditates: deformitates deprauationes ac turpitudines: quib⁹ ego deprauaui ꝛ deturpaui quod tu bonū et pulchrū fecisti ī me. Dn̄e misc̄die hec ip̄emet odi: ꝛ ꝯsequor in me: ꝛ pugno ꝯtra ea q̄ntū tu das ꝛ adiuuas. Nōdum siquidem pfecto odio odi illa: nec vt fortis ꝛ implacabilis inimicus totis virib⁹ ꝛ studijs pugno ꝯtra illa: qm̄ nō eousq; fortis sum adhuc vt possuꝫ hoc: et ꝯtra ipsa pugno: licet debiliter ꝛ adhuc infirmiter cum iusticia tua et non ꝯtra eā. Iniuste igit̄ mecum agit si ꝯtra me est mihiq; obsistit. Impossibile ē aūt iusticiā tuā inique agere vel iniuste: q2 impossibile est vt in statu isto in q̄ me posuit grā tua: ꝯtra me sit iusticia tua: neq; igitur iusticia tua: neq; misericordia tua ꝯtra me ē. Sola igit̄ vitia mea ꝛ pctā ꝯtra me sunt. Quia igit̄ contra D

teipsum sunt: Illa eni inimici tui sunt: q̄s implacabiliter semp odis. Adiuua & me ꝯtra me pugnātē: ⁊ añ tribunal mie tue cōtra ipsa litigātē. Bellū eni istud ⁊ litigiū tuū: ꝯtra inimicos tuos ⁊ adūsarios tuos ē: Addo etiā qꝛ ꝑpꝭ te ē. Propter hoc pugno cōtra ea ⁊ litigo: qꝛ tu odisti ea: et quia bn̄placitū tuū ē impugnatio. Sed et ꝑpter hoc dn̄e misc̄die ea in me ꝑsequor: qm̄ illa sola ꝓhibent ⁊ impediūt ne tibi placeā: ⁊ ꝑpter hoc exterminare illa a meipso enitor: vt vides quibꝰ adhuc possim conatibꝰ vt exterminem a meipso quecūq̄ tibi displicent in me: vt ip̄is prorsus abrasis ⁊ extirpatis a me: tibi placitus efficiar ⁊ acceptus: ⁊ sic me recupes ⁊ possideas solus totaliter: cuiꝰ me eē recognosco iure plenissimo iureq̄ singulari. ¶ Bellū ergo istud tuū est: qm̄ victoria tua est: q̄ scis me non nisi v̄tute tua victorē esse posse illoꝝ: Cā ista tua ē: qm̄ de iure tuo ⁊ de illo vic3 vt illud obtineas in iudicio isto: cōtendiꝭ. Scis eni dn̄e ꝑ iniq̄ssimā vsurpationē: ⁊ ꝯnitiosam volūtatem meā: vitia mea: ⁊ pctm̄ intrare possessionē meā: ip̄iꝰ q̄ tuū ius sum totaliter absq̄ ꝯticipe vllo ⁊ ꝯsorte. Ne sustineas vlteriꝰ istos tā odibiles mihi ⁊ tibi inimicos possidere ius tuū: qđ egoipse sum. Scio dn̄e qꝛ iustissima ē ista pena mea dure vic3 seruitutis: ⁊ crudelissime tyrannidis: quibus me incessanter premunt ⁊ affligunt dn̄i isti: vic3 vicia mea ⁊ pctā: quibus me turpissime et insanissime subdidi. Et si placere tibi merito pōt ista tanta pena mea: qꝛ iustissima: displicere tibi tn̄ debet iniuria et cōtumelia tua: quā tibi faciūt in me tā nequiter abutentes me dn̄i isti. Et per istos etiā demones ip̄i qui ꝑ ipsos ī omnē iniuriā ⁊ ꝯtumeliā tuā abutūꝭ me. An tibi debet placere plus ista tāta pena mea iustissima: q̄ꝫ tibi displicere iniustissima dn̄atio dn̄oꝝ vtroꝝq̄ istorū: qua nulla iniustior: nulla nequior: nulla bonitati tue intolerabilior.

¶ Petitio victorie in conflictu penitentie. Ca. IX

p E omibus istis igiꝭ colligo aggregata ratiocinatione: qꝛ nec misericordia tua contra me ē: nec iusticia tua in isto bello vꝭ iudicio. Peccata vero mea que ꝓculdubio contra me sunt: et etiā contra te: nō debent preualere: ne dicam cōtra te: sed etiam nec contra me: in isto iudicio vel ꝓlio: de q̄ euidēter oñdi pōt: q̄ vtrumq̄ tuū ē vic3 tā ꝓliū q̄ꝫ iudiciū. Uince igiꝭ in isto iudicio ꝯiter ⁊ ꝓlio: q̄ vides victoriā hic ꝓuenire nō posse nisi virtute tua Ne patiarꝭ me succumbere ⁊ vinci propter infirmitatē ⁊ defectū virtutis proprie: sed da virtutē potiꝰ ad vincendos tā odibiles inimicos tuos: q̄ das lasso v̄tutē ⁊ his q̄ nō h̄nt fortitudinē et robur multiplicas. An denegasti vnquā virtutē ⁊ fortitudinē certātibꝰ ꝓ te: siue in iudicijs siue alias vbicūq̄? Ne incipias igiꝭ a me siue in me: qđ nulli vnquā hoim te fecisse nemo fidelis ignorat. ¶ Amplius rn̄dere mihi o iusticia creatoris si eousq̄ tibi placeat vindicta de me: adeoq̄ auida es cruciatuū ⁊ tormentoꝝ meoꝝ? Dic obsecro ꝑpter quid placeat tibi ista vindicta? Scio qꝛ non poteris rn̄dere: vel assignare nisi alterā ex istis duabꝰ causis: vic3 iusticiā vindicte: ⁊ gl̄iā creatoris. Quia igiꝭ vbi maior arguētia vtriusq̄ istaꝝ cāꝝ euidenter ē ibi d3 tibi maior eē iste amor ⁊ auiditas vindicte ⁊ cruciatuum meoꝝ. Necesse ē igiꝭ vt magꝭ sibi placeat vīdicta quā egoip̄e creatori facere paratꝰ sum. Jam autē dixi: qꝛ iustificatio qua vere ac ꝑfecte penitens semetip̄m iustificat maioris ē ei gl̄ie ea que iustificat aliū. Adieci etiā qꝛ laudabilior ⁊ ip̄i creatori acceptior. Magis igiꝭ placet tibi penitētialis vindicta quā de meip̄o facere cupio: q̄ꝫ illa q̄ ꝑ tortores demōes: vꝭ ꝑ quecūq̄ tormenta inferri posset. Ad hāc igiꝭ necesse habes intendere ⁊ non alijs me tortoribꝰ tradere. ¶ Amplius nōne maioris ē gl̄ie creatori: vt ip̄e faciat sibi mīstros deuotissimos: quos habuit hostes ⁊ adūsarios? Totū aūt ei hoc ꝑ pn̄iam efficiꝭ. Qui eni ꝑ pctā ⁊ vicia inimici dei sūt: ꝯuersi ꝑ pn̄iā eiusdē deuotissimi serui efficiunꝭ. Et qđ ē mirabilius: suꝯ̄psoꝝ hostes ⁊ aduersarij propter ip̄m fiunt: siꝭ etiā vindices ⁊ tortores: dūmō in semetip̄o q̄cq̄ ꝯtra creatorē egerūt: districte vindicāt: ⁊ seuere q

punisit. Illos etiā diabolus sentit ꝯuer sos: hostes atrocissimos: eiqꝫ rebellātissimos ꝛ ad oēm volūtatē dei ꝑ virib⁹ promptissimos: quos pri⁹ dū essent i vitijs ꝛ pctis habuit subditissimos. Et hec est mutatio dextre excelsi: qua diabolus nō sine graui ꝯfusiōe auersos a se sentit ꝛ cōspicit: ꝛ ꝯtra se rebellātissimos amore creatoris. In quo magis tanto glorificatꝫ deus: ꝙto magis ꝛ mirabili⁹ bonū ē iustificare impiū ꝙ torquere: ꝛ suscitare mortuū in vitijs ꝛ pctis: sanctūqꝫ ac deuotissimū dei seruū efficere: ꝙnto melior est ipa sctitatis gr̄a: ꝙ pctōꝝ vindicta. Nunqd nō ex te dixit sctūs ꝛ
Augustin⁹ sapiēs. Aug⁹? qꝛ maius fuit paulū suscitare mēte: ꝙ lazaꝝ corpe. Quis aūt dubitat: ꝙntū glorificat⁹ fuerat ex eo ope ꝙ lazaꝝ corpe suscitauit? Quāto igitur magis glorificatus fuerit ex suscitatiōe pauli: que eū de morte vitioꝝ ꝛ pctōꝝ suscitauit. Tanto nāqꝫ ex mirabilioribus opibus suis est ei maior honor et maior glia: ꝙ ex miorībus: ꝙnto illa et mirificētia et magnitudine ꝓcellūt mi
S noꝛib⁹. Ampli⁹ nōne ꝛ illud siliter di
Augustin⁹ cit idem sctūs ꝛ sapiēs Aug⁹. qꝛ mai⁹ ē deo iustificare impiū: qꝫ creare celum ꝛ terrā. Maior eni ē ei glia ex iustificatione vni⁹ impij: ꝙ ex creatiōe celi et terre Et hoc indubitāter apud intelligentes et cognoscētes mirificētias magnaliū ipsi⁹. In iustificatiōe aūt vni⁹ impij: est nobilissima victoria. Vincitꝫ diabolus: vincitꝫ ꝛ pctōr siue impi⁹ a semetipo tā bello ꝙ iudicio vt ꝓdixi. Tanta qꝫ tāqꝫ magnifica largitio venie est ꝛ gr̄e: vt human⁹ intellect⁹ eas non sufficiat ad mirari: Fit ibi innouatio ꝛ reformatio imaginis ꝛ similitudinis creatoris in aīa humana. Nec minus mirifica ꝙ si de trūco arido ꝛ putrefacto oliua speciosa ꝛ vernās subito efficeretꝫ: vel d̄ porco spurcissimo aut buffone speciosissimus aspectuqꝫ desiderabilissimus iuuenis efficeretꝫ. Vicitꝫ ibi ꝛ ira tua: cui resistere nemo pt ab ipa miscōdia tua. Qꝫ si magificētia miserationū ꝛmissionū tuarū ꝛ largitio muneꝝ graꝝ tuaꝝ: ꝛ vt de alijs taceā ipa hereditas felicitatꝫ eṫne maior ē ꝙ celū: ꝛ terra. Tot igitꝫ ꝛ tanta tanqꝫ magnifica opa tua cōcurrunt simul in vna vni⁹ ꝯtriti peccatoris iustificatiōe: vt minora merito reputentꝫ celū ꝛ terra: ꝙ illa sint. Quis aūt cogitare sufficiat grāͣsactōes que tibi ꝑ illa reddantꝫ: ꝛ collaudatiōes que tibi placuere: ꝙ ꝛ sup oēm admiratione nostrā sunt: pulcherrimaꝝ sublimiūqꝫ militiarū tuarū: exercituū videlicet oim angelicoꝝ: festināterqꝫ tibi in celis inde agitꝫ gaudiū. Tu eni dixisti: ꝛ facta sunt celū et terra: tu mandasti ꝛ creata sunt. Nihil verbo tuo omipotēti: nihil mādato bn̄placiti tui se opposuit ꝛ ꝯtradixit: nihil ibi quicqꝫ difficultatꝫ adhibuit. Et ipa etiā celū ꝛ terra: siqd difficultatꝫ et resistentie opponere potuissent creationi ꝛ formationi sue: nullaten⁹ hec fecissent: qn poti⁹ siquid iuuamis ad hoc adhibere potuissent: toto gaudio ꝛ auiditate illud ad hoc adhibuissent. Non habes igitꝫ o pulcherrima: o sp ꝛ omino laudāda dei iusticia ꝓpter qd te vtꝫ mihi opponas: vel mihi aliquaten⁹ aduersarꝫ: siue i vindictā de me sumendā: siue in gliam creatoris intendēs. An nō ego ꝛ ꝓpugnator tu⁹ sum in ꝓlio isto ꝛ aduocat⁹ i iudicio isto? Quid eni aliud intendo vel qro: nisi vt totū me recuperes: totūqꝫ possideas? Nō eni pugno vtꝫ litigo: nisi ꝯtra capitales inimicos tuos: vicꝫ iniusticiasꝫ meas: ꝛ nō pōt nō eē tuū. Adiuua igitꝫ ꝓpugnatorē tuum: ꝛ aduocatū i bello tuo iustissimo atqꝫ iudicio. Alioquin nō solū mihi: sed etiam tibi ipi deesse merito reputandus es.

Loquar ampli⁹ vnum verbū tibi dn̄e miscōie: ꝛ dicam: qꝛ oportet te misereri mihi: salua ꝑ omia iusticia tua: siliter et iuste agere mecū salua ꝑ oīa misericordia tua. Nō eni est possibile vt alterum istoꝝ ꝑmittat bonitas tua: vicꝫ vel ledi iusticiā tuā: vtꝫ ledi misericordiā tuā. Vtraqꝫ eni bonitas ē: neqꝫ eni cōtraria sunt vllo modoꝝ: nec altera alteri vllatenus aduersatꝫ: imo si phas est dicere: mutuo se ꝑ oīa adiuuant. Absit eni vt sic vindictā iusticia expetat: vt misericordiā oino euacuet. Absit siliter vt misericordia tua sic ignoscere intendat: vt iusticiā tuam prorsus excludat. Tu igitꝫ ꝓlargus miserator es: ꝛ nihilominus in miserādo seruās iusticiā. Et siliter seuerus vindicator: in vindicādo tn̄ illesam ꝑ oīa seruās miscōiam. Quia igitꝫ si me

T
Ps. 3
V
X

ꝑ quam iustificas: ⁊ salua est ꝑ oia iusticia tua: ⁊ salua ꝑ oia misericordia tua: confidenter dico ꝙ necesse habes: nõ necessitate coactõis: ſꝫ superhabundãtia liberrime bonitatis tue: me iustificare. ¶ In omni eni vere ⁊ pfecte penitente salua ẽ ꝑ omnia iusticia tua: dũ nihil in eo impunitũ relinquit. Omnis eni vere ac pfecte penitẽs ꝓ oibus cõmissis ⁊ omissis seipsuz punit ꝓ oib⁹ nãqꝫ dolet ⁊ erubescit: ⁊ sibiipsi irascit: ⁊ sicut tuipse ad nu dũ ꝯspicis: etiã cogitatiões malas i seipso punire nõ negligit. Quis eni vere penitens est qui nõ doleat ꝓ eo ꝙ quicqꝫ qđ tibi displiceret cogitauit? Et intẽdo dñe misericordie ꝙ saltẽ in vniuersali ꝓ omnib⁹ quib⁹ te offendit debet saltẽ dolere vniuersaliter: q̃ nullã ex offensis tuis excipit vel pterit. De singulis eni singulariter dolere vł penitere: interdũ forsan nõ est possibile alicui: sicut neqꝫ singulariter recolere aut memoriter tenere. De- Ps. 18.
licta enim quis intelligit?

¶ Excusatio penitentis ꝙ nõ debet tantũ puniri quãtum meruit. ¶ Caplm X

Z Quod si dixerit q̃s qꝛ queadmodũ in singulis commissis ⁊ omissis singulariter peccat q̃cũqꝫ peccat: sic ⁊ singulariter emẽdare singla ⁊ ꝓ singulis satisfacere singulariter debet. Rñdeo hmõi homini: qꝛ hoc nõ solũ iusticie tue nõ est: ſꝫ etiã nec humane. Quotcũqꝫ nãqꝫ latrocinia q̃s cõmiserit: nõ tot ei suspẽdia vel mortes alie irrogant q̃n poti⁹ hec vno suspẽdio humana iusticia reputat in eo oia vindicata: Et hoc q̃tũ ad ipsam humanã iusticiã ptinet: que post vnã mortez corpis nõ habet amplius q̃d faciat i peccantẽ. Siliter aũt se habet inverissima ꝑ oiaqꝫ semꝑ laudãda iusticia tua: qua vna morte veterĩ hois omnia vitia ⁊ pctã in aia humana mortificat ⁊ extinguit: vnica ꝫ infusione iusticie seu grẽ tue oẽs sordes spũales emũdas ⁊ abluis: Queadmodũ infusione fortissime medicine: oẽm infirmitatẽ curas: ⁊ queadmodũ vnica infusione thyriace ṽtuosissime: venena oim peccatorũ et vitiorum exterminas procul ⁊ diffugas.

¶ Obiectio contra predicta. ¶ Capitulum XI

Quod si dixer Domine misericordie: qꝛ nõ q̃tũ iusticia reqrit seipsum punit: etiã penitẽs quãtãcunqꝫ vere ac pfecte: q̃ñ pene eternales siue gehẽnales debent vnicuiqꝫ peccanti mortaliter. Pene ṽo pnales quãtecunqꝫ sint: nulle sunt cõparatiõe illaꝝ: Quapropter null⁹ ex vere ⁊ pfecte penitẽtib⁹ punit se tantĩ penis pnaliter: quãtis dign⁹ est de dei iudicio ⁊ iusticia. Rñdeo tibi in hoc dñe misericordie: qꝛ iusticia tua nõ requirit hoc a peccatorib⁹: vicꝫ vt tantis ac talib⁹ penis seipsos puniãt. Infernales nãqꝫ pene quos tenẽt nõ emendãt aut corrigũt Nõ est eñ in inferno qui confiteat tibi. Ps. 6.
¶ Amplius: pene ille nõ sunt ꝯtrarie vitiĩs ⁊ peccatĩ: cũ ea nec exterminent nec minuãt: nec eis vllaten⁹ aduersent seu repugnẽt eisdem: q̃n potius ꝑpetuo consortio coherẽt eisdem. ¶ Amplius: pene hmõi nihil aliud pñt in eis in q̃b⁹ sunt: nisi ꝙ eos torquent ⁊ excruciãt: hoc aũt bonitati tue nunq̃ ꝑ se placet dñe misericordie. Non eñ delectarĩ in pditione viuentiũ. Diabolice nanqꝫ malignitatĩ est illud ꝓpriũ: amare penas ⁊ tormenta hoim. Scio nãqꝫ te docẽte: qꝛ pene maloꝝ tam angeloꝝ q̃ hoim placent tibi: nõ qꝛ pene illoꝝ sunt: sed qꝛ iuste ⁊ ideo bone. Et qꝛ a teipso sunt. Diligis igitur in hmõi penis ordinẽ ⁊ pulchritudinez iusticie: Diligis in eis ⁊ gloriã tuã. Nõ eni parũ te glorificat pena maloꝝ iustissima: que eis te actore simul ⁊ indice irrogat. Claret etiã inuictissima omnipotentia tua qua punis pricipes tenebraꝝ ceterosqꝫ reprobos: q̃ bonitate tua ⁊ preclara benificẽtia tua in iniuriam tuã ⁊ ꝯtumeliã abutunt: tuisipsis bñficĩs cõtra te se supbiã eleuãtes: dũ ꝑ eam subĩciunt ⁊ artant supplicĩs: adeo impotẽtes effecti vt nihil vlteri⁹ pñt nisi dolere qui in reb⁹ pessimis exultauert: nihil amplius q̃ ꝯfundi opprobrio sempiterno ⁊ ignominia q̃ finem nõ hñt: q̃ tam male gloriabant in seculo isto nihil aliđ possunt q̃ egere ⁊ p̃mi eternaliter paupertate artissima: que est oim bonoꝝ irrele-

nabilis inopia qua diuitias spūales sapientie vicz et virtutū vel reiecerunt vel contempserūt: et fallaces corpales seu tpales diuitias in ordinatissime eripuerunt vel admistrauerūt. Dico etiā q pene ille eternales ppetuo auertūt a te dñe misericordie. Nō eni tradūf in illis nisi quos ineternū piecisti a facie tua: et sine vlla spe miserationis et liberatōis dereliqsti. Quapropter a penitentib9 iusticia tua penas hmōi nō reqrit: alioqn ɔtraria esset et miscdie tue et sibiipsi. Misericordie siqdem: dū nō solū miseros pctōres in miserijs vitiorum suorum et peccatorū nō desereret: sed eisdē etiā miserias incompabilr adaugeret: rediretqz eos ad tuā misericordiam phiberet. Si vo ipsi aduersaref: qm peccatorum iustificationē pculdubio impediret: ɔstituens eos in eo statu in q iustificari sum9: redire ad iusticiā nō est eis possibile vllo mō. Penas igif illas solas iusticia tua requirit a pctōribus: que ad illā reducāt eosdem: et ab iniusticijs vitiorum et peccatorum illos liberent et emūdent. Hec aūt sunt sole pniales. Dico igif coram te dñe misericordie: qz ille dolor iusticie tue sufficit in pctōribus: q eos faciat et qrere medicinam misericordie tue: et subijcere se eos cure medicinali tue. Silr et iste timor iusticie tue sufficit in eisdē peccatorib9: qui eos faciat fugere ad misericordiā tuā que sola est refugiū vnicū miserorum. Sic et erubescētia illa et cōfusio que eos faciat abscondere et turpitudines et feditates vitiorum suorū et peccatorum a facie tua: et ab aspectu sanctorum oculorum tuorum: que faciat eos velare siue opire oia illa pudenda. Operimētū aūt istud et velamen vnicū est ipsa eorūdem reuelatio: et hoc non est nisi sincera ɔfessio illorum: sicut mos est ɔfessionē fieri in eccl'ia tua: vbi ɔfessionē hmōi nō solū sacrasti: sed etiā sacr'm mire ac virtuose sanctificationis fecisti. Sic dico exeruditione tua et magisterio: qz satis ē iusticie tue tanta ira ɔtra vitia sua et pctā in peccatorib9: que eos faciat armari et accingere se ad expugnāda ea: et in mortem exterminiū eorum eos accendat: quousqz viuere de cetero patiant: et hec vtiqz proposito et volūtate: Et est ppria intentio sancte ire isti9: vt in vindictā tuā et suam hoc faciāt. In vindictā quidē tuarum iniuriarū et ɔtumeliarum tuarum quas in seipsis tibi dño deo irrogauerāt. In suā vo vindictam hoc est ppie mortis vltionem: quā p vitia sua et peccata sibiipsis intulerūt. Sic dñe misericordie dico de indignatione: qz sufficit tue iusticie vt tanta sit in peccatorib9 que eos eousqz erigat et eleuat: vt eis de cetero subesse vel seruire dedigneſ. Eaqz a seipsis tanqz vilissima excutere oinoqz ɔculcare despicereqz illa pponat. Sic dico et de odio: quia sufficit iusticie tue vt impacabiliter proponant pctōres pliari ac decertare ɔtra vitia et peccata: vt neqz fedus nec amicitiam de cetero cū eis hre pponant: neqz fines suos intrare aut intra fines suos illa habitare vllo pacto pmittāt: sz tanqz gladio et igne illa pfugare atqz exterminare: vbicūqz et vndecunqz poterint studiose ac viriliter intendāt. De abominatione qz quid aliud mihi dicendū est coram te: nisi qz iusticie tue satl ē: vt in peccatorib9 tāta sit vitiorum et peccatorum suorum abominatio: vt nauseam eis puocet et vomitū eorum. Abominatio nanqz vsualr dicif quasi nauseam vl vomitū aspiciētibus aut aliter illud sentiētib9 faciat. Et intendo vomitū spūalem: q est sincera et integra ɔfessio peccatorum: qua tanqz humeros noxij et fetulentie seu spurcitie intolerabiles ore p ɔfessionem ejciunf seu vomunf. De alijs aūt hmōi affectionib9 ad pnialem iustificationē ptinentibus: mitto te ad tractatū de pnia: te inquā qui legis hec: qui tractatus est ps libri de sacramentis.

Qz deo placeāt opera pnie. Capitulum XII

Nunc aūt reuertar ad loquēdum iuxta qd incepe ram dño deo nro qui est de9 misericordie: et repetā ei: qm acerbitas et vehemētia passionū in penis pnialib9 dñe deus meus merito tibi placet: ex eisdem causis quibus et in penis infernalibus. Multa aūt hnt alia bona vicz illa magnifica opa tua que pdixi: videlicet resuscitationē a morte spūali: reformationē a deformitate mōstrifica: qz vitia et pctā detarpant aias humanas. Deinde victoriam mirificā et triūphum nobilissimū:

qua ptãtes infernales vincunt ꝛ diffu-
gant a peccatoribus. Ereptioq; ꝓde de
faucib⁹ ꝛ dentib⁹ leonũ infernaliũ. Mi-
rificẽtia q̃ʒ reedificatiõis templi dei in
animab⁹ peccatoꝝ: cui⁹ speciositas atq;
structura ex lapidib⁹ ꝓciosis seu gẽmis
donoꝝ: virtutũ ꝛ gratiaꝝ: verbis huma
nis explicari nõ põt. Hñt ꝛ recupationẽ
imaginis ꝛ similitudinis tue in aiabus hu
manis: cui⁹ pulchritudinẽ cogitat⁹ hu-
manus nõ attingit. Habent ꝛ resuscita-
tionẽ possessionis tue: qua ꝛ tu recupe-
rans peccatores ꝛ ipsi te: q̃ largitate ma
gnificẽtie tue que põt esse ꝓclarior: dum
ꝛ veniã immensoꝝ tormẽtoꝝ: ꝛ dona in
estimabilia virtutũ ꝛ graꝝ: ꝛ ius in here
ditate celesti que ẽ eterna felicitas: ꝛ te
E ipsuʒ redonas penitentib⁹? ¶ Dñe mise
ricordie q̃s admirari sufficiat: vel etiam
cogitare studeat aut valeat illud celeste
ꝛ spũale cõuiuiũ: qđ instauras in vniuſ-
cuiusq; pctõris pñali ꝯuersione: in quo
oĩs exercit⁹ pulcherrimaꝝ sublimiumq;
militiaꝝ tuaꝝ: nõ solũ splẽdidissime sed
etiã beatissime cõuiuant: gaudioq; inco
gitabili iucundant atq; reficiunt: sicut
tuipse ore tuo sacratissimo in euangelio
Luc.15.b veritati tue dixisti: Quia gaudiũ ẽ angel
dei sup vno peccatore pñiam agẽte. Dñe
misericordie illud ẽ indubitãter nuptia-
le ac triũphale cõuiuiuʒ. Nuptiale: quia
aiam peccatricẽ que cũ diabolo meretri
cata fuerat: virginitati spũali restituis ꝛ
reformas. Et cum nuptiali bñdictione ꝛ
sanctificatiõe denuo recupas: ꝓpter qđ
dixi festiuũ cõuiuiũ illđ nuptiale. Triũ-
phale vero ꝓpter victoriam gloriosam ꝛ
F triũphuʒ nobilẽ antedictũ. ¶ Quare ma
nifestũ est ex oĩbus istis: penas peniten-
tiales eẽ incompabiliter meliores: ꝛ in-
cõparabiliter magis tibi placitas ꝛ ac-
ceptas: q̃ʒ infernales siue gehẽnales: sed
ꝛ maioris esse veriorisq; iusticie q̃ʒ illas:
cũ iste iustificẽt penitẽtes: ille vo iniusti
cias nec tollant nec minuãt: nec vllo mõ
leuant. Certũ eñ est eas aĩas que hinc
ad infernalia supplicia trãseunt: suppli-
cijs illis nullaten⁹ meliorari. Alioquin
ꝓcessu tpis in inferno ꝛ innocẽtes ꝛ bo-
ne fierent: si supplicia illa iniusticias vi-
tiorum ꝛ peccatoꝝ minuerẽt. Nemo aũt
ad modicũ intelligẽs ignorat verã iusti-
ciam veris iniusticijs adeo ꝯtrariã esse:
ac repugnantẽ: vt cũ illis in eodem sub-
iecto nullaten⁹ esse possit. Cõsidẽter igit
peto a te dñe misericordie qđ dignum et
iustum est: vicʒ vt pene pñiales plus tibi
placeãt in me q̃ʒ infernales. He eñ ꝛ to-
tum tollent qđ tibi displicet in me: ꝛ me
tibi faciant placitũ ꝛ acceptũ. He placa-
bunt iustã iraʒ tuã: qua scʒ iustissime ira
sceris pctõrib⁹ penitere nõ curantib⁹: et
satisfacient iusticie: ꝛ restituent tibi ius
tuũ integre ꝛ plene. Ius ãt illud egoipse
sum ꝛ oĩne seruitiũ: omnisq; seruit⁹ qui-
bus dñationi tue seruire debeo. In infer
no vo tu scis: q2 nemo tibi seruit. ¶ Di- G
cam ꝛ ampli⁹ dñe misericordie si taʒ aui-
da est iusticia tua penaꝝ meaꝝ: q̃d igit
faciet mihi misericordia tua? Nũq̃d nõ
eque potẽs est ꝛ larga atq; ꝓpensa ad mi
serendũ: vt iusticia tua feruẽs ad puniẽ-
dum? Et hoc ẽ dicere ad tollendã vel ad
leuandã miseriam: vt illa vicʒ iusticia ad
ipsam infligendã vel adaugendam: aut
sufficiat misericordie tue i eis q̃ conant
ad te: quiq; q̃tuʒ das ꝛ adiuuas reuerti
cupiũt ꝛ enitunt ad te: ꝓtem meritaruʒ
penaꝝ eiusdem remittere: ꝛ tñ de penis
eis reseruare: ne ꝑpetuo incogitabiliter
crucient. Dñe misericordie hocipsum fa
cis ꝯtumacib⁹ ꝛ rebellib⁹: ipsamq; iusti-
ciam tuã nõ timentib⁹: dulcissimã mise-
ricordiã tuã nec querẽtib⁹: nec etiaʒ cu-
rantib⁹. An dignũ ꝛ iustum est añ te: vt
nõ melioris ꝯditionis sint qui q̃tum tu
adiuuas enitunt redire ad te: ꝛ placere
tibi q̃ʒ illi qui oĩno se auerterũt a te: ꝛ eo
usq; ꝯtẽnant te vt nec querãt nec curẽt
te. Multo magis igit ꝛ absq; vlla cõpara
tione ꝓpensiorẽ decet esse: q̃n poti⁹ opor
tet bonitatẽ tuã in illos q̃ʒ in istos: in q̃
aut erit ꝓpẽsior nisi ipsos ex toto saluos
trahas ad te atq; recupes. ¶ Amplius: H
dulcissime miserator nũquid nõ infern⁹
locus dãnationis ẽ: atq; ꝑditionis eter-
ne? Manifestũ est igit oĩbus illis: quos
flãmis ceterisq; tormẽtis infernalibus
tradis: nihil esse salutis aut liberationis:
sicut nec demonib⁹. Nisi forte q̃s dicat
q2 meritoꝝ ac debitoꝝ supplicioꝝ: alijs
plus: alijs min⁹ detrahit atq; remittit.
Sed hoc q̃ʒ parũ est ad imensitatẽ mise-
ricordie: ꝛ q̃ʒ longe distans ab illo. Hoc
est etiã dñe ꝑ quo nemo vnq̃ʒ inuocauit
te: ꝛ q2 nemo vnq̃ʒ a plarga misericordia

tua petisse credit. Quis enim vnq̄ cogitauit orare te: vt ptem dānationis eterne eidē remitteres: ⁊ dimidiā ei salutem dares: vel ptem etiā q̄cunq̄ salutis? An nō verū dicit ille sanct⁹ ⁊ sapiēs veritati
Ambrosi⁹ tue p̄co Ambro. dicens: Nephas esse a te qui sūme misericors es: dimidiā sperare veniā. Multo fortius ⁊ dimidiā petere gloriam. Qd etiā inde manifestū est: q̄ oēs quicūq̄ ab initio mundi misericordiam tuā exorauerūt: tanq̄ nefariam hmōi petitionē declinauerūt. ¶ Ampli⁹: dn̄e mi
3 sericordie te docente ac reuelante i⁊ nouim⁹ te: ⁊ innūerabiles saluare: q̄ saluari oīno nō volunt nec curāt. Sicut manifestum est de paruulis q̄s sacro vel viuifico fonte baptismati regeneras. Nōnullos etiā incredulos ⁊ rebelles i ipsa rebellione et incredulitate visitas ⁊ suscitas de tāto pfundo mortis ⁊ tenebrarū. Sicut ipsum sanctissimū apl̄m tuū paulum: q̄ totis studijs ⁊ virib⁹ pugnauit cōtra te: tantaq̄ malignitate psequebat te: sicut tu ore tuo sacratissimo ad eū locutus es dicēs. O saule saule quid me psequeris.
Act. 9. a Quāto igit maiori largitate dignum est ac decentissimū misericordiā tuā in eos effundi qui pacē tuā qui veniā qui grāz tuā vt pn̄t ⁊ tu adiuuas atq̄ das a te obtinere nitunt. Nō dico dn̄e misericordie q̄ meritis eo⁊ debeant venia ⁊ grā tua de suo⁊ iusticia vel iure merito⁊. Sed dico hoc decere imensitatē misericordie tue: vt te inuocātes q̄liter pn̄t ⁊ a pueniente eos grā tua recipiunt: nō ofundant sicut docuisti eos p pphām tuū loq̄ntē
Ps. 30. ad te ⁊ dicentē. Nō ofundar q̄m inuocaui te. Et p alium dixisti: quis inuocauit
Ecci. 2. c dn̄m ⁊ despexit eū? Confundant aūt procul dubio qui qd petunt nō obtinēt: ⁊ despiciunt: quo⁊ p̄ces non audiunt: Dn̄e misericordie. Isti s̄mones quos loquor coram te: nō ex me vel mei sunt: sed ex te ⁊ tui sunt: si nō placent tibi: q̄ mei sunt sed dono tuo placere tibi dn̄e: q̄ ⁊ dona tua ⁊ tui sunt. Quo enim sermones hmōi loquerer: nisi tu poneres in ore meo: nisi tu dares eos: ⁊ digito tuo. id ē spū sancto scriberes eos i corde meo? Propter hoc igit debent tibi esse placiti ⁊ accepti: q̄ vt dixi tui sunt: ex dono tuo sunt. Neq̄ enim mercurius ille: qui nō tam falsissime q̄ etiam impijssime: deus eloquētie apud perditissimos ⁊ deceptissimos homines: ⁊ dictus ⁊ habitus est: omni artificio rhetorico hos sermones cogitare potuisset. ¶ Dico ofidēter dn̄e misericor
die: q̄ sicut dignū ⁊ iustū est: nec vacuā nec ociosam eē iusticiā tuā: quin potius necesse est vt exeat in largissimas ac profundissimas miserationes: p̄sertim i eos quos p̄uenit ipsa tā magnis tanq̄ salutarib⁹ donis: vt iam cupiāt ⁊ vt pn̄t querant. Neq̄ eū vt p̄dixi possibile est: sic dimidiare miseratiōes tuas: aut inimicari in eos potissimū qui nō ptes miserationum querūt aut petunt a te: s; plenā pfectamq̄ veniā ⁊ grām tuā: vt sepe dixi. q̄tum das ⁊ adiuuas a te petunt. Illud aūt denegare nullus pōt: vnā (saltē salua iusticia tua p oīa saluoq̄ iure tuo in oībus) vt pstes pfectā plenamq̄ grām ⁊ veniā: que sunt in vita ista miserationis tue plenitudo. Et quidē in domib⁹ religiosis te actore ostitutū ⁊ ordiatū: vt qui inde abierūt vel exeunt recipiant: vt saltē vsq̄ ad te salua tū ordinis disciplina: Quia igit misericordie tue nec numerus nec mēsura cū ab ordine sanctissimo tuo: ⁊ regula sanctissima christianitatis totiēs aberrauerim: ⁊ exiuerim pōt denegari mihi: quin ad illā reuersus recipiar: saluo tū ordinis christiana disciplina. Hoc aūt est nisi pnīa tua q̄ i ecclesia tua ⁊ iniungi ⁊ agi consueuit.
¶ Ampli⁹ qui nō deseruisti me deuiū ⁊ aberrantem: quomodo nō assumes referentem atq̄ correptum? Non deseruisti inq̄ quē nec reuocare cessasti: nec adhuc cessas. Uñ eni mihi sunt desideria ista quib⁹ tibi recōciliari desidero: q̄b⁹ ad pacē ⁊ grām redire cupio. Uñ iste accusatiōes quib⁹ cōtra memetipm̄ ppter iniusticias meas litigo: nisi a te q̄ donis istis tanq̄ bn̄dictiōibus dulcedinis tue p̄uenis me: nec in aliquo lesa est iusticia tua p hanc tā piā tāq̄ indebitā preuentionē misēdie tue. Qm̄ ergo fortius nō ledet: nisi ista dona mihi cōpleueris atq̄ pfeceris. Magis eni indign⁹ eram ista p̄uentiōe misēdie tue anteq̄ ea me p̄uenires: nūc si insit preuent⁹ pfectiōe iustificatiōis ⁊ sanctificationis tue. Et longe minus indignus nūc sum: vt ista tua dona mihi cōpleas atq̄ pficias: q̄ erā donis istis anteq̄ illis me p̄uenires.

Aliquatenus enim me pparant ad iustificationis et gratie tue plenitudinem. Neqz dubitandum est vllo modorum quin mltro longius sint a misericordia tua qui eam nec querant nec curant qz qui eam cupiunt atqz desiderant licet exiliter et minus qz deberent
M hoc faciant. ¶ Amplius que sunt opa magnificentie miscdie tue pprie ac pclara. Certum est mihi dne quia lenire miseriam tollere eam: ignoscere: liberare: saluare et preuenire: etiam non valentis venire ad te: in bndictionibus dulcedinis tue qbus aliquatenus cognoscant te: et bnficia tua q recepe runt a te: deinde mala sua et q reddiderunt benificentie tue: et mala in quibus sunt: atqz ea q meruerunt: et a quibus non est ei refugium: vel liberatio siue saluatio nisi per pniam suam. Et cum his pdonas eis etiam vt displiceant sibimetipsis in oibus: semp qz displicent tibi: cupiantqz et desiderant et enitantur licet infirmiter exire de malis suis et redire ad te qui es salus et vita eorum. Si dico et de timore tuo qui est initium sapie et expellit pctm: qm qui sine timore est: non pot iustificari: qm de pclaris et pprijs opibus miscdie pserti in
eccl. 21. a pctoribus qui illos puenis: et fugere facis quasi a facie colubri pctam: fugere inquam ad te: qui sic fugientes benignissime semper suscipis et etiam cum gaudio et congratulatione iocundissima et applausu. Si ergo non obsistit iusticia tua: quin ista opetur miscdia tua in pctoribus: non obsistit eo inqz tpe quo (vt ita dicatur) fortior est et
N mag s armata contra pctores. Qnto minus igitur obsistet postqz arma sua fortiora: et allegationes suas validiores contra eos amiserit. Arma siquidem fortissima iusticie tue: et allegationes validissime contra pctores sunt: supbia eorum: contumacia: duritia: iniuria salutis eorum: et impugnatio ipius gre: qlis erat in paulo aplo cum christum dnm psequebatur. Qualis est et in illis qui etiam verbum dei repellunt a se: et auertunt aures suas ne legem tuam audiant ppter quod eorum oratio execrabilis est coram te. Arma ista omnia amisit iam iusticia contra me. Nihil enim horum est in me: immo te actore et datore contraria: quibus si phas est dicere: fortior est effecta et tanqz armata misericordia tua ad pugnandum p me: et ad resistendum ire tue cuius sola opitulatione illi resistitur. Sicut dixit sapientissimus et sanctissimus et a teipso in hoc edoctus Grego. dicens. Ire dei tunc resistitur: Gregorius
cum ipse q irascitur opitulatur. Te ergo p istam puentionem misericordie tue sic opitulante mihi: ire tue adeo fortiter resisto: vt supabundantia miscdie tue vel auferre vel minuere vel retardare de cetero mihi non debeat. ¶ Amplius: quis laudat aut supabundare dicat misericordiam tuam in eos: quos D
eterne mortis et damnationis supplicijs ppetuo deputas? ¶ Amplius: ppheta a te solo edoctus: et ecclia tua tota magisterio tuo solo instituta et erudita: a te petit incessanter: Auerte iram tuam ab eis: tu solus es huius ptatis. Non est igitur ab eis hoc requirendum. Rerum enim natura impossibilium nulla est obligatio apud eos quibus impossibiles sunt. Abunda igitur tuipse misericordia eousqz q auertis iram tuam: sicut te docente et dictante dixit ppheta tuus Dauid dicens. Et abundauit vt auerteret iram suam. Abundauit vtiqz miscdia qua puidit toti generi hmano: sacrificium irrecupabilis placationis: ipm vicz deum ac dnm nrm iesum christum: qui est ppitiatio p totius mundi peccatis sufficiens. Sic et abundantia in me eousqz est tanta largitate tue misericordie: vt dares cor contritum mihi: qd nunqz despicis et spm contribulantem qui est tibi sacrificium sufficientis et gratissime placationis. Abundauit itaqz misericordia patris misericordiarum: dum ipse sibi puidit charissimum ac bndictum vnigenitum suum victimam holocausti: cuius obligationis placate mundo placaretur. Abundauit et ipse vnigenitus eius bndicta misericordia: q de ipso hoc fecit scz victimam holocausti: offerens seipm tanqz agnum immaculatum in odorem suauitatis in ara crucis: Quo sacrificio et placatus est pater misericordiarum mundo: et mundus ei reconciliatus est: sicut aplus scripsit: illum q non nouerat peccatum p nobis fecerat peccatum: qd est dicere: hostiam p peccatis: Et iterum. Deus erat in christo mundum sibi reconcilians. De vtroqz igitur patre misericordiarum: vicz et bndicto vnigenito eius: rectissime intelligo qd est dictum p pphas. Abundauit vt auerteret iram suam. Abundare igitur te decet misericordia sup iusticiam: qz miscdia tua superexaltet iudicium. An decet p largam bonitatem tuam vt ira tua supabundet misericordie tue? Si enim hoc eet in ira tua ptine

Ps. 84.

Ps. 77.

Ps. 50.

2. Cor. 5. b

res miscdias tuas. Amplius: nōne oī- p potentiā tuā pcendo maxie et miserādo manifestas? Quid aūt ē manifestatio oīpotentie τ bonitatꝭ tue: nisi glorificatio tua: maxie igiꝭ glorificarꝭ pcēdo τ miserando. Hoc aūt te decet maxie misereri τ pcere. Maxie aūt digni sunt qbꝰ pcis τ miserearꝭ. s. q ppter te sibi nec pcunt nec miserenꝭ: sꝫ potiꝰ seuere seipsos iudicāt. Illis ꝙ nullo modo denegēda ē miscdia tua. Hmōi hoīes qd aliud agūt dū in semetipsos iusticiā pnialē exercēt: nisi ꝙ vices iusticie tue agūt: τ executores eiusdē se gerūt: tāꝙ qdā tortores τ satellites tui? Si igiꝭ cū illis pacē non hꝫ iusticia tua q mistri eiusdē sūt officiosissimi atꝫ fidelissimi: sꝫ in illos ꝯdēnationē τ mortem intendit iusticia tua: qs sibi sperare pōt pacē ab illa? Ampliꝰ: bellū qd cō- Q tra iniusticias meas suscepi: bellū cōmune ē mihi τ iusticie tue: τ bellū vtiqꝫ iustissimū. Impossibile igiꝭ est vt iusticia tua ꝯtra me sit in bello isto. Alioqn cuꝫ inimicꝭ meis erit: τ hoc ī bello iniustissimo. Bello eni iusto nūqꝫ pugnat iniusticia. Justissimū siqdē bellū meū ꝯtra iniusticias meas. Ipsaꝝ xo ꝯtra me: nō pōt eē bellū nisi iniustū. Queādmodū bellū spūs adūsus carnē: ipm iustissimū eē necesse ē. Bellū xo carnis aduersus spūm nūqꝫ possibile est eē nisi iiustissimū. Manifestū aūt ē bellū illud ꝯtra iniusticias meas: bellū eē spūs aduersus carnē τ aduersus oēs alias iiusticias: qꝛ iustissimū esse illud necesse ē. Et ppter hoc iusticie belluꝫ nō potes ꝙ opponere te O dei iusticia mihi in hoc bello: alioquin stares p iniusticijs meis τ ꝯtra te: qd manifestum est esse nō posse.

Qꝛ faciat hō quod ī se est licet modicū possit. Ca. XIII.

R Quod si dixeris mihi: quia infirmiter pugnas pme: τ inualide sicꝭ allegas p me. Rñdeo tibi in hoc: qꝛ nō est mirū si inifrmus infirmiter seruio tibi: nec si inualidus allego p te inualide. Ab infirmo autē seruiente quis ingratū habeat vel molestū infirmū seruitiū. Siꝭiter τ se habet de filio egrotante: qꝛ patri nō est minꝰ gratum infirmātis filij seruitiū: τ interdū magꝭ gratū: qꝫto ipi filio ppter infirmitatem magis onerosum τ laboriosum pſertim cū dixerit Ambro. veritatis tue doctor Ambro. τ pco. Quia deꝰ nō respicit vel attēdit qꝫtū sed ex qꝫto: quid mirū si modicū ē qd impēdo tibi ex tā modico qd adhuc habeo. Gratū igiꝭ tibi eē illud modicū infirmū τ inualidū debet qd ex eo modico me infirmo τ inualido tibi impēdo pſertim cū p qualitate vel quātitate donoꝝ reddēda sunt seruitia p eis: τ merito pportionabilia sūt dona τ seruitia que p eis debenꝭ. Quis eni ex modico feudo: magnū velit habere seruitiū. Nō debes igiꝭ ex istis modicis que adhuc sola habeo a me exigere magna: quapter cōtenta debes esse ex modicis istis q ex modicꝭ donis tibi offero vꝭ ipēdo. Modicū eni lumē adhuc ī me ē salutarꝭ scie: modicꝰ timor dei: modicꝰ amor: modicꝰ morboꝝ τ vulneꝝ meoꝝ dolor: τ ita de alijs donis dei. Ex modicꝭ aūt nō est tuū o iusticia: vt magna requiras a me Cōtenta igiꝭ debes eē de modicis istis. Qꝛ si dixeris mihi: qꝛ culpa mea ē: ꝙ S tam modica sunt mihi donata: τ ppter hoc: modicitas eoꝝ nō debet mihi pcurare nec excusare ius quo minꝰ magna debeā. Rñdeo tibi in hoc: ꝙ si qs debitor alieni census ad omimodā pauptatē aduenerit: ita videlicet vt soluere illum non posset: nemo requirit ab eo vt tempe tante pauptatis debitū hmōi soluat. A nemie nāqꝫ reqꝛiꝭ qd ei impossibile esse scitur: pſertim si impossibilitas eiusdem volūtaria nō sit τ placita. Tu aūt vides qꝛ mihi nō placeat ista modicitas vel pauptas: que me nō sinit tāta ac talia facere in pte ista que merito essent placita tibi τ accepta. Ad hoc eni intēdo τ vt possim enitor vt augeat mihi miserator largissimꝰ deꝰ dona sua qbus ad ipm redeā: eiqꝫ placeā. Si qs etiā in egritudinē vel infirmitatē licet ppria culpa incideret in illaꝫ: nemo tñ ab eo requirit vt agat fortia τ pferat dura. Nemo requirit ab eo actus pugilum vel agonistarū. Nō debes igiꝭ exigere a me tam magna et fortia tempe infirmitatis: qꝫto merito τ iure posses tpe sanitatis τ fortitudinis. Qꝛ si tāta a me iudicas requirēda quantoꝝ debitor essem tpe sanitatis: Non debes igiꝭ impedire vel obsistere mihi: quo minus saner vel fortificer. Nemo eni qui solutionē creditoris querit τ habere vult: ipedit debi

torē suū q̄ min⁹ soluēdo potēs efficiat: nisi forte qui magis vult penā debitoris q̄ solutionē debitoꝝ suoꝝ. Hoc aūt est malignitas diabolica que ꝓculdubio nō vult pctōres diuites fieri: ne soluant debita pctōꝝ suorū: quoꝝ solutio pnialis satisfactio vel emendatio ē. Et similiter nequitia hec ē in quibusdā tabernarijs vel potius cauponib⁹: qui malūt ꝓ malignitate volūtatis sue verberare ribaldos: q̄ solui sibi cōpotū suū. Non debes igit mihi obsistere quo minus diues efficiar ad soluenda debita in quibus teneor tibi. Hec aūt sunt pniales emende. Ista tñ obsistētia in p̄iudicium tuū est ⁊ detrimentū. ¶ Amplius p hāc viā impedis: ne ego iust⁹ efficiar. Iust⁹ aūt ē sol⁹ ille quē plena possidet iusticia Impedis q̄ temetipm p hanc viā: ⁊ obsistis quo min⁹ tu meipsa recupes atq; possideas. Et qd̄ videt deteri⁹ tueris ⁊ ꝯseruas inimicos tuos capitales: impossessiōe iuris tui: qd̄ ego ip̄e sū. ¶ Ampli⁹ rñde mihi obsecro o pulcherrima dei iusticia aut placēt tibi sole pene infernales ⁊ ꝑpetue: aut placēt tibi alie. Qz si ille sole placēt tibi: nō placet igit tibi de pctōribus nisi mors ipoꝝ ppetua atq; dānatio. Hoc aūt est in quo euidenter cōcordas cū demonib⁹. Hoc enī ipi semp sup oia volūt de pctōrib⁹. Preterea placitū illud nō est bonitatis: sed malignitatis Tu autē bonitas verissima ⁊ purissima es. Si vero alie pene placēt tibi cū nulle alie sint: nisi que faciūt ad emendationē ⁊ correctionē peccatoꝝ. Illis enim satis fit de vindicta gl'iosa: de extermio et expugnatiōe inimicoꝝ tuoꝝ: q̄s maxime odisti: vicz iniusticiarū que sūt vitia ⁊ pctā. Eisdem etiā satisfit tibi de iure tuo: q tibi p illas plene ⁊ melioratiue restituit: vel saltem ad restituendū ꝑparat: dum ad expulsionē iniustoꝝ detentoꝝ p eas litigat ꝑiter ⁊ pugnatur. Absit ergo ad te vt opprimas me opus tuū ⁊ cōsiliū impioꝝ adiuues. Placent igit tibi nō imerito pene pniales quas et ego mihi ꝑpter te amore tuo irrogo: et ad hoc vt possim intendo: vt tante et tales sint p quas de vindicta tibi ꝓ tuo bñplacito satisfiat. Sola ergo pctā mea cum ipis demōib⁹ obsistūt: mihiq; adūsant: ⁊ qm̄ excōicata sunt atq; a cōione creatoris ⁊ oim sanctoꝝ anathematisata: hoc ē sepata. Propter hoc ego enitor euitare ea: ⁊ fugere ab eis. Quāto igit forti⁹ tua sanctissima semp q; bñdicēda iusticia nō cōicas: eis qui oim penaruꝫ atq; tormentoꝝ instrumentis impugnas ea: et de templo sancto tuo tanq̄ excōicata eijcere nō cessas. In hoc enim dñationi tue oim tormētoꝝ ⁊ penaꝝ genera deseruiunt. Ut vel timore tuo vel etiam punitiōe illa vel debilitēt vel cōpescāt vel prorsus expellant. Et hec attendēs dñe miscđie: memorabor iusticie tue soli⁹. In his que dictur⁹ suꝫ in p̄sentia tua coram te: ⁊ allegabo iusticiā tuā solā p me: qui ꝓpriā meā iusticiā et debitā cōspicis nō habere. Dicā q̄ qz ius tuū i oib⁹ ⁊ p oia ego sū: ⁊ hoc iure et debito creatiōis tue. Tu.n. creasti me dñe iesu christe: de⁹ me⁹: ⁊ dñs me⁹: vn⁹ ver⁹ ac sol⁹. Ius tuū ego sū hereditariū: te.n. ꝯstituit de⁹ pr̄ heredē vniuersoꝝ: p quē fecit ⁊ secula. Sicut tu ip̄e p os apl'i tui testificat⁹ es in epl'a eiusdem: ad Hebre. Hebre.1. Tuus sum iure amicitie amoris eius q̄ te diligit deus pater. Per hanc enī tantam tāq; sincerā ⁊ ꝑfectā amicitiā: necesse ē oia que patris tui sūt tua eē. Omniū enī amicoꝝ vere ꝑfecteq; se amātiū necesse ē esse cōmunia. Tuus etiā sū iure ⁊ titulo emptiōis: sicut p eūdē Aplm testificat⁹ es dicentē. Empti estis ꝑcio 1.Cori.6.d magno. Et iterū. Qui dedit seipm redēptionem pro nobis. ¶ Tuus etiam sum iure mercedis ⁊ retributionis: pro magnifico acceptissimoq; obsequio: qd̄ deo patri in sacratissima passiōe tua impēdisti: tibi ab eodem ꝓmissio sicut ipm et testatus est per Esaiā dicentem. Pro eo q Esa.53.d tradidit in mortē aiam suā: ⁊ cū impijs Mar.15.c deputat⁹ ē: videbit semē longeuū ⁊ for- Luc.22.d tiū diuidit spolia. ¶ Tuus etiā sum bello iustissimo tibi acquisit⁹: illo vicz prelio de quo ip̄e testat⁹ es dicēs ad patrē: vel ecclesia tua loquens ad eundem. Obumbrasti sup caput meū in die belli. Ps.139. Et tibi nāq; et eccl'ie tue rectissime congruit itellect⁹ ꝫmōis isti⁹. Sup caput tuum: ⁊ etiā sup totū corpus tuū: obumbrauit deus pr̄ in die belli: qui fuit dies victoriosissime passionis: qua ptātes aereas debellasti: palā triūphans pricipatus ⁊ ptātes in teip̄o. Hoc fuit ꝓliū magnū q̄ tu ver⁹ michael ꝓliat⁹ es: ibi cum dracone scz antiquo serpēte: quo bello

ꝑiectus ē de celo eccl'ie tue. ¶ Tuꝰ etiā sum iure sanctissime adiudicatiōis: qua tibi adiudicatꝰ sum in iudicio illo: in q̄
Joh. 12. e tuipe ore tuo sacratissimo dixisti. Nunc iudiciū est mūdi: In ipa nāq; sacratissima inuictoriosissima passione tua: cām tuā imo meā scz ⁊ alioꝝ credentiū allegabas: ⁊ orādo et temetipm offerēdo ꝑ nobis: ꝑpter qd iudicio sanctissimo dei pr̄is adiudicati fuimꝰ diabolo. Et ideo abiectus est foras de possessione qua nos possidebat: adiudicati sumꝰ tibi: qua ꝑpter intrasti possessionē nr̄i ꝑ sacrm̄ regeneratiōis plene obtinēs possessionem nr̄i. Jus tuū etiā sum iure donatiōis: q̄ donatꝰ dono tibi sum ad ipam petitio-
Joh. 17. c nē tuā qua dixisti ad pr̄em orās: non ꝑ mundo rogo sed ꝑ his qui credituri sūt ꝑ verbū eoꝝ in me. De his ego sum per grām tuā vnꝰ: ego eni credo in te qm̄ fide tendo in te: ⁊ ꝑuenire enitor vt possim ad te ⁊ in te: vicz vt totus sim in te: sicut palmes in vite: sicut arbor plantata in terra bn̄dicta: vt totus viuā ex te: duabus scilicet radicibus cordis mei radicitus infixus in te: vbi ex toto infugā vitale nutrimentū aīe mee: exquo et viuam ⁊ tibi fructificē: qd ē dicere fructus ferā tibi delectabiles ⁊ placitos: ⁊ q̄ nō ꝑeant sed maneāt: qua ꝑpter qd tuū est et ad te iure ⁊ ex debito ꝑtinet: id multiplici iure plenissimeq; liberare de manibus inimicoꝝ tuoꝝ: saluare atq; defēdere ⁊ tueri ab eis debes. Si eni aliena iura eis quibꝰ auferant̄ iustissime restituis eis quoꝝ iure sunt: q̄to fortiꝰ hoc tibi ip̄si debes. Te nāq; plurimi qui iniuriā patiunt̄ cōfidenter requirūt: vt iusticiā facias eis de inimicis suis iniuste quiq; iniuste ab eis sunt ablata restituens spoliatis. Hoc inq̄ petūt a te tanq̄ iuris debitū petentibꝰ. Q̄to fortiꝰ igit̄ hoc tibi ipi debes vicz ē tibi i iure tuo ꝑpitiꝰ: qualiter eni aliq̄ sperare poterūt a te: qd tibi ip̄i facere nolueris.

¶ Qr deꝰ vult ad eū reuersionez ⁊ penitētialē satisfactionem. ¶ Ca. XIIII.

z Quod si dixeris mihi qr indignissimū me feri domiatione tua ac seruitute nobilissima: ⁊ ipsam possessionem quam custodiendam: mihi excolendā: modisq; omibus meliorandam commiseras ego dissipaui: ⁊ eousq; deterioraui: vt pene inutilē eā tibi reddiderim: imo qd verissimū est: noxiā atq; ꝑnitiosā: cū de illa et ꝑ illā bellū tibi faciant vel fecerint tibi inimici tui: ⁊ mei vsq; modo. Verū vtiq; dicis dn̄e deus veritatis. Ego eni rn̄deo: licet tibi non possumꝰ rn̄dere vnū ꝑ mille: nisi dn̄atiōis tue dignatō fuerit ꝯcupare me. Hoc eni facto: quecūq; dissipata sunt a me: in meipo plene restituent̄: ⁊ integre salua erūt tibi: pro bn̄placito etiā tuo erit tibi satisfactū et emendatū quicqd ꝯtra te peccaui. Non debes igit̄ causare dissipationē bonoꝝ que mihi cōmisisti: neq; alia que ꝑtendebas aduersum me. Nihil eni a me iure poteris petere: nisi plenā restitutionē et gratā satisfactionē. Hec aūt duo plene indubitanter tibi fient si pnialē iustificationē mihi ꝯstiteris. Hec eni ꝑtinet indubitāter pnialis cōuersio siue reuersio ad te ¶ Amplius mi domine ie- Y
su christe: neminē possibile ē venire ad te: ⁊ nemini possibile est moueri ad te: nisi a te. Quicūq; eni mouet̄ ad te: necesse est vt hoc ei det̄ a te. Quia igit̄ tibi soli hoc possibile est: a nullo alio debet̄? Si igit̄ ab aliq̄ debet̄: a te solo debet̄: ⁊ ꝑpter hoc a te solo requirendū ē. ¶ Qr si dixeris: qr ipi pctōres auertunt se a te rumpētes funiculos caritatis q̄bus a te trahebant̄. Uex vtiq; dicis qr veritas es. Retentio tn̄ pctōꝝ in te et reuocatio eoꝝ a te nō est possibilis nisi tibi. Et sicut ꝑpriū est illis infirmitas et corruptio atq; malignitas quibꝰ recedunt a te. Sic incogitabiliter amplius est tua fortitudo ⁊ benignitas: quibus eos retineas in te ⁊ reuoces ad te. Multo igit̄ fortiꝰ decet fortitudinē tuā ⁊ benignitatē tuā retentio eorum ⁊ reuocatio: q̄ infirmitatē ⁊ malignitatē eorum recessio a te. ¶ Ampliꝰ dn̄e miscdie ꝑ moueor licz exilit̄ ⁊ infirmiter ad te: nō moueor sic nisi a te vtiq; tractus a te. Uis ḡ vtcunq; me redire ad te: volo et ego: vel vt veriꝰ loquar vellē. Infirmū eni est velle meū ⁊ impfectū ⁊ tanq̄ iacens. sed tuū velle quo vis me venire ad te: ē vsq;quaq; forte atq; completū.

Voluntati eni tue quis resistit? Velle meũ dñe miscđie tale est de redeũdo ad te: quale ẽ ꝛ velle tuũ de reuersiõe mea ad te. Si igiꝛ vis pfectũ esse velle meũ: i hoc pfice ꝛ tuũ in eodẽ. Ego nãq; velle meũ in pte ista nec pficere: nec adaugere possum: Tibi aũt p̃sto est pfectũ atq; imperiosissimũ velle tuũ. A te igiꝛ icipe pfectionẽ hmõi: ꝛ tũc erit mihi velle pfectũ ꝛ cõpleta iustificatio. Nec loquar sic de velle tuo dñe deus veritatis: tanq; locũ apud te habeat aliqd pfectiõis ꝛ vllo modoꝝ: de hoc eni p grãm tuã plene edoctus sum a te. Velle nãq; qđ i me est: ꝛ qđ tu es: nihil possibile est habere defectus vel impfectiõis. Tu aũt nosti qualiter dixisti velle: vt pctõr puertatur ꝛ viuat. Et qualiter dixit paul⁹: qr tu vis oẽs hoĩes saluos fieri: Proculdubio admodũ volentis: hoc ẽ in multis signis ꝛ opatiõib⁹ te hñs ꝛ nobis exhibens.
ucl.19.b Dñe iesu christe nõne tu venisti saluos facere pctõres? Nõne tu venisti querere ꝛ saluũ facere qđ perierat? Queris igiꝛ me: et ego quero te. Vis igiꝛ inuenire me: ꝛ inueniri a me. Occurrere igiꝛ debes mihi: qui scis viã qua venias ad me: ꝛ qua eundũ ẽ mihi ad te: vt inueniã te. Dñe iesu christe: nõne tu medicus es ꝛ sanitatis atq; salutis auctor ꝛ largitor largissim⁹? Videãt oculi sancti tui: vtꝝ istoꝝ decenti⁹ sit: te videlicet venire atq; descendere ad me egrũ et adeo infirmũ vt nec ambulare possim ad te: nec etiam vertere me. An me ascẽdere ad te. Ineffabili largitate pietatis ꝛ dulcedinis tue suscepisti istud salutiferũ officiũ scʒ medicationis: qua ppter debitores euidẽter sanatiõis: potissimũ in illos qui sanari cupiũt ꝛ querũt
Ps.6. Nõne ppter hoc cõfitẽter petebat a te dauid: Miserere mei dñe qm̃ infirmus
Ps.40. sum: sana me dñe. Et alibi. Sana aiam meã qr peccaui tibi. Siĩr hieremias
Iere.17.b Sana me dñe ꝛ sanabor. Quis eni ẽ a q̃ nõ iure ꝛ tanq; ex debito peti nõ possit: vt exequaꝛ ꝛ impleat susceptũ officiũ: qr debitor in hoc ipo sctificatiõis ꝛ psecrationis effectus es omĩb⁹: qui sctificari vel cõsecrari cupiũt ꝛ querũt.

Qr dñs p̃fecte sanat egrotũ vel miseretur pctõri. Ca. XV.

Quod si respõderis mihi qr exiliter ꝛ ifirmiter ꝛ p oẽm modũ indigne cupio ꝛ quero sctificari ꝛ sacrari a te. Rñdeo tibi q; hoc non est: nisi ex grauitate infirmitatis q̃ q̃to maior est: pculdubio tanto maior ẽ indigẽtia atq; necessitas mihi medicinalis auxiliũ: ꝛ ppter hoc magis accelerandũ remediũ: nõ igiꝛ ppter hoc est mihi denegãdũ. Ampli⁹ quis ex medicis corpalibus audeat obijcere egro petẽti medicinale auxiliũ: indigentiã vel necessitatẽ illi⁹? Quis denegare deniq; audeat ppter hoc infirmãti cuicũq; medicinale auxiliũ: q̃tũ valʒ ad corpis egritudinẽ? Q̃to igiꝛ ampli⁹ debet esse a te: imo et est vt nõ ppter maiorẽ necessitatẽ vel indigentiã salutaris auxiliĩ deneges mihi vel retardes salutis auxiliũ. Quis eni ex medicis corpalib⁹ siĩem opam dedit hũanis corpibus curãdis: q; tu impendisti curãdis aĩabus nr̃is: qui ꝛ p̃ciosissimũ sanguinẽ tuũ syrupũ fecisti ad curãdas febres vitioꝝ ꝛ pctõꝝ: ꝛ ad extiguẽdos ardores pcupiscẽtiaꝝ ꝛ aliaꝝ pestilentiũ passionũ. Ipam q̃ʒ carnẽ viuificã tuã: thyriacã nobis efficere dignat⁹ es: ad effugãda venena mortifera vitiorũ. Et vt ad vnũ dicã: ipa vulnera tua medicamenta saluberrima fecisti vulnerũ nr̃oꝝ: ꝛ ipam mortẽ tuã curationeʒ esse salutarẽ oĩm egritudinũ sp̃ualiũ nostrarũ. Manifestũ aũt est q; null⁹ ex medicis corpalib⁹ adeo habet cordis parũ vt cũ sanitatẽ vel salutẽ suscepit curãdã: quã magnitudo morbi retardat ab impendẽdo medicamentũ: qđ reqrit infirmitas patiẽtis. Cũ igiꝛ apud omipotentissimã v̾tutẽ tuã nõ referat vel differat q; grauis vel leuis sit morb⁹ meus sp̃ualis: q̃n eadẽ facilitate sanas ꝛ maximas mediocres: ꝛ minimas. Nullo ergo mõ vel necessariũ vel decens est te differre sanationẽ meã: p̃sertim cum manifestũ sit te suscepisse curã sanationis ꝛ mei ꝛ alioꝝ qui a te cupiũt ꝛ querunt sanari. Tu eni es qui sanas contri Ps.146.
tos corde: ꝛ alligas ptritiões eoꝝ. Et ppter hoc per os pphe tui Esaie dixisti: Esa.25.c
Precipitabit dñs in mõte isto faciẽ vinculi colligati: sup omẽs pp̃los: ꝛ telam

quã ordit⁹ es sup vniuersas nationes:
ꝑcitabit mortẽ i sempiternũ. Et iterũ:
In die qua alligabit dñs vuln⁹ populi
sui: ⁊ ꝑcussurã plage ei⁹ sanauit. Qꝫ
si dixeris. Quia si me totũ tibi traderẽ:
et iterꝫ me cure tue cõmitterẽ: statim me
saluũ faceres. Rñdeo tibi dñe mĩsc̃die:
qꝛ si hoc expectaueris nunq̃ȝ me sana-
bis. Hoc eni quãdiu infirmus sum pro
culdubio facere non possum: si tñ hoc fa
C ceres q̃s dubitet q̃n sanatus eẽm? Ma
nifestũ est igiꝛ te non debere expectare
hoc me: qđ mihi scis nõ eẽ possibile: to-
tũ me trahe ad te: ⁊ eripe me mihĩ ĩpsi:
totũ quidẽ suscipe si totũ me sanare est
pietatis tue bñplacitũ. Si eni meipsum
mihi dimiseris: cado: totusq̃ȝ deficio.
Ampli⁹ nõne sicut gaudiũ ẽ iusto fa
cere iudiciũ: sic ⁊ multo ampli⁹ gaudiũ
est misericordi facere mĩsc̃diam? Quia
igiꝛ iustissim⁹ siꝛ ⁊ iustissim⁹ es: nõ mi-
nus: imo multo ampli⁹ placet bonitati
tue facere mĩsc̃diam: q̃ȝ facere iudiciũ.
Sicut igiꝛ nõ decet iustũ differre iudi-
ciũ in grauamẽ aut ꝑiudiciũ petẽtis il
lud. Sic multo minus decet te differre
mĩsc̃diam petenti illã: maxime in detri-
mentũ ⁊ dispendiũ meũ. Tu aũt vides
quia oĩa ad nudũ ⁊ liquidũ intueris: qꝛ
ipa dilatio ꝑ quã viuificand⁹ ⁊ sanan-
dus sũ ꝓtelatio ẽ mihi ⁊ ꝓlongatio e-
gritudinis ⁊ mortis mee. Tãdiu enim
mortu⁹ ⁊ sepult⁹ in vitĩs meis ⁊ pc̃tis
iaceo: q̃ȝdiu viuificationẽ meã differs
Dñe misericordie: q̃ iure petebat dauid:
Ps.30. Accelera vt eruas me. Et iterꝫ: Ad ad-
Ps.69. iuuandũ me festina. Et alibi: Velociter
Ps.58. exaudi me. Et qꝛ tuipẽ mandatũ dedi-
Eccl.4.a sti ꝑ salomonẽ dicẽs. Ne ꝯtrahas datũ
Prov.3.d ãgustiati. Et iterꝫ. Ne dicas amico tuo
cras dabo: cũ statim possis. Debes ser-
uare legẽ quã ipe statuisti. Sicut ⁊ ipse
Ps.7. dauid petebat a te dicens. Exurge dñe
deus me⁹ in ꝑcepto qđ mandasti: qđ in
dubitanter est ꝑceptũ de dilectiõe. Et ꝓ
pter hoc idẽ ẽ: ac si diceret. Dilectionẽ
ꝑcoꝛ: ipende ⁊ ondide: sicut tibi fecisti Nõ
eni nos priores dilexim⁹ te: sed tu prior
dilexisti nos q̃m nemo maiorẽ habet: no
bis exhibuisti ⁊ ondisti: mortẽ crucis ꝑ
D ferẽs amore nr̃i. Dñe mĩsc̃die magna
et multa hẽs ꝯtra me: ⁊ mlta ⁊ magna
potes excipe ꝯtra me: ⁊ obĩcere mihi q̃
min⁹ debeas magnificare ⁊ mirificare
misericordiã tuam mecũ. Et in primis
grauissimas ⁊ pene innũerabiles offen
sas quib⁹ tuã maiestatẽ offendi. Ego
aũt replico cõtra offensas pctõꝝ meoꝝ
sacrificiũ qđ obtulisti in ara crucis pro
pctis nr̃is ⁊ alioꝝ: vbi fuisti ꝓpitiatio
sufficiẽs ꝓ toti⁹ mũdi pctis. Quapropter
sicut ꝓpitiatio illa incogitabilis grati
ositatis euacuauit pctã ⁊ offensas meas
⁊ alioꝝ sic replicatio illi⁹ elidit sufficiẽ
ter ac validissime exceptionẽ: quã ꝯtra
me ꝓponis de ip̃is. Qꝫ si excipis cõtra
me de grauissimis ⁊ innũerabilib⁹ debi
tis meis. Replico ꝯtra hoc exceptionẽ
⁊ pagamentũ: qđ in ipa victoriosissima
passiõe tua fecisti ꝓ me ⁊ alĩs debitori
bus. De hoc pagamento tuipẽ dixisti.
Que nõ rapui tunc exoluebã. Propter Ps.18.
hoc cantat de te omis ecclia sanctorũ.
Qui ꝓ nobis eterno patri ade debitum
soluit. Et qꝛ nõ ꝓ adã solũ pĩssime mor
tis illi⁹ suppliciũ ꝯtulisti: imo etiã pro
omib⁹: qui sibi illud ꝓdesse voluerint:
atq̃ȝ curauerint: necnõ ꝓ puulis omi-
bus qui sacramẽto regeneratiõis et re-
nouatiõis sufficiẽti decesserunt vł dece
dẽt in posterũ in etate illa. Tu autẽ E
dñe misericordie scis qꝛ ego vn⁹ sum de
numero illoꝝ: q̃ passionẽ tuã ⁊ mortem
tuã ꝓdesse sibi cupiũt ⁊ querũt. Ibi igi
tur debita mea tu soluisti: Ualida igiꝛ
est ⁊ sufficiẽs replicatio ista solutionis
⁊ pagamenti qđ in cruce fecisti ꝯtra ex
ceptionẽ debitoꝝ ꝓpositã. Qꝫ si dixe
ris ꝯtra me: quia mortẽ merui: nõ solũ
tp̃alem sꝫ etiã eternalẽ: ⁊ hoc mõ iustici
andus sum. Replico ꝯtra hoc: qꝛ iustifi
catus sũ supplicio mortis: qđ ꝓ me ⁊ a-
lĩs pctõrib⁹ ꝯtulisti: ⁊ mortu⁹ morte il
la: sicut testat⁹ ẽ Aplus tuus dicẽs. Si 2.Cor.5.c
vnus ꝓ omib⁹ mortu⁹ ẽ: ꝫ oẽs mortui
sunt: ⁊ si vn⁹ iusticiat⁹ ꝓ omib⁹: oẽs in
illo iusticiati sũt. Quapropter ⁊ de iusti-
ciatione ⁊ de morte: quaꝝ debitor eram
satis fecisti tuipẽ morte ipa tua ⁊ iustici
atiõe quas dixi. Nõ potes igiꝛ de cete-
ro mihi obĩcere illa: cũ iã mortu⁹ ⁊ iu-
sticiat⁹ sim in te. Queadmodũ in vno
ꝓ pugnatore vincit totus vn⁹ exercitus
aut vinciꝛ cũ ꝓ illo pugnet i exercitu.
Sic in te christe dñe te vincẽte ꝓ nobis
te reuera pugnatore nr̃o omẽs vincim⁹

τ triūphamꝰ. Addo qđ in te fideiussore τ spōsore ꝓ omibꝰ nobis: τ omibꝰ debitis nr̄is ꝗ̄stū ad omia in quibꝰ tenebamur vltra oēm sufficientiā satisfactū ē incōꝑabiliter sup omnē estimationē τ cogitatū plus es tu ꝗ̄ oia illa q̄ peti seu exigi poterāt a nobis omibꝰ. ¶ Tu aūt dedisti temetipm̄ redemptionē ꝓ nobis τ omibus debitis nr̄is: et ꝓpitiationē ꝓ omibꝰ peccatis nr̄is. Tradisti etiam temetipm̄ iustificandū ꝓ nobis omibꝰ τ iniusticijs nr̄is: atq̧ suspendendū pro oibꝰ latrocinijs nr̄is. Nihil igiꝶ restat de omibꝰ quoꝝ debitores eramus: vel q̄ a nobis de iure peti poterāt. ¶ Qȝ si forte dicere volueris qꝛ de his solis q̄bus obligati erāmꝰ añ satisfactionē baptismalē possumꝰ hoc dicere: qꝛ ꝓ his solis satisfecisti vel satisfactū est ꝑ te. Rn̄deo in hoc ꝙ incompabiliter τ incogitabiliter maiora exoluisti: ꝗ̄ eēnt oīa illa q̄bus añ baptismalē satisfactionē tenebamur: τ ꝗ̄ omia recidiua incompabiliter τ incogitabiliter: qꝛ etiā ꝓ omibꝰ illis satisfactū ē ꝑ te τ a te. De illis ḡ nihil de cetero petere potes a me neq̧ pro illis. ¶ Sed si forte illud obijcere volueris: qꝛ adhuc reus sum oīm illoꝝ τ debitor. Cū eni sanctitatē baptismalē habeā nec vere ac ꝑfecte pniam. Veꝝ vtiq̧ dicis: sed hoc nō debet mihi obesse: cū nō sit ptātis ac virtutis mee vere atq̧ ꝑfecte penitere: manifestū eni ē: qꝛ hoc opꝰ est omipotētissime v̄tutis tue: τ ꝓpter hoc a te mō mihi petendū ē: nō aūt tibi a me requirendū. A me eni nō est requirendū vllo modoꝝ qđ nō possum: p̄sertim cū hocipm̄ ꝙ pniam verā atq̧ ꝑfectā mihi salutarē ac necessitariam eē recognoscam: ꝙ tam cupio τ tam peto a te ꝙ ad eam vtcunq̧ enitor donū misericordie tue magne sit. ¶ Quod si et illud mihi obijcere volueris: videlicet ꝙ solutiones siue pagamenta et satisfactiones omēs quas pro me τ alijs peccatoribus fecisti ego irritaui et inutiles mihi penitus: imo occasionaliter noxias reddidi. Veꝝ vtiq̧ dicis: sed ꝓ hac ipa irritatione τ ꝓ alijs omibus si lōge plures essent: ista pagamenta τ satisfactiones sufficiūt: queadmodū dixi τ de recidiuis peccatis. ¶ Ut aūt ad vnū dicā ad omnia antedicta τ ad alia omnia q̄ mihi obijcere potes per iusticiā: dico ꝙ pro me debet respondere misericordia tua. Uoce eni misericordie tue dixisti: Eum qui venit ad me non eijciam foras. Joh.6.d Et tu domine misericordie scis indubitanter: quia ego venio ad te per ea quattuor que ꝑnominaui tibi: quoniā si vere ac ꝑfecte penitens essem: proculdubio iam ꝑuenissem ad te: τ non soluȝ tecum: sed etiā in te essem. Nec sufficit hoc dicere īmensitati misericordie tue: imo decet eam facere atq̧ ꝑficere: vt ad te perueniat: τ ad te intret quicunq̧ venit ad te: τ etiam trahi in funiculis adā et in vinculis charitatis: sicut dixisti et ꝓmisisti ꝑ ꝓphetā tuuȝ Osee.xj. ¶ Am Osee.11.b plius cū tot et tanta ꝓponat iusticia tua cōtra me: τ cōtra alios peccatores: nūquid tacebit misericordia tua: vt nō loquaꝶ ꝓ peccatoribꝰ ꝓ me scȝ τ alijs? Ipsa vtiq̧ mis̄cōdia respōdebit pro me τ alijs: que hoc sola facere scit et potest. Uoce nanq̧ illius dixisti. Ego sum q̄ Esa.43.d deleo iniquitates tuas propter me. Et alibi. Deleui vt nubē peccata tua τ q̄si Ibidē.44.d nebulā iniquitates tuas. Et ꝓpter hoc de te dixit alius ꝓpheta. Deponet om- Mich.7.d nes iniq̄tatꝰ nr̄as: τ ꝓijtiet ī ꝓfundū maris oia pctā nr̄a ¶ Quia igiꝶ nec minoris sapie: nec minoris eloquētie: nec minꝰ armata rōnibꝰ τ allegationibꝰ est mis̄cōdia tua: que sola est spes pctōꝝ: ꝗ̄ iusticia tua. Ipa quoq̧ est sola que semper stat ꝓ pctōribꝰ in illo sublimi diuinoq̧ ꝯsistorio: nō est mihi dubitandum quin ipa illic stet τ alleget ꝓ pctōribꝰ: et quin semꝑ obtineat ꝓ quibuscunq̧ allegare voluerit: p̄sertim cum omēs allegationes eius irrefragabiliter valide sunt apud misericordissimū iudicem. Manifestū nanq̧ est misericordissimuȝ iudicē a mis̄cōdia sua nunq̄ dissidere vł discordare posse. Cū etiaȝ adeo in ptāte sua est habere et solū ꝓ his ꝓ quibꝰ allegandū vel interueniendū duxerit iudicare. Incōpabiliter nāq̧ minꝰ ē: τ incogitabiliter absolutionē ab eis obtinere: quā vt ipe iudex misericordissimꝰ nō solū patrociniū eoꝝ eē iudiciū pariter ꝗ̄ suppliciū debitū eis suscipiat: τ etiā absoluat: q̄ oīno eū fecisse īterpellatiōe mis̄cōdie tue soliꝰ nullꝰ fideliū ignorat.

De forma petitōis Ca. XVI

p
Post hec aũt consequens est petitionẽ formare: misericordissimoq̃ iudici porrigere. Allegatiões nãq̃ quas p̃misi de forma petitionis vel orõnis: inter alia ad duo potissimũ ꝑutiles sunt: vicȝ ad faciẽduȝ fidem de impetrãdo qđ petit: ⁊ ad firmãdam fiduciam obtinẽdi. Sic enĩ docuit
Jacobi.1.a nos Jacob⁹ apl̃us dicẽs. Postulet autẽ in fide nihil hesitãs: Petentib⁹ eñi oib⁹ debet esse ⁊ fides oino nõ dubia de superabundãtissimis diuitijs pietatis ⁊ dulcedinis oipotentis dei. Siĺr ⁊ fiducia non hesitans fixa ⁊ firma impetrãdi: qđ ipse pie ac deuote petẽtib⁹ esse salutare cognouerit. Quid aũt petendũ sit: ipse misericors ⁊ bñdict⁹ saluator ore suo sanctis-
Joh.16.e simo in euãgelio Joh. euidẽter edocuit: dicẽs: Petite ⁊ accipietis vt gaudiũ vr̃m plenum sit: Siĺr ⁊ sermõe illo quo dixit.
Math.6.e Primũ querite regnũ dei ⁊ iusticiã ei⁹. Siĺr ⁊ in orõne quam apl̃os ipsemet docuit: septem nobis esse petẽda manifeste expssit. De q̃bus modo nõ est dicẽdum ꝑ
Luc.18.c singula. Ipse enĩ publican⁹ cui⁹ orõnem ipse laudat: nõ parꝝ orare volẽtes instruxit: a longe stans ⁊ ꝑcutiens pect⁹ suum caput oculosq̃ nõ audens ad celũ leuare dicebat: Deus ꝓpiti⁹ esto mihi pctõri.
Aristote. Orõ quoq̃ illa Aristotel̃ quã in libro đ essentia pure bonitatis: ⁊ in fine illius libri fecisse ⁊ posuisse đr et orasse. Nũc inueni te o causa causaꝝ: fac me tibi acceptabilem. Sic enĩ dixisse dicit: ⁊ ꝑculdubio omni fideli iugiter faciẽda est. Ipse
Aug⁹. vo sapiens ⁊ sanctissim⁹ Aug⁹ ita exorabat in libro ꝯfessionũ suaꝝ dicens: Dñe da qđ iubes: ⁊ iube quod vis. Liber vo psalmoꝝ orõnes optimas indubitanter docet: ⁊ p̃cipue in trib⁹ illis psalmis vi-
Ps.50. delicet. Miserere mei de⁹ ꝫm magnã mi-
Ps.24. sericordiã tuã ⁊c. Iteȝ Ad te dñe leuaui
Ps.85. aĩam meã ⁊c. Inclina dñe aurem tuã et exaudi me. Nec dubiũ in sacris eloquijs etiã ad modicũ exercitatis: sacris ⁊ efficacissimis orõnib⁹ librũ psalmoꝝ esse refertissimũ. In alijs etiã sacris libris inueni unt orõnes ꝓphetaꝝ: ⁊ quorundã sapientum necnõ ⁊ aliaꝝ sanctaꝝ mulierũ: de quib⁹ euidẽter est videre intelligentibus: q̄ spũsancto dictante: ⁊ edite ⁊ scripte sunt. Couenientissimũ igit est celestem ac diuinalem oratorẽ ⁊ aduocatuȝ: p̃nominatos psalmos ⁊ p̃dictas orõnes tenere mẽoriter. Tuli⁹ nanq̃ latinorum
Tulius orator rhetor egregi⁹: non erubuit duas nobilissimas orões rhetoricas demosthenis ⁊ eschini: ⁊ laudare ⁊ trãsferre de greco ꝫmone in latinũ. Jam q̃dem sibi difficilem: latinitati vero ꝑutilem euidenter asseruit. Hanc vtilitatẽ indubitãter oratoribus ⁊ rhetorib⁹ intẽdẽs: vel solis vl̃ maxime. Quãto igit magis oratores spũales ac diuinales: orõnes viroꝝ sapientissimoꝝ atq̃ sanctissimoruȝ: quas de ipso fonte spũssancti hauserũt: nobis exq̃rende ad imitandũ sunt. Uerum qm̃
J ꝓfundissime sunt ⁊ interdũ difficilis intellectus: ponam tibi breues ac lucidissimas omniq̃ orãti intelligẽtissimas orõnes: ⁊ dicã sic: Dñe misericordie: fac me
Orõ tibi seruũ in oibus acceptabilem: ꝟuum tibi ꝑ oĩa placentem. Aufer a me radicitus ⁊ ex toto q̃cunq̃ bonitati tue displicent in me: ⁊ largire mihi dona grãrum tuaꝝ atq̃ ꝟtutũ: quib⁹ tibi ⁊ totus ⁊ tecum viuam: vicȝ ad regulã rectissime optimeq̃ bonitatis tue. Auerte faciẽ tuaȝ ⁊ oculos sanctissimos tuos: a tot ⁊ tantis vitijs meis ⁊ peccatis. Respice in me solũ id qđ tuũ est: vicȝ qđ in me tu solus fecisti: ⁊ ne respexeris ad ea que ego ĩ me feci: qm̃ qđ in me tu solus pulchꝛũ ⁊ bonum feceras: deformaui horribiliter: deturpaui abomiabiliter: inq̃naui execrabiliter ꝑuerti odibiliter: iniuriose ⁊ ꝯtumeliose vltra q̄ cogitare sufficiã: Et hoc aduersum te. Largire obsecro mihi tanto peccatori veniã oĩm culpaꝝ quas commisi: oĩmq̃ penaruȝ quas merui. Da grãe tue eam mihi integritatẽ ⁊ plenitudinem: ꝑ quã tibi ꝑ oĩa acceptabiliter ⁊ placire viuam h̃: ⁊ post hãc vitã erept⁹ ꝑ te de omnib⁹ angustijs ⁊ ꝟsuris: ⁊ liberatus ab omni ꝟuitute corruptõis: btũs ⁊ gloriosus tecũ ꝑhẽniter cũ electis ⁊ dilectis tuis regnẽ. Cõtere ⁊ ꝯtribula in me ⁊ prorsus extermina a me q̃cquid vel exoriginali occupatione: vel ex abusu donoꝝ et bñficioꝝ tuoꝝ mihi turpiter ⁊ male apposui. Subuerte fundit⁹ quicq̃d in me mali edificatũ ꝯspicis. Euelle a me oẽm plantationẽ diabolicã: ⁊ oẽe qđ ex originali corruptiõe: vl̃ malicia in me succreuit. Laua ⁊ mũda me totaĺr ab oib⁹

inqnamentis carnis ꝛ spūs. Reforma in me imaginē ꝛ similitudinē tuam. Restitue me etiā naturali pulchritudini ꝛ rectitudini. Redde mihi etiā gratuitā speciositatem q̄ me in sanctificatiōe baptismali decorasti. Redde mihi etiā ꝛ primā stolā vestē polimitā spūalem: ex oim vicȝ vtutum ꝛ grāꝝ pulcherrima varietate ꝯtextam: q̄ ibidem me vestisti ꝛ ornasti instar spōse ꝑparate ꝛ ornate tāto ac tali sponso: quāt⁹ ꝛ qualis tu es: vicȝ rex regum ꝛ dn̄s dn̄antiū. Ille fuit cult⁹ ꝛ ornatus regius: q̄ me pparasti in ipsa vnctione: ꝯsecratione: ꝛ coronatione mea: q̄ facte sūt mihi in ipsa sanctificatione baptismali. Ibi em̄ me filiū adoptionis ꝛ grē tue fecisti: ꝛ ꝓpter hoc regē ꝛ heredē regni tui Ibi me in regē vnxisti ac coronasti. Hac ꝑclara hereditate spreta: hoc ꝑclaro regno ꝯtempto: hoc tāto tanq̄ desiderabili honore abiecto: instar vilissimi ribaldi tam ꝑciosis: tāq̄ speciosis vestimentꝭ et ornamētis nudat⁹ post diabolū nudus ad infernale patibulū currere nō expaui Ipse siq̄deȝ dux est ꝛ rex hmōi ribaldoꝝ. Et ꝓpter hoc vilissim⁹ ꝛ abiectissim⁹ factus sum. Restitue me obsecro ad hāc tā sublimē grām adoptionis ꝛ filiationis tue: ꝛ instar nobilis hereditatꝭ tue: atq̄ ad honorē istum regiū. Restitue me nobilissime seruituti tue: vt tota vita mea: tota ꝯuersatio mea: sit solū seruitiū tuū: Totū me vēdica tibi: totū me recupera ꝛ possideas solus: sicut totus tu⁹ sum iure plenissimo: ac singularissimo: omni cogitatu ↄ̄ te: omni mēoria bonitatꝭ tue: omni auditu cuiuscūq̄ ex sanctissimis nominatiōib⁹ tuis: Tot⁹ semꝑ irradier: totus semꝑ viuificer: totusq̄ semꝑ inflamer amore tuo sanctissimo atȝ viuifico: tot⁹ semꝑ rapiar ad te: tot⁹ semꝑ abstrahar ab oibus aliis: tot⁹ ferar in te: totus ꝯglutiner tibi ꝛ vniar vnitiōe purissimi rectissimi tibiq̄ placidissimi amorꝭ. Nomen tuū sacratissimū: nomen tuū bn̄dictum: nomē tuū gloriosum sit semꝑ oleū effusum in corde meo: me totū semꝑ penetrās: semꝑ pungens: totū me sanans totū me sanctificans: totū me rapiēs ad te ꝛ in te. Illuminositate viuifica sapie tue me totū ꝯstitue: ꝛ incessanter ꝯserua ad cognoscēdū ꝛ recognoscēdū te vnum veꝝ deū ac dn̄m oim seculoꝝ: vnū soluȝ ac verū auctorē: vnū solū ac verum effectorē: vnū solū ac verū largitorē largissimū ac benignissimū oim bonoꝝ. Et ad cognoscendum ꝛ recognoscendum: dignis bn̄dictoib⁹: dignis grarūactioib⁹: dignis collaudatioib⁹: dignis glorificatio nib⁹: ꝛ imēsitatē incogitabilis largitatꝭ ꝛ benificētiꝭ tue: infatigabili ꝯtinuatione: in me licet tā ingratū tanq̄ malū sꝑ ꝓfusissimam: necnō ad ꝯgnoscēda atq̄ recogitāda mala mea: q̄ sꝑ reddidi tot ꝛ tantꝭ diuitiis bonitatꝭ tue: tot ꝛ tātꝭ magnalib⁹ pietatꝭ ꝛ dulcedinis tue. Et qḋ est maioris insanie: reddere nōdū ex toto cesso. Cognoscere inq̄ ꝛ recognoscere tot ꝛ tanta mala mea q̄ facio: que feci: q̄ merui: ꝛ q̄ me expectāt nisi me oipotētissima benignissima dulcissimaq̄ misc̄dia tua liberauerit atȝ sanauerit. ¶ Da inq̄ largissime miserator ita cognoscere ꝛ recognoscere mihi debite penitudinis dolores. Da mihi bn̄dicte dn̄e grām vere ac tibi placite cōpunctiōis: ꝑ quā displiceā mihi in cūctis ingratitudinib⁹: abomiationib⁹: iniquitatib⁹ ꝛ iniusticiis meis. ¶ Erubescā atq̄ ꝯfūdar in ꝯspectu sancte ꝛ venerāde maiestatꝭ tue: ꝯfusiōe adducēte mihi grāȝ tuā ꝛ gloriā. Da mihi grāȝ interne ac vere penitudinis: ꝑ quā ex totis itimis meis: recedā ab oibus q̄ displicēt bonitati tue: ꝛ reūtar ad te dn̄ȝ deū meū: adhereāq̄ tibi dn̄o deo meo ex totis intimis meis: cui adherere est vita mea: sal⁹ mea: gaudiū meū totū: ꝛ solum bonū meū ¶ Da mihi i ꝯspectu sc̄e ꝛ gloriose maiestatꝭ tue sꝑ apparere: sꝑ loqui tibi ꝛ semꝑ cogitare de te: i timore ꝛ tremore: in dolore ꝛ pudore: in ira magna ꝛ indignatione adūsus memetipm̄ super cūctis ingratudinib⁹: ꝛ aliis vitiis meis ꝛ pctis. In fide tua saluberrima icessanter me illumia: viuifica: sanctifica: robora ꝛ adauge: Timore tuo sanctissimo atȝ purissimo: me incessanter sanctifica: purifica: custodi ꝛ ꝯserua: ꝛ longe fac ab oib⁹ inqnamentꝭ carnis ꝛ spūs. Fac me declinare ꝑ ipm̄ semꝑ ꝛ fugere oia ꝯtagia diabolica: ꝛ oino oia que displicēt bonitati tue. Spe tua saluberrima ac iucundissima: me icessanter ꝯforta ꝛ ꝯsolare: me incessanter erige ꝛ subleua ad te: me incessanter letifica de te: me incessanter firma in te: faciēs me inniti totalr ꝛ singulari-

ter misedie tue magne. Da mihi de te sp lucifluos cogitat⁹ ac flãmeos: totum me semp splẽdificãtes: totũ in te exhilarantes: totũ me in te rapiẽtes: totũ me ꝯglutinãtes ꝛ vniẽtes tibi vnione purissimi rectissimi tibiq; placidissimi amorꝭ: Desiderabilissimũ ac gloriosissimũ aduẽtũ tuũ: in q̃ ois iniq̃tas opilabit os suũ: palam ac lucidissime oim ocul' apparentẽ: oipotẽtissime dñationis tue gl'iam magnificẽtissimã ac supeminẽtissimã. Justissimũ ac tremendũ iudiciũ tuũ: in quo euidẽter videbit' iusticie tue admirabil' ac iocũdissima pulchritudo: p vindictas iustissimas: q̃s datur⁹ es in ꝯtumaces ꝛ rebelles q̃ charitatẽ veritatꝭ tue recipe noluerũt: necnõ ꝛ in oẽs nõ ꝯtumaces ꝛ p bos magnificas ꝓmissiões tuas: q̃ omne desideriũ supant ꝛ incogitabil' felicitatꝭ tue gaudia ꝛ pmia: q̃ datur⁹ es dilectis ꝛ electꝭ tuis. Hec inq̃ oia fac me expectare expectatione secura: firma: ꝛ iocunda: spem meã toti⁹ vite me anchorã figere in misedia tua magna: fixiõe firmissima: ita vt nulla ꝓcella temptationis me vnq̃ inde amoueat vl' abrũpat. Me totum fac pẽdere ad reditũ tuũ: sicut dixi-
Osee.11.b sti p ꝓphetã: Quia pplus me⁹ pendebit ad reditũ tuũ: Oia desideria mea dirige: erige ꝛ collige ad te totũ: Cor meũ aggrega ꝛ ꝯstitue i sanctitate iusticie tue: Totum cor meũ abstrahe ꝛ abrũpe ab oib⁹ q̃ displicẽt bonitati tue: Totũ aggrega ad te: a dispsione sua rape ad te: totũ fige in te fixione incorruptibili. Et vt ad vnũ dicã: da mihi plenã veniã ꝛ integram oim culpaꝝ meaꝝ atq; penaꝝ: que mihi ꝓ his iustissimo sp ꝛ laudando indicio tuo reddi merito pñt: Da mihi et grãm tuã: ꝛ ꝯserua eã mihi: vt in illa me inueniat dies et hora exitus mei ex hoc mũdo: p quã grat⁹ ꝛ acceptus tibi p oia añ ꝯspectũ glorie tue gaudẽs veniã ꝛ securus. Da mihi tũc salutẽ cũ dilectis et electꝭ tuis a te ipso ꝓmissam ꝛ ꝑparatã.

Confirmatio petitionis.

Capitulum XVII

Post hec aggrediar ꝯfirmationẽ ptis ipsi⁹ orantis: ꝛ dicã ea p que ꝯfirmet' vis exauditionis eidẽ in petitionibus quas ꝑdixi.

Dicam igit': Dñe misericordie: nõ est alicui fideliũ tuoꝝ dubiũ: q̃n placeant tibi orones ꝛ depcationes humiliũ ꝛ mansuetoꝝ. Sic docuisti sanctã illã mulierẽ
Judith: que loquens ad te dicebat. Dñe Judith.9
inq̃ens: tibi semp mansuetoꝝ ꝛ humiliũ placuit oro ꝛ depcatio. Sed etiã a peccatoribus exorari voluisti: q̃ oblationes et sacrificia eisdem ꝓ peccatis imposuisti. Illa etiã oro in qua tu docuisti vt dicere
tur tibi: Dimitte nobis debita nr̃a ꝛc̃. Mat.6.b
Qui sunt q̃ petũt sibi dimitti debita sua Luc.11.
nisi debitores? Et q̃ sunt debitores: nisi pctõres: cuz peccata debita esse dubitari nõ possint. Ampli⁹: ille q̃ clamabat ad
te sicut tuipse narrasti p lucã euãgelistã Luc.18.
dicẽs: De⁹ ꝓpiti⁹ esto mihi peccatori: q̃d erat nisi pctõr? Et p hanc orõnẽ (teipso teste) descẽdit iustificat⁹ in domũ suaz.
Ampli⁹ in euangelio Matthei tuipse Math.18
dixisti. Serue neq̃ omne debitum dimisi tibi: qm̃ rogasti me. Ualent igit' orones peccatoꝝ apud misericordiã tuam: alioq̃n nõ soluz illusorie: sed etiã pnitiose ꝑcepisses eis vt orarent te. Ampli⁹ si summ⁹ ille pontifex ꝑcepisset alicui dicens: Hoc pete a me: ꝛ dictaret ei petitionem suã: ipse ꝑciperet ei dicẽs: Hãc porrige mihi: si porrectam exaudire nollet: nunq̃d non illusor ꝛ deceptor a petente merito reputari posset? Quia gñt tu veritas es: in qua inultimate elongationis longe ẽ: nõ solũ ois illusio atq; deceptio: sed etiã quicq̃d falsitatꝭ ẽ atq; mẽdaciũ. Tu inq̃ dñe ore tuo sacratissimo docuisti nos q̃ peterem⁹ in orone illa tua bñ-
dicta q̃ incipit: Pater noster: tu dictasti Math.6
ꝛ formasti nobis petitionẽ illaz seu oronem: tuipse ꝑcepisti: vtinã porrigerem⁹ tibi vel pr̃i cui⁹ tu vnigenit⁹ es. Nõ enĩ refert an tibi vel illi porrigatur. Necesse igit' hẽs exaudire offerẽtes eã tibi: alioquin nõ solũ illusorie vt ꝑdixi: sed etiaz pnitiose hoc ꝑcepisses. Ampli⁹: nũq̃d hec est volũtas tua de me vt cõuertar et viuam: ꝛ ego hoc accepto a te: Igit' peto idipm qd est volũtas tua: q̃uo potes mihi hoc denegare qd ipsemet vis vt fiat. Amplius: totũ qd h peto sanctificatio mea est: ꝛ hec est volũtas dei sanctificatio nr̃a: vt tuipse dixisti p apostolũ tuuz
ad Thessal.iiij. An potes hoc denegare 1.Thes.4
mihi vicz: vt voluntatem dei in me ꝛ de

oū.8.b me nõ facias. ¶ Ampliꝰ: tu ipsemet dixi-
sti ꝑ Salomõe in ꝓ̃ubijs. Delicie mee
esse cũ filijs hoim. Et ego hoc solũ peto a
te: vt sis mecũ ꝑ societatẽ ꝑfectam. A te
igit̃ peto idipm q̃d tu dicis delicias tuas
esse. ¶ Ampliꝰ a te peto q̃d te ꝓstare ma-
xime delectat. Nihil ei placet magis tibi
facere i nobis: q̃ ipsam scificationẽ. Q̃d
inde euidẽter apparet: quia ipsa passio ꝛ
mors tua tibi placuit ꝓpter scificationẽ
nr̃am: quapropter magis tibi placeat ipsa
scificatio nr̃a. Placuit aũt tibi passio ꝛ
mors tua eousq̃: vt dies passionis ꝛ mor-
tis tue dies delicie cordis tui: i ipa sacra
nti.3.b scriptura vocatꝰ sit. In die inq̃ despõsa-
tionis eiꝰ: ꝛ i die leticie cordis eiꝰ. Am-
pliꝰ placuit tibi creatio ꝛ formatio mea
ꝛ nõ placuit tibi nisi q̄ bõa: q̄ ꝫ incõpa-
rabilit̃ melior ẽ ista reformatio mea que
nõ ẽ nisi iustificatio ꝛ scificatio mea: in-
compabilit̃ tibi magis placet reformatio
ista scificatiõis mee q̃ placuerit tibi ipa
formatio. Q̄ igit̃ illã nõ rogatus fecisti
gratuita sola bonitate tua: fac ꝛ istã re-
formatiõez tuã supabũdãtissima pietate
bõitate ꝛ dulcedine tua rogatꝰ. Tu eñ
scis dñe miscdie: q̄ i malũ meũ natꝰ sum:
ꝛ istã formatõez nõ fecisti nisi ꝓpter istã
reformatõez. Ista igit̃ sũt q̃ ꝯfirmãt ptẽ
meã corã te: ꝛ q̃ firmãt spem meã in te.
L ¶ Addo aũt ad cõfirmationẽ cãe mee ꝛ
ptis: pces ꝛ supplicatões oim ciuiũ cele-
stiũ: ꝛ singulorũ de qbꝰ certũ ẽ vnicuiq̃
fideliũ q̄ nullꝰ eorũ vnq̃ apud te repul-
sam patit̃: sꝫ ꝛ mihi certũ ẽ: q̄ pces eorũ
ꝛ supplicationes gratissime sũt in adiuto
rium meũ apud te. Q̃d inde mihi certis-
simũ ẽ: q̄ ego q̃ vix stillã ꝯmodicã pieta
tis habeo: nihil possũ denegare pces me-
as apd miscdiaz tuã cui scirẽ illas ꝓfu-
turas. Q̄tomagis igit̃ vnusq̄sq̃ eorũ qui
tãta charitate tua ardẽtes: tãta pietate
toti defluũt: mihi denegare pces suas ꝛ
supplicatões ñ poterũt: q̃ vidẽt tãtas mi
serias meas ꝛ paupertates. Et q̃ ignorare
nõ pñt qñ exaudiant̃: ꝛ qñ mihi veniaz:
grãm ꝛ gloriã etiã impetrẽt. Quia igit̃
oẽs ꝛ singłos inuoco: oibꝰ ꝛ singulis sup-
plico: vt ꝓ me intcedãt apud miscdiam
tuã orãt ꝓ me. Quia igit̃ nõ decet gliaz
magnificẽtie tue tot ꝛ tãtorũ pces repel-
lere. Tot inq̃ ꝛ tãtos tãq̃ venerabiles
tãq̃ tibi caros intercessores hñs: necesse
est te misereri mihi: ꝛ tribuere q̃d mecũ
ipsi petũt ꝓ me: alioqñ q̄s vnq̃ ꝓsumere
deberet orare te? Quis sperare deberet a
te grãz exauditiõis: si tot ꝛ tãti oratores
apud te grãz nõ inuenirẽt. ¶ Ampliꝰ: ꝑ
ora ꝓphetarũ tuorũ mł̃toties annũciatũ
est alijs pctõribꝰ. Clamauerũt iusti ꝛ dñs
exaudiuit eos. Et iterũ. Orões iustorũ Prou.15.b
exaudiet dñs: ꝛ multa alia hmõi. Ciues
aũt oẽs ciuitatis tue celestis nõ solũ iusti
sꝫ etiã iustissimi sũt. Impossibile est igit̃
orões eorũ apud te nõ exaudiri. ¶ Q̄ si
fortasse mihi dicere volueris: q̄ ꝓ seipsis
petẽtes sp exaudiũt̃ iusti: nõ aũt ꝓ alijs
hoc vitas dñe miscdie nõ patit̃: q̃ ad ꝓ-
ces moysi dimisisti pctm̃ idolatrie ppło
isrł. Dixisti eñ ipsi moysi oranti ꝓ ppło
illo. Ecce dimisi eis iuxta vbũ tuũ. Ip- Nu.14.b
sos etiã sacerdotes veteris legis ad placan
dum te ꝛ orãdũ ꝓ ppło illo ꝯstituisti. In
nouo etiã testamẽto vbi te ꝓpẽsiorẽ atq̃
ꝓfusiorẽ incompabilit̃ tribuisti ꝛ osten-
disti: tã crebro nos orare ꝛ docuisti ꝛ pce
pisti: nõ solũ ꝓ amicis ꝛ bñfactoribꝰ: sed
etiã ꝓ inimicis ꝛ ꝑsequẽtibꝰ. Q̃d nec fru-
stra facere voluisti: frustra nãq̃ oremus
ꝓ illis q̃tũ ad ipsos: si nos exaudire nõ
velles ꝓ eisdẽ. ¶ Ampliꝰ: aut orõ ẽ ali- M
cuiꝰ grẽ ꝛ meriti apud te: aut nõ. Est vti
q̃ incogitabilis ꝛ grẽ ꝛ meriti apud te.
Et quia nec meritoria nec grõsa vnq̃ est
apud te: nisi ꝓpter grõsitatẽ ꝛ meritum
radicis ex q̃ est: vicꝫ charitatis ꝛ pietatis.
Quia igit̃ ex eadẽ charitate ꝛ pietate fi-
unt orões ad te a qbuscũq̃ iustis fiant
ꝓ se ꝛ alijs: necesse ẽ vt eiusdẽ grẽ ꝛ me-
riti sint apud te. Eque ꝫ digni sunt viri
sancti exaudiri apud te ꝓ alijs vt ꝓ se.
Sicut igit̃ ꝓ se pces eorũ apud te ipossi-
bile ẽ esse vacuas: sic ꝛ pces eorũ ꝓ alijs
q̃re ꝛ ꝓ me. Potuerũt ne eẽ vacue a fru-
ctu exauditõis preces incliti martyris ste-
phani: q̄s fũdebat corã te ꝓ lapidãtibꝰ
ipm? Absit hoc ab imẽsitate mie tue: vt
tãte pietatis ꝛ charitatis pces repuleris: et
vacuas eẽ pmiseris. Q̃d ꝓculdubio te re-
uelãte ꝯgnouit sctũs ꝯfessor tuꝰ ꝛ põtifex
Augꝰ: q̃ Paulũ pcibꝰ illiꝰ ꝯuũ fuisse te- Augustinꝰ
stat̃: ꝛ a te tã magnifice visitatũ. ¶ Scio N
dñe mie mł̃tos ex pctõribꝰ ipedire ꝛ q̃tũ
ad se orões sctõrũ euacuare: q̃d ẽ dicere
eas ipedire q̃ minꝰ eis ꝓsint: ꝛ hoc ꝯtũa-
cia ꝛ rebelliõe q̃ rebelles sũt tuo lumini.

Quapropter iterdū prohibes sanctos tuos orare pro talibus: sicut quondam Hieremiam prohibuisti dicens ad eū. Noli orare pro populo hoc: nec assumes pro eis laudem et orōnem: quā non exaudiam te. Hiere. 7. c

De his mihi videntur esse nō imerito q̄ sctōs ipsos psequuntur: aspernantur: et orōnes ipsorum despiciunt: auxiliūq̄ tuū nec sperant: nec querūt: nec curāt: nec etiam volūt: vel vellēt vt pro eis precaretur. Et isti sunt qui peccāt in spūm sctm: et spūs blasphemie eousq̄ subuertit eos atq̄ puertit: vt etiā ipsam grām tuā et omē auxiliū qd eis impetrari vel pcurari posset oderūt et detestantur. Ego aūt dñe misericordie p grām tuā longe fact⁹ sū a tātis tāq̄ execrabilib⁹ impietatib⁹. Diligo eni et veneror sctōs tuos: et bn̄ sentio atq̄ cōfido de meritis et pcib⁹ eorum apd miscdiam tuā: desidero eni et peto adiuuari meritis et pcibus ipsorum apud misericordiā tuā. Et hec oīa magne bn̄dictiones dulcedinis tue sunt: in quib⁹ preuenisti me in debita largitiōe dulcedīs tue grē. Et ppter hoc nō imerito spero de suffragijs. Scio eni q honorari tibi placet in ipis. Et q2 diligis venerationē eorum atq̄ remuneras. Quid eni dignius est remuneratiōe magnificētie tue: q̄ veneratio sanctorum et electorum et dilectorum tuorum? Quicq̄d eni eis obsequij vel honoris ppter te impendit: nō minus tibi impendit q̄ ipis. Quapropter obsequiū tuū et honor: est omis honor et obsequiū ipsorum: quapropter a te et remuneratione dignissimū. Merito igit confidendū est: et electos et dilectos tuos delectari de veneratiōe et remūeratiōe huiusmodi. Quia ergo nō parū eos honorant qui eos inuocāt auxiliū suū apud miscdiam tuā: necesse ē vt inuocatio huiusmodi psit eis apud illā. Magnifice nāq̄ de glia eorū sentiūt: qui eos tante gratie apud te esse credūt: q suffragari peccatoribus possint. Amplius que vel quāta vel qualis eēt miscdia tua: si electi et dilecti tui et peccatorum recōciliationē et reorum atq̄ dānandorum absolutionem apud illā impetrare non possent? Quis eni tyrānus in hoibus ē adeo seuus: vt hec amici eius apud ipm nō possint? Nōdum eni audita ē adhuc ea seuitia in crudelissimis hoib⁹: quā amicorū grā et interpellatio in aliquā ptē clementie flectere nō potuerit. Q̄ magnifice igit q̄q̄ supabundāter sentiendū est atq̄ sperandū de imēsitate miscdie tue pctōrib⁹: et de grā vel de gratiositate dilectorum et electorum tuorum corā te siue apud te: vt nihil oīno vnq̄ eis deneges qd tibi dare deceat. Et ex hoc siliter arguo: q et ipi pcibus pctōrū supplicantiū eis: aures miscdie sue nunq̄ claudunt: alioqn lōge minor eēt et charitas et pietas eorum. Insup eminētia illa et gloria patrie q̄ esset (ne dicā sctōrum et iustorū in via pn̄tis miserie) imo etiā q̄ seuissimorum tyrannorum q̄tūcunq̄ modica benignitas.

Petitio intercessiōis btē marie virginis. Ca. XVIII.

Abibo te imo etiam cōueniā gl'osissima dei genitrix: quā matrē misericordie et reginā pietatis vocat: imo clamitat omis ecclia sanctorū. An poteris denegare pctōrib⁹ interpellatiōis tue grām: apud bn̄dictū ac sp et vbiq̄ bn̄dicendū deum ac dn̄m nr̄m iesum christū filiū tuū? Tu inq̄ cui⁹ gratiositas nunq̄ repulsam patit: Cui⁹ misericordia nulli vnq̄ defuit. Cui⁹ benignissima hūilitas nullū vnq̄ depcantē q̄tūcunq̄ pctōrem despexit. Uerissime nanq̄ de te dixit deuotissim⁹ ille: et laudū tuarum pco mirabilis sctūs Bern. Clareuallēsis: inquiens. Sileat miscdiam tuā vgo beata qui te inuocatā sibi vnq̄ in necessitatib⁹ suis meminerit defuisse. Totū siquidē qd habes grē: totū qd habes glie: et etiā hoc ipm q es mr̄ dei: si phas ē dicere: pctōribus debes. Oia eni hec ppter pctōres tibi collata sunt. Cui igit dubiū esse pōt p hoc qn pces tuas q̄tecūq̄ necessarie eē pn̄t: pctōribus illis debeas. Nō denegabis q̄ mihi qd debes: qn poti⁹ supaddes maiora mihi impendens q̄ debeas. Et intēdo q maiori instātia ac deuotiōe orabis pro me: q̄ ego auderē petere: et maiora etiā impetrabis mihi q̄ petere psumā. An posset hoc pati pietas illa et dulcedo tua (q̄ nulli vnq̄ defuit) vt denegares mihi in tanta necessitate auxiliū. Et tā mi Bern.

serabili tamē periclitanti cause mee mi-
sericordie tue patrociniū? An false ⁊ in
aniter vocat te omīs ecclīa sanctorū: ad
uocatā suā: ⁊ miserorū refugium? Absit
hoc a mr̄e dei que fontem pietatis toti
mūdo peperit: vt cuiqȝ miserorū sue mise-
ricordie subuentionē vnqȝ deneget. In
numeris exēplis magnificorū operū mi-
sericordie tue que operata es erga pecca-
tores miserrimos: docuisti nos ⁊ psua-
sisti de tua misericordia cōfidere: de tua
pietate sperare ⁊ in omib⁹ necessitatib⁹
nostris sub alis tue protectionis fiducia-
liter confugere. An est misericordie tue
onerosa multitudo ad te clamantium?
An est aliquaten⁹ difficilis gratiosita-
ti tue impetratio vel venie vel gr̄e quāte
cunqȝ? Scio dn̄a misericordie q2 nihil horū
est apud te: quin poti⁹ gaudiū est tibi suf-
fragari miseris et reuocare gratiosissi-
mis ac semp efficacissimis precibus tuis
periclitātes: ⁊ etiā periclitatos a pditio
ne ⁊ pditionis periculis. Tu enī dulcis-
sima dei mater sup omēs angelos ⁊ ho
mies nosti quantum placeat bn̄dicto filio
tuo salus nr̄a: quā pna quāqȝ prompta sit
misericordia ei⁹ ad saluandū nos. Nosti etiā
quanta gloria sit ei saluare pditos. Hec enī
est gloria sup alias alias. Et inde est illi
collaudatio: bn̄dictio ⁊ gratiarū actio atqȝ
collaudatio sup omia alia bona que fa-
cit vel fecit vel facturus ē. Nec mirū: cū
misericordia ei⁹ super omia opa eius sit. Ex
his enī opibus maxime innotescit plar
ga ac magnificentissima bonitas ipsius.
Quia ergo sup omēs hoies ⁊ angelos
diligis gloriam bn̄dicti filij tui: que indubi
tanter maxima ē ei ex saluatione pdito
rū maxime placet tibi procurare illā. Hoc
aūt ē impetrare peccantib⁹ gratiam ipsius
his qui vitijs ⁊ pctīs suis offensi sunt
illi: quare recōciliatio pctōrū ē maxime
grata et placita. Dn̄a ergo te exoro vt me
misericordissimo filio tuo reconcilies:
hoc proculdubio a te peto qd maxie gra-
tū atqȝ placitū tibi certissime scio. Non
potes igit mihi denegare qd peto. Si
enī mihi denegares qd tibi placitissimū
atqȝ gratissimū est: quid posset sperari
vnqȝ a te: vel sup quo vnqȝ exorāda es-
ses dn̄a mea dulcissima? Ampli⁹ q2 di
splicēt tibi vitia mea ⁊ pctā: que sunt of-
fensiones mee grauissime: quibus offendi
charissimū ac benedictū filiū tuū: placet
igit tibi contrarium eorū. i. exterminatio.
Quis aūt dubitet recōciliationē meam
ad ipm: contrariā eē offensionib⁹ meis qui
bus illū offendi: et etiā exterminationē
esse atqȝ destructionē illarū? Placet igi
tur tibi recōciliatio mea ad bn̄dictū fi-
liū tuū: procura igit illā ⁊ impetra. Am-
pli⁹ oīs ecclīa sctōrū vocat te mediatri-
cē hoim ad deū: ⁊ hoc nec false nec vane
Officiū qz tuū est mediā te interponere
inter ipm ⁊ hoies: nō mediā quidē diui
sionis: sed poti⁹ recōciliationis. Quid au
tē iusti⁹ a te peti pōt: qȝ vt impleas of-
ficiū tuū? Quid deniqȝ mr̄i digni⁹ qȝ
gloriam filij adaugere: ⁊ ad idipm propter
qd mater dei es totis studijs ac viribus
intēdere? Quia igit in hoc ⁊ ad hoc mr̄
dei effecta es: in quo et ad qd ipe ver⁹
deus ⁊ hō ⁊ fili⁹ tu⁹ effectus ē: hoc aūt
nō nisi propter recōciliationē mundi ad
ipm. Siquidē deus erat in christo mū
dū sibi recōcilians. Et vt ad vnū dicat:
venit filius hoīs querere ⁊ saluū face Luc.19.b
re qd pierat: sicut ipsemet dixit. Et itē
apl̄us. Fidelis sermo ⁊ omi acceptiōe di 1.Timo.1.c
gnus: q2 venit iesus christ⁹ in hūc mū
dū saluos facere pctōres. Iustissimū igi
tur ⁊ dignissimū est vt tu dulcissima dei
mater in hoc ipm studiose ac vigilāter
intendas: vnde ⁊ propter qd tibi tantus
honor accreuit ⁊ gloria: vt dei mater sis
reginaqȝ mūdi ⁊ dn̄a. Hoc aūt null⁹ fi-
deliū ignorat eē recōciliationē ⁊ salutē
pctōrū. In hoc igit intēdat pietas ⁊ dul
cedo tua deuotissimis: gratiosissimis et
semp efficacissimis precibus: ⁊ supplica-
tionib⁹ tuis. Frustra nanqȝ clamabim⁹
ad ipm: te tacēte: quia voces nostre nulle
erunt corā eo: vel apud ipm: si tue no-
bis defuerint: imo si tuis adiute nō fue
rit. Moueat ergo te gloriosa dei mater
benignissima: misericordia tua que maior inco
gitabiliter est omib⁹ vitijs meis: ⁊ pec-
catis. Absit a te dulcissima dei mater: vt
plus possint apud te cōtra me vitia mea
⁊ pctā: qȝ possit misericordia tua pro me. Ab-
sit vt clamor eorū que implacabiliter sem
per odisti: preualeat clamori meo ⁊ ob-
struat aures misericordie tue. Absit vt oīa
mala mea licet tot ⁊ tanta sint possint
obstruere os sacratissimū tuum: ⁊ labia
tua in quibus tanta gratia infusa ē cō

pescere vel prohibere ne loquatur pro me. Absit vt possit suspendere te a tam salubri officio pietatis tue quo et aduocata es et mediatrix hominum: post filium tuum spes vnica: et refugium tutissimum miserorum. Et ne allegaueris iniusticiam qua indignissimum me confiteor omni auxilio pietatis tue et omni respectione misericordie tue. Non enim phas est vt allegas pro iusticia contra me vel contra quecunque alium: hoc enim esset stare te pro iusticia contra misericordiam: cui certissimum est et totum quo polles gratie: et totum quo fulges glorie: et illud precellentissimum omnium vicz quod es mater dei te debere misereri. Absit a te igitur piissima dei mater vt vel in modico vel stes vel alleges: non enim hoc debes iusticie: vt vllo modorum obsistas vel misericordie benedicti filij tui: ex qua sunt tibi quibuscunque predita es bona: vel misericordie proprie tue: vicz que super omnia bona tua alia glorificat. Hec.n.est per quam maxime matrem dei te esse demonstrans: et potissimum peccatoribus et miseris: que per veniam et gratiam quas eis impetras: incessanter matrem dei te esse cognoscunt euidenter. Nulla enim creatura et tot et tanta et talia impetrare posset apud benedictum filium tuum miseris: quanta tu apud ipsum impetras eisdem. In quo procul dubio non tanquam ancillam suam: que indubitanter es: sed tanquam matrem verissimam te honorat. ¶ Amplius alijs matribus assimilari debent filij: te autem gloriosa domina decet assimilari benedicto filio tuo: et potissimum in ea virtute per quam se fecit filium tuum: et te matrem suam. Hec autem est misericordia et propter hoc in misericordia es eidem sillima. Necesse igitur est vt totam te possideat misericordia: et propter hoc nihil potes contra illam etiam de iusticia: ne steteris igitur pro iusticia contra illam. Et propter hoc ne allegaueris illam contra me: quia soli misericordie tue post filium tuum innitor: spemque meam post illum totaliter in ipsa posui atque fixi. Ne allegaueris dulcissima dei mater peccata mea contra me: quia misericordiam tuam allego contra ea. Absit vt stent in iudicio peccata mea contra misericordiam tuam: que omnibus vitijs et peccatis super omnem cogitatum fortior est atque potentior. Absit vt reminiscaris ipsorum: de qua seruus tuus ille deuotissimus scz beatus Aug. de se loquens dixit. Quia quotiens de peccatis agitur nullam inquit prorsus de intemerata dei genitrice volo fieri mentionem. Absit vt peccata mea vel alia audaciam habeant apud te: que ad hoc et propter hoc mater dei effecta es: vt peccata tollerentur et extermiarentur. Auerte igitur aures misericordie tue a clamore ipsorum: et inclina eas ad clamorem meum. Absit a peccatis meis ista potestas: vicz vt aures misericordie tue auertere possint a clamore mea: vel obstruere eas contra illum. Absit ab eis vt eousque possint officium misericordie tue quod est misereri: prohibere contra me: vel aliquatenus retardare. Absit vt officium filio tuo placitum: et toti mundo tam salutare: tam necessarium suspendere vllo modo possint.

¶ Conuertat se iterum peccator ad procinium iesu christi supplicans vt alleget pro ipso.

¶ Capitulum XIX

Nouissime ad te refugio et recurro domine mi iesu christe: qui primus es et prae omnibus primatum tenens in benignitate et misericordia. Primus inquam et maximus incomparabiliter et incogitabiliter super omnes qui in circuitu tuo sunt: super omnes vicz exercitus pulcherrimarum sublimiumque militiarum tuarum: et super omnia sanctorum milia. Quamque enim et charitate inestimabiliter omnes ardeant: et pietate incogitabiliter defluant: nec scintilla tamen est omnium illorum charitatis ardor ad caminum seu fornacem immense charitatis qua tu ardes in nos: nec stilla per modica ad abyssalem illam pietatis tue dulcedinem: quam ostendis et exhibes conuertentibus et reuertentibus ad te. Quis ei admirari vel etiam cogitari sufficiat immensitatem misericordie tue qui homo pro peccatoribus factus es: moriique pro eis: ac pro latrocinijs eorum suspendi dignatus es? Et vt adhuc dicam: seruus per omnia misericordie factus es: et venale mancipium. Vt enim vulgo dicitur: cum plenam quis dominationem in aliquem vult ondere: dicit indubitanter meus est ad suspendendum: ad dilacerandum: et ad vendendum. Sic domine misericordie: misericordia tua dominatione plenissima te possedit: et adhuc possidet. Ipsa est namque hac seruitute tua nobilissima et hac dominatione plenissima in te: et hoc in ipsa piissima sanctissimaque passione et morte tua. Hec enim est que in cruce suspendit te et illi patibulo te affixit. Que est potestas que ti-

bi mortē intulit: nisi misericordia tua? Si eni totus mundus ferrū esset τ inde catene τ vicula fabricate eēnt: minimū capillū capitī tui l' pilū aliū ligare vl' te nere nō possz. Cui igit tāta virtus tātaqꝫ potētia: vicz ligādi: tenēdi: crucifigēdi: occidendi: attribuēda ē: nisi benignissi me miscdie tue: p quā solā hec oia pati
Eph. 2.a p nobis dignat⁹ es: τ charitati illi quā nimiā vocat Aplus: que sic te nobis al ligauerat τ astrinxerat: vt hec oia pa ti p nobis poti⁹ velles: qꝫ nos inferna li patibulo: τ morti eterne: gehēnalibus qꝫ tormētis iustissime cruciādos dereli quere. Per istos igit' vsus manifestū est miscdiam tuā i possessiōe tue eē oimode seruitutis. Et qm iure suo ds iniuste pri uari nō nōt: a te dico: qm adhuc plenis sime possidet te. Et pter hoc eisdē mo dis τ ad eadē liceret eidē vti adhuc te si op⁹ esset. Verūtū mors tua vnica suffi cientissima fuit p toti⁹ mundi pctis ppi tiatio: τ etiā icogitabiliter supabūdans sicut me tuipse docuisti: p grām tuā et misterio meo multos alios. Hoc eni te stificatus ē aplus tu⁹ paulus ex te τ per
Hebre.10.c te in epla ad Hebre.x. Una oblatiōe cō sūmauit in sempiternū sāctificatos. Et qm qcunqꝫ pietas possidet pauperū ac miseroꝝ sunt. Necesse est etiā ex hac cā
U te esse nostrū. ¶ Amplius. Nūquid non
Esa.9.b dixit esaias: ex te τ p te de teipso. Par uulus natus est nobis? Et apostol⁹ tu⁹
Ro.8.f. paul⁹ ad Ro.viij. Qui pprio filio suo nō pepercit: sed p nobis omib⁹ tradidit illū: quō nō etiā cum illo nobis oia do nauit? Datus igit' es nobis: τ qm dare est suū accipientis facere. Noster. i. ius nostrū τ possessio factus es. Propter hoc
Ps.66. p spiritū tuum dicebat dauid. Benedi cat nos deus de⁹ noster. Hoc ius τ hāc possessionē isinuādo addidit repetitio nem huius nomis deus p pnomē pos sessiuū: quod ē noster: Noster autē fact⁹ es: ad omnē vsum τ vtilitatem nostre sa lutis. Datus eni es nobis in anthidotū nostre saluationis: in pabulū nostre re fectionis: in sacrificiū nostre recōcilia tionis: in sacramentū nostre sanctifica tionis: in ppugnatorē nostre defensio nis: in aduocatū nostre allegationis: si
Esa.63.a cut tuipse testatus es p esaiā dicēs. Ego sum qui loquor iusticiam: τ ppugnator

sum ad saluandū. Loquendo iusticiam in iudicio qd de nobis agit': iusticiā in quā non nostrā sed tuam. Aduocat⁹ no ster es τ ppugnator es ad saluandum. Fuisti nobis vbi palā triūphasti in te metipso principat⁹ τ potestates: in ago ne videlicet victoriosissime passiōis tue: vbi fortē diabolū vicisti atqꝫ ligasti. Da tus es nobis et in spōsum nostre fecūda tionis. Tuis eni mūdissimis ac castissi mis amplexib⁹: tuoqꝫ sacratissimo pocu culo qui ad omē bonū steriles eramus: ad oēm prolē gratiaꝝ: donoꝝ et virtu tū atqꝫ ad oēm fructū bonoꝝ operū fe cundamur. Datus es nobis τ in pcium nostre redemptionis: sicut dixisti per os
tui pphete: Redemptionē misit dñs po Ps.110.
pulo suo. Dat⁹ es τ in scutū nře prote ctionis: sicut promisisti p os ipi⁹ dauid
dicēs. Scuto circūdabit te veritas eius Ps.90.
Tu eni dñe in circūitu ppli tui: ex hoc nunc τ vsqꝫ in seculū. Dat⁹ es nobis in coronā glorie: τ sertū exultationis pplo tuo: τ hoc quidā finaliter. Et in nouissi mo datus es τ in mgřm nostre eruditio nis: sicut tuipsemet dixisti in euāgelio.
Unus est magister vester christus. Dat⁹ Math.23.a
es nobis et in iudicē nře remuneratio
nis sicut dixit Esa. ex psona patris cle Esa.55.b
mentissimi. Dedi eum ducē ac pceptorē gentib⁹. Datus es nobis τ in lucē spūa lis ac salutaris illuminationis: sicut di
ctum ē per eundem Esa. ab ipso patre Esa.42.b
misericordiaꝝ. Dedi te in lucem gentiū Datus es nobis τ in regē nře guberna tiōis: sicut tuipse dixisti p os dauid de
teipso. Ego autē constitut⁹ sum rex ab Ps.2.
eo super sion montem sanctū eius. Da tus es nobis τ in sacerdotē siue in pon tificē: sicut dictum est ad te ab ipo pa
tre miscdiaꝝ. Tu es sacerdos in eternū Ps.109.
sm ordinē melchisedech: vt sis nobis oi bus τ singulis in his q sunt ad deū: vt patet in oibus sacerdotalib⁹ officijs et pontificalib⁹. Datus es nobis τ i custo dē: ptra omēs offensiōes: insidias: cete raqꝫ vniuersa picula. Datus es nobis τ in saluatorē omimode saluatiōis: sicut
pmisit de⁹ pr̄ p prophetā. Clamabūt ad Esa.19.d
dñm a facie tribulātis: et mittet eis sal uatorē. ꝛc. Recordare dñe miscdie: quia in tot τ tantos tanqꝫ salutares vsus da tus es nobis et ad omnes illos noster

effectus: ꝛ ꝓpter hoc cõfidenter peto vt
in oib⁹ istis vsib⁹: vtar te in salutē meā:
ꝛ vt oia officia ista adimpleas ꝛ exequa-
ris ꝓ me. Adimple igit̄ officiū aduocati
X ꝓ me: ꝛ allega cām meā. Apperi igit̄ os
sacratissimū tuū: os bñdictum: os grāꝝ:
ꝛ allega cū thimiamate ineffabilis sua-
uitatꝭ.i. grōsissima interpellatione tua:
tota sanctispūs apotheca semꝑ flagran-
dissima. Allega istud incogitabilis fla-
grantie incensum: depcare ꝓ me. Te nā-
q aperiēte os illud bñdictū tuū ꝓ me:
obmutescent oēs accusatores ꝛ aduersa
rij. Te pstante patrociniū cause mee: qs
ɔsurgit exaduerso? Te stante ꝓ me quis
stabat aduersum me? Te dante vocē gra
tissimā ꝛ grōsissimā in ɔspectu patrꝭ mi-
sericordiaꝝ: vocem inq illā incompabi
lem eloquijs angeloꝝ: an pbebit pr̄ mi-
sericordiaꝝ aures suas accusatoribus ꝛ
aduersarijs meis: ꝛ auertit illas ab inco
gitabili placore et suauitate vocis tue?
Absit hoc ꝛ ab immēsitate misericordie
ipsi⁹: atq amoris inestimabilis quo dili
git te. Sed ꝛ q vides iuges offensas me-
as quib⁹ iugiter offendi prēm misericor
diaꝝ: placa eū mihi iugo illo placabilis-
simo eiq semꝑ acceptissimo pciosissimi
viuificiq corpis ꝛ sanguinis tui sacrifi-
cio: quo placasti eū mundo in ara crucꝭ:
agnus imaculat⁹: agnus dei q tollis pec
cata mūdi: offerens temetipsum eidē in
suauitatꝭ ꝓ nobis: vbi pacificasti ꝑ san-
guinē crucis tue siue q in celis siue que
in terris sunt. Dñe misericordie quāta
deuotione: quātis grāꝝ actionib⁹: qtis
piarum lachrymaꝝ ꝓ fluuijs rememo-
randa sempq recogitāda sunt tā stupen
da tanq longe a meritis nr̄is bñficia?
Ego aūt miserrim⁹ atq vilissim⁹: arido
ꝛ frigido tenebrosissimoq corde atq ꝑ
oia pauprimo hec in ɔspectu misericor-
die tue vtcūq tñ recogito dulcissime re-
demptor atq misericordissime saluator-
q benignissime. Dñeq de⁹ mi Jesu chri
ste qui nō solū cause nr̄e patrociniū: sed
etiā damnationis nr̄e iudiciū pariterq
suppliciū: stupenda ꝛ largitate incogita-
bili pietatis ꝛ dulcedinis tue suscepisti.
Allega eā incessanter q vides accusato-
res nr̄os ꝛ aduersarios nō cessare ab ac-
cusationib⁹ nr̄is die ꝛ nocte. Qui vides
qtam materiā accusationū eis dedim⁹.

Et ego i plures atq grauiores innume
rabilib⁹ alijs in tot ꝛ tantꝭ vitijs ꝛ pec-
catis cecidi: ꝛ qd fere deteri⁹ est: hec oia
stupido ꝛ insensibili ac ꝑ omnia temera
to corde ꝛ audiuim⁹ ꝛ cogitauim⁹. Dñe
misericordie ꝓ istis ipsis delictis inter-
pella: ne pstent impedimentū miseratio-
ni quā peto. Dñe misericordie allega in
causa mea iusticiā ꝛ sanctitatē tuā qui
vides meas nullas eē: ꝛ a pte mea nihil
esse: qd allegari possit. Dñe miscdie hoc
pōt malignitas aduersarioꝝ meoꝝ: vt
nō cessent die ac nocte ab accusationib⁹
meis. Possit igit̄ hoc misericordissima
benignitas tua apud te ꝓ me: vt nō ces-
ses a patrocinijs ꝛ suffragatiōib⁹ meis.
Dñe misericordie allega cām meā sa- Y
pientia tua: q vides insipientias ꝛ igno-
rantias meas: ꝛ in orādo ꝛ in oib⁹ alijs
que ago. Dñe miscdie allega eam grōsita
te tua: que ꝑ semetipsaꝫ solā sufficit im-
petrare mihi ꝛ oibus alijs oēm veniaꝫ:
oēm grām: oēm gloriā: ꝛ omne bonum
aliud. Utrasq istas diuitias dñe miseri-
cordie fac me sentire: ita vicꝫ vt hec oia:
ꝛ tu mihi impetres: ꝛ eadē ipse largiarꝭ.
Dñe misericordie nō possint omia mala
mea vitia ꝛ peccata eousq ɔtra me: ꝛ ꝓ-
pterea exequarꝭ officiū qd incogitabili
pietate suscepisti. Hoc est aūt officiū pa-
troni ꝛ aduocati. Nō possint dñe miseri-
cordissime eousq vt vel ad punctū hore
cessare te faciant ab interpellando ꝓ me
ꝛ ab allegatione cāe mee: alioquin ꝛ in-
cessanter ꝛ irreuocabilr̄ in pditionem ꝛ
mortē eternā totus dilabor. Absit vt pl⁹
possint cōtra me oia mala mea apud te:
q miscdia tua ꝓ me. Absit vt plus pos-
sint obstruere os bñdictū ꝛ sanctissimuꝫ
tuū: quo min⁹ loqueris ꝓ me. Absit vt
possint suspēdere a patronali officio qd
ꝓ peccatorib⁹ suscepisti: ad cām illoꝝ al
legandā ꝛ agendā corā patre misericor-
diaꝝ. Absit vt possint te suspēdere a sa-
cerdotali vl̄ pontificali officio: quo ꝛ te-
metipsum obtulisti hostiā in odorē sua-
uitatꝭ: ꝛ interpellare nō cesses: sicut apo-
stolus tu⁹ de te loquēs dixit. Qui paret Hebre.9
vultui dei ꝓ nobis. Et iterū. Semꝑ vi-
uens ad interpellandū ꝓ nobis. Dñe mi
sericordie tuipse scis ꝛ testis es: qr̄ ex mo-
dica illa scintilla dilectionis quā habeo
ad te ꝛ ad omnes hoies: ꝛ ꝓ modica illa

scintilla pietatis quā dedisti i corde meo quātacūqз eēnt vitia ⁊ pctā cuiuscunqз qui peteret a me vt orarē ꝓ illo: nō possent obstruere os meū in ꝑte illa nec suspendere organū vocis mee quin orarem ꝓ eo misericordiā tuam. Absit igiꝭ hoc vt possint peccata mea ꝯtra me apud te: cui⁹ pietatis ⁊ dulcedinis nec numerus
Z est nec mensura. Amplius: Non poterunt oīa vitia ⁊ peccata mea ꝓhibere vł auertere quo min⁹ in mortē te traderes ꝓ eis omnib⁹ ꝓpitiandis: quō igiꝭ poterunt peccata mea: vt nec etiā aperies os tuū sacratissimū ꝓ me? Dñe misericordie: q̄tum oderis peccata nr̄a: euidēter ostendisti fidelib⁹ tuis in ipso crucis tue victoriosissimo mysterio: dum ea morte tua mortificari voluisti: vt eni morerenꝭ mori dignat⁹ es: q̄to facilius est tibi dicere: pater misericordiarū dimitte huic peccatori. Ampli⁹: an sum ego magis offēsus tibi q̄ ipsi crucifixores tui eēnt dum te crucifigebāt? Pro ipsis dñe orasti cū hoc ipsi nō peterent a te vt dixisti:
Lu.23.d Pater ignosce illis q2 nesciunt quid faciunt. Quō igiꝭ denegabis mihi: imo vt euidenti⁹ loquar: quō cōtinebit se multitudo viscerū tuorū sup me? Aut qualiter ꝯtinebis os bn̄dictum tuū: vt nō aperias illud ꝓ me: qui nō te crucifigo: sed veneror ꝑ grāз tuā: qm̄ te oro ⁊ adoro: ⁊ a te vt possuз: ⁊ tu adiuuas hoc exposco: Dñe miscđie iam nō opus est vt moriarꝭ iterū ꝓ me ⁊ aliꝭs peccatorib⁹: satis ē nobis ad viuificationē nr̄aз pijssima interpellatio tua: ⁊ orō gratiosissima quā expelli ⁊ oīno non exaudiri a ꝑte misericordiaꝝ impossibile ē: qui suscepit dire illi⁹ pijssime passionis tue ⁊ mortis gratiosissimā interpellationē ꝓ me ⁊ aliꝭs pctōribus te inuocantib⁹. Alioq̄n nō solum te inutiliter sed etiā supra modum noxie crucem ⁊ morteз ꝓ nobis sustinuisti. Et viuifica illa saluberrimaqз mors tua: in perniciē mortiferā nobis vertiꝭ. Dñe misericordie: nō sit nō tātū vacua a fructu nr̄e saluꝭ sāctissima illa mors tua: sed etiā non ꝑmittas vt sit nobis in augmentū mortis ⁊ ꝑditionis. Dñe misericordie nō est opus vt fundas iterū p̄ciosum viuificum sanguinē tuū in absolutionem ⁊ sanctificationē nostrā: sufficit nobis vt fundas p̄ces flagrātissime suauitatis ⁊ irreperabilis gl'ositatis in cōspectu patrꝭ misericordiaꝝ ꝓ nobis. An denegabis nobis p̄ces rogatus qui sanguinē ꝓprium etiā non rogatus tribuisti? Dñe misericordie ne patiaris frustra te tot ⁊ tanta fecisse nobis ⁊ ꝑtulisse pro nobis: ⁊ ne sustineas vllo mō vacua esse tam magnifica oꝑa misericordie tue. Ne dimiseris impfectū salutis nostre tā gratum tanqз tibi sumptuosum negocium: cui hoc solū deest ad ꝑfectā ꝯsummationem siue ad cōsummatā ꝑfectionem: vt aperias os gratiarū coram patre misericordiarū ꝓ me ⁊ aliꝭs ad te redire vtcūqз conātib⁹. Qō si forte dixeris mihi: quia illa bn̄ficia tua egomet mihi irrita feci ⁊ vacua: ⁊ insuꝑ ꝓuocaui iustissimā irām tuā contra me. Uerū indubitanter dicis: Et quia ꝓuocaui iram: miscđiaꝝ peto: vt tu eaз auertas qui solus potes: q̄tum tu das ⁊ adiuuas exoro. Tu em̄ es os nr̄m ⁊ pax nostra ⁊ ꝓpitiatio ꝓ omnibus peccatis nr̄is sufficiētissima: imo etiā ⁊ supabūdātissima. Tu solus potes nobis placare patrē misericordiaꝝ: ⁊ teipsuз ⁊ spiritūsanctū: qui solus ꝑ temetipsum accedis ad patrē misericordiarū: cui in te solo bn̄dicto placuit: q̄ in oīb⁹ semꝑ exaudirꝭ ab ipso ꝓ tua reuerentia.

Cōclusio petitionis et cōfirmatio. Caplm XX

A Post hec aūt cōclusionem. i. ꝯclusionē hui⁹ orōnis faciam. Et dicam interrogās te an velis misereri vel nō. Qō si nō vis misereri cū misereri vtiqз non possis nisi volens: inutilis imo nulla est misericordia tua: cū misericordia esse nō possit nisi voluntas miserendi. Quod si vis misereri sicut reuera nō solū euidens sed etiaз necessariū est. Interrogo te dñe miscđie q̄bus ⁊ qualib⁹? Si enim nō vis misereri nisi iustis ⁊ intendo iustis. s. iam iustificatis: ꝯfitenter dico: q2 illud nō patitur veritas tua. Illis em̄ qui iam iustificati sunt: anteq̄ iusti essent misert⁹ es: faciēs eis hanc misericordiā: vicз vt eos iustificares: anteq̄ aūt iustificarenꝭ iusti non erant. Unde igiꝭ eis iusticia: nisi de multitudine misericordie tue p̄ueniētis eos ⁊ p̄donantis eis iusticiaз? Manifestū

igitur ē q̄r p̄culdubio ⁊ misereri vis non iustis: ⁊ misereris eis potissimū in hoc q̄ absq̄ meritis p̄stas eis vt iusti sint: cū hoc apud te nō meruerūt. Interdum aūt i illis sup̄abundantissime misereris q̄ maxie irā tuā p̄uocāt: quēadmodum misert⁹ es paulo ap̄lo tuo: non solū misericordiā tuā nō q̄renti vt etiā curāti: sʒ etiā irā tuā iustissimā implacabiliter
Act.9.a p̄uocāti. Dū eni te p̄seq̄ret totis studijs ⁊ virib⁹: enitēs extinguere nomē tuū ⁊ fidē: dū eēt spirās minar ⁊ cedis i discipulos tuos: magnificētissime eū vocasti plenissime auertēs eū ab iniusticijs suis p̄fecteq̄ p̄uertēs eū a te totaliterq̄ iustificās. Quia igitur proculdubio vis orari a pctōrib⁹ postulātib⁹ miscd̄iaʒ tuā q̄ indigēt: hoc aūt maxie ex gr̄a iustificatiōis. Uis igitur vt pctōres a te petāt istā miscd̄iaʒ: et hocip̄m tu inspiras eis ⁊ p̄rogas: vicʒ vt petāt a te miscd̄iaʒ: q̄ liberent atq̄ mūdēt a miserijs vitior suorū ⁊ pctōr. Qua p̄pter manifestū est te velle pctōrib⁹ misereri: ⁊ potissimū illis q̄bus hoc p̄rogas ⁊ p̄largiri: vicʒ vt hoc desiderēt: q̄rāt ⁊ petāt a te. Quia igitur de illis ego vnus sum: misereri vis ⁊ mihi: misereri igitur.

Excusatio p̄prie infirmitatis. Ca. XXI

B Quod si dixeris mihi: q̄r illis misereri vis q̄ toto corde hoc exposcunt a te: mihi v̄o ⁊ silib⁹ meis q̄r tā exigue: taʒ exiles: tā aride: taʒ frigide: tā tenebrose sūt p̄ces: nō vis misereri: hoc ē miscd̄iaʒ ip̄ēdere quā sic petim⁹. R̄ndeo tibi i hoc dn̄e miscd̄ie: quia nemo orat te ex toto corde: nisi cui⁹ totū cor iā occupasti ⁊ repleuisti: ⁊ p̄pter hoc totū cor illi⁹ iā possides: totūq̄ traxisti ad te. Qua p̄p̄t totū ip̄m liberasti: a pctis ⁊ vitijs: ⁊ p̄ropt totū iustificasti: totū tua iusticia repleuisti. Ampli⁹ q̄ toto corde orat te: toto corde p̄cupiscit et desiderat te: qua p̄p̄t toto corde amat ⁊ diligit te. Qualit̄ eni totū cor ei⁹ inflāmares p̄cupiscētijs tuis ⁊ desiderijs: nisi in illud iā misisses ignē sp̄ūsc̄ti tui: quē venisti mittere i terrā. Et de quo dixisti: q̄d volo nisi vt accendatur? Ampli⁹ si p̄pter hoc nō velles misereri q̄ñ exiguitur ⁊ exiliter aride q̄ ⁊ frigide exorari vt miserear. Si hāc cām dignā ⁊ iustā iudicas prohibitiōis tue miscd̄ie: q̄ iustificas quos vis: Non igitur vis misereri: q̄ñ ista cā nec amoueri: nec auerti pōt p̄ ip̄os pctōres. Perfectio eni or̄onis: q̄ est dicere: p̄ quā tibi merito placeat or̄o eousq̄ vt eā exaudias: donū iestimabile ē misericordie tue. Quapropter inde solummō nō exaudis hm̄oi debiles ⁊ iualidas or̄ones: q̄r desunt eis p̄fectiōes: que sunt dona magnifica soli⁹ misericordie tue. Cū igitur nō p̄donas vt sic exoreris: proculdubio nō vis misereri quēadmodū exposceris. Et intēdo nō vis largiri qd̄ postularis: quapropter vex ē quod p̄dixi: q̄r proculdubio nō vis misereri peccātib⁹ q̄b⁹ nō das vt toto corde te p̄cēt: ⁊ propter hoc nō vis misereri pctōrib⁹: cū nunq̄ pctōrib⁹ hoc largiri: vt te ex toto corde orēt. Nō ipossibile ē cor pctōris totaliter exorare te ⁊ sit esse cor pctōris: quēadmodū nō ē possibile vt totū sit plenū gr̄a deuotiōis ⁊ or̄onis ⁊ ex p̄te pctis ⁊ vitijs occupatū. Quapropter manifestū est q̄r vis orari a pctōrib⁹: ⁊ vis offerri tibi orātiōes eor. Nō aūt vis offerri tibi eas frustra vel inuacuū: vis eas igitur exaudire. Amplius qua p̄fidētia petit oīs ecclesia sctōr et dicit. Conuerte nos deus Ps.84
salutaris noster: ⁊ auerte irā tuā a nobis. Nō eni p̄uersus ē: qui cōuerti petit neq̄ ab offensa est q̄ irā suā a se auerti p̄cat. Hec aūt ē or̄o: quā ab ip̄o sp̄ūsctō tuo edocta ē eccl̄ia tua: ⁊ facere offerre tibi. Nō aūt orat te sic eccl̄ia tua isipiēter: neq̄ ita tibi displiceat ista eius oratio. Orari igitur a pctōribus vt eos p̄uertas: ⁊ ab infestis vt ab eis irā tuā auertas indubitāter placet tibi. Quicq̄d aūt placet tibi vt petatur a te: proculdubio placet ⁊ tibi vt ⁊ id largiari peteti: p̄sertim si ip̄m largiri tibi cedat ad gl̄iam ⁊ honorē: petenti v̄o expediat ad salutē. Nihil aūt teip̄o teste: ad maiorē cedit tibi gl̄iam. Nihil petentib⁹ magis ad salutē q̄ p̄uerti ad te: expedit ⁊ auerti irā tuā ab eis. Hec ē igitur confirmatio cause C
mee corā te: hec firmitas p̄tis mee: vicʒ benignitas misericordie tue: qua nō dubito te velle misereri pctōrib⁹ misericordiam tuā petentib⁹ atq̄ desiderantib⁹

Luc.12.f (margin, beside "rā. Et de quo dixisti")

vt eis des: eosq adiuues querentibus. ¶ Est et hec alia firmitas et confirmatio partis mee: quod tuipse aduocatus es et propitiatio: qui es et iudex meus. Et propter hoc: non est possibile vt patiaris causam meam periclitari in manibus tuis. Apud homines enim non est possibile vt aduocatus fidelis et iustus permittat periclitari causam cuius patrocinium suscepit. ¶ Et est tertia firmitas et confirmatio cause mee: quia scio te nec velle vinci nec posse: nec est possibile te succumbere in iudicio: quapropter non est possibile vt ego cadam a causa te prestante ei patrocinium: et allegante illam: nec et tu ipse (quod etiam cogitatu nephas est) vinci videaris. ¶ Et est quarta firmitas et confirmatio partis mee: quia ipsa allegatio tua sufficientissima: omnino est urgentissima: quia omnimode irrefragabilis persuasio ad obtinendam sententiam absolutionis et liberationis mee. Absit enim ab abyssali illa sapientia tua et gratiositate incogitabili vt allegationi tue resistatur ab accusatoribus et aduersariis meis: vel vt contra eam pronuncietur vel a te ipso vel alio iudice iustissimo. Et intendo vel a te: vel a patre misericordiarum. ¶ Et est quinta firmitas et confirmatio partis mee: quod ipsa allegatio tua iustificatio est cause mee. In eo enim ipso quod eam allegas: iustificas illam et iustam efficis. Et hoc est quoniam iusticie tue: quicquid peccatis meis debeatur debetur super sententia quam allegatione tua obtinere intendis. ¶ Et est sexta firmitas et confirmatio partis mee atque cause: ipsa gratiositas tua: qua eousque patri misericordiarum in te solo placuit: vt in omnibus semper exaudiaris apud illum: semper pro ipso placore tuo atque reuerentia. Quapropter quantumcunque odibilis: detestabilis et execrabilis sit causa mea: nihilominus in ore tuo benedicto: in ore tuo sanctissimo: et in labiis tuis quibus tanta gratia diffusa est: est fauorabilis. ¶ Et est septima firmitas et confirmatio partis et cause mee: ipsa veneranda et reueranda sanctitas tua: ad quam necesse habet respicere pater misericordiarum: propter quod ab ipsa ecclesia tua exoratur et dicitur eidem:
Ps. 83. ab ipsa. Respice in faciem christi tui: quam vicem opponit sanctissimis oculis tuis: et interponit horrificis atque monstrificis feditatibus et abominationibus nostris: et vultui clementissimi patris: tanquam opiens eas et abscondens ne illas intueatur: sicut legitur in libro sapie. Dextera tua teget eos. Non enim solus filius sic nos tegit et operit: immo pater per ipsum opiens iniquitatem et abscondens sanctitate sua: quam respiciens pater misericordiarum necesse est vt placatus respiciat. Non enim possibile est vt in eam respiciat nisi vultu sereno: propitio: et iocundo. Quod et ipse obsecro vicem vt faciem plenam gratiarum charissimi ac benedicti vnigeniti tui respicias: et a peccatis meis illam prius auertas. Mundi enim sunt oculi tui sancti domine: vt non videas mala: et respicere ad iniquitatem nisi cum ira et indignatione non poteris. Non igitur respexeris abominationes: execrationes horrificas et feditates: qui misereri potius eligis quam irasci. Sicut dicit ecclesia tua orans te. Respice igitur in faciem christi tui: cuius placore ab ira tua mihi placeris: me vicem et quod in me fecisti: quodque iure tuo plenissimo tuum est placido: sereno: iocundo ac propitio vultu intuearis atque suscipias gratia: immo gratiositate et meritis illis que non solum reconciliatione totius mundi sufficiunt: immo etiam in infinitum superabundant et super omnem cogitatum. Sap. 5. c. Ps. 83.

¶ Ad aliquid valeant predicta ¶ Capitulum XXII

Animaduerte solerter et studiose: quia omnia verba hec que hic aggregaui tibi atque congessi: de verbis potentibus sunt et ad deprecandum composita: que et si non sit possibile per ea moueri immobilem per omnia: que immutabilem deum: potentia tamen mihi videntur esse et validissima admouendum ipsum recitantem vel meditantem illa. Ad mouendum inquam et preparandum vndecunque ad gratiam deuotionis et gratitudinis et largitatis et benificentie incogitabilis dei. Similiter ad gratiam compunctionis: dum vitia et peccata per eam sic suggillantur et aggregantur et aggrauantur. Ipsaque beneficia creatoris et declarantur et magnifice extolluntur: et quatenus possibile est numerantur. Valida tamen mihi videntur: ad gratiam interne ac vere penitudinis prouocandam et procurandam. Dum enim virtus illius et placor apud deum tam euidenter per ipsa ostenditur: non est possibile vt ab agnoscentibus ipsam non desisteretur vel non queratur. Quis enim

videre vel cognoscere possit gratiam istam: esse liberationem a carcere et vinculis horrificis vitiorum et peccatorum et non concupiscere vel non desiderare eam? Quis denique illam vivificationem suam et resuscitationem a morte pessima huiusmodi eam vel leviter opinari possit et non amare et querere? Amplius: quoniam nihil magis ingerit dolorem: quam ipsa mala: ipsaque detrimenta atque dispendia que passi sumus vel patimur: et hoc quando videntur vel cogitantur: Tu autem vides evidenter quod verba ista ante oculos cordis tui mala omnia tua tibi ponunt: et etiam in ipsos oculos tue mentis ingerunt et impingunt. Insensatum igitur et insensibile potest esse cor tuum: si dolorem tibi tot et tanta mala tua non ingerunt

E

F Amplius cum omnia vitia et peccata instar telorum cuspidis ex altera parte vel obtusa vel blanda sint: ex altera vero acuta durave ac dire vulnerantia atque transuerberantia propter quod cum transfiguntur et infiguntur: sine dolore utique et intrant et admittuntur. Cum vero recogitantur mala eorum: que hic vicem irrogant: sicut mors spiritualis culpe: et mors gehennalis pene: ceteraque tormenta que inferunt patientibus tunc cuspides eorum vertuntur in animas nostras: quapropter si vivax et fortis fuerit recogitatio eorum: pungunt eas profunde et cum dolore saluberrimo compungunt eas. Et inde nolata est compunctio: tanquam vicem a cuspidibus et aculeis vitiorum et peccatorum ex omni parte profunda punctio: Et hee sunt puncture que diabolum: immo omnes catervas demonum de animabus humanis exilire: totaque velocitate diffugere compellunt. Quemadmodum enim puncture iste saluberrime: animas resilire faciunt: et effugere a vitiis et peccatis: sic et demones ab animabus: Hec enim est natura et consuetudo vitiorum et demonum: ut semper fugiant fugientes se: ut dicit sapiens in ecclesiastico. Quasi a facie colubri fuge peccata: et si accesseris ad illa suscipient te. Sequuntur enim sequentes se: et fugiunt ab eis qui ea fugerint: eosque suscipiunt qui a seipsis eadem non repellunt. Vide igitur hic mirabilia dei: qui veneno mortifero vitiorum et peccatorum: evidenter per hanc viam saluberrimam nobis et vitalem efficit medicinam. Et ut vulgo dicitur: de bufone facit nobis salutare anthidotum: et de serpente saluberrimam tyriacam. Iuxta verbum poete quo dixit. Vulnus achilleo que quondam fecerat

Eccl. 21. a

G

hosti. Vulneris auxilium pelias hasta tulit. Apparet autem evidenter ex his tibi: quod prope est salus et sanitas spiritualis peccatoribus: cum ipsi morbi vulneraque vitiorum et peccatorum: paratissimi sunt fieri anthidota contra se metipsa. Et hoc eis duntaxat qui adiutorio dei: cuspides eorum et aculeos in se vertere: seque inde repercutere volunt. Et quod est mirabilius: ipsique deo salvatori nostro gloriosius: quia maiores morbi maioraque vulnera in maius auxilium salutis potentes sunt. Nam sicut maiores habent cuspides et aculeos ad percutiendum animas nostras: sic magis efficaces sunt ad eas compungendas, et ad compunctionis gratiam procurandam.

H Noli igitur desperare o peccator pro magnitudine et multitudine vitiorum et peccatorum: sed invoca omnipotentissimum: misericordissimum atque promptissimum adiutorem deum: qui non solum medicus est animarum nostrarum: sed etiam medicina et salus: ut ipse operetur et mirificet misericordiam suam in te. Faciatque illa mirabilia: que soli ei possibilia sunt: videlicet ut de morte tua reviviscas et ut de ipsis morbis tuis atque vulneribus tibi salutem et sanitatem eliciat: tantaque et tot venena vitiorum et peccatorum: in tyriacam saluberrimam convertat. Et de tantis spinis et tribulis uvas: ex quibus vinum compunctionis exprimas tibi colligere largiatur. Et de rubis istis spinatis et aculeosissimis uvas huiusmodi vindemiare te faciat. Quod indubitanter faciet: si vitia tua et peccata: coram te semper fuerint: si ea iugiter mediteris. Non enim potest tibi non displicere: nec tu tibi ipsi in illis: si ea iugiter recogites. Per hoc nam que solum quod non bene aut plene videntur: placent deceptissimis amatoribus suis. Cum enim non sit turpitudo aut deformitas aut feditas aut fetulentia adeo abominabilis: adeo horrifica: ut vitium vel peccatum proculdubio manifestum est eam non posse non: displicere intuenti illam et clare videnti. Quapropter de illa rectissime verissimeque dictum est. Qui viderit te resiliet a te.

I

Naum. 3. b

K Reminisci autem debes quicunque cupis de vulneribus et morbis vitiorum tuorum et peccatorum haurire sanitatem: iuxta illud quod dictum est per apostolum: de peccato damnavit peccatum: quia de ipsis cum adiutorio divine gratie eliciuntur aromata mire virtutis decem vel plura: ex quibus conficitur et conditur ista tyriaca salutifere compunctionis. Quorum primum est ti-

Ro. 8. a

mor gehēnalis supplicij. Queadmoduz
fur furtū suū inspiciēs: τ cōuincendū se
de illo certissime sciens: nō pōt nō time
re suspendiū: cum de iusticia iudicis at-
q₃ potentia nulla sit ei dubitatio. Sic
et pctōr omīs clare ac studiose pctā sua
et vitia sua intuens: nō pōt non timere
gehēnale suppliciū: cuz certissimū sit ei
dez se nō posse latere: nec abscōde: ab o-
culis iudicis cūcta cernētis. Et ignora
re non possit eā esse iusticiā illius: q̄ in
r.11.a die vltionis non acquiescet cuiusq̄ pci
bus: nec accipiet ꝑ redemptione dona
plurima: ꝓpter qđ dixi: q̄ necesse habet
timere in primis. Et ob hanc cām dicit
cci.1.b timor initiū sapie. Elicit aūt ab ipo pec
cato vel vitio ꝑ hoc qđ ē penale siue pu
niendū ꝑ iusticiā dei: timor pene iminē
tis. Similiter ꝑ hoc q̄ turpe elicit pudor:
eodē modo q̄ ipm est iniuria nobis vel
a diabolo vel a nobis ipsis irrogata. Eli
cit ex hoc ira: que ſm phm est inq̄sitor
victorie: ſm quosdā inq̄sitor vltiōis: ꝓ
pter qđ τ dicta est ira aliq̄n appetit⁹ vl-
tiōis. Hec ē igit ira ꝑ quā sibipsi irasci
tur penitēs: volēs ꝯtra seipm vlcisci in
iuriā siue ꝯtumeliā creatoris: τ mortem
ꝓpriā. In quo manifestū ē eū executo-
rem quendā esse τ ministrū diuine iusti
cie: ꝯtra semetipm: ꝓpter qđ certū ē: ex
ipius apli testimonio: ipm penitentē li
berū τ imunē fieri ab ipo iudicio diui-
21.11.g ne vltionis. Ita nanq̄ dicit aplus. Qr
si nosmetipos diiudicaremus: nō vtiq̄
diiudicaremur. Si eni vlcisceremur in
nobis dei iniurias τ ꝯtumelias: quas ei
dem irrogauim⁹: similiter τ mortes ꝓpri-
as aiarū nrarum: nihil supeēt vel restaret
diuine iusticie in nobis vlteri⁹ vlciscen
dū: ꝑ eādē viā q̄ omē vitiū τ pctm vul
nus spūale ē siue morb⁹. Elicitur ex eo
dolor vel ꝓpter hoc q̄m dānificū ē siue
damnosum: eo q̄ ꝑ ipm τ ꝓpter ipm et
grāz τ glīaz amitti⁹: Elicit etiā ex eo do
lor alteri⁹ gener̄ τ modi alteri⁹ Nō eni
eiusdē gener̄ sūt dolor ex vulnere: τ do
lor ex dāno. Bn̄ aūt ē penitēti si ex vtro
q₃ generi dolor̄ doleat: sic tn̄ τ q̄uisq₃: τ
queadmodū pdixi vt sanitatem animi
dolor hmōi q̄rere vrgeat: cureq₃ medici
nali ipm subijci faciat. Sic τ se habz de
dolore q̄ eē debet ei ex amissiōe tātorū:
bonorum: grē vicz τ glie: quē ad hoc suffi-
cere arbitror: vt vere pnīalis dicendus
sit: si ipm penitentē ad recupationē ip-
sorum tanto ꝓposito incidet: vt ſm ꝯsiliū
ecclesie pro eorum recupatiōe laborare ve-
lit atq₃ proponat.

Quid facit recognitio pctōrum. Ca. XXIII.

IUxta hunc mo
dū elicit ex ipo pctō horror
tanq̄ ex mortifero: iuxta te
stimoniū qđ audiuisti in p-
cedentib⁹: quo dictū ē. Quasi a facie co Eccl.21.a
lubri fuge pctm. Uenenata eni vel vene-
na poti⁹ sunt oīa vitia et pctā: τ ꝓpter
hoc q̄ ea attēti⁹ intuet: resilit ab eis q̄-
si a mortiferis τ venenatis. Sic τ odiū
ex ipis vitijs τ pctis elicit: cū q̄ inimi-
ca sint q̄q₃ noxia peccantib⁹: studiose
ꝯsiderat. Et i alijs q̄dē hostib⁹ ad ꝯcitā
dū ꝯtra eos i nobis odiū: sufficit aspe-
ct⁹ eorum cū credulitate: q̄ credunt inimi
ci nobis vel hostes eē. Et ē intentio odij
nocere. Odiū aūt istud nō q̄escit vel ces
sat in q̄libet lesione vel nocumēto qđ ex
pctō irrogat: sz i solo ex termio τ morte
ipa. Qua ppt cū eousq₃ iualuerit i peitē
te odiū hmōi: vt bellū ꝯtra pcā τ vitia su
scipiat: vel suscipe velit tāq̄ iurat⁹ i mor
tē τ exterminiū iporum: pfecto odio indu-
bitāter odit illa: pfecto inq₃ pfectione
pnīalis sufficiētie. Nō eni mai⁹ odiū re
q̄rit de⁹ i penitēte ꝯtra vitia τ pctā: ne-
q₃ maius bellum q̄ qđ exterminare il-
la τ mortificare sufficiat.

De pudore et erubescētia ex peccato. Ca. XXIIII.

IUxta hunc mo
dū: ex aspecu vel in ꝯspectu
poti⁹ vitiorum τ pctōrum elicit
ex eis pudor τ verecūdia per
hoc q̄ turpissima sūt: vel qđ deteri⁹ est:
turpitudīes vltra modū erubescēde: ꝓ
pter qđ icrepat ipe dn̄s de⁹ aiaz pecca-
tricē: τ poti⁹ pctōrē: q̄ peccare diu τ mul
tipliciter in oculis dei τ hominū non
erubescit: ꝓpter qđ dicit ad eā ꝑ Hire-
miā ꝓpham. Frōs mlieris meretric̄ fa- Hiere.3.b
cta ē tibi τ erubescere nesciuisti Hic aūt
ē pudor tūc sufficiēs penitēti q̄ tū ca-

plo: cu3 ad hoc ipsum induxerit vt vitia sua et oia peccata abscondere ab oculis dei et hominu: p psilio ecclie sit parat⁹. Ue illis q peccatu suu quasi sodoma pre dicauerut nec absconderut. Ubi sciedu est tibi: q trib⁹ modis abscondit ignominia vitiorum et peccatorum. Primo discooperiendo in confessione cora sacerdote. Est igit coopertoriu ipsi⁹: ipsa discoopertio eiusde p confessione. Si em nos p confessionem sinceram sacerdotib⁹ illa detegimus et reuelam⁹: illa de⁹ p virtute sacrameti confessionis abscodit ab oculis suis. Et quanto studiosius illa detegim⁹ et discooperimus: tanto studiosius ille ea coopit et
Ps.3 abscondit. Et de hoc dictu e. Beati quorum remisse sut iniqtates: et quorum tecta sunt pcta. Quanto aut illa vel magis abscodimus vel negligenti⁹ in sacro confessionis detegim⁹: tanto de⁹ illa et manifestius et in maiore confessione abscodentiu illa no
N uissime reuelabit. Per eunde modu ex vitijs et pctis pter spurcitia et fetulentiam ipsorum elicit abominatio: q est fastidium siue appetit⁹ vomendi. Hac at abominatione tuc sufficiente impendenti bus opinor esse: cu spualem nauseam in his eousq puocat: vt vomere ea velint atq pponat. Hic aut vomit⁹ ipsa eorum cofessio est. Spualiter naq ea tanq ore vomut: cu p oris confessione foras et in manifesto coram sacerdote illa ponat. Nec magis humores noxij vel sordes quecuq ore vomentiu eijciunt a ventre vel stomacho: q vitia et peccata vomitu confessio nis eijciunt a corde. Et hoc tuc cu confessio integra sinceraq fuerit: et virtute sacerdotalium clauium consecrata.

De indignatione a peccatis Capitulum XXIIII

D Iuxta huc modu elicit et indignatio ab ipsis peccatis et vitijs p ipsorum vtilitate. Nihil em vili⁹ cogitari potest: imo nulla e vtilitas nisi hec: et nihil omnino vilescit nisi vitiu et pctm. Quia igitur vile no solum e: sed parum vel nihil valet: imo mlto forti⁹ deualet: vt ita dicat: hoc est dicere: qd nocet et minuit valore hntis. Manifestu igit est vitiu vel pctm no solu viliffimu esse: sed etia longe deterius ipsa vtilitate. Attedens igit ipsa aia huana nobilitate et dignitate suam: attendensq ipsam vilitate vitiorum suorum et peccatorum: no pot non indignari et sibi et illis cu videat ea tam indigna dignitate sua. Et no solu imensurabiliter longe ee a nobilitate sua: sed etia contraria illi et corrupentia illa. Quapropter abijcit illa a se cofesti et fugit ab illis. Queadmodu et regina inclita et magnifici cordis fugeret a lupanari tanq a loco regali dignitate indignissimo: fugeret inq cu aspernatione et despectu. Et hec e indignatio qua btus Hieronym⁹ vocauit sancta su- Hierony
perbia. Queadmodu si ho magnifici cordis pijciat a se vincula: vel copedes qb⁹ serui alligari solent: aut opa ipsa seruilia facere dedignet. Scire tn debes q indignatio interdu ira queda e: et pot procedere ex supbia et magnificetia cordis: q interdu sca est: et sancta supbia no imerito noiat. Ex hac igit erigit se et eleuat deo adiutore: imo eleuate mens huana sup vitia et pcta: pculcat ea spualr aspna toe forti. Illud em corde et qsi pedib⁹ cordis calcam⁹ seu pculcam⁹ qd despicim⁹. Et indignatio ista sufficies e ad pniale iustificatioe3: cu de imo subiectois et seruitutis vitiorum et peccatorum eousq erigit et exaltat penitente: vt sub pedib⁹ cordis vitia heat et pcta forti aspernatioe pcul- P
cans ea. Per via eande elicit artificio et virtute gre dei a vitijs et pctis ipsa execratio eorum: p qua tanq prophana: vel potius tanq sanitati contraria: oimodeq ei adusantia et repugnatia longe eijciunt et proijciunt. Ita q cor execratione hmoi pditu: oem attactu eorum tanq sacrilegiu repellat a se. Et attactu eorum voco: no solum desideriu ipsorum: vel delectatione in ipsis: sed etia cogitatu vel cogitationem ipsorum. Illa naq execram⁹: q tanq iniq et adeo contumeliosa a nobis repellim⁹. Iuxta qd dictu est. Execratio aut pctori cul Ecci. 1. c
tura dei. Tanq eni sacrilega et tanq nefaria ea a se repellut: et ab ea taq ab impietate fugiut. Hec at execratio ad pnialem iustificatione tuc sufficiens e: cu ad hoc penitete induxerit: vt a vitijs et peccatis se longe facere velit: et tanq ab his qb⁹ no solu grauissime offendit: s3 etiam ab his q ea faciut largissime separ atq repellit. Nouissime vo p eande viam Q

elicit a vitiis et pctis detestatio eorum per quam resilit ab eis quasi a maledicto et anathemate: et tanquam ab his quibus appropinquans ois in dei maledictionem incidit et anathema.i.separationem ab ipso: et quibus oimodo coicare separi sit a deo. Coicat autem vitiis et pctis qui ea diligit: vel in seipso recipit: vel sustinet: vel etiam cum in alio sustinet. De oi enim templo dei expellenda sunt vitia et pctam: tanquam maledicta et anathematisata. Et propter hoc nec in se ea sustinere debet quis: vel in alio: cum ipse et quilibet christianus templum dei factum sit. Hec igitur sunt decem aromata que noiaui et numeraui tibi: ex quibus tyriaca sancte ac salutaris penitudinis conficitur et perficitur: et de ipsis vitiis et pctis adiutorio diuino eliciuntur seu colliguntur.

Ro. 8.a Juxta quod dicit aplus. Quia mittens deus filium suum in similitudinem carnis pcti: de peccato dampnauit pctm. De ipso enim pcto in vere penitentibus elicit dampnationem peccati. Elicit enim de illis vnumquodque prenoiatorum aromatum: per quorum vnumquodque: ois vere penitens dampnat proprium in se pctm. Propter

Ps. 50. quod et sapientissimus ille: et sanctus Dauid dicebat. Peccatum meum contra me est semper. Facilimum enim est oi pctori semper habenti vitia sua et pcta contra se: elicere inde ista aromata. Omne enim vitium et pctm per semetipsum et per sua vicia que ei adherent vel que ex eo sequuntur: semetipsum dampnat et destruit: et per hec oia vt non diligatur: et vt ab eo recedatur magnis vocibus clamat de ipso pcto: testimonio veritatis arguit spuissanctus mundum: eliciens ex ipso pcto decem conclusiones istas: quibus et pctori sic concluditur et pcto. Peccatum igitur est ipsi spuisco locus quasi dialecticus: vnde inferens istas snias siue conclusiones per occasionem quandam elicit: et pctis sic et peccatoribus concludit. Et pctm medium est spui sco ad oes conclusiones istas inferendas. Bene autem agitur tecum o pctor: qui per istas conclusiones eousque artaris: et eousque tibi concluditur: vt ad veritatem vite redire compellaris: qui reditus seu conuersio non est nisi penitudo ipa: et sequela penitudinis que pnia noiatur. Verum scire debes quod dixi de conclusionibus istis: quia per similitudinem hoc intelligo ad conclusiones disputatorias. Conclusus enim dicitur quis vel conclusum esse illi in disputationibus huiusmodi quando

Aug. finibus veritatis (vt ait Aug. ita circunclusus est: vt nullum ei pateat a veritate effugium) vel euasio: quando potius quocunque se vertat: necesse habet in ipsam veritatem incidere: Quemadmodum piscis rethi ex omni parte circundatus necesse habet in illud incidere. Sic se habet et de ipsis vitiis et pctis: quia solerter ac diligenter intuentem ea pctorem ex oi parte sic artant atque diffugant: vt necesse habeat ab eis recedere vel fugere: et in prenomiatam veritatem incidere. Quapropter manifestum est necessarium esse ac saluberrimum pctoribus pcta sua et vitia coram oculis cordium suorum habere semper. Jam cum adiutorio diuine gratie tot medicamenta salutis hauriri possunt: tot aromata spualia quot noiaui tibi. Et cum vnumquodque horum attenderis studiosius ac intimius: inuenies nullum esse quod non aliquatenus ledat ac vulneret vitia et pcta: interdum autem etiam mortificet illa. Timor enim cum fortis

fuerit: expellit pctm: sicut dicit Eccus: Eccl. 1.c

Nec solum expellit ipam operationem pcti prohibens eam esse in operatione vel operante: sed etiam ipm voluntatem operandi mortificat et extinguit. Sic se habet et de ira et de pudore et aliis prenoiatis aromatibus: quia cum inualuerint: aut ipa vitia et pcta debilitant aut prorsus extinguunt: interdum etiam ipas cogitationes a cordibus humanis prohibeant: ita etiam vt neque cogitare vt peccent: velit. Nec reputandus est tibi leue vel modicum si motus et operationes pctorum et vitiorum cessent: propter decem prenoiatas dispositiones. Multum enim debilitatum est vicium: cum ad hoc redactum est vt mouere non possit pctorem: non solum ad opus pcti: sed nec etiam ad voluntatem vel cogitationem ipius. ¶ Manifestum est igitur tibi ex omibus his quomodo decem iste dispositiones attritiue sunt vel etiam artritiones quedam veteris hois. Ex quibus si eousque inualuerint: sequitur contritio eiusdem: que est mortificatio et anulatio ipius siue victoria. Juxta consuetudinem scripture que dixit: contritus hostes ppli dei: cum ab ipo victi sunt. Quapropter summopere intendendum: vigilandum: et modis omibus prouidendum et laborandum est: vt iste dispositiones que proculdubio dei dona preciosa atque magnifica saluberrimaque sunt ab ipo impetrentur: quod indubitanter fiet per iugem inspectionem assiduamque recogitationem ipietatis atque prauitatis: feditatis et turpitudinis: ceterorumque malorum: que vel ipa vitia et pcta sunt: vel per iustissimum dei iudicium irroganda sunt ipis peccatoribus ab eisdem recedere negligentibus.

Quedã dispositiones corporis iuuantes orare volentem. Capitulum XXV

Quoniam aũt multa sunt que orõni adminiculantur: et validum etiã eidem p̃stent adiutoriũ leuiacq ipsa sibi: cõueniẽs est vt ea tibi nominẽ et numerem. Dico igit̃ q vnũ ex his ẽ positio seu dispositio corporis: qualis est pstratio ipsius corpis: genuflectio eiusdẽ: expansio manuuz: et eleuatio eorundẽ: sil'r erectio oculorum ad celum. His enĩ nõ est dubiũ: et vnoquoq eorum orõnem adiuuari vt deuotior et obnixior sit. Propter qd̃ et ecclia dei statuit et obseruat: vt in missarum celebrationibus sacerdotes expansis manib' orent: p̃sertim ab ea hora qua Sursuz corda canit̃. Fit aũt in rememoratione dei ac dñi nostri iesu christi: q expansis manibus et semetipsum et orõnẽ suã: in ara crucis obtulis: huius sacrificij et orõnis rememoratio et est et fit in missa. Quãtum ego aũt video: illa dispositio corpis vnicuiq in orõne sua et habenda et pseruãda ẽ: per quã adiuuari se maxĩe sentit. Scio nanq genuflectionẽ quibusdã eẽ impedimentũ orõni. Sil'r et crebras genuflectiones laboriose nanq sunt: et propter hoc de cogitationib' nõ nihil in se rapiunt: et ob hanc cãm cor humanũ ad deũ totaliter colligi nõ sinunt: pp̃ter qd̃ oim dispositionũ corpis mihi conuenientior videt̃ esse accubitus: quo incumbit̃ sub podiaculo alicui maxĩe ex pte sinistra: magis em̃ quierat corpus magisq liberum pmittit esse cor accubit' hmõi: q̃nimo expedire mihi videt̃ orantib': vt quieto corpe ab omni molestia: et libero corde ab omni mala distractiõe seu sollicitudine sint in orõne. Sicut scriptum

C est de Josophat: qui timore pterrit': totũ se ptulit ad orandũ dñm. Dauid aũt prudentissime intelligens: q cogitationes cor humanũ rapiunt interdũ quasi violentia quadã: interdũ aũt et furant̃ ipm etiã sibĩpsi. Tanq em̃ sibĩpsi pditum sic cogitatione aliqua auertit̃ ab ipsa intentione et attentiõe orõnis: et nescit vbi sit aut quo deuenerit: pp̃ter qd̃ dixi furant̃ cogitationes hmõi cor humanuz. Furant̃ inq et surripiunt sibĩpsi ita vt illa hora et vbi sit ignorat: et q̃ male q̃q indecenter se habeat oĩno nõ videat. Et pp̃ter hoc dixit. Nũc inuenit seru' tuus cor suũ vt oraret te orõne hac. Inuenit inq tanq pditũ prius. Quid em̃ aĩe rationali indecenti': q̃ q ab ope cui summopere insistendũ est eidẽ morsu musce vel pulicis rapiatur: et ab ipso deo cui ex totis intimis suis adherendũ est: etiam tactu pedis vni' muscule abrumpitur. 2.Re.7

Quid em̃ turpi' q̃ neglecto tam necessario: tanq salutari ope: vicz orõnis tam arduo tanq discriminoso negocio: causa vicz qua de vita et morte eius agit̃: vt de morte. s. effugiat: et redeat ad vitam: sequi musculas cogitationũ hmõi: eisq circũferri ita vt de eis ludere videant̃.

A He sunt aues quas Abraham abigebat a sacrificio: nec ignotum tibi esse debet orõnẽ esse sacrificiũ iuxta modũ quẽ doceberis in sequẽtib'. He sunt musce morientes: que teste Salomone in ecclesiaste: perdunt suauitatem vngenti: qd̃ scz vngentũ est or̃o. Est em̃ or̃o vngentum: sicut faciã te scire in sequẽtib': oẽs dolores cordis mitigans: oẽs morbos eiusdẽ et vulnera sanans: mira et incredibili suauitate pfundẽs illud: atq letificans sup omnia etiã aromata flagrãtia: suauitas redolens et spirãs. Hmõi aũt suauitatẽ: nõ dico meritũ vel substantiam: pdunt muscule antedicte. Non em̃ patiunt̃ cor antedicta suauitate pfundi. Nec ipsam orõnẽ esse delectabilẽ aut iucundaz. Et de his faciaz tibi certitudinẽ in his que sequunt̃ post hec. Tu igit̃ erubesce: abominare et abhorre: nõ solum in sacrificio orõnis: sz etiã in omni alio ope: muscarum hmõi agmina in corde tuo sedere vel volitare: ne tibi dici possit: q beelzebub es: qd̃ interptat̃ vir muscarum. Auerte cor tuum a muscis hmõi: et ne exponas illud comedendũ et inq̃nandũ eisdẽ: sicut quibusdã moris ẽ: q tanta desidia atq ignauia pigrescunt: vt exmuscare se et muscas hmõi a cordib' suis abigere vel nõ valeant vel nõ velint. Protegendum igit̃ est cor et ogiendũ q̃diu in egypto p̃sentium tenebrarũ atq mortis viuimus a muscis hmõi. Egypt' nanq ista musca grauissima diuersi generi semp abũdat. Qua pp̃ter queadmodũ decaluati homi Eccs.10

nib⁹ musce lkales infeste sunt: ⁊ pľimuȝ
x moleste. Sic nudis a sanctı̄ cogitationi
bus ⁊ affectionib⁹ aīaꝝ: bellum ꝯtinuū
indixere musce iste spūales. Aut igiꝭ ex
muscatorio attentissime atqȝ ꝯtinue di-
scipline: necesse habes muscas istas in-
cessanter abijcere: ⁊ te ab īpulsationibus
eaꝝ defendere: aut caput tuū ꝓtegere at
qȝ sp tenere scrā et aliqua forti occupa-
tione. Sola em̄ corda ociosa patenter ex
posita sunt inq̄namētı̄ ⁊ aculeis musca-
rum hm̄oi. Reminiscere aūt qꝛ spūssan-
ctus abominaꝭ ⁊ effugit coꝛ muscosum
id est plenū seu occupatū muscis hm̄oi.
Sa.1.b Propter qd̄ scriptū est in libro Sapieñ.
qꝛ spūsanct⁹ discipline auferet se a cogi-
tationib⁹ que sunt sine intellectu. Ma-
nifestū etiam est tibi: oī homini displice-
re in habitaculo suo muscaꝝ multitudi-
nem atqȝ frequētiam: q̄nto magis spiri-
tuisancto displicet abominād̄a ista mu-
scositas in corde humano: qd̄ est indubi
tanter habitaculū spūssancti baptismali
sanctificatione sacratū. Reminisci etiaȝ
debes s̄monis quē dixit de seipsa sapia
ū.8.b eterna: que est christ⁹ dn̄s. Ego inq̄ sapi
entia habito in ꝯsilio ⁊ eruditis intersuȝ
cogitationib⁹. Merito etiā totis studijs
⁊ viribus vacandū ⁊ insistendū est erudi
tis cogitationib⁹ vnicuiqȝ fideliū: vt p̄-
sentem habeat in corde suo christū dn̄m
qua p̄sentia q̄d salubri⁹: quid iucūdius:
q̄d beati⁹ cogitari pōt aīe humane illaȝ
vel modicum sentienti?

¶ Petitio lachꝛymaꝝ ex pec catoꝝ recordatione vel spiri tualis mortis. ¶ Ca. XXVI

Y Est et aliud adiuto
rium validissimū ⁊ inexpugnabi
le oꝛōnis lachꝛymositas vel la-
chꝛymaꝝ ꝓfluuium. Dicit em̄ expositoꝛ
libꝛo thobie: qꝛ oꝛo deuȝ lenit: lachꝛyme
ꝟo cogunt ipsum misereri. Lachꝛymosa
igiꝭ oꝛo: non solū placita seu placida est
deo: imo etiā violenta in ipsum: cū ei ce-
dere vel succūbere necesse habeat inuin-
cibilis vsqȝquaqȝ oīpotentissima creato
ris virtus. Quapꝑter tota diligētia to-
tisqȝ conatibus exq̄rende sunt lachꝛyme
oꝛantibus. Et intendo qꝛ sunt exq̄rende
duob⁹ modis vicȝ ⁊ petēde ab ipso acto

re ⁊ largitoꝛe largissimo bonoꝝ omniuȝ
deo: ⁊ modis quos tibi h̄ exponā ꝓcurā-
de. Petende siquidē vt donū gratuituȝ
diuine bonitatı̄. Quēadmodū em̄ gau-
dium in spūsancto: ē vnū de donis ⁊ fru
ctibus spūssancti: sic ⁊ donū luct⁹ siue la
chꝛymaꝝ piarū nullaten⁹ dubitandū est
esse donū dei. Quēadmodū igiꝭ sicut au
diuisti in p̄cedentib⁹ ex ꝟbis bti Gregı̄. Gregorius
qꝛ ire dei tunc resistiꝭ: cum ipse q̄ irasciꝭ
opitulaꝭ. Sic ⁊ ab eodē petēdū est oīe
adiutoꝛium ꝑ qd̄ ire resistaꝭ eiusdem: ⁊
exp̄ste ac ꝯfidenter dicendum est ei. Dn̄e
misericoꝛdie q̄ misereri potius eligis q̄
irasci: ⁊ cui semꝑ magis placet ꝑcere q̄
vlcisci: qui vis non solum vt resistaꝭ ire
tue: sed etiam teneri vis ⁊ teneri te facis
ab eis q̄bus das vt misericoꝛdiā tuā ob-
nixe deuoteqȝ dep̄centur. Da mihi illud
validissimū ꝯtra iram tuā adiutoꝛiū scȝ
piarū lachꝛymaꝝ ꝓfluuiuȝ. Impingua
sacrificiū oꝛōnis mee: ⁊ irriga piarū la-
chꝛymaꝝ aspersionib⁹: cui cogi etiaȝ ad
miserandū semꝑ placitissimū est. Da hāc
virtutē ⁊ fortitudinē oꝛōni mee que te
teneat: ⁊ auertat ab ira tua que te placet
⁊ cogat etiā misereri. Da piarum ⁊ san-
ctarū lachꝛymaꝝ copiā: que ⁊ extinguat
ire tue incendiū ⁊ ardoꝛes sempiternos
quos vitijs ⁊ peccatı̄ meis merui: ⁊ ipos
ardoꝛes ꝯcupiscentiaꝝ ⁊ aliaꝝ pestium
coꝛdis mei. Dn̄e misericoꝛdie: cui nunq̄
ꝑ se placent vel hi vel illi ardoꝛes: et cui
semꝑ placȝ eoꝝ extinctio: da capiti meo
aquas: ⁊ oculis meis fontē lachꝛymaꝝ:
quib⁹ extinguanꝭ ardoꝛes isti: sicut pe-
tebat Hieremias. Dn̄e misericoꝛdie qui Hiere.9.a
ꝑcussisti petrā in deserto ⁊ fluxerūt aq̄: ⁊
toꝛrentes inundauerunt: ꝑcute coꝛ meū
qd̄ ⁊ aruit: qd̄ ⁊ obduruit in petrā duris-
simā: ꝑcute ipsum inq̄ gladio verbi tui
penetrabilioꝛi omni gladio ancipiti: per
cute inq̄ ⁊ trāsfige in intima: ⁊ trāsuer-
bera in ꝓfundissima sua: vt medullitus
⁊ ex totis intimis suis doleat: tunc enim
erūpent toꝛrētes piarū lachꝛymarum ac
sanctaꝝ. Dn̄e misc̄die expando manus Ps.142.
meas ad te: q̄m aīa mea sicut terra sine
aqua tibi: sitiens scȝ imbrē lachꝛymaꝝ ⁊
exit⁹ aquaꝝ deducere ꝑ seipsam totam:
hoc est ꝑ omēs ꝑtes vite sue: ⁊ ꝑ oēs eta
tes. s. gradus ⁊ officia: in q̄b⁹ nō custodi
uit sacrissimā ac saluberrimā legē tuā.

Z ¶ Dñe miscdie quot et quãtis caris meis hoib⁹ ipẽdi istud hũanitatis officiũ: videlicet vt de morte eoꝝ dolerẽ incõsolabiliter: et vt mortuos ipos lugerem lachrymabiliter: da obsecro vt mihi istud impendã corã te: vt vicꝫ de ipsa morte mea spũali que incõpabiliter mortibus illis caroꝝ meoꝝ ẽ deterior: magisqꝫ lugẽda: doleã p magnitudine illi⁹: et luctu acerbissimo meiꝑm morte ista turpissima mortuũ lugeã corã te. Dñe miscdie qꝫ turpe: qꝫqꝫ indecens ẽ et qꝫ mihi pniciosũ: mortẽ meã cogitare corã te: et me mortuũ: aiam meã scꝫ in feretro seu sepulchro corpis mei iacentẽ mortuã conspicere: et hoc corde tepido et nullo dolore tacto: atqꝫ siccis oculis: qđ ẽ dicere: nullis inde lachrymis ꝓ fluentibus. Dñe miscdie: tãta duritia tãtaqꝫ ariditate oculoꝝ nõ possem intueri cadauer alicui⁹ ex caris meis: vnde igit ista insensibilitas: atqꝫ puersitas cordis mei: vt cadauer aie mee mortuũ absqꝫ dolore acerbissimo et luctu ꝯspiciã? Et qđ ẽ ad cumulũ maloꝝ meorum: tanto mihi magis dolendũ esset de morte anie mee qꝫto minus de ea doleo: Tanto nanqꝫ longi⁹ sum a vita et salute ipsi⁹: qꝫto minus mortem et vulnera eius sentio. Et ego miserrimus tanto min⁹ inde doleo: et inde min⁹ vel potius minime: cũ inde

B maxime dolendũ esset. ¶ Dñe miscdie: scio qꝛ mortu⁹ nec semetiꝑm vicꝫ mortuũ: nec aliũ mortuum lugere vnqꝫ põt Viuoꝝ eni soloꝝ semꝑ ẽ lugere mortuos: quoꝝ mortem siue ipos mortuos: vel vident vel audiunt mortuos esse: et hoc vtiqꝫ opat in eis ipsa naturalis attinentia siue ꝓpiquitas. In hoc igitur manifeste cognoscere deberẽ me mortuum eẽ: qꝛ mortẽ meã non lugeã. In cõpabiliter eni pl⁹ sum mihi: qꝫ aliqs ali⁹ quaꝓpter incõpabiliter acerbi⁹ ipm lugerẽ ex morte ꝓpria si in hoc pmitterer Lugerẽ inqꝫ ex affectu vł affectiõe gfe: qꝫ quemcunqꝫ ex caris meis affectione vel ꝓpinqtate nature. Dñe miscdie ecce

B dpno gfe tue vtcũqꝫ video mortẽ meaꝫ: vtcũqꝫ lugeo p illa dona: sꝫ dolore adeo exili adoqꝫ exiguo: vt nõ ex illo me viuũ vel viuere ꝓsumere audeã. ¶ Certissimũ tamẽ est mihi non vsqꝫquaqꝫ extinctaꝫ esse gratie tue vitam in me. Sic eni videre et sic dolere proculdubio vite ẽ: licꝫ exigue et exilis: et viuẽtis vicꝫ exigue et exiliter. Qui igit hoc modicũ doloris et qsi qsdã vite dedisti et initiũ et indiciũ: auge illud vt pueniã ad vitã plene gfe tue atqꝫ pfecte. Iã igit cepisti intantuꝫ et totetenus viuificare me: Perfice obsecro dñe misericordie tante pietatis atqꝫ mihi necessariũ inceptũ: ne pmittas i ipso cepto isti⁹ vite initio me suffocare: et in mortem pristinam recidere. Uides i me aliquẽ habitũ iam tue inspiratiõis. Inspira vlterius in me spiraculum vite tue. Insuffla in me largius spm sanctuꝫ tuũ: donec fiat in aiam pfecte viuentem vita gfe tue? ¶ Perfice i me dolorẽ inte- C riorẽ quo sentiam tot et tanta mea mala: que medullitus et ex totis intimis meis in cõspectu misericordie tue doleam. Tunc eni erũpent ex corde meo lachryme salutares veri nomis videlicet de laceratione mentis mee. Inde eni lachryme nomiate sunt: qꝛ de aia lacerata te pcutiente scꝫ et lacerãte profluũt. Tu eni es domine qui sic vulneras et sic me deris sic percutis et manus tue sanant. Uulneras vtiqꝫ gladio acutissimo verbi tui mentẽ humanam: lacerãs dolore penitudinis et lachrymis sanãs. ¶ Dñe misericordie dolore isto et lachrymis satisfaciens iusticie tue: vindicta nobilissima qua meiꝑm tortorẽ et lictorẽ meũ atrocissimũ efficias. Ita nõ frustra lacerem: quin potius totum me cõminuam et cõteram. Nihil integrum qđ in omnibus que displicẽt bonitati tue pmittas esse vel viuere in me: sicut Dauid dixit. Et cõminuã eos vt puluerẽ añ faciẽ ven- Ps. 17 ti. Hoc tñ ẽ gfa tua: et hoc ẽ gfe tue virtus que gfa dicit. Sed et cũ dederis mihi lachrymaꝝ hmõi piaꝝ ꝓfluuiũ: vt lutũ plateaꝝ delebo iimicos illos. i. totã cateruã opationũ: locutionũ: affectionũ et cogitationũ: q i me militabãt adũ sus aiaꝫ meã. Queadmodũ eni iundatõ pluuiaꝝ lutũ d plateis emũdat et diluit abillis. Sic iundatio lachrymaꝝ meaꝝ totã fetulentiã vitioꝝ et pctõꝝ meoꝝ diluet et delebit oẽsqꝫ feditates vite mee: oẽs grad⁹ et officia q illis inquinata erãt emũdabit. Renouabis i me miraclm p figurã iucũdissimã et admirabilẽ: vicꝫ submersiõis pharaonis et toti⁹ exercit⁹ illi⁹

submergēs in mari rubro.id ē in aquis amarissimis lachrymaꝝ meaꝝ: oēm istā militiā diabolicam que militauerat aduersus aiam: ⁊ omnē istū exercitum scʒ egyptiū: hoc est tenebraꝝ ⁊ mortis: reducens sup eos aq̄s maris.i.lachrymas copiosas ⁊ inundantes amarissime penitu
D dinis. ¶ Dn̄e misicordie q̄ oīa ad nutū ⁊ liquidū intueris: an possum ego deducere aquā de petra aridissima atꝫ durissima cordis mei? Hoc eñ ipse Moyses
n.20.b ꝓposuit filijs israel dicēs. Audite rebelles ⁊ increduli: nunq̄d de petra ista poterim⁹ vobis educere aquas? Educere poterat vtiqꝫ: ⁊ potuit nō ꝑ se neqꝫ ꝟtute sua: sed potuit ⁊ fecit ꝑ te dn̄e misericordie ⁊ ꝑ oipotentissimā ꝟtutem tuā. Sicut igit̄ affuisti Moysi seruo tuo: ⁊ fecisti in eo ⁊ ꝑ ipsum grande illud miraculum: ꝙ eduxisti aquā de petra ⁊ abierunt in sicco flumina: Sic adesto mihi ⁊ operare ꝑ me ⁊ in meipso ꝟtutem: cui⁹ illud miraculū figura pulcherrima fuit. Percute igit̄ dulcissime miserator meus petram istā aridissimā ⁊ durissimā: ⁊ fac in sicco isto cordis mei abūdāter abire flumina lachrymaꝝ. Ne ꝑcas obsecro a dira ⁊ dura ꝑcussione petre isti: que nō solum ꝑcuti digna est: sꝫ etiā cōfringi atqꝫ comminui. ¶ Effunde dn̄e misericordie fluēta lachrymaꝝ sup aridam mentem
sa.44.a meā: sicut ꝓmisisti ꝑ Esa. ꝓphetā tuuꝫ: fac etiā eam terrā irriguā quā ↄspicꝭ miserabiliter arentē. Da mihi irriguū istō: imo da mihi vtrūqꝫ irriguū supi⁹ vicꝫ et inferi⁹: vt nō solū ab inferiori: i. ab iferno ⁊ doleā ⁊ fleam ꝓ eo scꝫ ꝙ me expectant tormēta ifernalia: imo etiā ꝓ amissione supnoꝝ gaudioꝝ. i. celestium. Fac eam obsecro sicut hortū irriguū cui⁹ aq̄
E nō deficiūt: ne deficiāt corde meo. ¶ Dn̄e miscdie riui piarū ac saluberrimarū lachrymaꝝ tamdiu mihi sint salutares: q̄diu mihi ꝓdesse pn̄t: q̄diu tanta est ꝟt⁹ eaꝝ et gr̄a: ne reserues obsecro gratias eterni fletus: q̄ nulli ꝓdesse poterūt. De
Math.8.b quo fletu dixisti. Ubi erit flet⁹ ⁊ stridor dentiū. Da mihi fletuꝫ qui nō solū mihi salutaris est: tibiqꝫ placit⁹: ⁊ iram tuam placās licet iustissimā: sꝫ etiā btitudo ē:
Luc.6.d sicut tuipse testat⁹ es dicēs. Beati q̄ nūc fletis qm̄ ridebitis. Da mihi lachrymas que semina sunt ꝑhennū gaudiorum: in quibus qui nūc seminant: in exultatione metent. Da mihi luctū ꝓ quo datur⁹ es gaudiū. Da mihi spm̄ merorꝭ ꝓ q̊ datu⁹es palliū laudis. Dn̄e miscdie da mihi sic ꝓuidere infernū vt ꝓuisio ei⁹ gr̄aꝫ cōpunctionis mihi ꝓuocet: hoc eñ dixit de te doctus doctor magnus Greg⁹. Gregorius
¶ Dn̄e misericordie magnifica ⁊ mirifica simul mecū misericordiā tuā dulcissimam: iuxta modū quo eā magnificas et F
mirificas cū latronib⁹ ⁊ alijs sceleratis: qui cū vident se iuxta modum delicti sui sibi paratū incendiū vel aliud patibulū ꝓcidunt ad pedes iudicis seu ꝓfecti clamantes ad ipsum ꝓ vehemētia timoris pariter ⁊ doloris de iminenti sibi mortis supplicio. Clamātes inqꝫ nō solū obnixe sed etiā supra modū diserte: flagitantes misereri sibi iudicē. ¶ Dn̄e miscdie nullum hn̄t ibi doctorem: qui eos supplicare doceat ⁊ ꝓcari: nō hn̄t librū quē inspicientes: accipiant inde disertitudinē illā deꝓcationis. Nō est ibi fons vel puteus vel aliud vnde aquā hauriant lachrymarum: solū patibulū qd lignū aridum est aspiciūt: solū incendiū vel aliud sibi paratum attendunt suppliciū. Inde accipiunt desiderabilissimā mihi ⁊ sīlibus mihi peccatorib⁹ deꝓcandi disertitudineꝫ. Inde hauriunt vbertatē largissimam lachrymarum: Inde placant iudices suos: Inde dat̄ eis plerūqꝫ venia: et ignoscit̄ eis merite mortis suppliciū. Fac mecum G
sīlem obsecro misericordiam: vt de infernali patibulo: ⁊ de gehennali incēdio: similem disertitudinē accipiā: ⁊ sīlem copiam lachrymarū ꝓcidens coram te supplicansqꝫ ⁊ ex totꝭ ꝓcordijs meis poscēs a te dn̄e iesu christe: qui iudex meus es: imo omniū viuorū iustissimus pariter ⁊ clementissimus. Poscens inqꝫ vt ignoscas mihi: ⁊ culpas quas cōmisi: ⁊ penas omnes quas merui. Mirifica mecū magnificam misericordiā tuā in hoc vt de ipso tā arido infernali patibulo colligā dignos fruct⁹ penitentie: de eternis flāmis et tenebris aquas frigidissimas lachrymarum: que omnes ardores concupiscentiarum mearum irarum: odiorum ⁊ aliarum pestium quibus tam damnabiliter arsi: totusqꝫ vastatus sum: extinguere ꝓualeāt. Da mihi ō morte ista eterna ⁊ infernali viuiscere ꝑ timorem ipsi⁹

⁊ dolorem: qui mihi esse debet ꝓ eo q̄ eā
tam multipliciter tanq̄ execrabilit̄ me-
rui. Da mihi igne infernali extinguere
ipsius incendia. ¶Hec enim sunt gloriosa
miracula oīpotentissime v̄tutis ⁊ mise-
ricordie tue: quib⁹ de tanta tanq̄ horri-
fica morte eternali vitā elicis penitenti-
bus: vt de tantꝭ tanq̄ formidādis incen
dijs saluberrimū refrigeriū ꝑstent sibi-
ipsi: mortē eternā conuertens eis ī eter-
ne vite anthidotū ꝑ gratiam penitudi-
nis: ⁊ ipsum ignē eternū in refrigerium
⁊ extinctionē eiusdē: salutarem inde eis
efficiēs medicinā. Sic dn̄e misericordie
mirificas misericordias tuas in eos: q̄s
ꝑ gratiā penitudinis reuocas: reducis ⁊
cōuertis ad te. He sunt mirificentie mi-
sericordiaꝝ tuaꝝ quas petebat sapiētis-
simus ⁊ illuminat⁹ a te sanct⁹ Dauid cū
Ps.19. dicebat: Mirifica misericordias tuas q̄
saluos facis sperātes in te. Quid enim mi-
rificentius cogitari pōt: q̄ mortuoꝝ seu
morientiū virtus adiutoriū: vt ipsa se-
ipsam vincat. Non enim refert an dicatur
mors ipsa se vincere: an penitētes mor-
h tem ipsaꝫ mortē mederi. ¶Igit̄ dn̄e mi-
sericordie ꝑ ipsam mortē infernalē: ꝑ ea
moriturum ⁊ ipso igne eterno: extinguis
illum penitentib⁹. Ista dn̄e misericordie
tanta glorie tue tanq̄ stupenda miracu
la atq̄ magnalia placeat tibi operari in
me. Aperi igit̄ oculos cordis mei: ⁊ illu
mina eos: vt parata mihi iustissimo sem
perq̄ ac ꝑ oīa laudādo iudicio tuo sup-
plicia videam ⁊ intuear: cū debito timo
re pariter ⁊ dolore. Tunc enim verteretur
mihi in medicamēta salutis: tunc mors
illa eterna erit mihi in vitā ⁊ incēdia in
refrigeriū: ⁊ ignis ille inextinguibilis in
aquā frigidissimā. Dn̄e misericordie satꝭ
apparere pōt mihi: qꝛ velata facie ⁊ vela
tis oculis ad infernale ducor suspendiū
si tam ꝓpe posit⁹ illi patibulo illud vide
re nō valeo. Si eni illud viderē q̄uo nō
omnia hmōi bona mihi ꝑ illud occasio
naliter fierēt te adiuuāte que latronib⁹
⁊ alijs sceleratis fiunt ꝑ inspectionē lit-
teralis patibuli? Dn̄e misericordie reue
la oculos meos vt reuelata facie intueri
possim paratū mihi eternale suppliciuꝫ:
vt inde colligā saluberrima illa medica-
menta que dixi. Propter hoc eni ⁊ tuipe
rex solus ⁊ dn̄s seculoꝝ: tu laus ⁊ decus
omniū: velari faciē tuam ⁊ oculos tuos
instar latronis passus es: vt nos sp̄uali-
ter ⁊ interi⁹ sic velatos: ⁊ ad eternale pa
tibulum sic ductos reuelares: ⁊ reuelata
facie eterna supplicia ad q̄ ducebamur
videremus vt reuelata facie mirabilia:
de lege tua ꝯsideraremus: ⁊ gloriā tuam
reuelata facie cōtēplaremur. De via illa
scꝫ qua ducebamur ad infernale patibu
lum ꝑ nr̄is latrocinijs alijsq̄ sceleribus
subijsti. Illumina obsecro dn̄e misericor
die oculos cordis mei: vt videre tot ⁊ tā-
ta mala culpaꝝ. s. ⁊ penaꝝ meaꝝ preua-
leam: Qui enim videntes tot ⁊ tanta ma-
la cuiuscūq̄ alterius nō dolere ⁊ nō lu-
gere pn̄t: q̄to fortius mea ꝓpria absq̄
dolore ⁊ luctu acerbissimo videre nō po
tero? ¶Dn̄e misericordie tu ꝑcepisti per
ꝓphetaꝫ tuū dicens: vnicuiq̄ peccatoꝝ
qui reuerti cupiat ad te: planctū fac vni h
geniti. Hoc igit̄ quod iubes me facere: ⁊
scis me nō posse facere: nisi munere ma-
gnifico miscdie tue ꝑlarge: da vt faciam
sicut dicebat sanct⁹ ⁊ doctus a te beatis-
simus Aug⁹ dicens: Dn̄e da qd̄ iubes: ⁊ A
iube qd̄ vis. Tu dn̄e misericordie ꝑcepi-
sti sic̄: Plange quasi virgo sup sponsum Jo
pubertatꝭ tue. Scio dn̄e te docente: quia
⁊ incōparabiliter longe acerbior ⁊ planc-
t⁹ ⁊ luct⁹ ꝯgruit miserie mee. Tu enim es
dn̄e sponsus infantie mee: qui aīaꝫ meā
in sacro baptismi desponsasti: ⁊ illam re-
gali matrimonio honorasti: et exaltasti
illam vtiq̄ pauperrimā: vilissimā: miser
rimā: omniq̄ bono tūc indignissimam:
cui⁹ matrimonij tam incliti: tā nobilis
fideꝫ nō seruauit aīa mea omni dānatio
ne dignissima. Rupit tibi fedus tā subli-
mis matrimonij: amisit te incogitabilis
glorie sponsuꝫ: adulterata post diaboluꝫ
qui ē mors: ⁊ q̄ tāta tā sacrilegi adulte-
rij impietate nō meruerim: q̄s illā expia
re sufficiat: que supplicia excogitari pn̄t:
quib⁹ illa indigna nō sint? Tu ḡ dn̄e mi
sericordie cui adeo placite sūt lachryme
penitentiū: cui adeo acceptus est luctus
eoꝝ: cui dolores interne ac vere penitu-
dinis ꝑ peccatꝭ ⁊ delictꝭ eoꝝ satisfaciūt.
Cui⁹ iram iustissimā extinguūt ⁊ placāt
lachryme cōpunctiōis eorūdē. Da mihi
obsecro dolores istos: da luctū istum et
lachrymas q̄ scis te nō posse placari mi-
hi: ⁊ me nō posse placare tibi: nisi donis

gratuitē miscḋie tue. Nec posse redire ad āplissimū copiosissimū dulcissimūq₃ sinū miscḋie tue: nisi ꝑ hec mihi tā salubria: tā mihi necessaria tāq₃ placita dona pietatis ꝛ dulcedis tue. Absit te dn̄e misericordie vt dolores istos mihi deneges: qui eterna gaudia mihi ꝓmittis: offers Absit vt lachrymas istas saluberrimas petēs: repulsam patiar: qui aquā vite et torrētē ꝑhēnis voluptatis mihi ꝓmittis: et ad illā me ꝛ ꝑ ꝓꝑhas ꝛ ꝑ temetipsum inuitare nō cessas. Tu eni dixisti ꝑ
Esa. 55. a ꝓpham tuū Esa. Omēs sitiētes venite ad aq̄s ꝛc̄. Ad aquas inq̄ doctrinarū: grāꝝ ꝛ lachrymaꝝ. Uñ ore tuo sacratis-
Joh. 4. b simo in euāgelio Johis dixisti. Qui sitit veniat ad me: et bibat aquā vite gratis Dn̄e miscḋie si dolores istos denegas mihi: qua fronte vel audacia sperabo a te eterne felicitatē gaudia? Si lachrymas amarissimas mihi p̄stare nō dignaris: quales sperare potero vel audebo a te dulcissimas aquas torrentis voluptatē tue? Dn̄e miscḋie istaꝫ sitim pnialiū lachrymarū tu dedisti mihi in corde meo hanc esuriē panis similiter: da igit̄ ꝛ mihi saturari ex ipsis. Iste nāq₃ luct⁹ quo esurio et sitio: iusticia tua est: qua nō solū iusticias sed etiā iustificas penitētes Dn̄e miscḋie tu ꝓmisisti ore tuo sacratissimo in euāgelio tuo esurientib⁹ ꝛ sitientib⁹ iusticiā: q̄m ipi saturabuntur: adimple in me ꝓmissionē tuā: q̄ p̄donasti mihi istā esuriē ꝛ sitim istā. Dn̄e misericordie: lachryme iste sunt vinū compunctiōis: hoc vino pota me: hoc pane lachrymaꝝ pasce me. Tu eni es qui das escam esurientib⁹: ꝛ nō minus potū sitientib⁹. Tu eni p̄cepisti vnicuiq₃: pasce esurientē: pota sitientē. Exurge dn̄e de⁹ meus in hoc p̄ cepto qḋ mādasti: ꝛ adiple illḋ i me. Fac mihi lachrymas istas panes die ac nocte: sicut fecisti dauid ꝓ
Ps. 41. pter qḋ ipe dicebat: Fuerūt mihi lachryme mee pāes die ac nocte: qḋ ē dicere refectiōes. Ciba me pane lachrymaꝝ: ꝛ potū da mihi i lachrymis ꝛ in mēsura magna vtiq₃ ꝛ larga. Magna quippe ariditas mētis mee magnā irrigatiōnē req̄rit ꝛ magnis sordibus abluēdis magna copia lixiuij ē op⁹: ꝛ magnoꝝ incendiorū extinctio non nisi magnaꝝ aquaruꝫ supeffusionib⁹ effici pōt. Uel da dn̄e misericordie mihi potū in lachrymis: i mēsura quācūq₃ siue q̄tacūq₃ beneplaciti tui. Video me grauiter deliquisse et peccasse: cū denegas mihi potū in lachrymis in mēsura. Queādmodū fieri mos est in monasterijs vbi grauiter peccantib⁹ monachis subtrahit̄ mēsura vini q̄ vulgo dicit̄ iusta. Dira ꝛ dura ē ista vindicta: qua tam grauiter infirmanti: tā periculose egrotanti subtrahis vl̄ denegas hanc medicinā salutis: ꝛ panem suauissimi odoris. Dn̄e miscḋie si placēt tibi dolores isti interne ꝛ ꝟe penitudinis: ꝛ sic repures eos vindictaꝫ iustā: da eos mihi q̄tū acerbos voluerē. Da eos ꝓfundissimos ꝛ intimos: ita vt si placeat tibi totus imorior dolorib⁹ hmōi: totus dissoluar ꝛ abeā tot⁹ in lachrymas: ꝛ hoc fit mihi ꝯsolatio de imensitate pietatis ꝛ dulcedis tue: vt affligēs me dolorib⁹ istis nō ꝑcas mihi vsq₃ ad mortē corpis mei. Dn̄e miscḋie nō fuit a seculis pctōr adeo scelerat⁹: adeo execrabilē: adeo bonitati tue odibilē: q̄n vna morte corpis sui si eā cuꝫ amore ꝛ honore tuo sustineret eāq₃ tibi offerret: oīa scelera sua atq₃ facinora expiaret: et irā tuā iustissimā quātacūq₃ aduersus eā excādesceret extigueret ꝛ placarē. Dn̄e miscḋie hanc mortē nō audeo mihi inferre nec manus mihi inijcere: verūtn̄ desiderio ē mihi: si esset bn̄placitū tuū in gladio ꝟbi tui: totus ꝯfossus corde: totu sq₃ vulnerat⁹ dolorib⁹ istis viuificis pnialib⁹ pia acerbitate eoꝝ corpe mori ꝛ corpus meū morti tradi hmōi. Accidit plerūq₃ dn̄e miscḋie vt moriant̄ homies morte corpis p̄doloribus ꝛ tristicijs seculi huius: vtinā ꝛ mihi daret̄ a te vt imorerer dolorib⁹ istis pnialib⁹ tā tibi placitis: tā mihi salutarib⁹ ꝛ necessarijs. Dn̄e misericordie mihi tā gratū fuit ꝓpter bonitatē tuā desiderare mori: etiam pro te morte corpis: que ꝑsecutoꝝ gladijs inferet̄: quāto igit̄ gratior tibi eē debet ꝛ est indubitanter mors ista: quā desiderio mihi inferi gladio ꝟbi tui: crutiat⁹ q₃ ꝛ dolores isti penitudinales. Et si igitur non est bn̄placitū misericordie tue vt vsq₃ in mortē corpis doleā dolorib⁹ istis: placeat obsecro pietati tue vt doleant vsq₃ ad effusionē largissimā lachrymarū: eousq₃ vt exitus aquaꝝ deducāt

oculi mei: q2 nō custodierūt legem tuā.
L ¶ Dn̄e misericordie da mihi sic ꝯgnosce re: sicq3 iugiter intueri tot ꝛ tanta mala mea: detrimēta sc3 ipsaꝝ virium natura liu3 meaꝝ: que abusionib⁹ maloꝝ opeꝝ meoꝝ ita seue sunt vulnerate: detrimēta grāꝝ tuaꝝ q̄ ꝑ illa amisi ꝛ extinxi i me. Detrimēta etiā glīe eterne hereditatꝭ ac felicitatꝭ: q̄b⁹ me exheredaui q̄b⁹ me pri uaui at3 totaliter spoliaui. Et ecce nud⁹ ligatis velatisq3 oculis instar ribaldi vi lissimi ꝛ latronis sceleratissimi: ducor ad infernale patibulū: qui rex coronat⁹ fue ram in sacro baptismi ad regnum tuum celeste. O q̄ lugubre spectaculum facio de me ipso oib⁹ viris misericordie: imo etiā cunctis in quoꝝ cordib⁹ vel modicā stil lam tue pietatꝭ dedisti. Quot ꝛ q̄tis de risionib⁹ demū pareo: q̄tis ꝛ q̄ asperis insultationib⁹ eoꝝ expositus sum. Insul tare mihi nāq3 merito ꝛ vacissime p̄nt: mihi inq̄ miserrimo at3 vilissimo dicētes Ecce iste fact⁹ est sicut vn⁹ ex nobis. In hoc vtiq3 q̄ tā vilissim⁹ apostata flāmis eternalib⁹ ꝛ tenebris cū ipsis adiudicat⁹ sum. Et q̄ dānabiliter associaui me ipsis in culpa apostasie. i. recessionis a te: ordi ne rectissimo associari eis debeo in pena dānationis eterne. Hoc aūt plus habet apostasia mea culpe: q̄ de sublimi gratie adoptiōis qua filiū me adoptaueras: et de altitudine regni tui celestꝭ cui⁹ here dem me feceras: ta3 viliter tanq3 turpi ter deiect⁹: imo sponte cadens in extre ma3 istā ignominiā ꝛ pauꝑtatē deueni. Quis ista mala mea tot et tanta videre posset: absq3 dolore cōpassionis ꝛ lachry mis: nisi ipsi q̄b⁹ me associaui demones: vel qui ex ꝑte eoꝝ ꝑ similem associatio nem effecti sunt?

¶ Requirēde sunt intercessiones sanctoꝝ ad impetrationem lachrymarum.

¶ Capitulum XXVII

M Consilium aūt necessariū ac saluberrimū est: vt cū vides ꝑ temetipsum solum impetrare te nō posse donū luct⁹ ꝛ grām lachrymaꝝ: hoc impetrare studeas scōꝝ suffragijs. Et potissime suffragijs gloriose marie magdalene: necnō ꝛ beatissime illi⁹ marie egyptiace: que istis donis ta3 magnifice: tanq3 largiter dotate fuerūt. Hoc factū est tꝑe meo: vbi quidā magn⁹ cū doleret ꝛ cōquereret̄ de ariditate cor dis sui: eo q̄ aruisset i eo fōs lachrymaꝝ incidit cordi ei⁹ ꝯsiliu3 istud: vic3 vt iret ad sepulchrū gloriose dn̄e marie magda lene. Cūq3 ibi ꝑcaret̄ vt fontē ei lachry marū suis suffragijs impetraret: hoc ꝑ eam obtinuisse suis familiaribus refere bat. ¶ Debes etiā reminisci q̄ donum lu ct⁹ siue fons lachrymaꝝ: lauatoriū est in claustro sp̄uali: in q̄ toti⁹ sanctitatꝭ regu le obs̄uat̄. Intolerabil' āt ē defect⁹ in oī claustro: defect⁹ lauatorij. Quaꝓpt̄ obse crād⁹ ē tibi de⁹: q̄ sol⁹ edificator ē clau stri illi⁹: vt ipse in claustro tuo qđ tuipse esse debes vel cor tuū: nō ꝑmittat deesse N tam necessariam officinā. Et qđ ipse ea3 in eodem edificet: p̄sertim cū ipse sit pu ritatis ꝛ mūdicie zelantissimus amator: que nisi ꝑ lauatorium hmōi ꝯseruari in isto claustro nō possunt. Obsecrādus est etiā quātum pōt ꝛ q̄tum ipse dignatio ne sue pietatis ꝛ dulcedinis te adiuuare voluerit: vt ipse tibi largiat̄ in eo copio sas ꝛ indeficiētes aquas. Reminisci etiā debes de pena ꝛ regularium: cui⁹ tibi fe ci in p̄cedentibus mentionē: quib⁹ au fertur mensura vini que dicit̄ iusta: non tn̄ aufertur aqua q̄tumcūq3 deliquerit: nec dat̄ eis panis nec cibus vllus absq3 potu saltem aque. Obsecra igit̄ ipsu3 ne in te hunc intolerabilem rigorem sue se ueritatis exerceat: qui ꝛ claustralē disci plinam ꝛ duricia3 humanā excedat. Ob secrandus est etiā vt in alijs penis si vin dicta ei de te placeat: vindicet in te que cunq3 vidicare voluerit: q̄ illis que lon ge te faciunt ab illo ꝛ impediūt: quo mi nus appropinques ad ipsum: p̄sertim cū ipse iubeat dicens. Appropinquate deo Iac. 4. ꝛ appropinquabit vobis. Hec aūt aridi tas ab aquis videlicet lachrymarū pro hibet euidēter appropinquare teipsi: sic aque lachrymaru3 appropinquare te fa ciunt ad ipsum ꝛ ipsum ad te.

¶ Q2 afflictio corporalis valet ad impetrationem lachrymarum. ¶ Ca. XXVIII

D E St aliud adiuto-
riū orōni grāde atq̃ fortissimū:
ipa afflictio seu tribulatio: de
qua ꝛ ꝓpter quā clamaꝛ ad deū : ꝓpter
qḋ ab ipo spūsctō edocti pr̄es affligebāt
se: cū orōnib⁹ suis ipetrare vellēt aliq̄d
magnū a dño: qḋ adhuc ſuat oīs eccle-
sia sctōꝝ: affligēs se ieiunijs: cilitijs: la-
boribus ꝛ flagelloꝝ etiam disciplinis: ꝛ
alijs modis: quos iustificatiōꝫ grā doce
re ꝛ suggerere ꝯsueuit. Et tribulatio ꝑ
qua vł ꝯtra quā scꝫ vt auertaꝛ clamaꝛ
ad dñm: in primis ad iuuat orōnē: q̄ꝛ fa
cit vt eidē clameꝛ obnoxius: sicut dicit
Aug⁹. btūs Aug⁹. vicꝫ q̄ꝛ in tribulatiōe obni-
xius clamaꝛ. Cā aūt i hoc ē q̄m ipa sua
acerbitate incitat ꝛ incendit desideriū
liberatiōis ab ea: Et ꝓpter hoc q̄to ma
ior acerbior ve fuerit: tāto magis incen
dit ꝛ incitat desideriū hoīm. Desideriū
aūt impetrandi qḋ petiꝛ: vox ē orōnis:
ꝛ ꝓpter hoc muta ē ꝛ sine voce orō: que
desideriū nō habet hmōi. Et iō tacet in
orōne q̄ loq̄ videꝛ multotiēs. Cū aūt ve
hemēs fuerit hmōi desiderium erit cla-
mor. Quaꝓpter ver⁹ ē sermo beatissimi
Aug⁹. Augꝰ. q̄ dixit: q̄ꝛ in tribulatiōe clamaꝛ
obnixius. Ob hanc cām dixit alibi ideꝫ
btūs Aug⁹. q̄ꝛ ꝓpter hoc imittit de⁹ tri
bulatiōes: vt tribulati clamēt ad ipm:
clamātes exaudiāꝛ: exauditi liberenꝛ:
liberati glorificēt misericordissimū libe
ratorē deū. Quaꝓpter dixit idē sup euā
Math.8.c geliū Math. q̄ꝛ tēpestatē fecit oriri i ma
ri: vt nauicula iactareꝛ fluctib⁹: vt me-
tu tēpestatis territi discipuli excitarent
dñm iesum christū dormientē: ꝛ clama-
rēt ad ipm a facie tēpestatis: exauditiq̄
ꝛ liberati glorificarēt ipm: sicut ꝛ ibi fa
D ctū ē. Scdō adiuuat orōnē afflictio:
q̄m afflictio miseria ē. Miseria vero ꝓ-
uocatrix ē miseratiōis apud misericor-
dissimū deū. Propter qḋ ꝛ miscdia diciꝛ
q̄si miseria cordis de alieno malo: ꝓpter
qḋ ꝓprie cōpassio noīaꝛ q̄si alienū ꝯfor
tiū passiōꝫ. Que q̄uis i deo locū ñ hēat
q̄tū ad affectū: q̄tū tñ ad effectū subuē
tiōis cōpetit eidē q̄ten⁹ phas ē. Subue
niēs eni miserator deus tribulatis: hoc
facit ipis: qḋ soci⁹ tribulatiōis faceret
si posset eisdē: vicꝫ liberās eos vel tribu
latiōnē mittigās aut leniēs ipis. Quia
igiꝛ afflictio ꝓpria in eis qui aliūde tri
bulanꝛ: addit ad miseriam ipoꝝ: addit
et ad ꝓuocatiōnē vt ꝑdixi miseratio-
nis: et ꝓpter hoc addit adiutoriū exau-
ditionis ipsius orōnis ꝑ quā miseratio
intendiꝛ impetrari. Tercio q̄m ipsa D
afflictio ꝓpria quedā ꝑs est iustificatio
nis: necesse est vt ꝓpter illā detrahat mi
serator de⁹ siue minuat de vindicta quā
irrogatur⁹ erat: si ista afflictio nō esset:
nō quidē minuit aut detrahit ꝑ quāti-
tate afflictionis hmōi sed pro largitate
sua: ſm largitatē ꝛ imensitatē miscdie
sue. Interdū etiā totā detrahit in initio
afflictionis hmōi: et sententiā dānatio-
nis iminentis totam reuocat: totāq̄ pe
nā minatam ignoscit: sicut manifestū ē
eū fecisse niniuitis cū agerēt penitentiā
ad ꝑdicationem Jone ꝓphete. Mani
festū igiꝛ est tibi ꝑ hoc quantū ꝛ quali-
ter afflictio ꝓpria adiuuat orōnē ad im
petrandū miserationē. Juxta hoc dicit
Bern. Clareuallen. Ideo affligere se de- Bern.
bet orans coram dño: vt parcat saltem
flagellato q̄ nō ꝑcit iustificato: ac si di-
ceret: vt ipa flagellatio miscdiam ꝓuo-
cet quā iusticia (quia nulla est) ꝓuoca
re nō pōt. Si q̄s aūt querat de mugi-
tib⁹ boum: ꝛ eiulatib⁹ puuloꝝ: ꝛ de af-
flictionib⁹ aīaliū quas passa sūt apud
niniuitas: i q̄ vł ꝓpꝛ qḋ adiuuabāt orō
nes niniuitaꝝ. Rñdeo i hoc q̄ꝛ afflictio
nes erāt hoīm q̄rū erāt puuli ꝛ q̄rū erāt
aīalia. Cā aūt i hoc ē q̄m ꝛ i filijs ꝛ i aīa
lib⁹ suis ac reb⁹ alijs manifestū ē affligꝛ
pr̄es ꝛ mr̄es ꝛ rerū hmōi possessores. De
ieiunio vero q̄tū adiuuet orōnē: expssit
btūs Aug⁹. vbi dixit: q̄ si vis orōnē vo Augꝰ.
lare ad deū: fac ei duas alas: ieiuniū et
elemosynā: q̄ꝝ igiꝛ altera alaꝝ adiuuat
volucrē ad volandū tm̄: sic̄ mō adiuuet
ieiuniū orōnē ad volandū ad deū: vola
lat⁹ aūt hmōi exauditio ē: nō. n. ascēde
re dicunꝛ orōnes nisi q̄s exaudit deus.

Quare ieiunio tanta effica cia tribuatur Ca. XXIX

H Abet aūt questio S
nē ꝛ āmirationē nō leuē ꝓpꝛ
q̄d sapiētissim⁹ ꝛ sctūs Aug⁹. Augꝰ.
ieiunio tātā efficatiā ꝛ ꝟtutē ħ ait attri
buit vt eā elemosyne parificare videaꝛ

Ale enim due paris virtutis sunt: et equalis per omnia in omnibus volatilibus: et equale prestant eis adiutoriū ad volandū: nec potior est in hoc ala dextera q̄ sinistra: nec ecōuerso: cū ecōuerso se habeat in maiori parte hoim. Nō enim equalis virtutis aut fortitudinis sūt dextera man⁹ et sinistra in hoibus: imo in pluribus dextera sinistram excedit. In solis vero illis q̄ vocantur ambodextri: qualis fuit hayoth et gabaonite et per oia eiusdē fortitudinis sūt: et ad operandum eiusdē adiutorij. Apostolus
Timo.4.c autē dixit .j. ad Timoth. iiij. q: pietas ad omnia valet: exercitatio autē corpis ad modicū valet. Jeiuniū vero vna est de exercitationib⁹ corpalib⁹ quare nulla est compatio ieiunij ad pietatē: quēadmodum nulla est ei⁹ qd̄ est modicū ad oia. Rn̄deo in hoc et dico verum esse. Hoc est veri nois et rōnis ieiuniū: oblatio et sacrificium proprij corpis: sicut euidēter testatur
Ro.12.a apostolus ad romanos. xij. dicens. Obsecro vos per misericordiā dei exhibeatis corpa vestra hostiā viuentē: sanctā: deo placentem: presertim cū nō auaricie: sed misericordie ieiunatur. Hoc autē est: cū ea que detrahūtur corpibus de alimentis: in christi pauperum alemoniā vel in alios vsus pios erogantur. Nec videtur esse veri nois: quo non et aia et corpus affligitur. Nec modica ē afflictio ale humane fames et sitis: qd̄ inde manifestū est: q: cū vehemēter inualuerint: cogūt hoiem comedere man⁹ suas: vel alia de carnib⁹ suis: que rape de ipso corpe suo poterunt. Similiter et de vehementia sitis: bibere eū proprium sanguinem: vel vrinas cōpellit. Afflictiones vero corporis esse ipsum ieiuniū: atenuatio eiusdem corpis: que per pauca et moderata ieiunia fit: euidenter ondit. Hoc autē nō propterea dico q: ita ieiunandum sit: vt in hmōi rabiem sitis esuriens inualescat: sed poti⁹ vt manifestum tibi fiat: q: veri nois et rōnis ieiuniū et sacrificium est vt dixi: et iustificatio quedā tam aie q̄ corporis: et propter hoc efficax nō mediocriter ad placandū iram iustissimā dei: et ad minuendū penas meritas seu debitas. Quanto enim quis vehementi⁹ se affligit pro suis vitijs et peccatis: tanto minus in se ipso relinquit diuine iusticie puniendū. Quapropter cū semetipm sufficiēter iusticiat: nō est adeo vlteri⁹ iusticiandus: sicut

docet apostolus .j. Corinth. xj. dicēs: q si nos 1.Cori. metipsos diiudicarem⁹: nō vtiq; diiudicaremur. Jam igitur declaratū est tibi per hoc: quaten⁹ et qualiter ala altera orōnis ē ieiuniū: vicz ad impetrationē remissionis pene merite seu vindicte. Adiuuat etiā orōnem ad volandū in sublime diuine miserationis qm̄ inexecrabilē efficit ieiunantē. Verū qd̄ dicit apostolus: quia 1.Tim exercitatio corpis ad modicum valet: intelligendū est: vt est exercitatio: hoc ē dicere per se. Valet nanq; per se ad frangēdū vires carnis: et ad reprimēdos: et interdū extinguendos ardores concupiscentiarum carnaliū. Et ad hoc efficax est valde ieiunium: quēadmodū subtractio lignorum ad extinguēdū incendiū: sic dr. Detrahe Ro ligna foco si vis extinguere flāmas. Et carnis motus ocia: vina: dapes. Nec intelligas h exercitationē corpis: nisi macerationē carnis: q̄ fit nō solū ieiunijs: sed etiā laborib⁹: et oibus sanctis occupationib⁹. Per se igitur in q̄tum exercitatio corpis: et per hoc q est exercitatio: ad hoc valet qd̄ predixi: qd̄ reuera modicū est cōparatiōe vtilitatū pietatis. Pietas enim T id est misericordia et ad illud valet: et ad oia alia que salutis sunt siue ptineant ad salutē. Nihil enim est vel venie: vel grē: vel glorie: qd̄ pietas nō impetret: sicut expresse legitur Thobie. Quoniam elemosyna ab om Tobie ni peccato et a morte liberat: et nō patitur aiam ire in tenebras. Et iterum. Nō auer Ibidem tas faciē tuā ab vllo paupe. Ita eni fiet vt nec a te auertatur facies dn̄i. Elemosyna nanq; nō solū pōt vel valet per eum in quo est vel facit illā: sed etiā per eos q̄bus fit: valet etiā semetipsaz. Elemosyna enī per illud qd̄ elemosyna est: habet fruct⁹ et vtilitates mirabiles et mirificas: sicut ē euidēter colligere ex testimonijs scripturarū. Quid vero per sophisticas calumnias q̄ in scholasticis disputationib⁹ nō tā fructuose q̄ tumultuose audiuntur: pietatez intellexerūt in sermone premisso Apostoli illa que theosebia noiatur: et hoc indubitāter cult⁹ deo debitus et acceptus noiatur: que rectissime veneratio sanctorum .i. rerū sanctarum: in q̄bus primatū et principatū super eminentissimū obtinet creator bn̄dictus tanq; in primis et maxime venerandus. Deinde beatissima et gloriosissima dei genitrix: post hoc vnusq̄sq; sanctorum ac san

ctarū in ordine suo. Nec demenť sacra: sacramentalia sacraq3 bona sua: ⁊ sacra vasa atq3 ornamenta: ⁊ generaliter oia quecūq3 būdictionib⁹ pontificalibus sa cranť vel sanctificanť. Pia nanq3 hmōi tanq3 sacra veneranda sunt.

Assiduitas orōnum adiuuat notabiliter. Ca. XXX

a Est et aliud fortissimum orōnis adiutoriū. s. assiduitas: sicut testať Jacob⁹ vltimo. c. eple sue dicens. Quia multū valet deprecatio iusti assidua. Et aplus. j. ad Thessal. Sine intmissione orate. Et ipsa veritas in euāgelio luce. Qm̄ oportet sp orare: ⁊ nō deficere. Qualiter aūt orabimus semp? Impossibile em̄ manifestū ē semp aliquē orare. Qualiter possibile est dormientē orare cū dormit? Credo aūt te h audiuisse vba hoim: de qbus fuerunt qui dixerūt vitā oēm sanctoꝝ orōnē esse ꝓpter auctoritatē que dicit. Just⁹ nō desinit orare: nisi cū desijt iustus esse. Hoc autē est dictū nisi p tropum: q̄ due res q̄ idem vel equalia efficiūt: solēt dici vnū esse: iuxta 𝔰monē apli. j. ad Corinth. iij. Qui plantat: ⁊ q̄ rigat vnū sunt. Et intelligiť vnū in efficiētia seu effectu. Sic se habet de oratione iustorum ⁊ de vita eorum. In effectu nanq3 impetrationis apud deū vnū ⁊ idem sunt. Eadē em̄ impetrant apud ipsum vita sanctoꝝ: ⁊ orō eorundē. Utraq3 em̄ impetrat ⁊ veniā et gloriā ⁊ grāz: ⁊ omē aliud bonū qd̄ ipsis largitione diuina tribuiť. Quidā quoq3 ex sanctis patrib⁹: dixit se incessanter orare, p eo ꝙ vel ipse orabat in ꝑsona sua: vľ paupes quos labore manuū suaꝝ sustentabat. Dicit igiť se orare cum p ipso orabať. Ueꝝ nō est op⁹ vt in explanatiōib⁹ tropoꝝ ⁊ figuraꝝ hmōi detineā te vlterius.

x ¶ Ad illud igiť veniendu3 est quō optet semp orare: ⁊ qua de cā. Dico igiť ꝙ q̄diu feruet ⁊ ardet incendiu3: tādiu clamandū est ꝯtra ignē p aqua. Et hoc euidēter vides ī incēdijs istis materialibus. Q̄diu em̄ ardet ignis q̄ dom⁹ aliq̄ comburiť: tādiu ꝯtinuať clamor eorum qui ad liberationē domus ⁊ extinctionē incendij laborāt vel aľs satagūt. Ubi est ergo in tota eccľia dei domus in q̄ ignis vel ire vľ luxurie vel alteri⁹ pestiū hmōi nō incessanter grassať? Non dubites q̄n rarissime paucissimeq3 sint qb⁹ de⁹ parcat ab his doloribus: vel quas ab eis potius tueať. Quapꝑter si vľ leuiter vľ ad modicū aperuer⁹ oculos: ⁊ inspexeris in ciuitatē dei: videbis fere eā vbiq3 varijs vastari incēdijs hmōi: iuxta cōminationem dñi p Esaiā dicentē. Relinqueť filia sion sicut ciuitas q̄ vastať tot ⁊ tantis incendijs. Deniq3 tādiu pugna committiť: q̄diu durat ꝓlium: an nō resonādum est tubis ꝯtra hostes? Clāgores aūt tubarū nōne sūt clamores orōnū? Amplius: temptatio est vita hois sup terrā: ⁊ alia lr̄a habet militia. Hoc aūt nō nisi bellū. Si igiť toto bello. i. toto tpe durationis belli: vociferandū est ⁊ tubis resonandū: nulla pte vite hui⁹ vľ grandi vľ modica cessare licet nobis ab oratione. ¶ Q2 si q̄s fortasse dixerit: q2 clerici ⁊ sacerdotes: ⁊ inter hos potissimū claustrales debitores sunt instātie isti⁹: ⁊ ꝯtinuationis orōnum: cū eis ab alijs opationibus adeo parcať: vt nihil aliud eis ipositum sit. Et ipse hiero. expresse dicat: q2 monachi officiū est sua ⁊ alioꝝ peccata deflere. Et generaľr ad hoc ⁊ ꝑpter hoc tot⁹ clerus constitut⁹ sit vt mediator sit inter pplm ⁊ deū: sicut ⁊ iuxta lr̄aȝ: inter populū ⁊ altare loco medio stat ī eccľia: ad hoc vic3 vt diuinis laudib⁹: orōnib⁹: ⁊ sacrificijs: nō solū iram dei placare studeant erga populū: sed etiā grām ⁊ glia3 eidē impetrare. Rūdeo in hoc: q2 reuera instandū est orōni: ⁊ q̄tum pmittit ipsa (qua oēs ꝑmimur ⁊ circūdamur) infirmitas: sicr ⁊ q̄tum alia officia pmittūt: que nec minoris glorie sūt creatori: nec pplo min⁹ necessaria sunt: sicut officiu3 ꝑdicationis: sacramētationis: officium interdū iudicationis ⁊ pacificatiōis inter discordes. Sunt ⁊ ꝑter hec officium disputādi ꝯtra errores: officiū inq̄rendi ⁊ fabricandi arma spūalia ꝯtra hostes ecclesie dei: officiumq3 texendi retia: hoc ē cōponendi ⁊ scribēdi 𝔰mones: ad piscādum in mari magno ⁊ spacioso mundi huius: p qbus vani homines ⁊ imperiti telas araneaꝝ texunt p eis: nō solum inaniter se sed etiā dānabiliter. Ipsisq3 auditoribus pnitiose seipsos euiscerant dum ea vel docent vel ꝑdicant: qbus nō

Marginal notes: Jaco. 5. d; Thes. 5. d; Luc. 18. a; Cori. 3. b; Esa. 1. c; Hierony. Nota

solum nō capiunt: sed etiā infflāmant: interdūq3 fatigant. Et qđ est ad maloꝝ omniū cumulū: ipa aromata sacroꝝ elo quioꝝ fastidiunt et abominant: eousq3 vt aures suas ab eis prorsus auertant. Orat eni siue intermissione qui alia si bi officia imposita nec ꝓpter orationē intermittit aut negligit: nec ꝓpter alia ab oratione desistit. Orat igit semꝑ et non deficit: qui iuxta qđ ei ab aliis offi ciis ꝓmittit oroni insistit. Propter qđ ꝛ
Luc. 18.a circūspecte adiecit veritas. Oportet ora re semꝑ ꝛ non deficere. Sic epi abundā dum est nobis in oratione: ne aliis offi ciis deficiam⁹: nec cogimur ꝑ exempla illa que de pugna ꝛ incēdiis hic addu cta sunt: in omni momēto tꝑis instare oroni: cū alia non min⁹ necessaria vl' sa lutaria vel salubria cū vacarem⁹ oroni
Y. ꝯtinue: nō sufficienter implerent. Ge neraliter eni ꝯstitutus est clerus: vt cu
Ps. 118. stodiat iustificatiōes dei ꝛ mandata ei⁹
2. Pa. 31. b. exq̄rat: sicut legit in ps. Et. ii. Parali po. xxxi. Pcepit rex ezechias pplo habi tanti in hierlm vt darēt ꝑtes sacerdoti bus ꝛ leuitis: vt possent vacare legi dñi et subintelliges intelligende: meditāde implende: ꝛ docende: sicut et ps. legit.
Ps. 104. Dedit regiones gentiū: ꝛ labores pploꝝ possiderūt: vt custodiant iustificationes ꝛ legem ei⁹ exquirant. De claustralibus vero siue regularib⁹: quos cōmuniter re ligiosos dicimus: non est dubitandū q̄n summa cura debeat eis esse de dei laudi bus: oronib⁹: ꝛ sacrificiis: His eni trib⁹ omia officia religiosoꝝ inseruiunt prin cipaliter. Disciplina nāq3 claustralis que in capitulo exercetur: custos quidē est triū istorum. Similiter ꝛ sobrietas ci borū et potuū: que religiosis indicta ē: ꝛ irefectoriis eoꝝ regulariter seruat: nō modicū nec leue adiumentū pstat trib⁹ illis antedictis. Verū lectionem ab o ratione distinguere: non multū curo: cū adeo sibi inuicem cōnexe sunt: vt lectio oronem impinguet ꝛ lectionem oro il luminet. Quaꝓpter arida ꝛ modice vel nullius refectionis est oratio: quam lectio non impīguet: ꝛ parū luminosa lectio: quā oratio non illustrat. Ceterū lectio psalmoꝝ: sacratissima atq3 ꝓfun dissima: pene tota oro ē. Unde sicut: nec veraciter psallit qui psallēdo nō orat ꝛ intēdo cui⁹ psallere nō est orare: sic nec veraciter legit psalmos: cui⁹ legere ora re non est. Longe enim differunt ab in uicē psalmoꝝ recitatio et ipoꝝ vera le ctio. Medullata nāq3 debet eē psalmo dia. Nuda nanq3 ꝛ inanis a deuotione psalmoꝝ recitatio tumultus tm̄ ē ꝛ stre pitus labiorum. Propter qđ dixit dñs
Amos. v. Aufer a me tumltū carminū tuoꝝ: ꝛ cantica lyre tue nō exaudiā. Et putauerunt se habere vasa cantici: sicut Amos. 5
Dauid. Et iā dixi q2 vox orationis desi deriū in eternū ē. Et ꝓpter hoc dicebat Ps. 9.
Dauid ad dñm. Desideriū cordis eorū audiuit auris tua. Ex omib⁹ istis ꝫ col ligitur: ꝙ officiū orandi nō solū ſ3 maxi me impositū ē clero: siue seculari siue re Y.
gulari. Et ꝓpter hoc nec est necesse vt isti officio totaliter ꝛ singulariter se im pendant. Assiduitas igitur oratiōis in culpabiliter seruatur: cum temꝑe suo ꝛ loco: saluisq3 aliis officiis eidem prout decet insistit. Et intendo ꝓut decet: vt pinguis sit ꝛ medullata: ꝓut doceberis insequentib⁹. Semper igitur orat et nō deficit: qui sic orat: queadmodū q̄s sꝑ dicitur ieiunare: qui omni die vnica re fectione contentus ē. Qꝛ si q̄s argue re velit: semper ieiunat: igitur etiā cū co medit: concedi potest ꝯclusio siue conse quētia q2 indubitanter dum comedit: contentus ē refectione vna in die: ꝛ ab stinet a pluribus refectionib⁹. Sic sem per orat iste et nō deficit ab orone: qui statutis horis: hoc ē ad orandū deputa tis: oronē facit: Non eni deficit a quo cunq3 bono oꝑe: nec in defectu ē oꝑis il lius q̄ id suo temꝑe ꝛ loco exercet

De importunitate orandi. Ca. XXXI

Uerum quoniam laudauit veritas in euāgelio improbitatem in oratione et importunitatē tanq3 fortissima oratio nis adiutoria Sciendū est tibi ꝙ im probitas in rogando nō est nisi instan tia tediosa siue molesta ei qui rogat: et hoc ꝓpter ꝓlixitatem suā vl' vehemētiā Quidā eni sunt qui pces suas nō solum offerunt eis quos precantur: sed etiam illas ipsis ingerunt ꝛ impingunt: quasi A

pugnantes cōtra duriciem vel difficultatem exauditionis: ⁊ tandē ipsaȝ impugnantes atq̧ vincentes ⁊ grām seu bñficium exauditionis tedio interpellationis tanq̧ ab inimicis extorquētes. Sicut in exemplo de vidua: cui⁹ petitionē exaudiuit iudex: nō quia deum timeret ipse: vel homines vereret̄ ipse: sed quia
c. 18. a molesta eidē erat vidua: sicut legit̄ Lu. xviij. Importunitas ꝟo simul molestia ē siue tediositas in interpellando siue rogando. Uerū importunis dicit̄: quasi inoportunus: qui in rogando nec loci nec tpis oportunitatē seruat: ⁊ vbicūq̧ pōt ꝑces ingerit. ⁊ impingit ei quem rogat vbicunq̧ illū inueniat: vicȝ in mensa siue in cubili siue in publico siue in secreto. Uel dicit̄ importun⁹ quasi in portu vel in porta: ita vt arceri inde nisi valde difficile pōt: ⁊ a ianitorib⁹ impulsiones multas ⁊ verbera sustinet vt accedat vel appropinquet ei q̄ rogare intendit. Tu aūt scis: q2 omnia ista molesta sunt valde magnatib⁹. Longe aūt sunt he ⁊ omnes alie molestie a pacatissima ⁊ trāquillissima gloria creatoris: sed nec possibile est ab eo aliquid tanq̧ eo inuito extor-
B queri. Omnia quippe largit̄ preclara bonitas eius: nō solum liberaliter sed etiā libenter. Uoluit igit̄ in exemplo illo de vidua antedicta: ⁊ in exemplo de amico
c. 11. a ⁊ tribus panibus qd̄ legitur Lu. xj. nos animare ad orōnis instantiā. Nihil eñi ei gratius offerri potest a nobis: q̄ pfecta ex omnib⁹ modis suis oratio. Causa aūt in hoc est abundantissima largitas bonitatis ipsius ꝑ quā querit in nobis occasiones miserendi semꝑ nobis ac benefaciendi. Adeo nanq̧ placet eidē dare: vt ꝑpter hoc omnia creauerit: volebat eñi habere: ⁊ quib⁹ daret. Angelos aūt ⁊ homines ī hoc specialiter creauit: vt daret eis semetipsum: ꝑpter quod et tales eos creauit qui ipsi⁹ capaces eēnt nisi vitijs ⁊ peccatis eousq̧ seipsos minorassent ⁊ coāgustiassent: vt diuine immensitatis oino irreceptibiles ⁊ incapibiles essent. Sic ⁊ offensis cōtumeliarū ⁊ iniuriarum innumerabiliū ⁊ inestimabiliū iram eius iustissimā adeo contra seipsos ꝓuocauerunt: vt iustissimo semꝑ q̄ ac ꝑ omnia laudando iudicio eius: reddenda sunt eis eterna supplicia. Presertim atq̧ potissimū illis q̄ culpis suis originalib⁹ ⁊ actualib⁹ ꝯtumaciā obstinationis ⁊ incorrigibilitatis ꝯtinaciaȝ addiderūt. Apparet igit̄ tibi si tū videre vis ⁊ vales quātus sit placor: q̄taq̧ gratia piarū ac deuotarū orationū coram deo vel apud deū: duȝ ꝑ eas eidem ꝑstatur occasio id faciendi: ꝑpter quod placuit ei omnia facere: ⁊ hoc est largiri quo nihil ei gratius esse pōt. Et ob hāc causam gratiosissima est in cōspectu ei⁹ humilitas. Ipsa eñi semꝑ querelosa est: semꝑ mendica: semꝑ egena: dū hic viuitur semꝑ saccū suū vacuū eidem ostendens ⁊ porrigēs: semꝑq̧ indigenteȝ ac pauperrimā se acclamans: miseriasq̧ suas imensas ⁊ innumerabiles oculis pietatis ipsi⁹ ingerens: nō tam ostentās q̄ vehemēti improbitati ⁊ importunitati impingēs: iuxta cōsuetudines trutannorū: qui scabies suas ⁊ vlcera: mēbrorūq̧ suorū corrosiones: nuditatē: ceterasq̧ miserias suas: tanta studiositate oculis spectantiū ingerūt: ⁊ intueri illas eos cogunt: vt si nullo miserationis affectu in eo moueant̄: necesse tñ habēt aliquo beneficio oculos suos ab aspectu tā horrificarū miseriarum redimere. Habet ⁊ aliud gratie singularis humilitas: videlicet q̧ saccus ei⁹ nec hic ipleri potest donis largitatis: nec paup̄tas eiusdē ditari. Causa aūt in hoc est qm̄ q̄to maiora ampliorаq̧ dona recipit: tanto amplius ipsa crescit. Et ꝑpter hoc tāto amplius vacuā ⁊ pauperē se proclamat. Ipsa igit̄ quasi ꝯtendit cū imensitate diuitiarū ⁊ benificētie creatoris: ⁊ dicit audenter: Imple saccum paupertatis ⁊ vacuitatis mee: si potes dñe deus meus. Propter hoc igitur vt ꝑdixi: gratiosissima est humilitas in cōspectu creatoris: quoniā occasiones ei semꝑ ministrat largiendi simul ⁊ miserēdi: donandi pariter ⁊ ꝑdonandi. Sicut eñi gaudiū est iusto facere iudiciū: vt legit̄ Pro- Prou. 21. b
uerbio. xxj. Ita gaudiū est largissimo ignoscere ⁊ largiri. Quia igitur sicut supꝑ omnem cogitatum est largitas creatoris: ita suꝑ omnē estimationē nostraȝ est bonitati eius placitum largiri. Propter hoc igitur merito tam placite sunt ei occasiones largiendi: quas ei humilitas subministrat.

Qr fides adiuuat orationē. Capi. XXXII

p Quia vero fides fons est oratiōis: sicut dixit
Augustin⁹ sanctus ⁊ sapiētissim⁹ Augustin⁹. Manifestū tibi eē facile potest: rememoratione fidei: non solū adiumentū eē orationū: sed ⁊ oratiōis grām ex ea ⁊ ꝑ eā mira affluentia redundare. Rememorandi igiẜ sunt orare intendētibus atqꝫ volētibus illi articuli fidei: qui maxime gratiā gratitudinis ⁊ deuotionis in nobis excitant ⁊ incendūt. Hi aūt sunt de mysterio incarnatiōis: passionis ⁊ mortis: necnō victoriosissime resurrectiōis eiusdem: atqꝫ in celos gloriose ascensionis. Similiter ⁊ sacramenti altaris: in quo incogitabiliter larga atqꝫ ꝓfusa ē in os benificia ipius: ⁊ inestimabiliter admiranda dignatio magnifice ⁊ glorie ipsi⁹ qui quotidie nō solum multotiēs sed vicibus innumerabilib⁹ descendit de summo celoꝝ: de altissimo solio glorie sue: i manus sacerdotum: mysteriū illud altaris rite celebrantiū. Descendit inqꝫ ad inuocatiōes ecclesie sue que ꝑ ora sacer-
E dotum fiunt in sacramēto illo. Rememoranda sūt etiā officia ineffabilis pietatis charissimi ⁊ bn̄dicti vnigeniti patris dei: ꝓpter que illud venerandū sacramentū instituit: ⁊ que in eodē in oībus missarū solēnis adimplet ⁊ perficit. Quoꝝ primū est officiū medicatiōis: quo medeẜ ecclesie sancte sue tyriaca viuifica sacratissime carnis sue ⁊ syrupo saluberrimo ꝑciosissimo sanguinis sui. Secundū officium est sacramētationis siue sanctificatiōis: quo officio nos emundat ab omibus inqnamentis carnis ⁊ spūs: ⁊ replet omī sanctitate ⁊ gratia. Tercium officium est reconciliationis quo per sacrificium corporis et sanguinis sui: placat nobis in mysterio illo patrem misericordiaꝝ: ⁊ reconciliat nos eidē. Quartū officiū est refectionis spiritualis: quo tam nobili: tanteqꝫ suauitatis cibo ⁊ potu nos reficit ⁊ saciat: extinguēs i nobis famē ⁊ siti mortiferas: carnaliū ⁊ seclariū desiderioꝝ.

Cū quāta gratiarūactione ē salutādus dominus iesus in missa. Ca. XXXIII

f Hec quattuor in omni missa ab ipso: toto deuotiōe: toto fletu cordis ab eodem exposcenda sunt: ita vt in ipa hora eleuationis dn̄ici corpis ꝓcidaẜ corā eo cū gratiaꝝactione deuotissima et laudib⁹. Et dicaẜ ei bn̄ueneris tu bene dicte saluator: ⁊ benedicat tibi ꝗcquid tibi bn̄dicere pōt: ꝑ tot ⁊ tātis magnalibus pietatis ⁊ dulcedinis tue: ꝑ tot et tantis dignitatib⁹ magnificētie glorie tue: ꝑ tot ⁊ tantis tāqꝫ magnificis donis: incogitabilis largitatis tue ⁊ bn̄ficie. Ecce oculi tui sacratissimi vidēt ariditatē: frigiditatē: tenebrositatē: vacuitatē oīmodā: ⁊ pauꝑtatē cordiū nr̄oꝝ. Ecce nō sufficimus: ad grāꝝactiones et bn̄dictiones ⁊ collaudatiōes: ⁊ glorificationes tuas: ꝗn potius ꝑ omia deficimus a debitis deuotione ⁊ gratitudine etiam ꝓ vnico aduentu tuo de celis: ꝓ vnica descensione tua: sed nec tot⁹ mūdus regratiari tibi ꝓ vna eius descēsione ⁊ aduentu sufficeret: ꝗto minus igiẜ ꝓ quotidianis assiduisqꝫ ⁊ indubitāter innumerabilibus: Nemo tibi satis gra-
tus: satisqꝫ deuot⁹ esse pōt. Tu ergo ne attenderis ⁊ ne respexeris ad tantos defectos nostros tantāqꝫ pauꝑtatē: sed respice poti⁹ ad suꝑabundantissimas diuitias pietatis ⁊ dulcedinis tue: que te huc adduxerunt: ⁊ de suꝑeminentissimo glorie tue solio hūc descēdere te feceṙt i manib⁹ hui⁹ p̄ntis sacerdotis: ꝗ tā venerādā: tanqꝫ sacrū ministeriū in nomie tuo celebrat: posuerūt: tanqꝫ oblationē p̄ri miscdiaꝝ gratissimā ⁊ acceptissimā vbi offerris ꝑ manus illi⁹ ꝓ tota tua ecclesia: et ex ꝑte ipius: Jnde obsecro: page et admitte officia ista immense miscdie tue. Jnde operare in nobis q̄ttuor istas virtutes sacratissimi hui⁹ mysteriū. Jnde medere aiaꝝ nostraꝝ vulnerib⁹ atqꝫ languorib⁹. Jnde fac nobis istam vitalem viuificamqꝫ ꝑciosissimi corꝑis tyriacā viuificiqꝫ sanguinis tui: in medicinam: in vitam et salutem mentis et corporis. Placa nobis patrē misericordiarū hoc placabilissimo eiqꝫ acceptissimo sacrificio: quo placasti eum nobis i ara crucis agnus imaculatus. Agnus

dei qui tollis peccata mundi: offerẽs te metipm̃ eidem hostiã in odorẽ suauitatis p nobis. Ubi pacificasti p sanguinẽ
K crucis tue: siue que in celis siue que in terris sunt. ¶Dñe misericordie quanta deuotionẽ: quãta grãꝝactionib⁹: quantis piarũ lachrymaꝝ pfluuijs: rememoranda ac iugiter recogitanda eẽnt nobis tam indebita nostris miserijs: tam stupenda tãq₃ excedentia oẽm admirationẽ ꝛ oẽm cogitatũ bñficia? Tu igit͛ qui vides q̃ longe nos fecim⁹ nostris vitijs ꝛ peccatis: a tam necessarijs: tã salutaribus: tam desiderabilib⁹ nobis tan q₃ bonitati tue gratis ꝛ acceptis donis. Adiuua insup impfectuz nr̃m: ꝛ supple tam miserabiles defectus nostros: tãq₃ mortiferã pauptatem supabundantissimis diuitijs gratiositatis tue: vicẓ grãrũactionib⁹ ꝛ assiduis bñdictiõib⁹ tuis. Emunda nos ab omnib⁹ inq̃namentis carnis ꝛ spũs: ꝛ reple nos omi sanctitate ꝛ grã: ꝛ omnib⁹ donis ꝛ virtutib⁹: quibus tibi placet͛: seruit͛ ꝛ viuitur: ad placendum: seruiendũ: totaliterq₃ viuẽdum maiestati tue cum patre misericordiarũ ꝛ spiritusancto. Et hoc inq̃ p virtutẽ tam venerãdi: tanq₃ ineffabilis sacramenti: quod ꝛ pp̃ter hoc tuipẽ instituisti: ꝛ celebrandũ ecclesie tue sancte tradidisti ꝛ p̃cepisti. In quo mirificẽtissima virtus tua semp operat͛: quod nulla virtus nature: nulla potẽtia p̃ter singularem illã ꝛ omibus dominantissimã ac supeminentissimã tuam opari põt: vicẓ vt panis ille materialis ꝛ vinũ visibile: in sacratissimũ corpus tuũ: et viuificũ sanguinẽ tuũ cõuertantur: quãtum mirificam operationẽ tuam: soliq₃ omnipotẽtissime virtuti tue possibilẽ: ꝛ te ductore ꝛ actore te inspirãte magnifico munere gratie tue credimus ꝛ tenemus: que fides inter mirabilia siue miracula tua: mire virtutis ꝛ gratie tue donum est. ¶Refice nos: satia ꝛ firma hoc pane vite. i. viuo ꝛ vero: hoc pane vi
Joh.6.d te. id ẽ: de te ipõ qui de celo descendisti Panis viuus ac verus qui das vitã mũdo: et extingue in nobis omnẽ famem carnalium ac secularium desiderioꝝ. Pota nos ꝛ inebria hoc potu viuifico ac saluberrimo teipso: ꝛ extingue in nobis omnẽ ebrietatẽ vel potius insaniã vitiorum ꝛ peccatorũ. Hoc inq̃ operare i nobis de teipso: per ipm̃ viuificũ corp⁹ tuum ꝛ sanguinẽ tuum p̃ciosissimũ. Tu es eni domine misericordie: in temetipso: ꝛ p metipsum: quod est dicere: inquãtũ deus es: inquantum verbum summi ꝛ eterni patris cib⁹ ꝛ pot⁹ ꝛ refectio salutaris vitalis saluberrima: ꝛ sup omnẽ cogitatum suauissima animarũ no-
strarũ. ¶Placet aũt tibi vt in sacramẽ- I
to isto ineffabili sacratissimi corpis ꝛ viuifici sanguinis tui: quod pro nobis instituisti: p̃stes nobis istam sacratissimã viuificamq₃ refectionẽ quã suauitate ineffabili: absq₃ signo ꝛ figura sacramẽti: ipsa p̃sentia tue veritatis nuda ꝛ lucidissima angelis sanctis: ac beatis aiabus in celo: in templo scẽ sublimissimo habitaculo glie tue largiris hic aũt mirabiliter ꝛ misericordissime ꝯsulis ꝛ puulitati ꝛ infantie aiaꝝ nostraꝝ p signa ista sacramẽtalia. Non eni capaces sũt imensitatis veritatis tue: vt ipa est ꝛ se exhibet ad plenã fruitionẽ: ciuib⁹ supne illi⁹ ac supcelestis hierusalẽ. Adeo nanq₃ strictũ est: adeo modicũ ꝛ angustũ os anime humane: quod est intellectus ipsius in ista morte p̃sentis miserie: vt i illud per semetipam nuda ac lucidissima intrare non possit. Et pp̃ter hoc non est anie humane in puulitate vt p̃dixi: p semetipam gustabilis. Et sic est de palato ipius ꝛ ventre: quia non est in hac puulitate ꝛ angustia capax imensitatis suauitatis ꝛ refectionis: qua p temetipsum ciues supnos reficis. Et pp̃ter hoc sub signis istis sacramentalib⁹: et p ipsa intrat quoquo modo veritas viua ꝛ viuificans omnia: veritas incogitabils suauitatis: veritas supabũdantissime satietatis ꝛ plenitudinis in animas nostras Dilatabis aũt ꝛ ora animarũ nostrarũ: fauces ꝛ ventres: ꝛ pfundabis ad sanctissimoꝝ et beatissimorũ angeloꝝ ceːlitatẽ. Sic͛ ꝛ reficies ꝛ satiabis: ita vt nõ esuriamus nec sitiamus amplius. Hoc aũt erit cũ nuda ablatis omibus signorũ ꝛ figurarum velamentis: incogitabili claritate manifestã se p̃bebit oib⁹ electis ꝛ dilectẽ tuis glia tua: sicut itellexit
pp̃ha tuus dauid cum dixit. Satiabor Ps.16.
cum apparuerit gloria tua. Tu eni dilatato ore plenis faucib⁹ et ventre: come-

demus te integrum et illesum p omnia: qui comestione spūali totus semꝑ ꝛ integer comederis. Hic igit̃ dn̄e misericordie da nobis aliquatenꝰ licet p speculū ꝛ in enigmate puidere desiderabilissimā ꝟtutem tuā: ꝛ vtcunqꝫ ꝑgustare bonitatis tue viuificam ac reficientissimā suauitatē: vt amore sanctissimo ac viuifico: ꝯcupiscentiaqꝫ castissima exardescamus in pulchritudine tua esurie ꝛ siti i extinguibili: totis faucibꝰ cordis inhiemꝰ in istaꝫ totiꝰ sanctitat ꝛ plenitudinis dulcissimā viuificāqꝫ refectionē. Hec est em̄ beatissima fames: ꝛ sitis desiderabilissima: que nō solū nō minuit aut vllo modoꝝ ledit animas sic esurietes ꝛ sitietes quin potiꝰ ipsas sic sanat atqꝫ viuificat vita gr̃e tue: ꝛ ad vite eterne gloriaꝫ eas nō solum cōparat: sed etiam a morbis ꝛ vulneribꝰ peccatoꝝ ꝛ vitiorum eas liberans: ipsas ad illā incogitabili velocitate facit ꝛ currere ꝛ volare. Dn̄e misericordie mi iesu christe. Nōne tu vita es et fons vite indeficientissimꝰ atqꝫ redundantissimꝰ? Nōne tu panis vite es: ꝛ panis viuꝰ qui de celo descendisti: ꝛ das vitam mūdo? Nō stet igit̃ an̄ te mors aïaꝝ nostraꝝ. Fugiat quicqd mortiferū in nobis est de facie tua: ꝛ a p̄sentia glorie tue p virtutē tam venerandā mysterij tui. Intra penetralia cordium nostroꝝ: ꝛ pfundissima animaꝝ nostraꝝ: ibi habitare nobiscū: ꝛ p̄sta vt i te adhereamꝰ tibi totaliter: singulariter ac inseꝑabiliter in ꝑpetuum. Ibi sentiamꝰ te vitam nr̃am: te sanctificationē inq̄ eousqꝫ vt omnia que displicēt bonitati tue nobis displiceant: vt ab oībus vitijs ꝛ peccat nr̃is: totos nos abstrahas ꝛ abrumpas: totos nos trahas ad te: imo tos rapias: i te cōglutinesqꝫ: et vnias tibi vnione purissimi sanctissimi tibiqꝫ placitissimi amor. Dn̄e misericordie iesu christe: dn̄e misericordie: nōne tu panis es: omne delectamentū ꝛ oēm suauitatem sapoꝝ in se hn̄s: sicut in libro Sapiētie tue. Quāta igitur est corruptio palati cordis mei: quātus error virtut mee appetituū interiorum: quāta ꝑuersitas gustus mei: qui in te nihil suauitat inuenio nihil huiꝰ saporositatis sentio ex te? O q̄ magna est multitudo dulcedinis tue dn̄e: sicut clamat cū admiratione ꝓpheta tuꝰ Dauid.

Et addit sapiētissimꝰ Augꝰ: qui ei soli sapit: qui palatū cordis nō ꝑdidit de febre iniq̄tatis. Hec febris mi dn̄e iesu christe abstulit mihi palatū cordis: ꝛ sensum ꝓ dulcis saporis tui: quo incogitabil̃r bn̄ sapis oībus illis quos ab ista febre tam mortifera tanqꝫ piculosa liberas. Sana me dn̄e: qm̄ infirmꝰ sum. Et hoc ē mihi indiciū certissimū infirmitat istius mee tam ꝓfunde: q tu nō sapis mihi: qui nō solū es inultimate suauitatis sapidus ꝛ saporus: sed etiā fons abyssalis oīm delitiaꝝ seu delectamentoꝝ spūalium. Dn̄e mi iesu christe: cum in extremis vestigiorum tuoꝝ vestigijs. i. odoribꝰ scꝫ ꝛ saporibus: pulchritudinibꝰ: ceterisqꝫ rerum sensibiliū dispositionibꝰ iueniat misera anima mea tantos sapores tantasqꝫ suauitates vt in vnaquaqꝫ earū totaliter se immergat: ꝛ eousqꝫ vt inde euacuare nō valeat. In te vero abyssali fonte suauitatis nec stillam vnam suauis saporis inuenio. Accidit ꝙ mihi infaustitatis ꝛ infortunij ridiculum valde ꝛ stupende peruersitatis malū: qđ exprobrat̃ interduꝫ aliquibꝰ hominibꝰ: ꝛ dicit̃ eis: eorum. s. vnicuiqꝫ: adeo infaustus ꝛ infortunatꝰ es vt in toto mari stillam vnā aque inuenire nō posset nec de toto mari stillā modicā haurire. Dn̄e mi iesu christe q̄ ꝑnitiosum: q̄ stupendū: q̄qꝫ ꝓfunduꝫ est chaos illud atqꝫ mortiferuꝫ: qđ firmaui inter me ꝛ te. Hoc est chaos vitioꝝ ꝛ peccatoꝝ meoꝝ: qđ diuidit inter me ꝛ te: et odorem suauitat tue venire nō sinit ad nares spūales cordis mei. Hec est nubes densissima atqꝫ deterrima: quā opposuisti inter me ꝛ te: ne transeat a fonte pietatis ꝛ dulcedinis tue orō ad me. Et bn̄ obsistit nubes ista maledicta iustissimo iudicio tuo: hoc patiēte me: nisi largiris grãm orōnis p quā impetreꝫ a te qui es dulcissimus ꝛ ꝑlargus miserator: veniā ꝛ grãm quā desidero. Dele igit̃ tu verus sol iusticie ꝛ intelligētie: nubē istaꝫ: tam tibi odibilē: tam mihi noxiā. Dissipet illaꝫ atqꝫ diffugiat lux speciosissima atqꝫ dulcissima miserationū tuarū: que lumen claritat tue penetrare non sinit intima cordis mei. Aufer dn̄e misericordie mortiferam istaꝫ diuisionē inter me ꝛ te: vt sentiam odorem suauitatis tue q̄ concupiscentias in me generet eternas.

sicut fecit in Johe euãgelista dilecto tuo vt currã in odore vngentoꝝ tuoꝝ. Currã inq̃ ad te: ⁊ pcurrã viã mandatoꝝ tuoꝝ: que ducit ad te veritatẽ ⁊ viã veritatis: in qua nõ est offendiculũ erroꝝ aut fallacie: in qua nemo labit̃: in q̃ sola tutissime ⁊ absq̃ oĩ piculo ambulat̃. Hãc mẽsam sacratissimã: bñdictã: venerabilissimã: ⁊ oĩbus sctis adorãdã. Hãc mensã: opulẽtissimãq̃ refectionẽ: ita vt in fortitudine illi⁹ ambulẽ tota quadragena vite isti⁹: donec pueniã ad montẽ dei: hoc est ad eminẽtissimã sublimitatẽ beatitudinis ⁊ glie: quã pparasti ⁊ pmisisti dilectis ⁊ electis tuis. ¶ His ⁊ hmõi verbis vteris de ꝯsilio meo quotiẽs missarũ solẽnijs interfueris. Sollerter aũt attẽde: q̃ sub specie panis ⁊ vini tanq̃ sub signis: ⁊ p designationẽ ꝟitas veri panis ⁊ veri pot⁹ qui indubitãter christus ẽ ab aĩab⁹ nostris: vt pdixi tibi: p mõ puulitatis infantie aĩaꝝ nr̃aꝝ atq̃ tenebrositate p̃sentis noctꝭ vtcũq̃ capitur ⁊ ad effectũ spũalis refectõis pcipit̃: q̃ in nuditate sua tanq̃ imensitate glie sue atq̃ suauitatis ab aĩabus nr̃is hic capi nõ posset. Introducunt igit̃ eã signa illa ⁊ spẽs ille visibiles panis ⁊ vini cõuenientissima designatiõe: cũ p seipaꝫ ⁊ inuisibilis ⁊ isensibil' sit aĩabus nr̃is. Nihilomin⁹ tñ p̃sentia sua atq̃ virtute operat̃ refectionẽ spũalẽ animarũ nostrarũ: ⁊ hoc p ipsam veritatẽ corpis et sanguinis dñi nostri iesu christi: quibus ⁊ esse voluit ⁊ dedit hanc virtutẽ: videlꝫ vt p ipsa refectio ista spiritualis pficeretur. Et quia de isto sacramẽto tã venerando tanq̃ ineffabili: tibi in libro de sacramẽtis (put decuit ⁊ possibile fuit mihi) late diffuseq̃ tibi satisfactũ est. Consulo quaten⁹ tractatũ illũ diligẽter sollerterq̃ inspicias: vt plenã fidẽ de illo habeas: nãq̃ illic est fons indubitanter deuotissimarũ orationuꝫ ⁊ obnixarum supplicationum.

¶ Quedã pertinẽtia ad supradicta. ¶ Ca. XXXIIII

Utinam autem et noscas ⁊ memoriẽ teneas mirabilia que placuit deo ac saluatori nostro ostẽdere de isto sacramento. Quidã nãq̃ cõuersus ordinis cistercieñ: in abbacia Abiensi: eiusdẽ ordinis quotiẽs sacratissimã eucharistiã accipiebat: tanto gaudio in ei⁹ acceptiõe perfundebat̃: q̃ in aera rapiebatur spacio duoꝝ pedũ a terra: ibiq̃ stabat spacio circiter dimidie hore: nõ alio fulcimento sustẽtatus q̃ gaudio añdicto. Quid ergo mirũ si rapiẽdi sum⁹ obuiã iã christo dño in aera: reuelata facie ei⁹ gloriã intẽdentes: qñ iste tã modico lumine p̃sentie dei ac saluatoris nostri irradiat⁹: vtcũq̃ rapiebat̃ ab ipso in aera: ⁊ tenebat̃ inibi ab eodẽ? Fuit ⁊ alius tẽpore meo eiusdẽ ordinis monach⁹ mihi notus: ⁊ familiariter mihi dilect⁹: q̃ tante suauitatis odorẽ ex pixide in q̃ venerabilissima ac sacratissima eucharistia reponebat̃ ⁊ seruabat̃ sentiebat: vt famẽ adeo vehementẽ de ipa pixide comedẽdi in eo excitauerat ardor hui⁹: q̃ ipam pixidem eũ comedere cõpulit. ¶ Operabatur ⁊ idẽ venerabilissimũ sacramentũ in eodẽ monacho aliud memoria dignissimũ miraculũ: quãtocũq̃ eñ spacio sa esset ecclesia: ⁊ quicũq̃ haberet abdita receptacula: nõ poterat tñ ei abscõdi benedict⁹ saluator in sacramento isto. Qcito nãq̃ intrabat ecclesiã sentiebat odoris illi⁹ flagrantiã: quo odore pfusus ⁊ attract⁹ accurrebat illuc cũ festinatione vbi illũ esse iã stupendo odoꝝ indicio: p̃sentiebat. ¶ Fiebat ⁊ aliud eidẽ vt si q̃s eũ intellige dñm creatorẽ ⁊ saluatorem transferre vellet: ⁊ ab ipo loco vbi odor suauitatis ei⁹ illũ eẽ indicauerat ad locũ aliũ: hoc p̃fatũ monachũ latere non poterat. Statim eñi dicebat Hinc recedebat dñs me⁹ ac trãsit: illuc iuit tanq̃ via ista trãsitu siue trãslatione ipius aromatizãs effecta eẽt: qđ ⁊ re uera fiebat. Hãc tñ suauitatẽ odoꝝ illi soli monacho sentire datũ erat.

¶ Quare deus laudauit importunitatẽ orandi in euangelio luce. ¶ Capi. XXXV

Mirabit̃ aũt fortassis aliquis: quaꝫ ob cãm ipsa veritas laudauerit importunitatẽ ⁊ impꝛobitatẽ orãtis i euãgelio: cum i oratione locũ habere non possit.

Est enim dei tranquillitas inultimate quietis pacacissima: et inultimate imutabilitatis impturbatissima. Qua ppter ad ipm nullo modo attingere pot molestia vlla vel tediositas. Nec minus facile nec iucundu est ei orari hac nocte incessanter: q orari hora vna vel vice: Similr neqz oraria multis: q ab vno. No enim laborat vllo modo intedens oronibus nris nec fatigat eu: nec vllo tedio afficit oronum qtacuqz instantia. Nec vna hora magis oportuna est ad orandu ipsi q alia: sicut accidit in regib9 et aliis magnatib9 qui hoies tm sunt: q vel occupationib9 passionib9 vel tribulationib9 interdum exorabiles: interdu vero difficiles ad exaudiendu rogatib9 inueniunt. Propter hoc et queda mulier sancta et inclusa no audebat se dare in orone: donec videret ei q ordo Cistercien. exiuisset ad labore: qualiter inqebat attenderet vel intenderet oroni misere vni9 muliercule: tanta multitudine sanctoz magnoruqz viroz ad ipm clamante: quatr tot et tanti ipsi loquetib9: intederet voci mee? Credebat igit mulier istu ordine Cistercien. vacare ab orone du essent in labore: q diu at in claustro vel monasterio essent: oronibus et collocutionib9 occupari. Errauit igit indubitater: et modicu valde apprehendit adhuc virtute oipotentissimam creatoris. Dico igit q illis exeplis duobus pnominati: de vidua vicz et amico: voluit nos iducere misericordissim9 saluator ad amoris studiu et instantia oronis. Et p hoc scz validissimu argumetu. Si enim instantia pcum vicit duricia iudicis: vt vidua exaudiret. Et si improbitas amici hoc potuit: vt media nocte dormientem vicinu excitaret et surgere faceret: et ab eo quotqt panes hebat necessarios obtineret: qto facili9 a magnificentissimo et misericordissimo deo obtineri sperada sunt oia bona data: omia salutaria: oia necessaria pie obnixeqz petetib9. In iudice nanqz illo obsistebat duricia cordis ei9 vidue pcibus. In amico somnoletia ppria et pueroz ipi9 obsistere poterat: et ipe sūpt9 siue expesa: panu psertim si vr auar9 erat: vr no eousqz abūdāt panib9. Apud plargum aut et pdiuitem deu et sup oem cogitatu nihil hoz obsistit vel aduersat petentib9: solu hoc ad exauditione eoz requirit: vtqua pnt instantia atqz deuotione pcent. Nec preterunda est h astronomoz pfutatio atqz pfusio: qui cu eligedas horas adeundos principes et porrigedas eis pces vel petitiones: et docuerint et scripserint. No ausi tn fueru vel docere vr scribere q aliqua hora infausta vel infortunata eet ad precandu deu vel ad qocuqz seruitiu impendendu eidem. Et cu de hoc cu qbusdam modernis astronomis sermone pferrez: hoc ipsum ptexerut: vicz q ois hora infausta et fortunata esset ad seruiedu deo altissimo: et ad exorandu et ad depcandu illum. Et qz nec celi nec luminaria nec stelle de talib9 intromittut se: qd si adiecisset pmoni suo: qz dei seruitiu est super vtute celoz lunarium et stellaz: et verissime hoc dixissent: qd inde apparet euidenter q dei seruitiu: ipsos dei puitores adeo exaltat et potentes efficit vt eis celestia illa subdita sint et obediat. Qd euidenter ostensum e Josue. x. c. vbi pcipiete Josue seruo dei et dicete. Sol ptra gabaon ne mouearis et luna cotra vallem haylon. Et psequenter subiungit. Steteruntqz sol et luna etc. Hoc aute ignorare no poterut astronomi cum duplicata sit dies sole stante sup terra spacio duorum dierum. Josue. x.

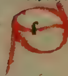
Qz in deo delectari et ei esse subditum adiuuat oratione.

Capitulum XXXVI

Nunc pter hec alia duo adiuuameta fortissima oronis subiungaz: que spussanctus in ps. docuit euideter: dices p os Dauid Delectare in dno et dabit tibi petitiones cordis tui. Alteq vo qd sequit est. Subditus esto dno: et ora eum. Ubi sciendum est tibi: q nullo leuiori siue faciliori precio obtineri pot exauditio petitionum cordis nri a miseratore deo: q p hoc qd dicit hic delectando scz in dno. Delectari nanqz in dno iam no facilimu est: sed etia iucundissimu et magi pmium q meritum: nec labor est vllo modo: imo qes validissime suauitati: et retributio superabundantissima oim molestiaz quas h dilecti et electi dei ppter deu patiuntur. Utina aut et hoc docuisset spussanctus vt Ps. 36.

hic vł alibi delectari in dño. Hoc autem nõ est possibile cuiq̃ nisi qui palatū cordis sanū ⁊ curatū habuerit a febre iniq̃tatis: que sanitas ⁊ puritas nõ est virtut̃ ⁊ elaborationis humane opus: sed oipotentis virtutis creatoris preciosissimū donum: imo supeminentissimum ⁊ merces sanctorū. In pria eñ sicut dicit Boeti⁹ in libro de trinitate: delectatio erit cib⁹: operatio vo laus ppetua conditoris. Hoc igit mihi ptereundum est h: q̃r grandis smo ad illud explicandū requirit. Nec aliud mihi dicendū occurrit: nisi q̃ egritudo ista spūalis interior: qua eousq̃ palatum cordis in nobis corruptū vel infectum est: vt ipsum fontē suauitat̃ deū ⁊ nobis sapere phibeat ⁊ desipere vł potius amarū sapere cõpellat. ¶ Cognoscēda ⁊ recognoscenda est etiā sanitas contraria: q̃tū dñs adiuuare dignabit obnixus exposcēda. Sentiebat eam dauid
Ps. 6. cū dicebat ad dñm. Miserere mei deus qm̃ infirmus sum: ac si medico piissimo satagisset infirmitatē pandere: eãq̃ co-
R ram ipso allegare. ¶ Idem dicendum est ⁊ in alio adiutorio: quo dr Subdit⁹ esto dño. Nec eni nr̃e virtutis aut possibilitatis est frangere supbiam cordiū nr̃orū. neq̃ abijcere iugū seruitut̃ vitiorū: quo q̃diu pmimur: quod ē dicere: cui q̃diu subiecti sumus: deo subditi esse nõ possu-
Mat. 6. c mus. Nemo eñ põt duobus dñis seruire: sicut dicit ipsa veritas Matth. vj. Deprecandus igit est modis oibus quibus possum⁹: oim miserator de⁹ largissimus: vt ipse a seruitute vitiorū turpissima: vilissima: nequissimaq̃ nos liberet: ⁊ seruituti nobilissime sue nos totalr subijciat: totaliterq̃ possideat: sicut sui sum⁹ iure plenissimo ⁊ singularissimo. Hec autem duo adiutoria in ptãte nr̃a sũt: vt ea nobis vicz prstet ⁊ illa habeam⁹: licet ex nobis illa elicere p nosipsos nõ possumus: psto nanq̃ est nobis ipsa gr̃a dei: ⁊ non solum offert: imo nobis repugnantib⁹ pene ingerit: peneq̃ violēter impingit et de hoc multa audiuisti in pcedētib⁹.

¶ De alijs septē adiutorijs orationis. Ca. XXXVII

Sunt et alia septē adiutoria orõnis: quibus vox acuit ⁊ ipsa quodãmodo pdit. Primū illorū est clamor. Secundū eiulat⁹ qui ē vox puulorū ad patres ⁊ matres: vtpote vociferantiū: vel p absentia eorū vel pro defectu alimenti. Ita ⁊ faciendū est nobis p sepatione dei a nobis: vel potius nostri ab ipso. Silr et p defectu vitalis ac spūalis alimenti seu cuiuscũq̃ alteri⁹ quo sustentatio vite nr̃e spūalis indigeat. A facie interdū cuiuscũq̃ rei terribilis: vt porci vł canis vł bestie alteri⁹ eiulare psueuerunt puuli. Sic ⁊ nobis faciendum est a facie peccati: tanq̃ a facie colubri: a facie leonis: ⁊ a facie rumphee bis acute: sicut legit Ecci. xxj. Quasi a facie colubri fuge peccatū. Et iterū. Qua si rũphea bis acuta ois iniq̃tas. Et. xxj. Dentes ei⁹ dentes leonis interficientes aias hoim. ¶ Tertiū est rugitus quasi a damno grauissimo: sicut legit de Esau q̃ supplantat⁹ a fratre bñdictionem patr̃ amisit: quare irruguit clamore magno. Et ipse Dauid. Rugiebam a gemitu cordis mei. Debes aũt scire q̃ rugit⁹ ppria vox turtur̃ est ⁊ columbe. Qua ppter q̃r nullum damnū compabile est amissione vite: gr̃e: ⁊ hereditatis vite eterne. Null⁹ rugitus compabilis est rugitui qui ē vel esse debet penitentiū. Et hoc oñdit Job in se ipso dicēs. Quasi inundantes aque sic rugitus me⁹. iij. ca. Nõ q̃r tpalem eousq̃ doleret se amisisse substantiã: sed de amissione spūaliū ita rugiebat. ¶ Quartum vo istorū adiutoriorū planctus est. Hic pprie pro morte vel p mortuis fieri solet. Peccator igit qui se mortuū i peccatis videt: habet mortuū quē plangat: semetipsum vicz. Plangat inq̃ planctu nulli compabili. Nihilomin⁹ eñ ⁊ plangere debet christū dominū sibi mortuū. Mortuū inq̃ a corde suo: in quo habitare p fidem ⁊ viuere debuit. Ipsaq̃ psentia sua vitã aie sue viuificare. Instar igitur marie Magdalene stare debet penitens peccator ad monuendum plorans. Monumentū aũt siue sepulchrum ipsa fouea: siue psunditas vitiorū ⁊ peccatorū est. Ad hanc debet stare: eamq̃ attentissime oculis cordis intueri. Ibiq̃ plangere semetipsum mortuū: ⁊ christū dñm vt pdixi tibi. Hoc ē a corde suo mortuū: sicut legit de maria magdalena Joh. xx. ¶ Quintum istorū est gemit⁹: hoc est re-

Ecci. 21. a
Ibidem
E
Ps. 37.
Job. 3. d
V
Joh. 20. b

sonantia ex intimo dolore: Propter qd
Gregori⁹ dixit Gregori⁹: qr veraciter orare ē ama
ros in cōpunctiōe gemit⁹ nō verba com
X posita resonare. Sextū est suspiriū: et
est quasi fatigati animi spiratio debilis
ad formationē vocis nō sufficiēs. Unde
suspiriū dictū est: quasi modica vel di-
minuta spiratio. Et videt esse ex vehe-
menti desiderio aliqd obtinendi siue qd
amissū est: siue quid aliud: ꝓpter qd vsu
aliter dicit suspirare qs vel aspirare ad
Z aliquid. Septimū ꝯo est singult⁹ qui
in vehementer diucꝫ dolentib⁹ excitari
solet. Cōcutit vehemētia doloꝝ: quousꝫ
viscera dolentiū: ac singult⁹ in eis ꝓ
pter hoc generet. Inuectio nā inuenit
plerūcꝫ in eis q cū dolore magno peni-
tent. Et est inuectio pectoris vera desig
natio quedā penitudinis. De hoc etiaꝫ
ꝙ id vñ dolet cogitauit: vel eoipo tun-
sionib⁹ duroꝝ suppliciorꝫ dignū se cōfi
tet. Fiūt aūt iste ꝑcussiones pectoꝝ pro
eo ꝙ cor humanū sedē habet in pecto-
Luce. 18. c re. Publican⁹ ille euāgelic⁹ Luce. xviij.
percutiebat pectus suū orās ꝛ dicens.
Deus ꝓpiti⁹ esto mihi pctōri. Et de iaꝫ
dictis septē manifestum est vnicuicꝫ: ꝙ
ad orōnē adiuuāt: ꝛ ꝑ ea deuotio ei⁹ oc
casionaliter auget. Percussiones vero
pectoꝝ: grām penitudinis ꝓuocant: si-
militer ꝛ augent. Imprimit eni vehemē
ter ꝙ cor talia cogitauit: ꝙ talib⁹ cōsen
sit: ꝙ talia dignū voluit sibi esse duris
ac diris ꝑcussionib⁹. Insinuāt etiā ipm
peccatorē iam rediisse ad cor suum ꝛ ꝓ-
pter hoc inuenire se: ꝛ videre in illo ꝙ
dignū sit ꝑcussionib⁹. Et hic qdem finē
facio ꝑtis prime tractat⁹ isti⁹: in q agit
de orōne: ꝓut ipsa est quodāmodo orō
rhetorica: ꝛ ꝑtibus suis assimilat eidē.

Finit pars prima hui⁹ tractatus. Incipit secunda.

Qr orō sit quasi nūci⁹ ad deum missus. Ca. XXXVIII

A Post hec igit prosequamur alias siītudines: ꝛ cōparationes orōnis. Dico igit in
primis: ꝙ ipa orō ad deum velut quidā
nuncius est: qui ad deum mittit: et ad
ipsum intrat: sicut dicit beat⁹ Aug⁹. su Aug⁹.
per verbo isto ps. Intret orō in conspe-
ctu tuo dñe. Dicit inqꝫ his verbis. Mi-
ra inquam virtus orationis: que illuc
intrat ad deum: quo caro ꝑuenire neqt.
Ecci. xxxv. satis ipam eē euidenter nun Ecci. 35
cium fidelem: ac diligentem exprimitur
vbi legitur. Oratio humiliantis se: nu-
bes penetrabit ꝛ donec appropinquet
nō cōsolabitur: ꝛ non discedet donec ꝓ
spexerit altissim⁹: vel obnubilantiū co-
gitationū: vel nubes ipas sanctorū pe-
netrabit admodū nuncij ingerentis ac
impingentis in medio turbarū: ꝛ irrum
pentis eas vt appropinquet ei ad quem
mittit. Et hoc sonant illa verba: donec
appropiquet nō ꝯsolabitur. Instare fide
lis: ꝛ strenui nuncij qui nec requiē nec
consolationē habet: donec ꝑuenit ad il
lū ad quē mittit. Queādmodū ille elia
zar dispensator domus abrae: qui come
dere noluit donec locutus esset sermōes
suos: sicut legit Gen. xxiiij. Et hoc ē qd Gen. 24
sequit in sermone ꝑdicto. Nō discedet
donec aspexerit altissim⁹. Hic igit cōsi-
deranda sunt: qui sint boni nuncij. Om
nia eni hmōi requirunt in orōne. Et B
primū illoꝝ ponā agilitate ipius nun-
cij. Nemo eni sapiens in lōginquā regi-
onē mittit nunciū: qui non valeat am-
bulare. Hic aūt est vel qui iam infirmi-
tate ꝑmitur vel facile lassat⁹ deficit in
via. Quod euidenter apparet in illo q
qui difficultate magna ꝛconatu magno
ꝛ multo: vix in tota vna septimana orō-
nē dñicam dicere poterat: ita vt in vna
quacꝫ die septimā ꝑtem ipsius: hoc est:
vnam de petitionib⁹ septem: que i ea cō
tinent cum magna difficultate etiā di-
ceret. Et hoc narrauit mihi sacerdos cu
ius ꝓchian⁹ erat ꝛ qui ab eo vix istud
potuit extorquere vicꝫ ꝙ saltē septimā
ꝑtem orōnis dñice vna quacꝫ die dice-
ret ꝛ sic totā orōnē dñicam in septima-
na vna compleret. Cui similes multi sūt
qui vix incepta orōne statim ab ipa de-
sistunt ꝛ deficiunt: ipm orōnis laborem
importabilē reputantes: ꝛ velut onus
grauissimū illud statim ꝓiicientes. Qui
bus quo ad ipos ꝑtinet ꝛ q̄tū in eis est
hoc est dicere ex ꝑte ipsoꝝ: hoc solum vi
deo remediū vt paulatim assuescant ad

oṙones breuissimas: ꝛ deinde ad longio res. Conantib⁹ eñ ad se ꝑut ꝓmittit eorum infirmitas: nunq̃ deerit auxiliator de⁹. Queadmodū ꝛ in illo de quo ꝑrio feci mentionē: factum est: q̄ paulatim in tantū robur ad pniam agendā cōualuit vt ab ipso suo sacerdote peteret ꝙ ei penitentiā q̄tūcunq̃ grauē ꝛ durā vellet iniungeret. Non eñ solūmodo leuis ad portandū facta erat ei pnia oīs: sed etiaȝ
C desiderabilis ꝛ iucunda. ¶ Qd si q̄s quererat vn̄ nobis ista infirmitas orādi: q̄ bn̄ ꝑ diē integrā fabulantes nō fatigamur in ſmonib⁹ ociosis vel etiā noxijs: et in ſmonib⁹ oṙonū q̄ vtiq̃ salutares ꝛ iucūdissimi sunt tāto labore affligimur: tāq̃ facile fatigamur. Rn̄deo in hoc: q2 sicut ascensus corpalis ad modū laboriosus ē nobis: ꝛ taȝ facile nos fatigat ꝓpter grauitatē corpoꝝ nr̄oꝝ: sic etiā oṙo q̄ ascensus sp̄ualis est i deū ꝓpter: originalis corruptionis grauitatē nos tm̄ fatigat ꝛ deficit in defectū. Assuetudine tn̄ ꝛ lenitur ꝛ leuiat̄ hmōi grauitas: ꝑsertim cum ad iutoriū gr̄e dei semꝑ assit orantib⁹: ꝛ ora
D re conantib⁹. ¶ Et est nūcius hmōi q̄ in via spoliat̄ a latronib⁹: interdū aūt occiditur. Latrones intelligo: improbas cogitationes: q̄ se oṙoni ingerūt: ꝛ eam lachrymis pijs ꝛ sanctis desiderijs etiā ipsis cogitationib⁹ ꝛ attentione spolianr: ipsamq̃ suauitatē vngēti: de q̄ in p̄cedē tibus audiuisti: subripiūt vl̄ etiā rapiūt volēter. Et hec sunt bona ipsi⁹ oṙonis q̄ bus in celesti ꝯsistorio ꝓcurare debet et expedire negociū orantꝫ. Heu q̄t nunq̄ sic spoliati intrāt celeste illud ꝯsistoriū? Propter qd̄ ꝛ min⁹ bn̄ ibi recipiunt̄: et difficili⁹ expediūt negocia ipsoꝝ a quib⁹ mittunt̄. Depauperat⁹ eñ nūci⁹: a paupere missus videt̄. Nec apparet etiā missus ꝑ magnis vel arduis negocijs: negligit etiā negociū vel negocia sua q̄ talem ꝛ taliter mittit. Cui eñ sunt cordi negocia q̄ deferre debet iste nūcius ad celestē curiā: solennē mittit nunciū ad illā: nō paupem vl̄ pānosuȝ: ꝛ q̄ nulli honori vl̄ gr̄e ibi hn̄d⁹ videat̄. Hec aūt ē solēnitas nūcij isti⁹: apparat⁹ scꝫ ꝛ ornat⁹: quē tibi p̄dixi vicꝫ intentiōis ꝛ attentionis desiderioꝝ ꝛ alioꝝ ꝑ que in p̄cedentib⁹ audiuisti oṙonē adiuuari. An ꝟo negocia ista que ꝑ oṙonem gerenda ꝛ expedienda sunt: tā ardua tanq̃ magna sint vt solēnitatē nunq̄ merito reqrant: manifestū est ex his q̄ petunt̄ ꝑ eam ꝛ ex ipso a quo petunt̄. Nulla nāq̃ negocia cōꝑabilia sunt negocijs veniaꝝ: graꝝ ꝛ gloriaꝝ: et hec ꝑ oṙonē principalr̄ intendunt̄. Negociū ꝟo paucis reformāde inter deum altissimū: ꝛ eos ꝓ q̄b⁹ orat̄: q̄tum sit q̄s ignorat? Quid dicā de negocio salutꝫ: de negocio in q̄ tantꝫ accusatiōib⁹ ad mortem orantꝫ agit̄ qualē aut q̄tū oportuat esse nunciū vel ꝓcuratorē: ꝑ quē tantis accusatorib⁹ ꝛ suꝑ tantꝫ accusationibus rn̄deri oportet: q̄s ignorat? Est eñ accusator in negocio isto ipse diabolus ꝛ oēs angeli ei⁹: q̄ nō cessant nos accusa
re die ac nocte: sicut legitur Apocal. xij. Apocꝫ.12.c
Cui⁹ astutia nulla iurꝫ peritoꝝ prudētia cōꝑari pōt. ¶ Qꝫ si q̄s dixerit: q2 p⁹q̄ cā
E orātis crimīalis ē: qm̄ i ea de multꝫ criminib⁹ agit̄: ꝯtra ipsum non pōt agi seu expediri ꝑ nunciū seu ꝓcuratorem. Dico q2 ſm illam cōmunē ac regularē intelligentiā: veꝝ est qd̄ dixit: qm̄ ſm hoc ꝓcurator: nec vox: nec ꝟbum: nec respōsio ei⁹ est cōtra quē agit̄ criminaliter. Oṙo aūt ꝛ vox ꝛ verbū: ꝛ rn̄sio est orantꝫ: qua ꝓpter ꝑsonaliter cōpareret in celesti ac diuinali ꝯsistorio: cui⁹ oṙo ibi est: ac ꝑsonaliter: ac ꝑ semetipsum se defendit: qui ꝑ oṙonē in illo ꝯsistorio accusatiōib⁹ resistit. Voce nāq̃ ꝓpria: verbo ꝛ rn̄sione sua ꝓpriā cām suā ibi defendit: ꝛ ibi est ꝑsonali p̄ntia: vicꝫ in ꝯspectu dei altissimi: vbi ꝛ ipsi ꝛ corā ipso loquit̄. Si ꝟo quereres a me: vn̄ ꝛ vbi accipiet̄ ista solennitas nūcij: ꝛ vn̄ habebit̄ nūcius iste solēnis. Rn̄deo tibi: q2 pater ipse misericordiaꝝ q̄ toti generi humano tā misericorditer: tanq̃ mirabilr̄ ꝓuidit de aduocato ꝛ ꝓpugnatore atq̃ interpellatore sempiterno: vicꝫ de charissimo ꝛ bn̄dicto vnigenito suo deo vicꝫ ac dn̄o nr̄o iesu christo: ꝓuidebit ꝛ tibi de nuncio isto ꝛ nūcij solēnitate: nisi ignauia ꝛ negligentia tua hoc īpediuerit. De ignorātia q̄ꝑ
pe vl̄ imꝑitia circa ea q̄ oṙonis sunt nō F
erit accusatio: postq̃ ea q̄ p̄cesserūt i hoc tractatu vl̄ audiuerꝫ vl̄ inspexerꝫ. Adiuuaberꝫ q̄ꝫ nō paꝝ ad impetrādū a patre misc̄diaꝝ: nūciū istū solēnē: si ꝟbis potentib⁹ ꝛ ad deꝑcandū cōpositꝫ: quorum mlt̄a supra tibi i p̄cedētib⁹ aggregata ꝛ

ꝯgesta sunt: vsus in cōspectu eiꝰ fuerī ad petendū ab eo munus ⁊ grãz orōnis hu‑ ius qm̄ in eo ⁊ ꝑ ipsum oīa salutaria tri buunť. Quaꝓpter toto studio inuigilā‑ dum est totisqꝫ cordis conatibꝰ exposcē dum est munꝰ grate deo orōnis. Ipse em̄ est q̄ ⁊ solus docet orare quos vult: ⁊ dat tam p̄ciosum munꝰ orōnis. Quaꝓpter in ipso principio orōnis q̄ctū ipse pater misericordiaꝝ adiuuare dignabiť: dicē‑ dum est ei. Dn̄e deꝰ pater misericordiaꝝ qui scis ⁊ mihi magno munere grē tue scire dedisti: nō esse auctorē: nō esse effe‑ ctorem: nō esse largitorem alicuiꝰ boni: nisi te. Dedisti etiā mihi scire donū orō‑ nis tante v̄tutis: tātēqꝫ gratiositatī esse apud te: vt in eo ⁊ cum eo oīa salutaria dona largiaris: oībus illis q̄bus donum illud p̄stare fuerit pietatis ⁊ dulcedinis tue dignatio. Largire mihi donū istud i eo placere in ea ꝑfectione q̄bus tibi illō ⁊ suscipe placeat ⁊ oīa alia salutaria que ꝑ ipsum petere mihi donaueris: ꝯcedas. Sic mihi tribue orare misericordiā tuā: vt exaudire me tibi placeat: ⁊ in oībus q̄ a miscōia tua petiero exaudire. Scio.n. te docente: qꝛ nec alio nec aliunde potest mihi vel esse vel venire tam placitū tibi tanqꝫ efficax apud misericordiā tuā do‑

G num. Debes etiaꝫ scire: qꝛ fidelis ac ꝑ oīa laudabilis nuncīj est nō solū instare apud iudicē vel curie dn̄m: sed etiā solli‑ citare accedores eiusdē iudicis: ⁊ assistē‑ tes omnes eidē dn̄o ꝓ negocio seu nego cīјs ꝓ quibꝰ ad curiā illā missus ē: maxi me aūt illos q̄ maioris grē maiorisqꝫ po testatis ī curia illa esse cognoueris. Sup aūt oēm admirationem ⁊ mittentibꝰ ⁊ nuncīјs de q̄bus agiť ⁊ salubriter atqꝫ vtiliter ⁊ misericorditer ꝯsultū ⁊ ꝓuisuꝫ est in curia illa celesti: vbi qui maxie p̄nt necessitatibus miseroꝝ subuenire ⁊ oīm negocia ibi habentiū: maxie ꝓmpti atqꝫ parati sunt ⁊ nuncios istos introducere ad regem ⁊ dn̄m curie illiꝰ: eosqꝫ ꝑ oīa ⁊ in oībus adiuuare. Tales habet omnis orans aduocatos ⁊ mediatores: q̄s non venalitas: sed mera liberalitas ad inter‑ cedendū inclinet: vtpote q̄s taliter cha‑ ritas ⁊ pietas possident. ⁊ q̄ orantibꝰ oc‑ casiones inuenire desiderēt adiuuandi.

H Accedit ad hec ⁊ aliud dei collauda tiōe ⁊ admiratione dignissimū: qꝛ nul‑ lus est ibi qui ꝯtradicat vel aduerseť ne gociū ꝓprie vel aliene salutis agentibꝰ vel agere volentibꝰ. Oēs em̄ idipsum et solū volunt: qō sciunt velle regē ac dn̄m oīm seculoꝝ: qui vult oēs hoīes saluos fieri: ⁊ ad cognitionem veritatis venire. Hanc em̄ ꝯcordiā facit sublimibus suis oīpotentissimꝰ ille dn̄s seculoꝝ sicut le‑ giť Job. xxv. Accedit etiā ⁊ illud bonuꝫ Job.25 ad obtinendū fiduciā securissimā impe‑ trandi: qꝛ nullus est ibi q̄ nō totus arde‑ at charitate: totꝰ nō diffluat pietate. Ac cedit ⁊ aliud: qꝛ nullus ē ibi cuiꝰ inter‑ cessionē vel dep̄catione possibile sit ab altissimo repelli. Et ꝓpter hoc in eadem mensura necesse h̄nt p̄cibus ⁊ supplica‑ tionibꝰ nr̄is semꝑ annuere. Illud quoqꝫ nō est: ꝯ p̄tereundū: qꝛ maiori ꝯfidentia qui maiores ibi sunt exorari p̄nt ⁊ dn̄t: nō solū qꝛ humiliores: sed etiā qꝛ chari‑ tate ⁊ pietate semꝑ in omēs ꝓpensiores

I atqꝫ ꝓfusiores. Quēadmodū igiť ī cu‑ rīјs magnatū: nunciꝰ q̄ nō oēs sollicitat qui promouere negociū p̄nt ⁊ volunt ac parati sunt ꝓ quo nūcius est ibi: merito ignarus ⁊ negligēs aut infidelis reputā dus est. Sic nunciꝰ est de quo agiť: si vř vnū ex tot ⁊ tantis adiutoribꝰ in curia illa dei altissimi sollicitare pro negocīјs orantī obmiserit: de negligētia aut infi‑ delitate merito arguēdus erit. Docet nos ⁊ ipa ecclesia celesti: imo diuino ma gisterio erudita ⁊ edocta sic orare: qō est dicere talē vel hmōi nunciū ad celestem curiā mittere: qui oēs deo altissimo astā tes ⁊ singulos pro nobis sollicitet. Ipsa nanqꝫ orōnibꝰ suis plerūqꝫ letanias ad iungit: que sunt singuloꝝ sanctoꝝ inuo cationes: siꝛ ⁊ oīm: ꝓpter qō ⁊ multi ex eis singilatim inuocanť: multi vero in generali: qm̄ nō est possibile ecclesie dei nominare tot sanctoꝝ milia singilatim.

K Sollicitudo quoqꝫ ⁊ diligētia gerēdi negocīј in nūcio hoc potissimū requiriť qō ipsa arduositas periculositasqꝫ nego gocīј euidēter ostendit. Quid ꝯ dici pōt de nūcio: qui circūquaqꝫ vagať atqꝫ di‑ scurrit varietate cogitationū huc illuc‑ qꝫ distractꝰ ac ventilatꝰ: ac de ipso nego cio ꝓ quo mittiť: nec curat nec etiā co‑ gitat: sed nūc in hyspania castra edificat nūc in britaniaꝫ rapiť: nūc in alemaniā dissilit ⁊ velut palea variaꝝ cogitationū

flatibus dispergitur. Heu quot et quanti sunt sic orantes. Caue igitur tibi omnis qui orare intendis a nuncio huiusmodi: cuius negligentie similis aut comparabilis vix aut nunquam in
L nuncijs litteralibus inuenitur. ¶ Et et nuncius huiusmodi qui et antequam ad celeste consistorium perueniat: imo statim cepto itinere vel ad modicum progressus in via moritur. Hic est: oratio cuius intentio in ipso orandi tempore vel momento extinguitur: et irruens alia intentio vel affectio: ad aliud agendum et intendendum cor rapit. Exempli gratia. Accidit interdum vt cum orare quis ceperit: incidat cordi eius cogitatio de pulchritudine mulieris: profundetur que in eo quousque ipsum in consensum turpitudinis inclinet. Et eodem modo se habet de alijs concupiscentijs. Nullum enim genus concupiscentie quod per cogitationes eousque in cordibus orantium profundari non possit. Obsecrandus igitur est omnipotens et misericors deus vt dirigat nuncium istum ante conspectum suum: atque custodiat sanum et incolumem in ipso itinere: et etiam coram se. Nuncium istum totis astutie sue conatibus interficere intendit diabolus: vtpote qui negocium nostre salutis implacabiliter semper odit atque persequitur. Nec solum in via vt predixi tibi: sed etiam in ipso dei aspectu. ¶ Plerumque enim ipsa oratio que ante dei conspectum iam intrauit: modo quo predictum est ibi extinguitur: de quo memini meipsum exclamasse multotiens ad dominum: vt saltem in conspectu eius atque presentia essent orationi mee pax atque securitas: et ne permitteret vllo modorum coram se illam occidi: presertim cum nuncij qui ad illum destinantur: protectione eius atque custodia gaudere debeant: non solum ante illum: sed etiam in itinere siue in via. Petebat hoc
Ps. 140. satis euidenter propheta cum diceret. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Cum enim petebat eam dirigi ante conspectum dei: petebat etiam eam et in via custodiri. Similiter cum in ipso dei conspectu eam oraret dirigi. Orabat etiam et cum hoc: eam ibi custodiri: ne intorqueretur vel distorqueretur a rectitudine intentionis.
M ¶ Debes etiam scire cum his omnibus: quia inuenitur nuncius huiusmodi excommunicatus interdum: et propter hoc in celeste consistorium nullatenus admittetur: sicut legitur Prouer. xx
Prou. 28. b viij. Qui declinat aures suas ne audiat legem: oratio eius erit execrabilis. Quapropter nec in celum sacratissimum admittetur: nec a sacratissimis ciuibus celestibus recipietur: quin potius vt execrabilis excludetur et repelletur cum indignatione et execratione. Propter hoc autem non immerito a nobis eius aures dei auertuntur. Alibi etiam
scriptum est. Maledicti qui declinant a Ps. 180.
mandatis tuis: quapropter maxime maledicti qui maxime declinant ab illis. Hi autem sunt: qui nec etiam appropinquare volunt vt illa audiant. Maxime enim se longe faciunt a mandatis dei: qui nec illa audiunt nec faciunt. Qui vero illa saltem audiunt nec faciunt: non tam longe a mandatis dei sunt. Cum ergo manifestum sit tibi: quia nuncius excommunicatus non impetret nisi super excommunicatione: manifestum est tibi quoniam cum celeste illud consistorium latere non possit talis excommunicatio talis nuncij: quia omnino iste nuncius ibi nec aliquid impetrabit nec audietur. Caue ergo tibi: ne deum pro excommunicato habeas: verbis eius auditum communicare recusans. Tunc enim est necesse vt ipse te excommunicatum habeat: et propter hoc auditus sui vel audientie sue communionem non immerito tibi deneget. Utinam autem aduertant quam formidanda sit: quamque horrifica excommunicatio ista: per quam nec verbum suum quibusdam communicat misericors deus: cum omni generi peccatorum verbum dei communicandum sit: exceptis illis duntaxat quos canes et porcos vocat veritas Matth. vij. Utinam at- Math. 7. b
tendant et illi quibus tam studiose tanquam abundanter communicatur verbum dei: quanta largitate gratie dei hoc ipsis fiat. Non enim facit taliter omni nationi: presertim cum
expresse legatur Actuum. xvj. quia prohibiti fu- Act. 16. a
erunt apostoli a spiritusancto verbum dei predicare in asia. ¶ Cauendum est etiam orantibus N
a fatuitate et stulticia nuncij istius. Fatuus enim est atque stultus nuncius: qui petit quod
non est petendum: sicut dicit beatus Augustinus Aug.
de illo qui petit a deo vt occidat ei inimicum suum. Stultissime enim petit cum velit se esse iudicem inimici sui: deum autem suum tortorem. Judicem enim se gerit inimici sui: dum ipsum reum mortis diiudicat: procul dubio deum vult habere tortorem illius. Hoc autem quam inconueniens sit: quis non videat: dum in tam vili officio deum sibi seruire vult: officio videlicet carnificis seu tortoris: semetipsum autem in tam sublimi

tantiq3 honoris officio: facto ipso collo-
cat vicz iudicij psidentij? ¶Est ibi τ alia
Augu. stulticia sicut ibidem dicit idem Aug⁹:
qr vult homo hmōi frangi pontem mise
ricordie diuine: ne habeat inimicus ei⁹
p quod reuerti possit ad deū. Hoc eīn p
mortē agitur impatis τ improuisis pec-
catorib⁹: vt redire nō possint ad dei mise
ricordiā τ grām: quā cum possint inueni
re querere ptempserūt. ¶Considera ḡ ar-
duitatem: multitudinē τ magnitudinē
negocioꝝ: que agenda habes in illa sub
limi curia: τ ne mittas verba tua p nun-
Prouē.26.b cium stultū. Expsse nanq3 legit Prouer.
xxvj. Claudus pedibus τ iniquitatē bi-
bens: qui mittit verba p nūcium stultū.
Manifestū est tibi: qr claudis pedibus:
nec ad bona currere: nec aubulare: nec a
malis fugere: nec declinare pōt. Et pro-
pter hoc necesse habet bibere iniqtatez:
hoc est penā iniquitatis sue. Hmōi autē
nūcius cum sapiēs fuerit τ bona procu-
rat atq3 ipetret mittenti se: τ auertit ma-
la ab eodem: indulgentiā culparū τ pe-
Q narum nihilomin⁹ obtinet. ¶Inuenit
τ alia stulticia in nūcijs hmōi: qui cum
ire debeāt ad illaz romā veri. s. nominis
sublimē atq3 dominantē: celestem scz cu-
riam: vadunt ad alios τ alios q̄ ad ipm
regem τ dñm seculoꝝ: τ petunt ab eis q̄
ab illo solo obtineri pnt. Propter quod
Eccl.7.a dicit Eccl. vij. Noli querere ab homine
ducatum: nec a principe cathedram ho-
noris: a deo eīn ista solo obtinēda sunt.
Nemo nanq3 assumit sibi honorez: sed q̄
Hebre.5.a vocat a deo tāq3 aaron: sicut dicit Apo
stolus. Nec dico ista pter hoc q₂ a deo
petenda sint alicui talia: viris eīn bonis
τ petēda τ pcurāda sunt honoꝝ τ pote-
statum sublimia: verū nō ab ipsis sed ab
alijs. Impudentissima nanq3 psumptio
esset vnicuiq3 quātecūq3 excellētie viro
atq3 psumptuosa turpitudo τ intolerabi
lis dicere deo τ petere: fac me regem: fac
me epm: cū officioꝝ hmōi tāta sint tāq3
piculosa onera: vt nemo sapiens sit qui
nō ea poti⁹ reformidet q̄ desideret. Viri
nanq3 sanctissimi nō nisi tracti siue co-
acti illa suscipiūt. Vnicuiq3 ḡ ecclesiarū
est desiderādus ac tota deuotiōe τ instā-
tia appetendus: τ a deo petendus pastor
bonus. Et qm ab hominib⁹ plerūq3 pe-
tunt: τ a solis hominib⁹ atz p eos solos
obtinere sperant: fit p iram dei maxime
q̄uis semp iustissimam: vt deo pmitten
te nō approbante nec eo auctore: mali et
apud ipsum reprobi loca sublimitatum
obtineāt. Propt qđ ipse dicit Osee. xiij. Osee.13
Dabo eis regem in ira mea: τ auferam
in indignatione mea. In penā igit gra-
uissimā τ in vindictam iustissimā pesse
pmittunt: q̄ pdesse nullo modo curant.
Et pter hoc p eundem pphetam dictū
est. Regnauerūt τ nō ex me: principes ex Osee.8.
titerunt: τ nō cognoui. Hmōi ḡ dij ope-
ra manuū sunt: τ idola surda τ muta at-
q3 vanissima: τ reputant τ vocant: sicut
expresse legit Zach. ij. ¶Reperit τ nun- P
cius hmōi: qui cum debeat volare in ce-
lum: currit ad terrā. Et hec orō: que cuz
debeat petere celestia: hoc est spūalia bo-
na τ eterna: terrena solūmō petit. Illuc
aūt tendit omnis oratio: vbi est qđ p eā
petit: τ obtineri p eam intenditur. Pro
pter qđ dixi: nūcium hmōi ad terrā per-
gere: qui pficisci debebat imo volare ad
celum. ¶Inuenit τ alia stulticia in nun Q
cio hmōi: quia adeo ignarus est τ insci⁹
vt celestis curie vires prorsus ignoret: τ
an habeat ibi contradictores τ aduersa-
rios nec videat nec attendat: sed τ ipsas
voces aduersantium τ ptradicentiū sibi
nec audiat nec intelligat. Heu quot et
quāti sunt qui nobis orantib⁹ τ veniam
τ gratiā gloriamq3 petētib⁹ aduersant:
quorum vnusquisq3 clamat in aures dei
omnipotētis. Contradico. In his primi
atq3 fortissimi cōtradictores atq3 aduer
sarij nři sunt ipsa nostra vitia τ peccata
quoꝝ clamor vsq3 i sublime celoꝝ extol-
litur: sicut Geñ. xviij. legit: vbi ex psona Geñ.18
dei oipotentis dicit. Clamor sodomorū
ascēdit ad me. Fortissimi isti ptradicto-
res: qm primi τ radicales sūt in aduersa
tionib⁹ τ ptradictionib⁹ istij: τ eis cessan
tib⁹ atq3 tacentib⁹: oēs alij tacerent siue
cessarēt penit⁹ ab aduersationib⁹ τ ptra
dictionib⁹ ptra nos. ¶Secundi ptradi- R
ctores τ aduersarij sunt oēs exercit⁹ pul
cherrimaꝝ sublimiūq3 militiaꝝ celestiū.
Sicut τ oim sanctoꝝ necnon τ aiaꝝ: que
occasione vitioꝝ nřoꝝ τ pctōꝝ in ignez
purgatorij vel in inferno etiā detinent:
totiq3 curie celesti inimici sumus: q̄diu
vitijs τ pctis vł etiā mūdo amici sum⁹:
sicut legit Jaco. iiij. Quicūq3 voluerit eē Jaco.

amic⁹ seculi hui⁹: inimic⁹ ꝯstituitur dei Merito igitur tāti amici dei inimici nostri sunt: q̄diu inimici dei sumus. Amicus eni inimici dei: inimicus ē dei. Quibus vero vel occasionē peccādi vel ꝑditionis dedim⁹: ⁊ ꝓpter hoc in purgatorij igne vel flāmis gehēnalib⁹ detinēt: quis dubitat quin die ac nocte clamēt cōtra nos ⁊ dicant. Uindica dn̄e sanguinē nostꝝ: sicut legitur Apocal. vj. Que etiā si voce tā naturali q̄ spūali tacerēt: ibi tn̄ crutiat⁹ earū acerbissimi ipa veritate clamant vt ꝑdixi. Cum eni redemptio anie viri ꝓprie diuitie sue: sicut legitur Prouer. xiij. qualiter putas vel putare potes nō clamare anias ꝯtra clericos ⁊ sacerdotes qui redemptionē eorū comedūt ⁊ in luxurijs suis infigūt nec ꝓ liberatione eaꝝ a tormentis ⁊ crutiatibus in quib⁹ sunt satagūt. ¶ Terciū aduersarij nostri atq ꝯtradictores ꝯtra nos in curia illa sunt ipi sancti: quibus inuriamur vel iniuriati sumus: ⁊ hoc vel in ꝑsonis eorū blasphemātes cōtra eos nepharijs iuramentis: quib⁹ nec ipsi gloriose dei genitrici a multis nec ꝑcitur in aliquo nec defertur vel in ecclesijs ipsoꝝ. Et hoc duobus modis: siue cū ipsi ministri dei qui in illis deseruiunt iniurijs quibuslibet: molestantur. Uel etiā ipsa loca deo dedicata ⁊ sancti ipsis violantur. Uel ipsa bona temporalia ad sustētationē ministroꝝ deo ⁊ sanctis illis oblata ⁊ ꝯsecrata vel diripiuntur: vel ab ipis mō quolibet minuunt. ¶ An est aliq̄s adeo insipiēs: vt deū ac dei filiū opinari possit blasphemias gloriose ac charissime genitrici sue negligere: ita vt eas vt dignū ⁊ iustū est nō vindicet? Quis hoim iniurias ⁊ et ꝯtumelias mr̄is sue eq̄nimiter toleret: ⁊ si possit nō vlciscat? Quod si oim aliaꝝ matrū iniurie ac ꝯtumelie tolerari quoquo mō possint: isti⁹ tn̄ bn̄dicte spꝯ venerāde mr̄is blasphemie omi gladio ⁊ igne omib⁹ studijs ⁊ virib⁹ exterminande et vindicāde sunt. Ue illi quicūq sit: qui ignorat dei mr̄ez in eo amore ⁊ honore apud bn̄dictissimū filiū suū esse: vt honorātes eā honoret: ⁊ inhonorātes digna animaduersione puniat. Nō ꝑsumat aliquis deum vel dei filiū se posse habere ꝓpitiū ⁊ beniuolum: qui benedictam matrē suā offensam vel aduersariā habuerit. Sic nec de dei gratia vel ꝓpitiatione cuiusq eorum qui eius filio in celo vel ministrant vel assistunt aliquis ꝑsumere debeat vel sperare. ¶ Quarti aduersarij ⁊ contradictores nostri ī curia illa celesti: demōes ipsi sunt: sicut legit Apocal. xij. Proiectus est accusator fratꝝ nostrorū: qui accusabat eos die ac nocte. ¶ Quintus ⁊ maxim⁹ atq fortissimus: de⁹ ipse est qui semꝑ accusat eos qui seipsos negligunt accusare: et semꝑ excusat illos qui seipsos in cōspectu ipsius ⁊ studiose ⁊ incessāter accusant. Boni igit nunciū ⁊ fidelis ac diligentis ꝓcuratoris ē: aduersantes sibi ⁊ ꝯtradicētes i curia ista vel placare sibi ⁊ ꝓpitios efficere: vel eis silentiū imponere vel illos ꝯgruis responsionib⁹ atq defensionib⁹ repellere: ne ꝯtra ipm vllaten⁹ audiant. Et primis quidē ⁊ radicalibus aduersarijs ⁊ ꝯtradictorib⁹: silentiū imponit cū occidunt siue mortificant: et hoc in sola dei curia nobis nō solū permittit: imo etiā ꝯcedit atq remūerabiliter acceptat: i alijs vo curijs sub ꝯducta ⁊ ꝓtectiōe iudici litigātes sūt. Absit aūt vt vitia ⁊ pctā sub dei ꝓtectiōe sint cū ꝑ Apl̄m oib⁹ dicit ad Col. iij. Mortificate mēbra vr̄a: q̄ sūt suꝑ terrā. ¶ Ampli⁹ ꝑ hmōi nunciū: orōnē vicȝ hoc directe intendit: vt ꝑ ipm aduersarij isti ⁊ ꝯtradictores ꝯtra nos nō solū nō audiantur: vel admittant i isto spūali iudicio: sȝ etiā vt ibi moriāt ⁊ occidāt. Ipa.n. pia oratio cū ꝑfecta fuerit: mortificatrix est omniū vitioꝝ ⁊ peccatoꝝ: sic orantis Mortificatio aūt eorū est ꝑ modos ⁊ vias quas totiēs audiuisti. Ipa nāq desertio ipsoꝝ mors ē eorundē: cū recedit ab eis aīa hūana seq eisdē subtrahit: necesse habent ruere vel cadere: cū sustētamentū aliud nō hēant q̄ miserā animā ipam que illa in semetipa sustinet ⁊ supportat. Et nō est op⁹ vt enarrē tibi ⁊ enumerē hic modos destructionis et mortificatiōis ipsaꝝ. ¶ Si vis igit vt clamores nō audiāt vel admittāt ꝯtra te: clama tu exaduerso: ⁊ exalta i fortitudine vocē tuā ꝯtra ea. Quāto eni forti⁹ ⁊ alti⁹ ꝯtra ea clamaueris: tāto debilior erit clamor ipoꝝ: ⁊ minus exaudibilis donec penit⁹ obmutescēt. Obmutescēt

Margin notes: Apoc. 6. c; Prou. 13. b; S; T; Apo. 12. d; V; Colos. 3. a

aūt prorsus ꝛ sine om̄i voce erūt: cū toto corde clamaueris. Magnificādi igiꝛ: multiplicādi exaltādiq; tibi sūt clamores orōnū ꝛ ꝯfessionū: si vis aduersarijs istis ꝛ ꝯtradictorib⁹ silentiū imponere. Clamores eni ipoꝝ: validis clamorib⁹ hmōi nō solū retūdūꝛ vt nō audianꝛ sꝫ oīno exterianꝛ. Quapꝑter manifestū ē q̄tū valide: q̄tūcūq; audibiliter imo exaudibiliꝛ apud deū clamāt ꝯtra illos qui corā eo tacēt a clamorib⁹ orōnū et ꝯfessionū. Validissime nanq; sūt coram dn̄o deo accusatiōes aduersarioꝝ hmōi ꝯtra illos q̄ nō seip̄os iugiter ꝯfessiōib⁹ in ꝯspectu ei⁹ accusant. Nulle aūt prorsus .i. nulli⁹ vigoris ꝛ virtutis ꝯtra eos sunt qui se studiose in ꝯspectu dei increpare ꝛ accusare nō cessant. Qd̄ expressit
Ps. 31. nobis sp̄us ꝑ os Dauid dicēs. Dixi ꝯfitebor aduersū me iniusticiā meā dn̄o: et tu remisisti impietatē pc̄ti mei. Attēde aīa mea ꝛ admirare ꝛ lauda ex totꝫ intimis tuis supabūdātissimā pietatꝫ dei dulcedinē: q̄ solo ꝓposito hui⁹ accusatiōis: vicꝫ q̄ fit in ꝯfessiōe corā ip̄o: remisit statim impietatē pc̄ti mei. Et ꝓpter hoc nō solūmō silentiū iposuit vitijs et pc̄tis ꝯtra ip̄m Dauid: sed etiaꝫ remisit
X ea: deleuit prorsusq; extermiauit. Quod si quis dixerit: nō ē mihi ptās aut vtus ad clamandū sic: vicꝫ oratiōib⁹ ꝛ ꝯfessionib⁹: cū adhuc corde mortu⁹ sim: et scri
Ps. 6. ptū sit. Qm̄ non ē in morte q̄ memor sit tui: i inferno aūt q̄s ꝯfitebiꝛ tibi? Mors aūt ꝛ infern⁹ ꝓculdubio stat⁹ ē pc̄tōris in ꝓfundo pc̄tōꝝ suoꝝ sepulti: ꝛ adhuc in eo iacētꝫ ac putrescētꝫ: sicut euidēter
Ecci. 17. c legiꝛ Ecci. xvij. Aū mortē inq̄t ꝯfitere. Mortē inq̄ hmōi quā ꝑdixi: ꝓpter qd̄ et ꝯueniēter sequiꝛ. A mortuo eni quasi nihil erit ꝯfessio. Oino eni insensibiꝛ corde pc̄tōr efficiꝛ ꝑ mortē istā: ꝛ ꝓpter hoc nec videt nec sentit illa in quib⁹ totus sepultus ē. Quid igiꝛ facto ei⁹ op⁹ est? Qd̄ ē illi ꝯsiliū salutare? Hoc est indubitāter vt ꝓcuret qui clament ꝑ eo. Et hoꝝ clamatoꝝ duo sunt genera. Primū est opa ipsa miscdie: sicut exp̄sse legi
Abacuc. 2. c Abacuc. ij. q2 lapis de pariete clamabat et lignū qd̄ ē interiūcturas edificioꝝ respōdebat. Qd̄ ꝛ in bono ꝛ in malo intelligi pōt. Primoꝝ eni edificioꝝ ꝛ ligna ꝛ lapides clamāt in aures dei omipotentis: ꝑ edificatorib⁹ suis. Queadmoduꝫ dū de rapinis ꝛ male acq̄sitis edificationes fiūt ꝯtra edificatores suos ad dn̄m: sicut dicit Jacob⁹ in. v. c. ep̄le sue: Auꝝ Jaco.
vrm̄ et argentū eruginauit: ꝛ erugo eorū vobis erit in testimoniū. Qꝫ aūt vox bonoꝝ operū et etiā maloꝝ: ꝛ magna et valida sit: expresse legitur. Sapi. iiij. Ex Sap.
iniquis omēs qui nascūtur testes sūt nequitie eoꝝ interrogatione sua. Et alibi Ipse interrogabit opa nr̄a. De hoc etiā Sap.
alias audiuisti inp̄cedentib⁹. Bona igitur opa nr̄a ꝛ inter ea opa pietatis: non solū clamāt ꝑ opatorib⁹ suis corā dn̄o et ad ip̄m: sed etiā pugnāt sup scutū ad ꝓtegendū ipsos. Elemosyna nāq; et exorat ab om̄i malo: ꝛ sup scutū potentis ac sup lanceā aduersus inimicū tuū pugnabit: sicut legiꝛ Ecci. xxix. Alij cla- Ecci.
matores efficacissimi atꝫ validissimi sūt ipsi intercessores sancti siue q̄ hic militant: siue qui iā cū christo dn̄o regnāt. Et hi inter eos validiores in conspectu Y
dei altissimi gratiosiores sunt. Propter hoc legiꝛ ꝛ cōmutatione bonoꝝ ꝛpaliū viroꝝ sanctoꝝ q2 adhuc in hoc mundo isto sunt: preces ꝓcurande tibi sunt: et etiā precib⁹: ꝛ obsecrationib⁹ emendicāde: q̄to forti⁹ igitur eoꝝ qui cū christo dn̄o regnāt ꝛ glorianꝛ. An times ne tot ꝛ tantis clamantib⁹ ꝑ te: clamores vitioꝝ ꝛ pc̄tōꝝ tuoꝝ audiat ꝑlarg⁹ miserator deus? Absit cū nihil odiat miserator de⁹ ꝑlargus: nisi vitia ꝛ peccata. Absit vt ea audiat ꝯtra te: ꝛ tam caros tanq; gratos intercessores tuos repel- Z
lat. Sancti quoq; qui contra nos clamant ꝓpter iniurias ꝛ ꝯtumelias: placādi sunt emēdatiōe cōtumeliaꝝ ꝛ iniuriarū quas eis irrogauim⁹: et nihil omin⁹ precib⁹ ꝛ supplicatiōib⁹ qualibus ꝛ q̄tis possum⁹. Hoc aūt docemur in exemplo beati Genesij: qui priusq; orare ꝑsumeret ꝑ archidiacono: quem in vita ista dilexerat: placuit inclitā virginē et martyrē agnetam: ꝛ quendā aliū sanctū: quibus ablatione possessionū quaꝝdam iniuriatus fuit archidiaconus ille in ecclesijs eoꝝ. De animab⁹ vero q̄ tam in inferno q̄ in purgatorio contra nos clamant: quid aliud nobis faciendū est: nisi vt per nosmetip̄os q̄tū nobis datur ꝑ liberatione ipsaꝝ satagā-

mus? Et etiã p alios ad hoc ipm labo-
rem⁹: emẽdicãtes eis alioꝝ suffragia: q
nra illis subtraxim⁹. Nec intelligas in
hoc ſmone meo: ꝙ p liberatiõe aiaꝝ q
in inferno detineri sciunt: pces facien
de sint: sed dũ hoc ignorat: nõ ẽ pigritã
dũ q̃n p eis ꝛ cõiter p fidelib⁹ defunct
oib⁹ suffragia fiãt. Scit eni de⁹ ops q-
bus pdesse vel possint vl debeãt: nec pa
tiet aliquẽ eoꝝ defraudari a fructu q ei
Ab cõpetere põt ex hmõi suffragijs. Caue
aũt tibi tota diligẽtia: ne btãm ꝛ inte-
meratã dei genitricẽ aduersariã hẽas
vllo mõ: cũ impossibile sit te placatum
aut ppitiũ habere bñdictũ filiũ ei⁹ ipa
tibi offensa vel aduersante. Ipsa ꝟ tibi
ppitia vel fauẽte: impossibile sitr sit vl-
lũ ex oĩbus illis militib⁹ celestibus vel
quẽq̃ ex tota illa ecclia sctoꝝ nõ eẽ p-
pitiũ ꝛ fauentẽ. Ipsa etiã apiente os sa
cratissimũ: os graꝝ: os bñdictũ suũ ad
loquendũ misericordissimo filio suo p
te: omis iniqtas tua ꝛ aduersarioꝝ suoꝝ
opilabit os suũ. Pẽs eni obmutescent.
Totaq; illa celestis curia incipiẽte ea lo
qui p te: loquetur benignissimo misera
Ac tori filio ei⁹. Qualiter aũt placandus
sit tibi ipse iudex vniuersoꝝ ꝛ dñs nr ie
sus christ⁹: iã audiuisti in pcedentibus.
Et vnus modus eũ placãdi ẽ: vt tuipse
placat⁹ sis omib⁹ pximis tuis. Memor
Ecci.28.a igit esto ei⁹: qd legitur Ecci.xxviij. Hõ
homi seruat irã: ꝛ a deo qrit medelam.
De hoc ꝛ in eis q pcesserũt. Et in tracta
tu de opib⁹ ꝛ mirabilib⁹ virtutũ. Et in
Math.18.c capło de miscdia mltũ audiuisti Math.
xviij. expsse legi ex vbis dñi. Serue ne
q̃ omne debitũ dimisi tibi: qm rogasti
me. Ex quo expsse colligitur q̃tũ pñt et
valẽt apud miscdiam dei pces etiã pec-
catoꝝ: cũ ex toto corde ad ipm clama-
uerint. Nũerat etiã ꝛ nõ imerito in-
ter stulticias ꝛ fatuitates nũcq; isti⁹: ꝙ
de ipsis negocijs licet arduissima sint:
nec curat nec cogitat nisi hoc solũ ꝙ pe
titionẽ nudã porrigit ꝛ offert deo oino
ignorãs qd illa cõtineat: ꝛ qd p eã pe-
tatur. Et hec manifesta sunt in omibus
orantib⁹: q labijs solis strepũt: ꝛ tumul
tuant in ecclesijs sola inania: et alia q
ab eis sunt prorsus aliena desiderãtes:
et q p orõnẽ petere deberẽt: mĩme cogi-
tãtes: ꝛ de his etiã q vba orõnũ signãt
nihil oino intelligẽtes. Quis aũt ista
magne stulticie ꝛ itolerabiles sũt nõ sũt
tñ orones hmõi ptẽnẽde vel abijciende
Isti eni sunt queadmodũ laici lraꝝ scz
ignari: porrigẽtes ꝛ offerẽtes sũmo pon
tifici petitiões suas in scriptis: cũ oino
ignorant qd in illis ptineat: ꝛ qd i ipis
vel p ipsas petatur. Sũm⁹ vo pontifex
nõ ad ignorantiã ipsoꝝ: sed ad petitio-
nẽ respicit ꝛ attendit. Nec paꝝ vel leue
est ꝙ p ignorantiã istã interdũ: ꝛ orõni
deperit ꝛ orãti: Omi eni mõ ꝛ studio-
sius ꝛ obnixi⁹ petit bonũ qd cognoscit
q̃ illud qd etiã nõ cogitat Inuenit aũt
et cũ eis que audiuisti in nũcio isto quẽ
orõnẽ dixi: duplex puersitas. Prima est
q: sibimet cõtradicit. Est eni recticudo
orõnũ cõuenientissima: vt orãs omis ad
eũ: manũ porrigat ad capiendũ qd pe-
tit: ad quẽ dirigat sermonẽ petitionis.
Et ita faciunt oẽs mendicãtes ꝛ elemo
synaria bñficia petentes. Manu eni et
voce in eũ intendũt: a quo benefieri si-
bi petunt. Tibi aũt notissimũ ẽ: q: ma-
nus in eã ptem extẽditur in quã tendit
et opatio. Quapropter qui tantundẽ agit
nisi opa diaboli: ad eũ habet extentam
pculdubio manũ suã. Ab eo igitur pe-
tit impleri manũ suã: cui illã porrigit.
Quapropter ptrari⁹ est sibi ipi qui voce a
deo petit bñficiũ: manu vero a diabolo
qua puersitate qd intolerabili⁹ estima-
ri põt? Scda puersitas ẽ qualis in lu
do fieri psueta est. Ludo inq; qui vul-
gariter vocat ludus asini: vbi ad ipsum
emptorẽ dorso verso sermo dirigit: ꝛ de
precio asini cũ eo tractatur. Dico igit
q: ad eã ptem ꝛ ad eas res facies men-
tis aduersa est: ꝛ ad eas respicit qs cogi-
tat: vl de qb⁹ etiã ipa cogitatio siue co-
gitat⁹ mẽt ituit⁹ ẽ siue aspect⁹. Quap
pter q ipo momẽto orõnis ad alia mẽ-
te intuet: vl aspicit q̃ deũ: dorso vbo ad
deũ loqtur: ipi asil (vt ita dicã) Asinuz
vẽdit ꝛ ludo illo: ridiculoso deũ illudit
Oro igit hmõi ꝛ ridiculosa ẽ: ꝛ ipi deo
ptuneliosa. Quis eni nisi fortasse iocose
aut illusorie cuiq; homi sic loqueret: vt
dorsuz ad ipm hẽat: ꝛ faciẽ ad alia? Iste
igitur puersitates in orone sunt cõtra-
riãtes: seu ptradictio ei⁹ ad semetipsuz
et ridiculositas illusoria ptra deũ: q am
be in omi nũcio ꝛ pcuratore q̃tũ dede

ceāt: ꝙtūq ipm impediāt nemo intelli
Af gēs ignorat. Defect⁹ quoq voc et lo
quele ꝙtū noceat negocijs q̄ p nunciū
gerēda sunt: manifestū ē tibi: ꝛ iā audi-
uisti in precedētib⁹: q: vox orōnis desi-
deriū est. Et q: muta est orō: que voce ca
ret hmōi: debilitas vo in desiderio siue
cupiditas: raucedo ē in voce orationis.
Quāta ergo stulticia ē nunciū mutū
aut raucum ꝛ sine voce audibili existen
tē ad tā sublimē curiā mittere: presertī
p tot ꝛ tātis tanq arduis negotijs: vt
sunt negotia aiaꝝ. Et qm̄ iam edoct⁹
es p dei gratiā de oratiōe: q: ipsa ē pre-
ciosissimū desiderabilissimū atq magni
ficū dei donū: p̄sertim cū depurata est et
īmunis ab impfectiōib⁹ ꝛ alijs impedi-
mentis q̄ audiuisti: pfecta vo dispositio
nib⁹ quas p me in hoc tractatu audis:
Non relinquitur tibi ignorare q a deo
studiosissime deuotissimeq ac obnixe pe
tenda ē: cū ipse solus actor datorq ipsi⁹
atq inspirator sit.

De cantico peccatricis aīe.
Ca. XXXIX

A Post hec prose-
quar tertiā pfectionē orō-
nis: p quā est cantio: canti-
cū ꝛ cātilena. Manifestū ē eni q: psalmi
ꝛ cātica ſm plurimū sut orōnes sūt. Pre-
Esa.23.d. terea Esa. xxiij. expsse dr ad aiam pecca-
tricē. Sume citharā circui ciuitatē me-
retrix obliuioni tradita: bn̄ cane: frequē
ta canticū: vt meōria tui sit. Eo nanq
ipō q vocat eā meritricē: ipsam eē pec-
catricē clamat apte. Que aūt ē cithara
quā sumere iubet: nisi cor hūilitate ex-
cauatū ac pfundatū: ꝛ bonaꝝ cogitatio
nū ꝛ affectionū chordis seu neruis tēsū
ac pparatū ad resonandū ɔcentū quem
audiet. Et dixi cogitationū seu affectio-
nū: nō audēs dicere vtutū: cū illas aia
peccatrix nō habeat neq in libera po-
testate ipius sit vt illis tendat ꝛ pparet
os suū tanq citharā. Humilitatē vero
intellexit eā: de qua dicit Bernardus: q:
Bern. est hūilitas quā veritas parit: et ē alia
humilitas quā charitas format. Facile
est aūt vnicuiq peccatori deprimere cor
suum ac pfundare sub mole vitioꝝ et
peccatoꝝ suorū: ꝛ euacuare ipm atq ex

inanire a nobis virtutū: ꝛ a bonis me-
ritis: qd non est aliud q cognoscere ꝛ re
cognoscere vacuitatē suam ꝛ paupertatē
atq sentire se vacuū a bonis: quib⁹ de-
beret esse plenissimū. Proinde cogita
tiōes bonas quib⁹ se accuset peccator:
ministret ei ɔsciētia: fidesq etiā mor-
tua sacrate doctrine: cuius nr̄is tpibus
tanta copia est. Affectiones quoq bo-
nas: quales sunt timor: pudor: ira ꝛ do-
lor: de quibus tibi in pcedentib⁹ decē
nūerate sunt ipsa vitia ꝛ peccata ea in-
tueri volentib⁹ copiose ministrant. Et
hoc declarabo tibi: licet p occasionem
hoc faciā. Sunt nanq hmōi cogitatio-
nes ꝛ affectiones de benedictionibus
dulcedinis: quibus deus puenit illos
quos ad gratiā penitudinis illustrat et
preparat. Si queratur cuiusmodi cā- B
tionem vel canticū cantare iubet meri
trix ista. Respondet q cantio ista vt plu
rimū habet lamentationē ꝛ ve: parum
autē ꝛ vel modicū carminū. Decem eni
ille affectiones quas pnumeraui tibi: la
mentatorie tantum sunt: ꝛ maloꝝ que
peccatores in seipsis spiritualiter patiū
tur: expressorie. Et quoniā peccator ve-
re spiritualiter mortu⁹ est: ꝛ malis suis
obsessus ꝛ oppressus: q̄ vox decet eū nisi
lamētatoria: ꝛ maloꝝ suoꝝ expressoria?
Magnū autē initiū vite est peccatori la
mentari ꝛ lugere seipm. Et magna ppa
ratio atq appropinquatio ad resurre-
ctionem ꝛ vitam: imo vite nouitatem q̄
est vita gr̄e: qua scz deo grate siue gratio
se viuitur. Et debes scire quia quemad
modū in citharis ꝛ alijs instrumentis:
magnitudo concauitatis atq pfundi-
tatis resonantiā adauget atq dulcorat:
sic in cithara chordis: humilitas quā p
dixi. Qn̄to eni siue cogitationib⁹ siue af
fectionib⁹ magis se humiliat ꝛ deprimit
peccator coram dn̄o: tanto ipsi gratius
ꝛ acceptius resonat in oratione corā ip-
so. Quemadmodū dicit beatus Hieronȳ Hieron
mus. Nihil adeo deo displicet in pecca
tore: vt ceruix erecta p⁹ peccatū. Ita ni-
hil ei gratius in eodem: q curuatio vel
humiliatio eiusdem sub mole peccato-
rum: sicut legitur Baruch. ij. Aīa que Baruch
tristis est super magnitudine mali ꝛ in
cedit curua ꝛ infirma ꝛ oculi deficien-
tes: ꝛ anima esuriens: dat illi dn̄s gl̄iaꝫ

et iusticiam. Quantū em̄ ꝓ peccatis suis semetipsum humiliat sub potenti manu dei: tantū sup̄ seipsum siue in seipso deū exaltat. Q̄tumcūq; semetipsum in eis ꝛ ꝓ eis despicit atq; vilificat: tantū in semetipso deū honorat. Similiter q̄tum semetipsum cōfundit in peccatis suis et ꝓ illis: tantū deum glorificat: tantumq; gloriā dat deo i semetipso. Dat ei ꝛ iusticiam: cū se iniuste cōtra ipsum egisse fatetur ꝛ recognoscit. Dat ei ꝛ iusticiaꝫ: cū vitia sua ꝛ peccata sibi soli attribuit: nō fato: nec cōstellationi: nec ipsi deo: cōtra eos qui naturā malam eum: creasse blasphemant: ꝛ quosdā planetas malos creatos fuisse: infaustosq; ꝛ infortunatos et ad nocēdum naturaliter. id ē ipsa natura sua potentes ꝛ ꝓdesse nō valentes de lyrāt. Quēadmodū de Saturno ꝛ Marte astronomi fatidici mentiti sunt ꝛ scripserunt. Dat deo iusticiā qui se iustificatione ꝛ vltione diuina dignū esse confitetur. ipsumq; deū iuste acturū secum p̄dicat: si vitia sua ꝛ peccata placeat vindicare. Curua etiam incedit ꝛ in infimis anima que nec etiā audet oculos leuare ad celum p̄ confusione: quia celo spreto eiusq; felicitate: infernū ꝛ eius tormēta eis p̄tulerit. In hac em̄ cantiōe: Prima chorda debet resonate fides. Et primum quattuor sonos siue voces de imensitates incogitabilis largitatis ꝛ bn̄ficentie dei: vbi prim⁹ sonus est recogitatio bn̄ficiorum seu donoꝝ nature. Secūdus recogitatio veniaꝝ: quibus remisse sūt nobis tam culpe q̄ pene. Tertius recogitatio gratiarū: p quas ad decorem diuine similitudinis reformati sum⁹. Quartus recogitatio gloriarū seu hereditatꝫ eterne: in qua ius hereditariū nobis in baptismo collatum est. Muta sine voce atq; sono est vel debilis ꝛ pene rupta chorda fidei: que sonos istos incessanter nō resonat: ꝛ indubitāter in eis ꝛ apud illos sic resonat chorda fidei: quib⁹ data est sciencia salutis. ¶ Possibile est tn̄ tibi ꝛ aliter distiguere ꝛ assignare sonos fidei: vt primum ponat̄ recogitatio singularis illi⁹ ac stupēdi beneficij: vicꝫ incarnationis ac passionis charissimi ac bn̄dicti vnigeniti filij dei. ¶ Deinde bn̄ficiorum que p sacramenta nobis incessanter vel collata sunt vel tribuunt̄. In quibus super oēm admiration ē: est sacratissime eucharistie sacramentū. ¶ Terti⁹ recogitatio beneficij doctrinarum ꝛ reuelationum: quibus eruditi ꝛ docti sumus de secretis sapientialib⁹: de quibus nō fecit de⁹ taliter omni nationi. ¶ Quartus sonus ē recogitatio diuitiarum patiētie ꝛ longanimitatis dei p quas tam magnatos et malos in tot ꝛ in tā malis tamdiu: tam benigne: tam misericorditer: tā dulciter sustinet ꝛ expectat: mirisq; ꝛ ineffabilibus sibi soli notissimis vijs ꝛ modis ad misericordiā suam ꝛ grām reuocare ꝛ reducere q̄tum in ipso est nō cessat. Interdum aūt obstinatissimos ꝛ durissimos ꝛ obduratissimos ꝛ oīno rebelles cōuertit ad se. id est iustificat. Quid putas coram deo cogitat: q̄ ista negligit cogitare? Licet igiṫ chordam vnā istius cithare fidē dixerim: nō incōueniēter tn̄ psalterium decachordum dici potest. Decem ꝯo ille affectiones que tibi superi⁹ nominate ꝛ numerate sunt: psalterium decachorduꝫ rectissime nominat̄: in quo tanto iucundius deo psalliṫ: quāto maiori angustia cordis decem illi soni resonant in eodē. Et ne mirerꝭ si fracta cithara ꝛ nerui debiles ꝛ nō bene tensi: debituꝫ ꝛ ꝑfectum cōcentum nō reddunt vel resonant. Cor confractū cithara fracta est. Confractuꝫ inq̄ fractione: de qua legitur Ecci. xxj. Ecci. 21. c.
Cor fatui quasi vas cōfractum: ꝛ omneꝫ sapientiam nō tenebit. Nerui debiles ꝛ pene rupti gratie p̄paratorie ꝛ bn̄dictione dulcedinis: quib⁹ quidem preuenit ꝛ p̄parat nos domin⁹: p̄parat inq̄ ad gratiam penitētialis iustificationis: ꝛ sunt reuera initialia quedā adiutoria ad illā. Hi quattuordecim soni cum de cithara cordis sonuerint: licet debiles: licet exigui: auribus tamē misericordie dei iucundum sonāt: ꝛ ad ipsum impetrant vt mēoria sit meritricis obliuioni tradite. Cum vero ꝑfecta fuerit cithara: chordis ꝛ neruis omnib⁹ debitis cōuenienter p̄paritis ꝛ ordinatꝭ: erit cor humanū psalteriū iucūduꝫ simul cū cithara: resonās ab inferiori: hoc est ꝓ liberatiōe a malis: ꝛ etiā ꝓ ꝯdemnatione impioꝝ grarum actiones: benedictiōes: collaudationes: ꝛ glorificationes. A parte vero superiori ꝓ omni largitione bn̄ficioꝝ. Hec eadem vel resonās a parte inferiori dei iudiciū

iustissimum ac ꝑ omnia laudādū. A pte
vero supiori misericordiā. Misericordia
nanqꝫ dei sup omnia opa eius est: sicut
legit in ps. Et misericordia superaltat
Jaco. 2.c in iudicio sicut legit Jacobi.ij. Propter
hoc ergo dictū est in ps. Misericordiā ⁊
iusticiam cantabo tibi dñe. In peniten-
tibus ⁊ etiā ad pnialem grām conātib⁹
cōuenientissime sunt oībusqꝫ piis viris
auditu iucunde: septem resonātie exteri-
ores quas ꝓaudiuisti: scꝫ gemitus: suspi
ria: eiulatus: ⁊ planct⁹: clamor qualis est
vlulatus: deinde singult⁹ atqꝫ rugitus.
An putas sup omnē cogitationē ⁊ āmi-
rationem miseratorē largissimū deū cō-
tinere posse aures suas: aut auertere ab
hmōi concentibus? An putes aliquē in
oībus illis exercitib⁹ pulcherrimaꝝ sub
limiumqꝫ mil'tiaꝝ celestium: continere
F posse vocē oronis ⁊ depcationis: qn eaꝫ
emittat vt ꝓsit orantib⁹? ¶ Sciendum
aūt est tibi: qꝛ queādmodum chorde seu
nerui lrales in cithara litterali seu alio
quocunqꝫ musico instrumēto: binat:in
ordinant atqꝫ tendūtur: ⁊ ꝓpter hoc bi-
ni ⁊ bini resonant. Sic ⁊ in cithara ista
spūali virtutes oēs bine ⁊ bine inuicem
cōnexe sunt: sibiqꝫ inuicem adiuuāt: si-
cut legit de alis animalium se inuicem
Ezech.1.f tangētib⁹ Ezech.j. Exempli grā. Amor
bonoꝝ ⁊ odium maloꝝ: spes ⁊ timor: cō
tinentia ⁊ abstinētia: magnificētia ⁊ hu
militas: ⁊ ad hūc modū se habet ꝺ aliis.
Et attende ꝯcordiam ipsaꝝ ad inuicem:
qꝛ vnaqueqꝫ discordaret ⁊ male ꝑ semet-
ipsam sonaret: imo dissonaret nisi altera
alteram moderaret ac temperaret vl ad
iuuaret. Manifestū est eñ tibi qualiter
abstinētia ꝯtinētiam adiuuet. Rumpit
eñ neruus cōtinentie aut vehemēter de
bilitat ⁊ deprimitur son⁹ eius: si abstinē
tia illum nō adiuuet ⁊ ꝯfortet. Notū est
vnicuiqꝫ nostrum qualiter comessatio ⁊
ebritas repugnēt ꝯtinentie aut interdū
extinguūt. Venter eñ mero estuans: vt
Hierony. dicit Hieronym⁹: facile spumat in libi-
dinem. Silr ⁊ spes in ꝓsumptionē eleua
ret sonū suū: nisi eam timor reprimeret ⁊
moderaret. Timor vo in desperationē
rueret: nisi illū spes ab imo fulciret ⁊ su-
stentaret. Sic humilitas in vtilitatē ab-
iectionis semetipsam abiiceret: nisi illaꝫ
magnificētia sustētaret. Ipsa quoqꝫ ma
gnificentia: ne nimis in altum ꝓsiliat ⁊
in supbiā se eleuet: ab humilitate ꝓmit
⁊ in rectitudine sui ordinis retinet. Sic
inuenies i amore ⁊ odio. Nō eñ est possi
bile bona laudabilr ꝑ oia facere: custodi
re: nutrire atqꝫ defendere ꝑ omia amore
bonoꝝ: nisi cōtra mala pugnet assidue:
nisi eis resistat viriliter: qd ꝓprie ac ꝑ se
odiū ē maloꝝ. Eodē modo nec mala im-
pugnabunt fortiter: nec resistet eis viri-
liter: si amor bonorm ad hoc nō adiuue-
rit. Si eñ bona nō ament: ꝑ que malis
resistit ⁊ mala repellūtur: nō est possibile
vt ꝯtra ea laudabiliter pugnet. ¶ Qꝫ si G
querat quis de ipsa fide: quā virtutē ha
beat sociā ⁊ connexam: ac si quereret de
neruo fidei: quis ei neru⁹ ali⁹ in ista ci-
thara associetur? Fideꝫ rñdeo in hoc: qꝛ
discretulitas erroris ⁊ impietatꝭ ē chor-
da: que fidei cōiungit in cithara ista: vt
ex hac tam horrifica detestatione: nō so-
lum declinant errores hmōi: sed etiam
abiiciunt. Et oīs error impietatꝭ tanqꝫ
venenū mortiferū abiicit ꝑ virtutē istā
atqꝫ declinat ⁊ fugitur ⁊ etiā abhorret.
¶ Si quis aut obiicere voluerit: qꝛ con-
trarioꝝ eadē est disciplina ⁊ idē sensus.
Rñdeo in hoc: qꝛ alius mot⁹ est ꝑsecutio
erroris ⁊ impietatꝭ ⁊ odiū: alius insecu-
tio salutariū credulitatū ⁊ amor ipsarū.
Et possibile est vt aliqs perit⁹ sit in ꝓcu
randis ⁊ educendis egritudinibus oino
inscius sanitatis ꝓcurande vel inducen
de: sicut manifestū est i bellatorib⁹ mul-
tis q vulnerare ⁊ occidere doctissimi sūt:
sanare auteꝫ ⁊ a morte suscitare prorsus
ignorant. Sic quoqꝫ possibile est vt ali-
quis de veneficis acqrendoꝝ: ꝯficiendo
rum acuendorūqꝫ venenoꝝ habeat peri
tiam eorumqꝫ porrigendoꝝ astuciam: sa
nandi aūt a lesionib⁹ earum nō habeat
licentiā. Causa aūt in hoc indubitanter
esse pōt: vt animo solo nocēdi vel vni vl
pluribus studuerit: vt in talib⁹ fit: ⁊ ali-
ud de venenis scire nō curauerit. Possi- H
bile nanqꝫ est vt solo odio alicuius ꝑso-
ne vl aliquaꝝ inductus fuerit ad hoc vt
talia fieri vellet. Cum aūt psalmi cantio
nes vel cantica sint: manifestū est qꝫ qui
psallunt vel psallantes audiunt: saltare
debent: queādmodum lasciui homines
⁊ mulieres ad auditum cantilenarū tur
pium saltant. i. gestulationibus corpoꝝ

Math.2. suorum rñdent modulationib⁹ quas au diunt: sicut dicit veritas Matth. xj. Cecinimus vobis ⁊ nõ saltastis: lamentauimus vobis ⁊ nõ plorastis. Saltationes igitur iste sunt motus spũales: quib⁹ moueri debem⁹: ⁊ ipsi psallentes ⁊ psalmos ab aliis audiẽtes. Exempli grã: Cũ psalmi districtionem diuine iusticie ⁊ vltionis resonant: timore debet concuti cor ⁊ deorsum poni. Cum aũt misericordiã: debet spe erigi sursum. Cum aũt honorẽ et gloriam dei resonãt: gaudio dilatari: vt de beatitudine pmissa dilectoꝝ ⁊ electorum ipsius desiderio ⁊ amore illi⁹ cor ascendit. Et p viam istã currit res in oib⁹ psalmis ⁊ psalmodiis. Ut qd eñ in ipso principio psalmi nominat̃ tibi beatitu-
Ps.1. do cum dr: Beatus vir: nisi vt desiderio ⁊ amore in illam saltes vel insileas? Deinde ppter sikem causaz denominat̃ tibi virilitas: vt a puerilitate animi dissilias: ⁊ virilitatẽ tanq̃ pfectionẽ tibi debitã ɔcupiscas. Sic ppter eandẽ causam subsequẽter dicitur tibi. Qui nõ abiit in cõsilio impioꝝ. Miseria est quã beatitudo ⁊ virilitas a se pcul expellunt. Nominatur ergo tibi sub negatione: vt ab ea declines ⁊ fugias animo atq̃ pposito: qui beatitudine ⁊ virtute tanq̃ inseparabiliter annexum ipsis diligas ⁊ teneas. Nec dubites quin cor p omnia qñ dispositum ⁊ a seruitute corruptionis plene ⁊ pfecte liberũ: ad auditum psalmodie cõgruentibus illis motibus moueat̃. Alioquin qui psallũt vel psallẽtes audiunt: onos lyros sunt. id est asini ad lyram: qui concentui lyre vel cithare nullo modo gesti-
I culationis rñdere norunt. Causa aũt in hoc est qr ipsam suauitatem concentus hui⁹ nõ sentiunt. Heu quot onos lyros: ⁊ asinos insensibiles habet hodie sanct⁹ Dauid: imo spũssanctus ad citharaz suã ⁊ psalterium: qui nihil prsus spiritualis harmonie ibi sentiunt: nihil de his que p psalmos spũssanct⁹ omnib⁹ loquitur: intelligunt vel etiam cogitãt. Et qd est maioris absurditatis: ipsas voces psalmoꝝ ita ruditer: adeoq̃ inepte resecant ⁊ vociferãt: vt voces eoꝝ a rudib⁹ asinis differre valde modicũ videatur. Qd est de his qui militie clericalis stipendia tã auide cupiunt: q̃ districte exigũt: ⁊ quãta diligẽtia nũmos ipsos: bladũ ⁊ vinũ que rõne hmõi militie sibi debere: impudentissime apertissimeq̃ mentiũtur: qui nõ solum voce psallere negligunt coraz dño: sed etiã psallẽtes impediũt: ⁊ p sacratissimis psalmis fabulis i choro resonãt. Utinã attendãt: qr fures ⁊ latrones ɔtra deũ ⁊ ɔtra aias qb⁹ psallendo suffragari debuerãt se exhibẽt: dum sine cã stipendia pcipiũt: vel qd mai⁹ est rapiũt.
¶ Propter hanc cãm vicz qr psalmodia thesaurus est: ɔtinens aurũ ⁊ gẽmas diuitiaꝝ spũaliũ: ⁊ apotheca spũssancti est ɔtinens aromata oim donoꝝ virtutũ et graꝝ. Statutũ est in ecclesia dei: vt sup oẽs scripturas: liber psalmoꝝ freqnter. K
Nulla eñ scriptura d veterib⁹: que mentem humanã ita ditare ⁊ replere sufficiat. Nulla ẽ medendis aiaꝝ languorib⁹: ɔsolandis: ɔfortandis ⁊ delectãdis aiabus hũanis adeo potẽs aut efficax. Sũt ⁊ multe spũales vtutes ⁊ pprie: que alibi ⁊ docende ⁊ discende sũt. Thesauri igitur tam pciosi tãq̃ nobiles: a spũsancto p psalmos ⁊ in psalmis ostendunt̃: ɔuocemur ad amorẽ ⁊ desideriũ ipsoꝝ. Apotheca sanctispũs corã nobis in eis aperit ⁊ exponit: nõ solum ad medelas vt pdixi: sed etiã ad delicias: quas illi solum norunt quib⁹ datur ea sentire.

¶ Quid intelligatur per vitulos labiorũ. Ca. XL

Ost hec psequar L
de orõne fm qd ipsa est vitul⁹ labioꝝ. Nihil eñ aliud intelligi posse videt̃ vitulus labioꝝ q̃ ipsa orõ. Uocatur aũt vitulus labioꝝ in vltimo Osee vbi dr: Reddemus vitulos labioꝝ Osee.14.b
nostroꝝ. Cui ɔcordat aplus in vltio ad Hebre. dicẽs. Per ipsum ꝫ offeram⁹ hostiam laudis semp deo. i. fructũ labiorũ Hebre.13.c
ɔfitentiũ nomini ei⁹. Abusiue nanq̃ vltra modũ intelligerent̃ vituli labioꝝ: vituli labiis pmissi. Dico igit̃ qr in vitulo intimũ est medulla oibus aliis que vituli sunt gustu suauior: deinde carnes: tertio ossa: quarto piguedo: qnto pellis. Et similiter in orõne intimũ deoq̃ placidissimũ ipa pietas orantis: intentio siue voluntas principalis obtinẽdi qd p orõnem impetrari intenditur. Et ppter hoc qui absq̃ pia intentione orationem

dicit vel recitat: ipsam potissima sui pte mutilat et detrūcat. Cogitare igit debet apud semetipsū atq formare quid ei p oronē querendū vl petendū sit. Ad hoc eni orandus est de⁹ vt veniam et gr̄am et gloriam et cetera bona data sua put ipse nouit expedire largiat orantib⁹: et his p quib⁹ oratur. Qz si quis nihil hoz intē dat p vociferationē oronis: strepit indubitanter et tumultuat in ecclia dei oino a deo nihil petens. Qua pp̄ter neq orās est homo hmōi: cū ois oro petitio sit: sicut in pcedentib⁹ audiuisti. Intēde aūt qz nō est necesse vt ois orans intēdat certe et determinate aliqd istoꝝ que pdixi. Multi eni vniuersalr vel generaliter intendunt p orones bona data dei: nō cogitātes singulariter de venia aut aliquo illoꝝ. Qto aūt feruentior fuerit intētio hmōi: tanto erit medullata magis oro et ossa ei⁹ medulla pinguiori referta. Ossa vo in orone fortitudines sunt: quibus

M sustentari et defendi indiget oro. Difficilimū quippe ē muscas irruentiū cogitationū ab orone abigere: eamq ab impedimētis oibus depurare depuratāq seruare. Manifestū aūt est tibi ptra omnes difficultatē fortitudinē esse necessarias:

Aristote. sicut dicit Aristotel. qz vtus et ars circa difficilima sunt. ¶ Necessaria est et alia

N fortitudo ptra tediū plixitatis: a q multi ex orantib⁹ vincūtur: qui vix inceptam oronem psūmare sufficiunt: interdū aūt et a cepta statim desistūt. ¶ Est et alia fortitudo necessaria ptra dilationē doni qd petitur. Differt eni de⁹ interdū dare qd postulat ipsa dilatione cor pparās et aptans ad recipiendū: sicut dicit Aug⁹ sup

Aug⁹. Ps. 118. illud ps. Concupiuit aia mea desiderare iustificationes tuas in omni tpe: dicens ibi: q vt tu volēs implere saccū vel ventrem aliquo bono pcioso: distendis illū atq dilatas vt capaciorē ipsū efficias. Sic de⁹ volens implere cor tuū: distēdit illud atq dilatat longo desiderio: vt capati⁹ illud ei⁹ qd petit efficiat. Cōtra moram igitur et dilationē istam: necessaria

O est fortitudo quedā: que pprio noie longanimitas appellatur. ¶ Est et alia fortitudo necessaria ptra iram quādam et impatientiam: qua multi eousq exagitant et deficiunt vt vix pstrati ad oronem: ab ea statim exurgāt: p eo q gratia oronis et deuotionis eis nō statim tribuit: dicētes: qd facerem h aridus et frigidus corde duro et vacuo ab omni gr̄a deuotōis. Hi pculdubio ignorant oronem et deuotionē dona gratuita eē dei: et vt hoc ipm addiscant: nō statim eam cū volunt obtinent. Insinuat igit eis p hoc: vt ea petere discant et assuescant. Interdum aūt et quāta difficultate obtineant: ipsa experientia edocent. Quasi eni pꝛeda quedā gratia oronis et deuotionis interdū rapitur a deo: et de medio irruentiū cogitationum duriciecq cordis in quadā vio-

lentia eripit: sicut dicit Seneca: vix datum pdam putato. Improbitate igitur et importunitate vult a se eripi gratiam oronis et deuotionis misericors deus: vt obtenta gratior et carior habeatur: iuxta illud. Gratior est fruct⁹ q spes pductior

edit. ¶ Est et alia fortitudo oronis et est quasi grauitas quedā ptra leuitatē cordis: que tanta est in aliquib⁹ stultis et indoctis vt non pmittat eos ea vti nisi ad modicū et breue: cum illā adepti fuerint. tunc eni ab orone surgūt cum in ea potissimū esset imorandū et potissimū insistendum eidē. Hoc aūt est qz cū dat eis gratia oronis abūdās deuotione p pinguis et lachrymis irrigua cū tantis bonis eis vtendū esset: imo cum tam bono sic impatiētes sunt tāti boni: qd pculdubio est quedā felicitas. Tūc nanq dat⁹ est eis aduocat⁹ gratiosissimus et eloquētissim⁹: de quo nō immerito sperare pñt q obtineat eis quicqd petunt. Ipsi autē tūc ei imponūt silentiū: et vocē ei⁹ interrumpunt: et cū gratiosiorē et magis ppitiam habet audientiā: atq cū efficatius allegat cām ipsoꝝ: os ei⁹ obstruunt: imo qd deteri⁹ est ipsum mortificant et extinguunt. Qui eni tūc orare desinit cum ei bn̄ est in orone et deuotiōe et lachrymis: oronem indubitāter mortificat et extinguit: etiā eo tpe quo vtili⁹ et efficati⁹ eidem insisteret. Ille vo qui sentiēs in semetipso paupꝛtatem oimodā et defect⁹ deuotiōis et lachrymaꝝ: et pp̄ter hoc orare desinit vl desistit: insanissim⁹ paup est: q mēdicare panē ceteraq sibi nccāria qrere differt donec diues effectus sit. Diues

Q eni idubitāter ē q gr̄a deuotōis et lachrymaꝝ abūdat. ¶ Hmōi etiā hō ea stulticia laborat: vt qz vidz hauritoriū suū vacuū

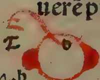
Senec. (right margin)
P (right margin)

ad fontē vł fluuiū ꝓ hauriēda aq̄ ire ꝯtē nit: parat⁹ ire vt dicit ꝛ haurire cū hau ritoriū ei⁹ plenum viderit aut senserit. Proculdubio stult⁹ hmōi spūsctm̄ esse fontē orōnis atq̧ deuotiōis ꝛ oīm gra-
Ps. 45 tiarū nescit: ipm̄q̧ esse flumē cui⁹ impe tus letificat ciuitatē dei. Ignorat etiam insipiētissim⁹ cor suū esse hauritoriū qđ orando in fontē istū imergiṫ vel mittiṫ: vt inde gratiaꝝ munerib⁹ impleaṫ. Nō videt ꝙ orādo ad fontē istū vel fluuiuz accediṫ vel veniṫ: vel poti⁹ ad cor iste fons vel fluui⁹ attrahiṫ: sicut ipe spūs-
Ps. 118. sctūs ꝑ psalmistā nos docuit dicētē. Os meū apui ꝛ attraxi spm̄. Est ꝛ tertia stul ticia hoīs hmōi: qui frigiditatē cordis sui sentit: ꝛ ad caminū appropinquare nō vult: donec illud sentiat calefactuz. Ignorās ꝓculdubio spm̄sctm̄ fornacē esse ꝛ caminū spūalis ardoris .i. vitalis ꝛ viuifici caloris. Ignorat etiā: qꝛ orando ad fornacē istā ꝛ caminū ꝓpinquatur: ꝛ in apropinquatiōe ipsi⁹ videlȝ im mo p̄sentia corda primū tepescūt: dein de calescūt: tertio vero flāmescūt. Quis ideo stultus est q̄ dicat: sustinebo frigus istud mortiferū longi⁹ a fornace: nec ap propinquabo ad illā donec plene fuero calefactus? Cū aūt ꝑfecte calefactū me videro: appropinquabo ad illā. ¶ Et est quarta stulticia hoīs huius. Ipse em̄ est queādmodū stultissimus qui videt se vē tre vacuū: ꝛ refectione admodū indigē rē: mensamq̧ refertissimam in cōspectu suo positā ꝛ paratā: ꝛ dicere non erubescit: nō accedā ad mēsam istā: donec vē tre plenus fuero ꝛ opipare saturatus. ¶ Quid em̄ aliud est hō: cor habēs gra tia deuotionis vacuū: nisi homo ventre spūali ab escis ꝛ potib⁹ spūalib⁹ vacuo? Quis aūt ignorat: nisi insipientessimus in orōne ventrē hmōi cibis ꝛ potib⁹ re pleri spūalib⁹: ipm̄q̧ hoīem ibi spūaliṫ satiari? Quapropter manifestū ē: qꝛ mi serrimus errone⁹ est q̄ ꝓpter hoc ad mē sam refectionis spūalis que est opulētia spūssancti ad eā ꝑ orōem accedere negli git: qꝛ se vacuū ab hmōi alemētis sen tit: similis stulto qui fame se perire sen tiens: ad mēsam opiparā vt in eā come det ꝛ reficiaṫ accedere ꝯtēnit. Est ꝥ ne gligentia hec ꝛ torpor infirmitas hmōi que etiā viros religiosos interdū reuo-

cat ꝛ auertit: ꝛ in pauptate p̄nominata detinet. Irrūpenda igiṫ est aliqua forti tudine ista ifirmitas. Quia ergo iste for R
titudines quas nominaui tibi orationi necessarie sunt vt eā sustentēt ꝛ fulciāt: eāq̧ fortē ꝛ robustā efficiant: nō imeri to ossa orōnis vituli nomināṫ. Hec sūt ossa medullā pie intētiōis ꝛ oratiōis cō tinētia: fortiq̧ ꝓtectione custodientia. Carnes vero isti⁹ vituli: intellect⁹ sunt ꝛ cogitatiōes eoꝝ: que verbis orōnis si gnanṫ. Pinguedo vero carniū hmōi de uotio est. Nec obsistit qđ dicit Greg. su Gregorius
per verbū illud ps̄: Holocaustū tuū pin gue fiat: dicēs: qꝛ holocaustū pingue fit cū bonū opus qđ agitur etiā lachrymis irrigaṫ. Lachryme nāq̧: nō deuotio ip sa sunt: sed ex deuotione ꝓfluūt ꝛ ꝓce dunt. ¶ Pellis aūt vituli isti⁹: ipse ꝯte xtus ꝛ series verboꝝ orōnis est: quibus alia que dicta sunt ꝯtinenṫ: ꝛ tāꝗ a pel le exteriori operiunṫ. Pili quoq̧ in vi tulo isto: strepit⁹ est vocalis exterior. Ta les reddere debem⁹ vitulos labioꝝ no stroꝝ: ꝓpter qđ dictū est: Reddem⁹ vitu los labioꝝ nostroꝝ Osee vlt. vt p̄dixi. Osee.14.b
Nō em̄ ꝓprie reddiṫ nisi qđ debeṫ. Ap paret igitur de oīb⁹ que p̄cesserūt de vi tulo isto: ꝙ iniuriosi sumus deo: etiā in illis ꝑ que iniurias irrogatas eidē emē dare debemus. Quis em̄ nō videt innu merabiles in ecclesia clericoꝝ tā secula riū ꝙ etiā claustraliū: nec etiā pilos vi tuloꝝ istoꝝ dn̄o reddentes. Neq̧ enim vocali strepitu in ecclesijs resonant: sed tāꝗ in dormitorio medias matutinas: aut etiā integras dormiunt: nunꝗ eas postmodū dn̄o reddētes aut restituētes. Multi ꝓ vocib⁹ orōnis: vocib⁹ inutili um fabulationū aut etiā seculariū ne gocioꝝ in eis strepūt ꝛ tumultuanṫ: tra ctātes sibi inuicē sua secłaria: ꝛ interdū negotiatiōes: faciētes ꝓculdubio domū orōnis domū negociatiōis. Execrabili us autē est: ꝙ ꝓ laudib⁹ ꝛ hymnis dei turpiloquijs ꝓphanant ꝛ polluūt ipm̄ dei seruitiū ꝛ chorum diuinis honorib⁹ ꝛ laudibus consecratū. Sunt ꝛ alij qui S
vt pellē vituli istius deo reddāt ꝛ offe rāt: totū in hoc studiū suum ꝯferūt: nec vnā syllabā vel vnū iota đ tota itegrita te verboꝝ orōnis negligi ꝑmittentes: ꝛ hoc vtiq̧ bonū est: nisi deū potioribus

vituli istius defraudarēt: sed dū intelle-
ctus ꝛ signata verboꝝ orōnis: vel non
hñt vel nō curāt: ꝛ si in altera pelle vicȝ
deo satisfacere videanť: in reliq̄ tñ. i. in
carnib⁹ nō modicū sacrificiū laudis de
trahūt ꝛ detruncāt. ¶ Multi delinquūt
circa adipē siue pinguedinē oīmode ari
di ꝛ indeuoti orātes: cū offerre debeant
vitulū saginatum. Clerici quoqȝ de me-
dulla isti⁹ vituli nō curāt: ꝛ forsitan cu-
rare nō norūt. Multi nec pellē verboꝝ
nec pilos exterioris vociferatiōis offer-
ri curant vel dignanť. Dicit autē Da-
Ps.65. uid ex psona recte offerentiū: Holocau
sta medullata offerrā tibi. Quis ex ma-
gnatib⁹ hmōi fraudes vel rapinas vel
iniurias sibi fieri sustineret: videlȝ vt p
vitulis medullatꝭ ꝛ pinguib⁹: exmedul-
lati: excarnati: macilentissimi ꝛ p oēm
modū pinguedine carētes: exossati: deco
riati: ꝛ nec pilos etiā habētes offerenť?
An nō vides cōgregatiōes hmōi oran-
tiū ꝛ tā aperte vituloꝝ hmōi sacrificia
deo subtrahentiū: ne dicā speluncas eē
latronū: sed magis acies vel cuneos ra-
ptorū? Quis ignorat: ꝙ sine causa acci-
piūt stipendia oratorie militie: imo tan
ꝙ̄ fures ꝛ raptores: ꝛ ꝓpter hoc ad resti
tutionē omniū sic pceptoꝝ teneri?

¶ Quare per fumū thuris signatur oro et quid per pulverē pigmētarij. Ca. XLI.

Ocet nos spiri-
tussctūs p Johēm euāgelistaȝ
Apocl.4.b Apocl. iiij. vbi dicitť de vigin
tiquattuor seniorib⁹: q̄ habebāt singuli
citharas ꝛ phialas aureas plenas aro-
matoꝝ q̄ sunt orōnes sctōꝝ. Et iterum
Ibidem.8.a eiusdē. viij. Stetit angel⁹ añ altare ha-
bēs thuribulū aureum in manu sua: ꝛ
data sūt ei incēsa multa: vt daret de orō
nib⁹ sanctoꝝ sup altare aureū: qđ ē añ
thronū dei: ꝛ ascendit fum⁹ incensoruȝ
sctōꝝ de manu angeli corā deo. Per Da
uid quoqȝ docemur orationē incēsum
Ps.140 esse: vbi dicit: Dirigať orō mea sicut in
censū in cōspectu tuo. Qua directiōe et
ꝛ ascēsu ipsa quoqȝ aīa orātis ascende-
Canti.3.c re vicť in lib. Canticoꝝ. ca. iij. vbi dr:
Que ē ista q̄ ascendit p desertū sicut vir
gula fumi: ex aromatib⁹ mirrhe ꝛ thu-
ris: ꝛ vniuersi pulverꝭ pigmētarij. Vir-
gula igiť fumi orō ē q̄lē eē indicāt aro-
mata mirrhe ꝛ thurꝭ ꝛ vniuersi pulverꝭ
pigmētarij. Veteri q̄ȝ lege Exo. xxxj. thi Exo.31
miamata fieri iussit sibi dñs ex q̄ttuor
aromatib⁹ stacte: onyca: galbano boni
odoris: ꝛ thure lucidissimo. Quia igitur
hec q̄ttuor tñ aromata noianť vt ex eis
cōficiať thimiama: p qđ orō rectissime
intelligiť. Ibi vo noiať mirrha ꝛ thus
ꝛ deinde expsse vniuersi pulverꝭ pigmē
tarij: colligiť euidēter qꝛ orō pfecta ex
oībus modis suis. Virgula fumi ē: q̄leȝ Canti.
describit li. Cantico. Quattuor vero illa
aromata: que moyses noiat q̄ttuor vtu
tes que in orōne necesse valde sūt: indu
bitāter signāt: sicut apparebit tibi ex p
prietatib⁹ aromatū illoꝝ. ¶ Habet aūt
q̄stionē qđ intelligi debeat: hic pulvis
pigmētari⁹. Virtutes eñ nec frangēde
nec ꝯterēde sunt: nec in pulverē redigē
de: q̄n poti⁹ in oī integritate sua q̄ren-
de. Integritas nāqȝ eaꝝ ꝛ pfectio a deo
plus diligiť: ꝙ̄ minutie vel fragmenta
ipsarū. Pulvis aūt pigmētari⁹ vñ erit
nisi ex pulmētis virtutū cōfractis atqȝ
ꝯtritis? Cōfractio vo ꝛ ꝯtritio virtutuȝ
qđ est nisi mortificatio eaꝝ. ¶ Qꝫ si for a
te quis dixerit: qꝛ cōtritio ista cordis ē:
aut itelligit hoc de corde nouo qđ in se
creari petebat dauid: qđ vtiqȝ ē bonū ꝛ
sctm: ꝓpter hoc oī custodia seruādū: si-
cut pcepit Salomō Prouer. iiij. Nō ē igi Prou.
tur frangēdū aut ꝯterendū. Si vo itel-
ligit hoc de corde veteri qđ totū ē ex mē
bris vitiorū ꝛ pctōꝝ: q̄liter cor hmōi cō
tritū erit pulvis pigmētari⁹: q̄n potius
pulvis fetidissim⁹ ꝛ odoris pessimi. De
bes igiť scire in hoc qꝛ ꝯtritio nō est si-
cut ꝯfractio aut ꝯtritio corpalis: q̄ idu-
bitāter destructio est ei⁹ qđ cōfringitur
aut ꝯteriť: sȝ est subtilis examinatio ꝛ p
singula discussio q̄ examinať: q̄liter ipa
eloq̄a sacra ꝛ ꝯfringi ꝛ ꝯteri dicunť: cū
subtiliter ꝛ p singula discutiunť exami
nanť ꝛ exponunť: integra tñ remanent
ꝛ oīno nihil lesionis passa: cū sic ꝯfrac-
ta ꝛ ꝯtrita fuerint. Vitia vo ꝛ peccata:
malleo verbi dei sic ꝯfringunť ꝛ cōterū
tur vt penit⁹ destruanť ꝛ anihilanť. Cū
eñ nō solū volūtas peccādi: sȝ ipsa cogi
tatio etiā peccati sic ꝯfringiť ꝛ ꝯteriť ꝛ
nihil eorū ꝓrsus remanet in eis q̄ vere

penitēt: ꝯtritio vero ista nihil lesiōis infert vel suffert cordi ꝯtrito: qn potius lesiones vitioꝝ ⁊ pctōꝝ in eo sanat: nō frangit igit cor: sed fractū itegrat ⁊ sollidat: ⁊ fractiones ipsi⁹ atqꝫ ꝯtritiones oīno curat. Cōtritio igit ista diligēs est ⁊ subtilis examinatio ac ꝑparatio cordis: qua seipm sic ꝑscrutat: vt qcquid deo displicere in se iuenerit atqꝫ cognouerit: cōterat atqꝫ confringat: vt ꝑdixi: malleo vbi dei semetipm durit in oīb⁹ ⁊ singulis male actis ꝑcutiens: qđ ē dicere: vsqꝫ ad mortificationē oīmodāqꝫ destructionē eoꝝ q in se puniēda cognouerūt. Cor igit ꝯtritū dicit ꝺm duas intētiones: videlꝫ ꝺm se vel ꝺm ea q in ipso cōterēda sunt ⁊ mortificanda. Cor eñ intelligit sensus ⁊ volūtas: ⁊ sensus cū errone⁹ est tanqꝫ piculosus ꝯterendus est ⁊ mortificādus in ꝑte ista. Similiter volūtas iꝑroba siue ꝑuersa est ꝯterēda ⁊ mortificāda ē vita vt nihil de ꝑuersitate sua viuere ꝑmittat in ipo. Nō igitur essentialiter cor. i. ipa aīa ꝯterenda est: sꝫ ea q in ipsa sunt: videlꝫ intellect⁹ errone⁹ ⁊ ꝑuersa volūtas. Hmōi nanqꝫ cōtritio nec frangit nec ledit in aliquo aiam hūanā: qn poti⁹ lesionē ei⁹ ⁊ plagas grauissimas: que sūt vitia ⁊ pctā sanat. Iuxta modū igit hunc dictū est il-
Ps. 50. lud: Cor cōtritū ⁊ hūiliatū de⁹ nō despicies. Uel dictū est ꝑpt hmōi ꝯtritionē: que ꝑculdubio deo acceptissima est. Est eñ sacrificiū spūs cōtribulat⁹: cū nō aliud sit cōtribulatio spūs: qꝫ cōtritio cordis: ⁊ hoc est dicere ꝑ vitijs ⁊ pctis ipsis. Possibile nāqꝫ est ex zelo rectitudi-
X nis vel alia cōpassione dolore vehementissimo cōtribulari spū cor alteri⁹. Puluis igit pigmentari⁹ dict⁹ est spirit⁹: qꝛ quēadmodū in puluere pigmētario ipsa pulverizatio nihil saporis vel odoris ꝑmittit latere in aromatib⁹: sic ꝑscrutatio ⁊ examinatio nihil latere sinit vel in sacris eloquijs vel i ipis virtutib⁹. Tūc eñ tot⁹ sapor ⁊ tot⁹ odor virtusqꝫ aromatū istorū sentit: cū iuxta qđ ꝑdixi eorū intimi ⁊ diligēti ꝑscrutatiōe examinant: qđ in singulis est euidēter videre virtutib⁹: sicut doct⁹ es ꝑ me in tractatu de opibus ⁊ mirabilib⁹ virtutuꝫ. In expositionib⁹ vero sacrorū eloquioꝝ vides euidenter qđ dixi: put eñ edicta et scripta sunt sacra eloquia: aromata integra sunt. Subtili aūt ⁊ ꝑscrutata inuestigatōe exposita aromata cōtrita sūt atqꝫ pulverizata. Si qs aūt dixerit ipsa vitia ⁊ peccata cōtritiōe ⁊ mortificatione quā ꝑdixi puluerē pigmētariuꝫ fieri: sapidūqꝫ ⁊ odoriferū: ꝑpter hoc videlꝫ: qꝛ indubitāter placita est deo mortificatio vitioꝝ ⁊ pctōꝝ: merito quis intētionē eius approbet. Cōbussit quoqꝫ Moyses vitulū cōflatilē cōtriuitqꝫ illū ⁊ redegit in puluerē ⁊ ipm puluerem sparsit in aquā. Sicut copulatio seu fabricatio vituli ⁊ integritas ipsi⁹ deo displicuit: sic cōfractio ⁊ cōtritio ipsi⁹ vt puluis eidē placuisse nō imerito dici pōt. Puluis aūt vitioꝝ ⁊ peccatoꝝ in aquā ꝯfessionis semꝑ mergēdus est: tunc eñ aq cōfessionis vitia ⁊ peccata lauat ⁊ diluit: cū iuxta modū ante dictū cōtritione fuerint cōtrita ⁊ in puluerem redacta. Mortificationes igit vitioꝝ odorē suauitatis ad nares dei dirigūt: q vita sua ⁊ integritate odorē mortis in mortē facientiū ⁊ cōsentientiū sparget: odorem aūt abominabilē ⁊ odibilē deo altissimo. Quapropter ꝑ viā istā: sicut aīaliū mors in sacrificijs erat ei in odorē suauitatis: sic vitioꝝ ⁊ peccatoꝝ cōtritio ē puluis. Iā igit declaratū est tibi ꝑ hoc: qꝛ oratio odoramentū est suauitatꝭ: nō solū ex ꝑte aromatū vtroqꝫ nomiatorū: sed ex ꝑte vitioꝝ ⁊ peccatoꝝ. Experientia nāqꝫ docet orōnib⁹ instātes ꝙ nūqꝫ subtilius: nunqꝫ ꝑscrutati⁹ examinant sacra eloquia ⁊ virtutes: nūqꝫ melius: nūqꝫ intimi⁹ sapores eoꝝ ⁊ odores sentiunt: qꝫ in orōe ⁊ etiā per illā. Sic dico de saporib⁹ qui sūt amaritudines vitiorū ⁊ pctōꝝ: ⁊ de fetorib⁹ quib⁹ oēs bone nares offenduntur. Dico iuqꝫ: qꝛ nūqꝫ meli⁹ pigmenta ista del examinant vel sentiunt: qꝫ in orōne ⁊ ꝑ illam. Ostēdit aūt ⁊ hoc miserator de⁹ miraculo euidētissimo: videlꝫ ꝙ orō deuota odoramentū suauitatis ē in qdā sctā muliere ⁊ inclusa: que cū dabat se in orōem: cella ei⁹ flagrantia oratiōis tota efficiebat aromatizās. Et hoc narrauit mihi soci⁹ ei⁹ qui multotiēs odoris isti⁹ flagrantiam sensit. Nec mirū si de ꝯtritiōe aromatū spūaliū: spirat odor spiritualis suauitatis ꝑpter ꝑsentiā spūsancti: qui nō solū

Exo. 32. c

Y

apotheca est omniū orationū spūaliū: sed etiā est apothecari⁹ omniū hmōi pigmentorū ꝛ aromatū auctor vnicus et largitor benignissim⁹ atqꝫ largissimus. Ipse etiā est pigmētarius cōtritor huius modi aromatū ꝛ cōfector hmōi pulueris: quapropter nō est mirū si de ꝑsentia illi⁹ tota domus in qua hmōi pigmēta cōterit aromatizans efficit: qñ ex ꝑsentia vnius solius angeli multotiens domos aromatizasse legunt in libro de mi
Z raculis sanctoꝝ. Ꝙꝫ autē virtutes in oratione mot⁹ suos opantur: ꝛ aromata virtutū odores suos pulueri illi pigmētario ingerūt ꝛ imiscent. Nec dubitandū tibi est fidē siue fidei virtutē odorē suauitatis iestimabilis ad nares dei: imo ad nares omniū ꝛ singuloꝝ q̄ sunt in curia illa celesti semꝑ spargere. Scri-
Eccl.1.b ptū est enim in Ecclesiastico: ꝙ bñplacitū est ꝛ mā̄suetudo. Primū quoqꝫ sacrificiū hūani cordis: mactatio est sensus hūani ꝛ sapiētie mūdane. Fides autē intellectū omnē extollentē se aduersus scientiā dei: aut mortificat penit⁹: aut saltē in captiuitatē illū redigit seu captiuat. Ꝙꝫ si mors animaliū innocentiū: odorē suauitatis spirabat apud deū altissimū de sacrificijs hmōi animaliū: quō nō potius de morte tā venenati animalis: ꝛ de sapiētia humana nō ascendit odor suauissim⁹ ad nares dei altissimi: de corde hmōi animalis imolante?
2.Cori.10.b Et de captiuatiōe ista legis expsse.ij. Corinth.x. In captiuatione inqͬt aplus redigentes omnē intellectū: extollentē se versus scientiā dei: redigētes inqꝫ in ob
A sequiū christo. Nec est tibi ꝑter eūdē ꝗtū in sacramēto altaris maxie odifera ē in ꝑte ista fides ꝛ maxie victoriosa. Septē em̄ sacrificia offert tibi: tanqꝫ septē ibi aīalia mactās atqꝫ mortificans: ne ꝯtra scientiā dei q̄ est ipsa fides i nobis ibi se erigāt vel extollant. Et primū ipos qnqꝫ sensus corpis. Cū em̄ visus ipse corpalis ꝗtū in eo est parat⁹ esset cōtradicere ꝛ asserere panē purū esse: pureqꝫ materialē solūmō in altari: ꝛ negare ibi esse verū ꝛ viuificū panē qui de celo descēdit: aut esse ibi verū corp⁹ aut verū sanguinē dei: ac deū ac saluatorē nr̄m. Fides adeo mortificat vel saltē captiuat vel ꝯculcat: vt oīno ab hmōi ꝯtradictōe obmutescat. Et si forsitā obmurmurat murmure tn̄ debilissimo: ꝑssocꝫ sub pedib⁹ fidei atqꝫ fortiter calcato hec faciat. Siliter se habet de auditu: de gustu: de olofactu ꝛ tactu: ꝙ eadē fortitudine atqꝫ victoriositate mactat eos fides atꝫ ꝯculcat. Et ꝑpter hoc mortificatos ipos offerre illos. In illo sacrificio corpis et sanguinis dei mactat ꝛ imolat calcat et captiuat: sensū hūanū interiorē q̄ ē intellect⁹. Mactat inqꝫ ꝛ captiuat cū oib⁹ cōtradictionib⁹ suis: ꝛ rōnib⁹ quib⁹ cōtra illud murmurat sacramētū ꝛ ꝯtra fide eiusdē. Scdo vero mactat errorez oīm philosophoꝝ ꝛ hereticoꝝ cū omnibus cōtradictionib⁹ ꝛ rōnibus rōnabilissimis ipsoꝝ. Propter qd̄ dixi: qꝛ multiplici flagrantia.s. septē sacrificioꝝ aromatizat ibi fides: ꝛ tā multiplici victoria coronat ꝛ glorificat in sacramento isto. Facilis aūt est tibi via siliis inueniē- B
di ꝛ agnoscēdi in alijs virtutib⁹ in ipsa orōne cū ꝑfecta fuerit ex oibus suis. Cū em̄ orō ꝑ inimicis ad deū fundit: placabilissimo sacrificio paternū i eo odiuz ab ipsa fraterna charitate in ipsa mactat atqꝫ calcat: sicut mā̄suetudo ꝛ patientia nr̄a ibi mortificāt: cū in orōne incurrūt iniurie q̄s passus ē orans ꝛ extinguit eas inibi mā̄suetudo seu patientia ne iracūdie incēdiū in aīa orātis inflāmet. Sic humilitas contra cōtumelias quas sibi irrogatas orās in ipsa orōne recogitat: pugnās ipas eousqꝫ mortificat vt cor vindicādi simul cū eis captiuet simul etiā mactet. Eodē mō se habet ꝛ de alioꝝ vitioꝝ cogitationib⁹: q̄bus antiqu⁹ hostis tanqꝫ viperis seminib⁹ seminare ꝛ igignere illa in ipsa orōne molit. Vides igit ꝙ orō est multiplicis laudis sacrificiū: ꝛ multipliciū sacriciorū odoramentū: hoc est: cū ꝑfecta fuerit ex oibus modis. Nō est autē possibile subitā orationē atqꝫ breuissimam hec omnia habere. Colligis aūt euidēter C
ex ꝑdictis testimonijs li. Apoc. ꝙ tan- Apoc
tus placor est sanctis omnib⁹ ꝛ angelis scꝫ ꝛ animab⁹: ꝗtus amor est eis in orationes sanctorū: ꝛ quāta delectatio eisdē ex ipsis cū phialas odoramētoꝝ istorū plenas in manib⁹ suis teneāt. Qd̄ vtiqꝫ facere vident inter orandū: tāqꝫ illi incessanter vel crebro nares illas puris-

simas atq sanctissimas suas porrigētes ab odoramēta hmōi. Uel ipsas phialas ꝓpter suauitatem odoramētoꝝ crebro suis narib⁹ applicātes: in q̄ mira virtus magnificaq laus orōnis apparet: q̄ de
nti.3.c corde orātis tanq̄ de apotheca spūssancti: taq̄ de cella pigmētaria sicut virgula fumi ex aromatib⁹ mirrhe ꝛ thuris ꝛ vniuersi puluerꝭ pigmētarij flagrantia: aromatizans ascēdit in ꝯspectu dn̄i ꝛ totaꝫ illā curiā suauitate sua repleat: ꝛ nares oim inibi astantiū reficiat ꝛ delectet: qd̄ est sup oia hec. Ipsis aūt narib⁹ oipotentꝭ atq sublimis dei: delectabilē se ingerat ꝛ placorem. Iuxta illud qd̄ legit
en.8.d Gen. viij. de sacrificijs noe: q2 odorat⁹ ē dn̄s odorē suauitatꝭ. Debes aūt scire: q2 bn̄dictiones: grārūactiones: collaudationes: glorificatōes: ꝛ cetera q̄ hmōi sunt odoris noie in scripturꝭ frequēti⁹ signari solent. Fama q̄ꝫ ꝛ opinio cuꝫ bona est: odor vite in vitā. Cū ꝟo mala: odor mortis i mortē interdū dr: sicut legit expsse
orꝭ.2.d ij. Corinth. ij. vbi legitur: q2 christi bon⁹ odor sumus: odor vite in vitā: alijs odor
D mortꝭ in mortē. Attendēdū aūt est tibi solerter ac studiose: qd̄ audiuisti in pce-
cꝭ.8.a dentib⁹ de lib. Apocal. vicꝫ q2 stetit angelus iuxta aram tēpli: hn̄s thuribuluꝫ aureū in manu sua: ꝛ data sūt ei incensa multa: vt daret de orōnib⁹ sanctoꝝ sup altare aureū: qd̄ est an̄ oculos dei. Nec ē tibi dubitandū: q2 angel⁹ iste est magni ꝯsilij angel⁹: q̄ christ⁹ dn̄s intelligit. Et ipse est hn̄s thuribulū aureum in manu sua. i. cor omni excellētia donoꝝ ꝛ grārū pciosissimū: ceterisq omnib⁹ supeminētissimum: vt aurū ceterꝭ metallis supeminet. Hic iuxta aram templi stetit. Cū templum in illa celesti ciuitate nō sit: sed potius dn̄s de⁹ est in ea templū: sicut dicit Johānes euāgelista Apocal. vltimo. Et templū nō vidi in ea: dn̄s eīn deus oipotens templū illius est: ꝛ lucerna eius est agnus. Cū inq̄ templū nō sit in ea: ꝑ verba ista signat nobis sedulum ac iuge interpellandi officiū: cui ꝓ nobis incessanter assistit ipse sacerdos noster ꝛ pontifex christus dn̄s noster. Huic data sūt incensa multa. id est dona graꝝ multa. i. multitudine pemiētia: vtpote illi q̄ sol⁹ suf-
E ficit interpellatiōe sua impetrare nobis omnia. ¶ Talem eīn decuit imo necesse

erat ꝓpter inscrutabiles abyssos miseriarum oraꝝ: nobis esse pontificē: cui⁹ placor ꝛ grositas ꝑ se sufficeret nobis impetrare oēm veniā: oēm grām: oēm glīam: ꝛ omne aliud bonū: ꝯtra quē nihil possent offensiones nr̄e: nihil oēs accusationes vel allegatione diabolice. Propter hoc sunt data christo dn̄o: incensa mlta flagrantissimaꝝ virtutum ꝛ gratiaꝝ: vt tam sublimi pōtificio seu sacerdotio idoneus esset ac sufficiētissimus. ¶ Sacerdotium ipsi⁹ vniuersale est: qd̄ est dicere: sup totā vniuersalem ecclīam absq exemptione vlla. Talem decebat etiā tāto gregi pastorem pfici: qui tanta peminentia oibus alijs pcelleret: vt compatione ipsius oēs alij essent grex: q̄ adeo coruscans: adeo aromatizans: adeo placaturus ꝑ oia: adeoq gratiosus ad patrē misericordiarū accederet: vt eo apiente os suum sacratissimū: os bn̄dictum: os gratiarū: eoq dante vocē interpellationis ꝓ nobis: obmutescerēt oēs accusatores ꝛ aduersarij nostri: eo pstāte patrociniū cause nr̄e: nullus auderet ex aduerso cōsurgere: eoq stante ꝓ nobis nullus contra nos se psumeret erigere. ¶ Quantū ꝛ quāte suauitatis odoramentū paras ex illa apotheca spūssancti: q̄ ipsemet christus dn̄s est: ꝑ os ipsius sacratissimū ad nares pr̄is misericordiaꝝ ascēdere: quotiens pietatꝭ ipsi⁹ dignatio ē: illud ꝓ nobis ad interpellādū apire. Interpellatio nāq ipsi⁹ thimiama ē incogitabilis suauitatis: vtpote tota apotheca spūssancti flagrātissima. Quid q̄ nobis cogitandū F
est: cū ipsa gloriosa dei genitrix omniq illo miliū beatissimoꝝ scꝫ angeloꝝ ꝛ sanctarū alaꝝ cōsortio ꝛ felicitate aperiunt ora sua ad orandū ꝓ nobis: Qꝫtus est fumus tot ꝛ tantoꝝ aromatū? Quāto suauissimoꝝ odoꝝ flagrātia replet tota illa aula celestꝭ? An putas patrē miscdiarum attēdere illa hora ad fetores vitioꝝ ꝛ pctōꝝ illoꝝ ꝓ quibus orat? An putas illū velle respicere ad abominationes eorundē: cū tot ꝛ tāti grosi vult⁹ militiaꝝ ac sanctaꝝ aiaꝝ quas pdixi apparēt an̄ eum? An putas ipsuꝫ posse auertere oculos miscdie sue ꝛ vultū clementie sue ab ipsis. Qua ꝓpter beat⁹ indubitāter cui⁹ orōnis odoramētū tāte suauitatꝭ est: vt oēs nares curie celestꝭ ad id se apiant: ꝛ

ex illo reficiant. Beatior autē si virgule fumi sui: de qua in pcedentib⁹ audiuisti addunt innūerabiles illi ꝛ in mēsi odores celestiū odoramētoꝝ: que pdixi. Utinam inotescat oratib⁹ qntos ꝛ qles adiutores tāq pmptos ꝛ patos ꝛ p oia voluntarios ad adiuuandum hnt in curia illa summi regis: sed ꝛ quā placorem. Sic est ipsi⁹ altissimi dei narib⁹ ꝛ oim ciuiū celestium odoramentum pie ac deuote orōnis. Qrta putas studiositate: quātis conatib⁹: ꝛ si venalia eēnt: qnto pcio ꝛ sumptibus exqrerent ꝛ cōparent aromata: de quibus odoramentū illud pficeretur. Uides igit q pniciosa sit ignorantia hec: que tantū bonum: imo nos tāta negligere ꝛ amittere facit. Qd autē sequit

Apoc. 8. a in textu Apocal. Ut daret de orōnibus sanctoꝝ: daret materiā ipse christus dñs odoramentū pprium: qd est laudis ꝛ gratiarūactionis de orōnib⁹ sanctoꝝ. Ipse enī est cui⁹ os sacratissimū atq bndictū: sicut non cessat a pijssimis ꝛ semp efficacissimis interpellationibus p nobis: sic nec grarūactionib⁹ de oibus beneficijs que pstant nobis a pre misericordiarū.

Quid signatur per altare aureum. Ca. XLII.

s Quod aūt sequit: Sup altare aureū: ornat⁹ ē parabole. Uel altare aureum ipsemet est: qm ex ipso tanq ex altari placabilissimo suscipit pater misericordiarum orōnes ꝛ sacrificia sanctoꝝ. Aliter etiā altare aureū: ipsa miscdia patris accipit. Altare enī ppitiatorium est vn accepta efficiunt oblata. Et ipsa miscdia summi patris est ex qua ꝛ p quā accepta sunt ei quecūq placabiliter ꝛ remunerabiliter eidē offerunt a nobis. Pōt ꝛ illud. Data sunt ei incensa multa: aliter ꝛ nō incōuenieter intelligi: vicz vt accipiat: data p eo qd est attributa. Nanq dño qcūq recte sapiunt totaliter attribuūt: quecūq hnt bona vel faciūt Et pp̄ter hoc ipsi viri sancti ipsas orōnes suas christo domino attribuūt: ɔfidentes humiliter se ꝛ dono ꝛ impetratione eius accipere illas. Aliter etiā satis ɔgruenter intelligit: Data sunt ei incensa multa: vicz q recta ꝛ oblata ei tanq mediatori. s. vt ipse in quo soli patri. s. misericordiarū cōplacitum est: offerat: de cui⁹ ore vel manibus recusari nō pnt. Tanta quippe est grositas ipsi⁹ in ɔspectu dei patris: etiam sm qd homo est mediator dei ꝛ hominū: vt quecūq patri p ipsuz offerunt: a nobis eidem grata sint ꝛ accepta. Qd attendens ꝛ cognoscens ois ecclesia: in oibus orōnibus quas ad deū patrē dirigit: adiungit semp. Per dñm nrm iesum christum: quasi diceret: ꝛ si nō p merita nostra placere tibi potest oratio nostra vel deprecatio: placeat tibi per ipsum quem inter te ꝛ nos mediatorē cōstituisti: vt p ipsum placita tibi fient ꝛ accepta: que p nos tibi placere nō pnt. Est igit h quem admodū in curijs magnatū: sicut est videre in curia summi pontificis: qz cancellario vt vicecācellario offerunt vel dantur petitiones: vt ipse porrigat eas summo pontifici atq pmoueat apud eū vel coram ipso: qm in hoc ɔstitut⁹ est mediator inter petentes ꝛ summū pontificem. Sic christus dñs mediator ɔstitutus est inter totā vniuersalem ecclesiam ꝛ patrez misericordiaꝝ. Et propter hoc tradit ei omnis ecclesia sanctoꝝ: omnes orōnes siue petitiones suas offerēdas deo patri misericordiaꝝ ꝛ pmouendas apd ipm. Est igit dicere in orōnibus ecclesie: cum dicit. Concede nobis hoc p ipsum iesum christum dñm nrm. i. eo impetrante: qm istud impetrare merita nra nō sufficiūt: sed gratiositas ei⁹ in quo solo tibi bene cōplacuit: hoc impetrare pōt ꝛ sufficit. Nihilomin⁹ tn ab ipso christo dño nostro omnia bona petenda ꝛ peti debēt ꝛ sperari. Similiter a spūsancto: qm trinitas hec vn⁹ solus ac ver⁹ deus ꝛ dñs est: oim seculoꝝ vnus ac ver⁹ auctor: vnus solus ꝛ verus effector: vnus ver⁹ ac solus largitor largissim⁹ ac benignissimus est oim bonoꝝ. Et si pr honorat in hoc q orat a tota ecclesia sanctoꝝ: in hoc q oratur q pstet que petunt: honorat ꝛ filius in hoc q p ipsum exorat pater ꝛ largiatur. Ita honorat inq fili⁹ vt mediator ꝛ impetrator eoꝝ. Nihilomin⁹ tn ꝛ honorat et exorat vt vnus auctor: vnus effector: vnusq largitor largissim⁹ ac benignissimus cū ipso patre ꝛ spūsancto: qm cum illis ꝛ cum vtroq illoꝝ ꝛ etiam p se ꝛ in se est vnus solus ꝛ ver⁹ deus. Qm vo sa

ctus est homo pro nobis: factusq̧ nobis
in eo q̄ homo: mediator: pōtifex τ aduo
catus: ꝑ ipsum tanq̄ mediatorem: ponti
ficem τ aduocatum nostrū apud patrē τ
semetipsum in eo q̄ deus est τ spūmsan-
ctum petim⁹ nobis oīa bona p̄stari per
ipsum. Qua ꝑpter danť ei incēsa multa
orōnum scꝫ omniū que fiūt a tota eccle-
sia sanctoꝝ. Dantur inq̄ ei sicut predixi
tanq̄ mediatori pōtifici τ aduocato: vt
ipse eas porrigat τ offerat patri miseri-
cordiaꝝ: τ ꝓmoueat apud ipsum grām
exauditionis impetrādo. Quia vero thy
Exo.31. miama Exo. xxxi. orōne aromatizans intel
ligiť: expedit τ cōueniēs est vt docearis
hic: quā ob cām in ꝯfectione thymiama
tis: quattuor tantū aromatice species in
I ꝯfectione seu in cōpositione ipsi⁹ assumi
iubenť. He aūt sunt stactes τ onyca gal-
banum boni odoris atq̧ thus lucidissi-
mū. Stacte aūt gutta ē arboris myrrhe-
sicut dicit in illo loco expositor. In psal-
Ps.44. mo quoq̧ diciť Myrrha τ gutta τ casia:
quare igiť ꝑ expositionē cū dixit: myr-
rha addidit τ gutta: cuꝫ noīe myrrhe li-
gnum arboris myrrhe quis intelligeret.
Ac si diceret. Myrrha nō vtiq̧ lignū sꝫ
gutta que est gūmi arboris illius. Jam
aūt didicisti alibi: quia gūmi istud quod
myrrha diciť: ꝯsumptiua est putredinis
τ vermium: τ ꝓpter hoc corpa mortuoꝝ
vt a putredine τ vermibus ꝯseruenť ille
sa: myrrha ꝯdiunť. Quia igiť grā com-
punctionis: τ totam feculentiā siue spur
citiaꝫ p̄terite vite exterminat: vermesq̧
vitiorum τ peccatoꝝ mortificat τ consu
mit: ipsum etiā odorem suauitatꝭ spirat
in odoromēto isto scꝫ orōnis: ideo meri-
to primo poniť gratia cōpunctiōis: que
offensas vitioꝝ τ peccatoꝝ tollit: τ iraꝫ
dei placat: qui nusq̄ exaudit orantes do
nec eis placatus sit. Et q̄ mirrha littera
lis odorē suauitatis habeat: exp̄sse legiť
Ecci.24.b Ecci. xxiiij. vbi diciť. Quasi myrrha ele-
cta dedi suauitatem odoris: ex persona
K Sapiētie. Onyca vero ostreola parua ē
ad vnguis hūani magnitudinem: ꝓpter
hoc τ onyca diciť quasi vnguina. Onyx
nanq̧ grece vnguis diciť latine: vnde τ
sardonyx de quo alibi. Sardonycem fa-
ciūt duo nomina sardus τ onyx. Est eñ
vere loquēdo onyx lapillus q̄ apud sar-
dos reperitur: melius ꝫ onyx diceret q̄
onyca. Et est onyca vel onyx boni odorꝭ
vt dr̄: sicut τ nōnulli pisciculi. In onyce
igiť intelligiť nō immerito grā humili-
tatis: que magnū locum in orōne tenet:
sicut Ecci. xxxv. Oratio hūilitatis se nu- Ecci.35.b
bes penetrabit τc. Et est ordo congruen
tissimus: vt grām cōpunctionis in qua
est viua recognitio vitioꝝ et peccatoruꝫ
comiteť hūilitas: q: nihil adeo displicet
deo: sicut dicit Hieronym⁹: sicut ceruix Hierony.
erecta post peccatū. ¶ Galbanuꝫ vo id-
circo potissimū boni odoris inde dictuꝫ
videť: qm̄ mirifice virtutꝭ est odor ipsi⁹.
Extinguit eñ omnia venena draconuꝫ:
τ serpentes arcet τ diffugat. Ubi nihil re
ctius q̄ gratia beniuolētie seu benigni-
tatis intelligiť. Uenenata nāq̧ peccata
τ vitia venenosa: vel poti⁹ venenata vi-
tia τ peccata malignitatis intelligunť.
Hoc aūt est ꝑ animo vel studio nocēdi:
sine qua nunq̄ sunt: qualia sunt odiuꝫ:
ira: inuidia τ supbia: que sine iniuria et
lesione ꝓximoꝝ nūq̄ in aliquo est. Aua
ricia que amore lucroꝝ adeo excecat eos
quos possidet: vt aliena detrimenta nec
ꝯsiderent nec repetēt. Qua ꝑpter noxia
animalia siue maxime venenata reputā
di sunt merito vel habēdi. Causa aūt in
hoc euidentissima est: qm̄ tanq̄ pestilen
tes siue pestiferi aliis hominibus sunt.
Quia igiť manifestum est: beniuolentia
siue benignitatē nō solum studium no-
cendi sed etiā oñe alienum extermina-
re ab his in quib⁹ merito galbanū ipsa
intelligiť. ¶ Debes etiā scire q: peccata
hmōi τ vitia cruenta siue sanguinolēta
dicenda sunt: τ dicunť ab eis q̄ in sacris
doctrinis eruditi sunt. Nec mirū tibi vi-
deať: si gratia ista locum habet magnuꝫ
in orōne. Necesse est eñ benignos beni-
gnitatem apud deū benignuꝫ inuenire:
queādmodum τ misericordes misericor-
diam: scriptum est preterea Ecci. j. quia Ecci.1.b
qd̄ beneplacitum est deo: fides est τ man
suetudo. Benignitas aūt nō est nisi man
suetudo: licet ex alia causa benignitas:
ex alia aūt māsuetudo nomineť. Hoc aūt
nouit Judith que in orōne sua dicebat
ad dñm. Tu dñe cui mansuetoꝝ τ humi
lium semꝑ placuit deꝑcatio: sicut legiť
Judith. ix. Soluꝫ errorē pietatꝭ venenū Judit.9.b
intelligit: τ venenata aīalia heretici cō-
sueuerūt haberi. Et intelligo hereticos

nō simpliciter: nec ꝑ imperitiā seductos ⁊ in errores hereticoꝝ ꝓlapsos: tales eñ nō aīalia venenata dicendi sunt: sed magis a venenatis veneno ꝑcussa. Heretici ꝟo qui venena erroꝝ mortiferorū ꝑdicādo ⁊ sugerendo diffundūt: animalia venenata ⁊ serpentes nequissimi censendi sūt: ⁊ merito nominādi: quaꝓpter fides ipsa merito. id ē galbanū spūale accipiē dum: ē: que ⁊ oīa venena hmōi ⁊ ab aliis in quib⁹ est exterminat: ⁊ in aliis etiam
M viuere ⁊ regnare q̄ntum potest ꝓhibet et auertit. Q̄ntum aūt locum fides in oro-
Jaco. 1. b nibus teneat: iam didicisti in epl̃a Jacobi. iiij. ⁊ eiusdem. c. j. vbi dicit̃. Postulet aūt in fide nihil hesitans. Pietas autem ad oīa vicȝ bona ipetranda ⁊ mala auertenda seu extermināda recte intelligi potest galbanū spūale: ⁊ orantibus pietate
Math. 5. a siue miscdia ꝑditꝭ ꝓmittitur Matth. v. Non eñ nisi stulte sperare vel petere misericordiā a deo pōt: qui misericors i alios nō fuerit: sicut legit̃
Ecci. 28. a Ecci. xxviij. Homo homini seruat iram: ⁊ a deo petit medelam. Et Math. xviij. Nō igit̃ oportuit
Mat. 18. d te misereri ꝯseruis tuis? Ipsa quoq̄ veritas in euāgelio Luce exp̄sse dicit. Quod
Luc. 11. f. supest date elemosynā: ⁊ ecce oīa munda sunt vobis. Et omnis ecclīa sanctorum cantat. Sicut aqua extinguit ignem: ita elemosyna extinguit peccatū. Et est galbanum istud spūale. id est miscdia valde boni odoris: nō soluȝ a pte erogantꝭ elemosynas: sed etiā a parte recipientium: q̄ miro affectu ⁊ deuotiōe bñdicūt largitorib⁹ ⁊ misericorditer deū exorāt ꝓ eis.

De deuotione que requiritur in oratione. Ca. XLIII

Q Uarta species aromatica que in cōpositione venit thymiamatis istius: thus lucidissimum est: qd̄ vocat̃ clibanū qd̄ est dicere incensum album. Uocat̃ ⁊ incensum masculū q̄m in forma seu figura similitudinē habet testiculi humani: vel poti⁹ masculuȝ thus dicit̃: id qd̄ fortius ē ⁊ maioris virtutis cum in oībus animantib⁹ mascu-
Uirgilius la sunt potiora ⁊ fortiora. Uñ ⁊ virgili⁹. Uerbenas adole pingues ⁊ mascula thura: vñ ⁊ mascula bilis a persio dicit̃. Intellexit ḡ moyses thus lucidissimū. id est purissimum: q̄m de puritate est ei luciditas. Thus istud nihil recti⁹ intelligi potest q̄ȝ in orōne deuotio. Nec tibi dubiū est q̄ntum valeat: ⁊ q̄ntum condiat: q̄ntūcunq̄ ꝑ omnia melioret orōnem deuotio. Cum dicat auctoritas: qꝛ qui indeuotus orat iudicium contra se postulat. In ipsa vero deuotione puritas: quid aliud intelligi pōt: q̄ȝ sicut legit̃ i Exo. in thure luciditas? Etiam audiuisti q̄ȝ noxia sit in orōne impuritas: que est admixtio volitantiū cogitationū: que sunt musce morientes: ⁊ ꝑdunt suauitatē vngenti: sicut audiuisti in ꝑcedentibus ex verbis salomonis i ecclesiaste. Et ista suauitas iucunditas est qua viri sancti in orōnibus iucundant̃.

De breuitate orationis. Capitulum. XLIIII

P Ropter hoc dicit P
beatus Berñ. qꝛ orō debet esse Berñ.
breuis ⁊ pura: nō q̄ ꝓlixitas ⁊ lōgitudo orōnis deo displiceāt: nisi vbi ipsa ꝓlixitas aliis impedimentū etiam ꝑstat orandi. Sicut notū est tibi de quibusdā sacerdotib⁹ cereoꝝ ꝯsumptorib⁹ q̄ missas adeo longas faciūt q̄ tedio ꝓlixitatis sue corda circūstantiū ⁊ a gr̃a deuotionis arefaciūt: ⁊ ipsam refectionē spūalem quā in missis ꝑcipere debent in molestie amaritudinē eis ꝟtūt. De his igit̃ pōt conqueri pp̄lus missis circūstans et
dicere. Dederūt i escam meā fel. Stul- Ps. 6
ticia igit̃ hmōi hoim hec est: vt ꝓ pugillo deuotionis qd̄ eis in missis tribuit̃. totius populi deuotionē auferunt: ⁊ pro tribus vel quattuor (vt ita dicā) lachrymis cōpunctionis vel deuotionis: vasa magna. id ē corda deuote ac lachrymose orantium effundant. Ibi igit̃ breuis debet esse orō: vbi breuitas eius deuotioni alioꝝ orationuȝ militat ⁊ deseruit. Sūt etiam et alie cause abbreuiendi orōnis fieri: sicut infirmitas corporalis. Multi eñ amentiā ⁊ morbū melancholicum ꝓpter orōnum ꝓlongationes nimias inciderunt. Infirmitas etiam spūalis causa fuit apud aliquos: quia ipsa vehemētia deuotionis adeo affliguntur: vt postmodum octo vel q̄ndecim dieb⁹ vel plurib⁹ languere necessario hñt. Interdū aūt et

adeo rapiunt: vt mors. i. totalis separatio aiar suar a corpib⁹ nō imerito timeat.
P ¶ Abbreuianda etiā orō ē publicis personis: hoc ē platis: ⁊ curā alioꝝ siue tē poralē seu spūalē gerētib⁹. Plerūqꝫ eni nō sine iniuria ⁊ detrimēto graui subditoꝝ ꝓlongari nō pōt orō platoꝝ. Causa aūt in hoc est: qm̄ debitores sunt subditis in multis rōe officioꝝ suoꝝ. Interdū eni iura sunt reddenda subditis: nec pn̄t eis differri sine graui dispendio vel spūali vel tpali. Quapropter illa hora tē pandū est a ꝓlixitate orōnis. Sicut debet eis sacramētatio: ⁊ alia innūera: q̄ sicut auferri nō pn̄t eis sine iiuria eoꝝ: ita interdū nec differri. Uidi mltos ꝓlixitate missaꝝ adeo obstinatos: vt poti⁹ eligerent missas hmōi nō audire: q̄ ꝓlixitatꝫ tante molestiā sustinere. Hic igitur videt mihi intellectus ⁊ ista intentio smonis isti⁹ beati Bern̄. Queadmo
Bern̄. Tullius dū eni dicit Tuli⁹: qr nūq̄ nimis dicit qđ nunq̄ satis dicit: mihi videt q nūq̄ nimis ꝓtendit seu ꝓlongat orō: qr nūq̄ deuota et pinguis orō mihi videt nimia posse eē nisi in casibus ādictis. Nunq̄ eni mēs hūana familiarius cuꝫ deo est: nunq̄ artius ei ꝯiungit in vita ista: nunq̄ lauti⁹ ex eo reficit q̄ in orōne. Nisi forsitan in sublimitate cuiusdā spēi ꝯtēplatiōis: de q̄ ⁊ alias: si de⁹ dederit vitā ⁊ spaciū ⁊ grām ad hoc necessariā: desiderio ē mihi ⁊ ꝓposito scribere.
Q Post hoc aūt absoluā me a ꝓmisso illo qđ in pcedentib⁹ ꝓmisi: vicꝫ de merito orōnis: vbi dixi: qr musce moriētes perdūt suauitatē vngenti: non aūt substantiā vel meritū principale: hoc tñ pmisso qr orō ⁊ vngentū ē: ⁊ ꝓpter hoc habꝫ virtutē sanatiuā. Ad medicinā eni ꝯficiūt vngēta ista hmōi ⁊ multaꝝ infirmitatū sanitas p ea pstat. Nō ē aūt morb⁹ vel vuln⁹ vel lesura vlla spūalis cui p vngētū orōnis de⁹ nō medeat. Conficiunt ⁊ vngēta ad sctificationē: sicut expsse le-
.31.b git Exo. xxxi. de oleo vnctiōis: qđ ex q̄tuor aromaticis spēb⁹ ⁊ oleo oliuaꝝ ꝯfici pcepit dn̄s. He aūt sunt spēs ille vicꝫ: myrrha pria electa: cinamomū: calam⁹: ⁊ casia. Et itelligo qr casia ista ē lignea vicꝫ q̄ ē rubē coloris: boni saporis piter ⁊ odoris. Hoc igit oleo vnctiōis caput aaron in ꝯsecratione ipsi⁹ ꝓfundebat:

sicut chrismate ⁊ oleo sctō ꝓfunduntur manus ⁊ capita pontificū hodie in ecclesia dei. Nihil eni efficacius ad pstanduꝫ gratiā sanctificatiōis q̄ orō. Per illam eni sanctificat i ecclesia dei quecūqꝫ in ea sanctificant. Quapropter ad ipas animas orantiū virtuosissimā illā esse efficacissimāqꝫ manifestū est. Si eni in ea que foris sunt: hoc est extra animā: ministri sanctificantis eousqꝫ pōt oratio vt omia sanctificata per illam sanctificentur: q̄to fortius in aiabus in quib⁹ est ⁊ ex quib⁹ exīt ⁊ ꝓcedit ad deū: in gratiā sanctificatiōis efficax erit. ¶ Conficiuntur vngenta adnitorē et candorē corporū: quis aūt ignorat qui vel ad modicā virtuositatem oratiōis apprehenderit: quātus nitor: q̄tus ve decor p virtuteꝫ orationis pstet digne ⁊ deuote orantibus? Que aia humana adeo tenebrosa: adeo deformis est: vt illā oratio non splēdificet ⁊ decoret. ¶ Fiunt ⁊ vngenta ad ꝯseruationē a corruptiōe: sicut apparet euidenter tibi in his vngētis quibus condiunt corpa mortuorū. Ad hoc eni vngentis hmōi condiunt vt a putredinibus ⁊ vermibus illesa ꝯseruent. Manifestū est autem orationē freqnentantibus ⁊ gratiā deuotionis in eadem habentibus: virtutem istam cōsumptiuā spiritualiter orationi non abesse. Nō eni possibile est assidue orantib⁹ vermes vitiorum ⁊ peccatoꝝ putredinēqꝫ corruptionis spiritualis nocere posse. Similiter nō est dubitandū: quia nec durare in eisdem possunt: et si qñqꝫ in eos irruant virtute orationis extinguuntur. R
¶ Conficiunt et vngenta ad odorē suauitatis atqꝫ flagrantiā. Et iā audisti ex testimonijs lib. Apocal. q̄tus odor suauitatis flagrat in aula celesti ex orationib⁹ sctōꝝ: etiā qui adhuc in terra peregrinant. Quāta igit credēda ē flagrantia eē ex orōnib⁹ sanctoꝝ: qui iā cū christo dn̄o regnāt: quibus tanta est affluentia aromatum spiritualiū ex quib⁹ odoramenta orationū ꝯficiunt? Potissimū aūt ex orationib⁹ dei ac saluatoris dn̄i nr̄i iesu christi: q̄ sm qđ est hō: apotheca est oim aromatū: omia alia donoꝝ vicꝫ ⁊ gratiaꝝ atqꝫ virtutū incogitabili pcellentia transcendētiū. Qualem aūt quātā ve putas eē flagrantiā orōnis gl'iose S Apoc. 8. a

genitricis eiusdē: quotiēs pietatis: ꝛ dulcedinis eius dignatio ē exorare charissimū ac bñdictū suū filiū ꝓ nobis? Qꝫ si ꝑ singulos sctōs angelos ꝛ btās aīas cōsideratiōes hmōi feceris: inestimabilē ꝛ incogitabilē flagrātiā ex aggregatione oīm celestiū orōnū certissime esse vł aspirare certissime cognosces. De merito vo orōnis ƌ q̄ mētionē feci tibi sciēdū ē ꝙ duplex ē: vicꝫ principale ꝛ scd̄ariū. Et principale quidē ē remunerationis seu felicitatis eterne. Et intēdo illud principale eē: qꝛ ad ipm ꝛ ꝓpter ipm omīa alia merita tribuūł. Et adhoc ipa charitas q̄ radix ē oīm meritoꝝ principaliter donał. Cū ƺ orō ē ex hac radice: merito isto nunq̄ fraudał: sed ei sp debeł huiꝰ nāq̄ radicis ratiōe meritoria est orō principalr ꝛ ꝓprie felicitatis eterne ꝛ rōe illiꝰ debeł orāti ex charitate. Secūdaria vo merita sunt ꝯseruatio gr̄e: augmentū ipsiꝰ ꝛ remissio vel diminutio pene merite: omīaq̄ alia bona data que in orē ab vniuersali datore bonoꝝ obtinenł. Et hec sūt q̄ pricipali merito feruor orōnis: puritas ꝛ deuotio lachrymarūq̄ ꝓfluuia supaddūt. Quia igił volitātes ꝛ irruētes musce. i. cogitationes praue: inorātiū cordibꝰ cām ꝛ radicē meriti pricipalis quā ꝑnoiaui nō extinguūt siue mortificant idō nec pricipale ꝑmiū auferūt. Cā eni ꝑmanēte illesa ꝛ integra hmōi: necesse ē et eiꝰ affectum ꝑmanere. Sciendū est etiā tibi: qꝛ de secundariis meritis ex affectibꝰ orōnis ē diffugatio demonū: et diminutio potestatis ipsoꝝ.

Quare viri sancti difficile habent gratiam deuotiōis. ꝛ lachrimarū. Ca. XLV.

Quod si quis interroget q̄re viri sctissimi vix et tā raro gr̄am deuotionis et piaꝝ lachrymaꝝ irriguū hn̄t: pctōres vero spurcissimi ꝛ imanissimi facile habēt eas interdū. Rn̄deo in hoc: qm̄ admirāda ē mirabiliterq̄ laudāda dei nr̄i misericordia: que tā indignis tā ꝓmptā tanq̄ paratā se exhibet: atq̄ adiutoria quibꝰ tanti pctōres ad gr̄am iustificatiōis siue ꝯuersionis adiuuenł: tā benigne eisdem tāq̄ facile largił. Qꝫ aūt sctis viris tā raro ista dona tāq̄ difficile tribuunł: hanc puto eē cām: vicꝫ vt cariora illa hēant ꝛ soli gr̄e dei eadē attribuāt. Iuxta sermonē beati Augustini dicentis: Quia christū nō nouit ƌ aliꝗ q̄ gr̄e dei aliq̄d attribuit. Debes tn̄ scire cum his: qꝛ imanitas scelerū: ꝛ mōstruositas pctōꝝ occasionē nō modicā dat timori dei ꝛ erubescentie ꝛ aliꝗs quibusdā donis: puritas vo ꝯscie ꝛ vtutū fiducia: securitatē interdū generat in electis: ꝛ ꝓpter hoc non nunq̄ gaudiū tribuit. De gaudio vo certū est tibi: qꝛ merorē cordis ꝛ luctū excludit. Nec ꝑtereundū est tibi exemplū qd̄ ad hoc inducere cōsueui: vicꝫ de piris ꝛ pomis: aliisq̄ fructibus q̄busdā vmes in se hn̄tibꝰ: qꝛ maiorē suauitatis odorē spirāt q̄ fruetꝰ suauissimi ꝛ illesi. Vermes eni calore suo adiuuāt calorē naturalē in eis: ꝛ ꝓpter qd̄ faciliꝰ naturescunt: ꝛ odorē debitum spargunt verminosi fructus. Sic ꝛ aliquotiens horrifica atq̄ monstrifica vitia ꝛ pctā adiuuant timorē: horrorē: verecundiā: ꝛ irā ipam ad irascendū ꝯtra semetipm: ex quibꝰ gr̄a interne penitudinis ꝛ odoramentoꝝ oratiōis nō modicum adiuuantur.

De merito illiꝰ orōnis ī qua nō cogitat actu quis de deo. Ca. XLVI.

Si quis aūt quesierit: qualiter sit vel durat meritū orōnis: q̄ agminibꝰ muscaꝝ morientiū refertissima ē: ꝛ strepitu earundē tumultuosa: qualiter eterne remuneratinois ꝑmiū ꝓ hmōi orōnē aliq̄s mereri pōt: in qua nec de deo nec de ꝑmio hmōi cogitauit aut actu etiā curat. Rn̄deo in hoc: qꝛ si cū ꝑegrinatione qua q̄s visitat limina sctōꝝ: mereł suffragia eoꝝ: de quibꝰ in ꝓposito solo vł initio cogitauit. Nō eni facile ē: nec vnquā credo euenisse: aliquē ex hmōi ꝑegrinantibꝰ ꝑ passus singulos de suffragiis sctōꝝ ad quoꝝ ecclīas vł memorias ꝑegrinał cogitasse: Possibile aūt est vt nec vno pūcto tpīs de eis cogitet ex illis. Occupanł eni ꝛ labore itinerationis: ꝛ sollicitudine necessarioꝝ ad illā: ꝛ

aliis irruentib⁹ ꝛ emergentib⁹. Rex qꝛ voluntas siue intentio obtinēdi suffragia hmōi cā ē ꝛ radix totius pegrinationis illi⁹: tota meritoria est illis pegrinatio ipoꝝ. Et est exemplū euidentis similitudinis in lapide q̄ iacit: vel sagitta q̄ trahit arcu. Nō eni cogitat iaciens de singulis ptibus spacij qd lapis ille vel sagitta transierit: Sic igit vni impulsui debet toti⁹ illi⁹ spacij trāsit⁹ ꝛ singularū ptiū illius: cuꝫ nec de illis iactor vel tractor nec d aliquo eoꝝ cogitauit. Sic vni impulsui volūtatis siue intentiōis ei⁹ q̄ pegrinat: debet tot⁹ motus pegrinationis ꝛ singule ptes ipsi⁹: licet neqꝫ de illis neqꝫ de aliqua eaꝝ pegrin⁹ ille cogitauerit: et ꝑpter hoc tot⁹ motus illi meritori⁹ ē eidē. Sic dico de orone ꝛ ptib⁹ ipi⁹: qm̄ prime ac principali volūtati ex qua oro cepta ē: licet mēs orantis ad alia euaget: ꝛ alia in cor ei⁹ irruant vel imergāt pter intentionē ipi⁹ ꝛ cogitatū: oro tn̄ tota prime volūtati ꝛ intentioni attribuit ꝛ ei⁹ ē: et ꝑpter hoc ex illa ꝛ p illā meritoria iudicat. Ois eni opatio ex radice volūtatis ex qua ē: vel bona vel mala: vel meritoria vel alteri⁹ modi iudicāda ē. Juxta smōes bti Ambro. dicētis. Quia nō attendit de⁹ q̄tū sed ex q̄to: ꝛ q̄tū intēdis tm̄ facis. Qui smones intelligendi sunt in eis opibus que ex radicib⁹ intentionū ꝛ voluntatū mutari pñt. Qd dico ꝑpter illas que in semetipis male sunt: sicut ē fornicari: furari: adulterari: que nulla bonitate radicis bene effici pñt. Facit ad hoc idē sermo beati Gregorij quo dixit: qꝛ nihil habet viriditatis ram⁹ boni opis: nisi pcesserit de radice charitatis. Debes aūt reminisci eoꝝ que dixi tibi de cogitationibus ꝛ aliis in corda orantiū irruentibus: qꝛ nisi radicē: hoc ē principalē voluntatē: ꝛ hec ē intentio: mortificauerit ꝛ ipam oronē sibi rapuerint: ita vt ex eis ꝛ ab eis pcedat meritū oronis principale scꝫ auferre nō pñt. Cā aūt in hoc est: qm̄ radix ꝛ cā meriti q̄ pricipalis voluntas ē siue intentio: illesa q̄tū ad essentiā suā pmanet cum ipsis.

Ambro.

Gregori⁹

De igne ꝛ gladio que debet esse in sacrificio orationis. Ca. XLVII.

Post hec quoniaꝫ oro ē sacrificiū ꝛ oblatio deo acceptissima: q̄ deo in omi ecclesia sctōꝝ offert: ad ipm placandū et recōciliandū ei totū dei ppłm: psequar de ipsa dispositione ꝛ pfectione que sūt ꝯueniētes ei: ꝛ p hoc ꝙ ipa ē sacrificiū. Et iam quidē notū ē tibi ex aliis: qꝛ sacrificiū ē oblatio deo sacrata atqꝫ dicata sacrās siue sanctificans etiā ipm offerentē: que etiā hac intentiōe sp offert: vlꝫ vt ipe offerens p illā deo sacret siue sanctificet. Qꝫ si q̄s q̄rat: q̄d p hmōi sacrificiū deo sacret vel sctificet. Rñdeo ꝙ cor hūanū siue mēs hūana in primis ꝛ maxie: ꝛ intēdo hic de orone q̄ ad placandū deū offert a quo atqꝫ ad hoc vt ipe offerēs recōciliet ei p illā. Juxta illud qd dictū est. Sacrificiū deo spūs cōtribulat⁹. De oronib⁹ q̄ p aliis sacrificandis offerent licet decētissimū atqꝫ ꝯgruentissimū sit interdū vt cū sacrificio ꝯtribulati spūs offerant: possunt tn̄ a viris sanctis q̄ ꝯsciam nō habēt ꝙ sit in eis aliquid mactandū siue mortificādū: solo desiderio ꝛ intentiōe impetrandi sanctificationē offerri: sanctificatio nē scꝫ earū rerū quaꝝ sanctificatio per orones illas intendit. Et querit vtrum ab his qui mactāda vidēt in se vitia q̄cūqꝫ vel pctā nō satis ꝯueniēter offerūt absqꝫ sacrificio qd pdixi: quo scꝫ mactentur illa ꝛ mortificent vel in ipis oronibus vel añ? Neqꝫ eni ad sacra mysteria cuiqꝫ tali accedendū ē absqꝫ pparatiōe hui⁹ sacrificationis ꝛ sacrificij. Propter hoc dictū ē i ps. Dirigat oro mea sicut incensū in ꝯspectu tuo. Silr ꝛ illud. Eleuatio manuū meaꝝ dñe sacrificiū vesptinū. Que reuera sacrificiū ē: sicut corā te sacrificiū vesptinū: qd in lege veteri pingui⁹ erat sacrificio matutio. Et qm̄ aialia i lege veteri in oib⁹ sacrificiis mactabant igne ꝛ gladio: volēs offerre sacrificiū oronis: necesse debet hre ignē ꝛ gladiū: sicut legit Geñ. xxij. ꝙ imolaturus abraā filiū: portabat secū ignē ꝛ gladiū. Mactatur⁹ igit cor tuū: qd ē dicere: mactatur⁹ aīa vitioꝝ ꝛ pctōꝝ ꝛ aialiū brutaliū i corde tuo: accinge te gladio: adhibe tibi ignes: Et intelligo ignē spūalē q̄ vel ire vel desiderij ē. Qꝫ si ꝛ sie

Ps. 50.

Ps. 140.
Ibidem

Z

Geñ. 22. b

ris a me: vñ vel vbi accipiã irem istã? Stultissimã dico q̃stionẽ istã. Hoc eni ẽ ac si q̃reret: vñ vel ob quã cãm irasraris aialib⁹ venenatissimis: nocẽtissimis atq; pestilẽtissimis. Quis videñ colubrẽ vel bufonẽ q̃siuit vnq̃ hoc: vñ irascar isti colubro vel bufoni: p̃serti si ab ipo vel morsu vel veneno vsq; ad mortẽ lesus est? Quis vnq̃ ad hãc inopiã deuenit vt ita ira deesset ei ꝯtra hec? Miser atq; stultissime irasceris vnicuiq; pulici vel musce ꝓ lesione pmodica atq; leuissima: q̃ nec etiã lesio dici põt: ⁊ ꝓ lesiõib⁹ mortiferis ⁊ mortẽ eternã irrogãtib⁹: nõ vides vñ vel q̃ de cã irascendũ sit tibi tã noxijs tã q̃ pestilentib⁹ beluis. Quis vnq̃ defectũ istũ passus ẽ nõ solũ miserabiliter sed inauditũ ⁊ intolerabilẽ saltẽ vt ira ei deesset in hostes: suos seuissimos ⁊ implacabilissimos? Quis vnq̃ auditus est mendicãs irã hmõi: q̃n pot⁹ ꝯtraria audient ⁊ videant incessanter implacabiles ⁊ p modũ oẽm inexecrabiles iueniũtur hoies i hostes suos? Et si q̃n audiẽt importabili difficultate ⁊ laborib⁹ iter cedẽtiũ grauissimis vix iduci pñt ad pacẽ: cuius illi hostes sint vilissimoꝝ ac vilipẽdẽdoꝝ nocumentoꝝ. Isti aũt hostes spũales sup oẽm ꝯpationẽ: imo sup omnẽ cogitatũ maioꝝ lesionũ ⁊ nocumentoꝝ sunt ꝯtra te. De his p̃cepit tibi dñs deus: p Apl̃m. ij. Col. vt et mortifices dicẽs. Mortificate mẽbra vr̃a q̃ sup terrã sũt: fornicationẽ imundiciã ⁊c. Tu aũt cũ tã iustã cãm hẽas vicz dei p̃ceptũ districtissimũ: q̃ris vñ vel ob quã cãm irascaris tã atrocib⁹ tanq; seuis hostibus tuis. Stupẽda pacia tua: si ea videre vel de ipis cogitare potes: et nõ tot⁹ statim excãdescere in eos: tantoq; furore iracũdie tue irruere in ipos. Ista ꝓculdubio ẽ diabolica pacia tua ⁊ sol⁹ diabol⁹ illã te docuit vt beluas hmõi seuissimas: q̃ die ac nocte a deuoratiõe tua nõ cessant absq; vlla rebellatiõe ⁊ ꝯtradictiõe sustineas. Vñ tibi ista pax maledicta vt ꝯtinuũ bellũ ⁊ capitale hmõi hostiũ ꝯtra te ferre potes? Et qđ ẽ sup admirationẽ atq; stuporẽ: vt eas ⁊ hospitio foueas et impenetralib⁹ atq; intimis dom⁹ tue: id ẽ: ꝯsce hospitio foueas: pascas: nutrias: ꝓtegas ⁊ defendas: omib⁹ inimicis eoꝝ factus inimicus. Istud nãq; generale est: vt amatores oĩm vitioꝝ ⁊ pctõrũ: impugnatores ipsoꝝ: vicz doctores: p̃dicatores: implacabiliter odiãt ⁊ inorabiliter ꝓsequent. An accepisti hoc ex sacratissimo illo mãdato euangelico vicz Math. v. Diligite inimicos vr̃os: benefacite his qui oderũt vos? Hoc indubitanter tu facis de inimicis qui gladio oĩni ⁊ igne ꝓsequẽdi ⁊ exterminãdi sũt. Ista pacia ⁊ bñficiẽtia alijs inimicis debet. Istis vero nihil nisi ignis ⁊ gladius ⁊ oĩnoda exterminatio. Auerte pacẽ: paciam ⁊ beneficẽtiã istã p oẽm modũ ab omib⁹ hmõi inimicis tuis: in eis eni nutris: ꝯseruas: custodis: ⁊ protegis mortẽ tuã. Queadmodũ ligna arida q̃ de ipa substantia sua nutriũt ignẽ deuorantẽ illa. Respice miserrime ⁊ insanissime: ad damna inestimabilia q̃ iam passus es ab eis. Et primo ipam exheredationẽ tuã a p̃claro ac inclito regno celoꝝ: ⁊ a desiderabili gloria hereditatis illi⁹: a sublimitate taz nobilis regni: in illud exiliũ pauptatis ⁊ miserie deiecerũt te: ⁊ pastorẽ porcoꝝ fecerũt te. Ipsi nãq; porci infernales sunt: quos incessanter de sanguine tuo pascis ⁊ morte. Hi sunt de q̃b⁹ dicit Job. Qui me comedũt: nõ dormiũt. Respice miser ad cõtumelias ⁊ ignominias: spectaculũ eni ob ꝓbrũ te fecerũt oib⁹ inimicis tuis: ⁊ assiduis derisiõib⁹ eoꝝ te exposuerunt. Hi sunt demones qui irridere te: ⁊ subsanare non cessant q̃ ab altitudine tãte glie in ignominiosissimã istã vilitatẽ deiecerũt te: q̃ eras adunatus collaudationi ⁊ adiutationi oĩm militiaꝝ celestiu: nũc pateas oprobrijs ⁊ irrisionib⁹ vilissimorũ infernaliũ canum. Attende stultissime qualiter depauperauerũt te: q̃ etiam nudũ atq; miserrimũ te fecerũt vestimẽtis p̃ciosissimis atq; speciosissimis: imo regalib⁹: quib⁹ in sacramẽto baptismi te de⁹ vestierat: decorauerat et exornauerat spoliauerũt: turpitudine vitioꝝ ⁊ ignominia abomiabili atq; horrifica totũ operuerũt atq; repleuerũt. Recordare miser quotiẽs ⁊ inq̃tã iracundiã exarsisti ꝯtra iniuriatores ⁊ dãnificatores tuos: ⁊ hoc ꝓ vilissimis ac vilipẽdissimis iiurijs ⁊ dãnis. Nec ad modicũ irasceris his q̃ tibi grauissimas et itolerabiles iiurias has ituler̃: vbi meruerit apõ

A. Col. 3. 8

B. Mat. 5.

Job. 30

te istam grãm vt ingrassari eis liceat in te: vsqȝ i extremas iniurias ꝛ ꝯtumelias ꝛ vsqȝ i extrema damna ꝛ supplicia. Vñ tibi in ea siue erga ea deo tã odibilis tibi damnabilis tãqȝ mortifera patiẽtia? Irasceris inquit Aug⁹ seruo tuo ne peccet ampli⁹. Irascere igr̃ ꝛ tibĩpsi ne pecces ampli⁹. Qꝛ si iniurie ꝛ ꝯtumelie dãnaqȝ ab amicis illata graui⁹ ferri cõsueuerũt: q̃to graui⁹ ferenda sunt mala tot ꝛ tanta: q̃ tuipse tibi irrogasti. ¶ Ampli⁹ qꝛ nemo põt adeo debitor vel obligatus esse tibi: vt tuipse es debitor inq̃ pacis ꝛ honoris. Nemo igr̃ adeo inimicosus eẽ põt tibi quecũqȝ ꝛ q̃tacũqȝ mala irrigãdo vt tuipse es tibi. Quãto nãqȝ q̃s maior debitor est alicui in bonis q̃bulcũqȝ tãto magl iniuriosus est eidẽ irrogando ꝯtraria. Qua ꝓpter verum est qꝛ dixi: qꝛ nemo põt eousqȝ iniuriosus esse tibi: vt tuipse es. Nemo igr̃ põt te magl ꝓuocare ꝯtra te q̃ tuipse ꝓuocaueris te contra te. Insurge igr̃ insanissime cõtra te ipsuȝ: ꝛ irascere tibĩpsi. Irascere inq̃ vsqȝ ad mortẽ.i. vite mortificationẽ ꝛ extinctionẽ: q̃ tam iniuriosus: tã dãnosus tãqȝ pestilens ꝯtra temetip̃m vixisti. Exurge igr̃ ꝛ extermina penitusqȝ cõsume in teipso quicq̃d est vite isti⁹ tam neq̃: ꝛ ꝑsertim ipsos fontes et radices isti⁹ vite ꝛ ꝑuersionis mortifere. Hi fontes ꝛ radices sunt vitia ꝛ peccata. Irascere igitur ipsis de quib⁹ nihil cogitare potes aliđ: nisi q̄ ira omni ꝛ vltiõe dignissima sũt. ¶ Ampli⁹ cũ nihil te adeo ꝓuocare possit: adeoqȝ tibi nocere vt ista tibi nocuerunt: q̃b⁹ vel qualib⁹ reseruas iram tuã: si ista in pace dimittl? Aut igr̃ extermina ea incendio: ne aut ipsa incendia sua eternis flãmis exurant te. Ipsa eñ sunt pabulum ꝛ nutrimẽta ignis eterni sibimet. Quid loquar de demonibus qui ꝑ hmõi satellites suos te in abyssos miseriarum in quib⁹ es deiecerũt: ꝛ te in ipsis captiuũ detinent ꝛ oppressum: atqȝ miserabiliter deuinctũ atqȝ ꝯclusuȝ: tã durũ tanqȝ dirum bellũ ab eis sustines: tanta dãna: tantas iniurias ꝛ cõtumelias: nec ab eis quicq̃ sperare potes nisi eterna supplicia. ¶ Attẽde q̃ta dementia tam ꝓpiti⁹ es eis: tã pacificus ꝛ patiẽs i eos: imo tã sedulus tã officiosus seruitor eorum: tam ꝓmpt⁹ obeditor oĩbus mãdatis ipsoꝝ. Et vt ad vnũ dicam: tortor es tuĩpsius ꝛ carnifex immanissimus. Hoc ẽ seruitiũ qđ a te iugiter expetũt: hec sunt iussa que ꝯtinue tibi imperãt: vt nõ solũ quascũqȝ inimicitias ipsoꝝ ꝯtra teipsuȝ exerceas: sed etiã crudelissimã carnificinam tuĩpsi⁹ vt de sanguine tuo viuo de teipso: mẽbris tuis ꝛ membroꝝ officijs ipsos assidue pascas: cũ voracitas eoruȝ insatiabilis ꝛ inexplebilis sit. Considera q̃ palpabiles sunt tenebre tue: q̃ta insania tua qua oẽm brutalẽ desipientiã incõpabiliter excedis. Qđ eñ animal brutum inueniri põt morti sue ꝓpitium: et deuorantib⁹ se vt ei possibile est nõ irascens: eidẽ ꝓ virib⁹ nõ rebellans? Si tot ꝛ tante ꝓuocationes ignẽ iracũdie ꝯtra semetipsas ꝛ ꝯtra ꝓuocatores ignem ire in te nõ accendũt ꝛ illũ tibi copiose non subministrãt: nõ solũ hoĩs sed etiã bruti aĩalis noĩatione indign⁹ habendus es. Neqȝ eñ vis irascibilis in te esse putãda est: nisi vel penitus exterminata vl̃ adeo oppressa ꝛ suffocata vt de salute ipsi⁹ nõ immerito desperetur.

¶ De igne sacrificij oratiõis. Capitulum. XLVIII.

Ignis vero sacrificio isti necessari⁹: ignis est diuini amoris: siue cuiuscũqȝ boni ꝛ sancti amoris: siue sit charitas depurata illa vicȝ viuifica atȝ dei dilectio: que nihil mortiferũ: nihil peccati mortalis secũ patir̃ in ꝓprio subiecto: siue sit alius sanct⁹ ac bon⁹ amor: quo bona diligant̃ ꝛ mala odiant̃. Hoc autem dico: qꝛ charitas ista que est vitalis atqȝ viuificus calor: gelitudinem vitiorum ꝛ peccatoꝝ dissoluens penit⁹ ꝛ oĩno exterminans: nõ in omnib⁹ qui se ad grãm iustificationis ꝑparant statim inuenĩr: q̃n potius ꝑcedit illum amor quidam ꝑparatorius parans ei viã ꝛ aptans cor humanũ ad recipiendũ ip̃m: quẽadmoduȝ q̃dã calefactio ꝑcedit arsionem. Nec dubium est q̃n calefactio hmõi ligna ꝑparat exiccando: ꝛ frigiditatẽ ab eis fugando: atqȝ vtcũqȝ calefaciẽda. Sicut vides in lignis viridib⁹ vel aqua aspersis: que nõ statim vt instruẽ componunt̃ ꝛ igni

adhibent ardent: sed postq̄ p hmōi cale factionē vt p̄dixi p̄parata fuerint τ aptata: τ eousq̄ calefacta vt arsionē recipiant. Sic euidēter est videre in illis q̄ cōsiliuȝ beati Gregorii sequentes: faciunt quicq̄d boni p̄nt: vt deus illustret corda eoꝝ ad pniam. Quapropter amor est eis τ desiderium pnie: cum eam tam studiose querāt: τ ad illam obtinendā se p̄parent vt p̄nt τ a dei misericordia adiuuantur. Huius aūt dilectiōis ignis quicq̄d mortiferi in aīa hūana ē v̄tute sua cōsumit atq̄ mortificat. Et de ipsa fornace spūssācti soli⁹ emicat benignitas ipsi⁹ largitione sua gratuita saluberrima ac p oia liberalissima: quapropter ab imensitate et beneficentia ei⁹ petenda est totis virib⁹ totaq̄ deuotione: cum aliunde obtineri nō possit. Ceterū: amores alij qui τ si nec vitales nec viuifici sint: ad vitam grē tñ p̄parant τ aptant corda in q̄bus sunt: ac multipliciter adiuuāt inidipsum pcurari posse facilius videri p̄nt. Et primū quidem inspectione ac meditatione sacraꝝ scripturaꝝ. Ignitum eñ est eloq̄um dei vehemēter τ carbones desolatorū sunt sacra eloquia: nec pōt diu in eis versari cor humanū: q̄n ab eis amore dei vtcunq̄ calefiat. Et hec debet esse potissima intentio meditantiū in lege dei: vicȝ vt inde saltem p̄paratorie recalescant: tandē vero τ finaliter vt inde ardeant τ flāmascant. Ex quo manifestū est multos scholares τ doctores theologos: qui tāto numero annoꝝ iactantes se sacris studijs insudasse: τ in scholis theologicis commoratos: corda nō in sacris eloquijs habuisse: sed aurib⁹ vt ait Apuleius ph̄us: τ nō anima philosophatos fuisse: ad similitudinem serpentū qui quotiēs in aquis natant: caput extra aquā semp teneant: licet toto residuo corpis aquis immersi natant. Hi sunt salamandre diabolice: que tantis sacroꝝ eloquiorum ignibus: nec ad modicū calescere p̄nt: nec dicam ardere. In hos igit̄ frustra tantis assiduisq̄ doctrinarum sacrarū flatibus insufflent sacri doctores: quēadmodum enim in carbones extinctos τ ligna viridia et aquis aspersa frustra sufflat̄: cum in eis nulla scintilla subexistat sanctitatī. Possibile tñ est τ pleruq̄ fit grā dei faciēte: vt hmōi hoies vel meditatione sacroruȝ eloquioꝝ: vel auditu calescant τ inflament̄: propter qd dictuȝ est. Carbones succensi sunt ab. Carbones inq̄ qui pri⁹ extincti τ gelidi erāt. Insufflauit eñ christus dñs i apostolos dicēs eis. Accipite spūmsanctū: sicut narrat Joh. in. xx. ca. lib. sui. Nec dubitandū est illos in sufflatione hmōi: vel calefactos fuisse: vel calorem sancte dilectionis in eis adauctum fuisse. Manifestuȝ igit̄ est ex his oībus: q2 intendentib⁹ calefieri calore isto salutari: ea de scripturis sacris ad meditādū ipsis eligēda sunt: que maxime igne spiritussancti flāmescunt. Et hoc est qd docet Gregori⁹ sup Ezech. dicens: q2 cū ad charitatem incendendā: accēdendam et inflāmandam: aut in nobis aut in alijs incendimus: v̄ba in nobis ad hec eligēda sunt: cui omne quo loquit̄ igne charitatis vaporatur.

Marginal notes: Gregorius; E; Ps. 119; Apuleius; Ps. 17; Joh. 20; Gregori; F

Que valeant ad accēdendum vel nutriendum ignem orōnis p̄dictū. Ca. XLIX

Valet pmultuȝ ad hoc ꝯsideratio iugl atq̄ rememoratio incogitabilis largitatis τ beneficentie creatoris infatigabili ꝯtinuatione: imo semp pfusissima. Manifestum eñ est id esse bñficia ad calefaciendum cor amor benefactoris qd sunt torres τ ignes oiaq̄ ignita ad calefaciēdum corpus calore corpali. Quis eñ eo usq̄ obfriguit vt vel leui ac modico bñficio in largitorē ipsi⁹ aliquo amore nō calescat? Quis igit̄ abscondere se potest a calore dei. i. amore ipsi⁹ qui cognoscat se incessanter obrui bñficijs ei⁹: p̄sertim intellecta imensitate illoꝝ? Primū igit̄ recogitanda sunt calefieri vel alios calefacere cupiētibus τ intendētib⁹: bñficia nature: qualia sunt esse τ vita atq̄ ea ex q̄bus viuim⁹ τ sumus. Que q̄to ampli⁹ diligunt̄: tanto in amore sui largitoris maiori dilectione calefaciūt cognoscentes. Quia igit̄ sup bñficia naturalia oia ista diligunt̄: vel amore p̄grandi amari faciūt deum datorem oīm ipsoꝝ: vel proculdubio ignorat̄: deus esse dator eoꝝ. Ex quo manifestū est: q̄ modica vl̄ nulla sit fides τ scia dei in maiori pte hoim. Nō. n. pōt stare ista fides vl̄ scia dei: qua

cognoscit vel creditur actor et dator esse ipsius esse nostri et vite cum isto mortifero gelicidio quod ex minoribus beneficiis omnimode solueretur. Si enim non est possibile alicui credere vel scire quod aliquis alterum oculorum ei vel dederit vel reddiderit: quin caleat amore magno datoris vel redditoris huiusmodi: qualiter possibile erit vt tanta peruersitas cor humanum peruerterit: vt tam longe maiorum beneficiorum: vt sunt esse et vita: deum auctorem et datorem esse cognoscat et ipsum non diligat?

H Amplius cum vnusquisque hominum non sit nisi quasi quidam aceruus et congeries quedam donorum et beneficiorum dei: procul dubio non est vnusquisque nostrum nisi aceruus ignium et rogus ardentissimus ex tot et tantis ignibus: quot et quanta sunt beneficia dei congesta et aggregata in nobis: et ex quibus sunt esse et vita et membra singula et vires naturales bonaque anime naturalia: similiter et bona corporis. Quapropter flammis et ignibus maior est rogus iste in vno quoque nostrum: quam fuit fornax illa babylonica. Maior inquam super omnem proportionem et comparationem. Inuenit igitur vnusquisque in se fornacem incomparabiliter maiorem ignium et flammarum: quam fuerit illa babylonica. Quapropter in semetipso inuenit vnusquisque non solum vnde caleat amore largitoris tantorum bonorum: sed etiam vnde totus ardeat et flamescat. Et intendo ardore naturali amoris: quem recognitio bonorum naturalium petit. Attende hic frigiditatem diabolicam: quia rogus totus frigidus est et tanti ignes et flamme existunt in vno quoque homine: ab amore creatoris adhuc frigenti. Quid vlterius dicam tibi o homo et inaudite pene et incogitabilis peruersitatis? Tu ipse ignis es totaliter et fornax immensorum ignium et flammarum: et tamen frigidus. Quis vsque ad hec tempora audiuit vel cogitauit ignem congelasse? Factum igitur est in te diabolicum istud miraculum. Ex quo apparet quod sicut ex luce visibili est vel procedit calor sensibilis: sic ex luce spirituali que est fides seu scientia dei: qua creditur et scitur actor et largitor vnicus esse bonorum omnium: est vel procedit calor ille spiritualis: videlicet amor in deum: et intendo amor in deum naturalis.

Dan. 3. e

I Quod si consideraueris ipsa beneficia dei gratuita: remissionem videlicet penarum debitarum: remissionem culparum commissarum: emundationem ab inquinamentis vitiorum et peccatorum: reformationem et decorationem animarum humanarum: per dona virtutum: que sunt pulchritudines et perfectiones animarum nostrarum: gratiam qua nos de imo imo de extremo vilissime turpissimeque seruitutis in sublimitatem tante nobilitatis inaltauit: vt filios dei nos efficeret et heredes: ipsam quoque hereditatem eternam: que est regnum principum et preclarum: inuenies vnumquodque istorum est maius incomparabiliter beneficiis omnibus antedictis. Quod si aliis omnibus calere amore creatoris forsitan non potuisti ab his tot et tantis ignibus et incomparabiliter maioribus: qua frigiditate vel gelicidio te defendes vel abscondes? Sed in hoc ipso eandem dico causam esse huiusmodi tam mortifere congelationis tue: videlicet extinctionem lucis fidei et scientie dei siue defectum. Non enim possibile est hanc lucem fidei et sapientiam dei radiare super cor humanum et non inflammare illud ardoribus saluberrimis. Ad hoc igitur totis studiis inuigilandum est nobis: totis viribus animarum nostrarum conatibus petendum: vt illa luce fidei atque scientia dei perfundamur et irradiemur: alioquin in mediis flammis tot et tantis frigore morimur: et quod magis est stupendum et diabolicum miraculum: congelamur.

K Quid dicam de donis et beneficiis dei: que omnem estimationem nostram: omnemque humanum et etiam angelicum exuperant cogitatum? An non est ipse dei filius donum dei et beneficium incogitabili largitate diuine misericordie et gratie nobis singulis et omnibus datum? Quot autem modis et quibus et ad quos fructus et vtilitates: audiuisti in precedentibus. An non ipse spiritussanctus donum est: et quantum est in misericordia et largitate omnibus nobis et singulis donans? Similiter et ipse pater misericordiarum semetipsum dedit nobis ad omnem vsum necessarium. Semetipsum dedit nobis in creatorem et in conseruatorem et protectorem: in deum et patrem: que sunt dona excedentia omnem estimationem Similiter in regem et rectorem: in refugium ad omnem necessitatem. Dedit seipsum nobis finaliter atque nouissime obtinendum ad plenam gratie fruitionem. Non enim modica aut leuis est promissio illa quam fecit nobis per Ezechielem prophetam dicentem. Ero illorum deus. Pregrandis enim gloria est ipsum habere deum: sicut habere patrem. Habere namque ipsum deum: est habere sponsum et spirituali matrimonio illi esse coniugatum. Unde alibi debes esse edoctus: quia tota illa gloria

Ezech.

sempqꝫ adoranda ⁊ veneranda trinitas merces est ac pmiū totū: qd ⁊ solū bonū oim sciaꝝ intelligentiū quantū in ea est. Qd dico ꝓpter illas que iustissime semꝑ ac ꝑ oia laudanda iudicia ipsius tantuz bonum nō adipiscunť. Uides igitur euidenter qꝛ nō pruinarū minutijs neqꝫ ignium scintillis: sed montib⁹ igneis: hoc est ingentib⁹ ⁊ vniuersis bñficijs: te nō solū circūdedit diuine largitas bonitatis: sed etiā ex illis te ꝯdidit mirabiter ⁊ struxit: ⁊ vt pdixi: rogum: imo fornacem imensam tā grandiū flāmaꝝ et ignium te fecit. Si tu queris a me dicēs: vñ accipiam ignē vel calorem: quo caleam dilectione in deū? Et ego viceuersa interrogo te: qualr effugies ardores istos ⁊ flāmas tā grandes bñficioꝝ dei: vbi te abscondes a tantis istis ardorib⁹? Nec eni effugere potes temetipsum: nec elongari a temetipso: qui vt pdixi rogus tā grandis es: imo fornax immensa.

¶ De memoria beneficioꝝ diuinorum ¶ Ca. L

K Et quoniā breuis forsitan intellect⁹ tuus eousqꝫ vt altitudinē ⁊ imensitatē tantoꝝ beneficioꝝ attingere forsitan plene nō possit: faciā tibi remēorationē minorum bñficioꝝ: que ꝗdem quiuis intellectus facile appꝛehendat. Respice igiť ⁊ attende in obsequia creaturaꝝ: que tā officiose: tā sedule innumerꝫ obsequijs tibi seruiūt. Et primū in obsequia sanctoruz ⁊ beatoꝝ angeloꝝ quoꝝ officia ⁊ obseꝗa que nobis incessanter impendūt: in tractatu singulari de ipsis declaraui: nominaui ⁊ numeraui tibi. Et vt de alijs taceam: ꝗs satis admirari laudareqꝫ sufficit fortissimā vigilantissimāqꝫ custodiā: qua nos icessanter custodiūt: malignos spūs arcentes a nobis ⁊ cōpescentes eos ne ꝓ voto sue malignitatis in nos seuiant: absterrentes eos ⁊ diffugātes a nobis: interdū aūt religātes? Deinde quis adeo intut⁹ est adeoqꝫ negligens salutis sue: ꝗs adeo ingrat⁹ ⁊ indeuot⁹: qui non attendit beniuolentiā ipsoꝝ erga nos: ꝓ quā ⁊ orōnes nr̄as offerre deo altissimo: ⁊ suas ipsis adiūcere non cessant? Quis inqꝫ hoc attēdens nō agnoscat incogitabilis pietatꝫ ⁊ dulcedinis creatoris diuitias erga nos: qm̄ tā fideles tā industrios: tā diligētes mediatores iter se ⁊ nos: nobis dedit? Neqꝫ eni cessat sollicitudo eoꝝ apud deū ꝓ nobis: neqꝫ circa nos in oib⁹ que ⁊ nobis necessaria esse vel salutaria ꝯspiciūt. ¶ Et idē de sanctꝫ ⁊ beatꝫ aiab⁹ tibi est sciendū: ⁊ ꝗtū ad officium interpellatōis ꝓ nobis. Uñ ꝗs cause sue piculū ⁊ negocioꝝ ꝗ expedire habet corā deo arduitatē ⁊ multitudinē aduertēs: tam necessarioꝝ tanqꝫ salutariū auxiliarioꝝ: datorē deū exide nō amare possit? ¶ Quis deniqꝫ scōꝝ labores: studia ⁊ dolores: ꝗs ꝓ nobis ad dei grām adducendis subierunt ⁊ sustinuerunt: apl̄i: sancti martyres ⁊ ꝯfessores: oēsqꝫ doctores meditando: scribēdo: pdicando: ⁊ multi ex ipsis tormēta imania passi sunt: vł leuiter cogitet ⁊ nō in ipm̄ datorē tantorum adiutoꝝ ⁊ adiutorioꝝ saltē amore debite gratitudinis vtcunqꝫ calescat? Et hec spūalia bñficia sūt. L

¶ Et ꝓpterea ꝓcedā ad tpalia: ꝗrū amor tā facile attrahit: alligat: captiuat: inebriat: ⁊ interdum vsqꝫ ad saniā ꝯcitat. M

¶ Attende igiť qualiter misericordissim⁹ creator totū celū inclinat i obseꝗa tua. Et hoc manifestissime ꝯspiciť in obsequijs solis ⁊ lune: que tibi die ac nocte lumē mistrāt: aliaqꝫ tā multa suitia que phis naturalib⁹ solis nota sunt tibi tā incessanter ipēdūt: in sole velut seruū strenuissimū: seruū ꝑ oia impigrum tā mane surgentē singulis diebus ad illuminādū. Et intēdo mane: summe diluculo ad mistrandū lumē tibi i gressibus ⁊ in oib⁹ opatiōib⁹ tuis: siłr ⁊ equo tuo ⁊ oib⁹ aialib⁹ tuis. ¶ Seruit igiť tibi sol euidēter: quasi seru⁹ lucernā preferens añ te: ondēs tibi discrimina viaꝝ: ne in eis cespites aut corruas: vel etiam offendas ad regēdas ⁊ dirigendas vias opibus tuis: ꝗ nec bñ nec recte nisi i lumine fieri pñt. Preterea occulta bñficia ꝗ ꝑ stellas ⁊ planetas nobis incessanter pstanť: ꝗ paucissimis etiā sapiētib⁹ nota sunt. Respice in aera: ⁊ cogita de ventꝫ: N ꝗliter aera interdū serenant: nubes inde diffugātes ⁊ nubila. Interdū aūt nubes aggregāt tanqꝫ vasa aquatica: ⁊ aꝗs plena quasi circūuertentes ea hñeris suis ad mistrandū aquā ⁊ ad irrigādū agros tuos ⁊ vineas: hortos ⁊ prata: necnō ad

ipm aerē humectandū ⁊ tpandū: q̄ inde salubrior fit hoib⁹ ⁊ ad expirationes ⁊ respirationes ꝯueniētior. Ipsa etiā commotiōe ⁊ exagitatione ventoꝝ: aer ipse depurat: ⁊ ad vitā hoim animaliūq̄ꝫ spirantiū ⁊ respirantiū cōseruandā fit aptior. Nec p̄tereas vtilitates quas vēti p̄stant nauigijs tā marinis q̄ꝫ fluuialibus: sed ⁊ molendinoꝝ que solo vento molūt vtilitas negligēda nō est. Deinde respice in aquas: ⁊ primū in fluctus vbi sūt pisces: ⁊ nō sufficies numerare vel estimare cōmoditates ⁊ vtilitates q̄ p aquas tibi p̄stant in fluctib⁹ añdict. Deinde respice vtilitates euectionū: naualiū: ⁊ molendinoꝝ aquaticoꝝ ablutionū: irrigationū: potationū ⁊ ꝯdimētorū in pulmētis: ⁊ occurret tibi tāta magnitudo: tāta multitudo vtilitatū q̄bus tibi seruiūt aque: vt in numeratōe ⁊ mensuratione earū deficere necesse habeas.

P ¶ Post hec cōsidera terrā ⁊ videbis eaꝫ tanq̄ꝫ quoddā creatoris ꝓmptuariū et thesaurariū: diuitiaꝝ inumerabiliū ⁊ imensarū. Ex ea eni velut ex quodā ꝓmptuario creatoris: ⁊ vict⁹ ⁊ vestit⁹: ⁊ ihabitatio siue tectum nobis assidue ministrat. Ex ea eni sūt ⁊ fruges: ⁊ fruct⁹: olera: herbe ⁊ legumia. Ex ea eni sūt ⁊ carnes aialiū quib⁹ vescimur ⁊ nutrimur. Ex ea sūt linū ⁊ canapiū ad nos vestiēdos. Ex ea generant aialia quoꝝ lana ⁊ pellib⁹: ⁊ plumis induimur. Ex ea sūt lapides ⁊ ligna ⁊ sabulū de q̄b⁹ nobis habitacula fabricant. Quis aūt medicias q̄ de terra gignunt enumeret? Quis innumeras metalloꝝ: gēmarū: lapidū p̄ciosorum marmorūq̄ꝫ estimare sufficiat? Quis olei liq̄res: balsami: lact ⁊ vini ⁊ oīa genera gumi memorie teneat? Quis multitudinē vrnarū terre: varietatēq̄ꝫ lapidū earū: vel dinoscere vel numerare potuerit? Merito igit terrā dei ꝓmptuariū ad escas ⁊ vestimēta q̄ nob inde administrat noīaui. Q̄tū vo ad diuitias auri ⁊ argēti: gēmarū ceteroꝝq̄ꝫ oim q̄ hoies diuitias vocant: nō minus recte thesaurū diuitiarū eiusdē creatoris vocaui: cū in ea tot ⁊ tanti diuitiarū hmōi thesauri repositi ⁊ abscōditi sunt ab ipso creatore. Nec tibi p̄tereūdum est q̄t ⁊ q̄ꝫtis vsib⁹ ⁊ vtilitatib⁹ hūanis aialia deseruiūt: ⁊ alia q̄dē euectiōib⁹: alia equitationib⁹: alia agriculturis: ⁊ alia in oibus ⁊ p oia in vsib⁹ hoim ⁊ vtilitatib⁹ ⁊ viuūt ⁊ moriunt: ita vt carnes: lane ⁊ pelles: cornua ⁊ dētes: ⁊ ip̄e etiā sup̄flui tates a varijs vtilitatib⁹ ñ vacēt. Quis eni nō videt ex dentib⁹ elephātorum ⁊ cornib⁹ bubuloꝝ mira ornamēta ⁊ instrumēta fieri? Uides de lignis ⁊ arboribus q̄ꝫ multipliciter ceduntur: dolant: sculpant in varias vtilitates ⁊ vsus hominū. Et alia quidē exurunt ne frigoꝝ sup̄fluitas noceat hoib⁹: alia aptant in edificia: vt sint nobis in tectū habitationis ⁊ in munimē ꝓtectionis a pluuijs ⁊ ventis niuib⁹ atq̄ꝫ grādinib⁹. Cātis igit tormētis suis: laceratiōib⁹ scꝫ: exustionib⁹: ad oēs iniurias aeris expositionib⁹ nobis seruiūt ligna siluarū: ligna vero domestica tanta varietate fructuū Ligna vo ⁊ arbusta aromatica tāta nos reficiūt virtuositate medicamētoꝝ ꝯdimētoꝝ ac odoramētoꝝ. ¶ Hec eni oia intuēti ⁊ diligēti ꝑscrutatiōe ꝯsiderāti: apparet euidēter p̄larga benificētia creatoris: p̄ tāta imēsitate ac multitudine beneficioꝝ ⁊ donoꝝ suorū ex oi pte nos obruit: pascit: vestit: circūdat: munit et ꝓtegit cōtra oia incōmoda ⁊ nocumenta: vulnerū: egritudinū ⁊ infirmitatum corꝑaliū. Ut de sp̄ualib⁹ cōmodis et icōmodis taceā. Si q̄s rex magn⁹ regnū totū ⁊ singulas regni partes: oēsq̄ꝫ magnates aliosq̄ꝫ vniuersos subditos suos: tuis obsequijs onerasset: ita vt oia ⁊ singula q̄ de regno ipsi⁹ sunt: oēsq̄ꝫ ⁊ singuli subditi sui obsequijs tuis die ac nocte inuigilarēt: an possis te cōtinere ab amore illius? Et sic facit ⁊ fecit vnicuiq̄ꝫ nostrū icessanter dñs de⁹ noster. Nec eni cuiq̄ꝫ de his q̄ in celo vel de celo sūt i pte ista pepercit. Nihil oim istorū q̄ ei⁹ sunt a seruitijs nostris voluit esse imune: q2 nullū ex angelicarū militiarū exercitib⁹: nullā ex sanctis ⁊ beatissimis animabus: nullā ex stellis luminarib⁹. Et ad hunc moduꝫ curre p oia quicq̄d est a sūmo celo vsq̄ꝫ ad deorsū seruire nobis facit: si tñ ⁊ hoc dignamur. Ip̄e etiā infernus nō est exemptus a seruitute nostra vel seruitijs: dum ⁊ nobis sui terrorem ⁊ horrorē incutiens a malis innumeris nos custodit: atq̄ꝫ bona nr̄a nobis ꝯseruat: que si nō esset timor ipsi⁹ minime

durarẽt in nobis. Alias etiã tortor noster est: ꝛ vindex omniũ iniuriarũ ꝛ contumeliarũ nobis irrogatarũ: vindictas in oẽs iniuriatores nostros tã iustas tãtasq; exercẽs: vt nihil sit qđ vltra eas ꝺ inimicis nostris reqrat iusticia neq; etiam ira nostra. Que nõ suitia nobis impẽdat purgatori⁹ ignis: vel loc⁹ ipẽ nomine suo ipsemet indicat euidẽter: duꝫ quicqđ purgandũ inuenit in aiab⁹ hinc exeũtibus: ꝛ ad patrie celestis felicitateꝫ ꝑgentibus: purificat ꝛ elimat: mũdans illas clarissimas lucidissimasq; deo repꝛ̃sentans remuneratori. De terris ventis ꝛ marib⁹ ꝛ aliis eo cõpendio tibi satis factũ est: vt sup hoc quicq; vlteri⁹ nõ requiras. ¶ Quid dicã ꝛ de ipso creatore: qui est trinitas gloriosa: vn⁹ verus ac solus deus: pater ꝛ fili⁹ ꝛ spũssanctus: qui nec sibĩipsi in parte ista vel pepcit vnq; vel parcit? Qđ euidẽter apparet in spũalibus bñficiis: que sunt illuminatiões: iustificatões: mũdationes: decoratiões: custoditiones: ꝓtectiones ꝛ defensiões animarũ nostrarũ: a quib⁹ nunq; vacat incogitabilis pietatis sue dignatio. An potes aliqđ cogitare qđ cor hũanum in amorẽ benefactoris inducere posset: qđ diuina bonitas erga nos negligat: vel obmittat? ¶ Addã aũt ꝛ aliã cõsiderationẽ: que vtinã nunq; recedat a memoria tua. Respice in vniuersitatẽ ꝛ apparebit qꝛ ipsa est innumerabilis multitudo ministroꝝ seu seruientiũ varia dona ꝛ xenia tanq; ex ꝓmptuario quodã diuine largitatis ꝛ beneficẽtie tibi deferentiũ ꝛ offerentiũ atq; ꝑsentãtiũ. Que qꝛ vt ꝑdixi ꝛ ostẽdi: ignes sunt ꝛ flãme ad calefaciendũ cor humanũ amore largitoris ipsorũ. Si interrogaueris vñ veniunt: vel quo vadũt: quo tendũt: vel qđ intẽdunt. Ipsa in veritate respõdebunt tibi: qꝛ nos sum⁹ innumerabilis multitudo miserationũ dei: portãtes ignem ꝛ flmas ad calefaciendũ cor humanũ frigore mortifero congelatũ ꝛ penit⁹ extinctũ: nec tñ tot ꝛ tanti ignes ꝛ flãme gelicidiũ eius adhuc dissoluere sufficiunt. ¶ Addã ꝛ aliã cõsideratiõnẽ in qua nõ modicũ est admirationis nostriq; doloris ꝛ cõfusionis. Dico ergo: respice mundũ vniuersũ: ꝛ videbis ipm totũ ardẽrẽ atq; flãmantẽ largitate ꝛ beneficentia creatoris. ¶ Ex omni parte illi⁹ micant flãme donorũ ꝛ beneficiorũ creatoris: sicut euidẽter vides ex ꝑcedẽtib⁹. Quapropter manifestũ est totũ mundũ siue vniuersũ creaturarũ omniũ etiã cũ ipo creatore fornacẽ esse totaliter ardentẽ ꝛ vndiq; flãmentẽ. Quapropter de mirabilibus diabolicis ꝑgrande miraculũ: nõ solũ ꝙ tanta fornax nõ te calefacit: ſꝫ etiã ꝙ in medio ei⁹ positus non totus ea ꝯflagras. Attende igiť insanissimuꝫ cor hũanũ vbi te posuit creator benedictus: videlꝫ in medio tot ꝛ tantoꝝ igniũ ꝛ tã imẽse fornacis. Quapropter nõ solũ calere te voluit ex tot ꝛ tãtis ignibus ꝛ flãmis: sed etiam ardere ꝛ esse ignitũ. Propter qđ de lucifero dictũ est Ezech. xxviii. qꝛ ipse erat in medio lapidũ ignitoꝝ: angeloꝝ scꝫ qui ꝑlarga beneficẽtia creatoris igniti erãt: nõ solum calẽtes amore ipsi⁹: sed etiã ardẽtes atq; flãmãtes in illũ. Dicã adhuc ꝛ vulgare ꝓuerbiũ ꝙ dici solet. Qui obruit me aduertat me: qđ ẽ dicere: capit ꝛ ad se trahit. Hoc insanissimũ cor humanuꝫ tibi dici põt: qꝛ tot munerib⁹ ꝛ tantis obruit te deus ex omni ꝑte: ꝛ tñ tu nõ admittis vel capis vt te attrahat ꝛ ad se trahat. Interrogo a te etiã adhuc: qđ peccauit deus aduersũ te vt eũ diligere vel nõ velis vł nõ valeas: nec tãta fornace tot ꝛ tantorũ igniũ calefieri possis amore ipsi⁹? Sꝫ vt de donis ꝛ beneficiis isti⁹ taceã: qualiter defendes te ab imẽsitate bonitatꝭ ꝛ pulchritudinis ipsi⁹. Illa velut caminus incogitabilis ardoris totã ciuitatẽ celestẽ inflãmat atq; cõflagrat. Inde ardent oẽs exercit⁹ militiarũ celestium: ꝛ ois sanctoꝝ ecclesia. i. beatissimarũ animarũ q̃ ibi iã recepte ꝛ glorificate sunt. Attende ꝙ bonitatẽ ꝛ pulchritudinem dei tibi ꝑdicat incessanter vniuersitas creaturarũ. Queadmodũ ꝛ in ipa ecclesia caniť: Quẽ terra pont⁹ ꝛ ethera colunt: adorãt ꝑdicant. Dic queso q̃ mulier adeo refrigidata vel maleficiata esse põt: vt iuuenẽ spõsum diligere nollet: si die ac nocte ꝑdicareť sibi bonitas ꝛ pulchritudo ipsi⁹? Vide igiť q̃ mortifera ẽ infrigidatio tua: q̃ stupendũ gelicidiũ. Vel vt verius loquar: q̃ validũ diabolicũ istud maleficiũ quo ita maleficiat⁹ es: vt tot ꝛ tãtis dei bonitate ꝛ speciosi-

tate incessanter nullo amore in eũ caleas: p̃sertim cũ innumerabilib⁹ ⁊ inestimabilib⁹ bñficijs cor tuũ iugiter se ingerat: ⁊ impingat. Dic iterrogo te: si venalis est amor tu⁹: quẽ emptorẽ aliũ q̃
Z deũ expectas? Quicq̃d mũdus dare pōt ꝓ amore tuo: hoc ē dicere: vt amet a te: cõpatione eoꝝ que iã dedit deus: ⁊ iam cõtinue dare nõ cessat: atqꝫ eoꝝ que promittit ⁊ p̃parauit diligẽtibus se: nulla sunt. Si vero liberalis atqꝫ gratuit⁹ est amor tuus: an est aliq̃d amore tuo dignũ vel bonitate vel pulchritudine cõparatiõe dei? Immo vt vulgariter loquar: in omnib⁹ alijs perdit amor: in eo solo digne ⁊ ꝑ oia laudabiliter collocat. Or si amor tu⁹ nõ nisi ꝑ vim ⁊ violentiã extorqueri pōt a te: nec sic fugere vel abscõdere te a calore ipsius: attẽde minas: cõsidera terrores vide ipm gladio euaginato supeminẽtẽ capiti tuo: ⁊ mortẽ tibi intẽtãtẽ anime ⁊ corpis. Uide etna supplicia ⁊ ardores sempiternos q̃bus te traditurũ cõminat si nõ eũ amauerj. Que mulier si talia ei fierẽt vel interp̃tarent cũ allegaret violentiã: ⁊ ꝑ illam nõ se excusaret si quis de amore illi⁹ culparet eã. Omnib⁹ autẽ hmõi violentijs longe fortior est assidua p̃dicatio bonitatis ⁊ pulchritudinis dei: largitate benificẽtie ipsius ⁊ infatigabili cõtinuatione in vnũquẽqꝫ nostrũ ꝓfusissima. Accedunt ⁊ ad hoc nõ parue virtutes efficacie: diuine patiẽtie ⁊ longanimitatis ipsi⁹: quib⁹ tã malos ⁊ ingratos in tot ⁊ tantis malis vitiorũ ⁊ peccatoꝝ suoruꝫ tãdiu: tã benigne: tã misericorditer: taꝫ dulciter sustinet ⁊ expectat: mirisqꝫ ⁊ ineffabilib⁹ sibiqꝫ soli notissimis modis ⁊ vijs ad misc͞diam ⁊ gratiã reuocare et reducere nõ cessat. Aggrega igit hec oia ⁊ inuenies ꝑ hec qꝛ nullũ patet tibi refugiũ ab amore dei. Nõ etiã est excogitare latibulũ vbi te abscõdere posses a calore eius. Et qꝛ cuiuscũqꝫ modi vel conditionis sit amor tu⁹: necesse est vt in eũ te iclines: ⁊ ei te cõglutinet ⁊ vniat. Siue eñ liberalitas sit qd̃ est ad donãdũ: siue venalis qd̃ est dicere ad vendendũ: siue ꝑ extorsiones ⁊ violentiã suã acq̃sibilis: nõ potest ipm auertere a deo: cũ omnes accusationes ⁊ omnia ꝓuocatoria siue incẽtiua amoris incõparabilit maiora ⁊ fortiora sint: pro eo q̄ vix alia cogitari possunt. Nõ est igit tibi effugium vel euasio: nisi effugiũ vel euasionẽ hmõi ab amore scꝫ ipsius extremũ vocas periculũ. Et est simile: si q̃s dicat illum euasisse qui extremũ: atqꝫ supremũ icurrit periculũ: ⁊ latronẽ euasisse cũ ꝯferat suspendiũ. ¶ Ad vltimũ autẽ ponã qd̃ est omnib⁹ ꝓuocatorijs atqꝫ omnibus incẽtiuis illis fortissimũ. Et hoc indubitãter est amor ille nimi⁹ ⁊ incogitabilis: quo ipse prior dilexit nos. Oim enĩꝫ incentiuoꝝ ⁊ calefactiuoꝝ: maximũ est ignis. Amor aũt quo dilexit nos ignis est: quapropter ad calefaciẽda ⁊ inflammãda corda nostra cõueniẽtissim⁹. Ignis eñ igne ⁊ longe cõueniẽti⁹ ⁊ longe efficaci⁹ q̃ alijs accendit. Propter hoc dicit Seneca: Ecce docebo te amatoriũ subaudis medicamentũ: siue carmẽ sine veneficio. Si vis amari: ama. Propter hoc ipsũ dicebat ad deũ Dauid: Exurge dñe de⁹ in p̃cepto qd̃ mandasti: qd̃ est dicere: adimple tu illud: ⁊ hoc est p̃ceptũ charitatis siue dilectionis: ⁊ tunc synagoga ppłoꝝ circũdabit te. Cũ enim oñdit imo exhibuit euidẽtissime i semet ipso: qꝛ diligebat genus hũanũ: tũc factus est ⁊ ille dilect⁹ hoibus: ⁊ aggregati sunt ad eũ: eiqꝫ vniti vnitione amoris. Hic est ignis a quo neqꝫ homo neqꝫ aliud animal se abscõdit. Oẽs eñ homies diligũt diligẽtes se: ⁊ omne aial diligit a quo diligit. Et hoc est qd̃ ipemet dicit in euangelio luce: Ignẽ veni mittere in terrã: q̃d volo nisi vt accendat. Ignem istũ: hoc est singulare istud ⁊ stupenduꝫ beneficiũ: ne separes illud a corde tuo. Ipso nãqꝫ aduẽtu suo: ignẽ sue dilectionis erga nos ostẽdendũ misit in corda hoim. ¶ Et licet hoc ipm omni largitate benificẽtie sue: sicut p̃dixi: fecerit ⁊ faciat incessanter: hoc tñ in singulari ⁊ incogitabilit imẽsitatis bñficio icarnatõis sue: videlꝫ passiõis ⁊ mortj incõpabilit ⁊ icogitabiliter ⁊ magnificẽti⁹ fecit ⁊ efficacius. Hũc ignẽ igitur applica cordi tuo iugi recogitatiõe ipsius: ⁊ tene icessanter ꝑ memoriã tenacissimã in corde tuo: ⁊ nõ effugies ne dicã calorẽ: sed etiam hui⁹ sancti amoris ⁊ saluberrimi viuificũ ac iocũdissimũ incẽdiũ. Ne p̃ijcias a corde tuo cito ignẽ: sicut moris est

AB
Seneca
Ps. 7.
Luce. 12. g
AC

stultissimis hoib⁹: sed queadmodũ cum
vis vel lignũ vel candelã accendere: tã-
diu cõiunctũ igni tenes illud vel in ip-
so igne donec accẽsũ fuerit. Nõ eñi tãci
to ligna tactu ignis vel calẽt vel ardẽt:
sic nec cor humanũ ꝙ̃cito cogitat flam-
mã istã diuine benificẽtie: tãcito calere
ex illa necesse habet: sed ꝑ morã: hoc est:
ꝑ morosã applicationẽ paulatim cale-
fit ⁊ tãdẽ incendit. Causa aũt in hoc est
qm̃ necesse est ꝓfundari in intima cor-
dis credulitatẽ hui⁹ bñficij: donec illud
inhereat ⁊ quasi radicet in ipsis. Debes
etiã hic attẽdere magnitudinem ignis
isti⁹: de quo ipa veritas in euãgelio dix-
Joh. 15. b it: Maiorẽ hac dilectionẽ nemo habet:
quapropter isto igne dilectiõis: nullum
mai⁹. Igit manifestũ est: q facile cale
fieret vel etiã accenderet cor hũanũ: si
diu illi applicaret atq; cõiungeret. Et
intẽdo si diu ꝑ cogitatũ ⁊ memoriã i il-
lo teneret. Ex quo manifestũ tibi eẽ de-
bet: ꝙ̃ salutaris: ꝙ̃ necessaria est iugis
recogitatio dñice incarnatiõis passiõis
⁊ mortis: ⁊ silr sacratissime euchari-
stie: quãq; efficax rememoratio iugisq;
recogitatio ipsi⁹: ꝙ̃tũ nos diligat: q taʒ
crebro singulis dieb⁹ cũ tãtis muneri-
bus nos visitat intelligẽtib⁹ euidenter
ostẽdit. Et ꝓpter hoc in illo tã veneran
do mysterio: ignem sacratissimi amoris
sui mittere venit in terrã. Pro magnitu
dine nãq; bñficij: imo ꝓ imensitate in
illo tã venerãdo mysterio: ignẽ imensũ
sue dilectionis cordibus nostris inge-
rit ⁊ immittit.

De gladio spũali quo debet mactari anima in oratiõe vl meditatione. Ca. LI

A Post hec autẽ ag-
gredior etiã gladiũ tibi dare:
vel poti⁹ illum vñ accipias mi
nistrare. Gladi⁹ igit iste spũs est siue spi
ritualis: videlʒ verbũ dei: sicut legit ad
Eph. 6. c Eph. vlt. Gladi⁹ iste penetrabilior ẽ oĩ
Hebre. 4. c gladio ancipiti: sicut legit ad Heb. iiij.
Hui⁹ acumẽ ⁊ penetrabilitas ex dolore
penitudinis ⁊ ꝓfundatiõe ipsi⁹ cogno-
scit atq; sentit. Qua ꝓpter de sacris oĩ-
bus eloquijs: illa ad trãsfodiẽdũ cor cõ
scindẽdũ ⁊ ad lacerãdũ eligẽda sunt: q

cor maxĩe penetrãt ⁊ cõscindũt: maxieq;
dolorẽ intimũ penitudinis igerũt. Hec
aũt ꝙ̃tũ capio: efficaci⁹ hoc faciũt: que
mala vitioꝝ ⁊ pctõꝝ nostroꝝ ostẽdũt ⁊
aggregãt. Et intẽdo mala ⁊ que ipa sũt
⁊ q ꝓpter illa nobis vel iã irrogata sũt:
vel iminẽt ex ordine diuine iusticie i fu-
turo iudicio. Inter mala igit: hoc pri
mũ tibi nomino: mortẽ pessimã pctõꝝ:
que vitã ipam extinguit grẽ: vel potius
ipa ẽ extinctio grẽ ei⁹. Et hec que aiam
hũanã a deo separat: q est vita beatissi-
ma aiaꝝ hũanarũ: que tanto ꝑnitiosior
est: quãto gratia pstãtior est ꝙ̃ natura:
tãtoq; magis timenda: quãto ipsa vita
gratie amabilior est ꝙ̃ vita nature. Sa
cra igit eloquia: q mortẽ istã tibi indi-
cant vel ostẽdũt: ꝓculdubio istã mortẽ
pessimã ac ꝑnitiosissimã ingerũt ac im-
pingũt in penetralibus cordis tui. Un-
de igit dolor cordi tuo incuti vel inge-
ri pot: si mors ista cordi tuo dolorẽ non
ingerit: psertim cũ mors etiã corpalis:
q nec vera mors ẽ: nec mortis noĩe etiã
digna maximũ oĩbus inferat dolorem?
Mors inq; corpalis vel carnalis caroꝝ
tuoꝝ tm̃ dolorẽ tibi ingerit vt vix inde
ꝯsolationẽ recipias: qua insensibilitate
mortẽ istã spũalẽ ac pessimã absq; sensu
doloris intimi sustines? Dices vtiq; mi
hi: q mors spũalis ista adeo mortificat
cor humanũ: vt sentiri seipm nõ sinat.
Et ꝓpter hoc nõ videt esse mirũ: si mor B
tuũ cor morte ista spũali: nec ipam mor-
tẽ nec aliud de incõmodis spũalib⁹ sen
tiat. Vere vtiq; dicis ⁊ verũ dicis: sʒ re-
minisci debes: q verba dei spũs ⁊ vita
sunt: sicut dicit veritas Joh. vj. Audiui Joh. 6.
sti etiã in pcedẽtibus q illa est virt⁹ mi
rifica verbi dei: vt etiã mortui illud au-
diant: Lazar⁹ illud audiuit qui quadri-
duanus putrescebat in tumulo. Ea est
ipiositas vocis dei vt mortui illi obedi
ant: sicut apparet de ipo Lazaro: q vo- Joh. 11.
cat⁹ voce saluatoris cũ eẽt mortu⁹ obe-
diuit eidẽ. Jussus nãq; venire foras de
tumulo statim pdijt ex illo: ꝙ̃uis ligat⁹
pedib⁹ ⁊ manib⁹ istitis. Qm̃diu igit mor-
tu⁹ ẽ hac pessima morte pctõr: vocẽ dei
nõ audit: qm̃ aũt audire icipit illã: tãci-
to ⁊ aliq mõ viuit: ñ aũt vita grẽ: q mor
tẽ oĩno extinguere ⁊ exterminare suffici
at. Et ꝓpter hoc semiuiuũ hmõi pctõrẽ

l.10.f vocat dñs i euāgelio Luce.x. Habet em̄
indubitanter aliq̄d vite qui mortē suam
in qua fuit vel etiā est adhuc vtcūq₃ vi-
det ⁊ cōspicit. Plus aūt habet vite si vel
modicū dolet de morte hmōi: plus habet
vite si de ea etiā vel leuiter erubescit: plꝰ
etiā si morti hmōi irascit᷑. Plerūq₃ enim
prius lumē aliqđ salutarꝭ ꝯgnitionis re
cipit visus interiorꝭ q̄₃ affectus recipiat
Augꝰ. aliq̄d vite spūalis. Et hoc est quod dicit
Augꝰ sup ps. vic₃ ꝙ ꝓuolat intellectus:
⁊ sequit᷑ tardus vel nullꝰ affectꝰ. Et in-
tendo qꝛ ꝓuolat intellectꝰ ad videndum
mortē istā vitioꝝ ⁊ pctōꝝ vtcunq₃: iacet
aūt adhuc mortuꝰ affectꝰ. Et in ip̄o tyro
q̄ renouat᷑ ⁊ iuuenescit: ⁊ cū ipso spolio
pelli sue vetustatē deponit: verum circa
oculos incipit ei fieri ista renouatio: qm̄
pellem vetustā decirca oculos primū eij-
cit ⁊ deponit. Sic fit etiā in multis pctō
ribus: qꝛ renouatio ⁊ sanitas spūalis vl᷑
xl.9.d vita potiꝰ incipit eis fieri in oculis cor-
dis. Et de illa vidua qua₃ petrus apłus
suscitauit in actibꝰ apłoꝝ: vic₃ dorcas: ꝙ
ipsa primu₃ aperuit oculos: ⁊ viso petro
resedit. Euidens est aūt ī multis lr̄atis:
lr̄atis inq̄₃ in sacris litteris: vt videt᷑ ꝙ
aliquid vite spūalis habēt in oculis cor-
dis: cū vires motiuas.i. affectus corrup-
tissimos hn̄t prorsusq₃ mortificatas. Ne-
q₃ em̄ scintilla vitalis caloris: q̄ ē amor
honestatis ⁊ alioꝝ que ꝓpter deum dili
genda sunt: nec aliqua etiā minima scin
tilla calet in eis: cū nihil oīno diligāt de
his que ad honestatē ꝑtinent. Cōtraria
vero id est vitioꝝ suoꝝ voluptates ⁊ tur
C pitudines totꝭ desiderijs cōcupiscant: et
totis studijs acquirūt. ¶ Addūciunt etiā
ad cumulū maloꝝ suoꝝ: vt ⁊ honestatē ⁊
decorē morum laudabiliū: quā in se ex-
tinxerūt atq₃ radicitꝰ extirpauerūt: tāto
in alijs odio ꝑsequant᷑: vt nec verbū de
illa audire nisi molestissime possint. Qđ
euidēs indiciū est extinctū in eis esse vi-
talem atq₃ viuificū calorē bone dilectio
nis: cū flamme turpiū desiderioꝝ cor eo-
rum totaliter occupauerint atq₃ repleue
rint. Quapꝓpter veru₃ est qđ dixi tibi: qꝛ
semiuiui hmōi sunt homines ⁊ vnusq̄sq₃
eoꝝ est hō qui incidit in latrones q̄ spo-
l.10.f liauerūt eū: ⁊ plagis impositis abierunt
semiuiuo relicto: q̄ꝗ ⁊ vita hmōi vita
recto noīe dici nō possit: que mortem in
anima hūana secū patit᷑: compatione tn̄
eoꝝ qui obcecati sunt oīno vel ignoran-
tia vel incredulitate: hmōi hoies q̄tū ē
ex pte ꝟtutꝭ intellectiue nō immerito vi
uere dicēdi sunt. Cogita igit᷑ ⁊ recogita
mortē istā: ⁊ oꝑare cū auxilio diuine vir
tutis ⁊ gr̄e ꝑ mortē istam mortificās ea₃
in semetipsa: ⁊ ꝑ semetipsa₃ de morte ip-
sa vitā eliciens. Illā em̄ inuenies nō so-
lum mortē tuā: sed etiā mortē suꝑ̄psiꝰ.
Dic igit᷑ in teipso: vic₃ i corde tuo. Dñe D
deus vita mea: non solū dator vite mee:
q̄s est reus mortꝭ mee tā male tā turpis?
Quis intulit mihi mortē mea₃: nisi ego
ipse? Quis me sepauit a te? Nō em̄ tu di-
scessisti a me prior s₃ ego discessi a te. Nō
em̄ deseruisti me: sed ego deserui te vita
mea. Abiens aūt post gratuitatē cordis
mei pessimi: verti ad te dorsum ⁊ recessi a
te: abiēs post ꝯcupiscētias meas turpissi
mas atq₃ vilissimas. Ego ipse feci diuisio-
nem ipsam mortꝭ: vl᷑ potius mortē inter
me ⁊ te. Ego iterposui chaos terrū ⁊ hor
riferū inter me ⁊ te: ⁊ vitā meā: abyssum
sc₃ vitioꝝ et pctōꝝ meoꝝ. Ego sum q̄ me
auerti a lumie tuo viuo: ⁊ a luce viuifica
tu: ⁊ imisi me: imo me imersi ⁊ ingessi po
tius ī vmbra mortꝭ: ⁊ in tenebras vitioꝝ
et pctōꝝ meoꝝ. Ego sum q̄ in me extinxi
vitā gr̄e tue: ⁊ mortē ꝟtute baptismalis
sctificatiōis in me mortificatā: viuifica-
ui denuo: imo sepissime ꝑ sensos mortife
ros q̄bꝰ ꝯsensi subiectionibꝰ mortiferis.
Ego mortē istā delerā đ solio liberi arbi
trij mei ⁊ đ r̄gno q̄ regnabā me ꝑcipitās
exaltaui: ⁊ restitui i regnū pristinū. Ego
sū q̄ ꝓstratā illā erexi: ⁊ exurgere feci i re
surrectōe₃ diabolicā. Ego su₃ q̄ hausi vo
luptates venenatas: q̄ru₃ haustu vita gr̄e
tue nō mirū si extīcta ē i me: nō solū hau
riebā venena huiꝰ: s₃ etiā inebriabā me
ill᷑: ⁊ sepe vsq₃ ad nauseā replebā me ill᷑.
Ego sū q̄ instar apri isanissimi irruētꝭ in
gladiū venatoꝝ: ipingebā me i gladios
trāsfodiētes aīam meā. ¶ Oia nāq₃ ꝯcu
piscibilia gladij flammei ⁊ igniti sunt:
ad transfodientes animas hoim insensa
torum. Quotiens quesiui vt viderem cō
cupiscibilia: quotiens exquesiui gladi-
os istos vt ineis me impingerē: ⁊ in eos
tanq₃ aper insanissimus toto impetu me
darem: imo precipitarem? ¶ Scio domi-
ne deus meus: scio nunc te reuelante et
docente: linguas hominum esse plenas
veneno mortifero: sicut docuit apłus tuꝰ

Jaco.3.b Jaco. Scio eas esse gladios acutissimos iacula et sagittas mortiferas: sicut docuisti me per Salomonem Prouer.xxvi. Domine deus meus quoties exposui me sagittis istis gladiis et iaculis perfodiendum. ¶ Quoties scire volui et inquisiui etiam quid de me dicerent homines: nesciebam domine quia sermones laudantium molliti erant super oleum: nunc autem te reuelante scio quod huius sermonis iacula sunt mollita: sunt transfigentia corda stultorum. Scio domine et nunc te docente: quia sermones detrahentium iacula fellita sunt. Ista iacula et illa declinaui: sed etiam eis transfodiendum cor meum insanissime et vicibus innumerabilibus exposui: et iacula huiusmodi quibus anima transfigeretur quoties exquisiueram: tu scis domine deus meus. Scio tamen te docente: quia sermones adulationum et detractionum: flatus ventorum pestilentissimorum sunt validissimi ad extinguendum lucernam sanctitatis et gratie tue: Quoties exposui eam flatibus huiusmodi: quid ergo mirum si extincta est? Plerumque flatus istos vt cor meum flarent procuraui et quesiui. Ego igitur egoipse sum reus tot et tantarum extinctionum vite mee qua viuebam ex gratia tua. Ve mihi qui afflatus istos vel vnquam exquisiui: vel vnquam amaui. vel sustinui mihi extinctorum viuifice lucerne gratie tue. i. mortem spiritualem anime mee. Docuisti me domine deus meus per Salomonem. Prouer.xvii. quia sicut in igne probatur aurum et in conflatorio argentum: sic homo probatur ore laudantium. Hoc igitur docuisti me quod ignis vehementissimi ardoris sunt verba laudantium: hoc domine nesciebam. Propter hoc adinstar furiosi vel potius demoniaci: in ignem istum quoties poteram initiebam me. Quid igitur mirum si miserrima anima mea in tantis ardoribus sepe incendio periit? Si omnia bona mea tantis ardoribus exusta sunt et consumpta: non tam mihi ad iracundiam: quam vt ait Gregorius. a teipso edoctus: velut pestis totam mentem degraduat. Et de qua verissime dici potuisset: quia velut incendium animam totam vastat: nihil ex bonis gratie tue prorsus relinquens. Quid prosequar de singulis vitiis meis et peccatis quibus velut imanissimis beluis deuorandum me tradidi. Que enim ex huiusmodi beluis de misera anima mea non est saciata? Ego miserrimus et insanissimus quasi omnes inuitassem omnibusque conuiuium preparassem: et tanquam dixissem verbis tuis: que posuisti in ore Esa. prophete tui. Uniuerse bestie saltus conuenite ad deuorandum. Sic omnibus procurationem opulentissimam de anima mea preparaui et feci. Hec quidem dicenda sunt ab homine habente conscientiam: quod omni genere vitiorum et peccatorum se maculauerit. Uix autem est peccator quantum capio: qui non multas cateruas demonum de anima sua spiritualiter pauerit: multaque eis conuiuia de illis fecerit. Dum meipsum laudabam: quid faciebam domine deus meus? Nunquid non flatu oris mei lucernam sanctitatis tue extinguebam: et cor meum lampadem. s. quandam spiritussancti: ipsemet insufflans extinguebam? Cui morti non semper patuerunt fenestre domus mee. i. oculi: similiter et aures? Quam parata fuit lingua mea ad stultiloquia et maliloquia quibus anima extingueretur? Quam parate manus mee ceteraque membra corporis mei ad exhibendum se arma iniquitatis peccato? Quam plenum fuit os meum semper amaritudine et dolo? Quis vnquam mihi quod displiceret locutus est: et non paratissimum ac copiosissimum me inuenit ad respondendum ei deteriora: ac si ad vsuras grauissimas reciperem quecunque mihi bona vel mala dicebantur vel fiebant? Domine deus meus quanto maiora: quanto plura: quanto deteriora reddidi maledicentibus mihi et malefacientibus si reddere potui talia? Sin autem volui saltem: domine deus meus vnde mihi tanta pronitas: tanta mihi promptitudo in omni genere mortis anime mee? Unde mihi amores et desideria cuiuscunque mortis anime mee: cui furiosa fuit tanta voluntas? Fuit inquam transfodiendi se in omnem ignem et aquam et in omne mortis periculum. Domine deus meus vita mea et salus mea quid videbam in te vel sentiebam ex te vt tantis studiis: tantis insanissimorum desideriorum ardoribus quererem discedere a te: et in mortem meam ire? Domine deus meus delicie tue sunt esse cum filiis hominum: delicie tue erant esse mecum: ego vero discedebam ac fugiebam ac si mors mea esset esse tecum: et mortifera insequebar: et ad ea currebam eisque adhuc inhereo si ipsa vel essent vel sint adhuc in vita mea. Clamabat ad te sanctus Dauid. Ne discedas a me: ne discesseris a me: ne elongeris a me. Proculdubio cognoscebat te esse vitam suam: cuius discessum et elongationem sic se formidare ondebat. Si propter quod dicebat: ne discedas a me: an est hoc possibile vt imensitas

Marginalia: Prouer.26.d; Prouer.17.a; Gregorius; Esa.56; E; F; Prouer.; Ps.3

pietatꝭ ⁊ dulcedinis tue ꝑmittat hoc: vt
discedas a quocūqꝫ vel deseras ipm. Tu em̄
.44.8 dixisti iā pluries. Et primꝰ ⁊ nouissimꝰ in
c].22.c decessu. Primꝰ es em̄ in diligēdo ⁊ adhe
rēdo atqꝫ appropīquādo nobis. Nō em̄
deserꝭ nos: nisi priꝰ desertꝰ es a nobis: sꝫ
solūmō pꝰq̄ nos elōgauerimꝰ a te: sicut
Ps.72. dixisti p os Dauid. Ecce q̄ elōgāt se a te
Ps.37. pibūt. Quid ē qꝫ clamat sctūs dauid. Ne
discedas a me: ne discesserꝭ a me: ⁊ ne elō
geris a me: cū hoc nūqꝫ sit pijssime volū
tatꝭ tue: vicꝫ vt nos alīq̄ deseras vel relin
q̄s. Hoc inq̄ clamabat: vt tu ipm ꝯserua
res: ⁊ vt ipm se abijcere n̄ pmitteres. Ac
s.126 si diceret. Cōserua me mihi: ⁊ me tibi. Ni
si em̄ custodierꝭ ciuitatē: frustra vigilat
B q̄ custodit eā. ¶ Quid ē dn̄e deꝰ meꝰ dece
pit me: q̄d illusit mihi: q̄d suasit mihi tā
ifelix cōmertiū: tā mortiferā cōmutatōez
vt te vitā ⁊ gloriā cōmutarē in mortem
pessimā istā: vt. s. te vitā meā ⁊ salutē de
sererē: ⁊ mortē istā vilissimā atqꝫ turpissi
mā amplecterer? Dn̄e deꝰ meꝰ nō erat vo
luptas: illa vtiqꝫ veri nōis ac vere rōnis:
sed fallax ⁊ fallacia ⁊ ab ebrio dormiente
somniata. Priꝰ igit̄ inebriauit me ⁊ so
porauit cogitatio tēptationis: inebriatū
vo ⁊ dormientē facile fuit i istud tā fan
tasticū tā noxie illusionis illidere: ꝓpter
hoc vigilātissime nobis vigilare p̄cepisti
dn̄e deꝰ meꝰ. Parū nāqꝫ differt dormiēs
a mortuo. Nihil em̄ sensus hꝫ aut viriū:
ligatꝰ ē sensus iterior ⁊ oēs vires corpis
¶ Dn̄e deꝰ in istā impotētiā duxi me: vt
nihil possim hora dormitōis ⁊ somniatio
nis istiꝰ ꝯtra hostē vel adūsariū meū: Vi
res q̄s ex vtutibꝰ ⁊ donis tuis habebā ⁊
arma etiā pieci: nec auxiliū tuū inuoca
ui: q̄ ꝓmptissimꝰ adiutor es oibꝰ inuocā
tibꝰ te i vitate. Hoc vtiqꝫ facere debuis
sem ⁊ anq̄ irrueret i me ista temptatio: ⁊
in ipso etiā tēptatōis initio. Ego vo mi
serrimꝰ atꝫ vilissimꝰ ⁊ oi bono indignis
simꝰ: oi damnatiōe ⁊ morte dignissimꝰ:
oīno me auerti a te ⁊ in istū infernalem
letheū fluuiū voluptatꝭ mortifere me im
mersi. Dn̄e deꝰ meꝰ ac si vā voluptas eēt
que me ad lethargiā sp̄ualē istā induxit:
in illa cōpatiōe suauitatꝭ tue: ⁊ cōpas
sione iucūdissime ac viuifice societatis ⁊
habitatōis tue. Absit em̄ vt ait tantꝰ et
Augꝰ. sapiētissimꝰ Augꝰ: vt tāta delectatio sit
in vitijs: q̄nta in vtutibꝰ. Si placuit vo
luptas: vbi eā insanissimꝰ querebā: vbi

querere illā debebā: nisi i te fonte vnico
suauitatꝭ incogitabil̄? Miserrimꝰ ego ⁊
insanissimꝰ corrupti palatū cordis mei:
infeci ipm: ⁊ idui ipm spurcitia somnei
tatꝭ istius: ⁊ illusorie voluptatꝭ. Desijt ē
mihi sape va ac pura ⁊ ꝑpetua bonitas
desijt mihi sape multitudo dulcedis tue
dn̄e. Quia sicut dicit btūs Augꝰ vbum Augꝰ.
hoc exponēs. Ei soli sapit: q̄ palatū cor
dis nō ꝑdidit de febre iniq̄tatꝭ. In hoc ꝓ
fundū mortꝭ mee dimersi: ⁊ nō ꝑcipiebā
q̄ in eis sūt. Cū sp̄ū p̄ditꝰ erā: ⁊ de illo vi
uebā: sp̄ualis existebā: ⁊ dijudicabā oia:
tūc nō erat carni vel diabolo locꝰ decep
tionis vel illusionis. Tūc em̄ ve vigilās
erā interiꝰ. Vigilia vo: somnia nō solꝫ
nō admittit: sꝫ etiā ꝓrsus extermiat ⁊ ex
cludit: tūc certissimū erat mihi: vissimā:
purissimā viuificāqꝫ ⁊ sup oēm cogitatū
esse bonitatꝭ tue suauitatē: ⁊ oēm alium
etiā si va eēt abominatiōꝫ eē horrificā.
Sic me insanissimꝰ ipse i mortē dedi: ex
tinguēs i me sp̄m vite. i. inspiratiōꝫ san
ctissimā: q̄ ex te viuebā. Et exhinc factū ē
mihi vt mors ipsa delectabilis mihi sit ⁊
placeat mihi. Vera vita q̄ tibi ꝯiunctissi
mꝰ adherebā: mihi nō solū molesta sꝫ in
tolerabil̄ sit: q̄ ꝑuersitas q̄ maior isania
cogitari possit: dn̄e deꝰ meus? Si supbia
mors mea ē ꝑ quēcūqꝫ ex ramis ipsiꝰ: q̄ D
mors turpior ⁊ vilior ē aut ridiculosita
te ei cōpabilis? Cū em̄ sola vita hūiliati
onis nr̄e sub oipotēti māu tua nos tibi
sola ꝯiūgat ⁊ societ: ꝓculdubio supbia ē
q̄ nos a te sepat: q̄ vita va ac btā es aīa
rum nr̄aꝝ. Quid em̄ supbire ē nisi super
ire: q̄d est ire de imo s̄uitutꝭ vltimeqꝫ sub
iectionis q̄ deo subesse debemꝰ i sublime
vanissimū ac falsissimū q̄ alijs hoibꝰ sup
esse volumꝰ ac p̄esse. Que q̄d ridiculosiꝰ
cogitari pōt. Propt̄ q̄d sapiēter ait sapi
ens Seneca dicēs. Si videres murē vnū Seneca
dn̄ari ceterꝭ muribꝰ risum teneres? Qua
ꝓpter cū nihil ampliꝰ hꝫ vnꝰ hō q̄tū est
ex natura ⁊ ꝯditione sue sp̄ei q̄ aliquis
alioꝝ: cōtra ius ⁊ legē nature ē vt velis
alijs hoibꝰ dn̄ari. ¶ Or si q̄d scie vel ꝓtātꝭ
vel alteriꝰ cuiuscūqꝫ excellentie cuiqꝫ a
creatore donatū est ei: alijs i eo seruire te
net̄ ⁊ nullatenꝰ appropriare sibi illō de
bet. Quare manifestū ē: furti illū reū effi
ci: q̄ tale donū q̄d indubitāter publicū ē
sibi soli appropriare p̄sumit. ¶ Huiꝰ aūt
exēplū habes euidētissimū i visu: auditu

et in vnoq3 officioꝝ alioꝝ q̃bus mēbra singula ꝓdita sunt. Nō eñ licet vel possibile ē naturalr oculis appropiare visū sibi q̃ vtriq3 dat⁹ est eis vl poti⁹ imposit⁹ tanq̃ officio: non ꝓpter se s3 ꝓpter totū hoiem at3 totū corp⁹: vt dicit Greg⁹ sup Ezech. Quia sic h3 ⁊ de lumie scie: quia nulli ex sapientib⁹ ꝓpter se solū datū est: s3 ꝓpter corp⁹ eccłie dei. Dispēsatio igit sola lumis isti⁹ tradita ē vnicuiq3 ex doctorib⁹ sacrī. Quapropter māifestū ē q̃ti furti imo tā execrabil sacrilegū rei sūt: q̃ lumen scie diuinal sibi appropriare ꝓsumūt. Puto āt hāc esse cā3 ꝓpter quā perijt plerūq3 sapia a sapiētib⁹: ⁊ intellect⁹ prudētiū vl prudētie poti⁹ abscōdit⁹: q2 benignissim⁹ de⁹ in oib⁹ donis suis vult hr̄e prudentes ⁊ largos at3 liberales dispēsatores: nō sacrilegos ⁊ auaros raptores. Nō igit mirū ē si furib⁹ ⁊ latronib⁹ tā ꝑciosa dona sua cōicare vl credere nō vult de⁹. Ia3 eni edocti sum⁹ ex pabolis euāgelicis: q2 bnis fidelib⁹ multiplicat dñs talēta tradita. Māifeste igit video te illumināte dñe de⁹ me⁹: q̃ iuste deserī supbiētes i donis tuis: ⁊ vtētes his tāq̃ suis. Desererī ab eis ꝓ eo q2 supbiūt cotra te. i. supeūt a dispēsatiōe donoꝝ tuorum sibi tradita: in dñium: imo i rapinā eū: vsurpātes ⁊ appropriāt sibi: i q̃ nō solū tibi iiuriāt: mysteriū tue dispēsatōis abijciētes: sed etiā toto corpi eccłie cui⁹ bona oia p rapinā sacrilegā sibi vsurpāt ⁊ appropriāt. Hi i abbatia dei in q̃ christus dñs de⁹ abbas ē: in q̃ sctōꝝ cōis regula ē ⁊ cōicatio sctispūs vniēdi officiū: ꝓprietarū sūt effecti: ⁊ nō cōicantes bona oia: ⁊ sic excōicatī tā impie cōicantes excōicati sūt: ⁊ a cōione viui corpis mystici tui qd ē eccła seipos sua puersitate reddūt alienos. Et ꝓpter hoc vitā qua3 de cōione sanctissimi corpis hui⁹ accipiebāt ⁊ pricipabāt: sibimetipsis auferētes mēbra q̃3 a ꝓprio corpe sepata ipsa sepatione moriunt ⁊ arescunt. ¶ Et a te igit vita vra aiaꝝ de⁹ me⁹: ⁊ a corpe sactissime eccłie tue quā spūs tu⁹ viuificat ⁊ regit: me sepauit ista supbia piter ⁊ auaricia. Quapropter dñe de⁹ me⁹ sifeci istud: ⁊ si ē iniq̃tas hec i manib⁹ meis. ¶ Ego solum sū actor mortī mee ⁊ ver⁹ homicida meipsius: q̃ iusta est damnatio domine deus meus damnatio superborum: ⁊ q̃ rectum ⁊ q̃ equum quāq3 p omnis laudandum iudicium tuum de ipsis. O q̃ iusta desertio: qua eos deseris ⁊ sibimetipsis relinq̃s. O q̃ magna ē ira tua: dum eos sibiipsis dimittī: neq3 eni sanior pōt esse furiosus inimicī: q̃ ipse sibi sit. Nō pōt ei eē furiosior insidiator nec vigilantior ꝓcurator mortī: q̃ ipse dñe de⁹ me⁹. Nō pōt furiosus carnifici crudeliori tradi: q̃ ipse sic suis manib⁹ pessimis seuissimisq3 tradit⁹ ē: furiosus sibiipsi sic relictus. Dñe de⁹ q̃s vidit vl videre pōt insanias deserentiū te: ⁊ recedētium a te: nisi cui tuipse illuminauerī: easq3 reuelauerī. Dñe de⁹ me⁹ q̃ amara ē mors ista: qua se a te vita abrūpit: tā obcecatissima aia furiosa: cui⁹ amaritudo si sentiret: nemo i illā se inijceret: nemo a te iucūdissima vita abrumpe se vellet vel etiā se posset. Quis eni gustare pōt vt ait scūs Iob qd gustatū afferat mortē. Talia sūt mortifere voluptates taliq3 venena: q̃ insipiētissimis aiab⁹ ꝓpinat diabol⁹. Dñe de⁹ me⁹ si sentiri pōt amaritudo mortis: q̃s eam nō horret? Quis eā viriū suaꝝ conatib⁹ nō declinaret ⁊ fugeret? Dñe de⁹ me⁹ si sentiret pñtie tue suauitas: ⁊ inhabitationis tue in aiab⁹ in q̃b⁹ es viuifica iucunditas: q̃s se a te abrumpe ⁊ separi pateret? Hec igit ē mors pctōꝝ pessima: q̃ quasq3 aias peccantiū mortificatas: vt sensus in eis spūales ⁊ ꝓpter hoc seipsa3 cū amarissima sit atq3 durissima sentire nō sinat. Dñe de⁹ me⁹ credūt se suauiter viuere q̃ ta3 amara acerbissimaq3 morte hmōi vel mortui sūt vel moriunt. Dñe de⁹ me⁹ ista mors me trāsfigit at3 transuerberat: gladi⁹ viuific⁹ vbi tui ⁊ mentī viscerib⁹ meis illā infigit: dū ipsa3 i cor meū tam patēter impūgit. Dñe de⁹ me⁹ q̃ desiderabiliter oipotentī vtutī ⁊ pre dulcis miscōie tue ē miraculū: cū gladio vbi tui mortē istā p eandē ipsa3 mortificas expellis atq3 diffugas ab aiabus q̃s supabundātissime pietis tue dignationi placet viuificare. Sufficere deberet ⁊ superabundare etiā mors ista ad abstergēdos ⁊ diffugandos peccatores ab ipsa. Sufficere deberet gladius accutissimus ac viuificus verbi tui: ad transfigenda et digladianda corda sic mortua. Uerū quoniam docuit ille sanctus ⁊ sapientissimus Gregī. quia gratiam cōpunctionis sup omnia ꝓuocat atq3 procurat preuisio inferni: temptabo gladium istum

Gregori⁹ (margin)

I (margin)

K (margin)

Iob. (margin)

L (margin)

M (margin)

N (margin)

Greg (margin)

acuere morte illa: τ malis illis nouissimis penalitatꝫ illiꝰ icogitabilis. ¶ Dico igiꝛ o insanissime pctoꝛ: qui nōdū di scedis a morte ista tua pessima: nōdū reuerteris ad deū btissimā vitā iucūdissimāqꜫ salutē tuā: qua demētia nō times a facie gladij quā vibrauit sup te oipotentissimꝰ: qui capiti tuo impēdit? A q̄ nō est possibile ꝓtectiōis armaturā eē: neqꜫ vllū effugiū: q̄re te nō trāsuerberat τ in frustra ꝯcidit coꝛ tuū timoꝛe horribili τ terroꝛe inassecurabili? An oblitus es qꝛ ex oꝛe sedētis in throno vel regno oim seculoꝝ ꝓcedit gladiꝰ ab vtraqꜫ pte acutꝰ: qd̄ est dicere: τ alaꝫ τ corpꝰ morte ꝑpetua transfigēs. Procedit inqꜫ iaꝫ digladiaturꝰ siue cesurꝰ. Hic ē gladius elimatꝰ vt splēdeat ad instar fulguris: τ acutꝰ vt cedat victimas. Juxta sermonē
Ezech. Ezech. Procedit igiꝛ incōpabiliꝛ maioꝛe rapiditate q̄ꝫ fulgur: descendit sup te vibratiōe oipotentꝫ dei manꝰ dei feriētis: et nec dū timoꝛe ꝯcideris: ne dū doloꝛe scinderis: qua audatia vel securitate spectas sagittas arcus diuini iudicij
Ps.7. ꝯtra te exterīssimi vel intētissimi? Siqdem arcū suū terēdit dn̄s deꝰ τ pauit illū: τ in ea pauit vasa mortꝫ eterne: que sunt sn̄ie iustissimi iudicij ipsiꝰ: morteꝫ irrogātes eternā: oibꝰ illis qui nō fugierunt a facie arcꝰ istius. Et tibi insanissima dat etiā p me nūc significationē vt declinas τ fugias a facie arcꝰ istiꝰ. Ego eñ clamo tibi q̄ꝫtū possum: declina: fuge sagittas istas: ꝯtra quas nulla ē armatura ꝓtectiōis: a quibꝰ sola declinatiōe τ fuga effugiꝛ. Quis hoim vel etiā aialium eousqꜫ vsqꜫ desipuit vł insaniuit: vt tāqꜫ signū ad sagittā positū: sagittas expectare auderet? Quis gladiū capiti suo impēdens nō expauit: τ ꝑerti gladium tā fortē ferietis dei tā dire ꝯcidentē nō
D expauit? ¶ An ignoras o miser oññi dānatiōe τ morte dignissime: qꝛ nō est tibi defensio vel euasio vel adiutoriū cōtra dei ferietis vindictā. Et qꝛ nō tibi ꝓtectio vel refugiū ē ꝯtra irā ipiꝰ. An ignoras q̄ꝫ hoꝛrendū sit icidere i manꝰ dei vi
Hebre.10.f uentꝫ τ irati: iuxta ꝑmonē Apłi? Nō times ignē illum eternū flāmas inextinguibiles τ ardoꝛes sempiternos: de q̄bꝰ
Esa.33.b dicit dn̄s p Esaiā. Quis ex vobis hitare poterit cū ardoꝛibꝰ sempiternis? Terribilis nāqꜫ ē expectatio iudicij: τ emulatio ignis q̄ ꝯsumptura ē aduersarios?
Heb.10.e sicut dicit Apłus ad Heb.x. Si terribilꝭ ē q̄ τ vnde tibi ab ea securitas? Api oculos coꝛdis tui o miser: τ vide qꝛ nō solū minaꝛ tibi infernꝰ intētas tibi oia tormēta sua: sed etiā oipotēs deꝰ minaꝛ et de se et de creatura sua τ etiam de toto
Sap.5.d mūdo Sap.v. Ibi eñ expsse legiꝛ d̄ oipotēti deo: qꝛ accipiet armaturā zelꝰ illiꝰ τ armabit creaturā ad vltionē inimicorū: induet p thoꝛace iusticiā: τ accipiet p galea iudiciū certū. Sumet scutū inexpugnabile eq̄tatē: acuit dirā irā i lancea cū pugnabit cū illo oꝛbis terraꝝ cōtra insensatos. Et multa alia ibi de his euidenter minaꝛ: vicꝫ de creaturis q̄ ad vlciscēdas iiurias τ ꝯtumelias quas insensati τ impij irrogauerūt creatoꝛi. Creature armabunꝛ τ excandescent aduer-
Sap.16.d sus eos: sicut legiꝛ Sap.xvj. vbi diciꝛ: qꝛ creatura tibi factoꝛi ꝑuiēs: excandescit in toꝛmētū aduersus ipsos. Hec est pluuia belli: de q̄ dixit sapiens τ sctūs
Job.20.d Job. Donec pluat sup illū deꝰ bellū suū Times a scintilla ꝑmodica ignis coꝛpoꝛalis: τ nō times ab ardoꝛibꝰ imēsis et sempiternis. Times a moꝛsu pulicꝫ vnius: τ nō times ab ira q̄ ꝯsūptura est aduersarios? Nūc miser time τ fuge dū τ timere saluberrimū ē τ fugere tibi possibile. Et patet tibi ille copiosissimꝰ misericoꝛdie dei sinꝰ: ad tutissimū refugium.
D ¶ Qꝛ si dixeris mihi: nō possuꝫ timere: vbi vł vñ accipiā vł iueniā? Rn̄deo tibi τ replico ꝯtra te: vbi iuenisti vł vñ accepisti securitatē q̄si liber τ imunis sis a vetusta ira. Cū ista maxia terribilia sunt iter mala penalia: q̄ demētia dicere potes qꝛ nō tibi timoꝛ ē a facie illoꝝ? An nō inatū ē hoibꝰ τ aliꝭ aialibꝰ timere τ fugere a facie maloꝝ sibi iminētiū τ ꝑ serti mortꝫ τ mortē iferētiū? Hoc.n.ius nature ē: qꜫ vicꝫ natura oia aialia docuit timere scꝫ τ fugere a noxijs atꝫ penalibꝰ: τ a morte potissimū. Qꝛ si adō penalia adoqꜫ noxia mala: timoꝛē tibi icutere ñ sufficiūt: icutiat tibi pudoꝛē salteꝫ ob ꝓbriū illō sēpiternū qd̄ nulla obliuione delebiꝛ. Ingerat tibi ꝯfusionē spectaculm illō ignominie τ ꝯfusiōꝫ vniūsał in q̄ oēs feditates tue: oēs turpitudies tue: oia pudēda tua: qd̄ ē dicere: oia ea quoꝝ aspectꝰ tibi erubescēdꝰ ē patebūt oim viuoꝝ τ moꝛtuoꝝ oculis. Erubesce

falte i ꝯspectu iimicoꝝ tuoꝝ appere taꝫ vilis: tam ignomiosus ꝛ despectabilis. Quid loq̄r d̄ curia toti⁹ celesti ꝯspect⁹ ꝛ inūerabiliū exercituū sꝫ ꝛ toti⁹ eccl'e scōꝝ q̄ cū christo regnaturi sūt? Miser ꝛ isanissime: q̄ ipudētia ferre poteri p̄ ꝯfusione tm̄ ꝛ tāte ignominie spectaclm̄ Ipm̄ vo aspectū terrificū oīpotenti iudici q̄liter poteri sustinere: q̄ mō vix ferre potes faciē sacerdotis vni⁹ audiētis i ꝯfessione pcā tua? In aspectu nāq̧ iudici illi⁹ euidenē videbis imēsitatē ꝛ inūerabilitatē ingratitudinū: abomiationū: iniq̄tatū ꝛ iiusticiaꝝ tuaꝝ mōstrificasq̧ ꝛ horribiles voluptates ꝛ feditates tuas: q̄ in nocte p̄ntis vite etiā a diligētissimis ꝑscrutatorib⁹ suis inq̄site sūt. Tāta nāq̧ erit tūc claritas iudicij: vt p̄ imēsitate claritati sue: tota mēstruositas nr̄a ꝛ oīa peccata nr̄a ꝛ vitia lucidissime videantur.

¶ Deniq̧ attēde q̄tū erit tormētū itueri vultū illū terrficū irati iudici: q̄n ipe sctissim⁹ ꝛ sapiētissim⁹ Iob: petebat abscōdi iferno: donec ꝑtrāsiret furor ꝛ ira ei⁹ vicꝫ q̄ apparebit i vultu illi⁹: dū sederit in iudicio: ferēs snias eterne dānationis in ipsos ꝛ reꝓbos. A facie etiā ei⁹ petebat abscōdi iob i inferno: vel ne videret adeo terrificū vultū ei⁹: vł ne videreſ ab eo. Ei⁹ aspect⁹ oī fulmie incōpabiliꝰ terribilior ē: sicut dr̄ ꝑ ꝓpham Malach. Et q̄s stabit ad videndū eū? Ignis siq̄dē i ꝯspectu ei⁹ exardescet ꝛ i circuitu ei⁹ tēpestas valida rapiēs i abyssū terrissimā ifernalē: ꝛ submergēs i mari amaritudinū eternaꝝ oēs illos q̄ i ꝑte sinistra corā iudice repienſ. His ꝛ hmōi tāti malis ꝛ iā iāq̧ q̄ hora nec scis nec putas tibi iminētib⁹ exacue v̄ba dei q̄b⁹ oīa ista reꝓbis oib⁹ cōmianſ. His iugiter ꝯtēde: ꝯcide ꝛ digladia duriciā cordis tui. Oblatur⁹ igiſ pie ꝛ sctē orōnis sacrificiū ignē ꝛ gladiū tibi assume ex his et hmōi sine q̄b⁹ vix aut nūq̄ cremaſ aut mactaſ i orōne cor hūanū. Forsitan aūt ꝛ alio ꝑcutiēte alioq̧ inflāmāte ꝛ facili⁹ ꝛ citi⁹ imolab hmōi sacrificiū. Sunt eni sacri doctores q̄ norūt dire ꝛ dure ꝑcutere i gladio isto: ꝛ istos ignes accēdere i cordib⁹ auditoꝝ. Cōsilio aūt meo tu ipe ꝑ temetipm̄ faciēs i ꝑte ista qd̄ poteris ꝛ nihilomin⁹ auxilijs sacroꝝ doctoꝝ ꝛ p̄dicatoꝝ iuxta qd̄ dixi vteris.

De lucta aie i orōne. Ca LII

Post hec ꝓseq̄r in orōne ea q̄ ei accidūt: ꝑ hoc q̄ ipa ē lucta cū deo seu ꝯtra deū. Et hoc insinuatū ē nob̄ i lucta Iacob: q̄ luctat⁹ ē cū viro seu angelo in q̄ ei appebat de⁹: sicut legiſ Gen. xxxij. q̄ lucta extorsit ab eo si fas ē dicere bn̄dictionē: ꝓpter qd̄ dr̄ ibi: q2 dixit de⁹ ipsi iacob: Qr si aduersus deū forti fuisti: q̄to magi aduersus hoies p̄ualeb. Nec p̄tereūdū ē tibi q2 lucta ista de nocte facta fuisse scribiſ: ꝓpter qd̄ cessante aurora dixit angel⁹ ad iacob. Dimitte me q2 iā aurora ē. Cā aūt i hoc est: q2 nox siue nocturnū tp̄s ꝯueniēti⁹ tp̄s ē orōni siue lucte: q̄ luctādū ē cū deo i orōne. Et hui⁹ due sūt cāe. s. q̄es: ꝛ solitudo. Quies dē q2 orō cor liberꝝ ꝛ q̄etū reqrit ab aliis actib⁹ ꝛ occupatiōib⁹: sicut scriptū ē de rege iosaphat q̄ timore ꝑterrit⁹ totū se ꝯtulit ad orādū dn̄m. Nō eni corde dimidio aut q̄libet mō ꝑtit: oorād⁹ ē de⁹: sed exēplo Salomōis Sap. ca. viij. Ex toti p̄cordijs meis dixi: da mihi sediū tuaꝝ assistricē sapiam. Et Dauid. Clamaui in toto corde meo exaudi me dn̄e. Neq̧ eñ fortissimū ꝯtra deū luctari nisi toti viribus ꝯueniēs ē. Nec tu ignoras: q2 ad cōpationē fortitudinis dei altissimi: nulle sūt vires hūane. Nō eni ē fortitudo cōtra deū: sicut dicit Salo. i lib. Prouerb. Tote igiſ vires tue colligēde tibi sūt si vis forti eē i lucta hmōi ꝯtra deū. Sic ꝛ solitudo lucte isti: vicꝫ orōnis ꝯueniētissima ē. Ipe. n. hoc docuit i euāgelio. Math. vj. vbi docet nos orare in abscondito ꝛ clauso cubicl'o: nō solū ꝓpter hoc vt ianis gl'ia decline ſ: sꝫ etiam ne corda nr̄a rapiāt ad se q̄ circūstāt ꝛ nos nob̄ excutiāt. Sicut dicit Seneca de seip̄o. Po die inq̄t miscōie sūt: nemo pulsat ad ostiū meū: nēo cortinā meā trahit. Nihil q̄ppe nob̄ facili⁹ excutiſ: q̄ nosip̄i nihil relinq̄t nos facili⁹: nihil ꝯtrariaſ nobis facili⁹ q̄ cor nr̄m. Hic ꝫ remiscēdū ē tibi scꝫ eoꝝ q̄ audisti de luctādi ꝑitia seu de astutia ꝛ de ipa fortitudine. Quidam eni i ista lucta ꝛ vix ea cepta stati cadūt ꝛ deūciunſ deficiētes: nihil laboriosi⁹ ꝛ molesti⁹ reputātes q̄ ip̄m orare. Causa aūt i hoc ē leuitas ꝛ lubricitas cordis eoꝝ: ignorātiaq̧ paupertatis atq̧ defectuū: necnō ꝛ bonoꝝ q̄ ꝑ orōnē obtinē-

Margin notes: Iob. 13. d; Mala. 3. a; Gen. 32; Sap. 8; Ps. 118; Prou. 8; Math. 6; Seneca

tur atq₃ maloꝝ q̄ ꝑ illā auertunt. Quibus malis accedit ⁊ illa alia ignorātia qua nesciūt impiti deū patū eē ad audiendū desideria ⁊ voces supplicantium. Quis eni eousq₃ fatu⁹ vł indignās ē: vt deo ꝓbēte aures nō ei tota auiditate loqui vellet? Saluberrimū āt ꝯsiliū ē orōni assuescere: ⁊ coꝛ suū ab hmōi leuitate ⁊ lubꝛicitate auertere: atq₃ ad stabilitatē reducere. Ipa naq₃ luctādi assuetudie mirabilr adiuuat grā luctatiōis isti⁹. Prestat etiā robur ꝑ eā ad luctādū. In ꝑcedētib⁹ vbo vbi de orōne inq̄stū vitul⁹ labioꝝ ē locut⁹ sū: ⁊ exposui tibi sex fortitudines orōnis: tāq₃ q̄dā vi ossa vituli hui⁹. De pitia q̄z ⁊ astutia luctādi tria didicim⁹ a sensu ⁊ expientia. Quoꝝ pꝛimū ē eleuatio aduersarij sup hūeros ꝓpꝛios. Cum eni luctatoꝛ eousq₃ potuit vt aduersariū suū sup hūeros leuauerit facile ē ei poꝛtare ipm atq₃ deijcere. Hoc aūt nō fit nisi ꝑ hūiliationē: q̄ semetipsum supponit luctatoꝛ aduersario siue supponit eundem sibi. Quo artificio spētēdū ē in lucta ista aduersus deū. Propter hoc igit videt dictū. Hūiliami sub potēti manu dei. Hoc artificio vsus fuit rex Achas: audita cōmiatiōe dei ꝑ ꝓphā: q̄ cōmiat⁹ fuit ei q̄ dimitteret posterioꝛa ei⁹ ⁊ nō relinq̄ret de stirpe eius mingētē ad pietē. Recurrebat igit stati ad artificiū illō qd̄ humilitatꝭ ē ꝓpꝛiū. Hūiliauit eni se in ꝯspectu dn̄i. Et ꝑpt hoc si fas ē dicere: in lucta orōnis vidit dn̄m: ꝑpter qd̄ dixit dn̄s: qꝛ hūiliat⁹ est in ꝯspectu meo rex Achas: nō inducam malū hoc qd̄ locut⁹ sū ꝯtra achā i dieb⁹ suis. Hāc astutiā insinuauit nob̄. Eccl. in ſmōe quē in ꝑcedentib⁹ audiuisti: q̄ dictū ē. Orō hūiliantꝭ se. ⁊c̄. Sicut igit nosmetipsos exaltādo ruim⁹: sic deū exaltādo ⁊ nosmetipsos hūiliādo q̄si sup ipz i lucta ista exaltamur ⁊ victoꝛes ei⁹ efficimur. Nō eni alia via ē vł artificiū subijciēdi nob̄ deū: q̄ subijciēdo nos eidē qd̄ ad subiectionē obediētia nō inueniet fferet. Efficit. n. de⁹ ops oebdiēs obediētib⁹ sibi: sicut scriptū ē de Josue in libro ei⁹dē. Steterūt igit sol ⁊ luna deo obediēti voci hois. Ipsa etiā ꝟitas i euāgelio dicit. In qua mēsura mēsi fueritꝭ: metietur ⁊ vobis. Et expsse btūs ac sapiētissim⁹ Amb. qꝛ nulli⁹ vnq̄ erit de⁹ possessio nisi q̄ ipi⁹ dei fuerit possessio. Amplius nōne expsse dicit Apls ad Ro. xv. dico chꝛistū iesuz fuisse mistrū circūcisiōis iudaici ppli ⁊c̄. Quid āt ē dicere aliō ministrū: q̄ suū vł suientē: ⁊ de suitijs ipsi⁹ q̄b⁹ ⁊ suiuit nobis et officiosissime suire pat⁹ ē? In ſmōib⁹ exhoꝛtationuz ad pplos sepe oñdi ex ipis testimonijs scripturaꝝ: qꝛ nō ē suitiū spūale q̄ indigere possum⁹: qd̄ ipe nobis ipendere dedignet: q̄n poti⁹ ⁊ interdū remittentib⁹ multa iugiter ac q̄si violēter impingit. Scdā astutia in ope luctatiōis: ē supplātatio: ꝑ quā vł pes elubꝛicat: vł substramentū siue sustētaculū cui pede vel vtroq₃ vł altero initebat substrahit. Cū q̄ ꝯtra te vitijs tuis et pctīs solis initat ꝯtra te ⁊ aduerset tibi dn̄s de⁹: subtrahe illi suppodiacula ista ⁊ cadere necesse hēbit. Quapꝑter manifestū ē: qꝛ q̄cūq₃ in orōe sic cū ipo luctat: vt vitia ⁊ pctā inibi deserat: suppodiaclm ei subtrahit: ⁊ ꝑpter hoc ipm cadere cogit. Nō habz eni vñ stet: nō hz fulcimētū q̄ sustentet ꝯtra nos cū ista ei defuerint: q̄ q̄dē stari vt volum⁹ ea desūt. Ipa eni vitia nr̄a et pctā: si ea nos ei subtraxerim⁹: stati non solū ruunt sed etiā ꝑeunt. Nō hn̄t eni fūdamentū vel sustētamentū: nisi nosipsos. Accidēs eni nō stat: nisi ꝑ subiectū vel sustinēs ipm. Tercia astutia i opatione luctatiōis ē ipa fatigatio aduersarij. Et astutia ista vtunt plerūq₃ q̄ agiles ⁊ expediti coꝛpe ꝯtra coꝛpulētos et pōderosos coꝛpe luctatoꝛes sūt. Et hmōi astutia nō q̄dē ꝑ defectū lassitudinis valet ꝯtra foꝛtissimū deū: s₃ ꝑ q̄ndā sīlitudinē: tāq₃ eni fatigaret clamoꝛib⁹ orātiū tāq₃ deficere q̄si nō valēs eis resistere cedit ⁊ succūbit eisdē. Exi inq̄t cito dn̄s ad loth de sodomis. Nō eni potero ibi q̄cq₃ facere donec exiuerꝭ idē: tāq₃ pn̄tia sua oipotētissimā ꝟtutē creatorꝭ ligatā teneret. Et etiā orāti moysi ꝑ pplo qui peccauerat ad orādo vitulū: dixit dn̄s: dimisi eis iuxta ꝟbū tuū: tāq₃ ipm ꝟbū tuū esset mihi regula opandi quā mihi trāsgredi nō liceret: vł mādatū vrgētissimū qd̄ ꝑteriri nō possem. Silr aūt cauēdū ē tibi i lucta ista: ne debili aut fragili fūdamēto aut fulcimēto initarꝭ qd̄ ille ꝑculdubio facit q̄ de meritꝭ suis cōfidit: ⁊ tāq₃ meritꝭ suis debita petit i orōne dona dei. Et h̄ ē indubitāter pes supbie: de quo petebat Dauid dicēs. Nō ve

niat mihi pes supbie: quo pede nullus fragilior aut infirmior inueniri pōt. Si vis ꝗ firmiter stare ⁊ indeficibilr lucta
Ps.124. ista: initere dño: ꝯfide in ipso: qꝛ vt mōs sion ꝗ hitat i hikrm nō ꝯmouebit i eternū sic ꝗ ꝯfidit in dño. Amplius etiā subleuant: sicut dicit Salo. in Prouer.
Prouꝰ.11.d. Qui ꝯfidit in diuitijs suis corruet Nimirū qꝛ vanitas ⁊ mēdaciū sūt. Qui aūt spat in dño subleuabit. Quis eni sprauit in te ⁊ ꝯfusus ē: sicut dicit Eccl.
Eccl.2.c. Job vo admirāde ꝯfidērie: si occidit inqt i me: sprabo
Job.3.c in eo: verūtñ in ꝯspectu illius vias meas arguā: et ipe erit saluator meus. Dauid vo btē ac fortissime spei dicebat. Dñs
Ps.17. firmamētū meū. Et iterū. Si exurgat ad
Ps.26. uersum me pliū in hoc sprabo. Per modū igit oēm sibi caueat a ruina ⁊ lapsu ꝗ totū se in deū ꝓijcit ⁊ totꝰ ei pondere ꝯfidentie sue incūbit. Propter qđ dicit
Augꝰ Augꝰ. Solꝰ vincit ꝗ de seipso nō presumit. Necesse ē vt de victoria nihil sibi ꝑsi arroget vl ascribat: ꝗn potius necesse ē vt solū deū datorē ⁊ largitorē illius ꝯstituat.
Y Accidit etiā plerūqꝫ in certamine luctatorio: vt alter luctātiū alterū etiam suo pōdere solo deijciat. Fit aūt ⁊ in ista spūali lucta ad silitudinē ⁊ ꝓportionē illius hocipm. Quēadmodū eīn ꝗ solr viribꝰ suis aut meritꝭ initit: dei auxilio ⁊ viribꝰ seipm priuat atqꝫ destituit. Sic qui de seipso totalr diffidit ⁊ soli gre atqꝫ miscdie dei initit ⁊ incūbit adiutoriū ⁊ vtutē i se aduocat ⁊ trahit: ita vt deꝰ ei deesse nequeat. Propter hoc dixit sapiens
Augꝰ ⁊ sctūs Augꝰ. Secure ꝓijce te i deū nō eni crudelis ē vt se tibi subtrahat: ⁊ te cadere ꝑmittat. Sicut igit nō ē possibile misericordissimo deo: crudelē eē in aliquē ꝗ i miscdia ipsius spat. Sic nō est possibile vt se subtrahat alicui: ꝗ se i illū
Ps.54. ꝓijciat. Jacta inqt Dauid cogitatū tuū
1.Pe.5.c in dño. Et iterū. j. Pe.v. Oēm solicitudinē vram ꝓijciētes in eū: sciētes qm ipi cura ē de vobis. Per hāc igit viam erit dñs tecū in lucta ista: ipossibile igit erit te cadere sub eo. Si eni qcqꝫ hēas viriū: ⁊ te adiūctis sibi dei adiutorio ⁊ viribꝰ: necesse est vt eo fortior efficiaris. Qui si etiā nihil habueris viriū a pte tua: non tñ eo eris infirmior cū eedē vires ⁊ tibi et illi sint. Nemo aūt dubitat vnicuiqꝫ a pte sua aliqđ viriū eē: hoc ē a pte libe ri arbitrij. Et ꝑpter hoc ois eccłia sctōꝝ celesti magisterio erudita ⁊ instituta: dicit. Deꝰ adiuua me: qsi nihil de se possit Nō adiuuari peteret ꝺ deo: sꝫ potiꝰ totū ab ipo fieri qđ fieri velle t. Et hoc ē qđ
Augꝰ dicit Augꝰ. sup lib. psal. Qui petit adiuuari: aliqđ de se facit: alioqn diceret: ꝓculdubio: totū fac deꝰ: nihil prorsus mi
Z hi resuās siue relinquēs faciendū: ꝑpter
3.Joh.c qđ Apłs: cooperatores dei sumꝰ. Ualet et in ista lucta dei mirabilr astutia vl prudētia potiꝰ vtutꝭ hūilitatꝭ: ꝗ dū a se totā victorie gliam prorsus excutit: ⁊ nihil in ea iuris hre se sincerissime ꝯfitet corā illo se deo totū attribuit ⁊ ascribit: et ꝑpter hoc totū certamē in ipm impigit Eidē eīn ex necessitate debent labor certamis ⁊ honor victorie. Quapꝑter dum dicit. Glia ⁊ honor victorie istiꝰ tua est: dicit eidē ꝑ ꝯsequēs. Igit ⁊ vtus certamis tue ē ⁊ labor ipiꝰ. Et hoc ē dicere Luctare ꝗ ⁊ vince ipse: cū tibi soli debeatur glia victorie: ⁊ tua sit iure plenissimo ⁊ singulari: quapꝑter ⁊ ipsa lucta. Luctare igit ꝯtra temetipm mecū ⁊ pro me. Qđ si diceres: quid ꝗ tuipse facis de ie siue ꝑ te: si lucta ista tota mea ē? Rñdeo in hoc qꝛ ipsa coopatio mea ꝗ ē coopatio liberi arbitrij dr etiā donū tuū esse. Oīe nāqꝫ donū: siue gre: siue nature: siue glie: siue fortune: siue corpis donū tuū est: hoc etiā ipm qđ gre tue applico meū liberū arbitriū: ⁊ qꝫ eo vtor: et ipsa tua impat: donū silr tuū ē ⁊ opꝰ atqꝫ bñficiū. Quapꝑter nō imerito dixi qꝛ lucta ista tota tua est: totaqꝫ eius victoria.

Quō deus ꝑ luctā oratiōis vincitur. Ca. LIII

A Post hec aūt procedā ad ꝯsequendū de oñone: ꝫm qđ ipsa est pugna ꝯtra armatū oīpotētissimū atqꝫ inuictissimū deū. Et faciā te scire: qꝛ oñone vicit: capit ligat armaqꝫ sua oia ei auferūt: ⁊ ab ipso orāte captiuꝰ ide ducit: ⁊ qꝫdiu vult ipse orās in vinclis ab eodē tenet ipse fortissimꝰ deus. Quia igit iā audisti ex precedentibus in libro Sapieñ ⁊

Sap.5.d quia ipse acuet diram iram suam in lanceam. Manifestum est tibi: quia vna ex armaturis eius: dira eius ira est: et quia ipsa est lancea ipsius. In ista igitur pugna primum frangenda est lancea ista ipsius. Quod qualiter fiat docet te Salomon in Prouerbiorum. xv. vbi dicitur Prou.15.a tibi: quia responsio mollis frangit iram. Que autem responsio mollior excogitari posset contra diram iram ipsius: quam reatus confessio: quam pene minate siue vindicte laudatio: quam misericordie humilis et deuota postulatio? Quapropter qui sic oratione se habet: sicque loquitur ad dominum: proculdubio frangit iram ipsius. Ipsemet namque dicit Matth. Math.18.d xviii. Serue nequam: nunquid omne debitum dimisi tibi quoniam rogasti me? Quis autem dubitat remissionem omnimodam fractionem ire esse iudicis contumeliisque irati? Non enim potest ex ira siue per iram quicquam contra peccatores postquam totum remiserit eisdem: sicut neque per lanceam confractam siue contritam. Addisce et pone in intimum cordis tui peritiam istam et prudentiam: per quam diram dei lanceam et confringere scias et possis.
B ¶ Alia armatura eiusdem: thorax est: et hec est iusticia: sicut legitur in eodem capitulo: Sap.5.d vbi dicitur. Accipiet pro thorace iusticiam. Hanc etiam armaturam eidem auferre potes: si iusticia te indueris: vel armaueris contra eum. Iam autem edoctus es ex his que precesserunt: quia penitudo siue penitentia iusticia est: et quia iusticia quedam est per quam penitens semetipsum iusticiat accusando se et allegando contra se: et testificando contra se: et sententiando contra se: quod est dicere: condemnando se et reum eterne damnationis pronunciando se. Deinde torquendo se cruciatibus penitudinis et doloribus compunctionis. Te igitur in oratione thorace iusticie istius armato: necesse est deum iusticiam suam deponere: et inermem ab huiusmodi iusticia se penitus exhibere. Nihil enim habet iusticia eius contra sic iustificatos. Et si quid contra eos aggrederetur: et iniuste et inique hoc faceret. Quoniam secundum hoc iusticia sua iustos impugnaret: et iusticie pro viribus ipsi pendentes et operam dantes molestaret. Amplius potest iste salua iusticia iustis non fauere? Amplius secundum hoc iusticia bellum haberet contra se? Iusticia namque quam prenominaui: studiosissime pugnat contra iniusticias: quoniam et contra omnia vitia et peccata que sunt et inimica maxime iusticie dei. Quare in parte ista ex parte iusticie est ista iusticia et propugnatrix illius contra capitales inimicos eiusdem. Non potest igitur iusticia dei pugnare contra illam: neque aduersarium vllo modorum eiusdem. Quapropter non potest esse armatura aliqua contra illam. Omnis enim armatura contra illum est illum quem pugnat: cuius hostem armat. ¶ Tertia C vero armatura dei iudicium rectum est: et galea est ipsius: sicut in eodem capitulo legitur vbi dicitur. Et accipiet pro galea iudicium rectum. Tu ergo diiudica teipsum in Sap.5.d iudicio recto: de quo dicitur in Ps. Justicia Ps. 69. iudicium correctio sedis eius. Et iterum. j. ad Corinth. xj. Quod si nosmetipsos diiudicaremus: non vtique diiudicaremur. Assume 1.Cori.11.g tibi igitur iudicium rectum istud: et tunc ociose vel superuacue assumet istud sibi dominus: quod neque decet sapientissimam eius bonitatem. Neque etiam possibile est quicquam ociosum vel inutile esse apud ipsum. Amplius te assumente huiusmodi iudicium: nihil ei iudicandum relinquitur in te: sicut audiuisti ex testimonio apostoli. j. ad Corinth. xj. Ibidem. dicens. Quod si nosmetipsos diiudicaremus: non vtique diiudicaremur. Quapropter te faciente de temetipso huiusmodi iudicium: necesse habet ipsum deponere in parte ista officium iudicantis: seu iudicium rectum. Quare quamcito assumis tibi iudicium huiusmodi faciendum tibi de temetipso: tamcito aufers ei galeam istam suam. ¶ Quarta armatura eiusdem est equitas: sicut in D eodem capitulo legitur. Sumet scutum inexpugnabile equitatem. Si igitur vis ei auferre scutum istud: depone iniquitates tuas: Sap.5.d quod est dicere: desere eas et abstulisti deo scutum istud. Ubi enim nulla est iniquitas: nulla est deo armatura necessaria contra iniquitates. Quia igitur equitas non armet eum nisi contra iniquitates: nec possibile est vt armetur contra eas nisi equitate: quia equitas non armat eum nisi contra iniquitates. Manifestum est depositis iniquitatibus tuis: deum non posse habere scutum huiusmodi contra te. Quapropter in ista pugna orationis absque scuto illum facies: si ab iniquitatibus tuis auersus fueris. Uerum est quod dicit sanctus Job de eo. Iniquitatem preponit contra me. De confidentia innocentie et bone conscie sue hoc dixit: intelligens deum non posse scutum

equitatꝫ sue abscōdere vel opponere: nisi ꝯtra iniq̄s ⁊ iniq̄tates eoꝝ: a q̄bꝰ imunē penitꝰ ⁊ nudū se sentiebat scūs iste. Ac si ꝗ intēderet qꝛ scutū istō deerat deo ꝯtra ipm̄ dixit. Equitatē ꝓponat ꝯtra me: q̄si
E dicerer: armet se scuto hm̄ōi si hꝫ. Quia ꝟo gladiū ⁊ pharetrā ex vtraqꝫ ꝑte acu
Ps. 7. tum in ps. legiꝉ hr̄e: ⁊ arcū ipm̄ tetēdisse gladiū vibrasse expr̄sse legiꝉ: nō sunt ꝑte reūde h̄ iste due armature. Sciendū igiꝉ est tibi arcū dei nō esse nisi iudiciū ipsiꝰ: ⁊ i eo velut chordā esse miscōiaꝫ siue pietatē ipsiꝰ: lignū ꝟo fortissimū: rectitudinem iusticie ipiꝰ. Quēadmodū ꝗ in arcu lrali siue materiali ꝑ chordā: lignū a rectitudine sua flectiꝉ ⁊ curuaꝉ: sic iusticie diuine rigor a meritꝫ penis siue vindictꝫ vltra q̄꜡ cogitare sufficiamꝰ: tpaꝉ atqꝫ leniꝉ. Sagitte aūt q̄ ex arcu isto emittunꝉ siue traiiciunꝉ: snīe iudiciarie sūt: nulla armatura ꝓtectionis repellibiles seu retrorsum reūsibiles. Sicut legiꝉ de sagitta Jonathe: ꝙ nūq̄꜡ ꝯuersa ē retrorsum. Et hoc itelligo de nouissimis iudicīj sententījs: ꝯtra q̄s: nec appellatio: nec supplicatio q̄cq̄꜡ poterit. Alie nāqꝫ h̄ plurimū snīe vꝉ eliduntꝉ vꝉ euacuanꝉ. Et modis q̄bꝰ he fiūt in ꝫmonibꝰ exhortationū populariū icessanter ꝑ me audire potes vt de alījs taceā. Et quēadmodū arcus q̄̄to magꝭ ꝑ chordā curuaꝉ: tāto fortius sagittas traiicit ⁊ duriꝰ ꝑcutit. Sic in illos q̄bꝰ maior miscōia: siue tolerādo: siue alias b̄n̄ficiēdo ipēsa ē: duriores snīe iudicīj emittunꝉ. Quia ꝗ vt p̄dixi: arcus iste ē iudiciū: ⁊ iam audiuisti quaꝛ eidē auferas arcū suū: ꝙ si ad hoc intendere sciuerꝭ ⁊ voluerꝭ vt arcū suum ꝯfringas: hoc ꝓculdubio facies: si tibi iusticie rectitudinē ꝯtra teipm̄ assumpserꝭ. Te enī rigorē iusticie ꝯtra temetipm̄ exercente: nihil ei de rigore illo reliq̄sti: q̄re vꝉ arcū istum ꝯfregisti: vel ipsum deo abstulisti. Chordā siquidē miscōie ipsiꝰ nō est opus tibi vt vꝉ rumpas: vꝉ minuas: vꝉ aliquatenꝰ ledas. Illa est enī q̄ in pugna ista te maxiē adiuuat: ⁊ ꝑ quā solā in ea stas et
F pugnas. Gladiꝰ ꝟo ex ore sedentꝭ i throno ex vtraqꝫ ꝑte acutus exiens: snīa ipsa quā ore suo sacratissimo locuturꝰ est: i extremo iudicio rectissime intelligiꝉ. Que ꝓpter hoc gladiꝰ ex vtraqꝫ ꝑte acutꝰ dr̄: q̄ꝛ instar gladīj accutissimi: ⁊ aiaꝫ ⁊ corpus morte eterna ꝑempturꝰ ē. Hūc igiꝉ gladiū eidē auferes: si gladiū penitudinis aut disciplinē contra temetipm̄ assumis: ⁊ vindicare i temetipso q̄s irrogasti deo iniurias ⁊ ꝯtumelias viriliꝛ ꝓponis atꝫ disponis. Neqꝫ enī habebit q̄ te ꝑcutiat: si te ꝑcutiēte viderit ex zelo pn̄alis iusticie temetipm̄. Cōsidēter igiꝉ dic ei. Mitte gladiū in vaginā tuā: qꝛ ego euaginaui in eū. Potes ⁊ ꝑ aliā viā auferre eidē gladiū istū: dicēs ei: qꝛ gladiꝰ vltionis siue dānationis: gladiꝰ est soliꝰ iusticie: nec i eo potes ꝑcutere: ⁊ nisi ⁊ vbi potes. Foꝛū aūt siue iudiciū pn̄ale: forum est ⁊ iudiciū miscōie. Ego aūt i hoc foro ⁊ iudicio certo ⁊ expior: quaꝓpter nihil ad te ex vīdicta vꝉ vltōe exercēda in me: ⁊ nihil ad te de gladio adūsum me. Merito igitur tibi dicere pōt miscōia: mitte gladiū tuū in vaginā: qꝛ nullꝰ est locus gladio corā me: nulla enī ex ore meo ꝓcedit vn̄quaqꝫ snīa ꝯdēnatōis: sꝫ absolutionis: remissionis ⁊ liberationis sꝑ. Alia etiā via auferes sibi gladiū vindicte ⁊ vltionis. Et hoc idubitāter si gladiū tuuꝫ hm̄ōi a teipso abstulerꝭ. Et intēdo si vindicare iniurias tuas ⁊ ꝯtumelias i alios noluerꝭ. In ea q̄ppe mēsura: q̄ mēsus fueris remetieꝉ tibi. Et iteꝝ. Beati miseri Matth.
cordes: q̄ꝛ ipsi miscōiaꝫ ꝯsequenꝉ. Qui ꝟo vindicari vult: a dn̄o ieniet vīdictā
sicut legiꝉ Eccl. xxviīj. Et iteꝝ Math. xx Eccl. 28
vj. Oēs q̄ gladiū accipiēt gladio ꝑibūt. Math.
Quicūqꝫ enī gladiū iniuriaꝝ ꝓpriarum vindictā accipiūt: gladio diuine vltiōis ꝑibunt. Curialiter ꝗ ⁊ q̄̄tū videꝉ satꝭ pacifice inducit ops deꝰ ad deponēdū gladiū vltiōis: cū sola depositiōe gladīj tui ad hoc inducit. In q̄ ⁊ oībꝰ alījs manifestum ē: q̄꜡ benignū q̄꜡ pacificū q̄꜡ b̄n̄ficū haberemꝰ deū si tria ista i nobis obꝫuare
remꝰ. Sic enī ꝟe dictū est ad ipm̄. Cum Ps. 17.
scō scūs eris: ⁊ cū viro inocēte innocens eris. Ita cū pacifico pacificꝰ: cū benigno benignꝰ: cū b̄n̄ficꝭ sꝑ b̄n̄ficētissimꝰ ē deꝰ
sicut ⁊ cū mīsicordibꝰ misericors. Iuxta E
modū istū dico tibi ⁊ de lancea ipsiꝰ: qꝛ si lanceā tuā: q̄ vtiqꝫ in ira tua est: in teipso ꝯfregerꝭ: vel q̄libet mō ipotentē reddiderꝭ: irā dei que iustissime vibraꝉ ꝯtra te ꝯfringes. Et si ꝓprie ire incendiū in te ipso extinxeris: facies idē ⁊ ꝑ hoc de ira
dei. Nunq̄d ait ps. Exardescet velut ig- Ps. 88
nis ira tua? Exardescit vtiqꝫ si nostram nō extinxerimus. Et reminiscere: qꝛ istis

duob⁹ modis: potissimũ bella agunt͛ circa hoies: igne vicʒ ⁊ gladio. Qua ppt inermes ⁊ ad bella penit⁹ ipotẽtes sunt: q̇bus desũt ignis ⁊ gladi⁹. Si vis igit͛ oipotentissimũ deũ inermẽ ꝓrsus efficere: ⁊ imbellẽ oino cõtra te reddere: aufer ei ignẽ istũ ⁊ gladiũ: ꝑ vias q̄s ostẽdi tibi. Et intẽdo aufer a temetipso ignem ire: ⁊ gladiũ q̇ idẽ ẽ: ⁊ vtrũqꝫ a deo abstulisti: iermis apparebit: ⁊ inermẽ se exhibebit in orõne aduersũ te: si inermis ei hoc est hmõi armis oino carẽs occurrerꝭ. Quapropter nõ iminebit tibi bellũ ꝯtra eũ: sed frui pace ⁊ beniuolẽtia ipsi⁹ tibi licebit. ¶ Debes aũt reminisci: q̄tiẽs officiũ orationis vł aggrederꝭ vł assumis ꝯtra deũ: te intrare campũ certaminis ⁊ ꝓliũ te cũ eo siue aduersus eũ cõmittere. Propter qđ q̇cũqꝫ bellum ineũt siue ꝓliari volũt: dei adiutoriũ primo iuocãt: sciẽtes ꝙ de celo fortitudo ⁊ victoria ẽ. Et ob hãc etiam cãʒ hore diuini officij q̄ ⁊ orões sũt indubitãter incipiũt ab iuocatõe diuini adiutorij: q̇ ẽ. De⁹ in adiutoriũ meũ intende. Ex q̄ euidẽter apparet: q̄ q̇cunqꝫ in diuinis officijs hmõi qđ ẽ dicere: laudib⁹ ⁊ sacrificijs: oblatiõib⁹ ⁊ obsecratõibus ꝯsecrati sũt: bellatores ꝯtra deũ: ⁊ ꝓpugnatores ꝓ toto dei pplo siue ecclesia ipsi⁹ ꝯstituti sunt: qđ ⁊ ipsa tonsura clericalis euidẽter ondit: cũ manifesta tonsura pugillũ sit ⁊ ꝓpugnatoꝝ. Est etiam signũ ⁊ insigne corone: quã ꝑ victoriã certaminũ hmõi pia fiducia semꝑ dꝫ ꝓsumere: nec diffidere: nec desperare de ea ꝓpter infirmitatẽ suã ⁊ oipotẽtissimã creatoris fortitudinẽ: cũ ipemet semꝑ vinci vult i hmõi certaminib⁹: ⁊ adiutorẽ fortissimũ se ꝓbeat fortiter ac legitime i eis agentib⁹. Propter qđ mira fiducia petit vnusq̇sqꝫ eoꝝ ⁊ dicit. De⁹ in adiutoriuʒ meũ intẽde: ac si diceret: in ista hora vel orõne: i hoc ipo certamine qđ ꝯtra te aggredior vel ineo. Scio eñ me i illo certamine nihil posse ꝯtra te facere: nisi adiutorio tuo aggrediar pugnã ꝯtra iram iustissimã tuã ꝓ pplo tuo vł vnoqꝫ ex illo. Scio scriptũ esse: Vacissime de te ꝑ scm̄ ⁊ sapientissimũ Job dicentẽ. Deus cui⁹ ire nemo resistere poterit. Scio me nõ posse in certamie isto victoriã adipisci virib⁹ meis: sꝫ ꝯsolat͛ me scũs ⁊ sapiẽs Greg⁹ dicẽs ꝙ ire dei tũc resistit͛ cũ ipe q̇ irascit͛ opitulat͛. Quapropter vacue eẽnt ⁊ ꝓrsus inutiles oẽs orõnes ois eccłie scoꝝ q̄ ꝓ placanda ira dei iustissima fiũt. Qđ si q̇s q̄sierit: cuiusmodi adiutoriũ a deo petit͛ cũ ei dr. De⁹ in adiutoriũ meũ intende? Rñdeo i hoc: q̄ grã deuotiõis ⁊ orõnis. Hoc eni ẽ adiutoriũ q̄ de⁹ ꝯtra semetipm maxie adiuuat orãtes. Et hoc ẽ scutum inexpugnabile: q̇ deuote orãtes: ⁊ se ⁊ illos ꝓ q̇b⁹ orãt ab ira dei ꝓtegũt ⁊ defendunt. Propter qđ orõ dr scutũ in li. Sapiẽ. xviij. vbi legit͛: ꝙ parãs hõ sine q̄rela ꝓpositiones fidei siue scutũ orõnũ ⁊c. Prouide igit͛ ⁊ circũspecte incipit eccłia orões hmõi: petẽs i primis grãȝ sic orãdi: vt de⁹ necesse hẽat exaudire. Hec aũt necessitas nõ ẽ violẽtie: nõ ipulsiõis aut coactiõis: sꝫ inundãtis gratuita largitate bñficẽtie. Apparet ãt tibi ex his q̄ta sit stulticia: q̄ta ignauia: q̄ta negligentia clericoꝝ: q̇ cũ officio orandi ꝯsecrati sunt ⁊ addicti: orare addiscere ⁊ scire nõ curãt. Silis q̄ꝫ ignauia vł negligẽtia in nullo genere hoim inuenit͛. Nemo eñ ꝓfitet͛ aliqđ officiũ cui⁹ nõ velit ⁊ studeat hr̃e peritiã ꝑter clericos solos: q̇ clericał officij tã pij tã salutaris tanqꝫ honorabilis ignorantiã nec verent͛ nec metuũt nec erubescũt. Oꝝ vero clerici regulares horaꝝ orõnib⁹ ꝓmittũt orõnẽ dñicam: cã in hoc ẽ: vt formã orandi in euãgelio traditã seruẽt: sicut reuera dignũ ⁊ iustũ est vt i alijs orõnib⁹ ea se petere oñdant: q̄ ipsa orõne dñica petere diuĩo magisterio edocti sũt. Admonẽdi igit͛ sũt ⁊ modis oibus exhortãdi atqꝫ docẽdi: q̇ clerici sunt vel fieri volunt: vt sue ꝓfessionis officiũ discãt agere ⁊ ꝑ oia laudabilr adimplere. Quis eñ pugil siue ꝓpugnator pugillatoriã artẽ ignorare nõ erubescat ⁊ addiscere non studeat. vñ Hora. Ludere q̇ nescit campestribus abstinet armis. Quis etiã vellet esse ꝓcon⁹ ⁊ aduocat⁹ in causis vilissimis tpaliuꝫ: ⁊ rhetoricã illã secularẽ ꝑ quã sciat cãs hmõi allegare: se ignorare nõ doleat? Leges q̄ꝫ quas ad defensionẽ ⁊ iustificationẽ causaꝝ hmõi quaꝝ ꝓcinũ suscipit: adducat: nõ studiosissime exq̇rat? Et quidã leges hmõi arma sua vocãt aduocati seculares: ⁊ inermes etiã se fatent͛ si legib⁹ istꝭ armati nõ fuerint. Sic legib⁹ ⁊ allegationibus ꝓscriptis armat⁹: pugnã istã aggredere ꝯtra deũ quẽ tam fortiter armatũ esse cõtra te audis. Et sicut ꝓdixi depone tu ar-

Ps. 68.
Job. 41. a
Gregori⁹
Sap. 18. d
Horatius

ma ire atq vindicte cōtra iniuriatores tuos. Depone ignē et gladiū an̄dictos: et iuenies inermē deū: et ad pugnādū ɔtra
R te imparatū ac ꝓrsus imbellem. Quid igitur restat tibi de deo faciendū: nisi vt ipsum inermē iam et victū capias: vincias sine liges: et i vincul teneas artissimeq insolubilē apud te custodias? Pone igitur temet ipm in vinculis illius in quibus ē alligatura sa
Osee.11.b lutaris: sicut dr Osee. xj. Liga te funicul adam: et vincul charitatis illius quibus te trahat ad se et post se. Et ecce iā ipm ligasti et posuisti i vincul tuis. Usualiter enim et vulgariter dr mulier hēre virum i vincul suis: q eā fortiter amat: et cū amor solus vinculū sit q cor humanū ligari et teneri pōt. Sic est vinculū q solus deus ligari pōt atq tene
Deu.10.c ri. Propter hoc dicit lex i li. Deutj. Dñs deus tuus ɔglutinatus est patribus tuis et adamauit eos. Qz si vis scire cū te deus habuerit i vincul suis: hēbis eū et tu in vin
Prou.8.b culis tuis. Testificatur tibi ipsemet Prou. viij. Ego diligētes me diligo. Quid aūt aliud ē hoc: nisi q i vinculis suis ligatū me tenet quē ego i vinculis meis habuero? Qz si quer a me: qualiter hoc efficere vel ꝓcurare potero. Jā satisfeci i eis q ꝓcesserūt: vbi docui te de igne sacrificij orōnis vñ illū cōquereres et accipes: qđq non solū stulta sz etiā isanissima merito videri dz qstio ista: sicut et ibidē dixi tibi. Jncōpabiliter enī magis difficile videri dz vnicuiq qualiter se teneri poterit ab amore creatoris: vicz quo minus eū diligat: qñ vñ vel qualiter ipm amet. Nec enim timēdū
Aug⁹. est: vt dicit Aug⁹ in li. de doctrina christiana: vt deus agnitus nō diligatur. Si enim ista minuta: imo etiā extrema atq vilissima bonorum dei q vtiq tpalia sūt sua: illa minima boitate atq pulchritudie ita inflāmant amore suo eos q ea vel ad modicū cognoscūt et rapiūt ea totaliter in se qđ putandus ē facere creator optimus vel pulcherrimus de cognitionibus et inspectōibus suis?
L Postq aūt ad hāc tā nobilis triumphi gloriā tā inclite pđe captionē te diuina grā extulerit: adhibe oēm custodiam ne euadat: et ne effugiat pđa ista manus tuas. Qui ßuat eius: et q comedet fructus ficū custos dñi sui gloriabitur. Tene igitur eū nec
Cantj.3.b dimittas: sicut dicit spōsa i canticj. Tenui eū nec dimittam. Jn eo quippe effugiet a te oē bonū. Queadmodū enim sole recedente ab hemisperio nr̄o: cū eo recedit et tota radiositas et totus calor ipsius totaq pulchritudo diei. Sic recedēte deo a corde tuo tota serenitas cordis tui: totaq pulchritudo grarum et virtutū quibus mēs tua illustrabatur euanescit: et nox sola tenebrosa atq obscura i mente tua relinquitur.

Qz si dixerj nō possum tenere fortissimū et oipotentissimū: etiā ꝓ ictū oculi in uitū: verū vtiq dicis: sed ipse q capi voluit a te etiam teneri vult a te. Nec reputat captionē carcerariā ɔtuberrimū tuū et cohabitationē: imo delicias suas: sicut ipsemet testatur. Prouer. viij. dicēs. Deli- Prou.
cie mee esse cū filijs hoim. Nō artat eum vel molestat ligatura hmōi: cū nihil adeo ei placeat i nobis vt vinculū amoris q ei astringimur. Oia quippe alia bona nr̄a ei placēt: et oia amat: custodit: ɔseruat: adauget atq remunerat ꝓpter istđ. Oia enim bona q fecit nobis: oia mala q ꝓ nobis sustinere dignatus ē: fecit et sustinuit ꝓpter istud. Quapropter manifestū sit: q quāto fortior fuerit ligatura hmōi: tātoq astrictior: tāto erit ei acceptior. Caue igitur totis studijs et viribus ne rūpas vinculū istud: qm fractura ista nō ipm ligaret sz potius fugaret a te et auferret illū tibi: cum
tota sequela bonorum q debetur inhabitatione et pñtia ipsius. Fortifica igitur incessanter vinculū istđ: et ɔstringe illđ artius. Hoc M
aūt facies āplius et amplius meditādo i mirabilibus eius q fecit et facere nō desistit. Per illa enim innotescūt: potētia: sapia: bonitas: pulchritudo et ꝓlarga bñficentia ipsius: quibus oibus amabilē se exhibet: et calorem vitalē dilectiōis sue diffundit i oēs intelligibiliter cognoscētes ipm. Amplius aūt et ꝓpensius i eos q studiosiores sūt inuestigatione magnaliū et meditatiōe mirabiliū ipsius. Nō enim sine cā dicebat pro-
pheta de se. Meditabar in oibus opibus Ps.77
tuis et adinuentionibus tuis exercitabar.
Et alibi. Delectasti me dñe i factura tua Ps.91
Etenim si pulchritudo et mirificētia plurimū hēat i seipso admiratōis et delectationis: in hoc tñ maxie delectabilis ē q ineffabilis ē suauitatis ɔcentu velut carmē qđdam pulcherrimorum gestorum diuinorum: et tota resonat creatorē. Siliter in hoc maxime speciosa et interius aspectibus iucunda
q pulchritudinē vtcūq creatoris et inco- N
gitabiliter siliitudinē repñsentat. Dñe deus et saluator meus: quē nō reputares dirum ac crudelissimū: in quē si qs qtūcunq gra

aliter peccasset: si offerret se captiōi ꝛ vinculis ipsi⁹: vt in captiuitatē hmōi torq̄ret ipm̄ q̄tū ꝛ q̄liter vellet: si inq̄ꝫ hoc recusaret? Hoc igiꝛ dn̄e miscdie cogita de temetipo. Scio siq̄dē me grauissime peccasse ꝯtra te: tamē offero me captiuitati tue ꝛ vinculis: vt ibi me ponas: ibi me detineas atq̄ꝫ custodias: nec solū offero sed hortoꝛ ꝛ peto. Absit a te miseratoꝛ ꝛ dn̄e misericors: vt nō benigniorē te mihi exhibeas: q̄ꝫ multi duri ꝛ crudeles homines se mihi exhiberēt: si i eos peccassem ꝛ hmōi eis satisfactionē offerrē: nec obijcias mihi de captione ista ꝛ vinculis istis q̄cq̄ꝫ. Scio nāq̄ꝫ igiꝛ ꝙ captio ista ꝛ vinculatio sunt tibi oib⁹ alijs gratiores. Nō igiꝛ debet obesse mihi ad inueniēdū miscdiam tuā ꝙ talē captionem eligo: sꝫ nec ipa ꝓpter hoc repelli nec recusari debet a te: qm̄ tibi placatissima ē. In hac igiꝛ captiōe ꝛ in hmōi vinculis me pone ꝛ detine: ibiq̄ꝫ tracta q̄ꝫ dire vł dure voluerı: ibi me torq̄ ꝑ oī bn̄placito volūtatı tue. ¶ Qꝛ si dixeris mihi: qꝛ ꝉ astutia loq̄r hoc vicꝫ qꝛ scio mihi n̄ posse eē bn̄ nisi in captiōib⁹ ꝛ vinculꝭ tuis sim. Et qm̄ scio si hoc mihi faceres: ꝙ ego captū te hr̄em ꝛ tenerē sicꝫ in vinculis meis? Rn̄deo dn̄e miscdie veꝝ est qḋ dicis: q̄ꝫ magı prudētia: q̄ꝫ astutia vocāda sit scia q̄ sic loq̄r: p̄sertim cū vtrūq̄ꝫ istoꝝ placeat bonitati tue. Accedit aūt tertiū glīa tua siue honoꝛ: q̄ tāta mirificētia tue miscdie me reuocas ad te ꝛ liberas pctōres. Et tuipe testis es q̄ oia intueris ad nudū ꝛ lucidissimū: qꝛ glīa tua ꝛ honoꝛ ī intētiōe mea ē in pte ista. Et ego iam in ꝓmo dixi tibi ꝙ delicie tue sunt captio ista ꝛ alligatio tua.

¶ De mirificentia ꝛ virtutibus orationis. Ca. LIIII.

Post hec iuxta premissa ꝛ ordinē p̄missū loq̄r alīq̄ de mirificētijs ꝛ virtutibus orōnis: vt ꝑ hec ad amorē ꝛ studiū orōnis ꝛ accēdaris arti⁹: ꝛ ꝓuoceris efficaci⁹. Debes igiꝛ reminisci illoꝝ q̄ in ipso tractat⁹ illi⁹ initio audisti: videlꝫ ꝙ oīs sctificatio: oīs bn̄dictio q̄ ꝑ viros sctōs fit: ꝑ orōnē fit. Ipa etiā mirifica trāsmutatio panis ꝛ vini in corp⁹ ꝛ sanguinē dn̄i ac redēptoris nr̄i: ꝑ orōnē fit: q̄ oīs ecclesia sctōꝝ petit dicēs: vt nobis corpus ꝛ sanguis fiat dn̄i nr̄i iesu christi: q̄ pridie q̄ꝫ patereꝛ. ꝛc. ¶ Sanctificatio q̄ꝫ baptismalis q̄ est regeneratio ꝛ renouatio aiaꝝ: q̄ nihil in mūdo mirabili⁹ vel salubri⁹ vel magnificēti⁹ aīe vel gloriosi⁹ in tota rerū vniuersitate: fieri pōt ꝑ orōnē indubitāter. Hec eñ forma verborū q̄ dicit baptizatoꝛ: Baptizo te ī nomine patris ꝛ filij ꝛ spūssctī: orō est hn̄s intētū vel intentionē. Baptizo te noiatim inuocatis p̄re ꝛ filio ꝛ spūsancto ad te regenerādū renouādū ꝛ sctificādū. Illoꝝ q̄ppe soloꝝ ē ista ꝟtus ꝛ ptās. Qꝛ si volueris itelligere ī noīe illoꝝ .i. ꝟtute: rect⁹ ē ꝛ christianissim⁹ intellect⁹: ꝛ erit sensus hic. Baptizo te. N. in noīe .i. ī virtute ipsi⁹ p̄ris ꝛ filij ꝛ spūssctī. Neq̄ꝫ eñ in alia vel ꝑ aliā virtutē fieri pōt tā mirifica mutatio. Siue aūt itelligas ī ꝟtute inuocata: siue inuocatoꝝ: p̄ris ꝛ filij et spūssctī: rectissime itelligis. Et in vtroq̄ꝫ sensu forma illoꝝ ꝟboꝝ orō est vel inuocatio vel ipsi⁹ trinitatı vel ꝟtutı eiusdē. Juxta modū illū ꝯsidera dona singła sacramētoꝝ: ꝛ q̄d mirificētie ꝛ ꝟtutis habeat bn̄dictio ꝛ absolutio sacramētalis in ipo sacm̄ēto ꝯfessionis q̄ vtiq̄ꝫ orō ē: ꝛ sentiūt ꝯfitētes: ꝛ signis euidētib⁹ hoc sepi⁹ experiunꝛ sacerdotes. Et hec ē ꝟt⁹ christi clauiū ꝛ manuū sacerdotaliū ptās mirifica: quā ī ipa ꝯsecratōe sua ꝑ ipam sacrā vnctionē olei sctī recipiūt ꝑ ipam orōnē pōtificalē q̄ est hec: Cōsecreꝛ q̄sumus dn̄e man⁹ iste ꝛ sctificeꝛ ꝑ illā vnctionē ꝛ nr̄am bn̄dictionē: vt q̄cūq̄ꝫ recte bn̄dixerint bn̄dicta sint: ꝛ quecunq̄ꝫ sctificauerint sctificenꝛ Amē. Est ꝛ alia mirificētia virtutı orōnis: q̄ ire dei resistiꝛ cui nemo resistere pōt: sicut audiuisti in p̄cedentib⁹ ex sermonib⁹ sctī Job. Job.41.a
De qua dicit ꝛ ps̄: Quis nouit ptātē ire Ps.89.
tue ꝛ p̄ timore tuo irā tuā dinumerare? Cui etiā accedit ꝛ aliud mirificū: qꝛ non solū virtute orōnis placaꝛ ira illa oīpotentissimi dei: sed etiā impetraꝛ ab ipso ꝛ gratia quā nobis cōcedat: de⁹ trinus ꝛ vnus ꝑ infinita secula seculoꝝ. Amē.

¶ Dn̄i Guillermi Parisieñ epī: liber de arte atq̄ꝫ doctrina orādi: qui Rhetorica diuina inscribiꝛ: feliciter explicit.

Sancti viri et sublimis ingenij acumine vigētis. Effrē diaconi: Librorum ꝑ capła distinctio ordinata: cū eorū que in ipsis continent summaria expositione.

Liber primus de Conpūctione cordis per. XIII. capitula distinctus est.

Capłm. I. Premittit plāctū auctoris ꝓ aīe sue: institutiōisq3 patrū suorum vulnerib⁹ cuz
eiusdē institutionis descriptiōe: τ accusatione: atq3 rephensione vite τ institutiōis sue: fratrūq3 suorum.

II Accusat duriciā cordis nři: tarditatē q3 nřaz ad cōpūctionē: ꝯpūsionē τ pniaz cū exhortatiōe ad hmōi agēda: τ doctrina quō agi debeant: exēplo patrū cōfirmās: τ ad aliorum imitatōes nos ꝓuocās.

III Exhortat nos ad mūdificatōes tā ꝓpter celestia bona nobis ꝓmissa: q3 ꝓpt cauēda ꝑicula diei iudicij improuise superuenietis: queadmodū diebus Noe cōtigit timorē ex scripturarū cōpletione exaggerans.

IIII Persuasiue ꝯcludit vt volēs saluari ꝓperet τ festinet: pulcherrias ad hoc inducēs similitudinū cōꝑatiōes atz rōes: cū icussiōe timoris: ꝓpt carnales passiōes τ vitia nřa: subiīgēs tandē doctrinā q̄ cogitationes cordis agnosci possint.

V Excludit errorē: ne q̄s putet passiōes supradictas eē naturales: ōnditq3 ex cōparatōe libere volūtatis ad agricolā: quō circa hmōi passiōes volūtas iferat aliqñ v̄tutes optimas: aliqñ ꝯsuetudines pessimas: quō etiā diuinas scripturas habeat ꝓ ꝯsiliatorib⁹: quos si deserēdo oberrauerit: τ penitēs ad legislatorē recurrerit: cū pietate suscipiatur.

VI Occasiōe ꝑtactorum gřas agit: cōmendatq3 diuinā clemētiā: benignitatē: et misc̄diaz: cū ꝯmēoratōe plimorum dei bñficiorum: vt ad ei⁹ dilectionē nos ꝓuocet.

VII Acriter icrepat eorum ignauiā q̄ huic seculo renūciauerūt: τ tñ carnalia τ trena reqrūt: mult̄ eos cōmonēs: exhortās τ terrēs rōnibus: exēplis atq3 ꝑiculis: vt ad cōpunctionē τ penitētiā incitent.

VIII Inducit ex sugiorum recordatiōe cōpūctionē τ q̄relā auctoris miseriā suā ꝯfitētis: τ misc̄dias dei: fratrūq3 suorum ꝑces iplorāt̄: sollicitudinē q3 carnalē dissuadentis: τ ad negociationē spiritalē atq3 vite τ negociorū nostrorum rationē ꝑ singulos dies faciendā exhortantis.

Exhortat vt tribulatiōes mūdi patiēter tolerent: τ ne spes ī tp̄alib⁹: s3 in dñi amatori hoim benignitate ponat: q̄ cūcta bona largit: τ laborātes mercede nō fraudat: ꝑ hoc ꝓuocās nos ad vigilātiā vt adueniēte spōso τ alijs ī regnū suscepti: nos excludamur: τ postea negligētiā nřaz frustra defleam⁹ docet q3 quō dñm iuocare debeam⁹: τ ꝑfectos viros imitari: corp⁹ ad carnalia nō assuescere: discretionē nihilomin⁹ circa ei⁹ castigationē obseruare: admonēs tādē vnūquēq3 ita debere incipere: vt possit iceptū ꝑficere. IX

Ueros τ ꝑfectos monachos cōmēdat τ ad certamē ꝓuocat: pigros ꝑ aptā similitudinē cōfutat: ostenditq3 ex cōꝑatione monachi ad militē: quē segnis τ negligēs a diabolo vincat: vigilās vero per grām dei adiuuet: occasiōe cui⁹ tandez diuinā gratiā plurimū cōmendat. X

Inducit iuitationē auctoris auxiliuz spōdētis τ ad ablutionē vitiorum ꝑsuadētis: τ vt ad ipm iclinēt iuitati: exptū se ꝯsiliatorē ꝓstātis τ offerēt̄: ꝯsulētisq3 vt ad ꝑfectā singlarēq3 pudicitie v̄tutē se ꝑparare festinēt: quā excellēter cōmēdās: pulchras iducit similitudies: tādē eos deflens: qui illā habuerūt τ ꝑdiderunt. XI

Dictorum occasione exhortat eū q̄ ꝑtactā pudicitie τ castitatis virtutē habet: ne illā amittat tradēdo se in vincula inimici idoneū exemplū adducēs: atq3 demonstrās: quō hec virt⁹ liberari possit: ita vt nihil ei nocere valeat. XII

In ꝑsona auctoris glorificat τ magnificat dñm amatorē hoim: multisq3 deuotis deꝑcationib⁹ benignitatē ei⁹ pro mentis illuminatiōe vulnerum suorum sanatione: ac gratie collatiōe interpellat. XIII

Sancti Effrem liber scd̄s de Cōpunctiōe in. V. capła diuidit.

Inuitat nos ad cōpunctionē τ docet quō ad illā ꝑueniat: ꝓhibetq3 negligētiā ac pusillanimitatē: τ exhortat vt dominū iuocem⁹: fiducialiterq3 ei seruiamus: corda nostra sanctificem⁹: nobis inuicē ignoscamus: atq3 de ꝑfectiōe no Capłm. I

stra nō psumamus: pulchre tandē monachū agro seminato cōparans.

II Excitat nos ad vigilātiā in belli certamine infirmitatēq̧ nostrā cōsolat ex virtute dñi qui est agonista noster: atq̧ exhortat ad mutuū adiutoriū: vt sic in vnū inuicē cspirātes: aduersariū nostrū cfundam⁹ ac supem⁹: ⁊ deū honorificemus. Et ob hoc cōmendat multitudinē monachoꝝ simul deo militātiū: multis rebus tā multitudinē monachoꝝ q̄ singulos monachos cōparando.

III Exhortat ad tēptationes sustinēdas ⁊ inducēs ea in quib⁹ cōsistit gloriatio monachi: docet quō is qui vitijs poccupatus est pulsare debeat ad ostium dñi: qui nō deerit: si pulsans psiteterit: sed misericorditer subuenit:

IIII Beatificat digne deo militātes ⁊ coronā eterne beatitudinis pmerētes: excludensq̧ negligentiū excusationē: ⁊ pluribus eos rōnibus terrēs: ad vigilantiaz ⁊ cōpunctionē puocat.

V Suadet occasione dictoꝝ vt iportune deū depcemur quaten⁹ nos liberet a futuris malis ⁊ regni sui pticipes faciat: plures adducēs cōpuncti cordis obsecratiōes: petitiōes atq̧ supplicatiōes quib⁹ exorandus est dñs.

Sancti Effrem liber de Iudicio dei: ⁊ resurrectiōe: de regno celorū: ⁊ de mūdicia aie. V. ptinet capla.

Caplm. I. Exhortat nos: vt mētes nr̄as pparemus ⁊ emūdem⁹ isistamusq̧ vt celestia sapiam⁹ ⁊ eterna sectemur: ad illas q̄z pmissiōes tēdam⁹ de q̄bus oēs sc̄ti suspirauerūt iudicij diē expectātes: cditiōes illius diei atq̧ iudicij exponens.

II Ex rememoratiōe diei iudicij excitat nos ad vigilantiā ⁊ ad imitationē sctōrū patrū: vt a prefamilias christo dño in eternā māsionē recipi mereamur: multas illi⁹ māsionis cditiones exponēs.

III Exhortat nos ad pparationē illi⁹ terribilis examinis: in q̄ oēs act⁹ nostri: cogitationes eloquia arguent: vt etiaz iō tpalia ⁊ terrena atq̧ trāsitoria nō queram⁹: sed intuitū nr̄m ad sctōs deflectamus: qui ppter celestis patrie desideriū plurima sunt ppessi: quos si imitati fuerimus: cū ipsis q̄z cōregnabimus.

IIII Prouocat nos ex dictis vt festinem⁹ ne ab illis eternis bonis excludamur: ⁊ ne sempitna picula icidam⁹: si negligētes fuerim⁹: occasiōe illi⁹ tādē multa picula ⁊ supplicia dānatoꝝ explicans.

V Inducit auctorē miseriā suā deplorātē: fratresq̧ suos rogantē: vt orēt ⁊ p eo ⁊ seipsis: q̄tenus futura illa mala effugere possint: celestiaq̧ gaudia cōsequi: que breuiter ⁊ sūmatim cōmemorat.

Sancti Effrem liber de Beatitudine aie p. IIII. distinguit capla.

Caplm. I. Multos in diuersis ꝟtutib⁹ ⁊ bonis exercitijs se occupātes: beatos pdicat: nebligētesq̧ ex metuēda mortis hora ⁊ egressu anime de corpore pterret.

II Causa pdictoꝝ nos exhortat ad odiū mundi ⁊ dilectionē christi: obsecransq̧ vt intēte dño seruiam⁹ ⁊ nō mundo qui plenus est laqueis mortis: vt etiā ob id aīas nostras ornemus pēnis sancte cōuersionis: quib⁹ possimus laqueos istos in quoꝝ medio ambulam⁹ vitare: excitans nos post hec ad vigilātiā: spem lōge vite penitus excludens.

III Propter pmemorata piculosaq̧ tpa ventura: ac etiā psentia mala que quotidie crescūt ⁊ in pei⁹ pficiūt: admonet vt diē mortis atq̧ iudiciū futurū semp añ oculos habeamus: ostēdit quoq̧ q̄s illa effugere possit: ⁊ q̄ de causa multi in ea incidant: negligentiā nr̄am rephendēs: multisq̧ argumētis diligētiā suadens ⁊ ad sollicitudinē incitās.

IIII Ex eo q̧ iā hora diei vndecima est: et vie nr̄e cursus lōgissim⁹: icutit nobis timorē ⁊ ad vigilātiā excitat: ꝯ effugatōe etiā ⁊ expulsiōe charitatis nos accusat: docetq̧ q̄d agere dēat q̄ celesti eē deside rat ⁊ pulchrā ad hoc adaptat silitudinē

Sancti Effrem liber de Penitētia. V. cōprehendit capla.

Caplm. I. Ex pietate dñi nr̄i iesu christi q̄ de sinu patris descēdit vt pctōres ad penitētiā vocaret ⁊ male habētes sanaret multis rationib⁹ incitat sauciatū pctōrē vt p vulnerū suoꝝ sanatione ad medicuz benignissimū ⁊ pmptissimū festinanter accedat: q̄ ppter multā suā bonitatē statim inuenit ab inquirētibus se.

II Ex cōmemoratōe charitatis benigni

Explicit tabula sancti Effrem

¶ Ingeniosi: accutissimi: sanctiqꝫ viri Effrem Edissene ecclesie diaconi: de cōpūctiōe cordis Liber prim⁹ incipit.

¶ Premittens planctuz auctoris ꝓ anime sue: institutiōisqꝫ patrū suoꝝ vulnerib⁹: cū eiusdē institutionis descriptione ⁊ accusatione: atqꝫ rephensione vite ⁊ institutiōis sue: fratrūqꝫ suorum. Capl̄m. I.

I Dolor me cōpellit dicere: ⁊ iniq̄tas mea cōminatᷣ mihi vt sileam. Terrores me ꝓloqui vehemēter vrgent: ⁊ delicta mea silentiū me hr̄e cōpellunt. Quia ergo ab vtrisqꝫ coactor: expedit mihi vt enarrem magꝭ dolorē cordis mei vt q̄ddā refrigerium capiā. Anim⁹ me⁹ sauciat⁹ ē: ⁊ ocu
Iere.9.a li mei lachrymas cōcupiscūt. Quis dabit capiti meo aquā: ⁊ oculis meis fontē lachrymaꝝ: vt ꝓ vulnerib⁹ aīe mee indesinenter dieb⁹ ac noctib⁹ defleam? Necnō etiā institutiōis nr̄e mollicies: que temporib⁹ nr̄is efficiᷣ: quō repleta est vulnerib⁹ ⁊ ignorātia? Elatio siq̄dem ei⁹: qualitatē vulnerū suoꝝ ꝯsiderare non sinit. Nam institutio illa que fiebat in diebus patrū nroꝝ: q̄ in vniuersa terra q̄si q̄daz luminaria refulserunt: hec erat. Cōuersabanᷣ quippe in ea q̄si inter spinas et tribulos: hereticoꝝ vicꝫ atqꝫ impioꝝ quasi preciosi lapides ac splendide margarite. Quoꝝ cōuersationē nimis castam ac sobriā: ipsi inimici vidētes imitatores eorum fieri gestiebāt. Quis eñ humilitatem eoꝝ cernēs: nō ꝓtin⁹ cōpungebat? Aut q̄s eoꝝ modestiā aut quietudinē intuens: nō ꝯfestim ādmirando obstupuit? Quis amator pecuniaꝝ parsimoniā eoꝝ ac nuditatē aspiciens: non totū mūdum odio habuit ac d̄spexit? Quis fraudator aut arrogās sobriam eoꝝ vitā attendēs nō illico ad hūilitatē semetipm̄ ꝯuertit? Quis aūt fornicator aut ꝓphan⁹ ad orōnem eos cernēs subsistere: nō statim castam ac pudicā sectat⁹ est vitā? Quis vo iracūdus ac furore replet⁹: si eos attēdit nō oēm rancoris amaritudinē cōmutauit? Hic eñ positi certauerūt: nunc aūt ibi cōstituti letanᷣ: quia de⁹ glorificatus est in eis: ⁊ oēs edificationē aīe inuenerunt. ¶ Nostra aūt institutio rectas deserens vias: ꝑ prerupta ⁊ aspera īcedit itinera. Nō est eñ qui ꝓpter deū a facultatibus suis abscedat: neqꝫ eñ est qui ob eternā vitam semetipsum subijciat. Nō est mitis neqꝫ humilis: nō est quiet⁹: nō est firmiter stabilit⁹: nec est q̄ iniuriam ꝑpessus sustineat. Nō est cui male dicaᷣ: ⁊ sufferat. ¶ Igiᷣ oēs sunt ꝯtradictores: oēs furibundi: ⁊ oīs pigritia torpentes: oēs ad amaritudinē ꝓmpti: ⁊ oēs adornatū vestiū faciles: oēsqꝫ ianis glr̄e cupidi: oēs vani ac timidi: ⁊ oēs semetipsos amātes. ¶ Etenī q̄ venit īstitui: anq̄ instituaᷣ: alios īstituere cupit: ⁊ docere anq̄ discat. ¶ Priusq̄ erudiaᷣ ꝓmulgare vult leges: ⁊ anteq̄ discat ordines syllabarum philosophare incipit. ¶ Priusq̄ subijciaᷣ: vult habere subiectos: ⁊ anq̄ maioꝝ iussis obtemperet: arripit iubentis officium. Et anteq̄ instruaᷣ: instruere cupit ac monere vsurpat. ¶ Si autē q̄s in gradu ꝓcesserit: cū auctoritate quadam insolenter in moribus imperat. Si aūt ex locuplete paup fuerit: honorē sibi ꝯfestim expetere vsurpat. ¶ Si vo ex iope de requie sciscitaᷣ: si opari⁹ fuit: digitos cōtinuo studet teneros ac delicatos hr̄e. quis estiᷓqꝫ qui nr̄am institutionē nō defleat? Abrenūciantes siq̄dem seculo: que terrena sunt sapim⁹. Et q̄dem agricole ꝯtempserūt terraz: ⁊ nos q̄ videmur spirituales esse: colligati sumus in ea. Nescimus ad quid vocati sumus: O fratres charissimi: vbi venimus? Ad continentiā vocati sumus: ⁊ escarū exquisitarum industriaz adhibemus. In nuditatem venimus: ⁊ de amictu vestimentoꝝ cōtendim⁹. In subiectionē vocati sum⁹: ⁊ imperantib⁹ contradicim⁹. In molestiam ⁊ quietem venim⁹: ⁊ omnes quasi fere agrestes efficimur.

¶ Accusans duriciā cordis nostri: tarditatemqꝫ nostrā ad compunctionem: cōuersionem ⁊ penitentiā: cum exhortatiōe ad huiusmodi agenda: ⁊ doctrina quo modo agi debeāt exemplo patrum cōfirmans: ⁊ ad illoꝝ imitatiōnē nos ꝓuocans. Capl̄m. II.

II Egẽtes nõ agnoscim⁹: ⁊ audientes nequaq̄ in aures nr̄as ꝑcipimus. Si aliquis ꝓficiens iter: homicidiū ꝑpetratū repente agnouerit: vult⁹ ei⁹ ilico imutat᷑: ⁊ cor ei⁹ pauore ꝯcutit᷑. Prophetas ⁊ ap̄los legim⁹ iterfectos: ⁊ risus ꝓferim⁹. Et q̇d dico ꝓph̄as ⁊ ap̄los. Ipsum dn̄m: v̄bū patris pepēdisse in ligno ⁊ ꝓpter peccata nr̄a ꝑemptū esse audiuimus ⁊ legim⁹: ⁊ elata ceruice ꝯtemnim⁹ ⁊ ridem⁹? Sol nõ potuit ferre dn̄i nr̄i cõtumeliā: ſʒ claritatē sui luminis cõuertit i tenebras: nos aūt a tenebrɉ malicie nr̄e cõuerti nolum⁹. Velū tēpli q̄d nihil deliq̄rat a semetipso scissum ē: nos aūt ꝓpter peccata nr̄a cor nr̄m cõpungi nõ cupim⁹. Terra iugiter ꝯtremescens a facie dn̄i sub pedibus nr̄is cõmouet᷑ vt nobis metū incutiat: ⁊ nec sic ob nr̄am duriciā formidam⁹. Urbes absorpte sunt: ⁊ loca ab ira dn̄i desolata sūt: ⁊ nec sic trepidamus. Sol semel ⁊ iteꝝ meridianis horis sup nos obscurat⁹ ē: ⁊ nec sic corde expauescim⁹. Bella ꝑsaꝝ ac diuersaꝝ gentiū barbaraꝝ cõmota sūt: ⁊ regiones nr̄e desolate sunt vt nos metuētes deū p̄niam agerem⁹ cū indigeam⁹ p̄nis nõ dieꝝ aut mensiū: sed tempoꝝ plurimoꝝ: ⁊ nec sic q̄dem cõuerti volum⁹. Pniam itaq̄ agamus frēs: vt peccatoꝝ nr̄oꝝ ꝓpitiatorē deum hr̄e possim⁹. Preoccupemur eū: q2 exacerbauim⁹ euʒ. Humiliem⁹ nos vt nos exaltet. Plangam⁹: vt ꝯsolet᷑ nos. Proiiciamus a nobis ꝯsuetudinē malā: ⁊ q̄si vestimentū v̄tutē animi induam⁹: maxime nos qui hāc cõuersationē angelicaʒ ꝓmeruim⁹. Et iam dilectissimi assumamus mensurā ac regulā bonā illaʒ atq̄ ꝑfectā patrū nr̄oꝝ. Ne hodie ip̄m aque potū accipias: ⁊ crastina vina ꝑcipias. Ne hodie discalciat⁹: ⁊ crastina diuersa calciamēta req̄ras. Ne hodie cilicinā vestem: ⁊ crastinā trilicem induarɉ. Ne hodie vilissimo habitu ⁊ crastina cõposit⁹ ⁊ ornat⁹ incedas. Ne hodie mitis ⁊ humilis: crastina v̄o petulās ac sup̄b⁹. Ne hodie quiet⁹ ⁊ obediēs: crastina turbid⁹ ⁊ contradictor existas. Ne hodie in fletu sis ⁊ lamentatione: ⁊ crastina risus cum cachinno ꝓcaciter ꝓferas. Ne hodie sup nudā humū quiescas: ⁊ crastina lectuli mollicie delecterɉ. Sʒ ad vnā regulā charissime temetip̄m astringe: ꝑ q̄ possis deo placere: ⁊ tibimetipsi ac ꝓximis tuis vtilem te exhibere. Si aūt mortificauerɉ temetipsuʒ ⁊ solus es: noli discernere si ab aliis tibi ministratū fuerit. Si aūt cum m̄ltitudine fuerɉ: audi dn̄m deū dicētē. Quēadmodū vultis vt faciāt vobis homines: ⁊ vos facite illis. Si vero necesse fuerit vt tibi ꝓpter mortificatõeʒ corpis ministret᷑: attende ne ꝓximo tuo in aliq̄ inferas lesionē. Propter hoc eñ ꝑfecti p̄res fundātes semetipsos i vnā regulam cõsūmati repti sunt. Quicq̄d a principio arripuerūt vsq̄ ad finē vite: nullis negociis ipediti integrū ꝯuauerūt. Usq̄ ad quinq̄gesimū siquidē ⁊ eo ampli⁹ annum exigētes: in nullo ceptā regulā mutauerūt. i. cõtinentiā bonā atq̄ irrep̄hēsibilē: escaꝝ abūdantiā ac lingue intemperantiā cohibētes: sectātes aūt humilitatē cordis: mansuetudinē q̄ʒ ⁊ fidē: nec nõ ⁊ charitatē que ꝑfecte ac sp̄ualis edificationis vinculū est. Sup his aūt oīb⁹ paupꝑtatē voluntariā: ⁊ ab oībus negociis terrenis quietudinē ⁊ vitā pudicaʒ ac sobriā: vigiliaꝝ q̄ʒ orõnum instantiā cū cõpunctione cordis ⁊ fletib⁹: ⁊ nõ tm̄ risum: ſʒ ⁊ subridere p̄cauebāt. Sup̄bia aūt ab eis oīno calcata est. Ire nanq̄ ac furoris feruor frixit in eis. Aurum apud eos aut argentū ꝓ minimo ducebant᷑: ⁊ hoꝝ oīm cõtagione semel emūdati sunt. Idcirco ⁊ de⁹ habitauit i eis: ⁊ i eis glorificat⁹ ē. Qui videbāt eos ⁊ qui audiebant de eis: honorificabāt deū. Idcirco vnusquisq̄ nisi se emūdauerit ab oī nequā ⁊ a sordidis q̄ʒ cogitationib⁹: concupiscentiaꝝ q̄ʒ malaꝝ: necnõ ⁊ a furore atq̄ inuidia: sup̄bia q̄ʒ ac vana gloria: odio ⁊ detractione: cõtradictione ac verbositate: ⁊ inordinatɉ actib⁹ q̄ odit deus auertat semetip̄m ac ꝓcul faciat: nequaq̄ in eo habitat de⁹. Dicito nanq̄ mihi. Si quis te in lutū ceni ꝓiecerit: ⁊ ibi sp̄te esse fecerit: libēter hoc feres? Si tu cū sis cinis ⁊ vermis hoc sustinere nõ potes quõ vis impolutū deū: qui cū sanctɉ ⁊ in sanctɉ req̄escere solit⁹ est: vt in te cum sis totus fetidus: ⁊ cenoso horrere repletus inhabitet?

Math.

Exhortās nos ad mūdificationē tam ꝓpter celestia bona nobis ꝓmissa: q̄ ꝓpter cauēda ꝑicula diei iu-

dicũ sprouise supuenientz: queadmodũ in diebus. Noe ptigit: timore ex scripturarum cõpletione exaggerans .Ca.III

III Et ideo frẽs charissimi: mũdem9 nosmetipsos vt in nobis habitet: z pmissa ei9 celestia ɔseq̃ mereamur: ne ei9 nomẽ scõ qd inuocatũ ẽ sup nos: iferam9 iniuriã: nec ppt nos nomẽ dñi a pfidis blasphemet. Parcam9 nobismetipis: z itelligam9 qz i noĩe ei9: nr̃m q̃z sonat nomẽ eo q ipse christ9 vocet: z nos nihilominus christiani. De9 nr̃ spũs ẽ. Efficiamur ğ z nos spũales: vbi ẽ eñ spũs dñi: ibi libertas. Festinem9 ğ libertatz hui9 ɔseq̃ bonitatẽ. Cõsiderem9 q̃lis z quãte ɔsisationis nos dignos effecit. Agnoscamus: qz nos ad nuptias iuitauit. Saltẽ nosmetipsos diligam9: queadmodũ ipse dilexit nos. Desiderem9 eum: vt glorificet nos. Cõsiderem9 aũt ne i die iudicij vltiõez duplicẽ exoluam9: cũ recessisse q̃dẽ videamur a seculo: z ea q̃ sũt seculi sapiam9: ɔtemnẽtes q̃dẽ pecunias: z iterũ p eisdẽ sollicitudinẽ gerẽtes: carnalia fugiẽtes: z eadẽ denuo ɔsequẽtes. Vñ vereor ne dies ille sup nos repẽtin9 insistat: z subito nudiatz inanes: necnõ z iam impati vnusq̃sq̃z semetipsuz vitupare incipiat. Idipm nãq̃z z i dieb9 Noe ppessi sunt. Manducabãt: z bibebãt nubebãt z nuptui tradebãt: z mercimonijs isistebãt: donec venit diluuiũ z pdidit vniũsos. Ad mirabile aũt negociũ erat frẽs. Uidebãt nãq̃z quõ cõueniebãt i vnũ iumẽta campoz: elephanti q̃dẽ ab India: ac perside ptis9 aduẽtabãt: leones aũt ac pardi cũ hoib9 z hircis cõmixtz pariter: z nihil se ledentes inuicẽ ɔcurrebãt. Serpẽtes z volucres pẽnate: insectãtes neminẽ cõflue bant: z i circũitu arce diuina puidentia morabant. Nec p singulos dies fieri per spiciebãt. Ipm q̃z arce edificij pconẽ ad eos vt pniaz agerẽt inclamantẽ: i nullo ɔrsus curabãt: neq̃z cernẽtes tale miraculũ: cõuentũ scz irrõnabiliũ iumentoz cõpũcti sũt ad saluandũ. Timeam9 igit charissimi neqñ z nob hec pati ɔtingat. Scripture eteñ cõplete sunt: z nõ est q̃d relinquat: nisi aduersarij nr̃i aduentus horribilis. In expletione eñ romani regni necesse est seculum ɔsummari.

Persuasiue concludẽs vt volẽs saluari pperet z festinet: pulchras ad hoc iducẽs siĩtudinũ cõpatiões atq̃z rõnes: cũ incussione timorz ppter carnales passiões z vitia nr̃a: subiũgens tãdẽ doctrinã qua cogitationes cordis agnosci possit. Ca. IIII

Qui ğ saluari vult pperet z festinet. Et q̃ vult itroire i regnũ: ne velit incuriosus IIII
existere. Et q̃ vult libari a gehẽna ignis legitime colluctet: z q̃ imortales omes effugere: vigilãs dz esse ac sobri9. Qui exaltari desiderat: semetipm hũiliet: z qui gaudere d̃siderat: lamẽtet z lugeat. Qui diligit introire i thalamũ: relucentẽ lampadẽ: z oleũ sibi sumat i vasculũ. Qui ex pectat i illis nuptijs inuitari: splendida indumẽta possideat. Ciuitas regz nr̃i exultatione z leticia plena ẽ: imẽsitate decoris ac lumis radiat: dulcedine insatiabili suauitateq̃z redũdat: vite q̃z eternitate exũdat. Cõmorãtib9 i ea: abũde hec oĩa largiter ɔfluũt. Qui ğ cupit eẽ ciuis regni: ad hec q̃ mẽorauim9 festin9 occurrat. Dies eñ ɔcludit: z nemo nouit: q̃d sibi i itinere hui9 vite ɔtigat. Queadmodũ eñ si q̃s viator arripiens itineris sui longũ interuallũ: discumbẽs obdormiat vsq̃z ad vespez: deinde expgefact9: ɔspiciat qd iã claudit dies: cũ cẽpit pperare repẽte efficiant nubes: grandines: tonitrua q̃z z fulgura: ac ɔssure eũ vndiq̃z: cõturbationesq̃z circundẽt: ita vt neq̃z ad mãsionẽ valeat puenire: neq̃z ad locum illũ: seuiẽte tempestate diuertere. Sic et nos: si i hoc tpe negligam9 huiuscemodi pniam: sustinebim9 vltionẽ. Incole eniz sum9 i hac vita: atq̃z pegrini: festinem9 ğ in patriã z ciuitatẽ nr̃am: locupletes ac diuites remeare. Negociatores sumus spiritales: q̃rẽtes pciosissimã margaritã que ẽ christ9 saluator nr̃: glĩa nr̃a z thesaur9: q̃ a nullt latronib9 iuadit vl furat festinem9 ğ possidere eũ. Btũs nãq̃z ẽ: etiamq̃z btũs: q̃ festinauerit possidere eum. Possidẽdo nãq̃z eũ glĩaz pmeremur. Miserabil aũt ẽ: q̃ creatorẽ vniuersoz possidere neglexerit. Hmõi eñ hõ spõte se in pniciẽ tradit: nolẽs possideri ab eo. Nũ q̃d ignoratz charissimi: qz palmites sum9 ex vite viuissima: q̃ ẽ christ9 iesus? Uideat itaq̃z vnusq̃sq̃z vr̃m: ne ifructuos9 existat Pater eñ vitatz: afferẽtes fructũ vites studiose excolit: vt ampliorẽ pferãt fru-

ctum: q̄ aūt nō ptulerit fructū: abscidet et extra vineā ꝓiciet: vt ignis incendio ꝯcremaſ. Propter qđ attendite vosmetipsos: ne infructuosi inueniamini: et excisi in escā ignis tradamini eterni. ¶ Semen optimū suum⁹ qđ christ⁹ prfamilias: q̄ est celi et terre cōditor: seminauit. Ecce iam messis aduenit: et messores iam falces ad metendū ꝑparatas in manib⁹ tenēt. Videte itaq; ne q̄s vr̄m zizania inueniatur: et colligatos i manipulos eterne flāme ardorib⁹ ꝯflagret. Nōdū intelligitis frēs: q2 terribile nobis trāsfretandū est pelag⁹? Qui ꝑfecti fuerint: et viri sapiētes et negociatores iam paratū h̄ntes questū mercemonii: cū gaudio expectāt: qn̄ eis vent⁹ aspiret: et trāsfretātes hoc pelag⁹: ad portum vite eterne ꝑueniāt. ¶ Ego aūt et q̄ mihi sunt siles: cum ꝑ diuersa huc illuc attrahimur et extollimur: neq; in corde nr̄o sollicitudinē gerim⁹ qđ necesse ē nobis hūc transitū trāsmeare. ¶ Vn̄ ꝑtimesco ne subito vent⁹ aspiret: et inueniamur imparati: et tunc vīnctos nos manib⁹ mittant i tenebras exteriores: vt ibi dies negligentie nr̄e atq; segnicie defleam⁹: cernentes q̄dē alios exultantes et letantes: nos v̄o in tribulationib⁹ et laborib⁹ cōstitutos. Portus nanq; ille negociatorū est: et vnusq̄sq; in suo ꝑrimonio exultat: et in suo mercimonio letatur. ¶ Nescitis dilectissimi: q2 rex regū: ad filii sui nuptias nos inuitat? Quid negligimus et nō festinamus: h̄ nobis indumēta splendida: et lampades relucētes: et oleum in vasculis nr̄is assumere. Si āt q̄sq; vsurpauerit introire: vestem nō h̄ns nuptialē: aduerte

Mat.22.c q̄d hmōi patiatur. Iubente eīn rege alligabunt eū manib⁹ et pedib⁹: et mittēt in tenebras exteriores: ibi erit flet⁹ et stridor dentiū. Timeo eīn charissimi ne carnales passiōes de thalamo illo nos eĳciāt: ne habitū solūmō extrinsec⁹ ostendam⁹: et h̄ntes carnales passiones: intrinsec⁹ languеam⁹. Exterior siq̄dē habit⁹ vbi mens nr̄a habitet: ostēdit. Ornat⁹ q̄ppe vestiuz indicat: qđ ea que terrena sunt sapim⁹. Per studiū clarioris amictus ab eterno claritate nudi esse dignoscimur. Escarū v̄o suauitas: gule nos esse subiectos cōmendat: et ꝑ amorē placendi nobis inanis glorie cupidi esse dignoscim⁹. Accidia aut pigritia nos extorpere demōstrat cupiditas plurimū possidendi nequaq;

nos desiderare christū ostēdit. ¶ Inuidia etiā nos indicat vitiorū seruituti eē subiectos. Per linguā aūt qđ cor desiderat ꝑdicatur. Que eīn cor desiderauit hec meditatur et lingua: et sepe ꝑ labia deꝑhēdūtur mentis occulta: eo qđ os nr̄m pateat: non h̄ns ostiū nec custodē: et s̄mo nr̄ indifferēter ꝑrūpens egreditur. Per s̄mones aūt sepe cor nr̄m inimic⁹ latrocinatur facilitate v̄borū: os eīn cū nō s̄uat cū corde mysteria furātur ab eo cogitatiōes: et cū putauerit cor apud se retinere mysteria: oris in ꝑpantia publicatur: et cū arbitrat⁹ se ab aliq̄ nō intueri ꝑ s̄mōes denudatur. Suauitas eīn detractōis: odio eā repletā esse demōstrat. Ne ḡ decipiatur q̄sq; putans se esse aliq̄d ꝑ religionē: qđ videtur extrisec⁹ Si eni putauerit q̄s fallere frēz suū: religionē simulās: semetipm̄ fallit ac dcipit Ecce eni ex ꝯfusatione ipsi⁹: falsa ei⁹ religio demōstratur. ¶ Si aūt cupis cogitiōes cordis ei⁹ addiscere: accede ad os eius: et disce ab eo: vtrū de terenis: an d̄ celestib⁹ cogitet: de sp̄ualibus: an de carnalib⁹: de voluptatib⁹: an de ꝯtinētia: de affluētia possidēdi: an d̄ volūtaria pauꝑtate: d̄ humilitate: an de elatiōe arrogātie: de charitate: an d̄ odio. Ex thesauro eīn cordis ꝯsueuit eni os cibos ꝓferre his que ad se accesserūt. Ex meditatiōe q̄z lingue et cōuersationē hois: q̄d cor desideret: vtruz christū aut prīs seculū cōprobatur. Et inuisibilis aīe q̄lis sit siue bōa siue mala: ꝑ act⁹ corpis sui ꝯspicitur. Que quidē naturaliter bona est: sed subintrante malicia ꝑ liberum arbitrium cōmutatur.

Excludēs errorē: ne quis putet passiōes supradictas eē naturales: ostēdensq; ex cōparatione libere voluntatis ad agricolā: quō circa hmōi passiones volūtas iserat aliqn̄ v̄tutes optias: aliqn̄ cōsuetudies pessimas: quō etiā diuinas scripturas h̄eat ꝑ ꝯsiliatorib⁹: q̄s si deserendo oberrauerit: et penitēs ad legislatorē recurrerit: cū pietate suscipiat. Ca. V

Nec quisq; naturales asserat passiōes: ne q̄cunq; asseruerit: culpat⁹ existat. Attēde teipm̄ ne bonā ꝯditionē: boni dei: ad crimen deducas: fecit eīn deus oia bona valde: naturā quoq; nr̄am bonis operibus decorauit. Si q̄s aūt s̄m naturā esuriat: nō icusatur: si i mēsurā sūpserit cibū: Gen.1 Eccl.

si aūt edens mēsurā excesserit: denotat. Naturalē nāq3 esuriē qs nesciat. Nihil ominꝰ si ɓm naturā qspiā sitiat: nō erit inculpa: si potū ad mēsurā ɋcepit: si ꝟo modū in bibēdo excesserit: dehonestat: qꝛ nat alis ē sitis. Rursū si ɓm naturaʒ qs dormiat: nō icusat: sʒ ad mēsurā dormiat: si ꝟo supra naturā a sōno indulserit: aut eneruatū semetipm sopori atʒ inercie tradat ɋdit natura ꝓpria qꝺ sōni ɋsuetudine supat. Natura siqdē ⁊ ɋsuetudo: vtraq3 ɋtiū ꝑdicatores existūt. Natura qppe indicat ɓuirutē: ɋsuetudo aūt significat volūtatē. Ex vtroq3. n. hō ɋsistit. Volūtas aūt cū liberā hēat facultatē: q̄si qdā agricola eē videt. Inserit nāq3 in hois natura queādmodū voluerit: aliqñ qdē ꝟtutes optias: aliqñ ꝟo ɋsuetudies pessimas. Hoc autē modo cōsuetudines iserit malas. In esurie qdē: gule libidinē. In siti aūt bibēdi copiā. In sopore ꝟo eneruationē: ⁊ insatiabilē sōnū. In obtutibꝰ ꝟo ocloꝝ: pessimos ⁊ volatiles sēsus: i ꝟitate mēdaciū. Inseaūt rursū ꝟtutes optias. In cibo qdē abstinētiā. In siti aūt tolerātiā. In sōno vigilias. In mēdatio ꝟitatē. In ocloꝝ obtutibꝰ: castitatē: Volūtas siqdē nr̄a cū sit forma agricole: i momēto ocli euellit ɋsuetudies malas: ⁊ queādmodū voluerit ꝟtutes inserit bonas: eo ꝙ ipam naturā possit supare ac vicere. Et qdē natura ē: ꝑ quā opatiōes gignūt. Agricole aūt huiꝰ volūtatiʒ sūt diuie scripture ɋsiliatores ac mgr̄i: docēt nāq3 agricolā nr̄m: q̄li mō ɋsuetudines malas euellat ⁊ quō ꝟtutes bonas inserat: studiumq3 adhibeat. Veꝝ q̄tū velit sobriꝰ agricola nr̄ ⁊ industriꝰ extiterit: absq3 magisterio diuinaꝝ scripturaꝝ: sine viribꝰ est et indoctꝰ. Diuinarū aūt scripturaꝝ istructio: intellectū ei retribuit ac ꝟtutē: ita vt ex ramis ꝓpriis: optie ei largiāt ꝟtutes cū eas i ligno nature inseruerit. Ita vt fidē bonā: i suā ɋfidiā inserat: spē q3 in despationē suā: dilectionē ꝟo: i odiū ⁊ sciaʒ i ignorātiā: ⁊ laudē: i ignobilitatē suā: rursūq3 iserit imortalitatē i mortē suā. Si aūt voluerit nr̄ agricola: ɋtinacia ꝓpria ɋsiliatorē suū ac mgr̄m: deserere. Diuinaꝝ q3 scripturaꝝ eloqa inuenit aduersis an fratribꝰ oberrare: et in cogitatiōibꝰ malis incedere: ɋsuetudines q3 pessimas q̄ extra naturā sūt cōgregate: atʒ in suā naturā inserere: i. ɋfidiā: despationē: odiū: inuidiā: supbiā: inanē glīā: gule libidinē: nimietatē bibēdi: ɋtradictionē ɋtentionē: ⁊ cetera sī nulla hmōi: derelinquēs nāq3 legislatorē: ⁊ ipe ab eo nihilominꝰ derelinquit. Si aūt denuo pnia ductꝰ: semetipm agnouerit: ita vt legislatori suppliciter ꝑcidat ⁊ dicat peccaui qꝺ te dn̄m meū et mgr̄m derelinqrim: ɋtinꝰ legislator: cū sit amator hoim: ꝑ sua pietate suscipiet eū: ⁊ ꝑstabit ei intellectū bonū ⁊ ꝟtutes vt rursū nature sue terrā valeat opari: euellere q̄3 ex ea ɋsuetudines pessimas deinde largiet ei vt ꝟtutes bonas ⁊ optimas: ꝑ his possit inserere: ꝑ qbꝰ valeat coronā sibi ac laudē acqrere. Et qdē esurit ɓm naturā: sʒ ad ɋtinentiā studet: sitit nihilominꝰ: sʒ sustinet patiēter desideriis stimulat: sʒ sobrietatē exercet grauat somno: sʒ vigilare ɋtēdit ad glorificationē dei: pigritia q̄3 torpescit: sed aperto ore ɋsonat in diuinis laudibꝰ: q̄ pigritiā possit vicere. Itaq3 in tali certamie: laudē ꝑmerebit ⁊ coronā. Coronā qdē qꝛ supauit naturā: laudē ꝟo qꝺ sibi ꝟtutes acqsierit bonas.

Occasione ꝑtactoꝝ grās agēs: ɋmendās q3 diuinā clemētiā: benignitatē ⁊ miscdiā: cū cōmemoratiōe plurimoꝝ dei bñficioꝝ: vt ad eiꝰ dilectionē nos ꝑuocet. Ca. VI.

Gloria itaq3 nūc clemētie eiꝰ ⁊ ɋfessio benignitati eiꝰ: qñ ita misericors ɋhēnis existit. Quis pr̄: suos sic diligit filios. Cūcta nobis bona imptiēs affluenter: ⁊ oia nobis dispēsans pulcherrime. Sanat vulnera aie nr̄e: ⁊ ɋtēptꝰ a nobis longanimiter suffert. Vult eīn saluos nos nos fieri: oēs cupit sanare: ⁊ omnes vult regni sui fieri possessores: vult etiā vt volūtatis nr̄e arbitrio ɋteramꝰ omis languoris nr̄i duritiā: ⁊ qꝺ est difficile ad sanādū: ipe sanitatē imptit. Oē aūt qꝺ facile recipit sanitatē: hoc vult vt ꝑ ꝑria industria ac volūtate curemꝰ: vt a volūtate eiꝰ gloriā mereamur. Et qdē pigrū inspexerit vulneratū: idcirco medicā sanitatis imponit: vt os eiꝰ ad glorificationē bonitatis sue apiat. Pctōri quoq3 pctā dimittit: vt erigat eum: et

alacrē faciat. Infirmiorē si viderit: velo
ti⁹ exaudit: neq̄ꝫ pusillanimis fiat. Cū aūt
patiēs aut lōganimis ostiū ei⁹ pulsaue-
rit: tā icolumitatē quā etiā mercedis p̄-
mia adipiscit: p eo qḋ nō defecerit po-
stulādo. Poterat eñ nō petētib⁹ nobis
vulnera aīe nr̄e sanare: ⁊ ad bonitatē in
uitos nos adducere: sꝫ hoc facere ñ vult
ne volūtas nr̄a diuīs laudib⁹ defraudet.
Et q̄dē nos negligim⁹ q̄rere eū ⁊ cūcta
mur īuocare eū: ipse aūt nos diligit: ⁊ ip
se miseret. Ipe nos redemit: ⁊ ipe susce-
pit. Ipse illuiat oculos mētē nr̄e: ⁊ ipe no
bis cōpūctiōis sue gr̄az p̄bet: ⁊ dilectiōē
vt crucē ei⁹ suauitatē: ac dulcedinē gu-
stātes indesinēter eū ac iugiter desidere
m⁹: ⁊ q̄ram⁹. Btūs ille q̄ cū gustauerit
dilectionē ei⁹: ⁊ desiderauerit eū: p̄pabit
semetip̄m vt charitate ei⁹ ienarrabili re
pleat. Qui aūt replet⁹ fuerit charitate
ei⁹: aliā dilectionē nō recipit i semetip̄o
O charissimi q̄s nō talē diligat dn̄m?
Quis nō bonitatē ei⁹ adorādo cōfiteat
ac p̄dicet? Qualē vo excusationē hēbi-
m⁹ i die iudicij: si tantā neglexerim⁹ sa-
lutē? Quid dicem⁹: q2 nō audiuim⁹: nō
cognouim⁹? Quid facere debuit qḋ non
fecit nobis? Nōne ex imēsa altitudine ⁊
bñdicto sinu p̄ris: vsq3 ad nos se hūiliā
do descēdit. Nonne cū iuisibil' existeret:
nobis se p̄buit ad videndū. Et cū esset
ignis imortal': nōne p̄pter nos icarnat⁹
est? Nōne vt nobis libertatē tribueret:
palmis in faciē v̄berat⁹ ē? O admirau-
dū ⁊ plenū timoris: ac tremoris negociū
Man⁹ lutea q̄ ex limo terre formata fue
Joh.16.b rat: alapis ꝑcussit faciē cōditorē celi ac
terre. Nos aūt miseri atq3 ifelices: cū si
m⁹ imortales ⁊ terre cinis: vsq3 ad s̄mo
nē iuicē ferre nō possum⁹. Ille cū eēt im
mortal': nonne vt nos viuificaret: ꝑtulit
mortē? Nōne sepult⁹ ē: vt nos secū resu
scitaret? Nōne ex vinclis iimici nos ab
soluit: ⁊ alligās eū: ad ꝯculcandū eū no-
bis tribuit p̄tātem. Inuocauim⁹ eū ali-
q̄n: ⁊ nō exaudiuit nos. Pulsauimus ad
ianuā ei⁹: ⁊ nequaq3 nobis apuit? Nā
⁊ si tibi morā fecerit ad audiendū: hoc
vtiq3 tibi m̄tiplicatā mercedē: p tardi
tate restituet.

Acriter icrepās eoꝝ igna
uiā q huic seclo renūciauerūt: ⁊ tn̄ carna
lia ⁊ terrena req̄rūt: m̄tis eos cōmouēs
exhortās ⁊ terrēs rōnib⁹: exēplis: atꝫ ꝑi-
culis: vt ad cōpunctionem ⁊ penitentiā
incitentur. Capitulū. VII

In quo huic secu- VII
lo renunciasti charissime? Eo
qḋ rursū requiē secularē requi
res. In tribulatiouē q̄ppe vocat⁹ es: et
tu de refrigerio ꝯcūctaris. In nuditatē
iussus es ire: ⁊ ecce vestimētoꝝ studium
adhibere ꝯtēdis. In siti q̄z vocat⁹ es: et
aq̄ renuens: vinū bibere delectaris? Ad
p̄liū nihilominus iuitat⁹ es: ⁊ iermis in-
gredi cupis? Ad vigilias q̄z vocat⁹ es: ⁊
inertia somni resolueris? Ad flendū et
ad lamētandū vocat⁹ es: ⁊ tu cū cachin
no risus effūdis. In charitatē vocat⁹ es
⁊ tu odiū exerces i frēm? In subiectionē
vocat⁹ es ⁊ ꝯtradicis. Herédē te regni sui
vocauit: ⁊ tu q̄ terrena sūt sapis. In mā
suetudinē ⁊ hūilitatē vocat⁹ es: ⁊ suꝑb⁹
⁊ elat⁹ incedis. Et qḋ in die illa dictu-
r⁹ es cū a christo audies: q2 hūiliat⁹ suꝫ
p̄pter te: aut egen⁹ effect⁹ sū? Sꝫ q2 nu-
dus fui p̄pter te: aut esuriui aut sitiui:
et dilexi te in toto corde meo: ⁊ p̄ximū
meū sicut meip̄m. Ne velis ignorare: q2
cogitatiōes tue ⁊ s̄mōes tui scripti sūt:
⁊ ꝯscia tua q̄ tecū opata est: arguit te si
mētiri volueris. Aut nescis: q2 omis
creatura: cū metu nimio ac tremore tri-
bunali ei⁹ assistit. Milia miliū ⁊ dena
milia angeloꝝ circūstāt: ⁊ tu mētiri te
putas ⁊ dicere: q2 p̄pter te hec vniuer-
sa sustinui: cū nihil oino ꝑtuleris. Ui-
de ne duplicē vltionē ꝓsoluas: maloꝝ
vicꝫ actuū ac falsitatē. Sꝫ surge ⁊ exp-
giscere a somno: ⁊ cogitatiōes tuas ada
peri: intra temetip̄m: ⁊ ꝯspice: q2 iā clau
dit dies. Sꝫ ⁊ iā hoc frater intellige:
q2 frēs nr̄i q̄ hesterno nobiscū ꝑiter loq̄
bant vesꝑe hodie nobiscū nō sunt: sꝫ ad
dn̄m suū ac nr̄m vocati p̄rexerūt: vt vn⁹
q̄sq3 eoꝝ negotiatiōis sue questū ondat
Ecce nūc iā disce de hesterno atq3 hodi
erno die: quō hestern⁹ q̄dē q̄si flos ma-
tutin⁹ excessit: hodiern⁹ vo q̄si vmbra
vespertina trāsiet. Cōtēplare etiā q̄stū ne-
gotiatiōis tue: si fecisti s̄m dn̄i imperiū.
Ut eñ velocissim⁹ cursus: dies nr̄i p̄te-
reūt. Btūs ē q̄ sibi questū p singulos dies
hui⁹cemodi negotiatiōis acq̄rit: vt ꝯgre
gatū eū in vitā eternā ꝑcipiat. Quid
aūt tu dilectissime negligis: ⁊ icuriosus
existis? Quid tāq3 vino inebriaris acci-

cia? Quid acerbas temetipsum: mansioni nãq3 in hoc mundo facta est: quẽadmodũ q̃dã duo viãtes: in itinere sibiĩ nuicẽ occurrẽtes in suũ singuli pgẽtes hospitiũ: vespe asit facto mãsit vnusq̃sq3 qua potuit puenire: ꝛ facto diluculo ab inuicẽ discesserũt. Intellexit nãq3 vnusq̃sq3 eoꝝ q̃d hẽat in domo ppria: diuitias an paupertatẽ: requiẽ an tribulationem: ita ꝛ nos in hoc seculo sumꝰ. Mansioni nãq3 assimilat̃ hec vita. Ex ipsa eñ vnꝰ q̃sq3 in suo diuidit̃ loco: ꝛ intelligit q̃d habuit aũ recõditũ. Neq3 eñ vnusq̃sq3 nr̃m ignorat q̃d pmisit in celis: orõnem cũ lachrymis: an cũ puritate vigilias. an psalmodiã cũ cõpunctiõe cordis: aut abstinentiã cũ hũilitate: an terrenoꝝ renũciatiõẽ: an charitatẽ ñ fictã: ꝛ desideriũ christi. Si hoc tu pmisisti: scito te iam ctant̃ ad requiẽ pgere. Si vo nihil hoꝝ pmisisti pdidisti fili charissime aiaʒ tuã. Quid in hac mansione exaspas primũ tuũ? Mane eñ ab eo sepandꝰ es. Quid aũt supbis aut insolescis? Quid aduersus primũ tuũ tristis ambulas: cuiꝰ onus portare debueras. Quid aũt te solicitudo escaꝝ aut opimẽtoꝝ macerat?
Ps.146. Qui dat iumẽtis escã ipsoꝝ: te nõ nutriet? Qui eñ diurne glorificas: q̃ expectas heres fieri regni eius: de esca ꝛ opimento ꝯqreris. Qui mortificasti temetipsuʒ mũdo: q̃ terrena sũt sapis? Quid temetipm fallis ac decipis? Quid medicũ exaspas nolẽs sanitatẽ recipe: ꝛ tpe curatiõis vulnera tua occltas: ꝛ medicũ icusas: q̃d nõ sis ꝯsecutꝰ incolumitatẽ r̃medĩũ? Tps tibi pnie datũ ẽ: ꝛ agere penitẽtiã negligis? Quid ḡ incusas legislatorẽ: q̃d mortẽ tibi induxerit: cũ tu incuriosus existis? Nunq̃d dices morti i illa hora necessitatis: sine me pniam agere. Uigilia dilectissime vigilia: vt laqueus sup te hora illa nõ adueniat: ꝛ tũc obstupescas ꝛ ad ꝯsciaʒ tuaʒ recurras: ꝛ dicas Quõ elata ceruice ãbulãte me: oẽs dies mei trãsacti sũt? Quõ tps meũ in cogitatiõibꝰ terrenis supfluo pterijt? Que erit vtilitas: si hoc reputas qñ hora mortis institerit: nec pcedit̃ nob in hoc sc̃lo ãplꝰ ꝯuersari. Pone itaq3 mentẽ tuaʒ ad hec q̃ narrant̃. Introeãt in aures tu-
Math.12.e as: q̃ a dño dicta sũt. Crede eiꝰ s̃mõibꝰ. Ait eñ qꝛ ꝛ d̃ ocioso v̄bo reddituri sumꝰ rõñ: in illa die iudicij. Sufficit autẽ nõb ad metũ solꝰ hic sermo: si ꝯsc̃ia nr̃a sobria fuerit. Si autẽ q̃dã leuitate p diuersa animꝰ puagat̃: neq3 ipa q̃ sũt scripta intelligit: neq3 ea q̃ dicunt̃ auscultat cõpat̃ hmõi fistule recipiẽti aquã: ꝛ nõ scienti quõ eã ptransit. Quis ḡ putas nõ defleat: qꝛ dñs orbis terre taʒ p se quã etiã p pueros suos pphas ꝛ apostolos clamat ꝛ pdicat: ꝛ q̃ audiat nõ ẽ?
Que sunt aũt q̃ pdicant̃ ab eis? Nuptie Math.22.a
pate sũt inquiunt: ꝛ altilia mea imolata sunt. Spõsus cũ claritate ꝛ magnificentia in thalamo residet: ꝛ cũ gaudio itrãtes recipit: ianue patẽt: mĩstri festinãt. Predicatores conuolãt. Priusq̃3 ianue claudant̃ velocitate pedũ cõcurrite: ne nobis foris remanere ꝯtingat: ꝛ q̃ nos introducat: vlteriꝰ nõ erit. Sup his ãt nõ est q̃ intelligat: nõ ẽ q̃ studiũ adhibeat: sʒ ignauia ꝛ cura seculi huiꝰ: mentẽ nr̃am q̃si cathena colligat ꝛ cõstringit. Diuinas q̃dẽ scripturas recte scribimꝰ ꝛ recte plegimꝰ: recte aũt eas audire nolumꝰ: qꝛ q̃ illic inserta sunt: pficere recusamꝰ. Quis putas aliq̃ñ pegre in longinquã viã: sine viatico pfectꝰ ẽ: quẽadmodũ nos pficisci volumꝰ. Si autẽ alimẽta req̃rentes: nihil ad pfectionẽ nr̃am pferimꝰ. Btũs q̃ cũ fiducia pgit ad dñm portãs sine defectõe viaticũ: vt nullã penuriã patiat̃. Ecce decẽ virgines lãpades accipiũt: ꝛ serui negotiant̃ expectãtes dñm suũ: cognoscẽtes q̃d accepit regnũ suũ: ꝛ venit cuʒ claritate et v̄tute multa: coronare seruos suos: q̃ accipiẽtes ab eo pecuniã: optime i ea mercati sũt: interficere aũt inimicos suos q̃ regnare eũ sup se noluerũt: quẽadmodũ si media nocte pfundo sopore: natura hoim occupata: repẽte de celo sonꝰ efficiat̃ magnꝰ: ꝛ tonitrua terribilia: ꝛ coruscatiões: expercti subito dormientes: colat vnusq̃sq3 q̃ sua sunt: siue bona siue mala: q̃ ãt mala gesseſt: iacẽtes sup lectũ suũ pcutiũt pectora sua: qꝛ ñ ẽ q̃q3 fugere ꝛ abscõdere: vt̃ sup his q̃ gesserũt pniam agere. Cetera eñ quassat̃ ꝛ tonitrua timore ꝯcutiũt: fulgura pauorẽ cõmouẽt. Tũc obtinebit eos pfunda obscuritas: ita vt hora illa: fulgur velox repẽte totã ꝯmoueat t̃rã. Tube.n. cũ tiore de celo buccinant: ꝛ suscitãt dormiẽtes: excitãt q̃3 eos qꝛ sc̃lo dormieñt. Celi eñ cũ suis v̄tutibꝰ cõmouebũt̃: ꝛ terra vni

uersa q̄si aq̄ maris: a facie gl'ie ei⁹ cōtremiscet. Ignis siq̄dē terribil' discurret añ faciē ei⁹: emūdās eā ab iniq̄tatib⁹ q̄bus fuerat ɔtamiata. Infern⁹ portas suas q̄ a sc'lo sūt patefaciet: mors destruet': puluis q̄ putruerat. i. hūana caro: audiens vocē tube viuificabit'. Uere. n. miraclm ē intueri: quō ɔtra ictū ocli i infernū: q̄si multitudo pisciū i mare enutrita, ita ꝛ inūerabilis copiosaq̄ȝ ossiū mltitudo hūane nat'e: vnūq̄dq̄ȝ eoꝝ curret: ꝑpriā iūcturā iq̄rēs: surgētes q̄ȝ clamabūt oēs ꝛ dicēt. Gl'ia ei q̄ nos ɔgregauit: ꝛ ꝑpter suā clemētiā resurgere fecit. Tunc iusti exultabūt: ꝛ sācti letabūt': ꝛ veri ꝛ ꝑfecti mōachi ɔsolabūt': ꝛ a labore abstinētie sue req̄escēt: martyres coronabunt': ap'li ac ꝓphe gl'ificabūt' Btūs q̄ ꝓmeruerit i hora illa videre: quō cū gloria accipient' in nubib⁹ obuiā imortali spōso: oēs qui dilexerūt eū: ꝛ festinauerūt ꝑficere oīs volūtates ei⁹: vt eni vnusq̄sq̄ȝ h̄ ad excelsa ꝑuolat ꝑmioꝝ: ꝛ queādmodū h̄ vnusq̄sq̄ȝ se emūdauerit: sic ei⁹ gl'iaȝ ituebit' ꝛ quō q̄sq̄ȝ desiderauit eū: sic satiabit' dilectiōe ei⁹. Admirabit' etiā prim⁹ adaȝ i hora illa vidēs magna ꝛ terribilia: quō ex eo solo ꝛ ɔiuge ei⁹: imense nationes ꝛ mltitudines ꝑducte sūt. Magi āt āmirabit' gl'ificās cōditorē deū: quō ab vna natura: ꝛ ex vna creatura exorti i regno celoꝝ ꝛ i ꝑadiso: ꝛ i inferno: sortē ꝓ suis meritī susceperūt. Gl'ia soli sapiēti deo.

Inducens ex superiorū recordatione cōpunctionē ꝛ q̄relā auctorī miseriā suā ɔfitentī ac misc'diaȝ dei: fratrūq̄ȝ suoꝝ ꝑces iplorantī: sollicitudinē q̄ȝ carnalē dissuadentī ad negociationeȝ spiritalē atq̄ȝ vite: ꝛ negocioꝝ suoꝝ rōnē per singulos dies faciendā exhortantis.

Capitulum VIII

VIII C Harissimi recordatus sum hore illi⁹ ꝛ itremui cōsideraui illud horrēdū iudiciū ꝛ expaui. Leticiā q̄ȝ q̄ est in ꝑadiso: ꝛ ingemiscens fleui: vsq̄ȝ q̄ nō remāserit i me v̄tꝰ vt ampli⁹ flerē: q̄ȝ negligētia ꝛ elatione ꝑteriui dies meos: ꝛ i cogitationib⁹ sordidis: āni mei finiti sūt. Quō elapsi sunt: nō ɔsideraui: quō trāsierūt sentire nō potui. Dies mei defecerūt: ꝛ iniq̄tates mee multiplicate sūt. Heu mihi charissimi q̄d faciā in cōpunctiōe hore illi⁹: q̄n mihi noti mei circūsteterit: q̄ me btificabant: hui⁹ religiōis habitū ɔtēplantes: ab int⁹ aūt vas plenū erā iniq̄tate ꝛ immūdicia: ꝛ eū q̄ scrutat' corda ꝛ renes obliuioni tradiderā. Uere ɔfusio ibi ē: etiā miserabil' q̄ illā ɔfusionē excepit. Amator hoim benignissime: adiuro te ꝑ miserationes tuas: ne me a sinistrī tuis statuas: cū his qui te exacerbauerūt ne dicas mihi nescio te: sȝ tribue mihi ꝓpt' multā misc'diaȝ tuā indesinēter cōpunctionē ꝛ fletū: ꝛ hūilia cor meū sc'ifica vt fiam tēplū gr'e tue. Nā ꝛ si pctōr sum ꝛ ipie gessi: tn̄ ad ianuā tuā iugiter pulso: et si piger ger suȝ ꝛ icuriosus: attn̄ viā tuā incedo. Frēs mei charissimi obsecro vnanimitatē v'raȝ festinate placere deo. Dū tp̄us habebitī plorare i ɔspectu ei⁹ dieb⁹ ac noctib⁹: cū oratī ꝛ psallitī: vt eruat nos ab illo itermiabili fletu: ꝛ stridore dentiū: ꝛ a gehēne igne: ꝛ a v̄mib⁹ imortalib⁹: vt i regno suo gaudere nos faciat: i vita illa imortali: vbi fugat' dolor: tristicia ꝛ gemit⁹: vbi nec lachrymis aliq̄s: nec pnia idiget: vbi nō ē timor ꝛ tremor: vbi nō ē mors ꝛ corruptio: vbi nō ē aduersari⁹ et ipugnās: vbi nō ē exacerbatio ꝛ ira: vbi nō est odiū ꝛ inimicitia: sȝ oīno gaudiū ꝛ leticia ꝛ exultatio: ꝛ mēsa spūalib⁹ cibis plena: q̄ ꝑparauit de⁹ diligētib⁹ se: ꝛ btūs q̄ ꝓmeruerit eā: infelix āt q̄ fuerit priuat⁹ ab ea. Obsecro vos frēs charissimi effundite suꝑ me viscera v'ra: ꝛ ꝑcamini ꝓ me ꝓcidētes benigno ꝛ amatori hoim vnigenito filio dei: vt faciat mecū misc'diaȝ: ꝛ liberet me a multitudie iniq̄tatū meaꝝ: ꝛ collocet me inter macerias bn̄dicti ꝑadisi: vt vob heredib⁹ ei⁹: vicin⁹ efficiar: eo q̄ vos estī charissimi filiȷ: ego v̄o q̄si canis abiect⁹: vt ꝓiciatī suꝑ me micas d̄ mensa vestra vt impleat' in me quod scriptum est quomodo catuli edunt de mensa filioꝝ. Ita dilectissimi mihi effūdite suꝑ me orōnes v'ras: ꝛ venite festinem⁹ ad vitā n'ram. Uia eīn q̄si vmbra ꝑtereūt. Odiam⁹ etiā mūdū huc ꝛ oīa q̄ in eo sūt. Sollicitudinē q̄ȝ carnalem ꝑter salutē aīe n'ae nullā h̄eam⁹: sic̄ ꝛ dn̄s n' ait. Quid eīn ꝓficit hoi si mūdū lucrat⁹ fuerit vniuersū: aīe aūt sue detrimētū patiat'. Aut quā dabit hō redēptionē ꝓ aia sua? Negociatores sumus spiritales o dilectissimi compati sumus Math. 1 Math. 1

negociatorib⁹ secularib⁹. Cōsiderate q̄ dico frēs. Secularis negociator p singulos dies lucrū seu dispendiū supputat: et si detrimētū sustinerere se intelligit: festinat ac sollicitudinē adhibet et comodat quō mercimoniū suū saluū mutuat. Ita et tu dilectissime p singulos dies: vespe et mane: diligent considera: qualr se hēat mercimoniū tui rō. Et ad vesparz igredere in cor tuum: et scrutere teipm: et dicito. Putas ne i aliq̄ acerbaui deū? Ne vbū ocio sum locut⁹ sū? Ne imoderate egi? Ne irritaui frēz meū? Ne aliquē detractionib⁹ laceraui? Ne forte psallēte me: cor meū et mēs mea fātasias scti cogitauit? Ne forte pcupiscētia carnal sup me irruit et ego libēti aio suscepi? Ne sollicitudinib⁹ terrenis supat⁹ sū? Si i oib⁹ his dānū tibi illatū intelligis: festina quō meliorib⁹ cōmodis reparer. Ingemisce ex itimo corde: pfer ab ocul lachrymas: ne idē rursū detrimētū sustineas. Et facto diluculo iterz eadē meditare et dicito. Quō putas nox ista trāsijt. Lucrat⁹ ne sū in ea merci moniū meū. Putas mēs mea vna cū corpore vigilauit? Si oculi mei lachrymas pduxerūt? Ne cū genua i orone p noctē posui: i soporē somni dāuct⁹ sū? nec aduenerūt mihi sordide cogitatōes: et libēter eas meditat⁹ sū? Et si te deceptū i his sensers festina sanitatē recipe: et statue custodiā i corde tuo: ne rursū eadē patiaris. Si ita sollicitudinē habuers: saluab mercimoniū tuū: et dño tuo placebis et tibimetipi vtilis ers. Attēde āt tibi: nec te velis segnicie ac negligētie tradere. Principiū q̄dē pditionis ē negligētia. Imitare aūt apē: et pspice admirabile mysteriū: quō ex diuīsis florib⁹ terre: suā opationē pgregat. In hoc ḡ exiguo animante psidera. Si eñ pgregati fuerit sapiētes mūdi: atz orbis terre phi: nō valebūt prudentiā ei⁹ differere: quō ex florib⁹ q̄dē: q̄si q̄dā monumēta edificat. Sepelit āt ibi soboles suas: et cuz viuificauerit eas: q̄si quidam pinceps: milicie vocē suā ad eas emittit: quā piter audiētes: volitare icipiūt. Tūc monumēta illa vū egresse sunt soboles: opar ac replere festinat escaz dulcedine ita vt ois prudēs si psiderat: glificet conditorē deū: admirās qd ex tā puo ac vilissimo aiante tāta sapia pcesserit. Sicr ḡ et tu charissime pgrega tibi diuitias et thesaurū quē fur nūq̄ ptinget et pmitte in celū. Nam et pncipes terre: si voluerit q̄sq̄ eoz i regionē abire lōginquā: pmittūt famulos suos cū pīmonio suo: vt cū in pparatā māsionē puenerit: ibi diūtāt Ita et dilectissime pmitte pīmoniū tuū i celis: vt suscipiaris i tabernacul sanctoz.

Exhortās vt tribulatiōes mūdi patiēter tollerēt: et ne spes i tpalib⁹ s̄z i dñi amatoris hoim benignitate ponat: q̄ cūcta bona largit et laborātes mercede n̄ fraudas: p hoc puocās nos ad vigilantiā vt adueniēte spōso et alijs in regnū susceptis: nos excludamur et postea negligentiā nr̄az frustra defleam⁹: docēs q̄z quō dñm iuocare dēam⁹ et pfectos viros imitari corp⁹ ad carnalia nō assuescere: discretionē nihilominus circa ei⁹ castigationem obseruare: ammonēs tandē vnū quēq̄ ita debere incipe: vt possit pficere inceptum. Capitulum IX

N E velis ḡ tpis hui⁹ IX

breuitatē negligere: ne p scla infinita penitere icipias: nō audis dñm dicētem. In hoc mūdo tribulatiōes hēbitis. Job.16.g

Itez ait: i patiētia vr̄a possidebitis aias vr̄as. Luc.21.d

Si āt tu pter molliciē mētis atq̄ i curiā: i tribulatiōib⁹ h⁹ mūdi odiū habeas: deuitas q̄dē patiētiā: carnalē q̄dē voluptatē ōsideras qd iugū christi bonū ac suaue pter tuā ignauiā q̄i durz et graue: et qd n̄ facile possit portari detrahis et icusas: et teipm i pditiōez tradis: cū ista cāris: et q̄s tui miserebit: si teipm iterimas q̄s tui miserebit: si assumēs arma dñi q̄b⁹ dimicare puenerat i cor tuū vsa vice ōfigas. Sz i hac vita tm̄mō gloriaris: multuz vana ē spes tua: et expectatio tua ifelix ē Quid ē qd os tuū orat deū: et que sunt q̄ poscis ab eo? Seculi h⁹ requiē: an imortalitatē ac ppetuā vitā? Si hec tpalia et nō manētia requiris: melior ē te fornicator: et melior est sil'r latro. Hi eñ depcant vt salui fiant: et te beatificāt quē in hac bonitatis puersatione fallaciter militare pspiciūt. Odio nāq̄ hñs lumen: tenebras dilexisti: et regna celoz deserens: terrena et tpalia pcupisci. Timuisti miserabil ne benign⁹ de⁹: et amator hoim: laborē tui opis fraudaret: quiq̄z nō vicē det laboris ipse pueniēs vturē. Cor q̄z tuū ipse cōpūgit: et mercedē ipse tribuit. Cūcta tibi ab eo largiunt: et tu in electionē extolleris?

Mercedē mercenarii exq̄ret ab his: q̄ eū fraudare voluerit: ⁊ tuarum lachrymarum habuit denegare mercedē? Absit. Qui ait:
Math.7.b q̄rite ⁊ inuenietis: pulsate ⁊ aperietur vobis: mendax ergo efficitur? Nequaq̄ te hec suspitio miser q̄de decipiat. Quis tui emulus fuit? Quis tā seu⁹ ⁊ inuidus extitit? Ille nimirū aduersari⁹ hostis bonorum: illi⁹ est hoc studiū: vt null⁹ hoim salutē iueniat. ¶ Ueni nūc itaq̄ i temetipm: ⁊ ne velis odire aiam tuā. Aperi oculos mētis tue: ⁊ ꝓspice eos q̄ tecū sūt: quō in cōe dimicant: quō festināt: lāpades suas tenētes i maib⁹: ⁊ os eorum laudat ⁊ glificat i mortalē spōsum. Oculi ergo eorum pulchritudinē ei⁹ ꝯsiderāt: ⁊ aīa exultat ⁊ viget. Aduerte ⁊ vide: q̄m appropinq̄bit: veniet et nō tardabit: vt expectātes se repēte letificet. Exit vt personet vox: ecce adueniet spōsus: ⁊ hi q̄ tecū sūt ꝓcedēt cū gaudio hn̄tes secū lampades relucētes: ⁊ splēdida indumēta. Audiēt em̄ vocē ei⁹ dicen
Math.25.c tem. Uenite bn̄dicti pr̄is mei: possidete patum vobis regnū: a ꝯstitutōe mundi. Tūc necesse ē: cū clamorē factū audieris: dicas eis. Frēs mei: donate mihi pusillū olei: ecce lāpas mea extiguit. Audies ergo ab eis. Nec forte sufficiat nob ⁊ tibi: vade poti⁹ ad vendētes ⁊ eme. Et tūc pergens penitēs ⁊ afflict⁹: ⁊ temp⁹ emendationis iā nō inuenies. Terra em̄ vniuersa tremebit ad gloriā ei⁹: ⁊ tūc plorans ⁊ vlulans dices. Uado ⁊ pulso: ⁊ q̄s scit si apiatur mihi. Rediens aūt pulsabis: ⁊ respondebitur tibi ab int⁹ Amen dico tibi: nescio q̄s es. Uade a me opari⁹ iniq̄tatis. Stāte aūt te: introibit i aures tuas vox leticie ⁊ exultatōis: ⁊ agnosces vocē vniuscuiusq̄ collegarum: ⁊ ingemiscēs dices. Heu mihi misero. Quō a tanta claritate priuat⁹ sum? Omni tpe vite mee cū ipsis eram: ⁊ nūc ab eis sepat⁹ sum. Juste perpessus sum. Illi aūt abstinebāt: ego aūt in differēter agebā. Hi psallebāt: ego vo ridebam. Hi cū genu flecterēt flebāt: ego vo extollebar. Hi hūiliabāt semetipsos: ego vo supbiebam. Illi se viles ⁊ exiguos deputabāt: ego vo ornatu vestiū delectabar. Propterea illi nūc exultant: ego aūt lugeo ⁊ lamētor. Illi letantur: ego vo amariter defleo. ¶ Euigila itaq̄ miserā de euigila: ⁊ imēsam ei⁹ bonitatē ꝯsidera: ⁊ ne velis salutē tuā negligere. Et exquire eū: ⁊ erit in salutē velociter: inuoca eum ⁊ ꝓteget te. Da ei vt recipias ab eo centuplū. Si chartula cum sit absq̄ aīa p lr̄arum apices clamat: ⁊ oē debitū q̄d in eā scriptū ē restituit: q̄nto magis denign⁹ de⁹ dabit grām querētib⁹ eū? Chartula p lr̄as vsuras sup vsurā augmētat: ⁊ thesaurum gr̄e mercede orōnū de⁹ multiplicat. ¶ Ne velis incuriosus existere: nec dominetur tui sollicitudo terrenorum negociorum: neq̄ in desperationē temetipm adducas. De⁹ em̄ ꝓpter viscera miserationum suarum: suscipit ⁊ ꝓteget te: ⁊ oēs q̄ eū ex toto corde q̄sierint. ¶ Accede ergo ne dubites: ⁊ ꝓcide an̄ eū: ingemiscens ⁊ plorans dicito ei. Dn̄e de⁹ ⁊ saluator meus: q̄re me dereliquisti? Miserere mei q̄m tu es amator hoim: q̄ sol⁹ es sine peccato. Extrahe me de sceno iniq̄tatū mearū: vt nō ibi infigar i eternū. Libera me ex ore inimici mei: ecce em̄ vt leo rugit deuorare me cupiēs. Excita potentiā tuā ⁊ veni vt saluū me facias. Corusca coruscatiōes tuas ⁊ dissipa vtutes eius: expauescat ⁊ tremiscat a facie tua. Infirm⁹ nāq̄ est: neq̄ hz vtutes stare an̄ ꝯspectū tuū: neq̄ an̄ faciē diligētiū te. Uidēs em̄ signū gr̄e tue: pauore ꝯcutitur: ⁊ ꝯfusus discedit ab eis. Et nūc dn̄e salua me: q̄m ad te cōfugi. Si ergo sic accesseris ad eū ⁊ iuocaueris eū ex toto corde: ꝯfestim q̄si bon⁹ pater ⁊ misericors: mittet gr̄as suā: ⁊ auxiliabitur tui ⁊ oēs volūtates tuas adimplebit in bonū. Ita ergo age charissime mihi: ita age ⁊ accede: ⁊ noli negligere iuocare eum: ⁊ noli icuriosus eē. ¶ Et neq̄ i me segnem ac desidiosum intēdas: mihi eni sufficit ꝯfusio vult⁹ mei: monēti: ⁊ nō intelligēti dicēti ⁊ nō facienti. Sz esto imitator pfectorum ⁊ spūaliū patrū: ⁊ regulā eorum exq̄re Et ne velis q̄ sūt ardua ⁊ excelsa incipe: q̄ nequaq̄ valebis ꝑficere: neq̄ ea q̄ sūt nimis exigua ⁊ ibecilla: vt multiplicata tibi merces accrescat. ¶ Ne nutrias corpusculū tuum: ne te incipit impugnare. Neq̄ illō carnalib⁹ voluptatib⁹ insuescas: ne ꝑgrauetur aīa tua: ⁊ ad ima depssus vitiis deducaris. Si aūt i hoc te dederis: vt desideria ei⁹ ꝑficias: derelinquet viā planā ⁊ rectā: ⁊ asperā ⁊ ꝑruptā incedet. Oēm ergo sordidā cogitatōez facile recipit: nec vltra pōt eē prudēs vel sapiēs. Et si iterum supra modū eundē vexaueris affligere: etiā p hoc animus grauatur: segnitia atq̄ desidia obtinebitur ⁊ supplebitur ira

cundia. In laudib⁹ q̃z ꝛ oꝛonib⁹ atq̃ȝ in bonitate obediẽtie: pigrũ ac remissuȝ effecit. Institutũ ergo tuũ: mẽsura bona ex eq̃ põdere guberneẗ. ¶ Dicito mihi: Nunq̃ȝ i stadio spectatoꝛ: eq̃s currẽtib⁹ astitisti. Ac rursum nauiculã in pelago ꝯtẽplat⁹ es? Eq̃s vero si supra modũ ad cursum cõcitati fuerint interisse: ꝛ iterũ si supra q̃ȝ mẽsura exigit fuerit flaxati: ip̃m aurigã deiectũ p diuersa traxisse? ¶ Sic ꝛ nauicula i mari si supra capacitatẽ suã fuerit onerata: fluctib⁹ cõpꝛimiẗ: ꝛ si rursuȝ leuiata: ꝛ absq̃ȝ onere fuerit: veloci⁹ vehemẽtia ventoꝝ submergiẗ. ¶ Sic etiam coꝛp⁹ ꝛ aĩa: si supra modũ ex his q̃ supra diximus fuerit ab iuicẽ p̃grauata: decidat vtrũq̃ȝ necesse ẽ: ac succũbat. ¶ Propterea bonũ ẽ: ita vnũquęq̃ȝ incipe vt pficiat: vt possit deo placere: ꝛ vtilem sibimet ipsi ac p̃ximis exhibere.

¶ Ueros et perfectos monachos cõmendãs ꝛ ad certamẽ p̃uocãs pigros p aptã similitudinẽ ꝯfutãs: ostendensq̃ȝ ex cõparatione monachi ad militẽ quõ segnis ꝛ negligẽs a diabolo vinciẗ: vigilans vero p grãm dei adiuueẗ: occasione cuius diuinam gratiaȝ plurimum cõmendat. Ca. X

X Vos estis benedictus grex chꝛisti: vos estis luminaria oꝛb terre: vos estis sal terre ꝛ colũna sub celo. Uos inq̃ȝ qui pfecti ac veri monachi estis: q̃ estis angeli super terrã: q̃ angeloꝝ ꝯuersationẽ diligitis: corpus siq̃dẽ gestatis hũanũ: opus angelicũ pficitis. Agon vẽ in q̃ ꝯtenditis tp̃alis est retributio aũt ei⁹ ꝛ laus i seculũ seculi p manet. Laboꝛ abstinẽtie vr̃e bꝛeuis ẽ: at vero p̃miũ imoꝛtale ẽ. Quãtũ ãt vos abstinẽtie regulã obſuatis: ꝛ v̾tutes cũ dilectione acq̃ritis: tñ aduersari⁹ vẽ diabolus irritaẗ: ꝛ seu⁹ efficiẗ: diuersosq̃ȝ laq̃os ad decipiẽdos vos atq̃ȝ ipediẽdos occultat. Attẽdite ergo vobis frẽs charissimi a laqueis ei⁹. Null⁹ enĩ absq̃ȝ certamine coꝛonaẗ: neq̃ȝ grã dei deserit quẽq̃ȝ: si cũ alacritate pugnauerit. Si q̃s vero semet ip̃m relaxãs: os suũ pigritia detent⁹ non opit: nec grãm ei⁹ iuocat: vt sibi auxiliũ ꝯferaẗ: ne velit grãȝ ei⁹ incusare: eo q̃ñ fuerit ab ea adiut⁹. Queadmodũ si q̃s manib⁹ ac pedib⁹ san⁹ extiterit: hẽatq̃ȝ coꝛã se p̃rimas escas oppositas: ꝛ pigricie cã noluerit eas oꝛi suo applicare: ꝛ cõmedere: ꝛ aĩaȝ suã reficere: ita ꝛ monach⁹ ex pimentũ hñs bonaꝝ deliciaꝝ diuĩe grẽ si neglexerit huiuscemodi dulcedĩe satiari. Quis enĩ misereẗ illi: q̃ hñs manũ neq̃q̃ȝ pcipiat ex his q̃ sibi ãnposita fuerint. Ut quõ misereaẗ q̃s monacho: q̃ cũ nõ hẽat sollicitudinẽ actuũ terrenoꝝ: salutẽ suã neglexerit? Compaẗ aũt monach⁹ militi igrediẽti i p̾liũ: mẽbra coꝛpis sui vndiq̃ȝ circũuallãti: donec dimicãdo victoꝛie palmã accipiat. Uigilat nãq̃ȝ diligẽti custodia: muniendo se: ꝛ decertat: verẽs neq̃ enĩ aduersari⁹ deiciat ac p̾osternat. Si vero i segniciẽ semetip̃m relaxauerit: facile miles hm̃oĩ triumphabiẗ. ¶ Eodẽ mõ etiã monach⁹: si vires aĩe sue segniẗ negligẽterq̃ȝ laxauerit: absq̃ȝ vlla difficultate a diabolo inimico suo elidetur. Permittit siq̃dẽ in coꝛde suo cogitationes turpes ac soꝛdidas: libẽterq̃ȝ i se recipit elatã sapiam: vanã glĩaȝ q̃ȝ atq̃ȝ inuidiã: necnõ ꝛ detractionẽ: odiũ: gule libidinẽ: ꝛ insatiabilẽ somnũ. In his ãt oĩb⁹: i desperatiõȝ semetip̃m deducit. Si ãt vigilauerit: sp̃ q̃ȝ i suũ p̾sidiũ grãȝ dei q̃sierit sp̃ ei auxiliabiẗ: ꝛ ab ipsa docebiẗ quõ ei placere debeat. Fitq̃ȝ i eo ipsa grã laus: ꝛ q̃ ei laudẽ exhibeat. Queadmodum si q̃s attẽdat i speculũ: idẽ ipse ẽ q̃ videat ꝛ q̃ videaẗ. Sic ꝛ grã vbi inuenerit requiẽ: ibi ĩhabitat: ꝛ ĩhabitaẗ ꝛ efficiẗ vt p̾dixi: laus ꝛ q̃ laudẽ exhibeat: neq̃ȝ absq̃ȝ hui⁹ auxilio coꝛ sibi valebit sufficere. Retribuit ãt ei si q̃s ab ea pcepit ꝛ ex vino ei⁹ eidẽ offert potũ: velut si dicaȝ ex cõpunctiõe ei⁹ retribuit lei lachꝛymas ꝛ a dulcedine vini ei⁹: hũiliationẽ pfert coꝛdis. Ex v̾tute q̃ȝ q̃ȝ assumpsit: eidẽ cõcinit psalmos. Absq̃ȝ psona siq̃dẽ: indigẽs eẽ videẗ speculũ. Cũ vero accepit psone cuiuslibȝ ituitũ: ex eo q̃ð accipit retribuit. Et si exoꝛnat⁹ q̃sq̃ȝ i eo attẽdat: idẽ ex ip̃o speculo exoꝛnat⁹ efficiẗ. Sic ꝛ hõ absq̃ȝ grã diuĩa: iopis eẽ vidẽr ꝛ idigẽs: si vero p̾meruerit grãȝ: ex hoc ipso q̃ð fuerit adiut⁹ ab ea: poterit i se emẽdare v̾tutes. Si ãt denuo fugauerit eã: desolat⁹ inueniẗ ac nud⁹: ꝛ inhabitãt i eo cogitatões turpes ac soꝛdide: sicut nicticoꝛax i domicilio. Hoĩs ergo ẽ grãȝ innocare: grẽ vero est vt ei i opitulatiõe adueniat. Absq̃ȝ grã enĩ mens nõ põt illumiari: ad ꝯtẽplãdã

multiplicē futuri seculi pulchritudinez. Et nisi scificatū fuerit cor: nō venit grā in hoie. Si aūt illuminat⁹ a grā ꝟtutes optias acq̄sierit: sibiq̄ȝ emēdationem ꝗ̄ adept⁹ ē reputauerit: multū semetipsum fallit. Neq̄ȝ ifirmitatē suā itelligēs: emulus nāq̄ȝ sibi exn̄s hm̄oi ꝓcul a se grām deturbabit. Cū ꝟo q̄s opitulatoꝝ acq̄rēs grāz diuinā agnouerit: ꝛ cū fuerit corroborat⁹ vt ꝟtutes obtineat: glificauerit deū ꝛ dixerit: glīa miseratioīb⁹ tuis dn̄e q̄ȝ me idignū grāz tuā ꝓmereri fecisti: ꝛ queadmodū voluisti emēdasti i me q̄ tibi fuerāt placita: hm̄oi agnoscēs fragilitatē suā: festiabit se diuie grē tēplū ꝑparare: ꝛ tūc efficiꝫ i eo grā ipsa sacerdos: atꝫ ipā oblatio: ꝛ esca spūalꝫ ꝛ q̄ māducat impator ꝛ regnū: edificiū q̄ȝ ꝛ q̄ edificat. Efficiꝫ q̄ȝ ciuitas: ꝛ mur⁹ iexpugnabilis et ab oi malo eū custodiet: donec ab hoc seculo ad ꝑhennam vitam ꝛ in futurū seculum transferat.

Inducens inuitationē auctoris auxiliū spōdentꝫ: ꝛ ad ablutionez vitioꝝ ꝑsuadētꝫ. Et vt ad ipm iclinenꝫ iuitati: exptū se ꝯsiliatorem ꝓtestaꝫ ꝛ offert: ꝯsulitq̄ȝ vt ad ꝑfectā singꝫlarēq̄ȝ pudicitie virtutem festinent: ꝗ̄ excellēter cōmendans pulchras inducit similitudines: tandem eos deflens qui illā habuerunt ꝛ ꝑdiderunt. Caplm̄. XI.

XI Inclina ad me aurē tuam dilectissime mihi: ꝛ ero tibi ꝯsiliator si ad vitā vis eternā ꝑuenire. O mēbrū meū si desideras introire ꝛ si ꝯcupiscꝫ btitudinē dn̄i dei tui: dicito mihi frater cur abluis faciē tuā aq̄: vt ꝓximo tuo placeas. Nec dū ꝙ respuisti vitia passionis carnis tue: ſꝫ hoꝝ adhuc vitio detinerꝫ. Si āt vis lauare faciē tuaz: dilue eā lachrymis: ꝛ ablue eā cū fletib⁹ vt in ꝯspectu dei ꝛ scōꝝ angeloꝝ cū claritate refulgeat. Facies siq̇dē q̄ abluiꝫ lachrymis: imarcessibilē decorē acquiret. Sic dicꝫ fortasse mihi. Cōfundor sordidā ac deformē faciē ꝑferre: ſꝫ ꝛ si incultā faciem: ꝛ pedes sordidatos cū corde purificato habuerꝫ: sup claritatē solis cum dei angelꝫ refulgebis. Quid etiā risum idisse rēter ꝓfers: nōne flere ac lugere te dixisti Tu ꝟo hec reliquēs risibus incōditꝫ demorarꝫ: ꝛ hoc vn̄: nisi ex eo q̄ȝ nō deside-

ras btitudinē ei⁹: nec timeas supplicia ei⁹. Qui igiꝫ tēptatiōes expt⁹ ē: poterit cōmonere eos q̄ necdū expti sūt. Et q̄ in manib⁹ latronū incidit: poterit viantes cautos ac diligētes efficere. Quia ꝙ ꝛ ego ex ꝑte tēptat⁹ sū ꝓpter segniciē meā: siq̇dē ad horā tm̄mō cautelā habui: ſꝫ mea ignauia ac pigricia i hac me felicitate cōstituit: ob hoc itaq̄ȝ cupio dilectissimi cōsiliatoꝛ existere gregi electo christi: ne ob vitia carnalia: ꝛ secularē voluptatē ab illa claritate priuemini: ꝛ a thalamo spōsi pleno leticia ꝛ exultatiōe cū decore abiciamini. Labor abstinētie vestre: velut somniū ē: redes aūt laboris ienarrabiꝫ. Attēdite vobismetipsis: ne ab vtrisq̄ȝ ꝑtib⁹ corruatꝫ: ꝛ ꝓ vtrisq̄ȝ vltionē exoluatꝫ: ſꝫ festinate poti⁹ ꝑfectā ꝟtutē aq̄rere: q̄ adornata ē oib⁹ q̄s diligit de⁹. Hāc si possideritꝫ: nūq̄ȝ deū exasperabitꝫ: nec mali aliq̄d ꝑxis vr̄is facietꝫ. Hec aūt singularꝫ ꝟt⁹ vocaꝫ: hn̄s i se pulchritudinem diuersaꝝ ꝟtutū. Queadmodū eñ regale diadema: absq̄ȝ lapidib⁹ ꝑciosis: ꝛ electꝫ margaritꝫ cōponi nō pōt: ita ꝛ hec singularꝫ pudicitie ꝟtūs: absq̄ȝ pulchritudine diuersaꝝ ꝟtutū: nō valebit cōsistere. Nā ꝛ plena regali diademati cōpabiꝫ. Sicut eñ i eo si vn⁹ lapis vꝫ margarita ōfuerit: fulgure sup caput regꝫ decēter nō pōt: ita ꝛ hec singularꝫ ꝟt⁹ si dehabuerit vnā spēm ceteraruz ꝟtutū: ꝑfecta ꝟt⁹ noiari nō pōt. Assimilabiꝫ rursum copiosis dapib⁹: ꝯditis: salis ꝟo suauitatem nō hn̄tib⁹. Queadmodū ꝙ optie dapes: absq̄ȝ sale iutiles sunt: ita etiam hec singularꝫ ꝟt⁹: in oi pulchritudine diuersis ꝟtutib⁹ adornata: si charitatē circa deū ꝛ ꝓximū nō habuerit: abominanda fortiter ꝛ inutilis habebiꝫ. Rursuz sicꝫ ē ꝑfecto alphabeto: ꝓrijs lr̄is adornata. Et si q̄s ex eo vnā auferat lr̄az: totū oim oino ad nihilū ꝯstitueꝫ: ita ꝛ hec singularis ꝟt⁹: si ex oib⁹ ꝟtutib⁹ vnā min⁹ habuerit: tota inutiꝫ repiꝫ. Compabiꝫ etiā fortissime aq̄le iuxta firmamēti celsitudinē ꝑuolāti: q̄ cernēs escā i laq̄o: tota se alaꝝ velocitate: cū igēti ipetu i eo deposuit. Volēsq̄ȝ escā ide ꝓtrahere: comp̄hēsa ē sūmitas vngule ei⁹ i laq̄o ꝛ ob dolorem ei⁹ hūiliabiꝫ ois fortitudo ei⁹: totū ꝗ̄ corp⁹ suū extra laqueū ē: ois eñ ꝟt⁹ colligata ē i eo. Siꝫr ꝛ hec singꝫarꝫ ꝟt⁹: si fuerit isicta i vno aliq̄ negocio trenoꝝ

tota in eo sic colligat. Et qđ ẽ totũ corpus pfectiõis ei⁹ absq̃ vincul ẽ: oĩs aũt virt⁹ i terra hũiliata ẽ. Et queadmodũ nõ valebit aq̃la ppter captionẽ vngule: in aeris altitudinẽ volare: nisi fuerit liberata: ita τ virt⁹ hec: nisi a terrenis negocijs liberet: pfecta eẽ ñ poterit. Quis est q̃ nõ habeat lachrymas: veniat τ defleat mecũ? Et q̃ nõ hʒ cõpũctionẽ: cõsiderẽs intelligat. Discat q̃ʒ diligẽter ab his q̃ in hac ꝟtute sũt cõuersati: q2 q̃rũdã cõuersatio: vsq̃ ad celũ puenit: veniensq̃ ad portas: in regnũ phibita ẽ introire. Hoc aũt dico dilectissimi: q2 cõuersati q̃dã in hac quã p̃dixim⁹ virtute τ adornati sũt ea cõtẽplantes eã q̃si regali diadema τ ppter exiguã rẽ: talẽ ac tantã ꝟtutẽ ad nihilũ deduxerũt. Colligata ẽ eñ mẽs illoꝝ sollicitudinib⁹ terrenoꝝ negocioꝝ: τ ob huiuscemõi vinculũ acq̃sita virt⁹ i celũ itroire nõ valebit.

Dictoꝝ occasiõe exhortãs eũ q̃ p̃tactã pudicitie τ castitatis virtutẽ habʒ: ne illã amittat tradẽdo se i vincula inimici: idoneũ exẽplũ adducẽs atq̃ demõstrãs quõ hec virt⁹ liberari possit: ita vt nihil ei nocere possit. Ca. XII

XII Vide ergo charissime mihi: ne temetipm iimici alligãdũ viculis tradas: τ admirabilẽ ꝟtutẽ destruas: quã multis laborib⁹ acq̃sisti: neq̃ celestes portas: acq̃sitã ꝟtutẽ introire phibeas: ne corã spiritali thalamo ɔfusione adopta cõsistat: neq̃ p vnũ capillũ alligãs eã: τ ad solũ terre infigat: sʒ tribue ei fiduciã τ vocez excelsã: vt exultãs ingrediat in thalamũ τ mercedẽ laboris sui possit ɔstanter ac sublimi voce clamare. Et obstupescẽdũ miraculũ: quõ tã imanis ac fortissimus leo: p vnũ capillũ ligat⁹: hũilis τ captiuus effect⁹ ẽ. Leoni siq̃dẽ hec virt⁹ cõpabit: oĩb⁹ bonis ac pfectis opib⁹ adornata: τ q̃si ab illo vno capillo terrenis sollicitudinib⁹ colligata ẽ. Quobrẽ vigila dilectissime vigila: moue q̃ʒ man⁹ tuas: τ hũc exiguũ capillũ abscide: neq̃ ñ venias in derisũ: sicut fortissim⁹ ille sãson.
Iudi. 15. d Memẽto qđ mille viros occidit: τ quasi vnũ capillũ: funes validissimas extremũ portauit: τ seipm a vinculis liberauit: τ inimicos iterficiẽs deo victoriã reputauit: τ p orõnẽ suã ex ipa maxilla fontes aq̃ pduxit: h talis ac tãt⁹: q̃ hec vniuersa pfecerat: postea semetipm victũ aduersarijs tradidit. Hũiliat⁹ ẽ nimiũ: p eo qđ crines ei⁹ ablati sũt: τ terribil illa atq̃ mirabil virt⁹ ei⁹ deuicta ẽ. Attẽde ergo τ tu tibimetipsi: neq̃ñ admirabilẽ castitatis virtutẽ: p paruã sollicitudinẽ colligãdo hũiles: sʒ liberã eã efficiẽs ab oib⁹ negocijs q̃bus ledit τ adornãs pmitte i celũ. Sic aũt eã libera: queadmodũ aq̃la descẽdẽs in pfundũ vt inueniat p̃ciosissimã margaritã. Cũq̃ iuenerit ptin⁹ ad excelsa ɔscẽdit: totũ q̃ corpusculũ ei⁹ aq̃s exhibet. Nõ eñ pmãsit i loco suo: ipsa aũt cũ diuitijs prexit in ardua. Eo dẽ mõ etiã tu ppera oĩbus terrenis negocijs liberari: τ adornat⁹ pfecta virtute q̃si vestimẽto induere ea. Excuba vigilãter dieb⁹ ac noctib⁹ horis ac momẽtis: ne spolieris ab ea. Hec aũt singularis virtus de qua loq̃mur adornata in omni pulchritudine diuersarũ virtutũ: nullis negocijs terrenis noceri poterit. Tribulatio eñ patiẽtiã opat: egestas vero ac volũtaria paupas: terra est opationis ei⁹: ex ipsa eñ fructificat iusticie fruct⁹: sic neq̃ infirmitas eã ledere p̃t: ex ipsa eñ virtute τ gloria induit apud deũ. Sic aũt adulatiões diuersarũ rerũ nequaq̃ valebũt iminuere eã ab ipsis aũt acq̃rit laudẽ in vitã eternã. Persecutio nõ poterit terrere ea: nec pauorẽ ei incuttere. Ex ipa: corona pulchra ac pfecta cõponit: qua deo gloriaʒ cũ gaudio τ exultatione exhibeat: sed neq̃ nuditas põt ei segniciẽ torporis incuttere: eo q̃ ex ipsa ei stola claritatis contexit. Fames sic pusillanimitatẽ ei nõ poterit generare: ex ipsa eñ mẽsa ei p̃parabitur in regno celoꝝ. Sed neq̃ p sitim poterit ea desidia circũdari: ab ipsa eñ p̃parabit ei padisus leticie. Neq̃ vero pauptas poterit eã ad illecebras diuitiarũ ipellere: ex ipa nãq̃ btitudine deuz possidebit. Uigilie q̃ʒ τ flet⁹: coronã pfectiõis: τ fontes puritatis ei⁹ existũt. Hũilitas τ mãsuetudo: fundamẽta sũt edificij eius. Mors nõ p̃ualebit mortificare eã: sʒ neq̃ sepulchrũ cõcludere eã p̃t: neq̃ virtutes valebunt retinere eã. Ipsi quoq̃ celi: nõ valebũt portas suas claudere corã anima que virtutib⁹ viget sed mox vt viderint eã: cũ gaudio referant.

Mille milia z decies dena milia angelo
rũ z archangloꝝ: throni ac dñatiões: et
principat⁹ nõ valebũt cõminari ei: ſʒ cũ
gaudio vult⁹ sui suscipiẽt eã: z i manib⁹
suis tollẽt: z añ sedẽ maiestatis offerẽt
eã. Exultabit ꝗ̃ʒ pr̃ i ea z fili⁹ cũ spũscõ.
Exultabit ꝗdẽ in ea spũsctũs: qz tẽpluʒ
sctm̃ ei effecta ẽ: z ihabitauit in ea. Ex-
ultabit i ea vnigenit⁹ fili⁹: qz sp̄ deside-
rauit eũ: p̄ter eũ nihil voluit possidere.
Exultabit in ea pr̃: qz dilexit eũ: z volũ-
tati ei⁹ nullã p̄tulit volũtatem. Exulta-
bũt sup̄ eã celi cũ ꝟtutib⁹ suis: z pariter
ꝯcidẽtes glorificabũt pr̃eʒ z filiũ z spm̃
sctm̃: videtes eã in oĩ angelica ꝟtute: et
in omni pulchritudine iusticie adorna-
tã. Exultabit etiã paradisus: qz heredi-
tatẽ in eo sortita est.

In persona auctoris glo

rificãs z magnificãs dñm amatorẽ hoiʒ
multisꝗ̃ʒ deuotꝭ dep̄catoĩb⁹ benignitatẽ
ei⁹ ꝑ mẽtꝭ illũinatõe vulneꝝ suoꝝ sana
tiõe ac gr̃e collatõe iterpellãs. Ca. XIII

XIII Gloria et magnifi
cẽtia soli beignissimo atꝫ ama
tori hoim deo: ꝗ nobis regnuʒ
ꝑ suã gr̃aʒ ꝯstituit. Sana me dñe z sana
bor: qz tu sol⁹ es sapiẽs: z misericors me
dic⁹. Supplico bonitatẽ tuã sana vul-
nera aĩe mee: z illũina oculos mẽtꝭ mee
vt ꝯsideret dispẽsationẽ meã: ꝗ sup̄ me
sp̄ efficit̃: qz ifatuata est mẽs mea z gr̃a
tua: ꝗ ẽt sal ꝟitatis ꝯdiat eã. Et ꝗd ad
te hec oro dñe ꝗ cũctoꝝ es p̄scius: quicꝗ̃ʒ
scrutator es renũ z cordis: z sol⁹ oĩa no-
Ps. 142. sti? Sicut t̃ra sine aq̃ sitit ad te aĩa mea
z desiderat te cor meũ. Qui aũt diligit te
idesinẽter: tua gr̃a satiabit̃. Sicut eniʒ
sp̄ audisti me: etiã nũc ne despicias dep̄-
cationẽ meã. Ecce em̃ q̃si captiua ẽ mẽs
mea: te solũ saluatorẽ exq̃rẽs. Mitte ita
ꝗ̃ʒ gr̃am tuã velociter in auxiliũ meũ: z
satiet esuriẽ meã: z siti mee potũ tribu-
at. Te solũ desidero insatiabilem dñm.
Quis em̃ poterit te insatiari: ꝗ te ex ꝟi-
tate dilexerit lumẽ ꝟitatꝭ: z luminis tri
butorẽ? Da mihi petitionẽ meã: z dona
mihi dep̄cationẽ meã: z distilla i cor me-
um stillã dilectiõis tue. Ascẽdit in cor
meũ: q̃si in siluã flãma charitatꝭ tue: et
deuoret spinas z tribulos pessimas cogi
tatões. Et tribue mihi copiose z sine mẽ
sura q̃si de⁹ hoĩ gr̃am tuã: z dona mihi
q̃si rex regũ: z multiplica q̃si bon⁹ filius
boni pr̃is. Si aũt in ꝗbusdã priuat⁹ suʒ
aut priuor q̃si terren⁹ aut fili⁹ terreni: ſʒ
tu ꝗ replesti hydrias bñdictiõe tua: im-
ple sitim meaʒ gr̃a tua: z ꝗ satiasti ꝗnꝗ̃ʒ Luc. 9
milia viroꝝ de ꝗnꝗ̃ʒ panib⁹: iple esuriẽ
meã: imẽsa copiosa bonitatis tue. Ama
tor hoim benignissime sup̄ fenũ z flores:
z sup̄ oẽm herbã viridẽ terre: sine inui-
dia in hoc tp̄e gr̃a tua effusa ẽ: q̃to ma
gis seruoꝝ tuoꝝ: ꝗ te dep̄cant̃ petitioni
b⁹ largiri te ꝯueit? Ecce em̃ terra fulgo
re coruscat z volucres voces suas imu-
tãt: a gl̃ia multa sapie tue. Ecce aũt ter-
ra varietate florũ q̃si diploide induit̃: ꝗ
sine manib⁹ texit̃. Exultat aũt: z festiui-
tatẽ duplicẽ celebrat. Unã ꝗdẽ ꝑ adaʒ
filio suo primogenito: qz viuificat⁹ ẽ in
christo: alterã ꝑ dño suo: qz descẽdẽs sup̄
eã ambulare dignat⁹ ẽ. Ecce em̃ vt mare
multiplicat̃ gr̃a tua: z eos ꝗ in ip̄o na-
uigãt facies eẽ locuples: eadem gr̃a dei
etiã mihi loq̃ẽte ad te fiduciã tribuat.
Qui suscepisti duo minuta vidue illi⁹ z Mar.
laudib⁹ extulisti: suscipe dep̄cationẽ et
orõne meã: z dona mihi petitionẽ meã:
vt tẽplũ sctm̃ efficiar gr̃e tue: z vt ihabi
tet i me z ip̄a me doceat quõ em̃ placere
debeã: vt pulset in mẽbrꝭ meis atꝗ̃ʒ i vi
scerib⁹ meis velut in carixa ꝗ sũt plena
cõpunctiõis atꝗ̃ʒ leticie. Mẽs q̃ʒ mea
q̃si q̃dã fenũ ꝯstringat̃: ne oberrans in
pctõ corruã: z a claritate lumis expellar
Exaudi me dñe exaudi me: z p̄sta vt vo-
cari merear in regnũ tuũ: ꝗ q̃si errãs erã
nũc aũt sũ ꝯgregatus: ꝗ eraʒ imũdus: et
mũdat⁹ sũ: z ꝗ insipiẽs erã: nũc ꝟo sapi
ens sũ: z ꝗ aliq̃n inutil̃ erã: nũc aũt vtil̃
effect⁹ sũ. Grex tu⁹ elect⁹: monachoꝝ q̃ʒ
ꝯuẽt⁹: z oĩm scõꝝ ꝗ placuerũt añ te: qui
nũc in ꝑadiso exultãt: iã dep̄cant̃ ꝑ me:
z obsecrãt te solũ amatorẽ hoim. Exau-
dies q̃ʒ eos z saluabis me obsecratiõib⁹
eoꝝ. Ego q̃ʒ ꝑ eos tibi gloriã z laudẽ of
ferã: ꝗ exaudisti orões eoꝝ z misert⁹ es
mihi: z nõ despexisti petitões eoꝝ ꝗ ꝑ sa
lute aĩe mee ꝑfuse sũt. Tu ãt dñe ꝑ p̄phis
tuis dixisti: aperi os tuũ z iplebo illud. Ps.
Ecce itaꝗ̃ʒ os serui tui: cũ corde aptũ ẽ:
iple illud gr̃a tua vt sp̄ te bñdicã christe
saluator me⁹. Irriga cor meũ amator ho
minũ benignissime: redde rorẽ gr̃e tue.
Queãdmodũ terra dñi serit̃ generatiões

fuas non valet enutrire: nisi a bonitate tua fuerit visitata: sic neq cor meũ ꝓloq valet: q̃ tibi sũt placita absq grã tua et fructificare fructũ iusticie. Ecce aũt nascẽtia terre enutrit pluuia superueniens: necnõ etiã arboꝝ nascẽtia floꝝ varietate depingit: sic etiã ros grẽ tue: mẽtẽ meam illũinet vt florib⁹ cõpũctionis ⁊ hũilitatis ac sapie eã adornet. Et q̃d dicã Ecce enĩ oro mea ĩfirma existit: ⁊ ĩniq̃tates mee: gemere me cõpellunt. Uincat grã tua. Qui apuisti oculos ceci: oculos mẽtis mee adapi: vt pulchritudinẽ tuã sp desiderẽt. Et q̃ apuisti os subiugalis: api os meũ ĩ laudẽ⁊ gloriã grẽ tue. Qui posuisti terminũ mari verbo p̄cepti tui: pone etiã terminũ cordi meo p grãz tuã vt nõ decliner ad dexteram neq ad sinistrã a pulchritudine tua. Qui aquã ĩ deserto tribuisti pplo nõ credẽti: sz cõtradicẽti: dona mihi cõpũctionẽ: ⁊ ocul meis lachrymas: vt defleã dieb⁹ ac noctibus dies vite mee: cũ hũilitate ⁊ charitate: ⁊ puritate cordis. Appropiet oro mea in ꝯspectu tuo dñe: dona mihi ſmonẽ scm̃ vt tibi offerã manipulũ ꝯfessiõis mee repletũ: ⁊ dicã gloriã ei: q̃ mihi hec tribuit: vt ei etiã ego offerã q̃d ab eo ꝑcepi: et adorẽ eũ: q̃ mihi tãta largit⁹ est. Exaudi dñe orationẽ serui tui: qui es sup oĩa benedict⁹ in secula seculoꝝ Amen.

Sancti Effrem diaconi. De cõpunctione cordis. Liber primus explicit.

Incipit liber scd̃s eiusdẽ de eadẽ Cõpunctione.

Inuitãs nos ad cõpũctionẽ ⁊ docẽs quõ ad illã ꝑueniat: ꝓhibẽsq negligentiã ac pusillanimitatẽ ⁊ exhortãs vt dñm ĩuocem⁹ fiducialiterq ei seruiam⁹: corda nr̃a scĩficem⁹: nobis inuicẽ ignoscam⁹: atq de ꝑfectiõe nr̃a nõ p̄sumam⁹: pulchre tãdẽ monachũ agro seminato cõparans. Ca. I

1 Venite charissimi mihi: venite pr̃es ac fr̃es grex saluatoris elect⁹: venite negociemur q̃adusq nũdine celebrant. Replete lachrymis oculos vr̃os: ⁊ ianue cordis vr̃i oculi referent. Loq̃mini verbuz vite adinuicẽ: ⁊ ꝯfestim mẽs vr̃a cõpungẽ de regno ac ꝑadiso. Sensũ bonũ assumite: ⁊ ꝯtin⁹ negocia terrena ꝯtẽnetis. Nemo p segniciẽ relaxet: neq ipusillanimitatẽ veniẽs expauescat. Neq ꝯtimescat aliq̃s neq vereat: sz ꝓni vel improbe ĩuocem⁹ dñm nr̃m: ⁊ ꝯstãter seruiam⁹ saluatorĩ nr̃o: ⁊ ꝯfestinãtes q̃z scĩficem⁹ corda nr̃a ꝓpter sp̃m scm̃. Cõspirem⁹ ad inuicẽ ⁊ obsecrem⁹: ignoscam⁹ alterutrũ ĩ toto corde nr̃o. Serui enĩ sumus q̃ sine mẽdacio ẽ dei: q̃ ait: Amen amẽ dico vobis: nisi dimiseritis ex corde vr̃o delicta vr̃a alterutrũ nec pr̃ vr̃ celestis dimittet vobis delicta vr̃a. Et per scõs apl̃os suos indicauit nobis: q̃tiẽs fratri remittere oporteat: dicẽte petro: Quotiẽs si peccauerit ĩ me frater me⁹ ĩdulgeã ei vsq septies? Ait illi dñs. Non dico tibi septies: sz septuagies septies. Nos v̾o ĩterdũ nec tertio ĩ die ĩuicẽ ignoscim⁹. Obsecro vos charissimi mihi: ⁊ suppliciter rogo o amici mei: vigilate in hoc breui tp̄e: in hac vñdecia hora ꝯtẽdite. Iã enĩ vespa appropinquauit: ⁊ cũ glĩa multa remunerator adueniet: reddere vnicuiq ſm opa ei⁹. Attẽdite vobis: ne q̃s emẽdatiorẽ vitã exerceat: ⁊ q̃si ꝯfidens ⁊ negligẽs imensaz ei⁹ remunerationẽ amittat. Silis aũt ẽ monach⁹ agro seminato: q̃ cũ rore ⁊ imbrib⁹ ꝯsueuit exerceri ⁊ fructificare fructũ iusticie ⁊ leticie. Cũ autẽ ad suũ fructũ ꝑuenerit: maiorẽ ĩgerit curã agricole. Sollicit⁹ enĩ ꝑuigilat ⁊ timet ne sata sua aut repẽtinus grãdo aut cãpoꝝ iumẽta subuertat. Ita ⁊ mõach⁹ q̃adusq in hoc corpe degit: q̃tidie sollicit⁹ curaz adhibeat p imortalitate vite sue: ⁊ p negligentiaz inuanũ cucurrisse inueniat. Gaudiũ ⁊ leticia agricole ẽ: q̃n messẽ suam ꝯgregat: ⁊ laboꝝ p̄mia fuerit assecutus. Eodẽ mõ letabunt angeli dei in celis: q̃n q̃s meruẽs deũ cursũ ꝓpriũ cõsũmauerit replẽs horrea. Agricula in securitate constitut⁹: epulat atq exultat: et monach⁹ cũ in horrea iuerit posit⁹. i. in mansionẽ eterne vite: cõfestim ascẽdãt diuitie eius ad celum. Math. 6. c Math. 18. d

Excitãs nos ad vigilãtiã in belli certamie: virtutẽq nr̃am cõsolans ex virtute dñi q̃ est agonista nr̃: atz exhortãs ad mutuũ adiutoriũ: vt sic in vnũ ĩuicẽ ꝯspirãtes aduersariũ nr̃m cõ-

fundamus ac supem⁹ ⁊ deū honorificemus. Et ob hoc cōmēdās multitudinē monachoꝝ sic deo militātiū: multis rebus tā multitudinē monachoꝝ ꝙ̄ singulos monachos cōparando. Ca. II

II Vigilem⁹ dilectissimi mihi: vigilemus donec in bello ꝯstituti sum⁹: ⁊ ꝯtra dia bolū dimicem⁹. Pugna q̄dē ei⁹ ī ꝓmptu ē: ipse aūt ifirm⁹ existit ac debilꝭ: nr̄ āt dñs ⁊ agonitheca q̄ est rex regū his q̄ alacriter dimicauerit ⁊ ꝟtutē ꝓstat: ⁊ coronā imarcessibilē. Quēadmodū eñ puluis a vehemētia vēti spergiꝭ ⁊ ipugnaꝭ ita ⁊ aduersari⁹ nr̄ ad nihilū redigeꝭ qñ vox nr̄a in dei laudib⁹ ꝯsonat: ⁊ orōnes nr̄e plene lachrymis dño exhibenꝭ. Nemo ꝗ segniter agat nec timeat: sꝫ is q̄ fortis ē ifirmiorē adiuuare festinet ⁊ q̄ alacer est: pusillanimē ꝯsoleꝭ. Qui abstinēs est iordinatū ⁊ ihonestū icrepet ⁊ obiurget. Sic eñ inuicē ꝯspirantes ⁊ pariter triūphātes: cōculcatorē nr̄m cōfundim⁹ ⁊ dñm nr̄ꝫ q̄ in celꝭ ē honorificem⁹. Sciēꝫ angeli in nos letanꝭ: ⁊ q̄ vidēt nos ⁊ audiūt de nobis edificanꝭ. Paradisus fructib⁹ leticie ac varijs florib⁹ plenus multitudo ē monachoꝝ: i idip̄m adornata in dilectiōe dei. Quasi fons bon⁹ ⁊ aq̄s exundātib⁹ multitudinē arborū irrigās: multitudo ē monachoꝝ: ī idipsā psalmoꝝ cursū cāt⁹ lachrymis irrigātiū. Sicut ciuitas murata ⁊ munitiōibus circūsepta: multitudo ē monachoꝝ inidip̄m alterutrū ꝯspirātes in dilectione dei. Diadema ꝯtextū lapidib⁹ ꝑciosis ⁊ splēdidis margaritꝭ: multitudo est monachoꝝ in idip̄m in oē op⁹ bonū ornata. Nauis repleta regalib⁹ opib⁹: multitudo ē monachoꝝ in idip̄m plena dñi charitate. Oliua speciosa ac fertilꝭ: multitudo ē monachoꝝ: in idip̄m ꝯfirmata in dilectiōe dei. Imago regalis hñs admirabilē historiā: ex oibus electꝭ coloribus: ⁊ florū varietate depicta: multitudo est monachoꝝ: in idip̄m diuersis virtutib⁹ adornata. Castra scrōꝝ angeloꝝ multitudo est monachoꝝ: habitās in idip̄m: mētē suā sꝑ hñtes ad deū. Sicut mel ⁊ fau⁹ ori applicat⁹: sic rñsio frīs cū charitate ⁊ hūilitate ad ꝓximū suū. Sicut aq̄ sitiēti ī estu: sic sermo ꝯsolātꝭ fratrē in tribulatione ei⁹. Sicut q̄ cadēti porrigit manū ⁊ erigit eū: ita ⁊ ꝟmo vite ⁊ ꝯsolationis: erigit segnē aiam ac pusillanimē. Sicut sata: leta ⁊ electa ⁊ bona: in terra culta ⁊ optia: sic in aīo monachi cogitatiōes bone ⁊ vtiles. Sicut alligatura bona ⁊ fortis in edificio: ita in corde monachi magnanimitas. Sicut lāpas lucida in loco tenebroso refulgens: sic monach⁹ mēte sobria: ⁊ corde vigilāti in tꝑe psalmodie sue. Sicut vīculis ⁊ catenis cōstringiꝭ aq̄la: sic monachus mūdi sollicitudinib⁹ innodaꝭ. Sicut spine ⁊ tribuli in agro optio: sic cogitatiōes turpes ac sordide in aīa monachi. Sicut cācer serpēs ⁊ putrefaciens carnes: neq̄ finē sanitatis recipiēs sic memoria malicie in aīa monachi. Sicut vermis corrūpit lignū: sic inimicitia corrūpit aiaꝫ monachi. Sicut tinea exterminat vestimētū: sic detractio aiaꝫ monahi. Sicut lignū excelsū q̄deꝫ ⁊ speciosū: attñ ifructuosū: sic monach⁹ sꝑbus ⁊ insolēs. Sicut fruct⁹ delectabilis ⁊ speciosus extrinsec⁹: putridus vero intrinsec⁹: sic monachus emul⁹ ⁊ inuidia plenus. Sicut q̄ iactans lapideꝫ in fonte purissimo cōturbat eū: sic monachi iracundi respōsio ꝓximi mentē cōturbat. Sicut si euellat q̄s radicit⁹ arborē plenā fructib⁹: ⁊ transplātet eā in aliū locū: fruct⁹ eius marcescunt: ⁊ folia arescūt: sic monach⁹ derelinquēs ꝓpriū locū: ⁊ diuersa plustrans. Sicut edificiū fundamētū nō habēs supra petraꝫ: sic monach⁹ patiētiā nō habens in tribulatōib⁹ suis. Sicut astās q̄s añ regē ⁊ loquēs ei: vocat⁹ aūt a seruo suo relinq̄t regē ⁊ se ad ꝯfabulatiōes serui cōuertat: sicut monach⁹ in psalmodia sua: si itētionē mētis sue a deo reflectat. Sicut pōdus salis deprimit infirmū: sic monachū somn⁹ ī tꝑe psalmodie sue. Intelligam⁹ ꝗ charissimi cui assistim⁹. Sicut ꝗ angeli cuꝫ timore ⁊ tremore hymnū cātantes astāt: ita ⁊ nos debem⁹ cuꝫ corde puro ⁊ mente in psalmodijs nr̄is tꝑe orōnis: corā deo cōsistere: ne corpe q̄dē videamur assistere: sensib⁹ vero negocijs terrenis ꝑuagari. Sicut eñ nauis fluctib⁹ pelagi circūferꝭ: sic ⁊ monachi mēs in terrenis negocijs ꝑuagaꝭ.

Exhortās ad tēptationes sustinēdas ⁊ iducēs ea in q̄bus cōsistit

gl'iatio mõachi: docẽsq; quõ is q̃ vitijs p̃occupat⁹ ẽ pulsare deat ad ostiũ dñi: q̃ nõ deerit si pulsãs ꝑstiterit: sed miseri corditer subuenit. Ca. III.

III Negregemus ergo cogitationes nr̃as a negocijs terrenis: vt gl'iaʒ apd dñm nostrũ h̃re mereamur. Sustineam⁹ aduersarij tẽptam̃ta: vt gl'iaʒ ꝑcipiam⁹. Gloriatio ãt mõachi: pacia i tribulationib⁹ suis. Gl'iatio mõachi: lõganitas cũ charitate Gl'iatõ mõachi: cũ nullas res p̃ntis scl'i possidere ðsiderat. Gl'iatõ monachi: ⁊ laus i ꝯspectu ãgeloꝝ ⁊ hoĩm: hũilitas ⁊ simplicitas cord'. Gl'iatio mõachi: vigi- lie ⁊ flet⁹ i orõnib⁹ suis. Gl'iatio monachi: mãsuetudo cordis ⁊ silẽtiũ. Gl'iatio monachi qñ deũ toto corde dilexerit: et ꝓximũ tãq̃ seip̃m. Gl'iatio mõachi: abstinẽtia escaꝝ ⁊ a mltiloq̃o ligue. Gl'iatio mõachi: qñ ꝓxio tãq̃ sibĳp̃i cõpatit Gl'iatio monachi: qñ ṽba ei⁹ opib⁹ ꝯsonãt. Gl'iatio monachi: qñ i loco suo ꝑmanet: ⁊ ñ huc atʒ illuc q̃si fenũ a vẽto trãsfert. Heu mihi dilectissimi: q2 fact⁹ suʒ sicut machina seu follis fabri ferrarĳ: q̃ replet ⁊ euacuat nec aliq̃d in se ꝯtinet venti: sic ego enarrãs ṽtutes christi: ab oib⁹ his lõge me sentio. Gl'ia ⁊ adoratõ magnitudini ei⁹. Charissimi siq̃s vr̃m p̃occupat⁹ fuerit cogitatiõib⁹ sordidis ac turpissimis: nõ negligat nec segniter agat: neq; in desperatiõnẽ semetip̃m adducat: sʒ effundat cor suũ in ꝯspectu dei ⁊ igemiscẽs: defleat ⁊ dicat. Exurge dñe intẽde iudiciũ meũ: ⁊ iudica me ẜm iusticiã tuã. Opus manuũ tuaꝝ sũ: vt q̃d
Ps.142. dereliquisti me? Quare faciẽ tuã auertis obliuisceris humilitatis mee? Quia ꝑsecut⁹ est inimic⁹ animã meã: humiliauit in terra vitã meã. Infixus sum in limo ꝓfundi: ⁊ nõ est substantia. Suscipiat me gratia tua dñe vt non pereã. Si ita ꝑmanseris: ⁊ inuocaueris deũ: cõfestim amator hoĩm deus: mittet gratiam suã in cor tuũ: ⁊ cõsolationẽ tibi ⁊ requiem a laborib⁹ tuis: in expugnatiõe quã sustines cõferet. Talẽ ḡ habẽtes beniguũ dñm: nõ negligamus: ⁊ talẽ misericordem saluatorem habẽtes nõ segniter agam⁹. Donec hic degim⁹ miseret ⁊ saluat: ⁊ remissionẽ nostroꝝ tribuit delictorũ ⁊ iniquitatib⁹ nostris: si nos voluerim⁹ ꝯgnoscit. Quis nõ ãmiret: q2 ꝑ lachrymas hui⁹ breuissimi tp̃is: peccata dimittit: ⁊ ipsa vndecima hora: miliũ nos vulnerũ sauciatos ꝑ lachrymas sanat? Et rursum cũ sanauerit: mercedem cõferet lachrymaꝝ. Hic eni nr̃m est eius grãm inuocare vt sanet: ⁊ mercedẽ exhibeat sanitatis. Nõ ḡ negligam⁹ frẽs sed festinem⁹ sanari: quia vt superi⁹ memoraui: hic miseret de⁹ ꝑ grãm suã ibi aũt nequaq̃: sed iustũ iudiciũ ⁊ vltio ⁊ retributio gestoꝝ est. Ibi misericordissim⁹ ille abraaʒ: imisericors inuenitur ⁊ qui ꝓ sodomitis vt saluarent fuerat depcat⁹: ibi ꝓ vno pctõre vt miscðiaʒ inueiat: mime depcat. Nõ ḡ colliget mẽs nr̃a negocijs terrenis fratres charissimi sed festinem⁹ cõparticipes fieri oim sctõrũ: ⁊ coheredes venerabiliũ patꝝ nr̃oꝝ vt nõ priuemur a ꝯuersatiõe eoꝝ: neq; a btã claritate ip̃oꝝ sepemur. Festinemus aũt magis: vt cũ ꝑfect' ac fidelib⁹ coronemur: sin vero vel cũ multis placentiũ laudẽ p̃conĳ mereamur.

Btĩficans digne deo militãtes ⁊ coronã eterne btitudinis ꝓmerẽtes: excludensq; negligentiũ excusationẽ: ⁊ plib⁹ eos rõnib⁹ terrẽs: ad vigilãtiã ⁊ cõpũctionẽ ꝓuocat. Ca. IIII.

Beatus qui in agone certauerit: vt cũ ꝑfectis victorie coronã accipiat. Miserat ṽo q̃ h̃ tp̃s vite sue negligẽter ꝯsumpserit: vt idign⁹ sit etiã cũ minimis collaudari. Btũs q̃ ꝓmeruerit claritatẽ illoꝝ: ⁊ btũs q̃ dign⁹ fuerit laude eorum. Btũs q̃ ꝓmeruerit coronã illoꝝ ⁊ btũs q̃ dign⁹ fuerit i nũero eoꝝ esse. Btũs q̃ ꝓmeruerit hereditatẽ eoꝝ: ⁊ btũs q̃ dign⁹ fuerit mẽsa ꝯuiuĳ eoꝝ. Btũs q̃ epulationẽ eoꝝ ꝓmeruerit degustare: audire vocẽ illam. Uenite bñdicti pr̃is mei: Math.25.c possidete regnũ q̄d patũ ẽ vob a ꝯstitutione mũdi. Quã excusationẽ si neglexerim⁹ hẽbim⁹ vbi scl'aris hõ iterdũ excusationẽ obtinet vtpote q̃ i scl'o colligat⁹ est: nos aũt q̃d dicem⁹: in q̄b⁹ nos eẽ ipeditos cãbimur? Timendũ ẽ ⁊ tremẽdũ ne forte hi qui nos ꝯstitutos h̃ laudib⁹ efferũt: illic nos deridere incipiãt: ⁊ q̃ h̃ nos btificãt: illic nos similiter exꝓbãt ⁊ isultẽt nob. Ne ḡ charissimi desidia

nobis aut sollicitudo mūdi dulcescat: ⁊ amaricari nobis eṫni ignis ⁊ imortaliū vermiū supplicia sentiam⁹: defleam⁹ modicū: vt a fletu ꝑpetuo liberemur. Uigilemus sobrie paulisꝑ charissimi. Cur nō suademini saluatoris nr̄i ſmone: qḋ ad uent⁹ ei⁹ q̄si fulgor coruscās ⁊ repēte adueniat. Nō itelligit[is] qḋ nr̄a fiet opinio ecce hic aut ecce illic? nō ꝑtimescitis qḋ vnusq̄sq₃ ſm op⁹ suū hora illa recipiat. Attēdite vobis ne vos subito cōphendat: ⁊ culpare nosmetipos icipiam⁹ nihil ꝓficiētes: ⁊ vnusq̄sq₃ plorās atq₃ eiulans dicat. Heu mihi cur neglexi? Heu mihi ifelici: q̄re ꝯtēpsi? Et multū ābliora imp̄ssura sua afferret: ⁊ i nullo ꝓficiēt. Credite mihi dilectissimi: q̄r iā vndecima hora ē: credite q̄r ꝯsūmatio h⁹ sc̄li appropinq̄uit. Aut nisi ocl'is vr̄is videritis: fortasse nō creditis? Uidete ne in nos sermo ꝓphetic⁹ adipleat̄ dicēs. Ue q̄ ꝯcupiscūt diē dn̄i: festinem⁹ itaq₃ ne iueniamur sicut seru⁹ ille: quē adueniēs dn̄s su⁹ repit dormiētē ac negligētē.

¶ Suadēs occasiōe dictorū vt iportune deū dep̄cemur q̄ten⁹ nō liberet a futur[is] mal[is] ⁊ regni sui ꝑticipes faciat: plures adducēs cōpuncti cordis obsecratiōes: petitiones: atq₃ supplicatiōes quib⁹ exorādus est dn̄s. Ca. V

V Uide queso vigilem⁹: ne nos ita ieueniamur. Importune atq₃ improbiter dn̄m nr̄m glorificem⁹: ac dep̄cemur eū vt nos a tenebris ⁊ stridore dētiū liberet: ⁊ regno suo nos dignos efficiat. ¶ Obsecro te saluator mūdi iesu christe: respice in me ⁊ miserere mei: ⁊ libera me a multitudie iniq̄tatū mearū. Spreui eñ oīa q̄ fecisti mecū a iuuētute mea. Me eñ idiotā atq₃ sine intellectu: fecisti vas repletū sc̄ia ac sapia: ⁊ multiplicata ē suꝑ me gr̄a tua: ⁊ satiauit esuriē meā: ⁊ refrigerauit sitim meā: ⁊ illūinauit obscuritatē meā: ⁊ ꝯgessit ab errore cogitationes meas repleuitq₃ sin⁹ meos. Et nūc adoro: obsecro: ꝓcido q₃ ac supplico: ꝯfitēs infirmitatē meā. Propter tuā bonitatē sine fructū gr̄e tue: cōserua eam mihi in thesaurū tuū: vt rursū mihi tribuas eā in illa die ne iterū irascar[is] amator hoīm ¶ Nō eñ sustineo fluct⁹ iundatiōis ei⁹: iō obsecro te: ꝯterue agēs: eq̄ supra modū multiplicata ē suꝑ me. ¶ Lingua eñ mea ifirmata ē: nō occurrēs disserere eā. ¶ Obstupuit aūt ⁊ mēs mea: nō sustinēs multitudinē fluct⁹ ei⁹. Imago ⁊ splēdor bn̄dicti pr̄is: da mihi refrigeriū a fluctibus: vt ignis cor meuz renesq₃ cōburet. Mihi eā tribue rursū: ⁊ salua me i regno tuo: ⁊ ne meminer[is] iniq̄tatū mearꝫ ⁊ audebo postulare. ¶ Da mihi petitōez meā ⁊ factio apḋ me māsionē cū bn̄dicto pr̄e tuo i die aduent⁹ tui: ⁊ da mihi petitiōez meā: q̄r tu sol⁹ dator es vite mee. Coopi q₃ iniq̄tates meas ab oīb⁹ not[is] meis: et suscipe lachrymas meas. ¶ Appropiquet ad te flet⁹ me⁹: memēto etiā lachrymarꝫ mearꝫ q̄s ꝓduxi i ꝯspectu sc̄orꝫ martyrū tuorꝫ. Misericordiā inueniā in illa hora terribili: vt ꝓtegas me sub pēnis gr̄e tue ¶ Si aūt voluer[is] facere mecū ſm iniq̄tates meas. Heu mihi miserabili. Amator hoīm benignissime: legio a te gregē porcorꝫ absq₃ lachrymis postulauit: ⁊ dedisti ei. Ego aūt cū fletu ⁊ gemitib⁹ supplico bonitati tue: libera me ab iniq̄tatib⁹ meis ⁊ dona mihi regnū tuū. ¶ In me ita q₃ pctōre demōstra ineffabilē miscōdiam tuā: ⁊ fac me ꝑticipē latronis illi⁹: q̄ per vnū v̄bū heres ꝑadisi effect⁹ ē: illuc me introduc ꝓpter tuā benignitatē. Abscōdar q₃ ibi inter mediū arborꝫ ei⁹: ⁊ videā locū vbi adā occultat⁹ ē: cū alacritate et leticia: vbi dictū ē: adā vbi es. Ad orōnem ⁊ gloriā tibi offerā: q̄r exaudisti orōnez meā ⁊ iniq̄tates despexisti. O dn̄e pone lachrymas meas i cōspectu tuo: sicut in ꝓmissione tua: vt reuertat̄ inimicus me⁹ retrorsum: ⁊ expauescēs ꝯturbet̄: cū viderit locū q̄ ꝑparauerūt man⁹ tue. Expectās aūt inimic⁹ me videre i loco quez mihi ꝑparaueras ꝓpter delicta mea: videat i loco vite. Et ꝯuersus in tenebras ꝯturbet̄: q̄r nequaq̄ volūtas ei⁹ effecta est i me. ¶ Ita benignissime: ita amator hoīm: ita q̄ sol⁹ es sine pctō: effunde suꝑ me imensam miscōdiam tuā. Da mihi vt ego ⁊ hi q̄ diligunt te: regni tui efficiamur heredes: ⁊ vidētes gloriā tuā adoremus bonitatē tuā. ¶ Gloria patri q̄ fecit nos: gloria filio q̄ saluauit nos: ⁊ gloria spirituisancto qui renouauit nos.

¶ Sancti Effrem de cōpunctione cordis. Liber secūdus explicit.

Liber eiusdē de Judicio dei: et Resurrectione: de Regno celorum: ꝛ Mundicia anime.

Exhortās nos ꝛ mētes nr̄as ꝑparem⁹ ꝛ emūdem⁹ insistamusq́ʒ vt celestia sapiam⁹ ꝛ eterna sectemur: ad illos q̄ȝ ꝑmissiones tendam⁹ de q̄b⁹ oēs sci suspirauerūt Judicij diē expectātes ꝯditōes illi⁹ dei atq́ʒ iudicis exponens. Caplm I

I Gloria omnipotēti deo: q̄ os nr̄m supno nutu apuit ad enarrandū de his terribilib⁹ miracul: de q̄b⁹ oēs sci a seculo cecinerūt. Quia ignorare vl̄ obliuiōi tradere i p̄ntia rum grāde piculū ē: q̄ta post excursū vite pctōrib⁹ supplicia: vl̄ q̄ta iustꝫ ꝑmissa sint ꝑmia. Jdcirco ꝑparare mētē nr̄aȝ: ꝛ mūdare debem⁹: oīq́ʒ ꝟtute insistere: ꝛ opaȝ dare sꝑ de celestib⁹ sape ꝛ sublimia ꝛ eterna sectari: cōtēnentes tpalia desideria: ad illas ꝑmissiones tendētes: de q̄b⁹ oēs sci suspirauerūt: ꝛ a lōge eas aspiciētes: ꝑ fidē ꝛ patientiā: tribulationē: longitudinē eq̄ aio ꝑtulerūt: fidelē existimātes eū q̄ repromisit. Nā omni carcere tristiorē cōmorationē corpis arbitrātes: expectabāt illū btitudinis dn̄i diē splendidū: in q̄ fulgebunt iusti vt sol: in q̄ etiā fili⁹ dei cū gloria ꝛ scis vir-
Mat.44.e tutib⁹ suis: descēdet i nubib⁹ celi. Ueniet eīm in ꝟtute brachij sui: ꝛ opa vni⁹ cuiuscūq́ʒ corā ipso: ꝛ colliget scōs suos a sūmo celi vsq́ʒ adsūmū ei⁹: cui⁹ ē intolerabil̄ potētia: i q̄ celi resoluēt̄ vt liber ꝛ t̄ra ꝑducet oēs q̄ a seclo q̄euerūt. Mōtes ꝛ petre ꝛ ois arida obstupescēt a facie ei⁹: cū venerit iudicare viuos ꝛ mortuos. Et vniūsos tremor apphendet ꝛ ꝟtutes celoꝝ ꝯtabescēt: eo q̄ mlta nimis erūt castra ei⁹: ꝛ fortia opa ꝑmonū ei⁹. Nubis etiā puluis pedū ei⁹ cōminās mari: ꝛ exiccās illd̄. Ueiet ẜ dn̄s cū indignatiōe ꝛ ira ꝛ tanq̄ ꝑcella cursus ei⁹ ꝛ ignis ꝑibit an̄ faciē ei⁹. Audiēt ꝟo q̄ in monumentꝫ sūt vocē ei⁹: ꝛ ꝑcedēt q̄ bona fecerūt i resurrectionē vite: q̄ ꝟo mala egerūt i resurrectionē iudicij. Tūc apparebit illud terribile iudiciuȝ christi: in q̄ throni apponent̄: ꝛ mlta milia angeloꝝ astabūt. Fluui⁹ igneus curret ante eum: ꝛ libri aperient̄ in q̄b⁹ singuloꝝ acta ꝯscripta sunt.

Ex remēoratione diei Judicij excitans nos ad vigilātiā ꝛ ad imitationē scōꝝ patrū: vt a p̄refamilias christo dn̄o in eternā mansionē recipi mereamur: mltas illi⁹ māsionis ꝯditiones exponēs. Ca. II

II Propter rememorātes diē illū: in q̄ hec oia dn̄s reuelabit: cū venerit glificari i sanctꝫ suis: nō negligam⁹ frēs dilectissimi: neq́ʒ in p̄ntib⁹ et caducꝫ reb⁹: tāq̄ i eternis ꝛ ꝑhēnib⁹ delectemur. Nō obdormiam⁹ somno neq̄ssimo Somnū āt dico pctm̄ ꝛ mortē. Nō obliuiscamur scōꝝ patrū: q̄ h⁹ vite nr̄e duces optimi extiterūt: q̄rū ꝯtēplātes ꝯūsatōeȝ imitemur fidē: q̄ circūierūt i melotꝫ ꝛ pellib⁹ caprinis: egētes: angustijs afflicti: q̄tidie ꝑ christi noīe moriētes. Scio eni q̄ plīmos obdormisse: ꝛ nūq̄ de die illa terrabili cogitasse. Qui sine dubio: cū venerit sponsus excludēt̄ a thalamo. Nos ẜ oī custodia ser uem⁹ cor nr̄m expectantes p̄rēm familias: christū dn̄m ac deū nr̄m: q̄ cū diues eēt: ꝑpter nr̄am salutē pauꝑ fact⁹ ē: ꝛ ifirmitatē nr̄am: volūtate ꝑpria i semetiꝑm suscepit: nā idcirco pauꝑ fact⁹ ē: vt nos diuitiaꝝ suarū socios faceret: ꝛ ieffabil̄ future glie ꝑticipes demonstraret. Jō crucifix⁹ ē vt nos a cruciatu ꝛ ptāte diaboli liberaret. Hunc ẜ diligere sine itermissiōe debem⁹: vt ab ipso q̄ȝ diligi mereamur: ꝛ illuc i mansionē illā q̄ apd̄ p̄rēȝ ꝑparata ē itroeam⁹ ꝛ videam⁹ lumē in lumie. Terrabil̄ eīm erit dies illa: ꝛ aduent⁹ magn⁹ ꝛ ꝑclar⁹ nimis: ꝛ q̄s idone⁹ ei erit: ꝑpt̄ qd̄ has ꝑmissiones h̄ntes ieffabiles ꝛ tremēdas: exultem⁹ exultatiōe inenarrabili ꝛ gliosa. Abluam⁹ frequēter aīas nr̄as lachrymis: ne radix amaritudinis rursū germinās ipediat. Per hāc ꝟo inq̄nāt̄ mlti: vt i illo purissimo ac splēdidissimo lumie ꝯstituti: i q̄ nō ē ruga vl̄ macula: ꝯtēplemur iestimabilē ꝛ btām christi saluatorꝫ nr̄i naturā: vt p̄r ꝛ fili⁹ ꝛ spūssanct⁹: vbi ꝯtēplabimur oēs naturā āgeloꝝ ꝛ archāgeloꝝ: ꝟtutū ꝛ ptātū. Jbi frēs videbitꝫ: q̄ a seclo sūt ꝑuata ieffabilia bona. Jbi videbitꝫ scām ciuitatē: q̄ est oīm i p̄ntia lugētiū mr̄. Jllic ex vberib⁹ ei⁹ ꝯsolatōis lac potabitꝫ: illic de torrēte epulatōis bibetꝫ. Jllic vocabimini filij dei: illic apient̄ nob porte regni ꝛ intrabitꝫ i penetralib⁹ patrꝫ. Jllic vobis oñdit oēs suos: illic apparebit vobis sol iusticie. Jllic egrediemi ꝛ letabimini: tāq̄ vituli soluti a vincul. Jllic trāsformabit de⁹ corp⁹ humilitatꝫ nr̄e: ꝯforme corpi claritatis sue. Jllic renouabit̄ sicut

aq̃le iuuet⁹ vr̃a. Illic terrã repromissionis videbit]: illis sub alis ꝓtegimini: queãdmoduz si mr̃ filiũ ꝓtegat suũ. Illic videbit] ꝛ letabimini: de q̃b⁹ ĩ hoc sc̃lo sine cessatiõe planxist]. Illic ꝑcipiẽtes coronã pulchritudinis: ꝛ vestẽ iucũditat] d̃ manu dñi: dicetis. Leteť aĩa mea ĩ dño: induit eñ me in dumẽto salut] ꝛ iusticie: ꝛ circũdedit me veste leticie: tãq̃ spõso circũposuit mihi mitrã: ꝛ tãq̃ spõsaz ornauit me ornamẽto. Illic saturabimini: q̃cũq̃ esurit] ꝛ sitit] iusticiã. Illic fulgebit] sicut sol in throno pr̃is vr̃i. Illic imortalia sc̃la ꝛ manẽtia inueniet] Illic dñabiť vob̃ sine ꝑťbatõib⁹ ꝛ fluctib⁹ lõgitudo dieꝝ. Illic vox letãtiũ ꝛ exultãtiũ Illic vob̃ ꝑpat⁹ ẽ loc⁹ in domo dñi ꝛ muro ei⁹: ꝛ nomẽ sempiternũ q̃d ñ delebiť. Ipse eñ dñs nomen ẽ vr̃m. Iã nõ erit vr̃i sitis q̃lis q̃: si ꝯũsi fuerit] ꝛ fecerit] ĩ celis gaudiũ ĩ die illa q̃ iudicabit de⁹ occulta hoĩm: illic inueniet] fiduciã: vbi effugať dolor ꝛ tristicia. Si eñi recordamur d̃ die illa tremẽda ꝛ aduẽtu dñi gl̃ioso: cum venerit sc̃oꝝ oĩm mľtitudine ꝯstipat⁹: in q̃ celi magno ĩpetu trãsient: elemẽta ignis calore solueñť.

Exhortãs nos ad preꝑatiõnẽ illi⁹ terribiľ examis ĩ q̃ oẽs act⁹ nr̃i cogitatiões ꝛ eloq̃a argueñť: vt etiã iõ tp̃alia ꝛ terrena atq̃ trãsitoria nõ q̃ram⁹: s̃ʒ intuitum nr̃m ad sc̃os deflectam⁹: q̃ ꝓpter celest] patrie d̃siderĩũ p̃rima sũt ꝑpessi: q̃s si imitati fuerim⁹: cũ ipsis q̃ʒ cõregnabim⁹. Ca. III

III Preparem⁹ ḡ nos sine macła iueniri ĩ illo terribili christo examie. In q̃ oẽs act⁹ nr̃i: cogitationes ꝛ eloq̃a argueñť. Nã ꝛ ꝑ opib⁹ ꝛ ꝑ ſmonib⁹ ociosis: ꝛ ꝑ dedecorosis ꝛ ĩhonest] aspectib⁹: ꝛ oĩb⁹ actib⁹ vľ manifest] vľ occult] q̃ ab origine mũdi cogitata vľ gesta sũt: et ꝑ merit] suis: singľi iudiciũ sumẽt ꝛ rõnẽ singuli reddẽt. Ergo ne gl̃iaz nr̃am ĩ terrenis q̃ram⁹: nec carnis curã ĩ desiderĳs faciam⁹: nec tp̃alia ꝛ corp̃alia diligam⁹: ne talentũ nr̃m ꝯfodiam⁹ ĩ terrã: ꝯnumeremur fatuis ꝟginib⁹: ne hoc mũdo vtamur: eo q̃d ꝑteriet ei⁹ figura: q̃ꝛ ꝛ si dom⁹ nr̃a hui⁹ hab̃itatõis dissoluať: nõ mãufactã eternã in celis hẽbim⁹. Hic patriã nõ q̃ram⁹: sed futurã desiderem⁹. Intuitũ etiã nr̃m deflectam⁹ ad sc̃os: ꝛ ĩueniẽm⁹ tã mẽte quã cogitatiõe: ad illõ ĩmortale sc̃lm eẽ trãslatos q̃ circũierũt vt supra meminib⁹ ĩ melot] ꝛ pellib⁹ caprinis: egẽtes: angustiati: afflicti q̃b⁹ dign⁹ nõ erat mũdus: ĩ solitudinib⁹ errantes: in mõtib⁹ ꝛ in spelunc]: ꝛ in cauernis terre. Lapidati ꝛ verberati: ꝛ oĩm temptationũ obprobrĳs temptati: laborauerũt sequẽtes post deũ: nec aliq̃d hoꝝ que diximus ꝓpositũ eoꝝ mentẽq̃ turbauit. Nã queãdmodũ adamantin⁹ murus nõ patet insidĳs: sic eoꝝ mens incõcussa ꝛ ꝯuersatio ꝑmansit imobilis. Nihil isti h̃ requirebant sed ingiter thesaurizabãt: fidelem existimãtes eum q̃ repromisit: ꝛ inuisibilem tanq̃ vidẽs vnusquisq̃ eoꝝ sustinuit: sola intelligẽtia speciali. Et ꝑ cordis oculum ꝯtẽplabanť: que nec oculus vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis ascẽdit in quẽ desiderant angeli ꝓspicere: ꝑ q̃bus cõstituit in terris velocẽ depositionẽ tabernaculi sui. Querebãt ꝛ de illa sup̃na cõmoratiõe q̃ tarde se adipisci sentiebãt: gemẽtes ꝓclamabãt dicẽtes. Qñ veniem⁹ ꝛ apparebim⁹ añ faciem dei? Et alius. Bonũ ẽ mihi mori q̃ viuere. Et idem btũs ap̃lus: omnia mũdi oblectamenta tanq̃ stercora cõputabat: ꝓpter q̃d dicebat. Cupio dissolui: ꝛ esse cũ christo. Et Symeon ille iustus etiã qualẽ vocem emisit: cũ deum ĩ vlnas suas suscepit? Nũc dimitte seruũ tuũ dñe: ſm verbũ tuum in pace: q̃ꝛ viderunt oculi mei salutare tuũ. Queãdmodũ eñ in vinculis: vel in carceribus: sic oẽs sancti vsq̃ ad temp⁹ resolutionis sue in corpibus cõmoranť: ad tranquillissimũ portũ festinantes: vt adipiscanť sine fluctib⁹ vitã. Propterea nos fratres dilectissimi respiciẽtes ad hos viros mirabiles ꝛ beatissima eorũ sequẽtes vestigia: necnõ ꝛ passionib⁹ eorũ cõmunicãtes ad nihil aliud nr̃m ꝓpositũ dirigam⁹: nisi q̃ať dño placeam⁹: nec ꝓpter gloriã humanã retardem⁹ cursum nostrum quo min⁹ ad mensurã patrum nr̃orum ꝑtingere valeam⁹: sed omni ꝟtute: vt ceperimus ꝑmerita eoꝝ cũ ipsis in regnis celestib⁹ gaudeamus: q̃ꝛ si fuerimus socĳ passionũ: simul ꝛ cõsolationis erim⁹. Et si sustinem⁹ etiã cõregnabim⁹: q̃ꝛ nõ sunt cõdigne passiones hui⁹ tp̃is ad futurã gl̃iaz que reuelabiť ĩ nobis. Nõ ignoratis: q̃ꝛ si seminant in lachrymis in gaudio metẽt: ꝛ qui parce seminat parce ꝛ metet? Euntes inq̃t ibant ꝛ flebant mittẽtes semina sua: veniẽtes añt veniẽt cũ exultatione: portãtes manipulos suos. Bti q̃ lugẽt: q̃ñ ipsi ꝯsolabunť. Et beati q̃ esuriũt ꝛ sitiũt iusticiam nũc: q̃ꝛ ipsi saturabunť de illa regali

Esa.6
1.Cor.2
Phil.1
Luc.2
Ro.8
2.Cor.9
Ps.1..
Math.5

mēsa: in q̄ abraam ⁊ ysaac ⁊ iacob: ⁊ oēs
scti a scto req̄escūt. Btūs ḡ ē q̄ in sctis
opib⁹ iugiter ꝯuersaꝛ: ⁊ imaculatā seruat
Math.16.d aīaꝫ suā: de q̄ nob grāde certamē ē. Quid
ꝓderit hoī si mūdū vniuersū lucreꝛ: anie
aūt sue detrimētū patiaꝛ? Aut quā dabit
homo cōmutationē ꝓ aīa sua.

Prouocās nos ex dictis vt festinem⁹ ne ab illis eternis bōis excludamur ⁊ sēpiterna gl'ia icidam⁹ si negligētes fuerim⁹: occasiōe illi⁹ tādē mlta gl'ia ⁊ supplicia dānatoꝝ explicās. Ca. IIII.

IIII Sic festinemus ne excludamur ab illis ꝓmissis eťnis ⁊ a thalamo imortał spōsi: neq̄ incipiam⁹ forꝭ stantes clamare ⁊ dicere: dn̄e dn̄e apⁱ nobis: qꝛ tūc pnia nihil ꝓderit: sꝫ ecōtrario audiem⁹ nescio vos vñ sitꝭ. Ibi erit fletus ⁊ stridor dētiū. De aīa nrā certamē agiꝛ: de q̄ si neglexerim⁹: gl'ia imēsū ē: aut suppliciū sēpiternū. Nō ē eñ in inferno ꝯfessio: nō sūt lachryme ibi: nō gemit⁹ q̄ iudicꝭ auertāt sniam. Non dilatio vlla tp̄is ad agēdā pniaꝫ nō ē egressio ad vitā: sꝫ oīa dura ⁊ aspa ⁊ amara occurrēt eis: q̄ tp̄s pnie pdiderūt eis horrēda illa facies suoꝝ delictoꝝ: q̄ in tormēto amarior existit ⁊ durior: sꝫ ⁊ ꝯscie sue ꝟberibus cruciati: i felicia illa ꝟba crebro ꝓloquētur ⁊ dicēt. Ue ve nobis miserꝭ: q̄b⁹ ꝯtigit videre hāc diē. Ubicūq̄ eñ pctōr tūc oculos ꝯuertit: ꝯtēplabiꝛ imagines suoꝝ delictoꝝ. Tūc videbitꝭ āgelos ⁊ archangelos p vniuersū mundū discurrere: ⁊ omēs sctōs ⁊ electos dei ꝯgregare: q̄ rapienꝛ obuiā dn̄o: ⁊ sic sp cū dn̄o erūt: qꝛ vbicunq̄ fuerit corp⁹: illuc ꝯgregabūꝛ aq̄le. Pctōrū ꝟo ⁊ negligētiū vitā suā: exitū tūc videbitꝭ tristē ⁊ execrabilē. Sol eñ tūc obscurabiꝛ ⁊ celū tūc plicabiꝛ tāq̄ liber. Cadēt astra oīa cōturbabūꝛ elemēta: ꝟtutes ⁊ ptātes assistēt: ignis velut fluui⁹ currēs oīa oīno replebit. Ignis eñ ille cōburet mōtes ⁊ colles ⁊ maria: ⁊ oīa de⁹ iudicabit per ignē. Tūc i illa die videbitꝭ vniuersū orbē tāq̄ pomoꝝ custodiā: ⁊ tubas illas angelicas: terribilia ⁊ tremēda: clan-
Math.13.f. gētes. Refulgebūt etiā iusti tāq̄ claritas firmamēti. Tūc lamētabūꝛ ⁊ plāgent se oēs pctōres: ⁊ illud amarissimū ꝓclamabūt: ve ve nobis: cū viderit claritatē leticiāq̄ sctōꝝ: cū viderit abraā ⁊ ysaac ⁊ iacob ⁊ oēs sctōs: pcipiētes imarcessibiles coronas de manu dn̄i cū viderit se ab eorū ꝯsortijs segregari. Tūc.n. exiēt angeli ⁊ sepabūt oēs malignos d̄ medio iustoꝝ: tūc audiēt ifelices illā vocē chꝛisti terribilē ⁊ potētē: recedite a me maledicti i ig-
nē eternū: q̄ pꝑat⁹ ē diabolo ⁊ āgelis ei⁹. Math .25.g
In illa hora necessitatꝭ: amaꝝ nimis ⁊ lachrymabile suspirabūt: cū traditi fuerint morti: ⁊ iextinguibili igni: tenebrꝭ exteriorib⁹: ⁊ ꝟmib⁹ imortalib⁹: cū i inferno iferiore mācipati fuerit: vbi ē flet⁹ ⁊ stridor dētiū: vbi ē tartar⁹ ⁊ crudeł gehēna. Hec āt vniuersa supplicia expectāt hi q̄ nō ꝓ aīab⁹ suis viriłr decertauerūt: q̄ n̄ mltiplicaueꝛt talētū sibi creditū: q̄ n̄ castitatē cū ꝟna charitate ꝟuaueꝛt. Festinē⁹ ḡ recōciliari ꝑris nr̄is: vt sol n̄ occidat sup iracūdiā nrām: nec maliciā remiscamur i cordib⁹ nr̄is. In firmū etiā i opib⁹ ꝯfortem⁹ ⁊ i egrotꝭ ⁊ lāguidꝭ dn̄m visitē⁹. Et cū viderim⁹ i paupib⁹ esuriētē saturē⁹: sitiētē potem⁹: nudū vestiā⁹: ⁊ ifirmū visitem⁹: hospitē colligam⁹: i carcere ē: ⁊ eam⁹ ad eū. Petēti etiā elemosynā p man⁹ paupeꝝ: n̄ despiciam⁹ vt ⁊ ipe in aduentu suo vocet nos ⁊ dicat. Uenite bn̄dicte pr̄is mei: pcipite regnū qd̄ patū ē vobis ab origine mun-
di: qꝛ ꝓpter vos paup factus suꝫ: mihi in Ibidem
ip̄is pauperibus ministrastis.

Inducēs auctorē miseriā suā deplorātē: frēsq̄ suos rogātē vt orēt: ⁊ ꝓ eo ⁊ ꝓ seipis: q̄ten⁹ fuꝛ a illa mala effugere possint: celestiaq̄ gaudia ꝯseq̄: q̄ breuiter et sūmati cōmemorat. Ca. V

V Hec autē fratres charissimi: hec ego vobis scribēs: fortiter deffleo: nec a luctu nec a lachrymis cesso: qꝛ ab his bonis alien⁹ existo: et in me impletū est illud apłi dictū: ne cum
aliīs pdicaueri ipe reprob⁹ efficiar. Spe- 1.Cor.
rō aūt per orōnes vr̄as tp̄s pnie ꝓmereri .9.d
vt stare possim aduersus insidias diaboli qꝛ nō ē nobis colluctatio aduers⁹ carnē ⁊ sāguinē: sꝫ aduers⁹ pricipes ⁊ ptātes ꝯtra spālia neq̄cie i celestib⁹. Orate ḡ sp ꝓ nob frēs dilectissimi: ⁊ orātes n̄ ōficiatꝭ: vt hoc mediū ꝓfūdū qd̄ ē iimic⁹ ⁊ diabol⁹ totū pter meare possū⁹ ⁊ effugiā⁹ illa q̄ vētura sūt mala: vt veniāt tp̄a refrigerij i aduētu christi: q̄ suis tp̄ibus ōndit btūs ⁊ sol⁹ potēs: vt trāsferat nos si digni fuerim⁹ in illā btām spē: ⁊ ieffabilē leticiā: ⁊ māsioꝫ etnā: d̄ q̄b⁹ nūc ex pte narrātes: tāto nob

euāgelisauim⁹: tāq̄ si q̄s ex pelago maris aq̄ guttā pr digito suo auferre. Sit āt no mē dñi bñdictū: q̄ pauit celos ī prudētia sua: q̄ p̄parauit scis suis regnū ⁊ gaudiū an̄ ɔstitutioꝫ mūdi ꝺ q̄ suspirāt ⁊ lugēt ⁊ tūc audient: venite oēs q̄ ploratis: gaudete in gaudio meo ⁊ videte me ⁊ leteꝶ coꝛ vr̄m: ⁊ ossa vr̄a tāq̄ herba floꝛeāt: ibi laudatō: ⁊ exultatio: ⁊ iucūditas sēpiterna ē dilectissimi frēs: illic fulgebitis sicut sol: illic leta bimi leticia ienarrabili. Illic ⁊ deū videbitis qꝺ ē bonoꝝ oīm potissimū: illic vobis christ⁹ ꝺmōstrabit oēm gl̄iaꝫ pr̄is: ⁊ sctōꝝ officia āgeloꝝ: illic adoꝛabim⁹ pr̄eꝫ ī atriis sctis: illic sine fluctib⁹ ⁊ ꝑturbatiōib⁹ vite viuem⁹: illic choꝛos miscem⁹ cū choꝛis scōꝝ: illic aufereꝶ ab ocl̄is nr̄is lachꝛyma q̄ pupillas ocl̄oꝝ nr̄oꝝ obnubilat: illic cātabim⁹ ⁊ dicē⁹: mirabiles dñe ī sctis tuis illic ɔfitebimur dño: q2 repleti sum⁹ mia tua: exultauim⁹ ⁊ letati sum⁹ ī omib⁹ die b⁹ nr̄is: delectati sum⁹ ꝓ oib⁹ dieb⁹ q̄b⁹ nos hūiliasti: q̄m magificata sūt opa tua dñe: oīa ī sapīa fecisti. Bn̄dic ꝫ aīa mea dño: ⁊ ne obliuiscaris oēs retributiōes ei⁹ q̄ ꝓpiti⁹ fit oib⁹ iiq̄tatib⁹ tuis q̄ sanat oēs lāguoꝛes tuos: q̄ redemit ꝺ iteritu vitā tuam: q̄ coꝛonat te ī miscꝺia ⁊ mīꝫatiōe: gr̄a tibi christe: gr̄a tibi: q2 iudicia tua abyss⁹ mr̄ta ⁊ ꝓmissiōes tue iscrutabiles ⁊ iuestigabiles vie tue: q̄s sapiēs ⁊ itelliget hec? Quia recte vie dñi ⁊ iusti ꝑambulabūt ꝑ eas: ipīj āt infirmabūꝶ ī eis. Gl̄ia pr̄i ⁊ filio ⁊ spūiscto: ⁊ nūc ⁊ sꝑ ⁊ in scl̄a s. amē. Scti Effrē diacōi lib ꝺ iudicio ꝺi explicit

Incipit liber eiusdē de Beatitudine anime.

Multos in diuersis ꝟtutib⁹ ⁊ bōis exercitijs se occupātes: btōs ꝑdicās negligētesq̄ ex metuenda moꝛtis hoꝛa ⁊ egressu aīe de coꝛpe ꝑterrēs. Ca. I.

I B Eatus q̄ odio habuerit hūc mūdū: ⁊ solūmō meditatō ei⁹ ī deo fuerit. Btūs q̄ execrat⁹ fuerit pctm̄ ⁊ maliciā: ⁊ deū solū ⁊ benignū ⁊ redēptoꝛē pctōꝝ dilexerit: btūs q̄ ī terris sicut āgel⁹ fuerit ɔuersat⁹: ⁊ imitatoꝛ factus seraphi: castos iugiter ⁊ sctōs cogitatus habuerit: btūs q̄ effici meruerit agn⁹ dei: ab oīb⁹ pollutis cogitatiōib⁹ emūdat⁹ ⁊ nō fuerit iplicat⁹ actib⁹ mūdi: btūs q̄ ef fect⁹ ē tot⁹ ex itegro liber ī dño ⁊ q̄ ab oībus mūdi isti⁹ negocijs vanissimis liber⁹ ē: btūs q̄ sꝑ recoꝛdat⁹ fuerit de illa die tremēda: ⁊ festinauerit lachꝛymaꝝ fōtib⁹ ablui: ⁊ aīe sue vulnera ꝓcurare. Btūs q̄ fuerit effect⁹ tāq̄ nubes ad ꝓferēdā pluuiā lachꝛymaꝝ: ꝑ q̄s possit extiguere flāmas aduers⁹ icēdia pctōꝝ. Btūs q̄ āmbulauerit ī via dñi iugiter: sibi mansiones ꝓfectuū faciēs: ꝑ sinceritatē ⁊ fidē: atq̄ charitatē ꝑfectā Btūs q̄ in bōis opib⁹ q̄tidie creuerit: ꝑ disciplinā ⁊ ɔtinētiā scōꝝq̄ institutionē: hn̄s in dño spē certā vt videat eū ī claritate sua: ⁊ regno ⁊ gl̄ia. Btūs q̄ memierit p̄cepti ei⁹: de ocioso ꝟbo: ⁊ posuerit custodiā oꝛi suo ne excedat a christi mādato. Btūs cui⁹ fuerit aīa: tāq̄ lignuꝫ qꝺ plātatū ē sec⁹ decursus aq̄ꝝ: hn̄s sine itermissiōe lachꝛymaꝝ imbꝛē a quo crebꝛius irrigaꝶ. Btūs q̄ plātat bonā plātatione in aīa sua ꝟtutes. s. ⁊ vitā sctōꝝ patrū ⁊ deo placētiū mōachoꝝ. Btūs q̄ irrigat plātatiōes suas lachꝛymis: christū sꝑ exorans vt sint fructifere ⁊ acceptissime deo. Btūs q̄ tāq̄ ab igne ī charitate christi exarserit: ⁊ ɔbusserit oēm turpissimā cogitationē ⁊ pollutionē aīe sue. Btūs q̄ effect⁹ fuerit terra bōa ⁊ optīa: afferēs fructū cētesimū ⁊ sexagesimū ⁊ tricesimū. Btūs q̄ iuenerit semē bonū: ⁊ semiauerit in agro pectoꝛis sui. Btūs qui iuenerit thesauꝝ in agro abscōditū: ⁊ vniuersa q̄ sūt mūdi ab ꝗciēs: ipm̄ solū possiderit. Btūs q̄ sꝑ habuerit diē exit⁹ sui an̄ ocl̄os: ⁊ festiauerit ī illa hoꝛa pat⁹ eē: ⁊ siñ aliq̄ tioꝛe pci ꝑpra ue ɔscie iueniri. Btūs q̄ iuenerit fiduciā ī illa hoꝛa exit⁹ sui: q̄n aīa sepabiꝶ a coꝛpe. Cū magno nāq̄ metu: magnisq̄ doloꝛib⁹ sepabiꝶ. Venient em̄ āgeli assumere aīaꝫ ⁊ sepabunt eā a coꝛpe: ⁊ ꝑducēt eā an̄ tribunal imoꝛtalꝭ: ⁊ metuēdi iudicis. At illa meōrās opa sua: misera ɔtremiscet. Grandis tioꝛ ē frēs: in illa hoꝛa moꝛtis ⁊ sepationis aīe a coꝛpe: Assistēt tūc ipi anie: opa ei⁹ q̄ die noctuq̄ bona ⁊ mala gessit. Angeli etiā festināt ac ꝓꝑāt: excludere eaꝫ a coꝛpe. At illa audiēs act⁹ suos: egredi ꝑtimescit q2 pctōris aīa cuꝫ metu magno ⁊ tioꝛe hoꝛrēdo sepaꝶ a coꝛpe: ⁊ tremēs sꝑ ac iugiter deflēs ꝑgit ad eternū suppliciū Ea ꝫ hoꝛa cū aīa diuidiꝶ a coꝛpe: videns vniuersa opa sua: dicit eis. Date mihi vnius hoꝛe spaciū donec egrediar. Et rn̄dent sil̄ oīa opa eius: ⁊ dicunt ei: tu nos egisti: tua opa sum⁹: tecū sꝑ im⁹ tecūq̄ ꝑgimus

ad deū. Scta etiā aīa cū sepaꝛ a corpe nō timet nec metuit: ſʒ magis gaudēs cū fiducia ꝓgit ad deū: euecta officijs angeloꝝ.

Cā ꝓdictoꝝ nos exhortās ad odiū mūdi ⁊ dilectionē christi: obsecrāsqꝫ vt intēte dño ſuiam⁹ ⁊ nō mūdo q̄ plen⁹ ē laq̄is mortis vt etiā ob id aīas nr̄as ornem⁹ pēnis scte ꝯuersatiōis: quib⁹ possim⁹ laq̄os istos i quoꝝ medio āmbulam⁹ vitare: excitās nos p⁹ hec ad vigilātiā spem lōge vite penit⁹ excludēs. Ca. II

II Odiamus ergo hunc mundū dilectissimi frēs: christū solū diligam⁹ sctm̄: ⁊ redēptorē aīarū nr̄aꝝ. Nescim⁹ ffes q̄ sit hora exit⁹ nr̄i null⁹ nr̄m agnoscit diē vocatiōis sue. Subito em̄ āmbulātib⁹ nob̄ sup terrā: ⁊ secure atʒ elate agentib⁹ dñi ꝓceptū emittiꝛ: vt aīa dimittaꝛ a corpe: ⁊ illa ñ valēs resistere veniētib⁹ ad se āgeꝛ: mirabiliꝛ ꝯtremiscit. Tūc aīa pctōris ⁊ negligētis vitā suā: in die q̄ nō sperat ⁊ hora q̄ nescit: rapiꝛ ⁊ segregaꝛ a corpe: ⁊ ꝓgit plena pctīs ⁊ ingēti ꝯfusiōe depssa: nullā oīno hn̄s excusationē quā ꝓ pctīs suis possit obtinere: tremens ꝓnimia formidie ꝯtabescit. Propter qd̄ obsecro vos charissimi mihi vt efficiamur liberi: ſuiētes dño intēti absqꝫ vlla offensiōe. Nec ꝯcupiscētijs tꝑalib⁹ vanissimis scli ſuiam⁹: qꝛ ipe mū dus plen⁹ ē scādalꝭ ⁊ laq̄is mortis. Aiaʒ nr̄aʒ pēnis scē ꝯuersatiōis ornem⁹: q̄ possit oīa scādala ꝓseruolās euitare. Has ꝫ ceterasqꝫ ꝟtutes quib⁹ velut pēnis ad deū subuolem⁹: festinat occl'tis laq̄is suis diabol⁹ diuersisqꝫ fraudib⁹ a pectorib⁹ nr̄is pleni⁹ euellere: ne nobis sit trāsit⁹ liber ad celū: ſʒ pctōꝝ sarcinis ꝓgrauati: ꝓcipitemur in abyssuʒ Meminisse itaqꝫ dēm⁹ charissimi: qꝛ i medio laq̄oꝝ diaboli āmbulam⁹ vigilem⁹ ne i mortis baratꝝ incidam⁹. Laq̄i em̄ ei⁹ dulcedine ⁊ suauitate mortifera pleni sūt. Nō ꝫ negligam⁹ aīas nr̄as: nec oblecteꝛ dulcedie laq̄oꝝ ei⁹. Dulcedo aūt laq̄oꝝ eius ē solicitudo actuū terrenoꝝ: ⁊ possessio diuiciaꝝ ⁊ cogitatiōes sordidissimaꝝ ꝯcupiscētiaꝝ. Si ꝫ obscena cogitatio aditū iuenerit: ꝑ quā possit ad aīaʒ penetrare: primū q̄dēʒ venenata dulcedie: ⁊ assidua meditatiōe oblectat eē donec captā atʒ deuictā ꝓsternat: eāqꝫ morti tradat perpetue. Ergo sepe cogitatio maligna vel turpis: tanqꝫ laque⁹ aīe nr̄e est: nisi statī orōnib⁹ lachrymis ieiunijs ⁊ vigilijs a nr̄o pectore excludaꝛ: esto ꝫ charissime sꝑ parat⁹ ⁊ vigilās: lib ab oī fece terrena: vt ab oīb⁹ turpissimis ac prauis actib⁹ eruaris: neꝛ vni⁹ hore mom̄to i turpissima cogitatiōe molescat: ⁊ ne imoreꝛ maligna ꝯcupia in tua aīa: ff ꝯfuge sꝑ ad deū: ꝑ orōnes ieiunia atʒ lachrymas vt libereris ab oīb⁹ laq̄is ⁊ scādalꝭ passionū. Ne te arbitreris ff diu victuꝝ in terris: ⁊ ꝑ hoc tepefact⁹: i malꝭ cogitatiōib⁹ vł actib⁹ imoreris. Nā si subito rapiatur anima tua a te: ⁊ peccatrix atqꝫ fetidissima reperieꝛ: ⁊ non hn̄s tp̄s pnīe vltra nec erit iā venie digna: quid tūc dices morti in hora sepatiōis tue. O ff ꝯuenit nāqꝫ: vt ñ ꝯcedaꝛ tibi ſm dñi ꝓceptū nec mom̄to hore iā viuere: nec esse sup terrā. Ueniet ꝫ ex imꝓuiso mors: ⁊ iueniet hominē pctōrē forte ⁊ diuitē ꝯputātem sibi mł'tos ānos: ⁊ requiē i tpe lōgiorē: ⁊ diuitiaꝝ sūmāqꝫ ꝑ digitos supputātē: vsurasqꝫ sibi pecuniaꝝ i ꝓlixiore vita atqꝫ delicijs ꝓcientem. Ueniet ꝫ vt dixi velociter mors ⁊ oīa sił' i mom̄to destruet: ⁊ supputatiōes ⁊ diuitias ⁊ solicitudies atʒ cogigitatiōes vanissimas. Ueniet iteꝝ mors: ⁊ iueniet viꝝ sctm̄ ⁊ iustū ꝓ diuitijs eternis solicitū: ⁊ celestes sibi ꝯgregātem thesauros: ꝑ orōnes ⁊ ieiunia ⁊ opa bona.

Propter ꝓmemorata pericl'osa qꝫ tꝑa vētura: ac etiā ꝓñtia mala q̄ quotidie crescūt ⁊ i pei⁹ ꝓficiūt: āmonēs vt diē mortis atʒ iudiciū futuꝝ sꝑ añ oclos hēam⁹: ostēdens q̄ʒ q̄s illa effugere possit: et q̄ de cā mł'ti i ea icidāt: negligētiā nr̄aʒ rephēdās: mł'tisqꝫ argum̄tis diligētiā suadēs ⁊ ad solicitudinē incitans. Ca. III.

Habeto ergo ꝓ oculis III diē mortis charissime: ⁊ nūqꝫ ei⁹ formidab aduētū: q̄ spiritałꝛ itelligēs ꝑ dies singłos sepatiōʒ corpis aieqꝫ ꝑ tracta. Qualꝛqꝫ añ tribunal iudicis statuēd⁹ es cogita: ⁊ para iugiter lāpadē tuā: vt in ꝯuersatiōe btissima fulgeat. Tāqꝫ prudēs ⁊ ꝓuidēs visita eā: ⁊ exornata lachrymis ⁊ orōnib⁹ ⁊ q̄to tpe suꝑuixeris: festia vt sꝑ accēsa sit. Ueniēt .n. tꝑa picłosa: tiore ⁊ ꝑturbatiōe plēa. ⁊ ifidelitate ⁊ resolutiōe atqꝫ duricia cumłata: q̄ ñsināt mētē ð melioꝛib⁹ cogitare ꝓpꝛ sue ꝯfusiōis caliginē. Cōsiderate frēs quō oīa mala crescūt: ⁊ ꝫtidie i peius ꝓficiūt. Nā magnitudo neq̄tie iminentē ꝯfusiōʒ significat: tribulatio

neq̧ magnā q̄ i vniūsū orbē ꝑpter nr̄a pctā vētura ē. Nō ẜ vulnerabit̄ in bello: q̄squis oderit mūdū. Et despiciēs tp̄alia ꝛ caduca poterit tanq̧ eximi⁹ belligerator vincere: ꝛ brauiū p⁹ victoriā ꝓmereri. Nam q̄ terrene cupiditates ꝯtrahunt nos ad se deorsū in terrā: ꝛ passiones corꝑis: oculos nr̄i cordis excecant: ꝓpterea in illo deijcimur a maligno: q̄ ea q̄ terrena sūt ꝯcupiscim⁹: ꝛ solicitudinib⁹ sc̄li ꝛ voluptatib⁹ deuinim⁹. ¶ Singuli nr̄m hodie si ꝯsciam nr̄am discutiam⁹: dep̄hendim⁹ nos mūdū diligere: ꝛ mentē nr̄ām in terrenis cogitationib⁹ affixā eē: ꝓpter molliciē ꝛ desidiā nr̄ām. Dies iā declinauit ad vesꝑā: hora cene ē tp̄s nr̄m: ꝛ nos ceca ifelicitate arbitramur mā̄e iteꝝ existere. Ecce regnū celeste i ianuis ē: ꝛ paꝝ vt fulgeat: ꝛ nos nec hoc cogitare aliq̄n volum⁹ nec audire. Signa ꝛ ꝓdigia q̄ a dn̄o sūt ꝑdicta iā facta sūt: fames: terremot⁹: timores: male auditiōes: gētiū cōmotiōes giǹnt̄: ꝛ nos nec auditu nec aspectu cōtremiscim⁹. Omēs sc̄i ꝛ electi an̄ tribulatione q̄ vētura ē colligūt̄: ꝛ a dn̄o assumūt̄: vt nō videāt ꝯfusionē illā magnā: q̄ vniuersū obruet mūdū. Tā̄q̄ messis sc̄li finis ad metēdū ꝑuenit ꝛ āgeli accīcti ꝛ ꝑpati falces tenēt māib⁹ dn̄i expectātes imꝑiū.

Ex eo q̄ iā hora diei vndecia ē: ꝛ vie nr̄e curs⁹ lōgissim⁹ icutiēs nobis tiorē: ꝛ ad vigilātiā excitās: de effugatiōe etiā ꝛ expulsiōe charitatꝭ nos accusās: docēsq̧ q̄d agere dēat q̄ celestꝭ eē desiderat ꝛ pulchrā ad hoc adaptāī sīlitudinē. C. IIII

IIII T Imeamus charissimi frēs: q̄ iā vndecia hora ē diei: ꝛ vie nr̄e cursus lōgissim⁹ ē: ꝓpperem⁹ ẜ cū oīb⁹ sc̄tis in celestib⁹ māsiōibus: vt ibi possim⁹ reꝑiri. Sim⁹ ꝑuigiles: excitemur a sōno neq̄tie: nescim⁹ eñ q̄ hora dn̄s dom⁹ adueiat. Exoneremꝰ nos a pōderibus solicitudinū terrenaꝝ. Precepit nobis dn̄s: vt oēs oīno diligam⁹. Et nos magꝭ odiētes ꝛ iuidētes ꝛ detrahētes alterutꝝ: dilectionē a nobis ꝛ charitatē repellim⁹: ꝛ recessit a terra dilectio: ñ eñ inuenit̄ i terra charitas ꝑfecta q̄ ẜm deū ē: ab oīb⁹ effugata ē: ab oīb⁹ expulsa ē: magis iuidentia regnat i nobis ꝯtētiones ꝛ ꝯtradictiōes lites pctōꝝq̧ ꝯfusio abundauit: iniq̄tas oīa sit̄ oguit: vnusq̄sq̧ terrena req̄rit: celestia respuit: ꝯcupiscit tp̄alia: et

btītudinē eternā ñ diligit: si desideras eē celestꝭ: sꝑ q̄ terrena sūt execrare ꝛ despice: ꝑfectoꝝ exēpla sectare: ne cogites itra te: nec aliq̄n sic dices: mult⁹ ꝛ imers⁹ ē labor ꝓpositi atq̧ institutōꝝ nr̄e: ego aūt sū pusilus ꝛ ifirm⁹ valde: nec valeo ī hoc ꝓposito ꝑcipe v̄ba ꝯsilij mei. O dilectissime fr̄ intellige q̄ tibi dico: deo dignissime: si volueris ꝓficisci in lōgiquā regionē vl̄ p̄riā nō poteris vni⁹ hore mom̄to toti⁹ vie interualla ꝯcurrere: s; gradatī ꝛ nūero passuū q̄tidie ꝑficis māsionē ꝛ ad p̄riam quā desideras ꝑuenis: sic ē ꝛ regnū celeste ꝛ paradisus deliciaꝝ: ꝛ desiderabil̄ p̄ria mōachoꝝ ad quā orōnes ꝛ vigilias ꝛ ieiunia: ꝛ ꝯtinētiā ꝑ lachrymas: ꝛ obediētia ꝑ charitatē: ꝛ ꝑseuerantiā: ꝑ hūilitatē ꝛ iusticiā: et si q̄ sūt alie v̄tutes ꝑueniēdū ē. He sunt māsiōes: ꝑ q̄s ad regnū celeste: ꝛ deū p̄reꝫ vēturos nos eē credim⁹. Hec serua: ne timeas initiū bone vie suscipe: q̄ ꝑducit ad vitā eternā. Velle tm̄ i hac vita esto pat⁹ ꝛ ꝓmpt⁹: statī ip̄a via corā te ꝓpabit̄: ꝛ delectabit te labor cui⁹ ꝑ singlos dies i v̄tatū māsiōib⁹ req̄escēs: cogitatiōib⁹ mirabilr̄ obstupescens: quō egressus animi tui ad ꝑcipiēdas māsiōes singlas ꝯforrent̄. Nec aliq̧ prauitatē vl̄ tortuosis flexibus asꝑatā i hac via reꝑies q̄ dn̄s celi ip̄a via vite fact⁹ ē: oīb⁹ q̄ desiderauerit ad patrem luminum peruenire.

¶ Scti Effrē diaconi liber de beatitudine anime explicit.

¶ Incipit liber eiusdē d̄ pnīa

Ex pietate dn̄i nr̄i iesu christi q̄ d̄ sinu p̄ris descēdit vt pctōres ad pnīaꝫ vocaret ꝛ male h̄ntes sanaret: mltꝭ rōnib⁹ icitās sauiatū pctōrē vt ꝑ vulneꝝ suorū sanatiōe ad medicum benignissimū et ꝓmptissimū festinanter accedat: q̄ ꝓpter multā suā bonitatē statim inuenit̄ ab inquirentibus se. Ca. I

I D Omin⁹ noster iesus christ⁹: q̄ descēdit d̄ sinu p̄ris ꝛ effect⁹ ē nob via salutꝭ: suꝑ pnīa istruens: diuia v̄bā sua voce sic ait. Nō veni vocare iustos: s; pctōres i pnīaꝫ: nec egēt sani medico: s; q̄ mali h̄nt. Si ego hec dico: ne vel me audire. Si aūt ip̄e dn̄s hoc dicit: q̄re sp̄nis: ꝛ negligis vitā tuā? Si āt ꝯsci⁹ es tibi: q̄d h̄eas itrisec⁹ insanabilia vulnera cogitationū: ꝛ actuū: q̄re tu de oc Mar Luc

cult; neglig; ⁊ incuriosus exist;: nolēs ostē dere medico vulnera tua vt sanet ea? Usqȝ quo itaqȝ male vtens: neglig; uuln⁹ tuū: vt mag; putredo vulner; insanabil' efficiatur. Quare dilectissime teipm odio hās: si vis liberari ex occult; vulnerib⁹ tuis? Quid ti mes. Nō ē seu⁹: nec iterū imisericors: si vtit' ferro nec caustico vł austero medicamēto: vbo tm̄ curat. Si ad eū integra v̄itate ac cedas: plen⁹ bonitate ē: ⁊ plen⁹ miscđia ē. Propter te aduenit ex sinu p̄ris ꝑpter te i carnat⁹ ē ex vtero v̄gis m̄ris: vt accedas ad eū sine metu ⁊ diffidētia: ꝑpter te hō fact⁹ ē: vt te sanet ex ꝑiculosis vulneribus tuis. Cū m̄ta dilectōe ⁊ bonitate vocat te ad se. Accede ad eū pctōr: facile sanaber;. Proijce ex te onera pctōꝝ: offer mūera obsecrati onū: suppone lachrymas i putredie vulne rū. Int̄m eñ celest; medic⁹ bon⁹ est: vt la chrymis ⁊ gemitib⁹ donec vulnerib⁹ sanita tē. Accede pctōr ⁊ ꝑcidēs huic benignissi mo medico offer lachrymas: q̄ ab hmōi me dicamēto ꝑficiūt. Sic eñ vult celest; medi cus sanare vnūquēqȝ: medicamēto diluēs lachrymaꝝ. Nihil ē eñ qđ nō ꝓcedat ⁊ sa net' medicamēto pnie. Hoc eñ medicamē tū nō vsqȝq̄qȝ detinet egrotum: ſ; statim sa nat. Expectat ḡ medic⁹ videre lachrymas: accede noli timere: ostende ei vuln⁹: ⁊ offer medicamētū lachrymaꝝ ⁊ fletuū. Ecce eñ aptū ē hostiū pnie: festīa pctōr priusq̄ clau dat'. Nō expectat tꝑus ad tuā negligētiā: nec ipm hostiū vidēs te desidiosū ⁊ ꝯtem nentē sustinet ꝑuicatiā tuā. Quare odisti vitā tuā miserāde? Qđ p̄ciosuȝ vt supi⁹ sit aie tue īfelicissime? Tu v̄o pctōr eādē sp̄re uisti. Nesc; dilectissime mihi: q̄ hora iube at celest; medic⁹ claudi hostiū medicie. Ac cede obsecro: festina sanare vuln⁹: letifica celestē exercitū i tua ꝯuersatōe. Sol iaȝ ad vesꝑtinā venit horā: ⁊ ꝑp̄ te sustinet: vt oc curras ad māsionē. Usqȝq̄ ꝑsent; aduersa rio tuo imūdissimo: ipudēter volūtates ei⁹ ꝑficiēs. Ille eñ vult te igni ꝑpetuo tradere hoc nāqȝ ei⁹ studiū: hoc dignū qđ suis ama torib⁹ tribuit. Ipse deniqȝ p̄liat' cū armis suis. i. ꝯcupiscētijs mal': aduersū oēs hoies Ipse eñ imūdissim⁹ ad desꝑationē ꝑducit acq̄escētes sibi: p̄durās eoꝝ cor: ⁊ exiccās lachrymas: vt nec cōpūgat' oīno pctōr. Fu ge hō ne te iterimat. Audi pctōr btām illā vocē miserātissimi dñi dicentē. Uenite ad me oēs q̄ labꝯrat; ⁊ onerati est;: ⁊ ego vos

Mat. II. d requescere faciā. Tollite iugū meū sup vos ⁊ discite a me: q2 mit; sū ⁊ hūilis corde: ⁊ i uenietis requiē aiab⁹ v̄ris. Cur neglig; hō: et q̄re dignā dilatiōeȝ ꝑdis de die i diē? Acce de noli timere: benign⁹ ⁊ dign⁹ ē: nō req̄rit chirographū tuū. Oīm eñ pctōꝝ tuoꝝ re missio ipse ē: oim vitioꝝ sanat vulnera: do nec vitā sine iuidia: quasi benign⁹ suscipit facile accedētes ad se ⁊ q2 de⁹ magn⁹ ⁊ p̄sci⁹ futuroꝝ ē: sciēs oēs cogitatōes n̄ras: cum accesserit hs adorare ⁊ obsecrare euȝ vidit cor ei⁹ ⁊ oīa e ꝑpositū. Qui accedit imuta bilē piāqȝ cogitatōeȝ h3: accedēs ipse beni gnissim⁹ de⁹ ꝑpter multā bonitatē suā sta tim iuenit' ab inq̄rentib⁹ se: ⁊ priusq̄ acce dat hō ad deū dicit: ecce adsum. Et anteq̄ accedit apit thesauꝝ suū corā se inq̄rēte: ⁊ añq̄ fūdat lachrymas: effundit sup eū mi seratōes suas: ⁊ priusq̄ exoret recōciliat' ei.

Ex cōmemoratiōe charitat; benignitat; ⁊ miscđie dei: diligēter nos ex hortās vt i hoc sclo pniam agere conemur eo q̄ i alio seculo qđ oib⁹ malis repletū est fructuosa pnia agi non pōt. Ca. II

Charitas eni dei: sic II
facit ⁊ sic desiderat. Qui i v̄itate accedūt ad eū nō tardat audire: nec iterū impat veniēti ad se: cur tāto tꝑe fuierit inimico: ⁊ spōte deseruerit deū: nō q̄rit trāsacti tꝑis q̄ītitatē: ſ; solūmō hūili tatē lachrymas ⁊ gemit⁹: ꝑcidēres sibi in spicit dñs. Et q2 p̄sci⁹ ⁊ creator est dñs n̄r: mox remittit oēs iniq̄tates n̄ras: oīa deli cta cogitationū ⁊ actuū emūdās. Primāqȝ stolā iubet afferri: ⁊ anulū i dextera manu ⁊ oib⁹ angel' dicit: ꝯgaudete i inuētiōe aie pctōr;. Uti essem⁹ nos oēs hoīes si vellem⁹ talē dñm bonū hñtes: benignū ducē: mali cie imemorē: misericordē: lōganimē ipiera tes n̄ras iugiter remittentē fuite ei. Ecce eñ rogat: ecce lōganimiter suffert: ecce no bis p̄stat oīa bona sua i hoc sclo ⁊ i futuro si tm̄ voluerim⁹ donec tꝑs ē: penitudinē ge rere. Q2diu eñ sum⁹ i hac vita: possumus dñm obsecrare: facile noƀ est idulgētiā pe tere: oportunū nobis ē ianuā miscđie eius pulsare. Effūdam⁹ lachrymas donec tꝑus est suscipiēdi lachrymas: ne eūtes in sclm illud sine aliq̄ vtilitate plāgam⁹: ibi eñ la chryme ꝑ nihilo reputabunt'. Q2tū h̄ ora uerimus: tm̄ remittet dñs. Hic eñ audit nos deꝑcantes: h̄ remittit nobis rogātib⁹ se. Hic delet peccata nostra si resipiscam⁹. Hic enim est obsecratio: ibi nihil horum.

h̄ remissio: ibi requisitio. h̄ lõganimitas: ibi
seueritas. h̄ remissio: ibi iam suppliciũ. h̄
miscdia: ibi iudiciũ. h̄ tpalis abũdãtia: ibi
iugis angustia. h̄ voluptas: ibi tormenta.
h̄ auaricie: ibi vindicte sũt: h̄ risus: ibi vo
luct⁹. h̄ cõtẽpt⁹: ibi vo ignis etern⁹. h̄ orna
tus vestiũ: ibi cruciat⁹ vmiũ. h̄ elatio: ibi
aũt hũiliatio. h̄ rapine: ibi vo stridor dẽtiũ
h̄ oĩa deaurata: ibi aũt caligo tenebrarum. h̄
dat negligentiũ pnĩa: ibi aũt iam nõ erit in-
dulgẽtia. Cognoscẽtes itaq; hec oĩa frẽs
de salute vr̃a estote solliciti: nõ infigat mẽs
vr̃a i p̃ntib⁹ bonis. Ne oblectet nos terre-
na dilectatio: ne ibi sit amara nr̃a ploratio
dũ h̄ nolum⁹ sanari p modicas lachrymas
In hoc breui tpe p pnĩaz remittit nob dñs
oĩa. Plange h̄ modicũ charissime mihi: ne
plãgas ibi in scl'a scl'orum. Hũiliare h̄: ne ibi
hũilieris in exteriorib⁹ tenebris: ⁊ imitaris in
ignẽ inextinguibilẽ. Quis nõ plãgat nos
⁊ q̃s nõ defleat. O diĩẽtes enĩ vitã: diligim⁹
mortẽ. Reputa i temetipm frater: ⁊ vide q̃
sũt vtilia aie tue. Qd meli⁹ ẽ: i p̃nti sc'lo p
pctõ plãgere: ⁊ penitẽdo crebri⁹ obsecrare
aut ibi i ignẽ eternũ: sine aliq̃ vtilitate de-
flere. Per p̃ntes nãq; lachrymas idulgẽtiã
cõsolationẽq; mereberis: ibi aũt lachryme
erũt tibi ad penã ppter debitũ decẽ miliũ
talẽtorum. Sz tu i hac vita parum q̃d roga deũ
vt multa debita aie tue remittat. Si aũt nõ
lueris in p̃nti reddere ex mltis pauca: ibi red
ditur⁹ es cũ multis cruciatib⁹ oĩa debita.

¶ Superiorum exhortationũ cãm
expones iterũq; suadẽs: vt transitoriũ va
nũq; hoc seculũ ⁊ q̃ in eo sũt cõtẽnam⁹: quẽ
admodũ multi sci ⁊ iusti fecerũt: q̃ nũc pa-
radisi delicijs fruunt cõfutãs ex hoc illorum
errorẽ q̃ huic sc'lo vano ⁊ illis q̃ in eo sunt
adherẽt ⁊ multipl'r ipsis timorẽ incutiens
¶ Capitulum III

III Hec aũt que dico af-
fectioni vr̃e deo dignissimi frẽs: nõ
q2 dign⁹ sũ: ⁊ mũdus a sorde viuẽs i casti
tate: sz ex multo dolore ⁊ tristicia cordis di
co hec crebri⁹. Nã ego imũd⁹ sũ cogitatio-
nib⁹ mltis ⁊ actib⁹: nec mihi oĩno cõsci⁹ sum
in bono: sz ⁊ nũc ⁊ sp deseruio volũtati mee:
hec aũt iõ dico vnanimitati vr̃e: qm deti-
net me tristicia ⁊ formidine: eo qd sumus
oẽs iugiter cõtẽnentes: arbitrãtes nos vi-
uere i sc'lo vano: in scl'a scl'orum. Seculũ nan
q; hoc trãsit: ⁊ oĩa q̃ in eo sũt: ⁊ a nobis rõ
delictorum exiget: tanq; sciẽtib⁹ bona ⁊ faci
entib⁹ mala. Hic em cõtẽnim⁹: sz ibi crucia
mur: q2 dilectioni ei⁹: ⁊ regno ei⁹ ptulim⁹
terrã: ⁊ q̃ in ea sũt oĩa. Aurũ ⁊ argentũ nõ
liberabit nos ab illo igne terribili: vestes ⁊
delicie i cõdẽnationẽ nr̃am erũt ibi. Nõ li-
berabit frater ppriũ frẽm: nec iterum pr̃ filiũ
suũ: sz vnusq̃sq; stabit i ordine suo: tã in vi
ta quã in icendio. Multi em sũt sci ⁊ iusti
spernẽtes mũdũ cũ actib⁹ ei⁹ q̃ bona volũ
tate ⁊ pietate: ⁊ spe meliore acq̃escẽtes mã
datis dñi: fruituri sũt padisi delicijs. Christũ
em diligẽtes: sup oĩa corruptibilia ptule-
runt eũ. Idcirco singuli i deo letant: i chri
sto illumiant in spũscõ renouãt: indesinẽ
ter etiã sup eos trinitas scã exultat: letãt
sup eos angeli ⁊ archangeli: letat sup eos
padisus cũ delicijs. Uere isti sũt laudabi-
les: ⁊ gl'osi ⁊ bti p oĩa. Angeli nanq; ⁊ ho
mines btificãt eos: ⁊ qd vniũso mũdo: cha
ritatẽ dñi ptulerũt. Et de⁹ scũs iust⁹ ⁊ ver⁹
donabit eis suũ regnũ ⁊ gloriã: ⁊ honorẽ et
gl'am: vt videãt eũ cũ angel' scis sp in gau
dio. Multi vo hoies q̃ terrena diligũt ⁊ cor
ruptibilia: ⁊ mẽs illorum iugiter i reb⁹ cadu
cis affixa ẽ: ⁊ velut irrõnabilia iumẽta di
uersis voluptatib⁹ sua nutriũt corda: existi
mãtes se imortales eẽ i hoc sc'lo vano. Qd
agis o hõ? Quid velut isensatũ iumẽtũ ver
saris i mũdo. Sapientẽ ⁊ discretorẽ creauit
te de⁹: nec assimularis vl' illis q̃b⁹ deest pru
dentia. Uigila o hõ: miserere tui: esto q̃si sa
piẽs: q2 ppter te õ cel' de⁹ excelsus aduenit
vt te a terenis eleuaret ad celos. In nuptijs
celestis spõsi vocat⁹ es: cur cõtẽnis ⁊ idignũ
te exhibes: quõ intrabis ad nuptias: dicito
mihi vestẽ p̃ciosaz nõ hñs: nec lampadẽ re
fulgentẽ? Sz si forte spernẽs itroieris: audi
es palã illã terribilẽ vocẽ dñi dei dicentis.
Amice quõ itrasti ad nuptias vt iniuriam Mat.
faceres p tuã nuditatem tremẽdo cõuẽtui.
Tũc iubet rex ministris suis dicẽs: hũc ligatũ
manib⁹ ⁊ pedib⁹ mitte in caminũ ignis: vt
crucies ibi i secula sc'lorum: q2 egoipse certis
tpib⁹ veni: ⁊ vocaui oẽs ad nuptias: sed h̄
spernẽs vocationẽ meã: nõ sibi pauit idu
mentũ ad nuptias. Idcirco iubeo tormẽtis
affligi miserandũ: eo qd regni mei cõtem-
ptor extiterit.

Ex recordatõe p̃dictorum adhuc
ampli⁹ pctõrem pterrẽs ⁊ ãmonẽs: vt q̃-
dia tpus h̄ dat ad btitudinẽ dei pcipiẽdã
se paret: ostẽdẽsq; ob hoc q̃ diuia btitudine
digni sint: ⁊ mercedem atq; gaudia illorũ
exponens. Caplm IIII

IIII Non ꝙ metuis hec o hō: nō formidas: qꝛ venit: nō ꝑtre miscꝭ: qꝛ iā appropat spōsus vt fulgeat. Nescꝭ qꝛ oia iam pata assistūt: ⁊ celestꝭ tuba nutū ꝑstolatꝛ diuinū? Et ꝗd ibi facies i illa hora: si nō te pauerꝭ donec tps est? Para teipm i illa hora btitudinis dñi Dei enī btitudīe digni sūt scī: qꝛ semetipos ꝓbabiles ꝑuauerūt. Tuba eni celestꝭ tubicinabit ⁊ dicet. Surgite dilectissimi dei et christi: ecce aduenit rex celestꝭ: reddere vobis reqem ⁊ gaudiū in vitā eternā ꝓ labore ⁊ afflictiōe istitutiōis vr̄e. Surgite videte christū regē: spōsuꝫ imortalē quē dilexistis. Ipm eni desiderātes facti estꝭ incole sup terrā: surgite videte regnū ei⁹ qđ vob̄ pauit. Surgite videte isatiabilē dñm quē dilexistꝭ ꝓ ꝗ tribulatōes passi estꝭ ꝑpt quē ⁊ frugalr vitā vr̄aꝫ finistꝭ: venite nūc ⁊ videte eū cū multa fiducia: quē desiderastis exultate cū eo leticia ienarrabili ⁊ gaudiū vr̄m nemo tollet a vob̄. Venite fruimini ꝗ

Isa.64.b ocul⁹ n̄ videt: nec auris audiuit: nec i cor

I Corꝭ.2.c hois ascēdit: ꝗ donat vob̄ ipse desiderabilr dñs. Tūc rapietꝛ scī i nubib⁹ lucidissimis obuiā ei: euolātes digni deo i celsitudine aerꝭ: cū gl'ia imensa videre spōsum celestē. Quis putas iuenietꝛ ita dign⁹ i hora illa: vt rapiatꝛ in nubib⁹ cū magno gaudio obuiam christo? Oēs ꝗdē iusti ⁊ digni rapietꝛ in gl'ia: oēs āt ipij ⁊ pctōres relinquentꝛ deorsuꝫ: cū ꝯfusiōe magna. Btitudo ⁊ leticia magna erit oib⁹ dign⁹ deo: tormēta ꝟo et ꝯfusio pctōrib⁹ sunt vniūsis. Btūs ille ꝗ h̄ posit⁹ festinauerit i illa hora dign⁹ iueniri miserabilis ꝟo qui semetipm a gl'ia dñi cōstituerit alienū. In illa hora cū nubes rapuerit oēs scōs suos rursum in celis: ipm ⁊ omnes impios: angeli rapient imittere in caminum ignis ardentis?

¶Inducēs auctorē ob timorē supra memoratoꝝ ꝯqrentē ⁊ semetipm deplorantē: deūq; obsecrantē vt i hora aduētus ē nō idign⁹ iueniatꝛ: ne auditur⁹ sit formidādā illā sniaꝫ: discede a me opa⁹rie iniquitatꝭ: nescio quis sis: sꝫ vt gr̄a miseratio nis sue ipsum saluet ⁊ in ꝑadisum deliciarum inducat. Capl'm V

V Quis dabit capiti meo aquā imensaꝫ: ⁊ ocultꝛ meis fōtē lachrymaꝝ iuglr emanētē donec tpus ē suscipiēdi lachrymas: vt plorem memetipsum die ac nocte: obsecrās dominū ne indign⁹ inueniar in hora aduentus ei⁹: ⁊ vt ne audiā illā sniam formidandaꝫ: discede a me opa⁹rie iniqtatꝭ nescio te ꝗs sis. De⁹ altissime qui solus sine pctō es tribue mihi pctōri gr̄am i illa hora ꝑpter multas miseratiōes tuas: ⁊ nec tūc appareat: ꝗ nūc velata ē impietas mea corā expectatorib⁹ angelꝭ ⁊ archāgelis: ꝓphis ⁊ apostolis: iustꝭ ⁊ scīs: sꝫ salua me impiū gr̄a et miseratiōe tua: ⁊ induc me i ꝑadisum deliciaꝝ cū omnib⁹ ꝑfectꝭ. Suscipe obsecrationē ꝑui tui dñe: ꝑcib⁹ oim scōꝝ tuoꝝ: ꝗ tibi a seculo placuerūt: qm̄ tibi debetꝛ ois adoratio: ⁊ gloria in secula seculoꝝ. Amen.

¶Sancti Effrem diaconi. Liber de penitentia explicit.

¶Incipit liber eiusdē de Luctamine spiritali.

¶Ex celestib⁹ ⁊ eternis bonis luctatorib⁹ et victorib⁹ ꝓmissis ꝓuocans nos ad certamē spiritale: docens etiaꝫ ꝗb⁹ armis idui debeat is ꝗ victor cupit existere: ⁊ ꝗ fugere eū opteat ne armis spolietꝛ: ac maxie dissuadens vinū ⁊ ebrietatē: p ꝗ ipsa aia templū dei existēs polluitꝛ subiungens ꝗꝫ mala que inde sequūtꝛ. Ca. I

I In luctaminib⁹ hui⁹ secli: null⁹ sine agone seu certamie coronatꝛ: ⁊ in spāli ꝯuersatōe ⁊ ꝓposito scō: nemo sine luctamie pōt imarcessibilē coronā accipe: viteq; eterne heres existere. Nā scāmati assimilat⁹ est mūdus: sꝫ ꝗ ꝑfectissimi athlete sine aliꝗ metu ⁊ cum sūma alacritate iueniūtꝛ i scāmate Timidi aūt ⁊ ibecilles aūq; incipiāt decertare diffugiūt: ⁊ ꝑpter mollicie desidiāq; imēsaꝫ nullo ꝓrsus mō in scāmate desudare ꝯtendūt (Scāma ē aūt frēs dilectissimi medi⁹ locus in ꝗ athlete letantꝛ) Sic ꝗ ⁊ ꝑfectissimi luctatores ⁊ ꝯtinētissimi monachi decertāt h̄ntes sp ꝑ oculis iocūditatē ꝑadisi ⁊ expectātes delicijs ei⁹ ꝑfrui: ⁊ ꝗ ꝓmissa sunt bona: ⁊ imortalia secula: ⁊ lumē sempiternū. ¶Vis i agone certare: ⁊ victor existere. Indue te armatura dei sicut vestimēto: indue te ꝟtute animi: oi sollicitudine hui⁹ mūdi exuere: ⁊ studiose enitere: ne isdem ꝑ praua ꝯcupiscētia: vꝭ negligentia spolierꝭ. ¶Fuge vinū velut venenū: ne ebrietas te supetꝛ expoliatū ꝟtutib⁹ nudū efficiat: queadmodū Noe sanctū ⁊ antiꝗssimū

virū. Hic eni iust⁹ i illa generatōe fuēt⁹ ē. Nutu dei timore diluuiū fabricauit arcā i salutē dom⁹ sue: ꝛ q̄ tāte moles aq̄ꝝ fuice rāt postmodū a modico vino deuict⁹ ē. Et i diluuio pudore velat⁹ postea dormiēs ab ebrietate nudat⁹ ē. Hoc iteꝝ vinū p̄triarchā fedāterq̄ misceret. Et adō i ebriatiōe vini loth ōp̄dauit: vt ꝯtra naturā cū filiab⁹ suis pudēt i ꝓfūdissimo sōno demers⁹ ē: ꝛ pene sepult⁹: vt q̄d fecerit: p⁹ea euigilās ignoraret. Si ḡ scis ꝛ magnifici viri: vini ebrietas nō pepcit: q̄ꝛo magi te exiguū atq̄ infirmissimū si ebrietati studueri: supabit sp adolescētia ꝛ iuuent⁹. Fuge vinū: q̄r ex vino sp̄ualis oculi excecant: iniq̄tas mł̄tiplicat: venenata dulcedo libidinis meditat: execrāda turpitudo q̄ ꝯtra naturā ē cogitat. Mollescit v̄t⁹ aie: cogitatio vite eterne abolet: aīa vincit visibilr̄: delinq̄tq̄ facillime. Effugat ab ea celestis gr̄a: sanctimoniā dico atq̄ v̄ginitatē aie. Quāto tpe eni fuerit templū corpis n̄ri scīm ꝛ mūduꝫ: de⁹ excelsus habitabit i eo. Si aūt corruptū fuerit ꝛ pollutū: ꝯtinuo scūs ꝛ impollut⁹ de⁹ deserit tēplū illud ꝓ ineffabili lumine celesti: habitabitq̄ i eo obscuritas: et īpurissimi demōes: ꝛ subintroibūt ꝯcupiscētie maligne ꝛ sordide: q̄ infelicē aiaꝫ crebro faciāt peccare i s̄mone. Quisq̄s ille ē q̄ nō hꝫ lachrymas: si i corde suo meditabitur: q̄r de⁹ scūs repulit templū suū ꝛ ꝯcupiscētie male ꝛ passiones ignominiose habitant i eo: ꝛ intellexerit q̄s eū repulit: q̄s successit: vn̄ cedit: q̄ venit: a q̄ separ⁹ ē: cui cōiunct⁹ ē: quō nō statim īplet⁹ ē lachrymis ꝛ flens ꝛ fugiēs: dicit intra semetipm̄: q̄re vno momēto a maligna cogitatōe ꝓstrat⁹ effugi agonē gl̄iosum: nec merui victorie triūphuꝫ? Nā die illo tribulatiōis: molles ꝛ resoluti pctōres ꝛ impij: cū viderint scōs ꝛ iustos gaudio magno ꝛ leticia sempiterna exultare: ꝛ i ꝑadiso eterno regni dei degere: se etiā viderint in igne iextinguibili: ꝛ tenebris exteriorib⁹ esse: tūc fortiter ingemiscēt ꝛ sup̄fluis lachrymis plorabūt amariter: q̄r detinet eos penitudo vanissima: ꝛ necessitas penaꝝ immensa.

Ut imitatores sim⁹ sanctoꝝ patrū q̄ puriss̄mū dei tēplū extiterūt nos obsecrās: vtq̄ p̄cipue exempla illoꝝ sectemur: i ieiunio orōne ac ceteri hmōi cohortans: q̄ etiā in orōnib⁹ cauēda ꝛ q̄ s̄uāda sint aperiēs. Sollicitudines p̄terea huius mūdi: negligentiā atq̄ desidiaꝫ dissuadēs ꝛ ad p̄parationē vt celeste regnū ad q̄d inuitamur possideam⁹ nos incitās. Ca. II

Propterea obsecro vos frēs mei dilectissimi imitatores estote beatissimoꝝ patrum q̄ scīssima sua institutiōe tēplū dei purissimū extiterūt. Hoꝝ exēpla sectamini: desiderate ieiuniū q̄d ē aie puritas ꝛ castitas desiderate orōnes q̄ sunt colloq̄a dei. Ois eni sancta purissima orō: ꝯfabulatio dei ē Deniq̄ p̄fectoꝝ orōnes: eoꝝ q̄ ex toto corde diligūt deū: cū magna exultatiōe ad celum ascēdūt. Angeli ꝛ archangeli cū gaudio occurrūt eis: ꝛ suscipiētes eas vsq̄ ad thronū gl̄ie dei sci ꝑducūt. Hec eni magna gloria scōꝝ ē: angeloꝝ ineffabil̄ leticia: cū scōꝝ orōnes purissimas ꝯtulerint. Festinemus ḡ frēs fieri imitatores institutiōis vite scōꝝ. Ambula frater i vijs eoꝝ: viue sicut illi vixerūt: ꝛ abstinentiā habeto sp̄us ꝛ aie ꝛ corpis ꝯtinentiā. Habeto i habitu ꝯtinentiā: habeto i cibo ꝯtinentiā: habeto in ligua abstinētiā: i aspectu: i cogitatu: in risu: vt athleta pietati p̄fectissimus in oib⁹ demōstreri. Cōsidera teipm̄ frater charissime: ꝛ vigila ne i tuis orōnib⁹ extollari: sed cū astiteri orare deū: cū magno timore ꝛ desiderio corā eo ꝯsiste. Disrūpe a corde tuo oīa vincula terrene sollicitudīs: esto ꝑ oīa sollicit⁹ ꝛ sobri⁹ i orōnib⁹: ꝛ ita viril̄r agonisare: vt sit orō tua scā ꝛ mūda ꝛ imaculata: ꝛ vidētes eā porte celi apiant coraꝫ ea: ꝛ angeli cum leticia occurrāt ei: ꝛ vsq̄ ad thronū b̄ndicti p̄ris ꝑducāt eā. Sic sp esto charissime: queādmodum cherubin ꝛ seraphin ꝑmanēt in misterio dei. Meditare frater hec v̄ba: ꝛ decāta ea iugit ex affectu cordis: q̄ escā sp̄ualis aie subministrant ꝛ ab amaritudine eā: sua sp dulcedine liberant pōderibusq̄ terrenoꝝ negocioꝝ exonerāt. Oia q̄cunq̄ audisti mēte sollicita s̄uare festina: vt reqescat de⁹ in cogitationib⁹ tuis vt inuenias fiduciā i illa hora terribili ꝛ tremēda cū venerit dn̄s reddere vnicuiq̄ s̄m opa sua. Indulgete modicū insq̄ infirmitati mee charissimi frēs: q̄r sic infirm⁹ sū. Existimo q̄d i hora illa ois sp̄us ꝯtremiscat: sꝫ gr̄a saluatoris ꝯfortat ꝛ edificat corda scā: cū rapiunt in nubib⁹ obuiā christo i aere. Ego aūt ꝛ q̄ mei sunt sil̄es: ꝛ desidiosi ꝛ pigri tremebim⁹ sup trā ꝛ n̄ facile ad celestia ascēdem⁹. Frēs mei dilectissimi: q̄d nobis pōt mūd⁹ ꝓdesse: q̄r ei⁹ sollicitudinib⁹ colligamur. Aut q̄d luctamur ō cultu vestimē

rorū ⁊ ornatu elatiōis amict⁹: nisi i ignē extiguibilē? Aut q̄d acq̄rim⁹ ō studio esca rū̄ ⁊ vētrꝫ cura: nisi etna supplicia. Agnoscite frēs q꞉ nisi h̄ p̄ grāz dei totꝫ virib⁹ agonisantes meruim⁹ triūphū: ibi penitebim⁹ in scl̄a scl̄oꝝ. Frēs mei q̄d negligim⁹: q̄d desidia occupamur: q̄d nosmetip̄os in occursū dn̄i n̄ p̄am⁹? Ecce vniūsus mūd⁹ ad occasū iā p̄perat. Quare nō oīa onera ꝯcupiscētiaꝝ ⁊ fasces pctōꝝ a nobis reiici mus? Nescitꝫ q꞉ arta ⁊ angusta via ē: q̄ ducit ad vitā: ⁊ pctōꝝ ac diuitiaꝝ sarcinis p̄grauat⁹: nō capit p̄ eā trāsire Nos eēn porta illa diligit: q̄ attenuati diuitiis: ⁊ volūtaria paup̄tate afflicti: sp̄ i vigiliis: i ieiuniis atq̄ hūilitate p̄ oē tp̄s vite sue ꝯsūati sūt.: parauerīt seip̄os: vt videāt celoꝝ regna. Ecce charissimi iā hostiū p̄adisi vocat iā crebro sono nos hortat̄ ⁊ dicit. Priusq̄ claudat: vnusq̄sq̄ vr̄m velociter p̄peret: vt itroiēs i eternū cū dn̄o regnet. Ecce mr̄ nr̄a hierl̄m: cū magno affectu clamat ad nos ⁊ dicit. Uenite filii dilectissimi: venite ad me: dilatet̄ numer⁹ vr̄ i me: ⁊ i thalamo imortal̄ spōsi magnificent̄ chori vr̄i: cū angel̄ sc̄is: videāt nos i glīa ⁊ pulchritudine ⁊ decore. Uideāt nos i leticia ⁊ exultatiōe ⁊ gaudio. Diligite me filii mei sicut ⁊ ego vos diligo: nihil possideatꝫ i terra nihil sitis solliciti. Ecce spōsus me⁹ iaz p̄at⁹ ē vt p̄cedat: ⁊ veniat i nubib⁹ celi: ⁊ glīa p̄ris sui bn̄dicti: ⁊ vnūquēq̄ vr̄m singillatim suo noīe vocabit: ⁊ aduocabit et ordinabit eū i officiū: p̄ q̄ suis meritis laboribusq̄ virt⁹ celoꝝ exultat. Sit̄r ⁊ i negligentia vr̄a ⁊ stupore: cū suis satellitib⁹ inimic⁹ tripudiat. Festinate ḡ filii mei: vt ego de vob̄ vosq̄ ō me gaudeatꝫ i scl̄a scl̄orū. Procidēs adoro te ⁊ obsecro filiū dei viui: p̄sta ⁊ mihi ⁊ omnib⁹ diligentib⁹ te: vt videamus regnū tuū celeste: ⁊ possideamus illud cū omnib⁹ sanctis.

¶ Ex multꝫ que benign⁹ dn̄s nr̄ p̄ nob̄ fecit vt ip̄m q̄rerem⁹: excludēs oēm excusationē negligētie nr̄e: ⁊ p⁹ monita saluberrīa: mōachis ⁊ discipul̄ christi ꝯgruā: ad ei⁹ nos imitatōez stimulās: cōmemoratisq̄ itez plurib⁹ q̄ p̄ nob̄ fec̄ atq̄ p̄pessus ē: laudes ip̄i i p̄sona auctorꝫ referēs ⁊ exorās vt p⁹ cōpūctiōez ⁊ sc̄timoniā in requiē p̄adisi suscipiat. Ca. III

III Charissimi si in hoc breui tēpore neglexerimus: nullam oīno excusationē habebimus: quā p̄ nostris facinoribus ostēdamus. ¶ Dn̄s noster descendēs de celo in terrā: oīa nobis dando donauit: debita nr̄a dimittēs: ⁊ vitā nobis eternā tribuēs. ¶ Nā cū inimici essemus: reconciliauit nos deo: p̄ mortē suā. Terreni eram⁹: celestes effecti sum⁹. Mortales: ⁊ imortalitatē accepimus: filii tenebraꝝ eram⁹: ⁊ facti sum⁹ filii lucꝫ. Perditi ⁊ iuenit nos. Serui pcti: ⁊ liberauit nos. Paupes: ⁊ diuites facti sum⁹. Infirmi: ⁊ sanauit nos. Odibiles: ⁊ dilecti sum⁹. Iniusti: ⁊ iustificati sum⁹. Nō secuti miscdiaz: nūc āt miscdiam ꝯsecuti sum⁹. Pctōres: ⁊ saluauit nos. Dispsi ⁊ ꝯgregauit nos. Filii hoīm: ⁊ facti sum⁹ filii dei. Heredes ⁊ coheredes vnigeniti filii ei⁹ ¶ Ecce oīa ista nobis donauit: priusq̄ q̄rerem⁹ aut iq̄rerem⁹ Irrisionē ḡ malā aut exprobationē frn̄ā: ne suscipiat cor tuū aliq̄n: nec eū q̄ p̄ pctis suis pēitudinē gerit despiciat ¶ Ne irrideas frēm tuū ieiunātē: ⁊ eū q̄ ieiunare nō p̄t: ne ꝯfūdas. Argue eos q̄ te suspiciūt: agsce honorare temetip̄m. Nec ipōrtun⁹ existe: nec ipoztūis oportun⁹ vt vtil̄ possis eē: icrepa ⁊ i māsuetudine p̄seuera. Propter penuriā āt: neq̄ despicabilē te facias. Timēti deū: reuela mysteria ei⁹. Ab eo āt q̄ timorē dei nō habuerit: sꝫ sup̄bie ⁊ elationi semetip̄um subiecerit: oīmodis caue. Aduersus abstinētē neq̄ dixerꝫ q̄cq̄ mali: neq̄ audierꝫ: nec adūsus eū q̄ putat̄ tuus inimic⁹. Hoc aūt p̄ oib⁹ stude: vt nullū habeas iimicū: nisi diabolū eiusq̄ mistros Cū hoīe iniq̄ ⁊ doloso ne hitauerꝫ: ⁊ maledicū ne alloq̄ris: ne det minoratiōez aīe tue. A detractiōe frīs abstine: etiā ab eo q̄ supplātare alteꝝ conat̄ ¶ Attēde hoc monachis ꝯgruū: q̄ celesti iugo sua colla submittūt. Hec discipl̄i christi custodiāt: his monitꝫ meis sine itermissiōe itēdāt. Decet eēn eos mgr̄i sui christi imitatores existere. Exēpla istitutōis nr̄e charissimi sumam⁹ a christo dn̄o: q̄ cū diues eēt p̄ nobis paup̄ fact⁹ est: excelsus ⁊ eq̄lis p̄r̄: semetip̄m hūiliauit ¶ Porro sup̄ celos habitās: i terris nō habebat vbi caput reclinaret. Factus es mihi christe saluator dux vie: ⁊ vite q̄ ducit ad p̄rem. Māsiones eēn grate sūt: fines ei⁹ regna celoꝝ sūt. Fact⁹ es mihi dn̄a tor dn̄e fili⁹ dei fōs vite: ex q̄ dona tua haurirē: ⁊ te sine intermissiōe diligens collaudarē: facta est gratia tua in corde famuli tui lumen ⁊ gaudium ⁊ dulcissima super mel ⁊ fauū ori meo. Facta ē gratia tua in

a͡ia famuli tui: q̄si thesaur⁹ tribuēs mihi ineffabiles diuitias: ⁊ paupꝑtatē atq₃ miseriā lōge a me expellēs. Facta est gr̄a tua seruo tuo refugiū ⁊ virt⁹ ⁊ gl̄iatio ⁊ ꝓtectio ⁊ esca spiritalis: plena suauitatis ⁊ lumine. ¶ Quō possū silere o dn̄e: de illa multitudine dulcedinis ⁊ charitatis tue gr̄e: q̄ os meū l₃ indignissimi ⁊ pctōris apuit? Aut quō sustinebit ligua mea vt nō te singulis horis ac momētis datorē vite glorificet? Aut quō potero inundatiōes gr̄e tue excludere q̄ iugiter fluūt in pectore hūilitatis mee plene dulcedine ⁊ oī gr̄a speciali? Psallā glorioso nōi tuo dn̄e pax celoꝝ: q̄ mihi tribuisti bona tua celestia. Magnifico gr̄a₃ tuā christe redēptor me⁹. Cū eñ te magnifico: ip̄e magnificor a te. Nō cessabit lingua mea collaudare virtutē tuā: nō cessabit cithara mea ꝑsonare spiritalia cātica tua. Desideriū tuū attraxit me post te christe: gloriatio vite mee. Gr̄a tua dulcedinē mihi p̄stet: ad seq̄ndū te spes mea. ¶ Efficiat cor meū terra bona: ad suscipiēdū semē tuū. Irriget eū gr̄a tua rore vite eterne: demetat bonitas tua manipulū de agro pectorꝭ mei. ¶ P⁹ cōpūctionē ⁊ sctimoniā: cōuertere aīa mea in requiē deliciarū padisi. Tu ouē errantē req̄sisti: ⁊ iuētā tuis humerꝭ reportasti. Et hāc īdignissimā aīam meā in manib⁹ tuis attrahe: ⁊ offer bn̄dicto ⁊ imortali pr̄i tuo corā cherubin ⁊ seraphin: ⁊ corā angelꝭ sctis: vt delicias padisi ꝑfruēs: cū sctis oīb⁹ angelis dicā: Gl̄ia pr̄i imortali: gl̄a filio imortali: gl̄ia sp̄ui scto imortali: ī scl̄a scl̄oꝝ Amen.

¶ Sancti Effrem liber de Luctamine spiritali explicit.

¶ Liber eiusdem de die iudicij incipit.

¶ Inducēs sanctū Effrem exhortātē ⁊ obsecrantē vt nos ad terribile₃ illū diē iudicij p̄paremꝰ: oēm sollicitudinē a nobis ꝓijciētes: ex eo ꝙ nihil in illa hora nobis ꝓdesse poterit nisi cōuersatio sctā ⁊ bona opa q̄ hic detulerim⁹ nobiscū. Terrorē q₃ nobis icutient ꝓpter manifestationē corā iudice oīm q̄ hic occl̄ta sūt: qō apta similitudine declarat. Ca. I

Venite dilectissimi fr̄es exhortationē meā suscipite: ⁊ sꝫ memētote ꝯsilij mei peccatorꝭ ⁊ ipiti Effrē. Ecce eñ iudicij dies illa magna ⁊ terribilis istat: ⁊ nos tumore elatiōis inflamur: nolētes in hoc breui tp̄e itelligere ac festinare: ⁊ deū nobis ꝓpiciū facere. Dies eñ nr̄i ⁊ menses ⁊ anni tāq₃ somnū p̄tereūt: ⁊ tāq₃ vmbra vespꝑtina: ⁊ velociter formidabiꝭ ⁊ p̄clarus dn̄i aduēt⁹ aduenit. Uere eñ formidabiꝭ erit dies illa vniuersis pctōrib⁹: q̄ voluītatē dei ꝓ sua salute facere noluerꝭ. Obsecro vos fratres charissimi: venite ꝓijciam⁹ a nobis oēm sollicitudinē actuū terrenoꝝ: ne obligeꝭ mēs nr̄a in terrenis negocijs: q₂ oīa terrena ꝑtrāseūt: oīa depereūt: oīa eua nescūt. Nec quicq₃ nobis ꝓdesse poterit in illa iudicij die nisi cōuersatio sctā: ⁊ bona opa q̄ hinc detulerim⁹ nobiscū. Futurū est nāq₃ vt vnusquisq₃ nr̄m: ⁊ act⁹ suos ⁊ cogitatiōes añ tribunal tremēdi iudicij deferat. ¶ Cōtremiscit cor meum: ⁊ renes mei resoluunꝭ: q̄tiēscūq₃ recogito qō reuelāde sint cogitatiōes ⁊ sermones at₃ actus nr̄i in die iudicij. Grandis eñ timor erit fratres dilectissimi: grādis tremor o amici mei. ¶ Quis eñ nō timeat: aut q̄s est qui nō cōtremiscat ⁊ lamēteꝭ ac lugeat hec: qō ibi oīa manifestunꝭ: que hic in occulto ⁊ tenebris gesta sunt. Intelligite fratres mei hoc quod vobis dico: ⁊ considerate exēplū qō vobis ob vr̄am itelligētiā ꝓfero. Arbores fructifere tp̄e suo primū intrinsec⁹ ꝯcipiūt fructū: postea 𝔳o diuino nutu extrisec⁹ ꝓferūt: s̄m suā naturā ⁊ fructū ⁊ folia. Sic in die illa terribili: oēs hoies q̄cūq₃ in hoc scl̄o q̄si in tp̄e suo occulte intrinsec⁹: siue bona siue mala gesserūt: ibi quasi fruct⁹ ꝓprios añ tribunal dn̄i ꝓferēt. Tūc iusti bonos ⁊ iocūdos ꝓferēt fruct⁹. Scti siḿr fruct⁹ suauissimos: ⁊ oībus grāꝝ florib⁹ exornatos. Martyres 𝔳o suppliciorꝝ ⁊ penaꝝ fruct⁹ patiētie gloriosos. Monachi aūt sctē ꝯuersatiōis sue .i. ꝯtinētie: hūilitatis: vigilaꝝ: orōnū at₃ obediētie: imarcessibiles ꝓferēt fructus. Pctōres 𝔳o ip̄i ac ꝓphani ꝓferēt fruct⁹ turpissimos ⁊ execrādos plenos ꝯfusiōe: opprobrio: vlulat⁹ ⁊ luct⁹: vermiū q̄₃ imortaliū: ⁊ ignis iextinguibiꝭ cū gemitu. Tremēdū est dilectissimi fr̄es ibi iudiciū: in q̄ sine testib⁹ oīa manifesta sūt. Ibi assistunt milia miliū ⁊ decies denamilia angeloꝝ cherubin ⁊ seraphin: ⁊ ibi iustoꝝ chori circūstant: patriarcharū: ꝓphetarū: ap̄loꝝ ⁊ martyrū: ⁊ omniū oīno sanctoꝝ.

Arguēs negligētiā nrāz: ⁊ ostēdens quō iudex rōne ꝑ hac negligentia exquiret improperās nobis oīa que ꝑtulit vel fecit ꝑ nobis. Ca. II

II Quid ḡ negligim⁹ dilectissimi fr̄es? Ecce nūc tp̄us ꝯcluditur: dies appropinq̄t: in q̄ oīa occulta nr̄a a lumie arguunt. Si sciremus fratres q̄d imineat vel incūbat iugit plāgerem⁹: obsecrātes deū dieb⁹ ⁊ noctib⁹ sine cassatiōe: vt liberaret nos ab eīna cōfusiōe ⁊ ꝑennib⁹ tenebris. Obstruet eñ oē os pctōris añ tribunal glorie ei⁹ cū metu nimio ⁊ tremore. Et tremiscet oīs creatura: ⁊ ip̄a agmina sctōꝝ angeloꝝ expauescēt in die aduētus ei⁹. Quid ḡ tūc dicturi sum⁹: si i hoc quo tp̄e negligēter ⁊ segniter vixerim⁹? Ip̄e eñ nos patiēter expectat: ⁊ oēs nos ad suū regnū inuitat. Rōnē eñ exq̄ret a nobis: vt ꝑ hac negligentia nr̄a: ⁊ dicet nobis. Propter vos icarnatus sū: ꝑpter vos i terris palā cōuersatus sū: ꝑpter vos flagellat⁹ sū: ꝑpter vos conspul⁹ sū: ꝑpter vos palmis in faciē v̄beratus sū: ꝑpter vos crucifix⁹ sū: ꝑpter vos suspēsus sū in ligno: felle cibat⁹ sū ⁊ aceto potat⁹ sum: vt vos sctōs ⁊ celestes efficiā. Regnū meū donaui vobis: paradisū meū apui vobis. Oēs vos fratres vocaui p̄rimeo: vobis obtuli spm̄ sanctū: vobis misi ampliora hoꝝ oīm. Quid debui facere et nō feci vobis. Tm̄ vt saluemin: hūilē voluntatē vr̄am solūmō q̄siui. Nō vos coegi ne saluti vr̄e cā necessitatis esset occasio. Dicite mihi pctōres mortales atꝫ possibiles ꝺm naturā: q̄d passi estꝫ ꝑpter me dn̄atorē vr̄m: cū ego ꝑ vobis ipassibil̄ passus sū. Ecce itaqꝫ ꝑparatū ē regnū ⁊ vita requiescit lericia i lumie sempiterno. Preparata est etiā mors pene: luctus ⁊ tenebre. Eligat vnusquisqꝫ vt ꝑpria voluntate voluerit: rectā viam incedat.

Occasione dictoꝝ cōuocās nos ⁊ instruens quō dn̄m adorare: laudare ⁊ obsecrare debeam⁹. Ca. III

III Venite dilectissimi fratres adorem⁹ ⁊ ꝑcidam⁹ ei: ⁊ plorem⁹ corā dn̄o: q̄ fecit nos dicētes ei. O dn̄ator dn̄e: hec oīa vt de⁹ sustinuisti ꝑ nobis: nos aūt pctōres sꝑ te exacerbauimus: ⁊ bn̄ficijs tuis sum⁹ ingrati. Tu de⁹ sine initio: natura incōp̄hēsibilis misericors ⁊ pi⁹: cōplacuisti gr̄a tua ꝑ passionē crucis pctōres saluos facere: q̄ te nō nouerūt: donās eis p⁹ indulgētiā delictorū etiā lumē scie tue. Quid ḡ retribuet gen⁹ hūanū tibi inuisibili ⁊ benignissimo dn̄o. Nā cū impij essem⁹: nō ꝺm naturā sꝫ ꝑpria volūtate: q̄si pi⁹ atqꝫ amator hoim saluasti nos. Sic iterū ꝑ negligētiā nr̄am pctis icidim⁹: tu aūt sꝑ idē ⁊ ip̄e es: ⁊ misericors ⁊ miserator: terribilis ⁊ gloriosus ꝯditor seculoꝝ: patiēter ab initio sustinet ꝑuersitatē nr̄am: donās nobis tp̄us penitentie ⁊ remissionē pctōꝝ ieffabiles miseratiōes tuas: q̄s ostēdisti filijs hoim. Vict⁹ es dn̄e de⁹ noster a charitate tua: a sctis miserationib⁹ tuis: vt ꝑ crucē tuā totum mūdū saluares. Nisi eñ vict⁹ fuisses charitate misericors christe: temetip̄m hostiā viuā ⁊ imaculatā nunq̄ ꝑ pctōrib⁹ obtulisses. Hoc ip̄m gr̄e tue doct⁹ sum dn̄ator dn̄e: q̄ repleta est mēs famuli tui multitudine charitatis tue. Dulcedo eñ tua iugiter oblectat ⁊ ꝯfirmat me: ⁊ sꝑ exacerbor atqꝫ ad amaritudinē memetip̄m ꝑduco: volēs dulcedine tua iugiter ꝑfrui: iesu vnigenite splēdor eterni p̄ris: lumē habitās iaccessibile: lumie incōp̄hensibili. Qui illumiasti gr̄a tua vniuersū mūdū: illumia q̄ in me ē tenebrosū oculū meū. Velat⁹ est eñ ⁊ cec⁹: illumia eū sup miseratiōib⁹ tuis: vt ne crassante diabolo penit⁹ obscuret. Assimilata est eñ mēs nr̄a infirmissima dn̄e: ligno ꝑplantato qđ sꝑ indiget firmitate ⁊ illumiatiōe gr̄e tue. Verbū tuū dn̄e apuit oclos ceci ex vtero nati missusqꝫ ad syloen statim p⁹ restitutionē oculoꝝ carnaliū spiritales oculi ei⁹ ⁊ iteriores illuminati sūt: vt te sūmū saluatorē ⁊ medicū sine metu aliq̄ deū deiqꝫ filiū ⁊ p̄dicaret ⁊ crederet. Illumia etiā nr̄os iteriores oculos dn̄ator dn̄e: vt te iugiter diligam⁹: tibiqꝫ ꝯfiteamur ex charitate magis q̄ necessitate: ⁊ oēs volūtates tuas ꝑficere valeam⁹. Nā si ꝑcul est a nobis syloe q̄ missus est cec⁹: sꝫ p̄ciosus calix sanguinis tui plen⁹ vita ⁊ lumie nobis in ꝑxio est: tāto ꝑpinquior q̄to q̄ accesserit fuerit purior. Hoc ḡ nobis restat misericors christe: vt pleni gr̄a ⁊ illumiatiōe scie tue: cū fide et sctificatiōe accedam⁹ ad calicē tuū: vt ꝑficiat nobis ad remissionē pctōꝝ: nō ad cōfusionē in die iudicij: q̄ q̄cūqꝫ mysterijs tuis indign⁹ accesserit: suā aiam ip̄e ꝯdē-

nat: nō se castificās: vt celestē regē atq; immortalē spōsū in sui pectoris purissimum suscipiat thalamū. ¶ Nā aīa nr̄a spōsa est imortalis spōsi. Copula aūt nuptiarū celestia sacramēta sūt: q2 cū māducam⁹ corp⁹ ei⁹: τ sanguinē bibim⁹: τ ip̄e in nobis ē: τ nos in eo. ¶ Attēde ḡ tibimetipi frater: festina thalamū cordis tui iugit̄ ꝟtutib⁹ exornare: vt māsionē cū bn̄dicto p̄re suo faciat apd̄ te: τ tūc corā āgel̄ τ archangel̄ erit tibi laus τ glīa τ gliatio: τ cū magna exultatiōe τ gaudio igredieris in padisū.

¶ Ex hoc q̄ de⁹ nihil p̄ter salutē nr̄am q̄rit reuocās nos a negligētia τ excitās ad vigilātiā τ exercitiū bonorū operū atq; dei dilectionē. Et huius occasione excellenter virtutē charitatis commendans. ¶ Ca. IIII

IIII Quid eñ p̄ter salutē tuā o hō de⁹ q̄rit a te? Si aūt neglexer̄ τ salu⁹ fieri nolueris: rectasq; dei vias nō ambulauer̄ nec mādata ei⁹ custodier̄: temetip̄m iterficis: τ a celesti thalamo tu te expellis. De⁹ sp̄ūsanct⁹ sol⁹ sine pctō ꝓpter te ꝓprio filio non pepcit: τ tu infelix tui nō miserer̄. Expgiscere itaq; a somno tuo parūper. ¶ O miserande api os tuū obsecra eū: ꝓijce abs te onera pctōꝝ. Ora frequēter sine cessatiōe lachrymas fūde: mollicię aīe fuge: negligētiā execrare: maliciā nō ama. Amaꝟo māsuetudinē: dilige ꝯtinētiā: meditare psalmodiā. Festina: ora frater donec tibi datū est tp̄us. Dilige dn̄m ex tota aīa tua: τ sicut ille dilexit te. Esto tēplū dei: τ de⁹ excelsus habitabit i te. Aīa eñ hn̄s deū i se: tēplū dei est. Diuina etiā mysteria celebrātur i ea: angeli τ archāgeli letant̄ ei: τ frequēter eā visitare festināt: q2 habitāte deo i aīa: āgeli festināt honorare eā vtpote dei tēplū effectā. Beat⁹ vir q̄ deū ex toto corde dilexerit: τ mūdū istū: τ oīa q̄ in eo sūt tota ꝟtute odit: vt te solū sctm̄ possideat p̄ciosā margaritā τ vite sue thesauꝝ. Si q̄s itaq; sincere diligit deū: hui⁹ ꝯuersatio nō ē i terris: ſ; sursū ē sp̄: vbi τ aīa ei⁹ desiderat τ mēs ē: vn̄ τ dulcedinē sentit: τ lumen accipit: τ charitate dei ꝑfruit̄. Uere eñ dilectio dei: gr̄a τ dulcedie plena ē. Et btūs q̄ gustauerit eā: nec ē exsatiat⁹ ab ea. Nā de dulcedine charitat̄ dei: q̄s putas ē q̄ digne possit exponere? Paul⁹ ap̄ls q̄ gustauit τ replet⁹ ē ex ea clamat τ dicit. Neq; altitudo neq; ꝓfundū neq; ip̄a vita: neq; mors: neq; futura: neq; angeli: neq; p̄ncipat⁹: neq; p̄tātes: neq; creatura alia poterit nos sepāre a charitate dei q̄ ē in christo iesu dn̄o nr̄o. Ro. 8. Ignis eñ imortalitat̄ ē charitas dei: sp̄q; opat̄ i aīa. Qui dilexerit eā illūinationē grāꝫ τ ꝟtutē: sensū ei⁹ eleuat a terr̄ ad celū: vt oīa q̄ t̄rena sūt odio habeat: τ solū deū vite sue auctorē ꝯtēplet̄ τ diligat. Sꝫ τ sctōꝝ aīe exēplo suo nos docēāt q2 de ip̄a charitate nihilomin⁹ sicut ap̄li gustauerūt. Molle vinculū ē charitas dei: τ gladi⁹ vtriq; acut⁹: nō p̄t eā icidere. Sp eñ tyrāni sctōꝝ martyꝝ mēbra secabāt: τ charitatē dei q̄ i ill̄ redūdabat secare nō poterāt. O mollissimū charitat̄ dei vinculū stuporis τ miraculi plenū qd̄ nec secare potuit nec solui. Bis acut⁹ gladius illd̄ nō secuit: flagrās ignis nō soluit. Mēbra secabāt̄: charitas nō secabat̄. Cōburebāt̄ viscera: τ vīcula nō soluebāt̄. Demergebant̄ iteꝝ i ꝓfundū sctōꝝ corpa: τ charitas dei nō potuit aliq̄n mergi. ¶ Quis putas nō admiret̄ de hoc vinculo charitat̄. Quicūq; ḡ puro τ sincero corde dilexerit talē charitatē hr̄e ꝓbat̄. Hāc āt charitatē dedit de⁹ eccl̄ie suevt ip̄a sp̄ exornet̄ τ polleat. Hec charitas: pign⁹ dei in nr̄is aīab⁹ existit. Hec charitas colūne firmamētū est diligētib⁹ deū. Hec charitas vnigenitū dei filiū: ad nos de celis attraxit. Propter hāc charitatē de⁹ hō fact⁹ ē: ꝑpt hāc charitatē aīa spōsa christi effecta ē: et ꝑ ea ipassibilis passus ē: ꝑpter hāc charitatē incorpore⁹ icarnat⁹ ē: ꝑpter hāc charitatē inuisibil̄ visibil̄ est. Sine hac charitate si fuerit aīa: nō placebit in ea de⁹: nec delectabit̄ sup ea. Quis putas digne pōt vel sufficit glorificare τ collaudare deum saluatorē: qui nobis tantā grām tribuit ꝑpter suā ineffabilē bonitatē.

¶ Exponēs cōsiliū auctor̄ cōsulētis vt festinem⁹ digne ꝯuersari ḃm dei volūtatē: sollicitēq; ꝑ salute nr̄a i orōnibus: ieiuniꝭ: vigiliꝭ τ lachrymis nos exerceam⁹: vt fiduciā hr̄e possim⁹ in illa terribili hora iudicij: pctōres q̄ꝫ ad cōpunctionē incitātis: τ ea de cā multis p̄conijs cūpunctionē extollētis. Ca. V

Charissimi fratres audite bonū ꝯsiliū pusillanimitatis

mee. Festinem⁹ sp donec tps habem⁹ ꝯuꝰsari caste ⁊ sobrie ⁊ digne deo: vt spūsscūs habitet i nobis: ⁊ christi charitas repleat nos ⁊ volūtas ei⁹ p oia ꝑficiat i nobis. Nā habeam⁹ aliā sollicitudinē dilectissimi frēs: nisi hāc solūmō: quał aia nr̄a inueniaꝛ in illo lumie cū oib⁹ scis. Non colligem⁹ nec vinciam⁹ eā i terrenis negocijs: nec sollicitudinib⁹ possessionū ⁊ pecuniaꝝ: sꝫ exornemus oꝛonib⁹ ⁊ ieiunijs: vigilijs ⁊ lachrymis: vt iueniat ꝯtulāciāq; fiduciā in hora illa terribili ⁊ tremēda: cū oēs aie cū timore ⁊ tremore assistūt: cū electi a pctōrib⁹ separanꝛ cū statuūꝛ oues a dextrꝭ ⁊ hedi a sinistrꝭ. Credite mihi frēs mei: qꝛ in ꝓrio est aduent⁹ dn̄i: in q̄ reddet vnicuiq; ꝑm opa sua. Sanctꝭ q̄dē ⁊ electꝭ suis reqem ⁊ leticiā: pctōrib⁹ ꝟo ⁊ q̄ eū exacerbauerūt supplicia ⁊ tormēta. Btūs hō q̄ inuenerit fiduciā in hora illa: ⁊ q̄ audierit btām vocē illā: venite bn̄dicti pr̄is mei: ꝑcipite regnū qd̄ vob̄ ꝑatū ē ab origine mūdi. Tūc iusti se i lumie viderint i illa ienarrabili gloria iter semetipsos singuli obstupescēt ⁊ dicēt Putas ipse ego sū? Et quō huic glie dign⁹ iuent⁹ sum? Angeli etiā accedētes cū gaudio magno ad scōs enarrāt eis ꝯuersatōez eoꝝ imaculatā ꝯtinentiā vigilias: oꝛones volūtariā pauptatē: qd̄ solū mercati sunt. Modic⁹ labor ē institutōis nr̄e frēs charissimi: ⁊ magna ē reqes. Paruo tpe ē afflictio ꝯtinētie: ⁊ retributio ei⁹. i. delicie ꝑadisi: ⁊ exultatio ⁊ leticia i seculū scłi ꝑmanet Quicūq; sibi ꝯsci⁹ ē qd̄ peccauerit deo: ⁊ p negligentiā suā ⁊ volūtatē peccauerit: donec tpus ē ex affectu lachrymas fundat: et iugiter defleat. Per lachrymas ⁊ remissionē pctōꝝ: ⁊ leticiā cordis iueniet. Posside at ⁊ cōpunctōez cordis: lauet p singłas noctes lectū corpis sui. Putatꝭ ne hētꝭ experientiā lachrymaꝝ dilectissimi frēs. Putatꝭ ne illuminat⁹ ē aliqs vr̄m ab illa gr̄a compunctiōis: q̄ ꝑm deū est. Credite mihi frēs nō est i terrꝭ dulci⁹ sup gr̄a lachrymaꝝ. Si qs i oꝛone sua deū ꝯtēplat⁹ ē illū sp desiderās: lachrymaꝝ dulcedie satiat⁹ ē: ⁊ hmōi eleuat⁹ ē: a terrꝭ: tot⁹ extra corp⁹ i celo est. Et q̄d dico extra corp⁹. Tot⁹ celestꝭ ē ⁊ nō inueniꝛ ꝯuꝰsatio ei⁹ in terrꝭ. Hmōi cū deo loquiꝛ: i christo illūinaꝛ: in scōspū scificaꝛ Grāde miraculū: vt hō terra ⁊ cinis: i sua purissima oꝛone cū deo fabuleꝛ. Btūs hō q̄ hꝫ cōpunctionē iugiter ꝑm deū. Cōpunctio frēs: sanitas aie ē: illūinatio mentꝭ ē. Cōpunctio frēs: remissionē delicoꝝ nobis conq̄rit. Cōpunctio frēs iesuꝫ vnigenitū facit i nobis h̄itare: cū eū desideram⁹ ⁊ querim⁹. Volo vobis frēs enarrare potentiā lachrymaꝝ. Anna p lachrymas a deo samuelem ꝓpham accepit: ad sublimitatē ⁊ gloriatiōez aie sue. Mulierꝭ etiā peccatricꝭ debita i domo simonis a christo dn̄o dimissa sūt: q̄ lachrymis pedes ei⁹ rigabat: ⁊ crine tergebat. Grādis ꝟt⁹ ē lachrymaꝝ: multū q̄ ꝓualēt lachryme ꝑm deū. Fiduciaꝫ dn̄i sp acq̄rūt lachryme: sordidas cogitatiōes expellūt: nec ꝓxiare eas ꝑmittūt aie cōpūctionē cordis habēti. Quid btitudine pōt hac eē sublimi⁹: q̄ cū ipm deū aia i oꝛone ꝓpria ꝯtēplaꝛ. Nā cū eū desiderat eiq; sp famulaꝛ: thesaur⁹ ideficiēs ē cōpūctio cordis. Gaudio ieffabili exultat aia q̄ habꝫ cōpunctiōez cordis. Cōpunctiōez ꝟo dico nō vni⁹ diei: sꝫ q̄ dieb⁹ ⁊ noctib⁹ puritate aie tāq; fons exuberat ⁊ abūdat. Fons eñ purissim⁹ ē cōpūctio cordis irrigās sp plātaria fructifera aie. Plātaria āt fructifera dico ꝟtutes aie: gr̄aꝫ pnie: ⁊ opa bona q̄ assidue lachrymis irriganꝛ: ⁊ fructū afferunt bonū ⁊ vtilē. Semp ꝫ sancte plantatiōes tue irrigenꝛ a te: p bn̄dictiōez gr̄a dn̄i. Qō cū fuerit factū crescēt quotidie: ⁊ fructū dabunt in tpe suo.

Inducēs auctorē negligentiā ⁊ miseriā suā ꝯfitentē: aliosq; ne ipm imitenꝛ auertētē: ⁊ vt dn̄m p se orēt depcātē: atꝫ cū gr̄aꝝ actōe libꝝ hūc ꝯcludētē Ca. VI

Ego imitator mei existas pctōrꝭ ⁊ desidiosi: sp dicentꝭ ⁊ nūq; facientꝭ. Mollicia eñ plen⁹ sū ⁊ negligētia coopt⁹: n̄ h̄ns cordis cōpūctiōez: nec purissimā oꝛonē. Agsco āt meipm sp pctōrem: sp timentē futuꝝ iudiciū: nullā excusatiōez p negligētia h̄ntē. Obsecro vos fratres charissimi: q̄ deū timetꝭ: ⁊ sp q̄ illi placita sūt facitꝭ vt oretꝭ p me exiguo ⁊ pusillo: vt veiat sup me celestꝭ gr̄a: ⁊ saluet aia mea atꝫ iueniā miscōiaꝫ i die illa terribili qn̄ veiet dn̄s reddere vnicuiq; ꝑm opa ei⁹ Glīa miscōi deo nr̄o: ⁊ imortali: q̄ os nr̄m apuit p gr̄aꝫ ad meditādū ꝟba iudicij ei⁹ ⁊ dilectōis atꝫ cōpūctōis q̄ sūt edificia aie firmamētū cordis: mētꝭ illūinatō vt ois aia q̄ hec meditaꝛ trahaꝛ ad vitā etnā. Amē.

Sancti ac deuoti viri Effrem diaconi Liber de die Iudicij feliciter explicit.

Telos

Hec est arbor perfectionis cuius imperium est omnibus qui per eam ascensus est ad eam.

Mens alienatio

Mens absorbetur cum gloria magna videtur

13 ramus

Inaccessibile Status et intrans

Cum deus exercuit mentem ... sibi ...

14 ramus

Rationis exercitatio

Defectus

Cum modo deficit pia mens super ethera constat

11 ramus

Hic osculatur superferuidum

Comedens divina poto celestia vina

12 ramus

Raptus

Liquefactio

Sine moras nescit hic per quo sponsa languescit

9 ramus

Hic amplexatur feruidum

Optans languoris dum sentit amoris ...

10 ramus

Languor

Contemplatio

Cum contemplatur mens ... ...

7 ramus

Hic agnoscatur amicum

Cum capit ... ... beatissime clamat

8 ramus

Contemptus sui

Ardor — Dauid feruoris mors fugat ardor odoris — 7us ramus — Hic videtur calidum — Longe dei latrinis quos fiunt sedibus imis — 6us ramus — Latrine

Continuatio — Ep ama si vis dulas patrie fore ciuis — 3us ramus — Hic ardenter queritur iam ineffabile — Ex presentis verus amator ero — 4us ramus — Perseuerantia

Risus — Quem risus decorat sponsa sup astra decorat — Primus ramus — Hic queritur dilectus nobile — Cum eum suspirat pius auctor pectore spirat — 2us ramus — Suspiria

Arbor amoris.

Confessio
Cordis Oris
Operis

Amor
Satisfactio
Oratio. Ieiunium. Elemosina.

Contritio
Cordis amaritudo, peccati detestio

Hugo de Scto Victore Sup̄ Ierarchiam.

Nobile eni͂ eorū sp̄ diuina et
inaccessabile et calidū et acutū
et sup̄feruidū intēte et forsan
intime et inflexibilis sp̄ motio-
nis et suppositorū reductiue et ac-
tiue exemplatīn tanq̄ realificans
illa et resuscitans ī siliz calidita-
tem et igneū velut et holocaustiue purgatiuū et ī-
accumulatū et inextinguibilē habentēq̄ sic sp̄ lucifor-
mē et illuīatiuā ꝓprietatē oīs tenebrose obscuri-
ficationis ꝑsecutricē et maīfestatricē seraphin
noīatin aut maīfestatio docet. Si ego qd̄ sentio
dicā. Primū hoc fateor q̄ v̄ba audiui aut nō
hoī dicta aut nō dicta ab hoīe. Nā p̄ hoīez ea
dici tā magnū videt' vt nichil ā͞pli9 hoī dari
possit. Est forte q̄ v̄ba ista ab illis v̄bis nata
sūt q̄ audiri potuerūt dici nō debuerēt. Na ille
quidē qui hec suggerebat vl' docebat. vsq̄ ad terciū
celū puenerat et intrauerat padisū dei ibiq̄ v̄ba
q̄dā de v̄bo audierat secreta oīno et p̄xima silētio vsq̄
ad que auris hūana nō attingē que neo audiret do-
net sciret. Intus eni͂ audiebāt' et nō poterat exire.
foras vbi erat hō. ꝓpterea erat qui int9 ab eo et vāl-
de intus illis introrsū audiri potuerēt. s3 hys qui
foras erat dici nō debuerēt. Ne tn̄ illi qui foris
erāt derelinquerēt' s3 ab eo qui int9 erat nō reuoca-
rent'. nata sūt de v̄bis v̄ba. sic v̄ba de v̄bo nata

fuerūt de vbis que mt⁹ seruari deberēt vba q̄
foris pferri potuerēt. de imēsis magna de occul-
tis obscura. de ipenetrabilibꝫ pfunda q̄ a nobis
nata sūt vtrū itellcta nescio. Hec sūt vba ipa
q̄ mgr discipul⁹ ꝛ discipuloꝝ mgr nobis scru-
tāda vl' poti⁹ mirāda pposuit. Prim⁹ eñ disci-
pul⁹ vbi vba audiuit a vbo ꝛ ille vbis alijs
discipulū habuit ꝛ doctorē fecit. Quo tādē ad
nrm auditū descendēte qñ de celo vox i trā pso-
nuit ꝛ ipa aures nrās iā stupore ipleuit. no-
dū tñ corda maifesta veritate illuīauit. Ptea
qui hoīes fuerūt ꝛ nōdū diuīa capere potuerūt.
dixerūt qr tonitruū factū fuerat ꝛ ad locū cōter-
nabāt ꝛ nō credebāt. Alij ad modicū illuīati
necdū cōsumati angłꝫ putauerūt deū nō itellexe-
rūt. Itaqꝫ ꝛ nos supne vocis tonitruū audiui⁹
ꝛ cepim⁹ mirari nōdū illuīati. Si tñ fuit nrā
admiratio excitatio ipā admiratōe nitimur vt
visione illuīem ꝛ erūt tūc vba ipa dulcia nō
solū mirāda ſꝫ amāda cū ceperīt audiri ꝛ sapi
si tñ ad ipa grosi fuerim⁹. Si eñ nō diligūt
nō itelligūt neqꝫ amāt si nō gustāt. Quid ego
q̄re audim⁹ si nō itelligim⁹. aut quō itelligim⁹
si nō diligim⁹. Ego p mea pte rñdebo. Si nō
psumo de dilectōe nō discedo ab admiratōe. forsitā
ipā admiratōe cingulabo ad cognicōꝫ ꝛ si mini⁹ exe-
citor ad cognicōꝫ maior ad dilcōꝫ ꝛ exit interi di-
lectio ipa refectio donec ex ea oriat cōtēplatio

p quã fiat illũiatio. Quid ẽ illd angloꝝ mobi-
le sp̱ certa diuina ⁊ incessabile ⁊ calidũ ⁊ acutũ
⁊ superferuidũ motionis sp̱ interre ⁊ forsan itime
⁊ inflexibilis sp̱. Si dixerim⁹ q̱ dilectio hec est
fortassis parũ videamur dixisse nescientibꝫ q̇d sit
dilectio. ¶ Nũq̃ enĩ parũ dicit qui dilectoꝝ dicit nisi
forte pũã dicat dilectoꝝ. ¶ Nõ aũt iste pũã dilectoꝝ
dicẽ voluit qui tã multa de dilectiõe dixit. ¶ Mobi-
le inq̇t ⁊ icessabile ⁊ calidũ ⁊ acutũ ⁊ superferuidũ.
Mobile q̱ vita. Incessabile q̱ ppetua. Calidũ q̱
amor. Acutũ q̱ sapia. Nũq̇d satis ẽ hoc vita
dixit. ppetuã noĩauit. amorẽ posuit. sapiẽtiã
adiuxit. Et totũ hoc ĩ vna dilectione est. Et vna
dilectio ẽ. Vis scire q̱ dilectio vita ẽ audi illũ
dilcm̃ ⁊ dilectiorẽ dilectioꝫ ꝯmẽdantẽ. Qui nõ
diligit manet ĩ morte. ergo dilectio vita est. ⁊ q̄lis
vita. Caritas nũq̃ excidet. Si enĩ caritas nũq̃
excidet vita ppetua ẽ dilectio ⁊ q̇d amor vbi cali-
dũ illud ⁊ feruidũ poterim⁹ iuenire in dilectione
vbi feruorẽ ⁊ calorẽ amor habuit vl' poti⁹ vbi amor
sine feruore ⁊ calore fuit. ãbulãtes ⁊ amãtes moe-
rentes ⁊ feruẽtes. q̇d dixerũt de ihũ quẽ audierũt et
nõ ꝯgnouerũt ĩ via ãbulabãt ⁊ mouebãt ĩ spacia
dilectiõis acti q̱ si starẽt nõ amarẽt. ¶ Mobile enĩ
amoris ẽ sic ⁊ calidũ ut nõ torpescat nec tepes-
cat dilectio vera. ãbulabãt ergo ĩ mobili amo-
ris ⁊ ardebãt ĩ calido ⁊ dicebãt. ¶ Nõne cor nrm̃
ardẽs erat ĩ nobis de ihũ dũ loq̄ret nob̃ in via?

Qua em̄ ābulabāt mobile habebāt ⁊ calidū
q: ardebāt. Acutū aūt nō habebāt q: nōdū ag-
noscebāt. Ꝓpterea em̄ q: acutū nō habuerūt au-
dieꝛt. Stulti ⁊ tardi ad credendū ī oībȝ q̄ locu-
ti sūt ꝓphe. ergo ebetes fuerūt ⁊ tardi ad ag-
noscendū. ſȝ nō tepidi aut pigri ad diligēdū.
Qui tn̄ ꝑus dilexeꝛt postea agnoueꝛt ut acu-
tū esset in dilectōe sic calidū ꝑus calidū pos-
tea acutū. Ꝓpterea nō dixit acutū ⁊ calidū. sed
calidū ⁊ acutū queādmodū ꝑus mobile pos-
tea īcessabile ut mobile ad inquisitōꝫ excitet.
Incessabile ad ꝑseuerāciā ꝯfirmet. calidū ut
sensū viuificet. acutū vt penetret ad ꝯꝑhēsionē.
Significat em̄ acutū īpetū quēdā amoris ⁊ ve-
hemēciā desiderij ardens feꝛēns se ī amatū in-
trantis ⁊ penetrantis ut ibi sit vbi est ipm̄
qd̄ amat cū ipō ⁊ in ipō ut nō solū ab ipso
calidū sit. ſȝ trāseat acutū ī ipm̄. Poterat em̄
calidū esse ⁊ qͥ delōge calesceꝛ cui hoc satis
esset amare ita absentē ⁊ ꝑntē nō videre ꝑ-
sentissimū possidē. ſȝ nō erat amor iste ꝑfec-
tus neqȝ amabilis mltū nisi acutū fieret si-
et trāsiret oīa ⁊ penetraret donec ad dilectum
ꝑueniret. ymo ꝑcul ī dilcm̄ iret. Si em̄ ī dilcm̄
nō vadis adhuc foris amas neqȝ acutū habes
dilectiōis ſȝ ebes ⁊ torpēs manēs ⁊ diuisꝰ extra
alios ut vnū nō efficiaris. Amor aūt vnū te
facē volt cū ipō. ⁊ iccirco penetrat oīa ⁊ appi-

quat ꝯ̄itū p̄t ad vnū ip̄m. Cōsidera ergo quō acu
tū habeat amoris de q̄bꝫ dictū ē, vbi erat ipe' ſpūs
illuc ꝯ̄dicebant. Impetꝰ nāqꝫ ip̄m acutū ſicut ſit et
liquidū ī alio quodā loco acutū noīat' dilectionis.
ꝛ qꝛ ſpōſa ipā erat q̄ loq̄bat' ꝛ nō oportebat ducū
aliq̄d aut aſperū pauci ꝛ timide adduci. Jdcirco
liquidū noīatū ē ꝓ acuto in blādimēto dilectiōis.
Nā ꝛ ip̄m liquidū penetrat ſic acutū ꝛ nō ceſſat
donec ad interiora ꝑueniat. Jdcirco ait. Aīa mea
liq̄facta ē vt dilectꝰ locutꝰ eſt. q̄ſiui illū ꝓptea em̄
q̄ſiuit illū qꝛ liq̄ftā ē ad illū. Niſi em̄ liq̄fieret ad illū
nō curreret poſt illū ſꝫ dura ſtaret ꝛ nō ītraret nūc aūt
liq̄ftā ē ꝛ curre' cepit ſꝫ nōdū ſtatī īuēit donec ꝑuenit.
Jdcirco ꝛ hic qꝫ īceſſabile nām erat ut ꝑſeueraret donec
intraret ꝛ penetraret ꝛ diceret. Tenui illū nec dimit
tam donec īcroducā eū ī domū matris mee ꝛ ī cubi
culū genitricis mee. Ergo ad te ip̄m ītrabit ut tu
ingrediaris ad ip̄m. Tu em̄ ītras ad ip̄ꝫ qn̄ ipe ad
te īgredit' qn̄ amor illꝰ cor tuū penetrat ꝛ ad in
timū cordis tui dilectio illꝰ ꝑtingit. tūc intrat ī te
ip̄e ꝛ tu qꝫ intras te ip̄ꝫ ut īgrediaris ad ip̄ꝫ. Jgitur
tu ip̄ꝫ ad te introducito nec quolibꝫ mō ad te intro
ducito ut maneat ſꝫ vl' ſubſiſtat extra apud te vl'
ī portis tuis vl' ī atrijs tuis ſiue āte oſtiū domꝰ tue.
etiā aut ſolūmō ī domo tua qꝛ nō multū ē neqꝫ
magnū hoc dilectioni magne niſi vſqꝫ ad thala
mū ꝑueniat ꝛ cubiculū īgrediat' ꝛ vſqꝫ ad īteriora
penetret ꝛ in ītimis tuis requieſcat. Adhuc āplꝰ

dicā qꝛ ꝛ cubiculū gemitas introducat ubi dilectō ma-
gis tenera ē ꝛ blādimēta dulciora ut nichil apud te
durū aut rigidū īueniat uirilis reualētie ſꝫ totū
liq̄fiat ꝛ mollescat igne dilectōis tue em̄ nichil du-
ricie obsistet ubi ad ītima caritas puenit ꝛ a-
cutū habeat oīa penetrare dilectio. Hec nob̄ dicē
dū erat ꝑ acuto dilectōis ꝛ liquido ut ītelligas ui
amoris ꝛ dilectōis q̄nta ē ſi tn̄ hoc ītelligi pt. qm̄
dilectio supeminet sciē ꝛ maior ē ītelligētia pl⁹
em̄ diligit q̄ ītelligit. ꝛ intrat dilectō ꝛ appropinquat
ubi scīa foris ē. nec mirū qꝛ dilectō sꝑ āpli⁹ psu-
mit ꝛ accēdit sꝑ ꝛ īgerit se cunctatōe amori. Ppterea
acutū ē ꝛ liquidū penetrās oīa ꝛ īpetū sequēs
ardētis desiderij sui nec dissimulare valēs donec ad
amatū pueniat eo ipso āpli⁹ adhuc sitiēs ītrare
ī ipm̄ ꝛ esse cū ipo ꝛ tā ppe ut fieri possit hoc idē ipm̄
sit qd̄ ipe. Liquet nō acutū valde ē hoc oīa penetrare
ꝛ ad ītima ītrare nec repelli posse aliq̄ uirtute donec
pueniat ubi amat. Quis inq̄t apls̄ sepabit nos a
caritate xp̄i. psecutō. an fames. an gladi⁹ ꝛ cetēa mul-
ta q̄ īpedimēta esse potuisset si dilectōi obstetissent.
Dilectio aūt qꝛ acutū habuit teneri nō potuit ſꝫ ptrā-
siuit ꝛ penetrauit euadēs libere ꝛ currēs ad desideriū
suū. Si ergo tale ē calidū ꝛ acutū dilectōis q̄le putas
est qd̄ sequit supferuidū. Iā ultō oportꝫ ad ampli⁹ hīc
qd̄ ad icremētū adiectū ē ꝑcedētū uirtutū ſꝫ ꝛ ipa res
admonet ī eo mai⁹ q̄ddā cogitare qd̄ supferuidū est
q̄ qꝛ calidū ꝛ acutū. Nostis em̄ quō id qd̄ feruet q̄dā

caloris & incendij sui violencia iactat' extra se et tollit' sup se & facit motione magna ex subiecta & invisibili estuacoe concepti feruoris. Et no videt' qui mt' e & mouet calore incendij latens s; qd mouet ex eo videt' & ex eo qd videt' concipim' & intelligim' vim magna & virtute robusta & violencia forte ei' qui latet & no videt'. Quis poterit digne invisibiliu maiestate venerari? Spectacula nob' proposita st & obedit' nob' feruor ex calore & humore sine pot' i humore & calore & videm' quemadmodu calor sine simulacione sens' ad humore ingredit' ut ingress' illu potent & violent' ericiat suggerit se invisibilit' ut illu manifeste attollat qui eu illic esse nolit que ta vehementi velut impetus cu quada indignacoe ericere festinat. Mouet' ergo calidu ad acutu deinde pmouet' acutu ad superferuidu. Quod em prius acutu fuit & liquidu i dilectoe obsistencia alia penetrare valens superferuidu fit ia & bulliens i seipo stare no valens. Acutu em amoris e cu oia transeundo despicit, superferuidu aut cu etia semetipz contempnedo reliqt. Na qui hoc solu appetit qd amat i illi' cparacoe etia semetipz despicit qui amat. Neqz em vere illud solu apparet si vl' semetipz cu illo amaret. Non aut hoc fieri pt nisi magna & singularis dilectio ut p amore illi' qd solu diligit' ille etia q amat quodamo a semetipso despiciat'. Fit ergo miro quamo ut du p illu dilectois igne sustollit' q est sup se p vim amoris expelli incipiat et exire etia a se.

Quãmo ergo feruet et qñamo bulit corde q pcep-
tũ supni amoris ignẽ dũ i illũ solũ qui sursũ
est appetẽdo fert cogitatõe et desiderio extª semet-
ipsũ pijcit et sup se eleuat nec se cogitat dũ illũ
solũ amat. Sic itelligim⁹ mobile et icessabile et
calidũ et acutũ et supferuidũ dilectionis. De

Quid est illud bono etne stẽplacionis
bonũ etne stẽplacõis qp bonos aĩos et
iuxta se imobiles tenet ut ad acuta nõ
affluat et rursũ p desideriũ moues ad se
trahit ut ipsũ incessabili dilectiõe appetãt.
Sed ne oĩo taceat qd prorsus dici nõ pt.
Audi quid sit. Bonũ est quoddã magnũ et
sup bona ista oĩa que nosti nõ differencia
prorsus s3 supeminẽcia. Audi qd sit. lumẽ est
et dulcedo est. lumẽ est. Quare lumẽ? Quia
oculos clarescere facit. Quare dulcedo? Quia
reficit. Duo sũt ista apud nos magna bona
nec iueniũt alia maiora hijs neq3 ad gau
dium ul ad felicitatẽ nostrã magis operãcia
lumẽ et dulcedo. aliud ad illũiacionẽ aliud
ad refectionẽ. Si illũiaris et nõ saciaris mag
nũ bonũ ẽ s3 nõ plenũ. Si saciaris et nõ illu
minaris itẽ magnũ bonũ s3 nõ pfectũ. Re
fectio iocũdũ facit qd intus est. Illũiacio iocũ
dũ qd foris est exhibet vtrũq3 ad gaudium
plenũ exigit. Si enĩ i altero reficeris i alte
ro afficeris. Nõ est leticia pfecta cũ tristicia

myxta est. Quere ergo refectionẽ ut iocūdū tibi sit qđ intꝰ est. Quere illuīationẽ ut iocūdū tibi sit qđ extra te est ꝛc̄

Ostendebā et ecce arbor in medio tr̄e posita erat et altitudo eiꝰ nimia, magna arbor ꝛ fortis ꝛ ꝓceritas cō tingēs celos, aspectus illius vsq; ad terminos vniūse tr̄e, folia eiꝰ pulcherrima et fructus eiꝰ nimius et esca oīm ī ea, subter eā habitabāt aīa lia et bestie agri et ī ramis eiꝰ versabāt volucres celi et ex ea vescebat oīs homo. Daniel' 4°. Quoniā oīs arbor q̄ nō facit fructū bonū excidet et ī ignē mittet ut ait dn̄s ī euāgelio. Arborē prauam adris que iā diu ī aīo meo radicatū profert fructus mortiferos. Descriptioē arboris adoris que iā insita ē cordis plurimoꝝ fi delui a corde meo et a cordibꝫ meoꝝ cupio extirpare. Nā ferrū ferro elidit et clauus clauo. Ecce ait ꝓpha. Arbor erat ī medio tr̄e ꝛc̄ Que ē arbor ista nisi aōr dei. Amo rē suū plātauit dn̄s ī medio tr̄e volēs eū vndiq; pullulare, Mediū tr̄e est qui ꝓso

nā acapit kon ape le hom sens kalan-
dise. Preterea sic a tra capit et sursus ce-
lum tendit crescendo. Sic amor dei terrena de-
serens sp celestia petit. Unde Origenes ve-
rū amorē describēs ait. Ille solus aōr p-
babilis ē qui deo et animi v̄tutibz copula-
tur et aīam de terris ad celi fastigia leuat.
Item arbor dicit a robore scdm ethimologiā et
nichil robustius aōre. Siquidē oīa vincit
aōr et nos cedamus amori. Itē de hac
arbore dr. Diliges dnz deū tuū ex toto cor-
de tuo et ex tota aīa tua &c. Hic memento qd
scripsi ī libello flor quō et qre diligēdus sit
deus. Arbor magna. Qz magna sit, pbt
Aug. dicēs. Cuiuscūqs vere deū diligit illius
mens nō ē in terra sz sp ad superiora. Pre-
miserat enī nichil maius esse amore dei.
Qz fortis, pbat illa scriptura q dicit fortis
ē ut mors dilectio. Sz quid p folia nisi di-
uina verba itelligimus. Folia huius nō sūt pul-
chra sz et medicinalia sūt. unde ī Ezech. Erūt
fructus eius ī cibū et folia eius ī medicamētū.
Item folia eius sanitatē cferūt. Unde ī libro
sapiē. Neqz herba neqz malagma sanabit
nos sz omps sermo tuus dne qui sanat oīa.
Sūt ergo folia huius arboris medicinalia
sanatiua et pulchra et nō solū pulchra sz
et pulcherrima. Unde Aug. pulchritudinē

hanc amedat sic. Sero te amaui pulchri
tudo tam antiqua tam noua metam eras et tecum
nō erā. vocasti. clamasti. et rupisti. surdi
tatē meā. chorusc[asti]. splenduisti et fugasti
cecitatē meā. flasti fragrasti duxisti spm
et anhelo tibi gustaui de te esurio et sicio.
tetigisti me et exarsi i pacē tuā. Sz si tu
lig sūt folia quis ē fructus. Nōne manus
pt pingere qd cor huanū nō pt excogi
tare. Sz ait. Oculus nō vidit nec auris
audiuit nec i cor hois ascēdit q̄ pparauit
deus diligētibz se. Fructus ergo nimius. Quō
hec arbor plantat et excolat viso sub bre
uitate de specie arboris. Videndū est quō
in ortulo huani cordis plantet et inserat.
quō pullulet et crescat donec fructus iā
predicti habeant. Puto em q̄ seruāda sūt
in spūalis arboris augmētatiōe q̄ in ma
terialis arboris ꝯspicimus plantacione.
Colonus etem primo trā eligit 2o. electā
purgat. 3o. arborē plantat. Sz quid est
terrā eligere nisi postposita seculi ꝯpunc
tione aīm dulcedini ꝯpunctiōis pparare.
Nōne terrā ꝯpunctiōi dulcedīs aptā roga
bat q̄ cū terrā australē et arētē haberet
irriguā postulabat. Terra arens ē feruor
absq3 lacrimaȝ flumie. Terra irrigua
dia pt cor lacrimaȝ habūdātia irrigatū.

ideo q res p singula describit ut eius maior
virtus et commoditas declaretur.

It ergo in
amore prima distinctio mobile.

Mobile dixi ut nō tepescat vel torpescat
aut desistat sed sp p dilectum inquirat sic
sponsa in Canticis dilectum querit dicens. In
lectulo meo p nocte quesiui quē diligit aīa
mea amoris anxietas illā dormire nō si
nit et ideo querit. Sic zacheus anxius
ihesum querebat videre nō poterat. Quare?
Quia statura pusillus erat et precurrens ascen
dit in arborē. Et cum zacheus iustificatus festi
nans interpretatur. Quē ergo iste designat
nisi petōrē nouit ad veritatis viā diuersum.
Iste enim princeps publicanorum fuit et diues et
tamen ihm videre querebat. Quid est principē publi
canorum esse nisi se maiorē publice petīcaq
confiteri. Ille princeps publicanorum exstitit qui
sic peccauit confiteri nō horrescat. Diues e
rat qui peccata sua confitēdo multotiens reuolue
bat unde et meruit festinans iustificari ne
desperet Igitur aīa mundi cupiditatibus et il
lecebris secularibus aliquantum irretita sed amo
ris mobile cum zacheo ascendat sciens quod pius
Ihs confitentibus et amantibus nō solum pcta dimittit
sed eciam pmissionibus suis eis fieri pmissor
dignatur sic dicit Aug. Vnde est quod zacheus

iste ad amoris mobile pperās cupiebat
Ihm videre. Quid ē Ihm vide nisi ad acutū
amoris puenire. In acuto em̄ cogniao
osistat sz videam̄ quid sequit̄. Et nō pote
rat qa statura pusill9 erat. i. parū ī aōre
pfecerat. Precucurrit igit̄. i. a mobili aō
ris icepit. Eleganter dicit̄ pcucurrit quia
aōr quiescē nescit sz ex ipā requie īquietu
dinē petit. Ex hac distinctiōe duo rami pro
cedūt sz risus et suspiria. Nā p hec duo
amoris mobile magis declarat̄ et sepe in
aīa hec duo reperiūt̄. Nā aliqn̄ aīa adhuc
in hac egipto posita meroris sz 7 an
gustie loco eternā et internā pgustūs dul
cedinē in spūalē ouertit̄ risū dicēs. Risū
michi fecit deus et quicūqz hec gustauerit
cōridebit michi. Quo risu spūali edito et a
cōtēplatiōe illa que ē admirar pūtti in hoc
execrabile exiliū relabēs suspirādo dicit.
Heu m̄ qa icolat9 me9 plōgat9 est, sic sāus
Job 29. ad mēoriā reducēs tps illd igemiscē
do aiebat. Quis m̄ det vt sim iuxta mēses
pristinos sc̄dz dies ī quibz deus custodiebat
me qn splēdebat lucerna ei9 sup caput
meū et ad lumē ei9 ābulabā in tenebris.
Et p9 pauca. Cū lauabā pedes meos bu
tiro et petra fūdebat m̄ riuos olei. Expo
sitio pdictor. Quid p caput nisi mētem

quid p lucernā nisi diuinā grāz ītelligi
mus. Lucerna ergo sup caput splēdet
cū diuina grā ī mēte refulget et ad lumē
ei9 in tenebris ābulam9 cū grā pcedēte
ad mobile amoris venim9. Cū lauabā
pedes .i. motus affectionū meaz butiro .i.
adipe caritatis et petra .i. xpī xpī hūani
tas effūdebat .i. ad effūdendū incitabat ri
uos olei .i. lacrimaz habūdāciā. Riuos di
co ppt vbertatē. olei ppt suauitatē et sani
tatē ↄferūt et suaues sūt sic dicit Aug9. Et
bene michi erat cū illis scz lacrimis.

Tercia

distinctio ceborīs amoris est in
cessabile. Vn̄ ī Euāge. Oportet sine inter
missione orare. Et de hac īcessabilitate
plurime sūt auctoritates. Hec etiā duos
pducit ex se ramos scz ↄtinuacoēz et pse
ueranciā. De hys duobz ramis ut m videtur
tur ait bts Bernh. O amor vehemens
ipetuose qui pter te aliud cogitare nō si
nis. Ecce ↄtinuacio fastidis oīa ↄtēpnis
oīa pter te te ↄtētus. Ecce pseuerancia.
Item de pseuerāncia ī veteri lege aīal sine
cauda nō offerat deo .i. bonū opus
sine pseuerāncia nō ē acceptū deo. Item ī
noua lege. Qui pseuerauerit vsqz ī finē
hic salu9 erit. Item finis nō pugna coronat.

Extra

dystinctio est calidū. De hac dicit[2] in Job. Nōne vestimēta tua calida erāt cū pflata fuerit t'ra tua austro. Austro t'ra pflat[2] cū cor terrenū spūssti grā inflāmat[2]. Calidū ergo pomt[2] i amore ut sensū viuificet icalet et iflāmet. Nōne terra cordis illi[9] austro erat pflata qui dicebat. Nō possū metiri q̄ntū desit m̄ adūis ad id qd' factū est ut currat vita mea i āplexus tuos nec auertat[2] donec abscōdat i absconditō vultus tui. Hec v'ba sūt Augusti i lib' 9fessi. Item mḡr Hugo sup Jerarchiā. v. sacrū principatū. Si i dilectū nō vadis ad hūc foris amas et calidū nō habes amoris sed ebes et torpēs manes et diuisus ext' alios. Ex hac dystinctiōe duo ramusculi prodeūt scz ardor et lacrime. Primū scz ardorē habuit Aug[9] cū diceret. O amor qui sēp ardes et nūq̄ extīgueris tarde īueni te tarde noui te. Item legit[2] in Exodo. Cū moyses cū minasset gregē ad iteriora deserti vidit rubū ardentē qui nō 9burebat[2]. Quis ē rubus ardēs nisi aīa amoris calore succensa. Ecce rubus ardēs nō 9burit[2] qa si amor desiderātē affligat ipō tn̄ amore suauiter refiat[2] corruptiōne nō igerit sz ipassibilitatis dona largit[2]. Huc ardorē habebāt apl'i

6

qui dicebant. Nonne cor nrm ardes erat in nobis de ihu du nobis loqueret &c Et illa languida i libro ao2is. Aia mea liquefacta est &c Et alter. Concaluit cor meu intra me &c Talis e ardor scor seraphym, de quibz dicit scus Bern. In dextera dei ardet igne dei et potius igne deo. Et iteru. Ego ero sicut angelis ardes cu ritate et lucis cognicione. Cur dyssimulamus generositate interioris hois. Studeamus et nos acquirere nobis hunc castiao2is ramu sciences qz quanto fuerit nunc ao2 ferueacior et ardentior tanto erit fruct9 ipsius suauior. Secudus ramus hui9 distinctois sunt lacrime que amatibz valde sunt ncāe. Na sic i naturis reru conspicim9 ut in sole qz sol nimiu calidus & ardes attrahit ad se i magna multitudie aqua ad sui refrigeracione p dei dispensacione sic quoqz contingit qz illuiato et inflamato intellctu igne diuini ao2is in tantu affectus huores gre et deuocois attrahit qz ocul9 exterior velit nolit i lacrimas prorupit. Tales em lacrie sunt ros lucis sic dr in ysaia. Qm ros lucis ros tuus, lux ptinet ad intellectu illuiatu, ros ad affectu humefactu et tunc vere lux roris est et ros lucis qn ex illuiacione et ardore intellectus lacrimas p dilacione patrie &

absencia sponsi probat affectus.

Quarta distinctio

huius arboris sequitur scilicet acutum. Et quid est acutum. Nonne acutum amoris habebat iacob cum diceret. Vidi deum facie ad faciem et salua facta est anima mea. Vidi. i. ad cognicionem amoris perueni et in intelligencia cognicionis eius me cognitum intellexi. Vnde Aug. in libro confess. Nouerim me nouerim te. Vnde est quod duo discipuli euntes in emaus post cordis ardorem et multam de ipso locucionem eum in panis fractione cognouerunt. Est ergo acuis amoris penetrans et intrans usque ad plenam cognicionem. Vnde Aug. in libro confess. Cum inhesero tibi exonero me. i. cum usque ad acutum amoris peruenero omnino nusquam erit mihi labor et dolor sed vita mea erit tota plena te. Nunc autem quia tui plenus non sum oneri mihi sum. Te cognosco dilacionem gracia tua. quis mihi det ut venias in cor meum et inebries illud et obliuiscar mala mea et vnum bonum amplectar te. Et Job. Quis mihi tribuat adiutorem meum ut omnipotens audiat desiderium meum etc. Ex hac distinccione duo sunt in aliis oriuntur rami scilicet contemplacio et contemptus. De primo dicitur in Exodo. Moyses minabat oues Jethro ad interiora deserti. Interiora deserti sunt sinus angelorum occulti et deitas secreta. Oues Jethro sunt affecti

ones. Moyses legislator .x. cognacio. ones
Jethro ad interiora deserti deducat cum ad
gustum eterne dulcedinis cognacio affectionis
introducat et homo videns et senciens hanc dul
cedinem pre desiderio eius eciam semetipsum
contempnit. De contemptu sui dicit dominus in Ewangelio
Qui sequitur me abneget semetipsum etc. Unde
Augustinus dicit. Diligendus est tibi deus usque ad contemp
tum tui qui te amavit usque ad contemptum sui.
Hinc Magister Hugo super Jerarchiam. Qui hoc
apperit quod amat eciam semetipsum despicit in
illius comparacione quod amat.

Sequitur quinta dis
tinctio scilicet fervidum sed est aliquid
maius in amore quam acutum. Est utique nam
quod fervidum est exuberat vix retinet cum e
bullire incipit. Inter duos sunt alie distinc
tiones ramos scilicet liquefactionis et lang
woris. De primo in Canticis. Anima mea lique
facta est ut dilectus locutus est. Quid est
liquefacta est. Est ne liquida facta. vere
quod liquescat liquidum est. Sed quo anima pre di
lecto liquescat et unitur ei. Sed nonne anima sic
liquescit. O illi sensus sensui he. Quia deus noster
ignis consumens est sic scriptum est. Item propheta de
hoc igne. Ipse enim sedebit quasi ignis conflans
et emundans purgabit filios levi. Anima
ergo igne ardens liquida liquescat in

deū ꝛ vnit ei p amorē acresc̄es sup se, et currēs ad illū ex ipō clarescēs ita ut v nū sit cū ipō ꝛ dicat. Quia in cōmunia sūt cū ipō. Nichil habem⁹ ꝓpriū nichil diuisū. Vna nobis hēditas vna dom⁹. vna mēsa vnū sedile vn⁹ thorus vna caro. Secūdus huī⁹ distictiōis ramus ē lāguor, vñ i Cāticis. Nūciate dilcō qz amore lāgueo. Sz quō lāguescat uel liquescat. Nōne paulatē ex vehemēti aōre liquescebat. Sz quid dr̄ in Cāticis. Pes sulū ostij mei aperiu dilecto meo at ille declinauerat. Dicam⁹ ergo qz i aduē tu spōsi ē liquefactio. Nā que aīa aduē tū tā admirabilis tāqz amabilis spōsi sine liquefactiōe pt sustinere. Et cū rece dit quid dimittit qd possit prodesse li quescat i aduētu lāguet i recessu sed lāguet amore et nō amor et bene. Nā sic dicat Giselbert⁹ sup Cant. Vbi viget amor ibi viget lāguor si absit qd amat. Tali lāguore lāguebat ille vir desideri orz Daniel. vbi ipe dicat. Lāgui et egro taui p dies. Bon⁹ lāguor qui talē me ret habere medicū qui tā suauē mōiat lāguēti aīe dietū. Norūt amātes que lāguētis aīe dietu sit, et ideo timeo di cere. Nā delicata spēs ē aōris affectio

et tenui occasione leditur ad spiritualis.
Capitulum
Sexta distinctio arboris scilicet super
fervidum. Superfervidum amoris est illud
quod extra se fertur quod nulla ratione valet in
se consistere quod seipsum non capit nec modum
habere ~~scit~~ scit. Unde quidam dixit.
Nescio quid sit amor nec amoris sentio mo
dum. Sed scio si quis amat nesciat habere mo
dum. Hec etiam distinctio duos habet ramus
culos scilicet defectum et raptum. De primo legitur
in Hester. Cum rex assuerus elevasset fa
ciem et ardentibus oculis furorem animi indi
casset regina corruit et colorem in pallorem
mutato super ancillam caput reclinavit. Faciem
verus assuerus levat cum animam amantem
notitia divinitatis inebriat furorem animi
ardentibus indicat oculis cum divinitatis sue
archana revelat anime adhuc commoranti in
terris. Sed quid sequitur. Regina corruit.
Vere regina illa scilicet sancta anima cum talia ac
cepta demonstrantur quid mirum si deficiat. Quid
mirum si corruit. Color autem in pallorem muta
tur cum spiritus se in unum colligens ad interiora
sua se transferente ut cor suum tremefactum de
tam admirabili gratia consoletur. Caput vero
super ancillam reclinat cum molestias amoris
si tamen molestie dicende sunt carni patientem

tollerat. Nã sic dicit Aug9. Amor pri
mo vulnerat. Secũdo vulneratũ ligat
Postremo vulneratũ et ligatũ ĩ defectũ
cõuertit spũalē. Sc̃dʒ ramũ huiꝰ dis
tinctiõis scʒ raptũ ascenderat qui dice
bat. Scio hoĩez raptũ siue ĩ corpe siue
extra corpus nescio deus scit vsqʒ ad ter
tiũ celũ ꝛc̃ Item Aug9. Nichil tã ferreũ
aut tã durũ qꝫ nõ igne amoris vincit².
Quo aĩ se raptet ĩ deũ sp̃ omnē carnē
libera et admirãda volitabit pennis
pulcherrimis et ĩtegerrimis quibus
castus amor dei amplexus vertitur
Sequitur
septima distinctio ac vltima
que macessibile dicit². Sʒ si ibi ĩproprie
nõ ponit² ut sit ĩacessibile nõ accessibi
le. Quis ego balbus nec modo ab heri
et nudiusterciꝰ sʒ lõgo tp̃e homo ĩpe
dicionis sũ ligue et vir pollutus labys.
Ego terra et cinis lapis ĩutilis oĩm
pedibʒ calcãdus et ut illotis pedibʒ
et manibʒ ad supremã arboris amoris
distictionē qui necdũ primã habeo
audeo ascendere ascedãt ꝛ describãt qui
lauerũt seipsos et vestimẽta sua.
Nã si ĩacessibile nihilũ ul' amorem
dicere et ramos eiꝰ mẽtis alienacoẽʒ

vel excessu et racionis omnino extremacione
iter quod ab affectu trahitur sit certus a
castello multorum obiectiones pertimesco
et ideo istud tam arduum et tam inaccessibile
sibile eis relinquo. Et sic

Ovidi: Munera (crede) mihi placent homines deosque,
Placatur donis iupiter ipse datis.
Quid igitur faciat sapiens? stultus quoque
munere gaudet,
Ipse accepto munere mitis erit.
Sepe vidi Iovem tum cum sua mittere
vellet,
Fulmina, thure dato sustinuisse manum.

Pithag: Auro loquente, pollere quaelibet oratio
nil potest.
Quid argento, quid non corrumpitur auro,
Qui munera pluriama dabit victor erit.

Lucre: O miseras hominum mentes o pectora
ceca
Qualibus in tenebris vite quantisque
periclis, degitur hoc aevi quodcumque est.

Aspiciunt oculis superi mortalia iustis,
Flectitur iratus voce rogante Deus.

Di fecerunt sine patre forem: sibi
quisque profecto,
Est deus: ignavis precibus fortuna
repugnat.

Dominica Precatio:

Pater: Credentes nos filii tui, per gratiam in veritatem asciti, atque redacti, te invocamus te adoramus, tuamque opem imploramus tua freti ac fisi bonitate.

Sanctif: Faxit Deus nomen tuum sanctum per nostram conversationem bonam glorificetur inter gentes hominum et dicatur in gentibus: sanctus Deus ille sit oportet, qui tam sanctos habet ministros ac confessores. nomen tuum omni tempore locoque predicetur, laudetur, sanctificeturque.

Adveni: Utinam exoptatum tempus tandem adveniat, venit potius redeat oportet, quo ipse Rex regum inter nos quotquot nomen tuum iactamus, et modo veris credentium pectora spiritu sancto regnum tuum spirituale semper ac ubique floreat et prevaleat regno mundi.

Fiat vo: Utinam voluntatem tuam libentes et perficiamus, ac sufferamus, illi nostra subiicientes, quamdiu versamur in terra. non omnis qui mihi dixerit domine domine: poterit ingredi in regnum celorum, sed qui fecerit voluntatem patris. tuam voluntatem in regno nos consequuturos speramus.

Panem: Nos quod creasti, nutri pater. a te omni solo nostro manus operatrices bene tractum utque iustitiam expectant: porro curato corpore, pasce quoque et animum, optime pastor, idque verbo tuo sancto, non enim solo pane vivimus, sed de omni verbo

Matth: cap: 4: Dei, quod procedit de ore Dei [illegible]

Remi: Propitius esto nobis peccatoribus,
pater piissime ac clementissime, siquidem
non currentis, neque volentis sit, sed miserentis
Ro: 9. potius esse Dei haud ignoramus. neque nobis
iuxta peccata nostra facias. ne forte
in peccatis moriamur. nec etiam nobiscum
in ius intres. Ita gehennae nos adiudicans.
effice ne malum malo alicui reddamus,
sed iis qui laeserint nos, ultro, si opus sit,
aliquando etiam benefaciamus, condonantes
quicquid in nos commiserint. tolle impudicam
cupiditatem ex animis nostris, et dilectionem
immitte, qua fiat ut peccare desinamus.
Et ne: Ne patere Rex noster, opt: Max: ut tot,
et tam periculose fluctuantibus nos Satan
tentet, et ad mala operanda sollicitet. noli
etiam permittere, ut tribulationes quas
nobis hostis ille procurat, nos absorbeant,
sed ferendi vires subministra, sisque ipse
nobiscum, ut e tot tentationum undis
te duce usque victores evadamus.
Sed lib: Omnipotens Deus nos sicut pupillam ocu li
tui custodi, atque sub umbra tuae misericor
diae alarum protege nos. A malo Daemone,
nos, ac viam nostram tuere, ab hominibus
iniquis eripe nos, a morbis praeserva nos,
adversus acerbissimum atque crudelissimum
christiani nominis hostem nos defende,
ab adversis denique omnibus libera nos, ut tuo
munimine tuti tibi serviamus atque placere
studeamus. certum igitur ratumque tibi
sit, quaecumque a Deo petieris. omne
Io: ca: 16. id tibi quod salutis tuae prodest Deus effuturus
largiturus est.

†

Filie sunt rami superbie: VII:

- Inobedientia.
- Hypocrisis. contentio.
- Pertinacia. discordia.
- Praesumptio. iactantia.

Filie sunt ramorum avaritie: VII.

- Proditio.
- Fallacia.
- Inquietudo mentis.
- contra misericordiam.
- cordis obduratio.
- Fraus. periurium.

Filie luxurie sunt VII.

- Caecitas mentis.
- inconsideratio.
- Praecipitatio.
- Amor sui. odium Dei.
- Amor praesentis seculi.
- Desperatio, sive horror futuri seculi.

Ire sunt rami 6.

- Rixa.
- Tumor mentis.
- contumelia. clamor
- Indignatio.
- Blasphemia.

Gule 5 filie:

- Inepta letitia.
- scurrilitas.
- Immunditia.
- Multiloquium.
- Hebetudo sensus.

Invidie sunt 5 filie:

- Odium, susurratio.
- Detractio.
- Exultatio in adversis proximi.
- Afflictio in prosperis proximi.

T

Accidie Rami .6. [Malicia. Rancor.
Pusillanimitas. Somnolentia.
Torpor circa precepta.
Vagatio mentis.

Petrus Pri: [Credo in Deum patrem omnipotentem.
creatorem celi et terre.

Andreas Secun: [Et in Jesum christum filium eius
unicum dominum nostrum.

Iacob maior Ter: [Qui conceptus est de spiritu sancto:
natus ex intemerata Maria virgine.

Iohannes Quart: [Passus sub pontio pilato crucifixus,
mortuus et sepultus.

Philip Sex: [Descendit ad inferos ad liberandum captivos.

Thom: Sep: [Tercia die resurrexit a mortuis.

Bartho Oc: [Ascendit ad celos sedet ad dexteram.

Matth No: [Inde venturus est iudicare vivos
simul ac mortuos.

Jacobus parui. | Credo in spiritum sanctum, sanctam Ecclesiam, catholicam, sanctorum communionem.

Simon | Remissionem peccatorum.

Duci.

Judas | Carnis resurrectionem.

Mathi | Et vitam perpetuam.

Du.

(Amen)

Differentia | Hostia: sicut ain opffer des sigs. Oblatio: voluntarium est officium. Libamen: est sacrificium: cibi vel potus. Holocaustum: ardens est sacrific. Sacrificium: est mortuum sacrifi.

Item:

Ego: Balthasar: Stulz:

Quamquam sermonem eius [illegible] indignum agnosco, qui uti [illegible] homines [illegible], tradibus offerre volunt, attamen ipse vero quid possimus aut quid nihil esse insignius, quam ut famam optimam, ab ipso aetatis tempore conci[lia]tam incolumem servare [illegible] in quo tempore haud modo speciem [illegible] hominibus deleri, sed [illegible] [illegible] aliquod fecit. fama optima [illegible] [illegible] titur premia. [illegible] perdas famam servare [illegible]

D[omi]ne deus p[ate]r om[ni]p[oten]s. exaudi
nos lume[n] indeficie[n]s. tu es s[an]c[t]e
[co]nditor omniu[m] luminu[m]. B[e]n[e]dic d[omi]ne
[h]oc lumen. q[uo]d a te s[an]c[t]ificatu[m] atq[ue] b[e]n[e]dic[tu]
[m] est. tu illuminasti omne[m] mundu[m]. q[uo]s
[u]t ab eo lumine accendamur. et illumi
ne[m]ur igne caritatis tue. sic illuminasti
[m]ente[m] moysi. ita illumina corda et me
[nte]s n[ost]ras. ut ad vitam eternam p[er]venire
[m]ereamur. P[er]. d[omi]n[u]m. Seq[ui]tur alia oracio.

D[e]us templu[m] ignis eterni. deus ve
[r]e lucis habitaculu[m]. deus sedes p[er]petue cla
[ri]tatis. vota tibi d[omi]ne sollempnia diei con
[su]mac[i]o[n]is. et noctis incoacionis celebra
[nt]es. ac luminib[us] altaris tui incensis te[m]
[por]aneu[m] lumen offerentes. ut famulis tuis
[ve]rum ac p[er]henne lume[n] largiaris oramus. P[er].
consecr[aci]o[n]e reddeu[n]t in choru[m] cu[m] his v[er]sib[us].

